
ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878

58
Σφ. 472

Η ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ

Ή

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ὑπὸ

Πέτρου Ἰωαννίδου τοῦ Ἀγιρώχου.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «Η ΑΝΑΤΟΛΗ»

ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΥ ΜΙΣΑΗΛΙΔΟΥ.

Διευθυνομένου ὑπὸ Ἐπαμεινώνδα Ἀζαριάδου.

1875.

" Οὐ πάνυ γε ῥάδιον ἐστιν εὑρεῖν ἔργον, ἐφ' ᾧ οὐκ ἄν τις αἰτίαν ἔχοι· χαλεπὸν γὰρ οὕτω τι ποιῆσαι, ὥστε μηδὲν ἁμαρτεῖν· χαλεπὸν δὲ καὶ ἀναμαρτήτως τι ποιήσαντας μὴ ἀγνώμονι κριτῇ περιτυχεῖν. "

(Ξενοφ. Ἀπομν. β', η. ς'.)

ΔΕΣΜΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΛΕΣΒΟΥ • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •



Η ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ,

Ἢ

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

1990

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Ἡ παραμονὴ τῆς πρώτης τοῦ Μαΐου.

Σφοδρὰ περπνὸν καὶ εὐχάριστον λυκαυγὲς ἐπιχυθὲν εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁρίζοντα, προεμήνυεν ἡμέραν τερπνοτάτην, ἡμέραν ἀνοίξεως, ὅτε ἡ φύσις ἅπασα ἀναμιμνησκομένη τῆς πρώτης ἐκείνης ἡμέρας καθ' ἣν παρὰ τοῦ Πανυπερσόφου Δημιουργοῦ τὸ πανυπερτέλειον τοῦτο εἶναι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος παρέλαβε, φιλοτιμεῖται ἀπαραμίλλως νὰ περικοσμήσῃ ἑαυτὴν μὲ τὰ ἀνθηρὰ κάλλη της, ἂν καὶ λίαν ἐπαισθητῶς κατώτερα ἐκείνων τῶν ἀρχαίων καὶ ἁγνῶν, ἂν καὶ ἀσυγκρίτως ἐκείνων εὐτελέστερα, ὡς ἀπωλέσαντα ἐκείνην τὴν ὑπέροχον χάριν ἕνεκα τῆς καταράτου παρακοῆς τῶν ἀπατηθέντων προπατόρων, καὶ ὅμως, εὐχάριστα πάλιν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀνθρώπου, τερπνὰ πάλιν καὶ ἐπιθυμητὰ εἰς τὰς αἰσθήσεις του, καθὼς ἐπίσης συντείνοντα καὶ εἰς τὴν εὐδαίμονα ὕπαρξίν του, καὶ τὴν μακροζωΐαν του.

Ἡ ἡμέρα δὲ αὕτη ἦν ἡ παραμονὴ τῆς πρώτης τοῦ Μαΐου, τοῦ ἔτους 1845· ἡμέρα, καθ' ἣν ὡς εἰς πολλὰ τοῦ κόσμου μέρη, οὕτω

καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἑτοιμάζονται νὰ πανηγυρίσωσι ποικιλοτρόπως τὸν Μάϊον· εἰς ὅλα ὅθεν τῆς βασιλευούσης ταύτης τὰ προάστεια καὶ εἰς τὰς διαφόρους αὐτῆς συνοικίας αἱ προπαρασκευαὶ διὰ τὴν πανήγυριν ἀναγκαίων ἐτελείωσαν πρὸ ἡμερῶν, καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡ παραμονὴ τῆς ἐνιαυσίου ταύτης ἑορτῆς, ὑπῆρχε τὸ ἀντικείμενον τῆς διὰ τὴν κοιλίαν μερίμνης ἑκάστου πανηγυριστοῦ.

Εὐτυχὴς καὶ μακάριος ὅστις προβλέπων τὸ ἀναπόφευκτον τῶν διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀπαιτουμένων ἐξόδων, ἐναποταμιεύει καθ' ἑκάστην ποσότητα τινα ἀργυρίου, τὴν ὁποίαν ἐξασφαλίζων ἀπὸ τοὺς δρακοντείους ὄνυχας τῶν συνεχῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων ἄλλων ἀναγκῶν του τὴν διατηρήσει ἀνέπαφον διὰ μόνην τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνιαυσίου ταύτης εὐωχίας· ἄλλως, ἀνάγκη πᾶσα ἡ μὲν ὡς ἐκ τῆς πτωχείας του μακρὰ σειρὰ τῶν οἰκιακῶν του κακοπαθειῶν νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀτελεύτητον διάρκειαν ἐλεεινότητος ἀνυποφόρου, αὐτὸς δὲ νὰ ἔχῃ ὑπομονήν, καὶ μάλιστα, ὑπομονὴν ὄνου, διὰ νὰ ὑποφέρῃ ὅσον ἔνεστι καρτερικῶς τοὺς πλέον ἀναιδεστέρους λόγους, καὶ τὰς πλέον ἐκδεδιηγημένας πράξεις τῆς δυσεξιλάστου οἰκογενείας του.

Ἐνταῦθα οὐδεὶς λόγος περὶ εὐκαταστάτων καὶ ὑψηλῶν ὑποκειμένων, καθότι καὶ αἱ δύο αὗται τάξεις ἂν καὶ ἐπίσης προληπτικαί, ἂν καὶ εἴς τινα δυσιδαιμονικὰ ἔθιμα κατ' οὐδὲν διαφέρουσαι τῆς προρρηθείσης ἐσχάτης κλάσεως, σεβαζόμεναι ὅμως τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ὑπερέχοντος βαθμοῦ των, δὲν δέχονται νὰ ἐξευτελισθῶσιν ἀναμιγνυόμεναι μετὰ τοῦ δημώδους καὶ ἀνυποληπτου ὄχλου· μολονοτοῦτο καὶ αὗται εὐθυμοῦσι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἡμέραν ὡς προέφημεν, ἀφιερωμένην εἰς εὐωχίαν γενικὴν, καὶ αὗται ὑπὸ τοῦ ἰδίου κατεχόμεναι οἴστρου, τοῦ κοινοῦ, τοῦ δημώδους, πανηγυρίζουσι τὸν Μάϊον εἰς τοὺς καταφύτους κήπους τῶν ἐαρινῶν των οἰκιῶν, ἢ εἰς τὰς παραλίους σκιάδας τῶν κατὰ τὸν Βόσπορον μεγαλοπρεπεστάτων μεγάρων των· ἐπειδὴ δὲ περὶ αὐτῶν τῶν δύο τάξεων ἀκολούθως θέλομεν ὁμιλήσειν, περιοριζόμεθα ἤδη εἰς μόνα

τὰ παρὰ τῆς ἐσχάτης, οὕτως εἰπεῖν, τάξεως γινόμενα καὶ γεγονότα κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην, τὴν τοσοῦτον εὐχάριστον παρὰ πάντων, τὴν τοσοῦτον περιμενομένην παρὰ πολλῶν, μόνους δὲ τοὺς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους ἐκφοβίζουσαν, ὡς μὴ δυναμένους ἐπαρκέσαι εἰς τὰς ἰδιοτρόπους τῶν οἰκογενειῶν των θελήσεις, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑποπίπτοντας εἰς ἀδιόρθωτα σχεδὸν δυστυχήματα.

Ἔνδον οἰκίσκου τινος κατὰ τὴν συνοικίαν τοῦ Σαρμασαικίου, (τὸ πάλαι Σαρματίου), οἰκίσκου ἀθλίου μὲν κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν, ἀθλιεστέρου δὲ κατὰ τὸ ἐσωτερικὸν, συγκειμένου ἀπὸ ἓξ δωμάτια μίκριστα, παμπάλαια, καὶ ἑτοιμόῤῥοπα, κατοικούμενα ἀπὸ ἓξ οἰκογενειάρχας, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἐὰν ἠδύνατο νὰ πληρώνῃ κατὰ μῆνα πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην τὸ εἰς πᾶν δωμάτιον συμφωνηθὲν ἐνοίκιον, κατεῖχε τὸ δικαίωμα τοῦ διαμένειν εἰς τὴν πολύσαθρόν του ῳλεάν· ἄλλως, ἡ σύζυγος τοῦ ἰδιοκτήτου, γυνὴ φύσεως διεστραμμένης, μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν τοῦ ἐνοικίου ἀπαίτησιν, δὲν ἐβράδυνε νὰ κατασκορπίσῃ εἰς τὴν ὁδὸν ὅλην τὴν μικρὰν τοῦ τοιούτου ἀποσκευὴν, ἀφ' οὗ πρότερον ἐξησφαλίζετο διὰ τῆς αὐθαιρέτου κατασχέσεως πυραύνου τινος χαλκίνου, ἢ ἑτέρου τινος ἄγγους ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου, μόνου πολυτιμωτέρου ἐπίπλου τῆς πενεστάτης ἐκείνης οἰκογενείας· ἔνδον λοιπὸν ἑνὸς τῶν ἓξ δωματίων ὡς εἴπομεν, τοῦ οἰκίσκου τούτου κατῴκει ἀνήρ τις πεντηκοντούτης περίπου, τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ὁποίου ἐδείκνυον τὴν ἡλικίαν του ἔτι μᾶλλον πρεσβυτικωτέραν, ἢ ὡς πραγματικῶς ὑπῆρχε· τὸ ὠχρὸν τῆς μορφῆς του, τὸ ἀρκετὰ ῥυτιδωμένον μέτωπόν του, καὶ ἡ ἐπαισθητὴ κοιλότης τῶν δύο καταξήρων του παρειῶν ἐμαρτύρουν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐτήκετο ἀπὸ ἀσθένειαν μᾶλλον ἠθικὴν, παρὰ φυσικήν· ἐκ δὲ τῆς λοξοειδοῦς καὶ καμπύλης θέσεως τοῦ αὐχένος καὶ τῆς ῥάχεώς του ἀμφοτέρων πρὸς τὰ ἔμπροσθεν κλινόντων, εἰκάζετο ὅτι ὁ δυστυχὴς ὡς ἐκ τῆς ἀκαταπαύστου καὶ διηνεκοῦς ἐργασίας εἰς ἣν νηχθημέρως ἐνησχολεῖτο, κατέστη οὕτως ὡς ἔφημεν, προσκλινής· καὶ ὅμως, ὁποῖα ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοσαύτης κακοπαθείας του;

ὁποῖος ὁ καρπὸς τῶν ἀκαταπαύστων αὐτῶν πόνων του; αὐτὸς ἐκαλύπτετο ἀπὸ ῥάκη, ἅτινα ἐκ τῆς παλαιότητος οὐχὶ μόνον τὸ χρῶμα ἀπώλεσαν, ἀλλ' ἀκόμη κατήντησαν καὶ δυσδιάκριτα κατὰ τὴν ποιότητα· ἂν δὲ καὶ οἱ πλειότεροι τῶν ὁμοτέχνων του ῥάπται δὲν ἐνδύωνται μὲ πολλὴν κομψότητα καὶ πολυτέλειαν ἐν ὥρᾳ ἐργασίας, εὑρίσκονται ὅμως εἰς τὰς ἱματιοθήκας των καὶ ἄλλα ἐνδύματα καθαρὰ καὶ νεώτατα ὁπωσοῦν, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας· ἐν ᾧ ὁ ἐλεεινὸς οὗτος ἀείποτε καλυπτόμενος διὰ τοῦ μακροῦ καὶ μοναδικοῦ ῥακέντος ἐπιχιτωνίου του τοῦ πρὸ εἰκοσιετίαν ἴσως κατεργασθέντος, ὑπέφερεν ἐναγωνίως τὴν φλογώδη θέρμην τῶν καυστικῶν ἡμερῶν, ὡσαύτως καὶ τὸ παγετῶδες ψῦχος τῶν νυκτῶν τῶν ἀπεράντων ἐκείνων τῶν χειμερινῶν· ποῦ λοιπὸν ἀλλαχοῦ κατηναλίσκετο ἡ ἐκ τῆς τέχνης του πρόσοδος; εἰς τί ἐδαπανᾶτο τὸ εἰσόδημα τῆς ἐπιμόνου καὶ ἐμμόνου ἐργασίας του; ἀκολούθως θέλει λύσειν ὁ ἀναγνώστης τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δικαίαν ἀπορίαν του.

Μόλις ὡς εἴπομεν, ἤρχιζε νὰ ὑποφώσκῃ, καὶ ὁ φιλέργος τεχνίτης μ' ὅλον τῶν νυκτῶν τὸ ὀλιγόωρον πρὸ τριῶν ὡρῶν διενυκτέρευεν ἐργαζόμενος· πνοὴ ἀνέμου ἐλαφρὰ παρεισδύσασα ἐκ τῶν ἡμιθραύστων ὑάλων τῶν σεσαθρωμένων παραθυροφύλλων τοῦ δωματίου προσέβαλε τὸ ἐπὶ τοῦ ἐκρίβαντος αὐτοῦ ῥερυπωμένον λυχνάριον, σβέσασα στιγμιαίως τὸ ἀδύνατον καὶ ἀμαυρὸν αὐτοῦ φῶς· κρότος βημάτων ἐν τούτοις ἠκούσθη εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ ὁ φιλόπονος τεχνίτης ἔσπευσε νὰ εἴπῃ μὲ φωνὴν λίαν μειλίχιον.

— Ποιὸς εἶν' ἔξω; φέρετε με παρακαλῶ ὀλίγον φῶς.

— Πολὺ καλά· ἀπεκρίθη ἔξωθεν μία φωνὴ γυναικεία· θέλεις νὰ σοῦ κάμωμεν τώρα καὶ τὸν δοῦλο· ὡσὰν νὰ μὴν ἔχωμεν ἡμεῖς τόσαις δουλειαῖς, ὁποῦ ὅλαις χωρὶς ἄλλο πρέπει νὰ τελειώσουν σήμερα· καὶ καλήτερα δὲν βάζῃς τὰ 'μματογυάλια σου διὰ νὰ ἰδῇς ὁποῦ 'ξημέρωσε, μόνον μοῦ γυρεύεις φῶς;

— Δεσποινοῦ μου! κόρημου! τὴν εὐχή μου νὰ 'χῃς· ἐπανέλαβεν ὁ βύστηνος πατήρ. Μὴ μὲ συκώσῃς, καὶ θὰ μοῦ πέσουν

τὰ κομμάτια τοῦ ρούχου ὁποῦ τὰ ἔχω βαλμένα τὸ καθ' ἕνα σ' τὸν τόπο του.

— Μὴ μοῦ ζαλίζῃς τὸ κεφάλι! ἀνταπεκρίθη ἡ εὐπειθὴς θυγάτηρ· δὲν ἠμπορῶ ἐγὼ διὰ τὴν ἐδική σου δουλειὰ νὰ χάσω τὴν ὥρα μου.

— Μὲ ποιὸν ὁμιλεῖς Δεσποινοῦ; εἶπε πρὸς τὴν θυγατέρα της μία γυνὴ λίαν εὔσαρκος ἀναβαίνουσα ἐμμόχθως τὴν κλίμακα, καὶ κρατοῦσα διὰ τῶν δύο παχέων χειρῶν της χύτραν εὐμεγέθη, γέμουσαν ἐβρασμένου ὀρυζίου περιτυλιγμένου εἰς φύλλα ἀναδενδράδος, φαγητὸν δι' ἐλαίου μαγειρευόμενον, καὶ παρὰ τῶν κατοίκων τῆς Κωνσταντινουπόλεως κοινῶς τουρκοχυδαϊστὶ ὀνομαζόμενον, γιαλαντζῆ δολμά.

— Μὲ ποιὸν θὰ μιλῶ· ἐπανέλαβεν ἡ Δεσποινοῦ· δὲν τὸ ἠξεύρεις; μὲ τὸν καλότυχον τὸν ἄνδρα σου, ὁποῦ μοῦ ζητᾷ ν' ἀφήσω τὴ δουλειά μου· καὶ νὰ τοῦ 'πάγω φῶς.

— Φῶς; φῶς σοῦ ζητᾷ; καὶ δὲν τοῦ 'ταγαίνεις καὶ σὺ τὴν τύφλα του; ἢ καλήτερα τοῦ τάφου τὸ σκοτάδι; ἀνεβόησεν ἡ τὴν χύτραν κρατοῦσα γυνὴ πλήρης ἀγανακτήσεως, ὑπὸ τῆς ὁποίας κατὰ μᾶλλον κυριευομένη, ἐκινδύνευσε νὰ ῥίψῃ ἀπὸ τὰς τρεμούσας ἐκ τοῦ θυμοῦ χεῖρας της τὸ ἐδεσματοφόρον ἄγγος.

— Λάβε τὸ βάρος μου καὶ θὰ μοῦ πέσῃ· ἐπρόσθεσεν ἀναβᾶσα τὴν κλίμακα καὶ εἰσερχομένη εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου.

Ἐν ᾧ δὲ ἡ θυγάτηρ ἔσπευσε νὰ ἀποφορτίσῃ τὴν μητέρα, καὶ ἡμιδράττουσα τὸ ἀγγεῖον ἔμελλε μετὰ προσοχῆς νὰ ἀναλάβῃ ἐπὶ τῶν δύο χειρῶν της ὅλον αὐτοῦ τὸ βάρος, εἴτε ἐξ ἀπροσεξίας τῆς μητρὸς ἥτις ἀμέσως καὶ διὰ μιᾶς ἐγκατέλιπε τὴν ὡς προέφημεν εὐμεγέθη χύτραν εἰς τὰς ἀσθενεῖς χεῖρας τῆς νεάνιδος, εἴτε διότι τὸ δωμάτιον ἦτον ἄνευ φωτὸς, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐτελέσθη κατ' ἀκρίβειαν ἡ ἀπαιτουμένη προσοχὴ εἰς τὴν χειραφεσίαν τῆς μιᾶς, καὶ τὴν χειραψίαν τῆς ἄλλης, ἡ χύτρα ἐξολισθήσασα ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ σανιδώματος μετὰ πατάγου, οὐχὶ μακρὰν τῆς θέσεως τοῦ δυστυχοῦς τεχνίτου, τοῦ ὁποίου οἱ γυμνοὶ πόδες κα-

τεκάησαν ἀπὸ τὸν ἐκτιναχθέντα ζέοντα ζωμὸν τοῦ ἐδέσματος.

Παράδοξος τῶν γυναικῶν ἰδιότης, καὶ μάλιστα τῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως γυναικῶν· ἅμα ἴδωσι τὸ βῆμα τῶν ἐλπίδων των ὀπισθοδρομοῦν, ἅμα φαντασθῶσι τὰς προσπαθείας των ματαιουμένας, ἐνὶ λόγῳ, ἅμα αἱ θελήσεις των δὲν πραγματοποιηθῶσιν, ἀμέσως χάνουσαι τὰς αἰσθήσεις των, ἢ μᾶλλον προσποιούμεναι ὅτι χάνουσιν αὐτὰς, πίπτουσι προσβαλλόμεναι δῆθεν ἐκ τοῦ πάθους τῆς λειποθυμίας· καὶ τοῦτο, διὰ δύο αἴτια· πρῶτον, διὰ νὰ μὴ φανῶσιν ἐλλειπεῖς ὡς πρὸς τὸν κατὰ τὸ εἶδος αὐτὸ συρμὸν τὸν ἐναμίλλως ἐπικρατοῦντα εἰς πολλὰς τῶν γυναικῶν τάξεις· ἐξαιρέσει τινῶν, τῶν ὁποίων αἱ φυσικαὶ ἀρεταὶ χειραγωγούμεναι ὑπ' ἀνατροφῆς ἀνόσου καὶ ὑγιεροῦς, ἀπεκατέστησαν ταύτας εἰς βαθμὸν ἀνεκτίμητον· καὶ δεύτερον, καταφεύγουσαι εἰς τὴν ποταπὴν ταύτην ἀπάτην, ὁρμοῦσιν ὅτι ἐκδικοῦνται τὸ εἰς τὰς θελήσεις των ἀντιπράττον ἄτομον.

Κατὰ συνέπειαν ὅθεν τοῦ γενικοῦ σχεδὸν τούτου συρμοῦ, καὶ ἡ εὔσαρκος σύζυγος τοῦ τεχνίτου ἅμα εἶδε τὸ μετὰ τοσούτους κόπους κατασκευασθὲν ἔδεσμα κατεστρωμένον ἐπὶ τοῦ κεκονιαμένου σανιδώματος τοῦ δωματίου, ἀμέσως χάσασα τὰς αἰσθήσεις της ἔπεσεν ὑπτία ἐπὶ τῶν κεκαυμένων ποδῶν τοῦ ἐλεεινοῦ συζύγου της τοῦ κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας εἰς ἔκστασιν, εἰς θάμβος διατελοῦντος.

— Βοήθειαν διὰ τὸν θεόν! καλοί μου γείτονες· ἀνέκραξεν ἡ νεάνις· βοήθειαν, καὶ θὰ χάσω τὴν μητέρα μου.

Καὶ ἔσπευσε νὰ λάβῃ ἐκ τῆς παρακειμένης σκευοθήκης φιάλιον ἐμπεριέχον ὄξος μετὰ φύλλων ῥόδου σύμμικτον, ἐν πολλῇ χρήσει εἰς τὰς τοιαύτας οὐχὶ σπανίας περιστάσεις τῆς οἰκογενείας αὐτῆς· ἐν ᾧ δὲ αὕτη ἐνησχολεῖτο εἰσάγουσα εἰς τοὺς ῥώθωνας τῆς ἀναισθήτου τὴν τοῦ ὄξους δριμύτητα, διάφοροι ἄλλαι γυναῖκες ἐκ τῶν λοιπῶν πέντε δωματίων ἀκούσασαι τὰς κραυγὰς, ἔδραμον ἀμέσως νὰ προσφέρωσι τὴν κατὰ δύναμιν ἐπικουρίαν των· καὶ ἰδοὺ ἐπλήσθη τὸ δωμάτιον φωνῶν γυναικείων, ἀλλοκότων φωνῶν, καὶ συγκεχυμένων.

— Τί ἐπάθετε πάλιν; ἠρώτησεν ἡ πρώτη κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖράς φῶς, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς περιέργως προσηλώσασα ἐπὶ τοῦ τριμελοῦς σφαιρώματος τὸ ὁποῖον ἀπετέλουν πατὴρ, μήτηρ, καὶ θυγάτηρ.

— Πρόφθασε ψυχή μου! ἀπεκρίθη ἡ κόρη ἐξακολουθοῦσα νὰ βρέχῃ διὰ τοῦ ὄξους τὸ πρόσωπον τῆς ἀναισθήτου· πρόφθασε καὶ ἡ μητέρα μου εἶναι χαμένη.

— Καλὲ τί τρέχει; ἀνεβόησεν ἡ δευτέρα εἰσελθοῦσα εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ προχωρήσασα πρὸς τὸ μέρος τῆς πασχούσης.

— Καλὲ μήπως καιόμεθα; ἐκραύγασαν ἄλλαι δύο, μὲ ἀστραπῆς ταχύτητα εὑρεθεῖσαι ἐν μέσῳ τῆς ὁμηγύρεως.

— Νὰ καῇ ἡ κεφαλὴ ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἔγινεν αἰτία καὶ ἦλθεν ἡ μητέρα μου σ' αὐτὴν τὴν ἐλεεινὴ κατάστασι· εἶπεν ἡ Δεσποινοῦ, δεικνύουσα διὰ τοῦ λιχανοῦ δακτύλου τὸν πατέρα της, τοῦ ὁποίου τὸ θάμβος καὶ τὴν ἔκστασιν διεδέχθη ἤδη ἄλγος καρδίας δυσαχθὲς, ἐπειδὴ παρετήρησεν ὅτι ὁ ἐκτυναχθεὶς ζωμὸς τοῦ φαγητοῦ κατέβρεξεν ὅλα τὰ τεμάχια τοῦ ἐπὶ τοῦ δεξιβαντός του ἐνδύματος εἰς τῶν ὁποίων τὴν συρραφὴν κατεγίνετο, ἐνδύματος μηδόλως εἰς αὐτὸν ἀνήκοντος, ἀλλ' ἐπὶ μόνῳ μισθῷ τὴν κατεργασίαν αὐτοῦ ἀναλαβὼν, ὡς τὴν ραπτικὴν ἐπαγγελόμενος· ἦν δὲ τὸ ἔνδυμα τοῦτο χρώματος γαλακτοειδοῦς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ καθαροῦ ὕδατος σταγὼν ἐὰν ἐπιπέσῃ, ἀνεξίτηλον ἀφίησι κηλίδα ἐπὶ τοῦ μέρους ἐκείνου· ἐλαιώδης ἄρα ζωμὸς ἐπὶ τοιούτου χρώματος ἐπιπίπτων, ἀναμφιβόλως εἰκάζεται ὁπόσον ἐπαισθητὸν παραχρωματισμὸν ἤθελεν ἐπιφέρειν.

— Δάγκασε κόρη μου τὸ μεγάλο δάκτυλό της· εἶπε μία τῶν γυναικῶν πρὸς τὴν θυγατέρα τῆς πασχούσης.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ νεᾶνις δὲν ἤκουσεν, ἢ μᾶλλον δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἀλγεινὸν αὐτὸ βοήθημα, ἡ τὸ θεραπευτικὸν αὐτὸ μέσον διωρίσασα γυνὴ παραγκωνίσασα τὰς λοιπὰς, καὶ δράξασα τῆς ἀναισθήτου τὸν ἀντίχειρα, ἐπέφερεν ἐπ' αὐτοῦ διὰ τῶν ὀξέων ὀδόντων της δῆγμα καίριον, δῆγμα ἀπηνὲς, ὥστε ἀμέσως ἡ πάσ-

χουσα στεναγμὸν βαθὺν ἐκβαλοῦσα ἤνοιξε μετὰ πόνου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μετὰ κεχαυνομένου βλέμματος παρετήρει τὰς ὁμοφύλους, τὰς περὶ τὴν φροντίδα τῆς θεραπείας της καταγινομένας.

— Καλὲ περαστικά σου ἀδελφήτζα μου! εἶπε πρὸς τὴν ἀναῤῥώσασαν μία ἐκ τῶν γυναικῶν· τί ἔπαθες· ἔλα εἰς τὸν ἑαυτό σου· σύκω κάθησαι, ἀκούμβησαι τὸ κεφαλάκι σου σὲ τοῦτο δὰ τὸ προσκέφαλο, διὰ νὰ σοῦ ἑτοιμάσουν κ' ἕναν καϐὲ, νὰ ἔλθῃ ἡ ψυχή σου σ' τὸν τόπο της· ἀλλοίμονο! γιὰ παραμικρὰ πράγματα νὰ χάσῃς τὴ ζωή σου;

— Τὴ ζωή μου; καὶ ζωὴ εἶν' αὐτὴ 'ποῦ ζῶ τώρα τόσα χρόνια μ' αὐτὸν τὸν καταραμένο τὸν ἄνθρωπο; ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ τοῦ τεχνίτου βλοσυρῶς πρὸς τὸν σύζυγόν της ἀτενίσασα, καὶ προφέρουσα τὰς λέξεις της μὲ ὕφος διακεκομμένον καὶ λίαν ἄτονον, μὲ ὕφος ἀνθρώπου μετὰ πολυήμερον καὶ θανατηφόρον ἀσθένειαν προσφάτως ἀναῤῥώσαντος.

— Ἐγὼ εἶναι τόσος καιρὸς ὁποῦ σὲ εἶπα, πλὴν δὲν μὲ ἄκουσες· ὑπέλαϐεν ἄλλη γυνή· μήπως καὶ ἐγὼ δὲν ἐτράϐιξα τὰ ἴδια καὶ χειρότερα ἀπ' τὸν ἐδικό μου τὸν κοντόχρονο; μὰ ὡς τὸ τέλος σὰν εἶδα πῶς τὰ βάσανά μου θὰ εἶναι ἀτελείωτα, τὸν ἔδωσα τὰ παπούτζια σ' τὸ χέρι, καὶ τὴν ἴδια ὥρα τὸν 'ξεπόρτισα.

— Κ' ἐγὼ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο 'ϐγαλα τὴν ἡσυχία μου. Εἶπε διακόψασα τὴν ὁμιλίαν ἑτέρα γυνή· κ' ἐγὼ καθὼς τὸν εἶδα νὰ σᾶς χαρῶ, τὸν ἐδικό μου τὸν καλότυχο ν' ἀνακατεύεται σ' ἐκεῖνα 'ποῦ δὲν τὸν ἀνακατεύουν, νὰ 'ξετάζῃ μὲ ποιὸν 'μιλῶ, ποῦ παγαίνω, καὶ τί κάμνω, δὲν τὸν 'ξαναέϐαλα πλέον μέσα στὸ 'σπήτι, καὶ τώρα ἡσύχασε τὸ κεφαλάκι μου.

— Καὶ τὸν ἔπρεπεν· ἐπανέλαϐεν ἡ ἀναῤῥώσασα νωχελῶς ἐγερθεῖσα, καὶ ἀνακαθήσασα ἐπὶ τοῦ πλησίον ἐδωλίου· καὶ μολοντοῦτο, ἴσως κἂν ἐκεῖνος κύταζε τὸ 'σπίτι του καθὼς ἔπρεπε· ἀλλ' αὐτὸς, αὐτὸς ὁ τρισκατάρατος ὁποῦ οὔτε διὰ τὸ 'σπῆτι του τὸν μέλλει, οὔτε διὰ τίποτε; ἕνα νικοκερεμένο 'σπήτι δὲν θέλει τὴν πρωτομαγιά του, ἂς μὴν εἰπῶ περισσότερα, πλὴν τὸ 'λίγο 'λίγο

διακόσια γρόσια; κι' αὐτὸς ὁ σκύλος μὲ πενῆντα γρόσια 'ποῦ μοῦ ἔδωσε χθὲς, νὰ θέλῃ μὸν' μ' αὐτὰ νὰ οἰκονομήσω ὅλα τῆς ἡμέρας τὰ ἔξοδα; ἀκοῦτ' ἐκεῖ πενῆντα γρόσια; ἐν ᾧ μόνον εἰς τὸν ἀραμπὰ ὁποῦ θὰ μᾶς πηγαινοφέρῃ δὲν θὰ φθάσουν ἑκατὸ γρόσια· δὲν θέλομεν καὶ καϊκιάτικα; δὲν θὰ δώσωμεν καὶ εἰς τὰ παιχνίδια ὅταν θὰ γυρίζῃ ὁ χορός; καὶ ῥακὶ, καὶ κρασὶ, καὶ 'πωρικὰ, καὶ ἀκόμη τόσα ἄλλα; ἄλλο δὲ δὲν ἠξεύρει νὰ λέγῃ, παρὰ ὅτι εἶναι πτωχός· καὶ τί μὲ μέλλει ἐμένα ἂν ἐκεῖνος εἶναι πτωχός; ἂς ἀνοίξῃ τὰ 'μμάτια του νὰ γένῃ πλούσιος· ἀφ' οὗ λοιπὸν γίνεται αἰτία νὰ περάσωμεν τέτοια πρωτομαγιὰ μαύρη καὶ καμένη, νὰ μᾶς ζητᾷ ἀκόμα ὁ ἀδιάντροπος ν' ἀφήσωμεν τὴ δουλειά μας καὶ νὰ τοῦ πηγαίνωμεν ῥῶς.

— Τί νὰ εἰπῶ κ' ἐγὼ ἡ πτωχή! ὑπέλαβεν ἄλλη ὁμόφυλος, ἥτις ὅσον ἐκ τοῦ παλαιοῦ τῶν ἐνδυμάτων της συρμοῦ, τόσον καὶ ἐκ τοῦ ὕρους τῶν λόγων της ἐραίνετο ἡ πρεσβυτέρα πασῶν· τί νὰ εἰπῶ κ' ἐγὼ δὲν ἠξεύρω· εἰς τὸν καιρὸ ὁποῦ τώρα ἐρθάσαμεν ἡ οἱ ἄνδρες ἔγιναν χειρότεροι κι' ἀπ' τὰ θηρία τοῦ βουνοῦ, ἢ ἡμεῖς ἢ γυναῖκες δὲν ἠξεύρουμε νὰ τοὺς μεταχειρισθοῦμε· ἐγὼ εἰκοσιπέντε χρόνάκια σωστὰ ἔζησα μὲ τὸ μακαρίτη τὸ χατζή μου μῦρο νὰ βγάλουν τὰ κοκκαλάκια του, καὶ κἀμμιὰν ἡμέρα δὲ 'θυμοῦμαι νὰ πειραχθοῦμε ἢ νὰ λογοφέρουμε σ' τὸ παραμικρό· πλὴν μὲ εἶχε, καὶ πῶς μὲ εἶχε! νὰ μὴ στάξῃ νὰ μὴ βρέξῃ· τὸ κρασί του καὶ τὸ ῥακί του νὰ τὸ βάζῃ κάθε χρόνο μέσα σ' τὸ σπήτι· εἰς τὸν καιρὸ νὰ κάμνῃ τὰ σουτζούκια καὶ τοὺς παστιρμάδες του· μαγαζὶ ξύλα, μαγαζὶ κάρβουνα· τὸ ψρέας ἀπὸ τὸ καρφὶ νὰ μὴ λείπῃ ποτές· τὰ ἀμπάρια τοῦ 'σπητοῦ γεμάτα· κι' ὅλα του ὅλα μὲ τὴν τάξι· ἂν εἴπῆτε καὶ διὰ τὴν πρωτομαγιὰ, ἀπὸ μιὰν ἑβδομάδα 'μπροστὰ ἄρχιζεν ἡ ἑτοιμασία μεγάλη καὶ πολλή.

Καὶ ἡ δημηγόρος ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ προτελευτηκότος κατέπιε πικρὸν στεναγμόν.

Ἡ σύζυγος ἐν τούτοις τοῦ δυστυχοῦς τεχνίτου ὁμοία μὲ θάλασσαν γαληνιῶσαν μὲν ἄρτι καὶ ἀκύμαντον, ὠθισθεῖσαν δὲ ἤδη ὡς

ὑπὸ σφοδροτάτου ἀκαριαίου ἀνέμου ἐκ τῶν παροξυντικῶν λόγων τοσούτων γυναικῶν, κυματουμένη καὶ ἀφρίζουσα ἠγέρθη ὁρμητικῶς, καὶ πλησιάσασα τὸν ἄλαλον σύζυγόν της, ἔφερεν ἐπὶ τοῦ προσώπου του μανιώδες ῥάπισμα διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας ἥρπασε τὸ ἐπὶ τοῦ ὀκρίβαντός του οὐκ εὐώνητον ἔνδυμα, τὸ πρὸ μικροῦ κατασπιλωθὲν ἐκ τοῦ ἐκτιναχθέντος ζωμοῦ, καὶ οὕτω δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν διχοτομήσασα πολλάκις αὐτὸ, ἔῤῥιψε τὰ τεμάχια ἔξω τοῦ παραθύρου ἐπὶ τοῦ λιθοστρώματος.

— Ἂν σ' ἔπταισα γυναῖκα μου, ἥμαρτον· πλὴν μὴ μοῦ σχίζεις τὸ ξένο ῥοῦχο.

Μόλις ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἐπιτρόχως πως ὁ πολύδακρυς, καὶ ἀμέσως ἀνάρπαστος ὑπὸ τῆς συζύγου καὶ τῆς θυγατρός του ἐσύρθη ἔξω τοῦ δωματίου, καὶ ὄπισθέν του ἐκλείσθη ἡ θύρα μὲ μέγαν πάταγον.

— Ἆχ παιδί μου! ἀγαπημένο μου παιδί! ἀνεβόησεν ὁ δύστηνος οὗτος πατὴρ, πρὸς τὸν ἀποδημοῦντα υἱόν του βεβαίως ἀποτεινόμενος· σὺ νὰ ἤσουν ἐδῶ, ἴσως ἐγὼ δὲν ὑπέφερα τόσον· ἄρα γε πρὶν μὲ βάλλῃ ἡ μητέρα σου εἰς τὸν τάφον θὰ ἀξιωθῶ νὰ σὲ ἰδῶ ὁ κακόμοιρος;

Καὶ δακρύων, καὶ ὀλοφυρόμενος ἔσπευσε νὰ καταβῇ πρὸς τὴν ὁδὸν ὅπως περισυνάξῃ τὰ ἐσκορπισμένα τοῦ ἐνδύματος τεμάχια.



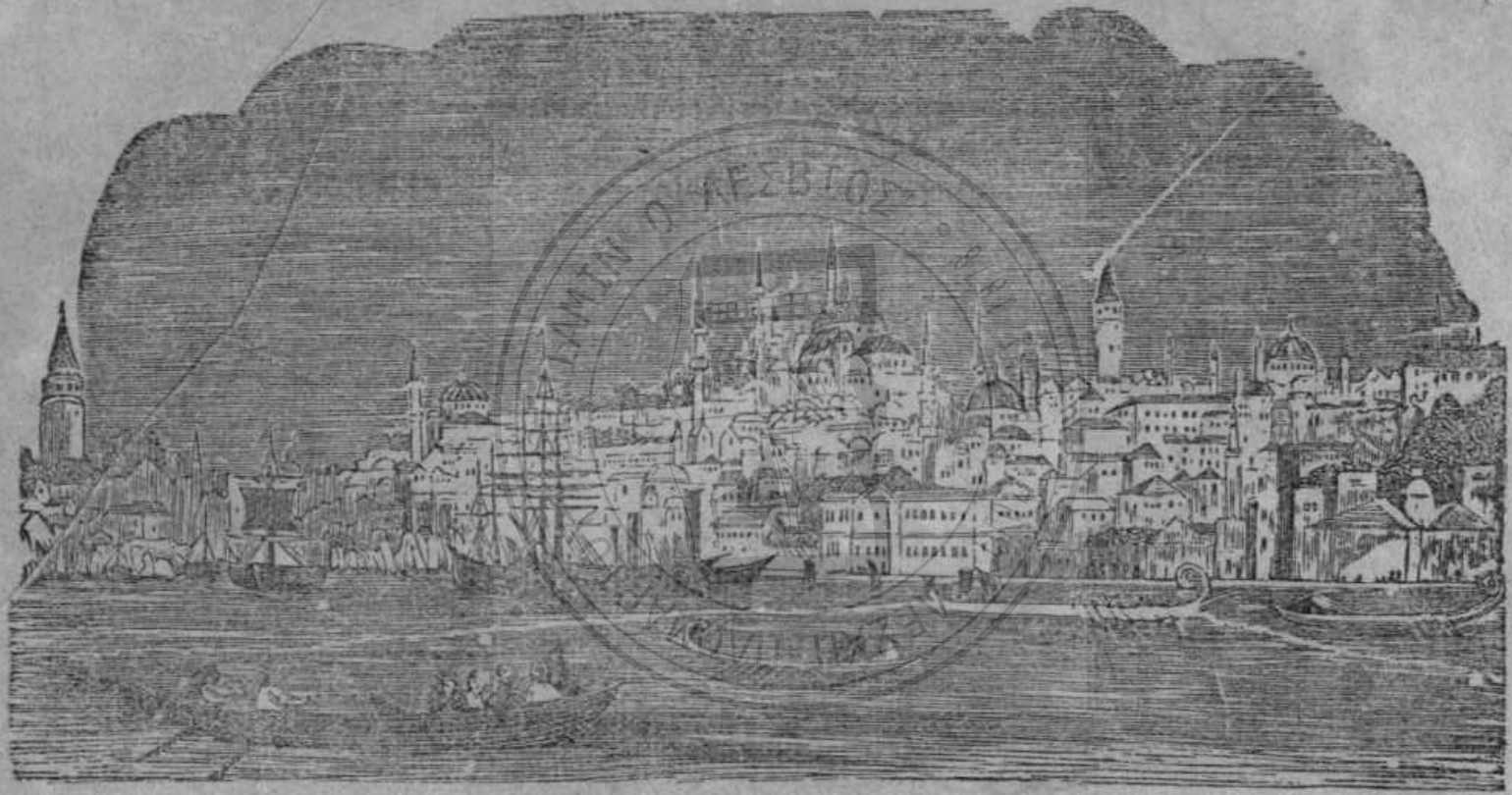

Θέα της Κωνσταντινουπόλεως.

ΛΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
• ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •

ἐν τούτοις καὶ οἱ πεζοὶ προεχώρουν ὁλονὲν ἀλαλάζοντες, καὶ ἡ χωροφυλακὴ ἰδοῦσα τὸν πολυάριθμον αὐτὸν ὄχλον ἐρχόμενον οὕτω πως, καὶ ἀμφιβάλλουσα ἂν ἐδιώκει, ἢ παρ' ἄλλων ἐδιώκετο, δὲν ἐῤῥάδυνε νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της, παρεμποδίσασα τὴν δίοδον διὰ γραμμῆς στρατιωτῶν· ἐν ᾧ δὲ ὁ ἄθλιος νέος ματαίως ἐπειρᾶτο νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἀνήσυχον καὶ τεταραγμένον πρόσωπόν του χαρακτῆρα γαλήνης, ἐλπίζων διὰ τοῦ γαληνίου ὕφους του νὰ μὴ δώσῃ τὴν παραμικρὰν εἰς τοὺς χωροφύλακας ὑποψίαν, καὶ οὕτω νὰ διαβῇ ἀνεμποδίστως, ἠκούσθησαν ὄπισθέν του αἱ κεραυνώδεις τοῦ πλήθους φωναὶ βεβαίως πρὸς τὴν χωροφυλακὴν ἀποτεινόμεναι.

— Συλλάβετε τὸν κακοῦργον, τὸν κλέπτην, τὸν φονέα· συλλάβετέ τον.

— Τετέλεσται· ἐχάθην· εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ νέος ἀπογνωσθείς, καὶ αἱ τρέμουσαι χεῖρες του ἀφήσασαι τὰς ἡνίας ἔπεσον κρεμάμεναι.

Πρόθυμος δὲ ἀείποτε ἡ χωροφυλακὴ εἰς τοιαύτας ἀξιώσεις ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ πλησιάσῃ τὸν κατηγορούμενον· καὶ ὁ μὲν ἐκράτησε τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου, δύο συνέλαβον τὰς παραλύτους χεῖρας του ἀμφοτέρωθεν, οἱ δὲ λοιποὶ κυκληδὸν περὶ αὐτὸν ἱστάμενοι παρετήρουν μὲ ὄμμα ῥαγδαῖον πᾶσαν δραπετεύσεως ἢ ἀνθισάσεως ἀπόπειραν, διὰ ν' ἀντιτάξωσιν ἀκολούθως κατ' αὐτοῦ τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις των· ἀλλ' ἐν ᾧ οὗτοι ἐκτελέσαντες ὡς εἴδομεν, τὸ χρέος των περιέμενον τὴν ἔλευσιν τῶν κατηγόρων διὰ νὰ ἐξιχνιάσωσι τὴν αἰτίαν τοῦ ἐγκλήματος, συμβὰν σπουδαῖον διέκοψε τὴν βεβιασμένην τοῦ πλήθους πορείαν.

Ἀνήρ τις ἀναστήματος κολοσσιαίου, εἷς καὶ οὗτος ἐκ τῆς τῶν διωκτῶν ὁμηγύρεως, καὶ ὑπὸ τοῦ ἰδίου καὶ αὐτὸς κατεχόμενος οἴστρου ἀλαλάζων καὶ ὠκυπορῶν προεπορεύετο ἑνὸς ἱππέως, μᾶλλον ἐξ ἀποφάσεως, ἢ ἐξ ἀπροσεξίας ὀλισθήσας πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ὄπισθέν του ἀκρατήτου ζώου, ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὕπτιος· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἔμελλεν ἀφεύκτως νὰ καταπατηθῇ ὑπὸ τῶν θανατηφόρων τοῦ τετραπόδου ὁπλῶν, ἁρπάσας αὐτὸς μὲ ἀπαραδειγμάτιστον ταχύτητα διὰ τὸν δύο στιβαρῶν χειρῶν του τὸν ὡς κε-

ραυνοφόρον βέλος ἐπὶ τοῦ μετώπου του πλησιάζοντα ἐμπρόσθιον τοῦ ζώου πόδα, ἐκράτησε γιγαντιαίως τὴν δυσκράτητον τῆς βεβιασμένης πορείας του ὁρμὴν, καὶ εὐθὺς τότε, καὶ ἵππος καὶ ἀναβάτης εὑρέθησαν χαμαί· ἐν ᾧ δὲ ὁ μὲν ἥρως τῆς σκηνῆς ταύτης κείμενος μεταξὺ τῶν πεσόντων ἵππου καὶ ἱππέως ὠλοφύρετο ψευδῶς προσποιούμενος θραῦσιν τοῦ βραχίονός του, ὁ δὲ πεσὼν ἀναβάτης ὡς ἄψυχον πτῶμα ἐκ τῶν πόνων ἀναισθητῶν ὡς ἀληθῶς συντριβέντος τοῦ σκέλους του, ἅπας ὁ λοιπὸς τῶν διωκτῶν ὅμιλος περικυκλώσας οἰκτιρμόνως τοὺς παθόντας ἠσχολεῖτο νὰ παρέξῃ εἰς αὐτοὺς χεῖρα ἀρωγὸν, καὶ ἐβλασφήμει καὶ ἐκαταρᾶτο τῆς δυστυχίας ταύτης τὸν αἴτιον, τὸν ἄθλιον νεανίαν ὃν ὡς εἴδομεν, ἐκράτει περιφρουρούμενον ἡ χωροφυλακή.

— Τί κακὴ ὥρα ἔτυχε σ' τοὺς δυστυχεῖς· εἶπεν ὁ εἷς· καὶ μάλιστα τώρα εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου μας.

— Ναί· ἀπεκρίθη ἕτερος λυπηρῶς κινήσας τὴν κεφαλήν· καὶ μάλιστα τώρα ὅπου ἐπιάσθηκεν ὁ τρισκατάρατος αὐτὸς φονιάς.

— Ὁ καβαλάρης ἐπάτησε τὸν πεζό; ὑπέλαβεν ἄλλος ἐν εἴδει ἐρωτήσεως.

— Ποιὸς ἠξεύρει! πλὴν ἔτζι πρέπει νὰ ἔγινε.

— Καὶ ὁ καβαλάρης δὲν εἶναι ὁ Γιακουμὴς τοῦ Νικόλα;

— Ὅλος κι' ὅλος· καὶ κρῖμα σ' τὰ παιδάκια του ἀνίσως καὶ πάθῃ τίποτε.

— Ἀλλ' ὁ ἄλλος ὁ πεζὸς ποιὸς εἶναι;

— Δὲν ἠξεύρω.

— Δὲν τὸν γνωρίζουμε· ἀπεκρίθησαν ἕτεροι δύο περιέργως προσηλώσαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ προσποιητῶς ὀδυρομένου τὴν θραῦσιν δῆθεν τοῦ βραχίονός του κολοσσιαίου ἀνδρός.

— Δὲν εἶναι γνώριμος· ἐπρόσθεσε καὶ ἄλλός τις ἀναμιχθεὶς εἰς τὴν ὁμιλίαν· πλὴν ἴσως εἶναι ἀπὸ τὰ κάτω μέρη τοῦ χωριοῦ· ὁ κακόμοιρος ἀπὸ τὴν πολλή του βία ἀπόκαμε φαίνεται, καὶ καταπάτήθηκε ἀπὸ τὸ ἄλογο· ἀλλὰ, ἐπανέλαβε μορφώσας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ σπουδαιότερον.

— Ἂς ἀφήσωμεν τὰ ἀδιαφόρετα αὐτὰ λόγια, καὶ ἂς βιασθοῦμε νὰ φέρουμε ὅπως ἠμποροῦμε τοὺς δυστυχισμένους αὐτοὺς ἕως ἐδῶ εἰς τὴν πολιτεία γιὰ νὰ τοὺς ἰδῇ κἀνένας ἰατρός· καὶ ἔπειτα σ᾽τὴν κρεμάλα τὸν ἀναθεματισμένον αὐτὸν φονιά· ὀγλήγωρα· μήπως ὁ τετραπέρατος ἀπατήσῃ τὴν ἐξουσία καὶ φύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια της.

Καὶ συνῆλθον ἅπαντες περὶ τὸν εἰσέτι ἀναισθητοῦντα ἱππέα· ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ἠσχολοῦντο εἰς τὸ νὰ ἀνακαλέσωσι τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἀναισθήτου, ὁ πλησίον ἐκείνου κείμενος καθ᾽ ὅσον γενναῖος κατὰ τόσον καὶ ἰσχυρὸς οὗτος γίγας ὑποκλέψας τῶν περιεστώτων τὰ βλέμματα ἀνέζη ἐπιτηδείως, καὶ μακρυνθεὶς ἀπὸ τοῦ πλήθους ὅσον ἠδυνήθη, ἐπήδησεν ὡς αἴλουρος τὸ περὶ τὴν ὁδὸν περίφραγμα μιᾶς ἀμπέλου· εἰσελθὼν δὲ ταχέως ἐν αὐτῇ, ἤρχισε μὲ ἀκροθιγῆ βήματα νὰ βαδίζῃ τὴν πρὸς τὴν πόλιν ὁδὸν ἑλικοειδῶς περιοδεύων, ἄλλοτε μὲν κύπτων ὑπὸ τοὺς ἀρτιφυεῖς τῶν κληματίδων κλώνους, ἄλλοτε δὲ τετραποδητὶ προχωρῶν, καὶ ἀείποτε προφυλαττόμενος ἵνα μένῃ ἀθεώρητος καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, δηλονότι καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τῶν ὀπαδῶν του, καὶ ἀπὸ τὸ τῆς χωροφυλακῆς· ὡς δ᾽ ἔφθασεν εἴς τινα τῆς ἀμπέλου καμπὴν ἀφ᾽ ἧς καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν ἔμενεν ἀθεώρητος, ἐξῆλθεν ἀμέσως ἐκ τῆς κρυπτῆς διόδου του εἰς τὴν κοινὴν ὁδὸν, καὶ διευθυνόμενος ἀνυποψιάστως πρὸς τὴν οὐ μακρὰν ἀπέχουσαν χωροφυλακήν, ἔκραζε μὲ φωνὴν ἐπινίκιον.

— Κρατήσατέ τον τὸν κατεργάρη· κρατήσατέτον μὴ σᾶς φύγῃ.

Ὁ ἐγκαλούμενος νεανίας ἀφ᾽ ὅτου συνελήφθη ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων, εἰς ληθαργικὴν ἀναισθησίαν μᾶλλον, ἢ ἀπελπισίαν διακείμενος μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, ἀκούσας ἤδη τοσούτῳ πλησίον ἀπειλητικὴν φωνὴν κατηγόρου βεβαίως ὑπὸ πολλῶν παρακολουθουμένου, μικρὸν ἀνανήψας ἰλιγγίασεν αὖθις, καὶ ἐκ τῶν ἐπελθόντων αὐτῷ σπασμῶν μόλις ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ ἐπὶ τοῦ ἵππου του· ἡ ἀναζωπυρωθεῖσα φαντασία του παρέστησεν εἰς αὐτὸν τὴν ὥραν ἐκείνην ἔμψυχον τὴν εἰκόνα τῶν φοβερῶν συνεπειῶν τῆς τολμηρᾶς του πράξεως.

— Ἰδοὺ ἀξιόπιστος τῶν ἐγκλημάτων σου ἀπόδειξις κακοῦργε!

ἀνεφώνησεν εἰς στρατιωτικὸς ὑπάλληλος, ἰδὼν τὴν σπασμωδικὴν τοῦ νεανίου κατάστασιν.

— Ἰδοὺ ὅτι ἡ ἄκρα τοῦ δικαιοκρίτου θεοῦ ὀξυδέρκεια δὲν ἐγκαταλείπει ἀτιμώρητον ἐπὶ τῆς γῆς τὸν κακοῦργον, ἀλλ' ἀποδίδει εἰς αὐτὸν καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καθὼς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν ἀνάλογον τῶν κακοπραγιῶν του τιμωρίαν· ἐκραύγασεν ἕτερος χωροφύλαξ ἀνατείνας τὰς χεῖρας πρὸς οὐρανὸν, καὶ ἐπικαλούμενος τὴν θείαν σκέπην ἐπὶ πάντων τῶν τέκνων τῶν πιστῶν, ὅπως μὴ ἀποβῶσι καὶ ταῦτα ὡς ὁ ἐνώπιον αὐτοῦ ἀλιτήριος.

— Κἂν δὲν ἐλυπήθης τὴν νεότητά σου, καὶ τὴν τοσαύτην σου καλλονὴν, ἄθλιε! ἐπέφερεν ἄλλος περιπαθῶς διατεθείς.

— Χαρακτὴρ προσώπου ἀγγελικὸς, καὶ καρδία δαίμονος καταχθονίου· ἀνεφώνησάν ὁμοφώνως ἅπαντες.

— Δὲν εἶμαι κακοῦργος . . . ἐγὼ ἁπλῶς . . . μόλις ἤρχισε τραυλίζων νὰ εἴπῃ ὁ ἐλεεινὸς νεανίας, καὶ ὁ προσποιηθεὶς θραῦσιν τοῦ βραχίονός του κολοσσιαῖος ἀνὴρ προφθάσας ἐν ἀκαρεῖ, διέκοψε τὴν ἔξω σχεδὸν τῶν χειλέων του κρεμαμένην ἐξομολόγησίν του.

— Τόπον, τόπον δότε μοι· ἐβόησε μετὰ κραυγῆς ἀπαραδειγματίστου· τόπον ζητῶ· ἐγὼ πρῶτος νὰ ἐμβάψω τὴν μάχαιράν μου εἰς τὸ στῆθος του· ἐγὼ πρῶτος νὰ πίω τὸ αἷμα του· καὶ ἡ κραυγή του αὕτη ὠρυγμὸν λέοντος ὁμοιάζουσα κατεπτόησεν ἅπαντας.

Ἀλλὰ καὶ τοι πτοηθέντες οἱ χωροφύλακες ἐκ τῆς μορφῆς καὶ τῆς κραυγῆς τοῦ γίγαντος τούτου, ὤφειλον ὅμως νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ χρέος των, καὶ νὰ μὴν ἀφήσωσι τὸν ἐγκαλούμενον εἰς τὴν ἀπότομον διάκρισιν τοῦ ἐχθροῦ του· ἐμποδίσαντες ὅθεν ἠπίως τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ μεθ' ἧς ὥρμησε νὰ κατασπαράξῃ τὸν τρέμοντα νεανίαν, εἶπον·

— Εἰς ὑμᾶς Κύριε! ἀνήκει νὰ καταγγείλλητε οἱονδήτινα ἐγκληματίαν· καὶ εἰς ἡμᾶς, νὰ ἐκτελέσωμεν τὴν σύλληψίν του καὶ τὴν ἀπαγωγήν του ὅπου δεῖ· μόνον δὲ τὸ δικαστήριον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τύχης του, καὶ, ἢ νὰ παραδώσῃ αὐτὸν εἰς τὴν μάχαιραν τοῦ δημίου, ἢ νὰ προσδιορίσῃ τὸν ἰσόβιόν του φυλακισμόν.

Ὁ νεανίας ἀνετριχίασε.

— Φυλακισμὸν; ἐπανέλαβεν ὁ διώκτης· φυλακισμὸς εἰς τοιοῦτον ἄνθρωπον; εἶναι ἀδύνατον· εἶναι ἀσυγχώρητον· μάχαιραν ἔδωσε, μάχαιραν νὰ λάβῃ.

Ὁ νεανίας ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ ἴδῃ τὸν ἀδυσώπητον ἐχθρόν του, καὶ ἡτοιμάσθη νὰ ἀπολογηθῇ ἐξομολογούμενος τὴν τολμηρὰν μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κακοῦργον πρᾶξιν του· αἴφνης ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος κατήγορος ἀφήσας κραυγὴν θαυμασμοῦ φρικαλέαν, ἐταπείνωσεν εὐθὺς τοὺς ὑπερηφάνους ὀφθαλμούς του, καὶ ῥίψας βλέμμα ἀπορίας πρὸς τοὺς χωροφύλακας, ἠρώτησε.

— Ποῖος διέταξε νὰ συλλάβητε τὸν ἄνθρωπον αὐτόν;

— Οἱ χωροφύλακες ἠτένισαν ἀλλήλους ἐκθαμβοι, καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν ἀπεκρίθη.

— Σὺ, καὶ οἱ μετὰ σοῦ· σὺ μάλιστα ὅστις πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἠβουλήθης καὶ νὰ τὸν κατασπαράξῃς.

— Ἔχετε δίκαιον· ἀλλ' ὁ λόγος ἡμῶν ἦτο περὶ φονέως· περὶ κακούργου·

— Οὗτος δὲ τί;

— Ὁστιςδήποτε καὶ ἂν ἦναι, εἶναι ἀθῶος· δὲν εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἡμεῖς ζητοῦμεν.

Ὁ νεανίας ἀνέψυξε μικρὸν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ καθαρῶς τὰ λεγόμενα· τῷ ἐφαίνοντο αἰνίγματα δύσληπτα καὶ δισδιάλυτα· τῷ ἐφαίνοντο ἐνύπνια ἀνησύχου καὶ τεταραγμένου ὕπνου ἐλθόντα νὰ διαταράξωσιν ἔτι μᾶλλον τὴν τεταραγμένην του φαντασίαν, καὶ νὰ παίξωσι τὴν εὐπιστίαν του.

— Ἀλλ' ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ! ἐπανέλαβεν ὁ παράδοξος ἐκεῖνος ἀνὴρ πρὸς τὸν ἠλιθίως χαίνοντα νεανίαν· τὸ σφάλμα εἶναι ἰδικόν σου· βλέπεις ὅτι σὲ συλλαμβάνουν, καὶ δὲν ζητεῖς τὸν λόγον; βλέπεις ὅτι σὲ καταδιώκουν ἐπ' ἐγκλήματι κακουργίας, καὶ δὲν ἀπολογεῖσαι; περίεργος μὰ τὸν Θεόν! ὁ τρόπος σου. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι ἡ σιωπή σου ἔγινεν αἰτία νὰ ἀφανισθῶσι δύο ἄνθρωποι ἐκ τῆς συνοδίας μας, οἱ ὁποῖοι ἰδόντες μακρόθεν τὴν σύλληψίν σου, καὶ

νομίσαντες ὅτι εἶσαι σὺ ὁ κακοῦργος τὸν ὁποῖον ζητοῦντες διῶκομεν, ἠθέλησαν νὰ προφθάσουν πρὸ τῶν ἄλλων, καὶ ἐκ τῆς πολλῆς των βίας καταπατηθέντες συνέτριψαν ὁ μὲν τὸν βραχίονα, ὁ δὲ τὸ σκέλος, καὶ ὁ Κύριος οἶδεν ἂν ζήσωσιν.

Ὁ νεανίας ἐν τούτοις ποσῶς μὴ διαφέρων ἀπὸ ἄψυχον ἄγαλμα, ἠκροᾶτο τὸν πρὸ μικροῦ διώκτην του ἀπλανεῖς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸ στόμα κεχηνός· οἱ ζωογονητικοὶ οὗτοι λόγοι τοῦ στιβαροῦ ἐκείνου ἀνδρὸς τῷ ἔδιδον τὰς μεγαλητέρας ἐλπίδας, καὶ ταὐτοχρόνως τὸν ἀπήλπιζον.

Πᾶς ἀθῶος ἀδίκως κατηγορούμενος, καὶ εἰς πεινὴν θανάτου καταδικαζόμενος, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς λαιμητόμου διασώζει ἐλπίδας· ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν περιμένων τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀθωότητός του, οὐδόλως παύει ἐλπίζων τὴν ἀνάκτησιν τῆς ζωηφόρου ἐλευθερίας του· ἐγκαταλειπόμενος πικρῶς παρὰ πάντων τῶν συγγενῶν καὶ φίλων του, ἔχων ὄπισθέν του τὸν τρομερὸν δήμιον ἀγρίως καὶ ἀπανθρώπως παρασκευαζόμενον νὰ ἐκπηδενίσῃ αὐτὸν μετ' οὐ πολὺ, καὶ ὑπεράνω αὐτοῦ τὸν οὐρανὸν πρὸς ὃν μετὰ στιγμὴν πρόκειται νὰ ἀναβῇ τὸ ἄϋλόν του πνεῦμα, καὶ ὅμως, ἐλπίζει πάλιν, ἐλπίζει, καὶ σπανίως ἀποτυγχάνει, διότι ὑπάρχει θεὸς, θεὸς δικαιοσύνης, λίαν ὁμολογουμένως ἀμείβων τὴν ἀθωότητα.

Ὁ ἔνοχος ὅμως, ὁ ἀπονενοημένος ὅμως ἔνοχος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον διαφέρει· ὁ ἔνοχος ἀπ' αὐτῆς ἔτι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν θέλει συλλάβειν ἐν τῇ καρδίᾳ του τὸν ἀνόσιον ἢ τολμηρὸν σκοπόν του, πρὶν ἔτι πρακτοποιήσει αὐτὸν, καθίσταται αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ὕποπτος, δειλὸς, καὶ ὑπὸ τῆς ἰδίας του σκιᾶς ῥικωδῶς περιπτοούμενος· σταθερῶς ἀμετάτρεπτος εἰς τὴν ὁποίαν συνέλαβε παράνομον ἰδέαν, τρέμει ἐνώπιον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀκάκου παιδίου ἅμα ἴδῃ αὐτὸ προσεκτικόν· ἄκρως ἐπιτήδειος εἰς ὑποκλοπὴν βλεμμάτων πολυαρίθμου λαοῦ, ὠχριᾷ ὡς θανάτου χροιὰ καὶ εἰς μόνην τὴν ἁπλῆν θέαν ἀνθρώπου ἀδιαφόρου μορφὴν καὶ σχῆμα κατὰ τύχην ἔχοντος χωροφύλακος· ὠχριᾷ, καὶ ἀέλπτως ἀπογινώσκεται.

Ὁπόση ἡ διαφορὰ μεταξὺ ἀθώου καὶ ἐνόχου· ὁ μὲν καὶ μέχρι τοῦ

πήγματος τῆς καταδίκης διατηρεῖ ἄσβεστον ἐν τῇ καρδίᾳ του τὸ ζωογόνον ζώπυρον τῶν δικαίων του ἐλπίδων· ὁ δὲ καὶ εἰς τὴν ἀναπαυτικὴν αὐτὴν πηχυαίαν τὸ ὕψος μαλακὴν στρωμνήν του ἀγωνιᾷ, ἔχει διαπαντὸς ἐνώπιόν του τὴν μελετηθεῖσαν ἢ τελεσιουργηθεῖσαν πρᾶξιν του, καὶ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν φρίττει ὑπὸ τοῦ τρόμου μὴν ἀνακαλυφθῇ· φρίττει, καὶ σπανίως ἀποφεύγει τὴν ἀντάξιον τῶν πράξεών του ποινήν, διότι ὑπάρχει θεὸς, θεὸς ἐκδικήσεων, ἀσυγκαταβάτως τὴν παρανομίαν ἐκδικῶν.

Ἴσως μερικοὶ τῶν ἀναγνωστῶν μας προχωροῦντες μικρὸν εἰς τὸ παρὸν διήγημα, καὶ βλέποντες τὴν ἀνένοχον καὶ μάλιστα δικαίαν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νεανίου τολμοπραγίαν, θελήσουσι νὰ ὑποστήσωσιν ὡς ἀνάρμοστον τὴν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο περὶ ἐνοχῆς διατριβήν μας, ὡς παρὰ λόγον προσβάλλουσαν τὸν γενναῖον νεανίαν· ναί· δὲν ἀρνούμεθα· μάλιστα δὲ ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀπὸ μέρους τοῦ δικαιοκρίτου καὶ ἐκδικητοῦ θεοῦ ὁ δυστυχὴς νεανίας δὲν εἶχε τί νὰ ὑποπτευθῇ· ἀλλ' ἀπὸ μέρους τῶν ἀνθρώπων πολλά· καθότι ἂς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ εἴπωμεν ὅτι πᾶσα πρᾶξις τολμηρὰ, ἔστω καὶ ἀνένοχος καὶ δικαία, ἐνεργουμένη ἀπὸ μέρους ἀνθρώπου τάξεως μικρᾶς, ἐναντίον τῆς ἰδιοτελείας ἢ τῆς ἰδιοτροπίας προσώπου ἀνωτέραν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν κατέχοντος, ἀναντιῤῥήτως παρά τισι λογίζεται ἔγκλημα ἀξιόποινον, ἐνοχὴ ἀσυγχώρητος.

Ὁ μικρὸς τὸν βαθμὸν ἄνθρωπος ἀλλὰ μέγας κατὰ τὴν καρδίαν, ὅταν μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὸν ἀδελφόν του, τὸν φίλον του, τὸ ὅμοιον μὲ αὐτὸν τοῦ δημιουργοῦ δημιούργημα ἀνιλεῶς ταλαιπωρούμενον, βαρβάρως ἐξανδραποδιζόμενον, καὶ ἐκ τῶν παρανόμων τυράννων του ἕτοιμον νὰ κρημνισθῇ ἐκ τοῦ χείλους τρομεροῦ βαράθρου, νὰ ἐξουδενωθῇ, νὰ ἐκμηδενισθῇ, ἀλλὰ θέλων νὰ λυτρώσῃ αὐτὸ ἀπὸ τὰς βεβήλους χεῖρας των, τολμήσει λαθραίως νὰ τὸ ἁρπάσῃ ἐκ τοῦ σιδηροπλέκτου κλωβίου του, ὅπου ἡ παράνομος τῶν δημίων του ἰδιοτέλεια κακοδαιμόνως περιώρισεν αὐτὸ, δυστυχὲς, ἀλλ' ἀγνὸν θῦμα, μετ' οὐ πολὺ εἰς ἠθικὸν θάνατον ἐπονειδίστως ἀπαγόμενον, καὶ κτηνωδῶς καὶ ἀκολάστως βεβηλούμενον,

φωραθῇ δὲ ἀκολούθως καὶ ἀνακαλυφθῇ ἡ λαθραία αὕτη τόλμη του, αὐστηρῶς τότε καταδιώκεται, καὶ ὑποφέρει ποινὴν οἵαν καὶ ὁ τρομερώτερος τῶν κακούργων.

Παράδοξος τῶν νόμων κανονισμὸς, ἢ μᾶλλον παράλογος τῶν νομοστρεπτῶν κατάχρησις, ἀνέκαθεν οὕτω πως κακῶς ἐξακολουθουμένη, καὶ οὐδέποτε περιμένουσα μεταβολὴν καὶ διόρθωσιν.

Ὑποκύψωμεν εἰς τὸν γενικῶς διατρέχοντα ἐν τῇ κοινωνίᾳ παραλογισμόν· κατατάξωμεν καὶ τὴν ἀσυγχώρητον ταύτην κατάχρησιν εἰς τὴν οὐκ εὐάριθμον σειρὰν τοσούτων ἄλλων προαιωνίων, καὶ ἐκ νέου καθ' ἑκάστην πανούργως ἐφευρισκομένων, καὶ ὅμως, ἂς μὴν εἴπωμεν, συγκεχωρημένων ὑπὸ τῶν νόμων, ἀλλὰ τοὐλάχιστον παραβλεπομένων.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἂς ἔλθωμεν πάλιν εἰς τὸν ἐκ τοῦ πολλοῦ θάμβους ἀπολελιθωμένον νεανίαν ἐκ τοῦ ὁποίου ἐχωρίσθημεν μικρὸν, ἕνεκα τῆς εὐλόγου ἢ παραλόγου ταύτης παρενθέσεως.

Ὁ νεανίας λοιπὸν ὡς εἴπομεν, ἀμφιταλαντευόμενος ἐκ τῶν τοῦ κολοσσιαίου ἀνδρὸς λόγων, τῶν ἀληθῶς μὲν ἐνθαρρυντικῶν καὶ παρηγόρων, ἀλλ' ἀβεβαίων εἰς αὐτὸν καὶ ἀπιθάνων, ἴστατο ἀκίνητος μὴ γνωρίζων τί νὰ κάμῃ· ἤξευρεν ὅτι εἶναι ἔνοχος· ἐγνώριζεν ἑπομένως ὅτι τὸ τοσοῦτον τῶν διωκτῶν πλῆθος αὐτὸν μόνον κατεδίωκε καὶ οὐχὶ ἄλλον τινά· καὶ πρὸ ὀλίγου ἀκόμη ὁ τοσοῦτον αὐτὸν ἤδη ἐνθαρρύνων, ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ κατ' αὐτοῦ χεῖρα ἀπειλητικήν· πῶς λοιπὸν νὰ δώσῃ πίστιν εἰς τοὺς παρηγόρους τοῦ ἐχθροῦ του λόγους; καὶ εἶχε δίκαιον· ἀλλ' ὁ ἀμνησίκακος ἐκεῖνος ἐχθρὸς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὁ γενναῖος ἐκεῖνος ὑπερασπιστής του βλέπων ἐπαπειλουμένην τὴν ἐλευθερίαν τοῦ νεανίου ἕνεκα τῆς μεσολαβούσης ταύτης ἀργοπορίας, ἥτις ἐπὶ πλέον ἔτι ἐὰν παρετείνετο, ἠδύνατο νὰ προφθάσῃ τὸ μαινόμενον τῶν διωκτῶν πλῆθος, καὶ οὕτως ἀποβῇ ἡ ἐπὶ σκοπῷ σωτηρίῳ σκευωρία του ἀνωφελὴς, ἔσπευσε νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὴν ὕποπτον ταύτην βραδύτητα, καὶ εἶπε μετὰ σοβαρότητος.

— Γνωρίζω ἀδελφέ! τὴν ὁποίαν σοὶ ἐπέφερε δυστυχίαν ἡ πρὸ

ἡμερῶν μικρὰ χρεωκοπία σου· ἀλλὰ μία χρεωκοπία ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ μικρὰ, εἶναι δυστύχημα μέγιστον εἰς ἄνθρωπον χρηστοήθη καὶ εὐαίσθητον· μία δὲ ἐκ τῶν διαφόρων συνεπειῶν τοῦ τοιούτου δυστυχήματος ὑπάρχει καὶ ὁ περιορισμὸς, εἰς ὃν ὁ χρεωκοπήσας ἐθελουσίως παραδίδεται, διὰ ν' ἀποφύγῃ ὅσον δυνατὸν τὰ ἀπειλητικὰ τῶν πιστωτῶν του βλέμματα· ὁ φόβος, ἡ δειλία, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ προσώπου σου ἀντανάκλασις τῆς ψυχικῆς σου ἀγωνίας, ταῦτα πάντα μαρτυροῦσι τὴν ἠθικὴν πάλην τὴν ὁποίαν ὑπέφερες, βλέπων ἡμᾶς τοσούτους τὸν ἀριθμὸν διώκοντας ἕνα ἄνθρωπον· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν χρεωκόπον· ἡμεῖς διώκομεν ἕνα κακοῦργον τὸν ὁποῖον ἂν δὲν εὕρωμεν ἐπὶ τῆς γῆς, θέλομεν τὸν ζητήσειν εἰς τοὺς οὐρανούς· θέλομεν τὸν ἀναζητήσειν καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τῆς θαλάσσης τὸν πυθμένα· σὺ λοιπὸν τέκνον μου ἄπελθε εἰς τὸ καλὸν, καὶ ὁ θεὸς ὁ παιδεύων μὲν ἀλλ' ἰώμενος πάλιν, εἴθε νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν φιλάνθρωπον καρδίαν ἀγαθοῦ τινος ἀνθρώπου, ἀγαθὰ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων σου· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐνδέχεται νὰ στερῆσαι καὶ τοῦ ὀβολοῦ αὐτοῦ, λάβε τὸ χαρτόσημον τοῦτο ἀξίας γροσίων ἑκατὸν, καὶ ἐξοικονόμησον δι' ὀλίγας ἔτι ἡμέρας τὴν συμπάσχουσαν καὶ συνδυστυχοῦσαν οἰκογένειάν σου· ταῦτα ἔχω κατὰ τὸ παρὸν, ταῦτα σοὶ δίδω· ἴσως ἀκολούθως σοὶ φανῶ ἐπωφελέστερος· ἐνθυμοῦ πάντοτε τὸν φίλον σου, καὶ ὑγίαινε.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξεκόλπισεν ἐκ τοῦ ἐσωκαρδίου του μικρὸν χάρτην τετράπτυχον, καὶ ὑποκλέψας τῶν χωροφυλάκων τὰ βλέμματα, λαθραίοις αὐτὸς βλέμμασιν ἔνευσε τὸν νεανίαν νὰ δεχθῇ ἀδιστάκτως τὸ προσφερόμενον, καὶ ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν τὸν χάρτην θλίψας ταὐτοχρόνως τὴν παλάμην αὐτοῦ μὲ ὅσην ἠδυνήθη ἐπιτηδειότητα, ἵνα μὴ παρατηρηθῇ ὑπὸ τῆς χωροφυλακῆς τῆς πλησίον αὐτῶν ἱσταμένης, ὡς διὰ τῆς χειρονομίας ταύτης νὰ τῷ ἔλεγεν· «ἀναχώρησον ὅσον τάχος· ἀπομακρύνθητι ἀμέσως, διότι χάνεσαι.» καὶ οὕτως οἱ μὲν χωροφύλακες ἐγκαταλιπόντες ἐλεύθερον τὸν ἡμίθνητον νεανίαν ἀπεσύρθησαν εἰς τὰς θέσεις των πλήρεις μεταμελείας διὰ τὴν ὁποίαν ἀδίκως κατ' αὐτοῦ συνέλαβον ἰδέαν, ὡσαύ-

τως καὶ συμπαθητικῆς συγκινήσεως, συγκινήσεως ἀείποτε χαρακτηριζούσης τὴν φυσικὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς ὀθωμανικῆς φυλῆς, ὁ δὲ, ἔκπληκτος εἰσέτι ἐκ τῶν ὅσων εἶδε καὶ ἤκουσε μηδὲν πρὸς τὸν σωτῆρα του ἀποκριθεὶς, ἀλλὰ κεντήσας κατεσπευσμένως τὸν ἵππον του, ἔγινεν ἐντὸς ὀλίγου ἀφανὴς ἔνδον τῶν δυσαρίθμων ὁδῶν τῆς Χρυσουπόλεως.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

—

Ἡ ἐν ναυστάθμῳ Εἰρκτή.

Ἡ ἡμέρα ἐπλησίαζε περὶ τὸ τέρμα της· ὁ ἥλιος διατρέξας τὴν τακτικὴν πορείαν του, καὶ ἑτοιμαζόμενος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ πρὸς τὴν Δύσιν ἀναπαυτικὰ Ἀνάκτορά του, διέχεεν ἐπὶ τῆς ὑδρογείου θερμὸν φῶς καὶ ἀμαυρόν· νέφη, κατ' ἀρχὰς μὲν μολυβδόχροα, βαθμηδὸν δὲ ὑπομελανούμενα ἐφάνησαν αἴφνης ἐπὶ τοῦ στερεώματος, καὶ ὑπεσκίασαν ἀμέσως τὸ ἡλιακὸν αὐτὸ φῶς· τὴν σκιὰν ταύτην διεδέχθη μετ' οὐ πολὺ ἐπαισθητότατον σκότος, καὶ τὸ πᾶν προεδήλου καταιγίδα, καταιγίδα φοβεράν· στιγμὴ μόλις παρῆλθε καὶ ἀκαριαῖος ἐκ νότου ἄνεμος προανήγγειλε τὴν ἄφιξίν του διὰ καταπληκτικοῦ συρίγματος, καὶ ἰδοὺ ἐπῆλθε ῥυάττων, καὶ καταθλίβων, καὶ καταστρέφων ὁρμητικῶς καὶ ἀδυσωπήτως πᾶν τὸ προστυχόν· τὰ τῶν παραθύρων ὑαλία ἑκάστης οἰκίας κατεθραύοντο ὑπὸ τῆς ὁρμῆς του, αἱ ὑψηλαὶ καπνοδόχαι παταγωδῶς ἐκρημνίζοντο, καὶ αἱ οἰκίαι ἐκλονοῦντο ῥιπωδῶς· ὁ ἕνεκα τῆς πολυημέρου ἀνομβρίας κονιορτὸς τῶν ἀπειραρίθμων ὁδῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑψοῦτο μέχρι νεφελῶν, καὶ τὸ εἰς τὰς ἀγυιὰς μυρμήκων δίκην περιφερόμενον πλῆθος ἀνθρώπων τε καὶ κτηνῶν μὴ δυνάμενον προχωρῆσαι, συνεσωρεύετο κατὰ διαστήματα ἱστάμενον, καὶ ἐπτοημένον· ἦχος βροντῶν φοβερὸς μέχρι πρὸ στιγμῆς μακρόθεν ἀκουόμενος, ἤρχισεν ἤδη νὰ προσεγγίζῃ, καὶ αἱ ἕως πρὸ μικροῦ ἀόρατοι ἀστραπαὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην διέτεμνον καθέτως τὸν σκοτεινὸν αἰθέρα λάμψεις ἐκπέμπουσαι ἀπαισίους καὶ τρομεράς· ἡ θύελλα ἔφθασεν ἐν τούτοις ὁρμητικὴ καὶ μαινομένη· τὸ ἐπὶ τῶν στεγαστήρων ὡς χειμάρρους πίπτων ὕδωρ ἀνίκανον ἐκ τῆς πλησμονῆς νὰ ῥέῃ ἡσύχως καὶ τακτικῶς ἐκ τῶν κοιλωμάτων τῶν κε-

ραμιδίων, ἢ ἐκ τῶν ὀμβροδεκτῶν σωλήνων, ἐσκορπίζετο ἐκχειλιζόμενον, καὶ ἐκυλίετο πρὸς τὰς ὁδοὺς ποταμηδόν.

Εἰς μίαν τοιαύτην τοῦ ἔτους ἐποχὴν μία τοσαύτη πολυομβρία, ἀναμφιβόλως εἰκάζεται ὁπόσην ἐπαισθητὴν ὠφέλειαν ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ εἰς πάντα τῆς γῆς τὰ προϊόντα· ἐν μιᾷ ὅθεν τηλικαύτῃ τῆς φύσεως ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων προνοίᾳ ἠδύνατο πλέον τίς νὰ ἐπιτείνῃ ἀγνωμοσύνης βλέμματα πρὸς τὸν εὐεργέτην οὐρανόν; καὶ ὅμως εὑρέθησαν πολλὰ τοιαῦτα ἀχάριστα ὄμματα, πρὸς τὴν θέαν τοῦ ὑετίζοντος στερεώματος λοξὸν βλέψαντα, καὶ τὰ ὄμματα ταῦτα ἦσαν τὰ τῶν ἑορταστῶν τῆς αὔριον πανηγυρισθησομένης μεγάλης τοῦ Μαΐου ἑορτῆς, ἐξ ὧν τὸ μέρος τοῦ γυναικείου φύλου σκυθρωπὸν καὶ λυπηρὸν, ἐφρύαττεν ἐνδομύχως καὶ ἠγανάκτει, ὑποπτευόμενον τὴν μέχρις αὔριον ἴσως διάρκειαν τοῦ ὑετοῦ, καὶ τότε, εἰς μάτην αἱ διὰ τὰς πολυδαπάνους ἐσθῆτας τῶν νεανίδων τοσαῦται μέριμναι, ἐσθῆτας, ὡς ἡ ἀνέπαφος χειμερινὴ χιὼν λευκὰς, διὰ μόνην τὴν πρώτην τοῦ Μαΐου κατειργασμένας· εἰς μάτην καὶ τὰ πολυειδῆ ἐδέσματα, τὰ πρὸ εἴκοσι καὶ τεσσάρων σχεδὸν ὡρῶν μετὰ κόπου παρασκευασθέντα διὰ μόνην τὴν εὐωχίαν τῆς ἑορτῆς ταύτης.

Ἐν τούτοις, ἀστυνομικοί τινες ὑπάλληλοι ῥάβδους εἰς τὰς χεῖρας κρατοῦντες, ὡδήγουν μὲ ὄρος ὀργίλον καὶ σοβαρὸν τριακοντάδα ἀνθρώπων, ἀνὰ δύο δεδεμένων τοὺς πόδας διὰ δυσαχθῶν ἁλύσεων ἀπαίσιον ἦχον ἀποτελουσῶν, καὶ θλιβερῶς καὶ ἐμμόχθως ἐπιστρεφόντων εἰς τὴν φοβερὰν καὶ δυσώδη εἱρκτήν των, ἐκ τῆς ὁποίας τοὺς ἀπέσπασαν πρὸς ὥραν οἱ ἀδυσώπητοι αὐτῶν ὁδηγοὶ, ὅπως καθαρίσωσι τὰς ἐπὶ τῶν ὁδῶν ἀκαθαρσίας τὰς ἕνεκα τῆς πολυομβρίας συσσωρευθείσας ἁπανταχοῦ.

Εἰς τὴν τριακοντάδα ταύτην τῶν οὕτω πως καταδεδικασμένων τούτων δεσμωτῶν εὕρισκέ τις τοὺς θηριωδεστέρους τῶν κακούργων· ἐκεῖ οἱ τρομερώτεροι φονεῖς οἱ καὶ αὐτῶν τῶν ἀδελφῶν των τὴν ζωὴν μὴ σεβασθέντες· ἐκεῖ οἱ κινδυνωδέστεροι λῃσταὶ οἱ διὰ πολλῶν ἐτῶν τὴν κοινωνίαν μαστίσαντες· ἐκεῖ οἱ τολμηρότεροι

παραχαράκται, ἢ μᾶλλον διαβολικώτατοι κιβδηλοποιοὶ οἱ αἰσχροκερδῶς οἰκειοποιηθέντες παράνομον συμμετοχὴν ἐπὶ τοῦ μοναδικοῦ δικαιώματος τῶν βασιλέων καὶ ἡγεμόνων, πρὸς οὓς καὶ μόνους ἀνέκαθεν ἐξιδιάσθη καὶ καθιερώθη τὸ νομισματοκοπεῖν· ἀμερόληπτος τῶν νόμων ποινὴ, δικαίως μὲν κατὰ τῶν κινδυνωδῶν τούτων πλασμάτων ὑπαγορευθεῖσα, πλὴν οὐχὶ διὰ καταλλήλου ἐφαρμογῆς· ἐπειδὴ μετὰ τῶν ῥηθέντων τούτων ἀλιτηρίων συνεμιγνύοντο καὶ οἱ ἐν ἀγνοίᾳ ἔνοχοι πλημμελημάτων μικρῶν, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ὁλοτελῶς ἀθῶοι, δυστυχῆ θύματα τῆς ἰδιοτελείας τῶν μὲν, καὶ τῆς φαντασιοκοπίας τῶν δέ· καὶ αὐτοὶ ἐπίσης ὑπέφερον ἴσην μετὰ τῶν κακούργων ποινὴν, καὶ αὐτοὶ ἐξίσου βδελυρῶς ἐδακτυλοδυκτοῦντο ὡς καὶ οἱ τρόμεροί των σύντροφοι· καὶ οἱ μὲν, τρόμον εἰς τοὺς θεατὰς ἐπιφέροντες ἐκόμπαζον ἐπὶ τῇ θηριωδίᾳ των, οἱ δὲ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν περιέργων βλεμμάτων κλίνοντες ταπεινῶς τὴν κεφαλὴν, ἐστέναζον ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκήτῳ δυστυχίᾳ των.

Φεσιοφόρος τις ἔφηβος εἷς ἐκ τῶν δεσμωτῶν καὶ οὗτος, ἔχων συνδεδεμένον εἰς τὴν ἄκραν τῆς ἀλύσου του ἀλιτήριον τινα συνδεσμώτην, ἠκολούθει τελευταῖος αὐτὸν μυρία κατὰ τῶν διαβατῶν ἐξερευγόμενον, ἀδιακόπως καγχάζοντα, καὶ αὐθαδῶς ἐξυβρίζοντα ὁποιονδήτινα τὸν μὴ προσφέροντα πῖ εἰς τὴν ἀπαιτητικὴν παλάμην του· τὰ ἡμικαλύπτοντα τὸ μοχθηρὸν αὐτοῦ σῶμα πολυχρόνια ῥάκη ἔστιλβον ἐκ τοῦ λίπους καὶ τῆς ῥυπαρότητος, καὶ πίπτοντα σκορπιζόμενα εἰς τεμάχια, ἀπέπεμπον πανταχοῦ δυσωδεστάτην ἀποφοράν· ἐν ᾧ ὁ τὴν αὐτοῦ μεριζόμενος τύχην δύστηνος ἔφηβος ἦν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἐνδεδυμένος μὲ κομψότητα πολλὴν, καὶ ἄκραν καθαριότητα· ὀλίγαι τινες κατασπιλώσεις διεκρίνοντο μόνον ἀμυδρῶς πως ἐπὶ τοῦ νεωτάτου ἐπιφορίου του, καὶ ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τῆς μελανοχρόου του περισκελίδος, καὶ αὗται ἦσαν μάλιστα πρόσφατοι καὶ ὑγραὶ ἕνεκα τοῦ ἐπὶ τῶν ὁδῶν βορβόρου εἰς τοῦ ὁποίου τὴν κάθαρσιν ἐξῆλθεν, ὡς ἔφημεν, πρὸ μικροῦ μετὰ τῶν λοιπῶν συνδεσμωτῶν του.

Τοὺς δεσμώτας τούτους παρηκολούθει μακρόθεν νεανίας τις αἰθίοψ ὑπερμέλανος τὸ χρῶμα ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁ περίεργος καὶ ἠσκημμένος τοῦ φισιολόγου ὀφθαλμὸς, εὐκόλως ἠδύνατο νὰ μὴν ὀνομάσῃ αὐτὸ φυσικόν· δὲν ἀπέσπα δὲ παντελῶς τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπὸ τὸν κατάδικον ἔφηβον, οὔτε ποσῶς ἀπεμακρύνετο, ἀλλ' ἵστατο, ὅταν οἱ ἐγκληματίαι ἵσταντο, καὶ ἐβάδιζεν, ὅταν αὐτοὶ ἐβάδιζον· τὰ ἐνδύματά του δὲν διέφερον ποσῶς ἀπὸ τὰ τοῦ ἐπαίτου, ὑπὸ δὲ τὸν μάλινόν του ἐπενδύτην ἐκράτει πρᾶγμα τι ὁπωσοῦν ὀγκῶδες, τὸ ὁποῖον ὅσον ἠδύνατο ἔκρυπτε προσεκτικῶς· μόλις οἱ δεσμῶται διῆλθον τὴν ζοφερὰν τῆς φυλακῆς των πύλην, καὶ ὁ ψευδὴς αἰθίοψ ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς ἐπελθούσης νυκτὸς βοηθούμενος ὑπέκλεψε τὴν προσοχὴν τοῦ δεσμοφύλακος, καὶ ἀναμιχθεὶς μετ' αὐτῶν εἰσεχώρησε καὶ αὐτὸς ἔνδον τοῦ θηριοτροφείου ἐκείνου, ὅπου ἐπίσης μετὰ τῶν ἀνθρωπομόρφων ἐκείνων θηρίων συνδιητῶντο καὶ ἀμνοὶ ἄκακοι· εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ἀποτρόπαιον καὶ εὐρύχωρον ἐκεῖνο ἄντρον, διηυθύνθη ἀμέσως εἰς ἀπόκεντρον τινα γωνίαν ἀφώτιστον, ὅπου τὸ μοναδικὸν διὰ τὴν ὁλομέλειαν λυχνάριον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκπέμψῃ ἕως ἐκεῖ τὰς ἀμαυράς του λάμψεις· τὸ μέρος τοῦτο μολονότι ἦτο δι' αὐτὸν καταλληλότατον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του, κατήντα πλὴν καὶ ἀνυπόφορον διὰ τὴν δυσώδη ὀσμὴν, τὴν ἀφόρητον ἐκείνην δυσωδίαν τὴν προερχομένην ἕνεκα τῶν πολυειδῶν ἀκαθαρσιῶν μιᾶς φυλακῆς τὸ μέρος μόνον τοῦτο ἐχούσης ἐξιδιασμένον διὰ τὰς σωματικὰς ἐκκενώσεις τῶν ἐν αὐτῇ δεσμωτῶν· καὶ ὅμως ἠναγκάσθη νὰ ὑποφέρῃ μεχρισοῦ τὸ πλῆθος ἡσυχάσῃ, καὶ ἀναχωρήσῃ ὁ δεσμοφύλαξ ἐκ τοῦ ἐπὶ τῆς θύρας θεωρείου του· διενεμήθη δὲ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἀνὰ εἷς ἄρτος πολυήμερος εἰς ἕνα ἕκαστον, μέλας μὲν, ἀλλ' ἄκρως εὔγευστος εἰς ἀνθρώπους πεινῶντας, καὶ ἅπαντες ἐκάθησαν εἰς τὸ λιτὸν τοῦτο δεῖπνον των μὲ τὴν μεγαλητέραν ὄρεξιν· μόνος ὁ φεσιοφόρος ἔφηβος δὲν ἐπέβαλε χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ του ἄρτου, καὶ δακρύου σταγὼν διεκρίθη ἐπὶ τῆς ἀρτιχνόου αὐτοῦ παρειᾶς· ὁ κακοῦργος δὲ μετὰ τοῦ ὁποίου συνεδέετο καταφαγὼν πρὸ πολλοῦ

τὸν ἀνεπαρκῆ ἄρτον του, ἔρριψεν ἤδη πλῆρες λαιμαργίας βλέμμα πρὸς τὸν τοῦ ἀχθοῦντος νεανίου, καὶ ἁρπάσας ἔκλασεν αὐτὸν εἰς δύο, καὶ τὸ μὲν ἓν μέρος κρατῶν αὐτὸς εἰς χεῖρας, τὸ δὲ ἕτερον προσφέρων πρὸς τὸν ἀφ' ἧς καθείρχθη ἡμέρας μὴ φαγόντα ποσῶς φεσιοφόρον ἔφηβον, εἶπε·

— Λάβε μωρ' ταλαίπωρο παιδὶ καὶ φάγε καὶ σὺ μιὰ βούκα· τρεῖς 'μέραις σήμερα 'ποῦ 'σαι 'δῶ, καὶ δὲν ἔβαλες ψύχα σ' τὸ στόμα σου.

— Φάγε τοῦ λόγου σου· ἀπεκρίθη μετ' ἄκρας νωχελείας ὁ ἐκ τῆς θλίψεως ἀποθνήσκων νεανίας.

Καὶ ὁ ἁλιτήριος ἀνεβίβασεν ἀμέσως εἰς τὸ ὑπερμέγεθες στόμα του τὸ ἥμισυ τοῦ τεμαχίου διὰ μιᾶς, καὶ ἀναμασσῶν ἐπανέλαβε.

— Μοῦ κάμνεις χάρι, ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ μοῦ δίνεις κάθε 'μέρα τὸ μερίδιό σου· ἀλλὰ πάλι δὲν μοῦ βαστᾷ ἡ καρδιὰ νὰ σὲ βλέπω πῶς θ' ἀποθάνῃς τῆς πείνας· ναὶ μὲν ἔχεις δίκιο νὰ μὴ νοστιμεύεσαι μονάχο τὸ ξηρὸ ψωμί, μάλιστα ἂν ἤσουν καὶ συνηθισμένος σ' τὰ πολλὰ καὶ σ' τὰ καλά· μὰ μήπως κ' ἐγὼ δὲν ἤμουν συνηθισμένος σ' τὰ καλήτερα; μοῦ ἔλειπε κἀμμιὰν ἡμέρα τὸ σουβλιστὸ ἀρνί, καὶ τὸ βραστὸ μοσχάρι; ἐκεῖνο τὸ ἀξιόλογο ραχὶ ὁποῦ νὰ σχίζῃ τὴν πέτρα; ἐκεῖνο τὸ θαυμαστὸ κρασὶ ὁποῦ νὰ στέκεται σ' τὸ 'νύχι;

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ κακοῦργος κατεβρόχθησεν ὅλον τὸν ἄρτον τὸν ὑπὸ τοῦ νεανίου πρὸς αὐτὸν παραχωρηθέντα· ὁ ὕπνος ἐν τούτοις κατέλαβεν ἅπαντας τοὺς ὑπολοίπους δεσμώτας, καὶ μόνοι οὗτοι οἱ δύο ἔμενον εἰσέτι ἄϋπνοι, ὁ μὲν ἐκ τοῦ ἀφορήτου ἄχθους τῆς θλίψεως, ὁ δὲ ἐκ τῆς λαιμάργου ἐλπίδος τοῦ νὰ κατακτήσῃ καὶ πάλιν τὸν ἄρτον τοῦ συνδεσμώτου του, ὡς καὶ τὸν κατέκτησε· στιγμαὶ παρῆλθον τινες, καὶ τὴν ἐν τῇ ἀποτροπαίῳ ἐκείνῃ εἱρκτῇ ἀγρίαν νυκτερινὴν σιγὴν συνέχεε μόνος ὁ ῥογχασμὸς τῶν ὑπνούντων, μόνων ἴσως εὐτυχῶν κατὰ τὰς σιγμὰς ἐκείνας τοῦ ὕπνου των· ἡ ἐποχὴ αὕτη ἦτο καταλληλοτάτη διὰ τὸν ἀνυπομόνως περιμένοντα αἰθίοπα, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κρύπτης του μὲ βήματα ἀκρο-

θιγῆ· πλησιάσας ὄθεν εἰς τὴν κεκλεισμένην τῆς φυλακῆς θύραν, καὶ διὰ τοῦ ποδός του ὠθήσας αὐτὴν μὲ πάταγον, προσεποιήθη ὅτι ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσήρχετο ἐν αὐτῇ, τῇ εἰδήσει δῆθεν καὶ ἀδείᾳ τοῦ δεσμοφύλακος, καὶ προεχώρησε πρὸς τὸ ἀμαυρὸν τοῦ λύχνου φῶς τοῦ ἐπὶ μιᾶς τῶν δοκῶν κρεμαμένου, κραυγάζων.

— Ἀλέξανδρε οἰκονόμου! τὸν Ἀλέξανδρον οἰκονόμου ζητῶ.

Ὁ φεσιοφόρος νεανίας βεβυθισμένος μέχρι τοῦδε εἰς σκέψεις ἀλγεινάς, ἅμα ἤκουσε τὴν στιγμὴν ἐκείνην προσφωνούμενον τὸ ὄνομά του, ἐπήδησεν ἀμέσως ἐπὶ τῶν ποδῶν του ὡς ταχυκίνητος δορκὰς, καὶ ὥρμησε πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἤρχετο ἡ ἐπανειλημμένως καλέσασα αὐτὸν φωνή· ἀλλ' ἡ ἄκρα τῆς ἀλύσου του δεδεμένη εἰς τὸν πόδα τοῦ ἀμεριμνοῦντος ἀλιτηρίου ἐμπόδισεν αὐτόν· τότε, εἰς τὸ ἀμαυρὸν ἐκεῖνο φῶς τοῦ σβεννυομένου λαμπτῆρος ἐφάνη προχωροῦσα ἡ ἀμαυρὰ ὄψις τοῦ αἰθίοπος· ματαία ἐλπὶς τοῦ νεανίου αἰφνιδίως ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἀναζωπυρωθεῖσα, καὶ ἀμέσως ὡς πομφόλυξ ἐκμηδενισθεῖσα· ὁποία σχέσις μετ' αὐτοῦ καὶ ἑνὸς αἰθίοπος· τί ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ ἕνα μαῦρον, ὅστις πιθανὸν μόνον νὰ ἐστάλη παρά τινος τῶν γνωρίμων του κομίζων αὐτῷ κἀνὲν τρόφιμον, κατὰ τὴν πρὸς τοὺς φυλακισμένους ἐπικρατοῦσαν φιλόφρονα τῶν γνωστῶν καὶ φίλων συνήθειαν· ἀλλ' αὐτὸς εἶχεν ἤδη χρείαν τοιούτων ἐπιδεικτικῶν φιλοφρονήσεων; καὶ ὅμως, ἔσπευσεν ἐκ περιεργείας νὰ προσκαλέσῃ τὸν αἰθίοπα πλησίον του· ἀλάνθαστος τοῦ νεανίου προαίσθησις· ὁ νέος μαῦρος πλησιάσας τοὺς δύο ἀγρυπνοῦντας δεσμώτας, ἔθεσεν ἐνώπιον τοῦ φεσιοφόρου ὀγκώδη τινα σπυρίδα διαφόρων τροφίμων πλήρη, καὶ εἶπε·

— Φίλος σας τις ὅστις ἠθέλησε νὰ κρατήσῃ τὸ ὄνομά του μυστικὸν ἀπ' ἐμὲ, σᾶς πέμπει τὴν φιλικὴν ταύτην προσφοράν· ἂν ἦσθε ὑμεῖς ὁ Κ. Ἀλέξανδρος οἰκονόμου, λάβετε αὐτήν· ἐπειδὴ δὲ καὶ δὲν δύναμαι τοιαύτην ὥραν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ μέρος μου, δότε μοι παρακαλῶ τὴν ἄδειαν νὰ διανυκτερεύσω πλησίον σας.

Ὁ νεανίας ἐπικράνθη ὑπέρπολυ μὴ δυνηθεὶς νὰ πληροφορηθῇ τὸ ὄνομα φίλου τοιούτου τοσούτῳ πολυδαπάνως ἐνθυμηθέντος αὐτόν·

ὁ κακοῦργος δὲ συνδεσμώτης αὐτοῦ ἐστύλωσε τοὺς ἀκορέστους ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τῆς σπυρίδος ἐκ τῶν ὁποίων ἐφαίνοντο ἐξέχουσαι αἱ κεφαλαὶ δύο μεγάλων βαυκάλεων ποτόν τι ἀναμφιβόλως ἐμπεριεχουσῶν, καὶ ὁ σίελος τοῦ στόματός του ἤρχισεν ἐπαισθητῶς νὰ ῥέῃ· ὁ αἰθίοψ ἐν τούτοις ἰδὼν τὴν ψυχρότητα μεθ' ἧς ὁ νεανίας ἐδέχθη τὴν προσφορὰν, ἐγνώρισε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ἄλγους ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκεῖνος συνείχετο, καὶ ἔσπευσε νὰ ἀρχίσῃ τὴν διαπραγμάτευσιν καὶ τούτου τοῦ ἔργου εἰς τὸ ὁποῖον τοσοῦτῳ τολμηρῶς ἀφωσιώθη, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τοσοῦτον ἐνθέρμως ἐπεπόθη, καὶ ἐπανέλαβε.

— Μολονότι εἶναι κατὰ πολλὰ ἄτακτον νὰ ζητήσω ἐγὼ ὁ ἐλεύθερος ἀπὸ ἄνθρωπον φυλακισμένον ὀλίγον ἄρτον, ἀλλὰ τὰ ἐντόσθιά μου θερίζονται ἀπὸ πεῖναν ὑπερβολικήν· οὔτε χρήματα ἔχω, οὔτε ἡ ὥρα τὸ συγχωρεῖ διὰ νὰ ἐξέλθω ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτῆς τὴν στιγμὴν ταύτην, καὶ νὰ γεμίσω τὴν κενὴν κοιλίαν μου· συγχωρήσατε Κύριε μίαν τοιαύτην ἀδιακρισίαν ἐξ ἀνάγκης ἀναμφιβόλως προερχομένην.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἔδειξε πρὸς αὐτὸν τὴν σπυρίδα μετὰ χασμόεντος νυσταγμοῦ, καὶ ἀπεκρίθη.

— Ἄκρως εὐχαριστῶ τὸν ἀνώνυμον φίλον μου ὅστις τόσον γενναίως μὲ ἐνθυμήθη, καὶ ὑμᾶς ὁμοίως Κύριε! ὁποῦ ἐλάβετε τὴν καλωσύνην νὰ κοπιάσητε δι' ἐμέ· ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἔχω κατὰ τὸ παρὸν φαγητοῦ ὄρεξιν· ὑμεῖς ὅμως, καὶ ἀπ' ἐδῶ ὁ σύντροφός μου ἂν ἀγαπᾷ, λάβετε, καὶ φάγετε· ἡ φιλικὴ αὕτη προσφορὰ βλέπω καὶ εἶναι τόσον πλουσία, ὥστε ἀφεύκτως θέλει μένει καὶ δι' ἐμὲ κἄτι τί ἄν ποτε πεινάσω.

— Τοιοῦτος εἶναι· ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ κακοῦργος ἁρπάσας τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ νεανίου· τρεῖς ἡμέραις γίνονται σήμερα ὁποῦ 'ναι 'δῶ, καὶ δὲν ἔφαγε τίποτε· εἶναι βλέπεις ἀπὸ τὴν πολλή του πίκρα· μολονταῦτο ἂς κάμωμεν τώρα ἡμεῖς ἀρχὴν, καὶ κατόπι ἴσως τοῦ ἔλθει ὄρεξις καὶ ἐκείνου.

Καὶ σύρας τὴν σπυρίδα πλησίον του ἤνοιξεν ἐσπευσμένως τὸ

ἡμίκλειστον αὐτῆς στόμιον, καὶ ἐξέβαλε πρῶτον τὴν μίαν τῶν βαυκάλεων, τῆς ὁποίας τὸν σωλῆνα προσαρμόσας ἐπὶ τοῦ στόματός του, καὶ καταπιὼν ἀρκετὴν ἐκ τοῦ ἐμπεριεχομένου ποσότητα, μόλις ἠρκέσθη νὰ ἀποσπάσῃ αὐτὴν ἐκ τῶν παχέων χειλέων του, μετὰ δυσπνόου φωνῆς προελθούσης ἐκ τῆς βεβιασμένης πόσεως, ἐπαναλαβών.

— Μωρὲ ρακί! θαῦμα!

Καὶ συσφίγξας τὰ ἐκ τοῦ ποτοῦ ὑγρὰ χείλη του, ἤνοιξεν αὐτὰ ὁρμητικῶς ἔπειτα, ἀποτελέσαντα ἦχον ἀκρατήτου λαιμαργίας ἐμφαντικόν· ἐξέβαλεν ἀκολούθως καὶ τὴν ἑτέραν βαύκαλιν πλήρη κυπρίου οἴνου, εἶτα, ἥμισυ ἐβρασμένου ἀρνίου συνοδευομένου διὰ μιᾶς ὄρνιθος ἐβρασμένης καὶ ταύτης, ἓν κεφαλοτύριον ὁλανδικὸν, τρεῖς ἄρτους οἰκιακοὺς λευκοτάτους, μίαν δεσμίδα σιγάρων ἐξ ἐντοπίου καπνοῦ, μετά τινων φωσφορικῶν πυρείων, καὶ πέντε κηρῶν σπερμακητίνων· ταῦτα ἐμπεριεῖχεν ἡ σπυρὶς, καὶ πάντα ταῦτα ἐξέθεσεν ὁ κακοῦργος ἐνώπιον τῶν ἀκαθέκτων ἐκ τῆς ἐπιθυμίας βλεμμάτων του· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος περὶ ὅλων αὐτῶν μικρὰ φροντίζων καὶ ὁλοτελῶς ἀδιαφορῶν, εἰς μόνην μόνων τὴν θέαν τῶν σιγάρων ἀνεσυκώθη μικρὸν καὶ ἐζήτησεν ἓν, ἐλπίζων δι' αὐτοῦ νὰ προσκαλέσῃ τὸν τρεῖς ἤδη νύκτας μὴ ἐπελθόντα ὕπνον του.

— Ἔννοια σου παιδί μου! καὶ σ' ὀλίγη ὥρα νὰ ἰδῇς πῶς θὲ νὰ ἔλθῃ καὶ εἰς ἐσένα ὄρεξις νὰ φᾷς, καὶ νὰ πιῇς· εἶπε μετ' εὐθυμίας ὁ ἀλιτήριος, καὶ ἔδωσε πρὸς τὸν Οἰκονομίδην ἓν σιγάρον· στρέψας εἶτα πρὸς τὸν νομιζόμενον αἰθίοπα τοὺς διαβολικούς του ὀφθαλμοὺς, ἐπανέλαβεν.

— Ἔλα σὺ μωρ' ἀδελφέ! νὰ σφίξωμεν μιὰ ἀπὸ τὸ εὐλογημένο τοῦτο ρακί, καὶ νὰ καπνίσωμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ ἕνα σιγάρο, καὶ νὰ ἰδῇς ὁποῦ στὴ στιγμὴ θὰ τοῦ ἔλθῃ κι' αὐτοῦ τοῦ δυστυχισμένου ὄρεξις.

Καὶ πληρώσας οἰνοπνεύματος ὁλόκληρον ἓν παρακείμενον ποτήριον χρήσιμον μέχρι τοῦδε εἰς πόσιν ὕδατος, ἐκένωσεν ἀμέσως αὐτὸ μέχρι ῥανίδος· ἀναπληρώσας δὲ καὶ αὖθις τοῦτο προσέφερεν

εἰς τὸν μαῦρον, ὅστις βλέπων ἐπιτυγχανούσας τὰς ἐλπίδας του ἐσκίρτα ἀπὸ ἐνδόμυχον χαράν· λαβὼν ὅθεν οὗτος εἰς χεῖρας τὸ ποτήριον, ἔφερε βραδέως τοῦτο πρὸς τὰ ἄκρα τῶν χειλέων του, ἅτινα μόλις ὑγράνας ἐπέθεσεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· θέλων δὲ ὁ κακοῦργος νὰ ἔχῃ συμπότην ὅμοιον δυνάμενον νὰ πίνῃ ὅσον ἐκεῖνος, δὲν ηὐχαριστήθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν νηφάλιον τοῦ αἰθίοπος ἐγκράτειαν, καὶ εἶπε·

— Καλ' ἀδελφὲ τί ἔκαμες; δὲν πίνεις;

— Μὲ συγχωρεῖς· δὲν τὸ συνηθίζω.

— Διόλου πιοτὸ δὲν πίνεις;

— Διόλου.

— Οὔτε κρασί;

— Οὔτε.

— Ἄ! βλέπω πῶς δὲν συμφωνοῦμεν· ἂν καὶ τοῦ λόγου σου τέτοιο παληκάρι ὁποῦ νὰ σφίξῃς τὴν πέτρα θὰ βγάλῃς νερὸ, καὶ πιοτὸ νὰ μὴν πίνῃς, πολὺ πρᾶγμα!

Καὶ ἐκτείνας τὴν δασύτριχον καὶ ῥυπαρὰν του χεῖρα ἔλαβε τὸ πλῆρες ποτήριον, καὶ ἔπιε τὸ ἐν αὐτῷ ποτὸν μετ' αὐξούσης ὀρέξεως· τὴν ὡς ἀνωτέρω ἔφημεν, διὰ τὴν ἐγκράτειαν τοῦ μαύρου προηγουμένην δυσαρέσκειαν, διεδέχθη ἤδη συλλογισμὸς ἐπικερδέστερος· ἐστοχάσθη ὅτι ἡ νηφαλιότης τοῦ συνδαιτυμόνος του ἀπεκαθίστα αὐτὸν μόνον πληρεξούσιον ὅλου ἐκείνου τοῦ ποτοῦ, καὶ ἐπανεπαύθη.

Παράδοξος αἰσθημάτων ἀντίθεσις ἐκυρίευε τὰς καρδίας τοῦ τριμορφίου τούτου ἐν τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ.

» Ἀνὴρ τις πεντηκοντούτης περίπου, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ διανύσας ἐν φαυλότησιν, ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν κοινωνίαν ἀνιλεῶς καταμαστίσας, δέσμιος ἤδη ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ, ὑβριστικῶς κατεφρόνει τὴν ἰσόβιόν του ταύτην κάθειρξιν, καὶ διὰ παντὸς τὴν δραπέτευσίν του μελετῶν ἵνα ὁρμήσῃ ἐκ νέου εἰς τὰς αἱμοχαρεῖς αὐτοῦ ἀνοσιουργίας, τὴν στιγμὴν ταύτην ἐβιάζετο νὰ μεταβάλλῃ τὸ ἄγριον καὶ θηριῶδες ὕφος του ἐπὶ τὸ κολακευτικώτερον,

ὅπως κορέσῃ τὴν ἀπληστίαν του ἐξ ἀλλοτρίων ἀγαθῶν τῶν ὁποίων πρὸ πολλοῦ στερήθη, ἐκ τῆς πόσεως καὶ βρώσεως τῆς παρὰ φίλου πεμφθείσης πρὸς ἕνα ἀξιοπαθοῦντα συνδεσμώτην του μνήμης ἕνεκα. »

« Νεανίας τις, μόλις πρὸ μικροῦ καταλιπὼν τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν, τὴν ὁποίαν διεξῆλθεν ἅπασαν ὑπὸ χρηστῶν ἠθῶν καὶ χρηστῶν παραδειγμάτων χειραγωγούμενος· ὑπ' ἀνόσου καὶ ὑγειοῦς διδασκαλίας καταμαθὼν ἐκ νηπιότητος ὅσα δίκαια καὶ νόμιμα, τὰ ἀποτελοῦντα τὸν ἄνθρωπον ἀληθὲς ἀπεικόνισμα τῆς πανυπερσόφου τοῦ Δημιουργοῦ σοφίας, καὶ ἐπ' αὐτῶν βασιζόμενος νοημόνως προητοίμαζε τὴν εἰσαγωγήν του εἰς τὸ πολύμοχθον, καὶ μεγάλης μελέτης καὶ προσοχῆς ἐπιδεκτικὸν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς στάδιον· μηδὲν μέχρι τοῦδε πταίσας, παρ' οὐδενὸς ἐναχθείς, ἀνηρπάσθη αἰφνιδίως ὑπὸ χειρὸς ἀγνώστου μὲν, ἀλλὰ κραταιᾶς, καὶ ἐσύρθη βιαίως εἰς τὴν τρομερωτέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἱρκτὴν, μετὰ τῶν κακούργων καὶ ἀλιτηρίων δι' ἀδιασπάστου ἁλύσου συνδεόμενος, ἄνευ ἐνάζεως, ἄνευ δίκης· καὶ ὅμως μετ' ἀπεριγράπτου καρτερίας ὑπομένων τὰ πάνδεινα τῆς φυλακῆς ἐκείνης ἐπακόλουθα εἰς ἓν μόνον ἄτομον περισπούδαστον καὶ περιπόθητον ἀφωσιώσας πᾶσαν σκέψιν του, ἄτομον τοῦ ὁποίου τὴν διηνεκῆ καὶ ἰσόβιον κηδεμονίαν ἐνόρκως ἀνέλαβε παρὰ τῶν θνησκόντων γονέων του, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου δυστυχῶς ἐχώρισεν αὐτὸν πρὸ ἡμερῶν τριῶν, ἡ ἄελπτος καὶ ἀναίτιος κάθειρξίς του. »

« Ἔφηβός τις αἰθίοψ, ἢ μᾶλλον ἐκ προαιρέσεως μελανωθείς, τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ ῥηθέντος νεανίου ἡλικίαν ἔχων, κατωρθώσας τὴν προλαβοῦσαν νύκτα τολμηρὸν καὶ ἐπικίνδυνον, ἀλλὰ γενναῖον ἀλλ' ἱερὸν κατόρθωμα, ἦλθε τὴν ἑσπέραν ταύτην εἰς τὴν τρομερὰν αὐτὴν εἱρκτὴν μὲ κομιστοῦ ἐπίδειξιν, ἀλλὰ μὲ ἀδιάσειστον ἀπόφασιν νὰ σώσῃ τὸν ὁμήλικά του, τὸν φίλον του, καὶ νὰ ἀποπερατώσῃ τὸ τολμηρὸν ἔργον τὸ ὁποῖον χθὲς ἐπεχείρισεν, ἔστω καὶ μὲ βεβαίως προσδοκωμένην τῆς ἐλευθερίας του θυσίαν. »

Τὸ ἀμαυρὸν τοῦ λύχνου φῶς ἐσβέσθη μετ' οὐ πολὺ, καὶ ὁ ὑπο-

κρυπτόμενος αἰθίοψ ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ τοῦ ἐν σιγῇ ὀδυρομένου νεανίου τὴν ἄδειαν διὰ νὰ ἀνάψῃ ἓν ἐκ τῶν κομισθέντων πέντε κηρίων· ἐν ᾧ δὲ εἰς τὸ ψηλαφητὸν ἐκεῖνο σκότος ἐζήτει διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πυρεῖα, διὰ τῆς ἑτέρας ἐπλησίασε τοῦ νεανίου τὴν δεξιάν, τὴν ὁποίαν φιλικῶς σφίγξας, ἐπρόφερεν εἰς τὸ ὠτίον αὐτοῦ μὲ τὴν πλέον ἐπιδέξιον μυστικότητα τὰς ἑξῆς λέξεις·

— Προσοχή· σώζεσαι.

Ἐκ πονηρᾶς φιλοτιμίας συστελλόμενος ὁ κακοῦργος ἐμποδίζετο μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης νὰ ἀναπληρώσῃ τοῦ πρὸ μικροῦ κενωθὲν ποτήριον, καὶ νὰ δροσίσῃ ἢ μᾶλλον νὰ κατακαύσῃ καὶ πάλιν τὸν ἀκόρεστόν του λάρυγγα· ὑπὸ τοῦ ἐπιχυθέντος ὅμως ἤδη ἐν τῇ φυλακῇ σκότους βοηθούμενος, ἔδραξεν ἐπιτηδείως τῆς πλησίον του βαυκάλεως, καὶ ἔπιε διὰ μιᾶς ὅσον ἠδυνήθη· διὸ καὶ ἐν τῇ ἀσχολίᾳ του ταύτῃ δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ προσέξῃ εἰς τὰς πρὸς τὸν συνδεσμώτην του δύο ἐκείνας λέξεις τοῦ αἰθίοπος.

Ἀναπτερωθεὶς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐκ τῶν μαγικῶν τοῦ μαύρου λέξεων ἀνεκάθησε μηχανικῶς, καὶ ἀνυπομόνως περιέμενε νὰ ἴδῃ ἐν τῷ περιμενομένῳ φωτὶ τὸν μέχρι τοῦδε ἀγνώριστον αἰθίοπα τὸν τὴν τοιαύτην σωτήριον ἀγγελίαν κομίσαντα, τὸν ἀνυψοῦντα αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς πρὸς οὐρανόν, τὸν μετακομίζοντα αὐτὸν ἐκ τοῦ Ἅδου πρὸς τὰ πεδία τὰ ἡλύσια.

Ἀνάψας ὅθεν ὁ μαῦρος τὸ κηρίον εἶδε τὸν Ἀλέξανδρον προσκεκυφότα, καὶ περιέργως παρατηροῦντα αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον, ὡς ἂν ἐζήτει νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ὑπὸ τὸ μελανὸν χρῶμα ἀληθῆ αὐτοῦ μορφήν· διὸ σπεύσας ἀμέσως νὰ κάμῃ πρὸς τὸν φίλον του νεῦμα σιωπῆς, ἠτένισεν εὐθὺς τὰ βλέμματά του πρὸς τὰ τοῦ κακούργου, διὰ νὰ ἴδῃ ἂν παρετηρήθη παρ' ἐκείνου ἡ ἀπρόσεκτος τοῦ νεανίου περιέργεια· ἀλλ' ὁ ἀλιτήριος περὶ τοῦ ποτοῦ μόνου φροντίζων, δὲν εὗρε καιρὸν νὰ παρατηρήσῃ οὔτε τὴν περιέργειαν τοῦ νεανίου, οὐδὲ τὸ νεῦμα τοῦ αἰθίοπος.

Ἀνήσυχος ὁ Ἀλέξανδρος ἐκ τοῦ περιορισμοῦ ὃν ἐπέβαλε πρὸς

αὐτὸν διὰ νεύματος ὁ μαῦρος, ἐζήτησεν ἀμέσως καὶ δεύτερον σιγάρον, μολονότι τὸ πρῶτον ἀκρόκαυστον ἔτι καὶ ἐσβεσμένον πρὸ πολλοῦ ἔμενεν εἰς χεῖρας του· γελάσας δὲ τότε μετὰ καγχασμοῦ ὁ κακοῦργος ἅπλωσε πρὸς αὐτὸν τὸ ζητούμενον, καὶ εἶπεν.

— Ἀμ' ἐγὼ καλὰ τὸ ἔλεγα πῶς σὲ ὀλίγο θὲ νὰ σοῦ ἔλθῃ ὄρεξις· ἔτζι δά! καρδιά! τί· διότι εἴμεθα φυλακωμένοι πρέπει ν' ἀποθάνωμεν; ἔννοια σου μωρ' παιδί, καὶ θὰ ἔλθῃ μιὰ ἡμέρα νὰ ἰδοῦμε τὸ ποδάρι μας ἐλεύθερο, καὶ τότε, νὰ ἰδῇς μωρὲ ἐκδίκησι· νὰ ἰδῇς πῶς θὰ δουλεύῃ τὸ σκουριασμένο μου σπαθί· νὰ ἰδῇς πῶς θὰ τρέχῃ σὰν ποταμὸς τὸ αἷμα.

Καὶ οἱ μέχρι τοῦδε ἐκ τῆς κραιπάλης σπινθηροβολοῦντες ὀφθαλμοί του βλοσυρωθέντες ἤδη ὑπ' ὀργῆς ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς αἱμοχαροῦς του λύσσης, ἀπετέλουν θέαμα λίαν φοβερόν· δράξας ἐν τούτοις τὴν βαύκαλιν ἐκράτησεν αὐτὴν ἔμπροσθεν τοῦ πλησίον ρωτὸς, καὶ ἰδὼν αὐτὴν ἡμικενωθεῖσαν, ἐκθάμβως ἀνέκραξεν.

— Ἄ! τί διάβολο! αὐτὴ ἀπὸ τώρα ἔγινε μισὴ, ἐν ᾧ ἐγὼ ἀκόμη δὲν ἐκατάλαβα οὔτε σχεδὸν ἂν ἔβρεξα τὸ στόμα μου· μήπως καὶ δὲν ἦτον γεμάτη;

Καὶ ἐστύλωσε τοὺς πυρίνους ὀρθαλμούς του πρὸς τὸν αἰθίοπα ἐν εἴδει ἐρωτήσεως, ὅστις ταπεινώσας τοὺς ἰδικούς του ἀπεκρίθη.

— Δὲν γνωρίζω ἂν ἦτον γεμάτη ἢ εὔκαιρη· ἐγὼ καθὼς μοῦ ἔδωσε τὸ φόρτωμα ὁ φίλος τοῦ Κυρίου ἀπ' ἐδῶ, ἔτζι τὸ ἤφερα χωρὶς νὰ ἠξεύρω οὔτε κἂν τὸ τί εἶχε μέσα· τοῦτο μόνον ὅμως μὲ εἶπεν ἐκεῖνος, ὅτι αὔριον χωρὶς ἄλλο νὰ τοῦ ἐπιστρέψω τὰ ἀγγεῖα διὰ νὰ τὰ γεμίσῃ πάλιν, καὶ κάθε ἡμέρα νὰ σᾶς κουβαλῶ ἐδῶ τὸ ἴδιο φόρτωμα.

— Τὸ ἴδιο φόρτωμα; τὸ ἴδιο φόρτωμα κάθε ἡμέρα; ἀνεβόησε θαμβητικῶς ὁ λαίμαργος αἱμοβόρος, καὶ ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκήτῳ ταύτῃ χαροποιᾷ ἐκστάσει του ἀνακαλύψας τὴν λιπαρὰν καὶ βρωμεράν του κόμην, ἀπεσφενδόνισε θριαμβευτικῶς τὸ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐκ στέατος καὶ λίπους κατάστιλπνόν του φέσιον εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς φυλακῆς, καὶ κρατῶν τὸ ἡμικενωθὲν ὡς εἴπομεν, τοῦ

οἰνοπνεύματος ἀγγεῖον, ἐπανέκραξε μὲ τοσαύτην ἠχηρὰν φωνὴν, ὥστε μικρὸν νὰ ἐξυπνήσωσιν οἱ ἐν τῷ θηριοκομείῳ ἐκείνῳ ῥογχάζοντες δεσμῶται.

— Ἐβίβα τοῦ φίλου σου μικρέ μου σύντροφε! εἰς ὑγείαν τοῦ καλοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου ὁποῦ θὰ σοῦ στέλλει κάθε ἡμέρα τόσον θησαυρό· ἐβίβα του, καὶ ἂς μὴν ἔλαβα τὴν τύχην νὰ τὸν γνωρίσω.

Καὶ ἔπιε τὸ ἥμισυ τοῦ μείναντος ἐν τῇ βαυκάλει ῥακίου.

Πλήρης χαρᾶς ὁ αἰθίοψ περιέμενε τὴν ὅσον οὔπω πλησιάζουσαν ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς μέθης ἀναισθησίαν τοῦ ἀλιτηρίου, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως ἔτρεμεν ἐκ τοῦ φόβου, μὴ ἐκ τῶν πολλῶν τοῦ μεθύσου φωνῶν εἰδοποιηθῶσιν οἱ κοιμώμενοι τὴν παρακειμένην εὐωχίαν, καὶ αὐθαιρέτως θελήσωσι νὰ λάβωσι μέρος εἰς αὐτήν· καὶ τότε, εἰς μάτην φεῦ! ἡ τολμηρὰ αὐτοῦ ἀπόφασις, εἰς μάτην οἱ κινδυνώδεις ἀγῶνες του· διὰ νὰ ταχύνῃ δὲ τὴν σπουδαίαν καὶ κρίσιμον σκηνὴν ἀφ' ἧς ἐκρέματο ἡ τοσοῦτον ἀναγκαία τοῦ νεανίου ἀπαλλαγὴ, προσεποιήθη καὶ αὖθις τὸν πεινῶντα, καὶ ὑπέλαβε.

— Παρακαλῶ μὲ τὴν ἄδειά σας νὰ πάρω ὀλίγο ψωμάκι νὰ φάγω, ἐπειδὴ ἐκτὸς ὁποῦ ἀποθνήσκω τῆς πείνας μὲ τὸ νὰ μὴν ἔφαγα σήμερα ὅλην τὴν ἡμέρα τίποτε, εἶναι καὶ ἡ ὥρα περασμένη, καὶ πρέπει νὰ πάρω λιγάκι τὸν ὕπνο μου, διὰ νὰ ἐξυπνήσω τὴν αὐγὴ καὶ νὰ τρέξω σ' τὴ δουλειά μου.

— Καὶ τί . . τί δου . . . δουλειὰ κά . . . κάμεις; ἠρώτησεν ὑπερτλαυλίζων καὶ βραδυγλωσσῶν ἐκ τῆς κραιπάλης ὁ μέθυσος ἀλιτήριος.

— Σκουπιδὰς εἶμαι· σκουπίδια συκώνω· τί νὰ κάμω ὁ πτωχὸς, μεροδούλι μεροφάγι· ἀπεκρίθη ταπεινοφρόνως ὁ μαῦρος.

Τότε ὁ κακοῦργος ἐρεθισθεὶς ἐκ τῆς ὀρέξεως τοῦ καταλεύκου πάχους τοῦ ἔμπροσθέν του ἐβρασμένου ἀρνίου, καὶ τῆς οὐχ ἧττον αὐτοῦ παχείας ὄρνιθος, βρωμάτων τῶν ὁποίων πρὸ χρόνων πολλῶν ὁ λάρυγξ του στερήθη, ἔλαβε τελευταῖον τὸ ὑάλινον τοῦ οἰνοπνεύματος ἀγγεῖον, καὶ κενώσας αὐτὸ μέχρι σταγόνος, δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ προφέρῃ λέξιν, ἀλλ' ἔνευσε τὸν ἀπέναντί του αἰ-

θίοπα νὰ φέρῃ πλησιέστερον πρὸς αὐτὸν τὸ φαγητόν· μὲ ἀστραπῆς ταχύτητα ἐξετέλεσεν ὁ μαῦρος τὴν διὰ νεύματος ἐκείνην διαταγήν, καὶ ἤρχισεν ὁ κακοῦργος νὰ τέμνῃ μηχανικῶς διὰ τῶν δέκα ρυπαρῶν δακτύλων του τὸ ἐνώπιον αὐτοῦ κρέας, ἐπαισθητὰ ἀφήνων καταμέλανα στίγματα ἐπὶ τοῦ λευκοῦ πάχους εἰς πᾶσαν τόν ἐπαφήν, ἄλλοτε μὲν ἐμβιβάζων εἰς τὸ ὅμοιον λύκου στόμα του μέγιστα κρέατος τεμάχια τὰ ὁποῖα κατεβρόχθιζεν ἀμασσητί, καὶ ἄλλοτε μὴ δυνάμενος νὰ διευθύνῃ τὴν παραλυθεῖσαν ἐκ τῆς μέθης χεῖρα του ἔφερεν αὐτὰ ἐγκαρσίως πρὸς τὴν παρειάν· καί τοι δὲ εἰς τοιαύτην κτηνωδεστάτην κατάστασιν εὑρισκόμενος, οἱ ὑελωθέντες ὅμως ὀφθαλμοί του ἰδόντες τὴν οὐ μακρὰν κειμένην τοῦ οἴνου βαύκαλιν, ὑπέλαμψαν ὑπὸ σφοδρᾶς καὶ ἀκορέστου λαιμαργίας, καὶ ἀσθενῶς καὶ λίαν ἀδυνάτως χειρονομήσας ὁ μέθυσος, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν μαῦρον τὸ ποτόν.

Πάλη ἰσχυρὰ διεκρίνετο ἐπαισθητῶς μεταξὺ τοῦ λάρυγγος καὶ τοῦ στομάχου τοῦ κακούργου, καὶ ἡ ἥττα ἐφαίνετο προσεγγίζουσα εἰς ἕνα τῶν δύο· ὁ ἐκ τοῦ πολλοῦ ποτοῦ ἀδυνατήσας τοῦ μεθύσου στόμαχος, οὐχὶ μόνον ἀνίκανος πλέον νὰ δεχθῇ καὶ ἕτερον φορτίον, ἀλλὰ καὶ ἕτοιμος νὰ ἀποφορτίσῃ δι' ἐμετοῦ καὶ τὸ ὅπερ προηγουμένως ἐδέχθη, πρὸ πολλοῦ εἰδοποίει αὐτὸν νὰ ἀρκεσθῇ· ἀλλ' ὁ λαίμαργος καὶ ἀκόρεστος αὐτοῦ λάρυγξ ἐπιθυμῶν νὰ δοκιμάσῃ καὶ τὸ ἐν τῇ δευτέρᾳ βαυκάλει ποτὸν δεσποτικῶς ὑποκινῶν καὶ προτρέπων τὴν ἄρτι ἀναισθητοῦσαν κτηνωδίαν του, ὑπερίσχυσεν ἐπὶ τέλους.

Ἅμα ὁ αἰθίοψ ὡς ἔξω φρενῶν ἐκ τῆς ὑπερμέτρου ἀγαλλιάσεως, προσέφερεν εἰς τὰς τρεμούσας χεῖρας τοῦ ἤδη κλονιζομένου ἀλιτηρίου τὸ οἰνοφόρον ἄγγος, καὶ λαβὼν ἐκεῖνος αὐτὸ ἡτοιμάζετο νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὰ σπαμωδικῶς κινούμενα χείλη του, αἰφνίδιος ἐμετὸς ὡς ἀπὸ σωλῆνος δεξαμενῆς ἐκ τοῦ στόματός του βιαίως ἐξωρμήσας, περιέβρεξε πάντα τὰ περὶ αὐτοὺς εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν· κρατήσας τότε ὁ μαῦρος τὴν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἀναισθήτου πίπτουσαν βαύκαλιν κατέκλινεν αὐτὸν ἡμιθανῆ ἤδη ἐπὶ τοῦ ἐδά-

φους, καὶ μὲ καρδίαν πάλλουσαν ἐπλησίασε τὸν ἀνυπόμονον νεανίαν, τὸν μέχρι τοῦδε σιωπῶντα μὲν, ἀλλ' ἐνδομύχως ὑπερκαιόμενον ὑπὸ περιεργείας περὶ τῶν δύο ἐκείνων φιλικῶν καὶ σωτηρίων μυστικῶν λέξεων· ἐζήτησεν ἀμέσως νερὸν, ἀλλ' αὐτὸ εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς φυλακῆς ἦν τοποθετημένον, καὶ διὰ νὰ ἀπέλθῃ πρὸς εὕρεσίν του, ἔδει νὰ ἀπωλέσῃ στιγμάς τινας ἀφεύκτως πολυτίμους καὶ δι' ἑαυτὸν, καὶ διὰ τὸν φίλον του· λαβὼν ὅθεν τὸ πλησίον του οἰνοφόρον ἐκεῖνο ἀγγεῖον, ἔχυσεν ἐπανειλημμένως καὶ εἰς τὰς δύο του παλάμας ἐκ τοῦ ἐμπεριεχομένου, καὶ ἔπλυνε μὲ ὅσην ἠδύνατο ταχύτητα τὰς μελανάς του χεῖρας, καὶ τὸ μαῦρον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον καθ' ὅσον ἐλευκαίνετο λαμβάνον βαθμηδὸν τὴν φυσικὴν λευκὴν χροιάν του, ὑπερηύξανεν ἐν σιωπῇ καὶ προσοχῇ ἡ ἔκστασις τοῦ Ἀλεξάνδρου· σπογγίσας εἶτα διὰ τοῦ μανδηλίου του τὸ ὑγρὸν του πρόσωπον ἠτένισεν ἐσπευσμένως τὸν χαίνοντα νεανίαν, καὶ εἶπεν.

— Ἀδελφέ μου Ἀλέξανδρε! φίλε μου ἀγαπητέ! ἀνδρίζου· μικρὸν ἔτι, καὶ σώζεσαι, συνδιασώζων ταὐτοχρόνως καὶ τὸ μόνον ἐπὶ γῆς πολυπόθητόν σου ἄτομον, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ ἤδη εὑρίσκεται εἰς προσωρινὴν ἀσφάλειαν, διατρέχει ὅμως μέγαν κίνδυνον ἄνευ σοῦ.

Μόλις ὁ Ἀλέξανδρος ἐγνώρισε τὸν ἐκ νηπιότητος φίλον του, καὶ ὡρμήσας ἐχύθη ἐπὶ τοῦ τραχήλου του κατασπαζόμενος αὐτὸν καὶ λέγων.

— Σὺ Παρασκευά μου! σὺ ἡ μόνη παραμυθία μου, σὺ, ἐδῶ εἰς τὴν φυλακὴν, εἰς τὸ τῶν κακούργων καὶ ἀλιτηρίων κατοικητήριον; καὶ πῶς; πῶς ἦλθες;

— Ἐγὼ ἦλθον διὰ νὰ σώσω σὲ, νὰ σὲ ἀπαλλάξω ἐκ τῆς ἀποτροπαίου ταύτης εἱρκτῆς, εἰς ἣν χεῖρες ἀνόσιοι ἀδίκως σὲ εἰσήγαγον· ἀκολούθως δὲ νὰ σπεύσῃς καὶ σὺ εἰς βοήθειαν ἑνὸς τόσον πολυτίμου διὰ σὲ ἀτόμου, τοῦ ἐξιδιασμένως παρὰ σοῦ καὶ μόνου περιμένοντος τὴν σωτηρίαν τῆς ἐπιβούλως ἐπαπειλουμένης τιμῆς του καὶ ζωῆς.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀνετριχίασεν· ἀκουσία τις ἀλλὰ σφόδρα θλιβερὰ προαίσθησις ἐκέντησεν ὡς ὀξεῖα μάχαιρα τὴν κατάδακρυ καρδίαν του, στοχασθεὶς ὅτι, ὁποῖον ἄλλο πάσχον ἄτομον ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ παρ' αὐτοῦ καὶ μόνου βοήθειαν, ἐκτὸς ἐκείνου, εἰς ὃ καὶ μόνον ἀφωσίωσε πάσας τὰς ἐν τῇ εἱρκτῇ ἐκείνῃ σκέψεις του, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου τὸν ἀπροσδόκητον καὶ αἰφνίδιον χωρισμὸν τοσοῦτον ὑπερμέτρως ἐθλίβετο· ἀλλὰ τίς ὁ ἐπιβούλως ἐπαπειλῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ; τίς ὁ τολμήσας νὰ ῥίψῃ βλέμμα κακοποιὸν ἢ βέβηλον ἐπὶ τῶν δικτυωτῶν κιγκλίδων τοῦ δωματίου, ἢ μᾶλλον εἰκονοστασίου τῆς παρθένου καὶ ἁγνῆς, τῆς ἀσπίλου, καὶ ἀμώμου, καὶ ἁγίας ἐκείνης ψυχῆς, τῆς οὐδέποτε ἐξερχομένης ἐκ τοῦ ἡσυχαστηρίου, ἢ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀσκητηρίου της ἐκείνου, εἰμὴ μόλις τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ τοῦτο, δι' ἀναπόφευκτον ἐκτέλεσιν θρησκευτικῶν χρεῶν, καὶ πάντοτε ὑπὸ μόνου αὐτοῦ συνοδευομένης; ἐφ' ᾧ καὶ μὴ τολμῶν νὰ βασισθῇ ἐπὶ ταύτης τῆς καταθεριζούσης τὰ ἐντόσθια αὐτοῦ προαισθήσεως καὶ ὑποψίας, ἠρώτησε μετ' ἐνδοιασμοῦ.

— Περὶ ὁποίου ἀτόμου λέγεις, φίλε μου;

— Περὶ τῆς Αἰκατερίνης σου· ἡ μυριοπόθητός σου Αἰκατερίνα εἰς μέγαν κίνδυνον κατὰ τὸ παρὸν εὑρίσκεται· καὶ μόνος σὺ, σὺ μόνος δύνασαι ἴσως νὰ τὴν σώσῃς.

— Ἡ Αἰκατερίνα εἰς κίνδυνον; καλῶς τὸ ὑπωπτεύθην.

Καὶ λησμονήσας ὁ δύστηνος τὴν συνδέουσαν αὐτὸν μετὰ τοῦ κακούργου ἅλυσον, ὥρμησεν ὡς διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς φυλακῆς, καὶ νὰ τρέξῃ εἰς βοήθειαν τῆς πασχούσης φίλης του· ἀλλ' ὁ Παρασκευὰς κρατήσας αὐτὸν ἐκ τοῦ ἐνδύματος, ἐπανέλαβε.

— Περίμενε μικρὸν· βλέπεις ὅτι ἔχεις ἅλυσον εἰς τὸν πόδα.

— Πλὴν ἀδελφέ! εἰπέ με τί ἀκολουθεῖ; τί συνέβη εἰς τὴν Αἰκατερίναν;

Καὶ ἐκάθησε πλησίον τοῦ φίλου του διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὅσα νὰ φαντασθῇ μόνον ἐτρόμαζεν· ἀλλ' ὁ Παρασκευὰς μηδὲν ἀποκριθεὶς ἔῤῥιψεν εἰς τὰ πέριξ περίφοβα βλέμματα, καὶ ἰδὼν ὅτι ἅπαν-

τες οἱ δεσμῶται ῥογχάζοντες ὕπνωττον, ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ κόλπου του ἕνα ἐκ κλειδίων ὅρμαθὸν, καὶ ἤρχισε σιωπηλῶς καὶ ἐπιτηδείως νὰ προσαρμόζῃ αὐτὰ ἓν πρὸς ἓν ἐπὶ τῆς ὀπῆς τοῦ κλείθρου τοῦ κλείοντος τὴν ἐπὶ τοῦ ποδὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἄλυσον· τὸ ἓν ἦτο μεγάλον καὶ δὲν ἐχώρησεν εἰς τὴν μικρὰν ὀπήν· τὸ ἕτερον ἦτο λεπτὸν, καὶ ἀνεμποδίστως ἐστρέφετο ἔνδον τοῦ κλείθρου ἄνευ τινος ἀποτελέσματος· δοκιμάσας δὲ πάντα τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, ἔφθασε μέχρι τοῦ τελευταίου χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ἀνοίξῃ τὴν σιδηρᾶν τοῦ ῥίλου του ἄλυσον· θανατηφόρος λύπη ἐπεχύθη τότε εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ εἰλικρινοῦς Παρασκευᾶ τοῦ τοσοῦτον ὑπερμογήσαντος ὑπὲρ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ὁμηλίκου του, καὶ τοσοῦτον ἤδη ἀτυχῶς ἀποτυγχάνοντος.

Πικρᾶς παρηγορίας λογισμὸς ἐπελθὼν αἴφνης εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του, ἀνεκούρισε μικρὸν τὴν ἐκ τῆς ἄκρας ἀπελπισίας ὑπεραχθοῦσαν καρδίαν του· ἐσυλλογίσθη νὰ ἀναβάλλῃ τὸ ἔργον του δι' αὔριον, ὥστε ἐροδιαζόμενος μὲ νέον ὅρμαθὸν κλειδίων, νὰ ἐπανέλθῃ καὶ αὖθις τὴν ἐπιοῦσαν ἑσπέραν, καὶ νὰ κατορθώσῃ ἴσως ὅ,τι ἤδη δὲν κατώρθωσεν· ἀλλὰ τίς ἠδύνατο νὰ τὸν διαβεβαιώσῃ ὅτι καὶ πάλιν διαφεύγων τὴν προσοχὴν τοῦ δεσμοφύλακος ἤθελε δυνηθεῖ νὰ εἰσέλθῃ ἀκωλύτως; καὶ ἑπομένως, πόθεν δῆλον ἂν ἕως αὔριον διετηρᾶτο ἡσύχως εἰς τὸ προσωρινόν της ἄσυλον ἡ ὑπὸ ἰσχυρῶν καταδιωκτῶν ἰχνηλατουμένη Αἰκατερίνα; ἐφ' ᾧ καὶ τὴν πρὸ σιγμῆς μικρὸν ἐλαφρυνθεῖσαν λύπην του διεδέχθη ἤδη ἄλγος· καρδίας ἀνέκφραστον, καὶ κύψας τὴν κεφαλὴν διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ τὸ ἐκ τῆς ἀποτυχίας ταύτης μέγα δυστύχημα.

Αἴφνης ὁ ἀναισθήτως ῥογχάζων κακοῦργος σαλεύσας μηχανικῶς τὸν ὀστώδη πόδα του, ἠκούσθη ἔνδοθεν τοῦ ῥακόεντος ἀνατολικοῦ σαραβάρου του (σαλβαρίου) κρότος τις μεταλλικὸς, κατὰ πάντα παρόμοιος μὲ κρότον συγκρουομένων κλειδίων πολλῶν τὸν ἀριθμόν· εὐθὺς ὁ ἀπηλπισμένος Παρασκευὰς ἔτεινεν ἐκθάμβως καὶ ὦτα καὶ ὄμματα πρὸς τὸν κακοῦργον, καὶ ἐσκέφθη· ἀμέσως δὲ ἀναπολήσας τοὺς προηγουμένους λόγους τοῦ ἀλιτηρίου, εἰπόντος «ἔννοια

σου μωρ᾽ παιδὶ καὶ κἀμμιὰν ἡμέρα θὰ ἰδοῦμε τὸ ποδάρι μας ἐλεύθερο,» δὲν ἐδίστασε· παρηγόρου ἐλπίδος ἀκτὶς ἐσπινθηροβόλησεν εὐθὺς τοὺς μέχρι τοῦδε ἀπλανεῖς αὐτοῦ ὀρθαλμοὺς, καὶ πηδῶν, ἢ μᾶλλον ὡς πτηνὸν πετῶν ἐπλησίασε τὸν ὡς πτῶμα νεκροῦ κείμενον κακοῦργον, καὶ ἥπλωσε θαρραλέως τὴν χεῖρα πρὸς ἓν μέρος τοῦ σαραβάρου του, ὅπου διεκρίνετο ἓν ἐξόγκωμα ἀρκετὰ ἐπαισθητόν· ἰδρὼς αἰφνίδιος περιεχύθη τότε εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νεανίου, οὐχὶ βεβαίως ὑπὸ φόβου μὴν ἐννοηθῇ ὑπὸ τοῦ ἀναισθητοῦντος κακούργου, ἀλλ᾽ ὑπὸ ἀνεκφράστου, ὑπὸ ἀνεκλαλήτου, ὑπὸ ἀπεριγράπτου χαρᾶς, ὑπὸ χαρᾶς, ἣν μόνος ὁ Κύριος ἐγκαίρως δι᾽ ἀοράτου ἀγγέλου του ἐξ οὐρανοῦ ἐκπέμπει πρὸς τοὺς ἐξ ἄκρας θλίψεως κλονουμένους γηγενεῖς· εἰσάξας ὄθεν τὴν χεῖρα του εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ σαραβάρου, ἔσυρε περιχαρῶς πρὸς ἑαυτὸν μέγαν ὁρμαθὸν κλειδίων μεσαίων τε καὶ μικρῶν δεκάκις τὸν τοῦ ἰδικοῦ του ὁρμαθοῦ ἀριθμὸν ὑπερβαινόντων, πολλάκις ἀναμφιβόλως δοκιμασθέντων ὑπὸ τοῦ τὴν δραπέτευσιν αὐτοῦ ἀείποτε μελετῶντος ἁλιτηρίου, καὶ ὅμως, κατὰ θείαν βεβαίως εὐδοκίαν μηδόλως ὠφελησάντων αὐτόν· ἐλθὼν δὲ πλησίον τοῦ Ἀλεξάνδρου μὲ ἀστραπῆς ταχύτητα, ἐπέθεσε τὸ πρῶτον κλειδίον ἐπὶ τῆς ὀπῆς τοῦ κλείθρου, καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! ἠνοίχθη ἀμέσως αὐτὸ μὲ ἐλαφρὸν καὶ ὑπόκωφον τριγμόν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ μέχρι τοῦδε ἡλιθίως βλέπων τὰ πάντα, ἀτενίσας τότε τὸν φίλον του ἐθεώρει αὐτὸν μὲ ὕφος ἐκ χαρᾶς καὶ λύπης σύμμικτον, μὲ ὕφος ἀνθρώπου χαίροντος μὲν διὰ τὸ ἐνεχὸς καταθύμιον, τρέμοντος δὲ διὰ τὸ ἀπευκταῖον μέλλον· ἀλλ᾽ ὁ Παρασκευὰς παντελῶς δὲν εἶδε τὸν Ἀλέξανδρον, διότι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὑψώσας πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὀρθαλμοὺς καὶ χεῖρας, ἐδοξολόγει μυστικῶς τὸν ὑπεράνω τῆς καταράτου ἐκείνης στέγης ἀγαθοδότην οὐρανὸν, τὸν τοσοῦτον ἐγκαίρως προφθάσαντα εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ἀθωότητος, εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ δικαίου, τοῦ νομίμου, τοῦ ἱεροῦ τοῦ δυστυχῶς καταδιωκομένου, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ βεβηλουμένου ὑπὸ χειρῶν ἀνόμων, ἀκολάστων, καὶ βδελυρῶν· καταβιβάσας εἶτα

τὰ ὄμματα πρὸς τὸν εἰσέτι ἀσκαρδαμυκτὶ θεωροῦντα αὐτὸν νεανίαν, ὑπέλαβε.

— Δός μοι ἀμέσως τὰ ἐνδύματά σου φίλε μου! καὶ ἐνδύθητι ὅσον τάχος τὰ ἐμά.

Καὶ χωρὶς ποσῶς νὰ περιμένῃ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἤρχισεν αὐτὸς μὲν νὰ ἀπεκδύηται, νὰ συναπεκδύῃ δὲ καὶ ταὐτοχρόνως τὸν ἀμηχανοῦντα Οἰκονομίδην· ἐν διαστήματι μικρῷ ἐξετελέσθη ἡ μεταμφίεσις καὶ τῶν δύο καθ' ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην ἀκρίβειαν, μὲ κατεσπευσμένην βίαν τοῦ μὲν, καὶ μὲ ποτὲ μὲν παρήγορον, ποτὲ δὲ πανύποπτον σιωπὴν τοῦ δέ· ἀλλὰ τὰ μεγαλεπήβολα σχέδια τοῦ εἰλικρινοῦς Παρασκευᾶ δὲν περιορίζοντο μόνον εἰς μόνην ἁπλῆν τὴν μεταμφίεσιν· τὴν μεταμφίεσιν ταύτην ἔδει νὰ ἀκολουθήσῃ ἀναποφεύκτως καὶ μία μεταμόρφωσις, ἄνευ τῆς ὁποίας πᾶσαι αἱ προσπάθειαι ἀνωφελεῖς· ἐφ' ᾧ καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη δρομαίως πρὸς τὸ ἀπόκεντρον καὶ ἀφώτιστον ἐκεῖνο μέρος ὅπου εἴδομεν αὐτὸν διευθυνθέντα κατὰ πρῶτον ἅμα εἰσῆλθεν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ λαβὼν μικράν τινα φιάλην ἣν προηγουμένως εὗρεν εὔλογον νὰ τοποθετήσῃ ἐκεῖσε ἵνα μὴ παρατηρηθῇ ὑπὸ τοῦ κακούργου. ἐπέστρεψε μὲ τάχος πρὸς τὸν φίλον του, καὶ ἄρας τὸ μέλαν τῆς φιάλης πῶμα, ἤνοιξε τὰς δύο παλάμας τοῦ εἰς πάντα μὴ ἀνανεύοντος Ἀλεξάνδρου, καὶ ἔχυσεν ἐν αὐταῖς μέρος ἐκ τοῦ ἐμπεριεχομένου ὑγροῦ, μελανοῦ ὡς ἡ πίσσα, καὶ πηκτοῦ, καὶ διέταξε τὸν νεανίαν νὰ ἀμαυρώσῃ δι' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, τὰς χεῖρας, καὶ ὅλα τὰ μέρη τῶν γυμνῶν του ποδῶν· ὁ εὐπειθὴς νεανίας ἐξετέλεσε καὶ αὖθις τὴν φιλικὴν ταύτην διαταγὴν παντελῶς μὴ ἔχων ἰδέαν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος, καὶ ἰδοὺ ὁ πρὸ μικροῦ εὐειδὴς Ἀλέξανδρος δυσειδὴς ἤδη αἰθίοψ, κατὰ πάντα ἀπαράλλακτος μὲ τὸν πρὸ ὀλίγου μαῦρον τροφοκομιστήν.

— Τώρα, εἶπεν ὁ Παρασκευᾶς, δύνασαι νὰ ἐξέλθῃς ἀκωλύτως εἰς τὸ πρῶτον τῆς θύρας ἄνοιγμα· θυρωροὶ καὶ δεσμοφύλακες ἐνταῦθα εἶναι πολλοὶ, καὶ ὁ εἷς διαδέχεται τὸν ἄλλον κατὰ πᾶσιν μίαν ὥραν· ἐὰν δὲ ἐξερχόμενος παρατηρηθῇς ὑπὸ τοῦ κατέχοντος

τὴν ὥραν ἐκείνην τὴν θέσιν τοῦ θυρωροῦ, εἰπὲ ὅ,τι ἤθελον εἰπεῖ ἐγὼ ἐὰν μ' ἔβλεπον· εἰπὲ ὅτι ἐστάλης κομιστὴς τροφίμων πρὸς ἕνα τῶν δεσμωτῶν, καὶ ὅτι μὴ ἔχων καιρὸν νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸ μέρος σου διὰ τὸ πάρωρον, ἔλαβες ἄδειαν τῆς ἐνταῦθα διανυκτερεύσεώς σου παρ' ἑνὸς ἑτέρου θυρωροῦ, ἑνὸς τῶν προκατόχων του βεβαίως ἢ διαδόχων του· ἔσο δὲ εὐέλπις ὅτι ἐκεῖνος θέλει δώσει πίστιν εἰς τοὺς λόγους σου ἀμέσως, διότι κατ' εὐτυχίαν δὲν εὑρίσκεται ἐνταῦθα οὐδ' εἷς δέσμιος μαῦρος, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ λάβῃ οὐδεμίαν ὑποψίαν μήπως τὸν διαφύγῃ κἀνεὶς τῶν δεσμωτῶν· ἀφ' οὗ δὲ ἐξέλθῃς ἐντεῦθεν ἀνενόχλητος, διευθύνθητι πρὸς τὸ . . . . . .

— Ἀλλὰ σὺ φίλε μου! σὺ δὲν θὰ μὲ ἀκολουθήσῃς; ποῦ θὰ ὑπάγῃς λοιπόν; ἠρώτησε διακόψας αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, ὡς μὴ δυνηθεὶς νὰ κρατήσῃ ἐπὶ πλέον τὴν ὑπομονήν του.

— ἐγώ; ἀπεκρίθη μετὰ γενναιότητος ὁ φίλος Παρασκευάς· ἐγὼ θέλω μένειν ἐνταῦθα, ἐδῶ εἰς τὴν εἱρκτὴν, ὑπὸ τὸ ἰδικόν σου ὄνομα, Ἀλέξανδρος Οἰκονόμου.

— Σὺ ἀντ' ἐμοῦ δέσμιος! ὑπέλαβεν ἐκθάμβως ὁ Ἀλέξανδρος.

— Ναὶ ἐγώ· διότι τὸ ἀπαιτεῖ ἡ πρὸς σὲ φιλία μου· διότι τὸ ἐπιτάττει χρέος ἱερὸν διὰ τὴν σωτηρίαν ἑνὸς ἀτόμου δυστυχῶς ἐκμηδενιζομένου μετ' οὐ πολύ.

Ἀλλ' ὁ Οἰκονομίδης πᾶσαν ἄλλην ἰδέαν ἀποβαλὼν, καὶ τὴν φιλίαν μόνην προτιμήσας, εἰς ταύτην τοῦ Παρασκευᾶ τὴν πρότασιν ἀνένευσε, καὶ εἶπε θετικῶς.

— Τοσαύτη θυσία Ἀδελφέ! εἶναι πολλὴ, εἶναι ὑπέρμετρος· δὲν τὴν δέχομαι· μᾶλλον προτιμῶ νὰ ὑποφέρω τὴν δυστυχίαν ταύτην χρόνον ὁλόκληρον ἢ καὶ ἔτι πλειότερον, παρὰ νὰ ἐκθέσω σὲ τὸν φίλον, σὲ τὸν ἀνεκτίμητον τῆς εἰλικρινείας ὑπογραμμὸν εἰς τὰ ἐφόρητα μιᾶς τοιαύτης καταδίκης ἐπακόλουθα· ὄχι φίλε! δὲν εἶμαι τόσον χαμαίζηλος· γνωρίζω νὰ ἐκτιμήσω ἀνταξίως τὴν ἀξίαν σου· ἄπελθε ὅθεν εἰς τὸ καλὸν, καὶ ὁ Παντεπόπτης Θεὸς ὁ

εἰδῶς τὴν ἄκραν μου ἀθωότητα, θέλει βεβαίως σπεύσειν εἰς βοήθειάν μου δι' ἑτέρου μέσου.

Καὶ λησμονήσας ὁ τάλας τὸν ὁποῖον διέτρεχεν ἡ Αἰκατερίνα κίνδυνον, προετίμησε τὴν φιλίαν ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν του, καὶ ἡτοιμάσθη νὰ αἰχμαλωτίσῃ καὶ πάλιν τὸν ἐλευθερωθέντα πόδα του εἰς τὸν ἀνοιχθέντα κρίκον τοῦ ἑτοιμοκλείστου κλείθρου του· ἀλλ' ὁ Παρασκευὰς ἁρπάσας ἀμέσως ἀπὸ τὰς χεῖρας του τὴν ἄλυσον, εἶπε σπουδαίως πρὸς αὐτόν.

— Ἐγὼ ὅστις ἀπεφάσισα τοσαύτην διὰ σὲ θυσίαν, ἠδυνάμην βεβαίως νὰ διενεργήσω τὴν ἀπαλλαγήν σου ἄλλως πως, καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ μέσου τούτου, ἐὰν ἐπρόκειτο λόγος διὰ νὰ παρέλθωσιν ἡμέραι τινες· ἀλλ' ἤδη ὅτε καὶ μιᾶς ὥρας ἀναβολὴ δύναται ἴσως νὰ ἐπιφέρῃ τὸν αἰῶνιον τῆς Αἰκατερίνης σου ὄλεθρον, πρὸς τί αἱ τοιαῦται ἄκαιροι καὶ ἐπικίνδυνοι φιλοφρονήσεις; πρὸς τί . . . . .

Καὶ διεκόπη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἀκούσας καὶ ἄλλην ἤδη φορὰν προσφερόμενον τὸ ὄνομα τῆς φίλης του, κινδυνευούσης, ἐσκίρτησεν ὡς ὁ ἐξυπνῶν ἐκ τρόμου λέων, καὶ θεωρήσας ἀγρίως τὸν φίλον του ἀνέκραξε.

— Καὶ πρὸ ὀλίγου σὲ ἠρώτησα τὸ τί ἀκολουθεῖ εἰς τὴν Αἰκατερίναν, ἀλλὰ σὺ δὲν μ' ἀπεκρίθης ποσῶς· εἰπέ μοι λοιπὸν τώρα, πάσχει πολὺ ἡ ἀθλία νεάνις;

— Ἕως αὔριον ἂν δὲν προφθάσῃς χάνει ἡ τάλαινα καὶ τὴν τιμὴν, καὶ τὴν ζωήν της.

— Τὴν τιμήν της; ἀνεβόησε βρυχώμενος ὁ νεανίας, ἀνακαθήσας ἐπὶ τῶν γονάτων του.

— Καὶ ἔπειτα τὴν ζωήν της· ναὶ τὴν ζωήν της· διότι τί πλέον τὴν θέλει τοιαύτην ζωὴν ἐπονείδιστον; καλῶς σὺ γνωρίζεις τὴν Αἰκατερίναν σου.

— Ναὶ, τὴν γνωρίζω· ἀπεκρίθη περιλύπως στενάξας ὁ βαρυαλγὴς νεανίας, καὶ ἐπανῆλθεν αὖθις εἰς τὴν ἀνήσυχον ἀταραξίαν του· μετὰ μίαν δὲ στιγμὴν κατηφοῦς σιγῆς ἐπανέλαβεν.

— Ἀναχωρῶ λοιπόν· πρέπει νὰ ἀναχωρήσω· ἀλλ' εἰπέ μοι

παρακαλῶ τί συνέβη εἰς τὴν ἄκακον ταύτην ἀμνάδα; εἰς τί νὰ τὴν χρησιμεύσω δύναμαι;

Καὶ ἐστάλαξεν ἐπὶ τῆς παρειᾶς του θερμὸν δάκρυον.

— Ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεώς σου πλησιάζει· εἶπε μετά τινα προσοχὴν ὁ προβλεπτικὸς Παρασκευᾶς, ἀκούσας θόρυβον εἰς τὸν πλησίον τῆς εἱρκτῆς στρατῶνα, ἐξ οὗ εἰκάζετο ὅτι οἱ ἐν αὐτῷ στρατιῶται ἐξεγερθέντες τοῦ ὕπνου πρὸ τῆς εἰθισμένης ὥρας, ἡτοιμάζοντο νὰ ἐνδυθῶσι τὰς λαμπροτέρας των στολὰς, διὰ νὰ παρευρεθῶσι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἡμέραν παρασκευὴν, εἰς τὴν βασιλικὴν πομπὴν τοῦ γαληνοτάτου Ἄνακτος μέλλοντος ἀπελθεῖν διὰ τὴν ἑβδομαδιαίαν μεσημβρινὴν προσευχὴν εἰς τὸ κατὰ τὸ Ἐγιοὺπ τέμενος, τὸ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μεχμὲτ τοῦ Β'. ἀνεγερθὲν, πρὸς τιμὴν τοῦ Προφήτου καὶ Στρατηγοῦ *Ἔμπὶ Ἐγιούπι Χαλὶδ Ἐνσαρί* (α), καὶ ἐσπευσμένως ἐπρόσθεσεν.

— Ἅμα ἐξέλθῃς ἐντεῦθεν νὰ διευθυνθῇς εἰς τὸ πρῶτον τῆς σειρᾶς καφφενεῖον τοῦ Κασὶμ πασᾶ, εὐκόλως διακρινόμενον ἐκ τῶν δύο μαρμαρίνων βαθμίδων τῶν πρὸ τῆς θύρας αὐτοῦ· εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ καταστήματος, θέλεις εὕρει ἐκεῖ ἄνθρωπον ἀναστήματος κολοσσιαίου, κρατοῦντα εἰς χεῖρας ὡς σύμβολον δεσμίδα τινὰ ῥόδων ἀρτιδρέπτων· αὐτὸς θέλει σοὶ εἰπεῖ τὰ πάντα· αὐτὸς θέλει σὲ ὁδηγήσειν εἰς τί δύνασαι νὰ βοηθήσῃς τὴν φίλην σου.

Αἴφνης ἡ θύρα τῆς φυλακῆς ἐκωδώνισεν ἀπαισίως, καὶ εἷς θυρωρὸς μόλις εἰσχωρήσας τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ ἐπ' αὐτῆς στενὸν καὶ μικρὸν θυρίδιον, μὲ ὕφος ἄγριον καὶ ἀπειλητικὸν διέταξε τοὺς δεσμώτας νὰ ἐγερθῶσι καὶ νὰ ἐξέλθωσιν ὅσον τάχος, διὰ νὰ στρώσωσιν ἐπὶ τῶν βορβορωθεισῶν ἐκ τοῦ ὑετοῦ ὁδῶν τὴν συνήθη ἄμμον. διὰ τὴν ἀνενόχλητον διάβασιν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

(α) Ἔμπροσθεν ὁ ἀναγνώστης θέλει ἀπαντήσει τὴν κατὰ τὸ ῥηθὲν τέμενος γινομένην μεγαλοπρεπεστάτην τελετὴν, ὅτε αἱ ἡνίαι τοῦ Ὑψηλοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους διαβιβάζόμεναι εἰς χεῖρας ἀπογόνου, ἀποτελοῦσιν αὐτὸν ἀνεξάρτητον πληριξούσιον καὶ Αὐτοκράτορα ἀνεκτιμήτου ἐπικρατείας.

Τότε ὁ Παρασκευᾶς νεύσας τὸν Ἀλέξανδρον νὰ ἀπομακρυνθῇ, ἔλαβε μετὰ ῥίγους τὸν ἀποτρόπαιον τῆς ἀλύσου κρίκον τὸν ὁποῖον προσαρμόσας ἐπὶ τοῦ ποδός του, ἐπίεσε τὸ ἐπ' αὐτοῦ κατάρατον ἐκεῖνο κλεῖθρον, ὅπερ μικρὸν ἀποτελέσαν τριγμὸν ἀμέσως ἐκλείσθη ὡς ἐξ αὐτομάτου.

Σαρδόνιος τὴν στιγμὴν ἐκείνην γέλως διεδέχθη τὸ πρὸ μικροῦ τρομερὸν ῥῖγος τοῦ σπανίου τὴν εἰλικρίνειαν ἐκείνου φίλου· πλὴν, δώσας χαρακτῆρα ἀταραξίας εἰς τὸ ἠλλοιωθέν του πρόσωπον, ἔλαβε τὸν ὁρμαθὸν τοῦ κακούργου, καὶ ἐπιτηδείως θέσας αὐτὸν εἰς τὸ μέρος παρ' οὗ τὸν ἔλαβεν, ἔῤῥιψε μακρὰν τὴν τὸ μέλαν ἐκεῖνο ὑγρὸν περιέχουσαν φιάλην.

Ὁ Ἀλέξανδρος δὲ μολονότι εἰς τὸ νεῦμα τοῦ ἀγαθοῦ Παρασκευᾶ ἡτοιμάσθη διὰ νὰ ἀπέλθῃ, μὴ δυνάμενος ὅμως νὰ ἀπομακρυνθῇ τόσον εὐκόλως ἀπὸ τὸν φίλον του, ἵστατο ἀκόμη εἰς τὸ ἴδιον μέρος ἀκίνητος, καὶ ἐθεώρει λυπηρῶς ἐκεῖνον, ἐκεῖνον τὸν τοσαύτην ὑπὲρ αὐτοῦ ἀναδεξάμενον θυσίαν· δεύτερον ἓν νεῦμα τοῦ ἑκουσίως καθειρχθέντος φίλου, νεῦμα κατεσπευσμένον, σπουδαῖον, προτρεπτικὸν, σχεδὸν καὶ παρακλητικὸν, ὑπεχρέωσε τὸν Ἀλέξανδρον νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐχάθη εἰς τὸ ἀμαυρὸν χάος τοῦ δεσμωτηρίου ἐκείνου, τοῦ εἰσέτι μὴ φωτισθέντος ἐκ τῆς ἀρτιφεγγοῦς αὐγῆς.

Κρότος ἐν τούτοις ἀρκετὰ ἐπαισθητὸς ἀντήχησεν ἐκ τῆς πύλης πρὸς τοὺς ἀραχνώδεις τοίχους τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου ἄντρου, καὶ μετ' ὀλίγον ἐφάνη εἰς θυρωρὸς κρατῶν φανάριον, καὶ μετ' αὐτὸν δύο δεσμοφύλακες εὐμεγέθη ῥόπαλα φέροντες εἰς χεῖρας· καὶ ὁ μὲν ἀπειλητικῶς ἀνυψῶν τὸ στιβαρόν του ὅπλον πρὸς τοὺς ἀρτίως ἐκ τοῦ κρότου ἐκείνου ἐξυπνίσαντας δεσμίους διέταττεν αὐστηρῶς ἵνα ἑτοιμασθῶσιν ὅσον τάχος, ὁ δὲ ἀνιλεῶς καταβιβάζων αὐτὸ ἐπὶ τῶν εἰσέτι κοιμωμένων ὑπερεβίαζεν ὑβριστικῶς τὴν ἔγερσίν των· ὡς δ' ἔφθασαν ἀμφότεροι πρὸ τὸν ἔτι ῥογχάζοντα, καὶ ἴσως τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰς παρελθούσας ἀνοσιουργίας του ὀνειροπολοῦντα ἀλιτήριον, ἐκτύπησαν δὶς αὐτὸν ἐπὶ τῆς ῥάχεως, ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδ'

ἐκινήθη· τοὺς ῥαβδισμοὺς εἶτα διεδέχθησαν ὕβρεις μεγαλοφωνόταται, καὶ ἀλληλοδιαδόχως τὰς ὕβρεις ῥαβδισμοὶ ἀνιλεεῖς, καὶ μόλις τότε μέγα κραυγάσας ἀνεσυκώθη τρίβων μετὰ νωχελείας τοὺς ἡμικλείστους αὐτοῦ ὀφθαλμούς· εἰς τὴν ζάλην του ταύτην δὲν ἠδυνήθη ὁ κακοῦργος νὰ ἐνθυμηθῇ οὐδὲν τῶν συμβάντων τῆς νυκτὸς ἐκείνης τῆς τοσοῦτον εὐτυχοῦς δι' αὐτὸν, ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε ἀφ' ὅτου ἐκλείσθη ἐκεῖσε πρὸς ποινὴν καὶ τιμωρίαν τῶν θηριωδῶν του ἀνοσιοπραγιῶν· ἀλλ' ὅτε βαθμηδὸν ἤρχισε νὰ συνάπτῃ τὰς ἰδέας του, καὶ νὰ ἀναπολῇ ἓν πρὸς ἓν τὰ εἴδη τῆς εὐφροσύνου ἐκείνης εὐωχίας, δηλονότι τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο ῥακίον, τὸν κατάλευκον ἐκ τοῦ πάχους ἀρνὸν, τὴν ἐβρασμένην ὄρνιθα, καὶ τὰ λοιπὰ, αἴφνης ἡ μάστιξ τοῦ δεσμοφύλακος ἐπισεισθεῖσα καὶ αὖθις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, διέκοψε πρὸς στιγμὴν τὰς τρυφηλὰς ταύτας ἀναπολήσεις του, καὶ ὑπεχρέωσεν αὐτὸν νὰ ἐγερθῇ· ἐν τοσούτῳ, ἔπαυσαν πλέον αἱ ἀπειλητικαὶ τῶν δεσμοφυλάκων φωναὶ, καὶ μόνον ἠκούετο ὁ ἀπαίσιος ἦχος τῶν ἀλύσεων τῶν συνδεδεμένων δεσμωτῶν ἑτοιμασθέντων νὰ ἐξέλθωσιν ἤδη δι' ἣν προείπομεν ἐργασίαν· πέντε μόλις παρῆλθον λεπτὰ, καὶ,

— Ἕτοιμοι; ἐκραύγασεν ἐρωτῶν εἷς δεσμοφύλαξ.

— Ἕτοιμοι· ἀπεκρίθησαν μερικὰ στόματα μὲ ὑποτονθορισμὸν ἀδημονίαν καὶ ἀπελπισίαν ἐμφαίνοντα.

— Ἕτοιμοι· ἀπεκρίθη καὶ ἕτερον ἓν στόμα πλῆρες κτηνώδους εὐχαριστήσεως, καὶ τὸ στόμα τοῦτο ἦτο τοῦ γνωστοῦ μας κακούργου, ὅστις ἅμα ἐπάτησεν εἰς τοὺς πόδας ἐνεθυμήθη τὴν πλήρη οἴνου ἐκείνην βαύκαλιν, ἣν πρὸ μικροῦ κατ' εὐτυχίαν ἢ κατὰ δυσχίαν διέφυγον τὰ περίεργα καὶ ὀξέα τῶν δεσμοφυλάκων βλέμματα καὶ λαβὼν ἐκένωσεν αὐτὴν μέχρι πυθμένος.

Τὰ δύο φύλλα τῆς θύρας ἠνοίχθησαν τότε μετὰ τριγμοῦ βαρέως καὶ δυσηχοῦς, καὶ βραδυπόρως οἱ δεσμῶται ἐξερχόμενοι ἀνὰ δύο, ἐστέναζον ἐνδομύχως ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τῆς μετὰ μικρὸν ἐπιστροφῆς των· μόνον δὲ τὸ ἐξ ἄκρας περιεργείας σπινθηροβολοῦν ὄμμα τοῦ δεσμίου Παρασκευᾶ παρετήρησε λίαν καταθυμίως ἕνα αἰθίοπα,

ἐξελθόντα καὶ αὐτὸν ταὐτοχρόνως ἐκ τῆς εἱρκτῆς ἐκείνης, καὶ μὲ ἀκροθιγῆ, ἀλλὰ καὶ κατεσπευσμένα βήματα χανόμενον ἐντὸς τοῦ σκιεροῦ λυκαυγοῦς τῆς πρώτης ἐκείνης τοῦ Μαΐου ἡμέρας.

Καὶ ἰδοὺ μία ὑπερτάτη, μία ἀδιάτειστος φιλία, δὲν ἴσχυσε νὰ μὴ προτιμήσῃ ἕνα τίμιον ἔρωτα.



ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ" ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

—

Ὁ ἐνάρετος Ὀθωμανὸς, καὶ ἡ αἰχμάλωτός του.

«Ἴσως ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας πολλοὶ, βιαζόμενοι νὰ λύσωσι τὴν περιέργειάν των, περιμένουν νὰ ἴδωσιν εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον, πῶς, καὶ παρὰ τίνος ὁ Ἀλέξανδρος ἀδίκως εἰσήχθη εἰς τὴν φυλακὴν ἐκείνην, τί ἔπραξεν ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ φίλος Παρασκευᾶς τὴν προλαβοῦσαν νύκτα, καὶ ὁποῖον διέτρεχεν ἡ Αἰκατερίνα κίνδυνον· ἀλλὰ προηγουμένως εἶναι ἐπάναγκες νὰ γνωρίσωσιν ὁποίου εἴδους σχέσεις συνέδεον ἐπὶ τοσοῦτον τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα, καὶ ἀκολούθως νὰ εὐχαριστήσωσι τὴν περὶ τοῦ ῥηθέντος θέματος δικαίαν περιέργειάν των.

Ἱερεύς τις Γεώργιος τοὔνομα, Ἀνὴρ ἔξοχος μὲν διὰ τὴν βαθεῖαν παιδείαν του, καὶ τὰς πολυειδεῖς του γνώσεις, ἀξιοσέβαστος δὲ διὰ τὰς ἀληθῶς χριστιανικὰς ἀρετάς του, τιμηθεὶς πρὸ καιροῦ μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸν τοῦ Οἰκονόμου ὀφφίκιον, ἐδίδασκε πρὸ χρόνων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐνορίαν τοῦ Διπλοκιονίου (Πεσὶκ τασὶ) μικρόν του ποίμνιον, ὑπεραγαπῶν αὐτὸ καὶ ὑπερσεβόμενος παρ' αὐτοῦ· ἡ κατὰ πάντα δὲ αὐτὸν μιμουμένη ἐνάρετος καὶ χριστιανικωτάτη σύζυγός του, εἰς διάστημα δέκα πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς συμβιώσεώς των μὴ τεκνοποιήσασα, καθ' ἑκάστην ἐθλίβετο καιρίως, καὶ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐδέετο τοῦ Θεοῦ ὅπως παραμυθήσῃ τὴν βαθεῖαν λύπην της, καὶ ἐπιδαψιλεύσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν εὐλογίαν του τὴν ἐπουράνιον καὶ παντοδύναμον, ἵνα ἀποκτήσωσι διὰ τὸ γῆρας των τοὐλάχιστον ἕνα κληρονόμον· κληρονόμον δὲ οὐχὶ τῆς οὐσίας καὶ τῶν ὑπαρχόντων των διότι οὗτοι δὲν ἦσαν πλούσιοι, ἀλλὰ κληρονόμον τῶν ἀρετῶν, καὶ τῶν χριστιανικῶν πλεονεκτημάτων των.

Συνέβη κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ ἀνδραποδισμὸς τῶν κατοίκων τῆς νήσου Χίου, καὶ εἷς Ὀθωμανὸς ἄκρος φίλος τοῦ σεβαστοῦ τούτου Ἱερέως, αἰχμαλωτίσας καὶ οὗτος ὡς τόσοι ἄλλοι, μίαν κόρην παρθένον, ἔφερεν αὐτὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ σκοπῷ προσφορᾶς πρὸς ἕνα τῶν προστατῶν του κραταιὸν καὶ ἰσχυρὸν, ἐφ' ᾧ καὶ καθ' ὅλον τοῦ πλοός του τὸ διάστημα διετήρησε ταύτην ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· καὶ οὐ μόνον οὐδένα ἐναντίον περὶ θρησκείας λόγον ἐλάλησε πρὸς αὐτὴν, ἀλλὰ μάλιστα τῇ ἔδιδε τὴν ἄδειαν νὰ ἐκτελῇ ἀκωλύτως τὰ θρησκευτικά της ἔθιμα, καὶ ὡς καλὸς ἄνθρωπος ἐπαρηγόρει αὐτὴν διὰ τὸν ἀπορφανισμὸν καὶ τὴν ξενιτείαν της, καὶ τῇ ὑπέσχετο ὅτι ἅμα φθάσωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν θέλει τὴν συστήσειν εἰς ἕνα Ἱερέα φίλον του διὰ νὰ τῇ δίδῃ καθ' ἑκάστην παραδείγματα χρηστοηθείας, καὶ νὰ τὴν ὁδηγῇ εἰς τὸ καλόν· διὸ καὶ ἅμα ἔφθασε, δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του ταύτην, προσκαλέσας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν φίλον του Οἰκονόμον, καὶ συστήσας πρὸς αὐτὸν τὴν αἰχμάλωτον, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγκατέλιπε μετ' αὐτοῦ μόνην, ὕστερον ἀπὸ τὴν θλιβερὰν διήγησιν τῶν ἐν Χίῳ τραγικῶν συμβάντων, περὶ ὧν ἀληθῶς ἐθλίβετο ὁ χρηστὸς ἐκεῖνος Ὀθωμανός.

Ὡς οὖν ἡ νεάνις ἔμεινε μετὰ τοῦ Ἱερέως μόνη, γνωρίζουσα καλῶς τὸν περὶ αὐτῆς σκοπὸν τοῦ Λυθέντου της, ἐγονυπέτησεν ἀμέσως ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ δακρύρροοῦσα, καὶ καταφιλοῦσα τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του, παρεκάλεσεν ἐνθέρμως αὐτὸν ἵνα μεσιτεύσῃ πρὸς τὸν φίλον του, καὶ οὐ μόνον νὰ ἐμποδίσῃ τὸν δι' αὐτὴν μελετώμενον σκοπόν του, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως νὰ κατορθώσῃ τὴν ἀπαλλαγήν της καὶ ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἐκείνου τὰς χεῖρας, ἀνθρώπου μὲν ἄλλως καλοῦ κἀγαθοῦ, ἀλλ' ἑτεροθρήσκου· διὰ δὲ τὴν ἕνεκα τῆς ἐξαγορᾶς ἄφευκτον χρηματικὴν καταβολὴν, ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἱερέα ἔγγραφον ὀφειλῆς, ποσότητος ὁποιασδήποτε, μέχρισοῦ οἰκονομήσῃ ταύτην ἀκολούθως ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἐν Βασιλευούσῃ πατριωτῶν της.

Ἅμα ὅθεν ἔπαυσεν ἡ παρακαλοῦσα δορυάλωτος, καὶ χαίνουσα

περιέμενεν ἐν προσοχῇ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Ἱερέως, ἀμέσως ἐκεῖνος ἐγερθείς, διὰ νεύματος ἄκρως συμπαθητικοῦ πρῶτον τῇ ἐσύστησε σιωπὴν, ἐπομένως τῇ εἶπε νὰ λάβῃ ὑπομονὴν, καὶ ἀκολούθως τὴν ἐπαρηγόρησε μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν θέλει ἔλθειν εἰς ἐπίσκεψίν της· τὴν ἰδίαν δὲ στιγμὴν διευθυνθεὶς εἴς τινα τῶν πνευματικῶν του τέκνων, ἐζήτησε τὴν προαιρετικήν των συνδρομὴν ἐπὶ μιᾷ τοιαύτῃ φιλανθρώπῳ προτάσει, καὶ λαβὼν αὐθωρὸν πέντε χιλιάδας γροσίων ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον του· τὴν αὔριον δὲ λίαν πρωΐ πορευθεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ὀθωμανοῦ, προσεκάλεσεν αὐτὸν ἀμέσως εἰς ἰδιαίτερον δωμάτιον τοῦ ὁποίου κλείσας τὴν θύραν, ἔσπευσε νὰ πλησιάσῃ τὸν διὰ τὴν μυστικότητα ταύτην ἀπορροῦντα Μουσουλμάνον, καὶ εἶπεν ἐν εἴδει ἐρωτήσεως.

— Αὐθέντα! πόσοι χρόνοι συμπληροῦνται ἀφ' ὅτου συναναστρεφόμεθα; ἀπὸ ποῖον ἔτος λαμβάνει ἀρχὴν ἡ χρονολογία τῶν σχέσεών μας;

— Παιδιόθεν· ἀπεκρίθη ἐκθάμβως ὁ Ὀθωμανός·

— Μετὰ τοσαετῆ στενὴν φιλίαν, μετὰ τοσαετῆ εἰλικρίνειαν ποσάκις ἦλθον νὰ σὲ παρακαλέσω, νὰ σὲ ζητήσω τοὐλάχιστον μίαν κἂν χάριν;

— Οὐδέποτε· μάλιστα καὶ εἰς τὰς τοσάκις ἐπαναληφθείσας προτάσεις μου διὰ νὰ σὲ προάξω εἰς βαθμὸν ἀνώτερον δυνάμει τῶν ἰσχυρῶν προστατῶν μου, νὰ σὲ ἀποκαταστήσω δι' αὐτῶν ἕνα τῶν σημαντικῶν τοῦ ἔθνους σας, σὺ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν συγκατετέθης, ἀλλ' ἀπέκρουσας ταύτας ἀντιπροτείνων προφάσεις ἐπὶ προφάσεων, ποτὲ μὲν, ὅτι τὰ θρησκευτικά σας ἔθιμα ἐμποδίζουσι τὸν ἔγγαμον τοῦ παρ' ὑμῖν ὑψηλοῦ τούτου βαθμοῦ, ποτὲ δὲ, καὶ βεβαίως ἐκ τῆς πολλῆς σου ταπεινοφροσύνης, ὅτι εἶσαι ἀνίκανος δῆθεν νὰ ἐπαγγελθῇς τὸ μέγα ὑμῶν αὐτὸ ἐπάγγελμα, καὶ ἄλλοτε, ἄλλα· δὲν εἶναι ἀληθές;

— Εὐγνωμονῶ διὰ βίου δι' ὅλας ἐκείνας τὰς φιλικὰς προτάσεις σου· ἀλλ' ἅπασαι αἱ ἀποποιήσεις μου προήρχοντο πάντοτε ἐξ ἐμποδίων ἀληθῶς ἀνυπερβλήτων.

— Λοιπὸν τώρα τί ἀκολουθεῖ; εἰς τί δύναμαι νὰ σὲ φανῶ χρήσιμος; εἰπέ· ὡς φίλος διάταξον, καὶ θέλεις μὲ εὕρειν ἕτοιμον νὰ διαῤῥήξω καὶ τοῦ Ἅδου τὰς πύλας· ἄπαγε!

— Πλὴν . . . ὑπέλαβεν ἀμφιβάλλων ὁ Οἰκονόμος.

— Μεταξὺ ἡμῶν φίλε μου! δισταγμοὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχωσι· παιδιόθεν συνανετράφημεν· ἔχεις δικαίωμα νὰ ζητήσῃς ὅ,τι δύναμαι νὰ σοὶ προσφέρω, καὶ ἔχω δικαίωμα νὰ ζητήσω ἀμοιβαίως καὶ παρὰ σοῦ ὅ,τι δύνασαι· δὲν ἐνθυμεῖσαι ὅτι διὰ τῶν πρὸς τὸν Ὕψιστον ἱκετηρίων εὐχῶν σου ἔσωσας ἐξ ἀφεύκτου θανάτου τὸν μονογενῆ μου υἱὸν, τὴν μόνην βακτηρίαν καὶ τὸ ὑποστήριγμα τοῦ προσεγγίζοντός μου γήρατος;

— Ὁ Θεὸς τὸν ἔσωσεν.

— Ὁ Θεὸς βέβαια· ἀλλὰ διὰ τῶν ἱκεσιῶν σοῦ τοῦ λειτουργοῦ του· καλῶς γνωρίζεις ὅτι εἶμαι ἀνεξίθρησκος· καὶ ἑπομένως ὅτι ἡ ἁγία ἡμῶν Θρησκεία δὲν ἐμποδίζει ποσῶς τοὺς προσερχομένους εἰς ἑτερόθρησκον εὐχέτην· καὶ ὅμως ἐκεῖνο τὸ ὅπερ δὲν ἠτύχησαν νὰ ἐκτελέσωσιν οἱ εἰς τὴν ἀσθένειαν τοῦ προσφιλοῦς μου τέκνου προσκληθέντες ἡμέτεροι Ἱμάμαι, τὸ ἐξετέλεσας σύ· σὺ, ὅστις ἕνεκα τῶν πολλῶν σου βεβαίως ἀρετῶν, ἐξιλέωσας τὴν θείαν κατὰ τῆς οἰκογενείας μου ἀγανάκτησιν.

Ὁ Οἰκονόμος τότε μηδὲν ἀποκριθεὶς ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ κόλπου του βαλάντιον ἐκ μετάξης ἐρυθροχρόου πλῆρες χρυσῶν νομισμάτων, καὶ ἔθεσεν αὐτὸ πλησίον τοῦ φίλου του.

— Τί τοῦτο; ἠρώτησε περιέργως ὁ Ὀθωμανός.

— Λύτρον ταπεινὸν καὶ μικροῦ λόγου ἄξιον, διὰ τὴν χρισιανὴν κόρην τὴν αἰχμάλωτόν σου· μεγαλητέραν ταύτης χάριν δὲν ζητῶ παρὰ σοῦ· σὲ παρακαλῶ μὴν ἀνανεύσῃς.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἱερέως σκυθρωπάσας εὐθὺς ὁ Ὀθωμανὸς, ἐστύλωσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὸ ὄμμα, καὶ ἐσκέπτετο· ἡ παράκλησις αὕτη δὲν ἦτο δι' αὐτὸν ἀσήμαντος· ἦτο μέγα ἐμπόδιον τῆς ἐλπιζομένης εὐτυχίας του· ἦτον ἄφευκτος ἀποτυχία τῆς ἔτι ἐπὶ τὰ κρείττω προόδου του· προσφέρων αὐτὸς τὴν αἰχμάλωτόν

του πρὸς ἕνα τῶν ἰσχυρῶν του προστατῶν, βεβαίως ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ βαθμὸν ἐπίσημον· καὶ ὅμως, ἡ εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς ἔμφυτος πρὸς τοὺς φίλους των εἰλικρίνεια, ἐπάλαιε κατὰ τῆς φιλαυτίας του, κατὰ τῆς ἰδιοτελείας του, ἐν τῇ σκέψει του ταύτῃ· ἐφ' ᾧ καὶ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἤθελε νὰ λυπήσῃ διὰ τῆς ἀπαρνήσεώς του τὸν φίλον του· παρῆλθον ἐν τούτοις ὀλίγα τινα λεπτὰ, καὶ ὁ γενναῖος Μουσουλμάνος ἀτενίσας τὸ βλέμμα πρὸς τὸν Ἱερέα, ἠρώτησε περιλύπῳ τῇ φωνῇ.

— Πόσα ἐμπεριέχει τὸ βαλάντιον τοῦτο;

— Πέντε χιλιάδας γροσίων· ἀπεκρίθη ταπεινῶς ὁ Οἰκονόμος, ἀμφιβάλλων μὲν ἂν τοσούτῳ ταχέως μέλλῃ νὰ λάβῃ τὴν ἐπιθυμητὴν ἡ παράκλησίς του παραδοχὴν, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως ἐλπίζων, ὡς βέβαιος ὢν περὶ τῆς σπανίας γενναιότητος τοῦ φίλου του.

— Λάβε τὰ λοιπὰ, ἐπανέλαβεν ὁ εἰλικρινὴς Ὀθωμανὸς, καὶ ἄφες δι' ἐμὲ χίλια μόνον γρόσια ἄτινα ἐξώδευσα μέχρι τοῦδε δι' ἐνδύματά της· τὸν ἄρτι ἐπικερδῆ σκοπόν μου, ἂς τὸν διαδεχθῇ ἤδη χρέος φιλίας ἱερόν· φίλε Ἱερεῦ! γενηθήτω τὸ θέλημά σου.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἤνοιξεν ἓν παρακείμενον κιβώτιον, καὶ ἐξέβαλε δέσμην ἐγγράφων, ἄτινα ἐπὶ μικρὸν φιλολογήσας ἔλαβε τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς ἐπὶ τῆς αἰχμαλώτου κυριαρχίας του, καὶ προσυπογράψας ἰδιοχείρως ὁλόκληρον στίχον προσέφερεν αὐτὸ τῷ Ἱερεῖ, προσθέσας.

— Δυνάμει τοῦ ἐγγράφου τούτου εἶσαι τοῦ λοιποῦ κύριος τῆς νέας ταύτης κόρης, τὴν ὁποίαν καθ' ὅλον τὸ διάστημα δὲν ἔπαυσα νὰ θεωρῶ ὡς ἰδίαν μου θυγατέρα· ἂν ἡ πρᾶξις μου αὕτη δύναται νὰ λογισθῇ ἐνάρετος, περιμένω τὴν ἀνταμοιβὴν εἰς τοὺς ἐπουρανίους Παραδείσους τοῦ Κυρίου μου.

Ὑπέρχαρης τότε ὁ Οἰκονόμος ἔσπευσε νὰ ἁρπάσῃ καὶ νὰ ἀσπασθῇ τὸ κράσπεδον τοῦ ἀληθῶς ἐναρέτου ἐκείνου Μουσουλμάνου, ἀλλ' ἐκεῖνος προλαβὼν ἐμπόδισεν αὐτὸν, καὶ μ' ὅλας τὰς ἐνστάσεις τοῦ εὐγνωμονοῦντος Ἱερέως δὲν συγκατετέθη ποσῶς νὰ δεχθῇ πλείονα τῶν χιλίων γροσίων· οὕτως ὅθεν συμπαραλαβὼν ὁ Οἰκο-

νόμος τὴν αἰχμάλωτον, μετέφερεν εὐθὺς εἰς τὴν οἰκίαν του μυρία καθ' ὁδὸν ἀντευγνωμονοῦσαν.

Μὴν ὁλόκληρος μόλις μετὰ ταῦτα παρῆλθε, καὶ ἡ εἰσέτι νεάζουσα σύζυγος τοῦ Οἰκονόμου μετὰ δεκαπενταετῆ τῆς συζυγίας της παρέλευσιν ὡς ἐκ θαύματος κυοφορήσασα, δικαίως ἐβιάσθη νὰ ἀποδώσῃ τὸ μέγα τοῦτο εὐτύχημα εἰς τὴν θεάρεστον τοῦ ἀνδρός της πρᾶξιν, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ νέα Χιουπολίτης ἤθελε διαμένειν εἰς αἰχμαλωσίαν διηνεκῆ.

Ἔκτοτε λοιπὸν ἡ ἐνάρετος ἐκείνη ξυνωρὶς συνέλαβε πρὸς τὴν ἀπελευθερωθεῖσαν νεάνιδα ἀγάπην νέαν, ἀγάπην ὑπέρμετρον, μηδόλως σχεδὸν τῆς πατρομητρικῆς διαφέρουσαν· ἐπῆλθεν ἀκολούθως ἡ ὥρα τοῦ τοκετοῦ καὶ ἐξῆλθεν εἰς φῶς κατὰ τὴν κοινὴν πολλῶν γονέων ἐπιθυμίαν, παιδίον ἄρσεν, ὑπερπληρῶσαν τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ σεβαστοῦ Ἱερέως, καὶ τῆς ἐναρετωτάτης συζύγου του.

Πρὸς ἀμοιβὴν δὲ τοῦ ὁποίου ἠξιώθησαν μεγάλου τούτου εὐτυχήματος, καὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν χρέους ἀφεύκτου κατὰ τὸν πρὸ πολλοῦ μελετώμενον σκοπὸν αὐτῶν, μετὰ μῆνας ἓξ συνῆψαν διὰ γάμου τὴν πάλαι αἰχμάλωτον μὲ νέον τινα, υἱὸν πλουσίων γονέων, καὶ χρηστῶν καὶ χριστιανικῶν ἠθῶν κάτοχον, ἐν αὐτῇ τῇ ἰδίᾳ των οἰκίᾳ ἐγκρίναντες τὴν ἥσυχον καὶ ἀναπαυτικὴν διαμονὴν τοῦ νέου ζεύγους.

Μεγαλητέρα πλέον εὐτυχία διὰ τὸν Οἰκονόμον καὶ τὴν σύζυγόν του δὲν ὑπῆρξε πώποτε· ὁ μικρὸς υἱός των τὸν ὁποῖον διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος ὠνόμασαν Ἀλέξανδρον, εἴτε ἐκλαυθμήριζεν εἴτε ἐσιώπα, τοὺς ἔκαμνε νὰ πετῶσιν ἀπὸ χαράν· ἡ νέα νύμφη, εἴτε παροῦσα μετ' αὐτῶν εἰς τὸ δωμάτιον, εἴτε ἀποῦσα μετὰ τοῦ νέου συζύγου της εἰς τὸ ἰδιαίτερόν της μέρος, τοῖς ἔδιδεν αἰτίας ποτὲ μὲν νὰ τὴν βλέπωσι χαίνοντες, ποτὲ δὲ νὰ ὁμιλῶσι περὶ τῆς λαμπρᾶς μορφῆς της, περὶ τοῦ χαρίεντος ἀναστήματός της, περὶ τῆς σπανίας συμπεριφορᾶς της, πρὸ πάντων δὲ περὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν

της, καὶ τῆς ἄκρας της σεμνότητος, καὶ ἐνὶ λόγῳ πάντοτε νὰ λέγωσιν ὑπὲρ αὐτῆς.

Σπανίως ἀπαντᾶται τοιαύτη τύχη εἰς ὀρφανὰ τεκνοθετηθέντα ἐν ὡρίμῳ ἡλικίᾳ.

Ταῦτα τὰ ἀπὸ μέρους τοῦ ἱερέως καὶ τῆς συζύγου του.

Ἐξ ἄλλου, ὁ χρηστοηθέστατος τῆς νεονύμφου νυμφίος ἐθεώρει τὴν νέαν του σύζυγον μὲ ὄμμα πάντῃ ἔξαλλον, μὲ ὄμμα σχεδὸν θρησκευτικόν· ἤρχοντο μάλιστα πολλάκις στιγμαί τινες καθ' ἃς μεθύων ἀπὸ θυμηδίαν ὑπερβάλλουσαν, τῷ ἐφαίνετο ὅτι ἄϋλός τις οὐσία οὐρανία καὶ ἀθάνατος, ἔνυλον σάρκα φορέσασα καὶ ἔγγειον καὶ θνητὴν, κατεδικάσθη ἴσως ὑπὸ τῶν ἀνεξερευνήτων τοῦ Δημιουργοῦ κριμάτων, καὶ λαβοῦσα φύσιν θηλείαν ἦλθεν ὑπερόριος ἐπὶ τῆς γηΐνου ταύτης σφαίρας τῆς ταλαιπώρου καὶ ὀδυνηρᾶς, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα χρηστοηθείας καὶ ἀρετῆς πρὸς τὴν ἀσεμνοπραγοῦσαν καὶ βαθμηδὸν ἐπὶ τὰ χείρω παρεκκλίνουσαν γυναικείαν φυλήν· ἐνίοτε ὅμως ἐκυριεύετο καὶ ὑπὸ ἀθυμίας ἀνεκφράστου, στοχαζόμενος ὅτι τὸ θεόσδοτον τοῦτο δῶρον ἐὰν ἐν διαστήματι μικρῷ ἐκπεραιοῦν τὸ ἔργον τῆς ἀποστολῆς του προσκληθῇ παρὰ τοῦ οὐρανίου ἀποστολέως του, καὶ μεταβῇ μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν προαιώνιόν του κατοικίαν, ὁποίαν τότε παραμυθίαν ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ, ὁποίαν ὀδυνηρὰν ζωὴν ἤθελε διαβιώσειν, ἂν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐλπίσῃ ζωὴν, ὕστερον ἀπὸ ἓν τοιοῦτον μέγα δυστύχημα· τοιαῦτα συνεχῶς ἐσκέπτετο, καὶ ἐκ τῶν ἀνιαρῶν τούτων στοχασμῶν τὸν ἀπέσπα πάντοτε ἡ χαρίεσσα νύμφη του προβάλλουσα μετὰ σεμνοπρεπείας ἄκρας.

— Πάλιν ὁ σεβαστός μου σύμβιος εἰς σκέψεις ἀνιαράς; πάλιν ἀναίτιος μελαγχολία ἐσκυθρώπασε τὸ πρὸ μικροῦ φαιδρὸν τοῦ συζύγου μου πρόσωπον; πρὸς τί παρακαλῶ ἡ θλῖψις αὕτη;

Καὶ ἐκάθητο εὐσεβάστως πλησίον του· ὁ δὲ φιλοφρόνως συνάμα καὶ λυπηρῶς ὑπομειδιῶν, ἀπεκρίνατο·

— Διὰ σὲ φίλη μου.

— Δι' ἐμέ;

— Ναί· διὰ σέ· διὰ σὲ καὶ μόνην τὸ πρόσωπον αὐτὸ φαιδρύνεται, διὰ σὲ καὶ μόνην λυπηρῶς σκυθρωπάζει· φαιδρύνεται, ὅταν συλλογισθῶ εἰς ὁποῖον κολοφῶνα εὐτυχίας ἔφθασα ἀξιωθεὶς μίαν σύζυγον ὡς σέ· καὶ σκυθρωπάζει, ὁπόταν στοχασθῶ . . . . . .

Καὶ διέκοπτε πάντοτε τὸν λόγον ἐπαισθητῶς ἀνατριχιάζων, καὶ μετατρέπων τὴν ὁμιλίαν εἰς ἕτερον ἀντικείμενον.

Μὲ ὕφος δὲ γλυκύτατον καὶ λίαν παρακλητικὸν ἐβίασε μίαν ἡμέραν τὸν σύζυγόν της ἡ χαρίεσσα νέα, ἐπιμόνως ζητοῦσα νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ ὁποῖον αἴτιον, ὁποῖος στοχασμὸς τὸν ἔκαμνε νὰ λυπῆται δι' αὐτήν, ἐφ' ᾧ καὶ τὸν ἐξώρκισεν εἰς τὸ ἱερὸν τῆς ἀμοιβαίας των ἀγάπης ὄνομα νὰ μὴ τῇ κρύψῃ τίποτε· καὶ μολονότι ἐκεῖνος φοβούμενος μὴ λυπήσῃ τὴν θελξινουστάτην φίλην του δὲν ἤθελε ποσῶς νὰ προφέρῃ τὰς ἀνιαράς του ἐκείνας ὑποψίας, ὑποχρεωθεὶς ὅμως ἐκ τοῦ ἀξιοσεβάστου αὐτῆς ὅρκου ὑπεχώρησε, καὶ εἶπεν.

— Ἀπευκταῖος καὶ ἀπαίσιος λογισμὸς κατασπαράττει ἐνίοτε τὴν καρδίαν μου, προσφιλής μου νύμφη! γνωρίσας κατὰ βάθος τὴν ματαιότητα τοῦ ἐπικήρου τούτου κόσμου, εἶδον ὅτι πᾶσα εὐτυχία καθίσταται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀδιαρκής· μόνη ἐν τῇ διαβάσει της ἡ δυστυχία ἀφίησι τὰ τερατώδη ἴχνη της ἀνεξάλειπτα, καὶ ἰσοβίως ὡς ὁ σάραξ καταβιβρώσκοντα τὴν τῶν ἅπαξ δυστυχησάντων ὕπαρξιν· σήμερον, ἡ ἕνεκα σοῦ εὐτυχία μου εἶναι κολοσσιαία, εἶναι ὑπερμεγέθης, εἶναι ὑπερνέφελος· διὰ τοῦτο βαθέως πάντοτε ἀναλογιζόμενος αὐτήν, σκιρτᾷ καὶ πάλλει ἀπὸ ὑπέρμετρον χαρὰν ἡ καρδία μου· ἐνίοτε ὅμως αἰσθάνομαι αὐτὴν πάλλουσαν ἐντονώτερον, ὅταν ὁ ἐπικατάρατος ἐκεῖνος λογισμὸς ἐμφωλεύῃ εἰς τὰ ἐνδόμυχά μου, καὶ καταβασανίζῃ τὴν κατάδακρυ μου ψυχήν.

— Καὶ ὁ λογισμὸς οὗτος; ἠρώτησεν ἡ νεόνυμφος ἐπὶ μᾶλλον ἀνυπόμονος.

— Στοχάζομαι, ἀπεκρίθη πικρῶς ὁ περίλυπος σύζυγος, στοχάζομαι ὅτι ἠμπορῶ μίαν ἡμέραν νὰ σὲ χάσω, νὰ σὲ στερηθῶ διαπαντὸς, καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη φοβοῦμαι μήπως καὶ δὲν εἶναι πολλὰ μακράν.

Ῥῖγος τρόμου ἀνέκφραστον κατεκυρίευσε τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅλον τῆς νέας τὸ σῶμα, καὶ ταὐτοχρόνως τὸ αἷμα ἐκυκλοφόρησεν ἀμέσως ὡς φλὸξ εἰς τὰς φλέβας της· πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκοινοποιήθη παρὰ μαίας τινος συνεχῶς ἐπισκεπτομένης τὴν τοῦ Ἱερέως οἰκογένειαν ἡ ἄρτιος ἐγκυμοσύνη της· ἐστοχάσθη λοιπὸν, ὅτι ὁ σύζυγός της ἐκ περιεργείας κινούμενος ἴσως ἠθέλησε, κατὰ τὴν τῶν πατριωτῶν της Χίων συνήθειαν, νὰ προσέλθῃ καὶ αὐτὸς εἰς κἀνένα τῶν οἰωνοσκόπων, καὶ ἐρωτῶν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ μέλλοντος τοκετοῦ αὐτῆς, νὰ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἀπάντησιν ἀπαισίας προρρήσεως, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπὶ τῇ ἀλγεινῇ ταύτῃ διασκέψει της ἔσπευσε νὰ σπογγίσῃ διὰ τοῦ καταλεύκου αὐτῆς μανδηλίου δύο δάκρυα θαλερὰ ἐκ τῶν δύο μεγάλων ὀφθαλμῶν της ῥεύσαντα, καὶ ὑπέλαβε μὲ τόνων θρησκευτικῆς ἁρσιώσεως.

— Ἐν τῷ μέσῳ τῶν νεανικῶν μου εὐτυχιῶν καὶ καταθυμίων ὀνειροπολήσεων, μονογενὴς ἐγὼ θυγάτηρ εὐδαίμονος οἰκογενείας, ἐν μιᾷ στιγμῇ ὡς ἐξ ὕπνου ἐξηγέρθην φίλε μου! καὶ προφανῶς ἐγνώρισα τὴν ἀπάτην τοῦ ἀπατοῦντος με ὀνείρου.

« Μετὰ τὸν σάλον καὶ τὴν γενικὴν τῆς πατρίδος μου καταστροφὴν, ὕστερον ἀφ' οὗ ἰδίοις ὀφθαλμοῖς εἶδον βραχίονας αἱματοφύρτους, ἀνιλεῶς βυθίζοντας τὰ ἀπὸ πρόσφατον αἷμα ἀχνίζοντα ἔτι ξίφη των εἰς τὸ ἀσθενὲς τοῦ γηραιοῦ πατρός μου στῆθος, εἶτα αὐτὸν μὲν ψυχορραγοῦντα καὶ κυλιόμενον ἀτάκτως εἰς τὸ αἷμα του, τὴν δὲ μητέρα μου σφαδάζουσαν ἐκ τῆς ἀσπλάγχνου τῶν μαστῶν της ἐκκοπῆς, καὶ ἐμαυτὴν σχεδὸν ἀναισθητοῦσαν καὶ βιαίως συρομένην ὑπὸ χειρὸς ἐπίσης μὲν ἐχθρᾶς, οὐχὶ δὲ καταστρεπτικῆς, ἀλλὰ φιλανθρώπου καὶ σῳζούσης, ὕστερον λέγω, ἀπὸ τοσαῦτα δυσαχθῆ δεινὰ, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν μου σφόδρα δυσφόρητα, ἡ μόνη μου πρὸς Θεὸν νυχθήμερος δέησις ἦτο·

« Πρῶτον, νὰ ἀπολαύσω τὴν ἀπελευθέρωσίν μου, τῆς ὁποίας τὴν πολύτιμον ἀξίαν τότε μόνον δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ τις, ὅταν κατὰ δυστυχίαν ὑποπέσῃ εἰς τὴν τρομερὰν τῆς αἰχμαλωσίας εὐτέλειαν καὶ ποταπότητα.

«Δεύτερον, νὰ μὴ καταντήσω ἀκούσιον μὲν, ἀλλὰ δυστυχὲς ὕβρμα παρανόμου οἴστρου σαρκικοῦ, καὶ οὕτω τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐλευθερίας μου ἐπισφραγίσει καὶ τὸ τῆς ἀτιμίας ὄνειδος.

«Καὶ τρίτον, παραδίδουσα τὸ ἀθάνατόν μου πνεῦμα εἰς τὸν τῶν ἁπάντων Δημιουργὸν, νὰ μὴν ἐγκαταλείψω τὸ τεθνηκὸς σῶμα μου εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἂν καὶ φιλευσπλάγχων καὶ ἀγαθῶν, πλὴν ἑτεροθρήσκων.

«Ὁ ἑκάστου ὅθεν τὰς καρδίας ἑτάζων Κύριος ἱλέως προσδεξάμενος τὴν ταπεινήν μου δέησιν, μοὶ ἐχορήγησε προηγουμένως τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεώς μου, ἐπιδαψιλεύσας μοι ἀντὶ δεσπότου ἀλλογενοῦς, πατέρα ὁμόθρησκον καὶ θεῖον ποιμένα ποιμνίου λογικοῦ.

«Μὲ ἀπήλλαξεν ἐκ τοῦ αἴσχρου ὀνείδους μεμπτῆς καὶ ἀσυγγνώστου διαφθορᾶς, ἐπιχορηγήσας μοι ἀκολούθως σύζυγον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὑπέρτερον τῆς ταπεινῆς ἀξίας μου.

«Ἐὰν λοιπὸν ἔπεται ἤδη καὶ ἡ ἀποπλήρωσις τοῦ τρίτου τῆς αἰτήσεώς μου κεφαλαίου, κύπτω ἀγογγύστως τὸν αὐχένα εἰς τὰ θεῖα του νεύματα· γενηθήτω μοι ὡς αὐτὸς ζητεῖ καὶ βούλεται· καὶ ταύτην ἀκόμη τὴν στιγμὴν ἐὰν θέλῃ ὁ Κύριός μου καὶ Θεὸς ἂς παραλάβῃ τὸ πνεῦμα μου.

— Ἀλλ' ἐγὼ; ἐγὼ; ἐκραύγασεν ὡς μαινόμενος ὁ ἄθλιος σύζυγος, καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν του ἐγερθεὶς ἥρπασε τῆς ἀγαπητῆς του τὸν βραχίονα, ὡς διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πρὸς τὰς βουλὰς τοῦ Ὑψίστου θείαν της ἀφοσίωσιν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὑπηρέτης τις ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσιν φίλου, καὶ οὕτω διελύθη ἡ λυπηρὰ αὕτη σκηνή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

—

Ἡ προαίσθησις.

Τὴν γαλήνιον εὐδαιμονίαν τοῦ ἀτυχοῦς τούτου ζεύγους διεδέχθη ἔκτοτε ἓν εἶδος μελαγχολίας διηνεκοῦς καὶ ἀδιακόπου, καὶ ὁ μὲν πικρῶς μετεμελεῖτο διὰ τὴν ὁποίαν ἔδωσεν εἰς τὴν σύζυγόν του ὑποψίαν ἄνευ βασίμου αἰτίας, ἡ δὲ βασιζομένη εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι βεβαίως ὁ ἀνήρ της ἤκουσε παρὰ μάντεως τινος ἀπαισίαν περὶ τοῦ τοκετοῦ της πρόρρησιν, ἐθλίβετο καθ' ἑκάστην μαραινομένη βαθμηδὸν, καὶ μὴ εὑρίσκουσα εἰς οὐδὲν τὴν ἐλαχίστην παραμυθίαν.

Εἰς μάτην ὁ δυστυχὴς της σύμβιος προσεπάθει νὰ διορθώσῃ τὴν ἀκρισίαν του, προβάλλων τὴν ὁλοτελῆ τῶν ὑποψιῶν του ἀβασιμότητα, καὶ παρακαλῶν αὐτὴν νὰ μὴ θλίβηται ἀναιτίως, συνθλίβουσα ταὐτοχρόνως καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον· ἐκείνη εἰς τὰς παρακλήσεις καὶ παρηγορίας τοῦ ἀγαπητοῦ συζύγου της μειδιῶσα ψυχορράγοῦντος μειδίαμα, ἠναγκάζετο νὰ καθησυχάζῃ αὐτὸν νυχθημέρως δι' αὐτὴν μεριμνῶντα, καὶ ἔπειτα ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του κλειομένη εἰς τὸν θάλαμόν της ἔχυνε πικρὰ δάκρυα· ἐστοχάζετο τὸν θάνατον βραδυπόρως μὲν ἐρχόμενον, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἀγρίως καὶ ἀδυσωπήτως πλησιάζοντα αὐτήν· ἀθλία νέα! τοσοῦτον ἀώρως νὰ χάσῃ τὴν πρόσκαιρον μὲν, τερπνὴν ὅμως καλλονὴν τοῦ κόσμου τούτου!

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ θρησκευτικαὶ ἀρχαί της τῇ ἔδιδον δύναμιν ἰσχυρὰν διὰ νὰ ἀντέχῃ ὅσον ἠδύνατο γενναιωτέρως εἰς τὴν τρομερὰν τοῦ θανάτου ἰδέαν, καὶ ὅτι πολλάκις εἰς τὰς συνδιαλέξεις της καταφρονοῦσα τὴν ματαιότητα τοῦ ἐπικήρου τούτου βίου, ἐφαίνετο προτιμῶσα τὴν ἀνεκλάλητον τῆς οὐρανίου ζωῆς μακα-

ριότητα· ἀλλ' ἡ ἀνθρώπινος φύσις ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ γενναία, εὔτολμος, καὶ ἀποφασιστικὴ, εἰς τὴν φοβερὰν ὅμως ἐκείνην τοῦ θανάτου προσέγγισιν, ἔχει ἀναποφεύκτως τὴν ἀδυναμίαν νὰ δειλιᾷ καὶ νὰ τρέμῃ· καὶ τί ἄλλο βεβαίως τοῦ θανάτου φοβερώτερον καὶ τρομερώτερον;

Τοιαύτην λοιπὸν δυστυχῆ καὶ ὀδυνηρὰν ζωὴν διῆγε τὸ ἀτυχὲς ἐκεῖνο ζεῦγος, χωρὶς τὴν παραμικροτέραν εἴδησιν τοῦτε Ἱερέως καὶ τῆς συζύγου του· ἔβλεπον μὲν καὶ οὗτοι τὴν προσφιλῆ των θυγατέρα μαραινομένην ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν, τὴν οὐρανίαν της καλλονὴν ἐπαισθητῶς ἐλαττουμένην, ἀείποτε ἐν ἀθυμίᾳ διάγουσαν, καὶ οὐδέποτε ὡς πρότερον γελόεσσαν καὶ τρυφερὰν, ἀποδίδοντες πλὴν πάντα ταῦτα εἰς τὴν ἐγκυμοσύνην της, ἐφησύχαζον λίαν ἀνυπόπτως.

Ἐπλησίασεν ἐν τούτοις ἡ ὥρα τοῦ τοκετοῦ, καὶ αἱ ἠθικαὶ τῆς μελλοτόκου ὠδῖνες ἀναμιχθεῖσαι μὲ τὰς σωματικὰς, ὑπερεπερίσσευσαν τὴν φυσικὴν τῆς τικτούσης ἀγωνίαν· τότε κατὰ παρακλητικὴν διαταγήν της μᾶλλον, παρὰ κατὰ τὸν ἐπὶ τούτῳ προμελετηθέντα τοῦ Ἱερέως καὶ θετοῦ πατρός της σκοπὸν, προσεκλήθη σύμπαν τὸ τῆς ἐνοριακῆς Ἐκκλησίας Ἱερατεῖον, καὶ ἐπετέλεσε τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου τὸ θεῖον μυστήριον, ὑπὲρ ἀφέσεως τῶν ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ ἁμαρτημάτων της· προηγουμένως δὲ ἐν καθαρᾷ τῇ καρδίᾳ ἐξομολογηθεῖσα τὰ ἀνθρώπινα μὲν, ἀλλὰ συγγνωστά της πλημμελήματα, μετέλαβεν ἀκολούθως τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, καὶ κατεκλίθη εἰς τὴν ὀδυνηρὰν κλίνην της.

Μόλις μετὰ τὴν θρησκευτικὴν ταύτην τελετὴν ὀλίγαι τινες παρῆλθον στιγμαὶ, καὶ ἡ κυοφοροῦσα ἐγέννησε λίαν ἀκόπως μίαν θυγατέρα πάγχρυσον, καὶ ὑπέρμετρος χαρὰ διεχύθη εἰς ὅλην τὴν τοῦ Ἱερέως οἰκογένειαν· πρὸ πάντων δὲ ὁ μέχρι τοῦδε ὑπερθλιβόμενος τῆς ἀρτιτόκου σύζυγος, βλέπων ἤδη ἀρκετὸν μέρος τῶν ὑποψιῶν του διαλυόμενον, μανιωδῶς πως ἐσκίρτα, καὶ ἀπὸ ἄκραν ἀνυπομονησίαν τοῦ νὰ ἴδῃ τὴν ἐλευθερωθεῖσαν φίλην του, καὶ τὸ ἀρτιγέννητόν του τέκνον τὸν γλυκὺν καρπὸν τοῦ οὐρανίου ἔρωτός

του, δὲν ἐχώρει εἰς τὴν ἀρκετὰ εὐρύχωρον τοῦ Ἱερέως οἰκίαν, ἄλλοτε μὲν ἐξερχόμενος εἰς τὴν ὁδὸν ἐπὶ προφάσει οὐδεμιᾷ, καὶ πάλιν βιαίως εἰς τὴν οἰκίαν εἰσερχόμενος, ἄλλοτε δὲ κατεσπευσμένως καταβαίνων τὴν κλίμακα, καὶ πάλιν ἀμέσως ἀναβαίνων, καὶ παρακαλῶν ποτὲ τὸν μὲν, ποτὲ τὸν δὲ, διὰ νὰ τὸν ἐμβιβάσωσιν εἰς τὸν τῆς λεχοῦς θάλαμον.

Αἵφνης τὰ φαιδρὰ τῆς οἰκίας πρόσωπα ἐσκυθρώπασαν μὲ ἀνησυχίαν σιγηρὰν, καὶ αἱ εἰς τὴν γένναν ἐπιστατήσασαι γυναῖκες χαμηλῇ τῇ φωνῇ ψιθυρίζουσαι ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην, ἔτρεχον τῇδε κακεῖσε περίφοβοι· τὴν μέχρι τοῦδε ἐξ ὑπερβαλλούσης εὐχαριστήσεως ἀνησυχίαν τοῦ ἀνυποράτου συζύγου διεδέχθη ἤδη ὑποψία τρομερὰ, καθ' ὅσον μάλιστα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξιχνιάσῃ τὸ ἀληθὲς αἴτιον τῆς ἐπαισθητῶς μὲν φαινομένης, δι' αὐτὸν δὲ καὶ μόνον ὑποκρυπτομένης καὶ τροπολογουμένης ταύτης ταραχῆς.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠνοίχθη ἡ θύρα τοῦ δωματίου τῆς λεχοῦς, καὶ δύο γυναῖκες ἐξελθοῦσαι ἐκράτουν ἡ μὲν μίαν λεκάνην πλήρη ὑπομέλανος αἵματος, ἡ δὲ σωρὸν πανίων καταστίκτων ἀπὸ αἷμα τοῦ αὐτοῦ χρώματος, αἵτινες ἀφήσασαι τὰ βάρη των ταῦτα ἐπὶ τυῦ σανιδωτοῦ ἐδάφους, ἔκλεισαν μετὰ προσοχῆς τὴν ἀνοιχθεῖσαν θύραν, καὶ ἔσπευσαν νὰ σπογγίσωσι τὰ δακρύβρεκτά των βλέφαρα μὲ ὅσην ἠδυνήθησαν ἐπιδεξίαν μυστικότητα· ἀλλ' ὁ μακρόθεν τὰ πάντα ὑποβλέπων καὶ τὰ πάντα παρατηρῶν πολυαλγὴς τῆς νεοτεξάσης ἀνὴρ ἰδὼν τὰ ὑποκρυπτόμενα τῶν δύο γυναικῶν δάκρυα, καὶ τὸ παράκαιρον ἐκεῖνο αἷμα, ἔτρεξεν ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ πρὸς αὐτὰς, καὶ τὰς διέταξεν ἐντόνως νὰ τῷ εἴπωσιν ἄνευ τῆς παραμικροτέρας τροπολογίας τὸ τί συνέβη· ἅμα δὲ μαθὼν παρ' αὐτῶν ὅτι σφοδρὰ καὶ ἐπικίνδυνος αἱμορραγία διεδέχθη τὸν πρὸ μικροῦ λίαν ἀκίνδυνον τῆς ἀγαπητῆς του τοκετὸν, ἀμέσως ἄνευ πίλου εἰς τὴν κεφαλὴν, ἄνευ σανδαλίων εἰς τοὺς πόδας, διεσκέλισεν ὡς πτερόπους τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ διηυθύνθη πρὸς μίαν ἀπραπὸν τῆς κατέναντι τῆς οἰκίας πλατείας ὁδοῦ.

Ἐγκαταλιπὼν δὲ ὁ ἀναγνώστης αὐτὸν, τὸν ἐκ τῆς πολλῆς του θλίψεως ἴσως μέχρι παραφροσύνης καταντήσαντα, ἂς ἔλθῃ εἰς γνῶσιν τῶν τραγικῶν διατρεχόντων ἐν τῷ θαλάμῳ τῆς λεχοῦς.

Ηχυαία τὸ ὕψος στρωμνὴ ἔκειτο ἐστρωμένη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σπαραξικαρδίου τὴν θέαν ἐκείνου δωματίου, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας ἐπετίθεντο δύο προσκεφάλαια, μικρὸν καὶ μέγα, χιονοχρόου μὲν λευκότητος, ἀλλ᾽ ὑποκυανιζούσης, ἕνεκα τοῦ οὐρανοχρόου ὁλοσηρικοῦ, τοῦ κάτωθεν τοῦ λεπτοτάτου καὶ λευκοτάτου ἐκείνου ὑφάσματος ἐντέχνως ἐῤῥαμένου, τὰ περιπεποικιλμένα τῶν ὁποίων στόμια περιδεόμενα διὰ ῥοδοχρόου ταινίας, καὶ ταύτης ἐξ ὁλοσηρικοῦ, ἐφαίνοντο ποτὲ μὲν ὡς ἀναμιμνήσκοντα εἰς τὴν πάσχουσαν τὴν πρὸ δεκάμηνον μόλις διάστημα γλυκυτάτην ἐκείνην εὐδαιμονίαν τῆς πρώτης τοῦ ὑμεναίου νυκτὸς, ἧς ὑπῆρχον αὐτόπται καὶ ἀχώριστοι μάρτυρες, ποτὲ δὲ ὡς λίαν ἀλγεινῶς κατηφιῶντα διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνίατον συμφορὰν, ἧς ἤδη ὑπάρχουσιν ἀλγεινοὶ, καὶ μετ᾽ ὀλίγον μέλλουν νὰ ὑπάρξωσιν ἀλγεινότεροι καὶ δυστυχέστατοι συμμέτοχοι.

Ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων τούτων ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ἡ ἀπεγνωσμένη, ἐξηπλώνετο ἐπὶ τῆς στρωμνῆς ἐκείνης τὸ ὑπόλοιπον ὡς πτῶμα σῶμα της ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν σπασμωδικῶς κινούμενον· μία μόνη καθαρὰ σινδὼν ἐκάλυπτε τὰ ἡμίγυμνα μέλη της ἀπὸ ποδῶν μέχρι τραχήλου, καὶ τὸ μὲν αἷμα ἐλίμναζεν ἀφανῶς ὑπὸ τὸ σῶμα, τὸ δὲ ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων ἀγγελικὸν πάλαι πρόσωπον, κάτισχνον ἤδη, καὶ θανάτου περικεχυμένον χροιὰν, ἤνοιγε μετ᾽ ἄκρας νωχελείας τὰ μεγάλα ὄμματα, καὶ μετὰ θλιβερᾶς περιεργείας παρατηροῦν ἐν σιγῇ τὰς περὶ τὴν στρωμνὴν γυναῖκας, ἔῤῥιπτε συνεχῶς πρὸς τὴν πλησίον ἐκεῖ καθημένην, καὶ ἐκ τῆς ὑπερμέτρου ὀδύνης σχεδὸν ἀναισθητοῦσαν τοῦ Οἰκονόμου σύζυγον βλέμμα λίαν παρατηρητικὸν, καὶ ἄγαν σπουδαῖον, ὡς νὰ ἐζήτει παρ᾽ ἐκείνης καὶ ἄλλα τινα μέλη τῆς οἰκογενείας μὴ εὑρισκόμενα ἐκεῖσε κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην.

Ὁ σεβαστὸς θετός της πατὴρ ἔλειπεν εἰς ἐνοριακά του καθή-

κοντα, καὶ ἀμέσως ἐστάλη πρὸς αὐτὸν ἀπαίσιος ἄγγελος· ὁ ἄθλιος ὅμως σύζυγος τίς οἶδε ποῦ εὑρίσκετο· πολλοὶ μὲν ἐκ τῶν τῆς οἰκίας εἶδον αὐτὸν ἐξελθόντα, ὡς ἔφημεν, ἀσκεπῆ καὶ ἀσάνδαλον, ἀλλὰ ποῖος ἐγνώριζε ποῦ διηυθύνθη· ὀλίγαι τινες μόλις παρῆλθον στιγμαὶ, καὶ ὁ Οἰκονόμος εἰδοποιηθεὶς τὴν ἐν τῷ οἴκῳ του διατρέχουσαν φρικώδη δυστυχίαν, ἀναθέσας τὰ λείψανα τῶν καθηκόντων του εἰς τὸν ὑποτελῆ αὐτοῦ Ἱερέα, ἔτρεξεν ἀσθμαίνων εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἀνέβη τὴν κλίμακα τοσοῦτον ἐμμόχθως, ὥςε μόλις πατήσας τὴν ἀνωτάτην αὐτῆς βαθμίδα, ἐζήτησεν εὐθὺς κάθισμα διὰ νὰ λάβῃ μικρὰν ἀναψυχήν· πληροφορηθεὶς εἶτα παρὰ τῶν ἐπιστατριῶν τὸν βαθμὸν τῆς δυστυχίας του, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον τῆς ἀπεγνωσμένης μὲ ἀδακρύτους μὲν ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ μὲ ὀλοφυρομένην καρδίαν.

Πλησιάσας ὅθεν αὐτὴν, ἔλαβεν εἰς χεῖρας του τὸν κατάψυχρον βραχίονά της, καὶ ἤρχισε νὰ ψαύῃ τὸν σφυγμὸν, ὅςτις πρὸ μικροῦ κατήντησεν εἰς ἐπαισθητὴν ἀσρυξίαν· τότε, ἐμψυχωθεῖσα μικρὸν ἐκ τῆς παρηγόρου παρουσίας τοῦ σεβαστοῦ πατρός της, ἐπειράθη νὰ ἐγείρῃ τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη, καὶ ἐστύλωσε πάλιν τὸ βλέμμα, ἐκεῖνο τὸ παρατηρητικὸν, τὸ σπουδαῖον βλέμμα πρὸς τὴν μητέρα της, ὡς νὰ τῇ ἔλεγε.

«Καὶ ἄλλος τις ἀκόμη ἐλλείπει· πῶς δὲν ἔρθασε μέχρι ταύτης τῆς στιγμῆς.»

Καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς μητρὸς μεταβίβαζεν αὐτὸ οὐχὶ μὲ μικρὸν κόπον πρὸς τὴν θύραν, ὡς νὰ ἐπεθύμει μόνη αὕτη πρώτη νὰ ἴδῃ ἐν τῇ εἰσελεύσει του τὸν προσδοκώμενον· ἀλλ' ἐξηντλήθησαν ὁλοτελῶς αἱ ζωϊκαὶ αὐτῆς δυνάμεις, καὶ ἔρθασε πλέον ἡ φοβερὰ, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως λυσιμέριμνος ὥρα τοῦ θανάτου, καὶ ὡς ἡ ἀναδίδουσα φλὸξ σβεννυομένου λύχνου ἀναστείλλασα καὶ αὕτη τὰ λαμπρά της ἐκεῖνα ὄμματα τὰ ἤδη σβεννυόμενα, ἔνευσε νὰ τὴν ἀνασυκώσωσιν· ἐπὶ τῇ διαταγῇ της ὅθεν ταύτῃ ὁ σφόδρα τεθλιμμένος Ἱερεὺς, καὶ ἡ κατάδακρυς σύζυγός του ἔσπευσαν νὰ ἐκτελέσωσι τὴν τελευταίαν τοῦ προσφιλοῦς τέκνου των θέλησιν ἰδίαις

χερσὶ, καὶ συμβοηθούμενοι ὑπὸ τῶν παρισταμένων κατώρθωσαν νὰ τὴν ἀνακαθίσωσιν ἐπὶ τῆς καθημαγμένης στρωμνῆς της, τὴν ὁποίαν ὡς ἐκ τῆς αἰφνιδίου ἐπὶ τὰ χείρω μεταβολῆς αὐτῆς, δὲν ἔλαβον καιρὸν οὔτε νὰ καθαρίσωσιν, οὐδὲ νὰ μεταλλάξωσι· τότε λαβοῦσα τὰς χεῖρας τῶν θετῶν της γονέων κατεφίλησεν αὐτὰς εὐσεβάστως, καὶ μὲ φωνὴν ἐκλείπουσαν, καὶ μόλις ἀκουομένην ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ.

— Κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας στιγμάς μου ζητῶ ἐνθέρμως τὰς ἐγκαρδίους εὐχάς σας· εἰς τὸν ὑπέρτατον θρόνον τοῦ Πλάστου μου ὅπου μετ' οὐ πολὺ νὰ προσεγγίσω ἀδιστάκτως ἐλπίζω, πρότερον ὑπὲρ ὑμῶν θέλω ἐναπαιτήσειν τὴν χάριν του τὴν ἐπουράνιον δι' ὅσα εὐεργετήματα πρὸς ἐμὲ ἐπράξατε, καὶ ἀκολούθως θέλω ζητήσειν παρὰ τῆς ἀνεξικάκου μακροθυμίας του καὶ τὴν τῶν πλημμελημάτων μου συγχώρησιν· ἂν τὸ δυστυχὲς τέκνον μου ἐπιζήσῃ, εἰς ὑμᾶς μόνους τοὺς δύο ἀφιερῶ αὐτὸ, βεβαίως ἐλπίζουσα ὅτι θέλετε τὸ ἀποκαταστήσειν εὐτυχὲς, ὡς ἀπεκατεστήσατε καὶ τὴν ἀθλίαν μητέρα του.

Τί πταίετε ὑμεῖς ἂν ἐγὼ προωρίσθην ὀλιγοχρόνιος; τί δύνασθε ν' ἀντιτάξητε εἰς τὰς ἀνυπερβλήτους βουλὰς τοῦ ὑψίστου; ὁ . . .

Καὶ διακοπεῖσα διὰ νὰ καταπίῃ τελευταῖον ἕνα στεναγμὸν, ἐπανέλαβεν.

— Ὁ σύζυγός μου δὲν ἐφάνη ἕως τώρα· βεβαίως δὲν θὰ προφθάσω νὰ τὸν ἐπανίδω· ἀσπασθῆτετον ἐκ μέρους μου.

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐζήτησε νὰ ἐξαπλωθῇ· ἀλλὰ μόλις ἤγγισεν ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, ἡμιανοίξασα τρὶς τὰ μαρανθέντα καὶ κατάξηρα χείλη της, παρέδωκε πρὸς τὸν οὐράνιόν της Πλάστην τὸ ἀθάνατον αὐτῆς πνεῦμα.

Θρῆνος καὶ κλαυθμὸς γοερὸς καὶ ἀδυσώπητος διεδέχθη εὐθὺς τὴν πρὸ μιᾶς στιγμῆς φρικώδη σιγὴν καὶ ἀνήσυχον ἡσυχίαν, καὶ αἱ παριστάμεναι γυναῖκες μόλις ἴσχυσαν νὰ ἀποσπάσωσιν ἐκ τοῦ ἀψύχου μὲν, ἀλλ' εἰσέτι χλιαροῦ σώματος τῆς νεκρᾶς, τὸν ἐκ τῆς ἄκρας λύπης ἀδακρύτως ὀλοφυρόμενον Ἱερέα, ὡσαύτως καὶ τὴν σύζυγόν του τὴν σχεδὸν θνήσκουσαν ἐκ τῆς ἄκρας ὀδύνης της.

Πάντα τὰ τῆς κηδείας μέχρι τῆς ἑσπέρας ἡτοιμάσθησαν, πλὴν ὁ ἀπαρηγόρητος τῆς κηδευθησομένης σύζυγος δὲν ἐφάνη μέχρι λύχνων ἀφᾶς· τότε ἀνάψαντες φανάριον ἀπῆλθον πρὸς ζήτησίν του· ἀλλὰ ποῦ νὰ τὸν εὕρωσιν; εἰς μάτην περιῆλθον ὅλα τὰ μέρη τὰ ὁποῖα συνήθως ἐνίοτε ἐπεσκέπτετο· εἰς κἀνὲν ἐξ αὐτῶν δὲν ἐφάνη κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν· τί ἄρα νὰ ἔγινε; ποῦ νὰ ὑπῆγεν; ἐὰν δὲ καὶ μέχρις αὔριον δὲν ἤθελε φανῇ, εἶναι δυνατὸν νὰ μένῃ καὶ δευτέραν ἡμέραν ἡ νεκρὰ ἄταφος; ἐὰν δὲ πάλιν ὑποπτευόμενοι τὴν ἐκ τοῦ ἐαρινοῦ καύσωνος βεβαίαν καὶ ἄφευκτον ἀποφορὰν τοῦ πτώματος ἀποφασίσωσι τὸν ἐνταφιασμόν της, ὁποίαν ἀπολογίαν μέλλουν νὰ δώσωσι πρὸς τὸν ἀμέσως ἴσως μετὰ τὴν κηδείαν ἐμφανισθησόμενον σύζυγον;

Ταῦτα ἐν ἑαυτοῖς διαλογιζόμενοι οἱ λαβόντες τὴν τῆς κηδείας ἐπιστασίαν, ἠπόρουν πῶς, καὶ τί νὰ πράξωσιν· εἶχον μολαταῦτα ἔμπροσθέν των ὁλόκληρον ἀκόμη μίαν νύκτα, ὡσαύτως καὶ ὥρας τινας τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, καὶ εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἠναγκάζοντο νὰ ἐλπίσωσιν ὅτι ἠδύνατο νὰ φανῇ.

Διῆλθεν ἐν τοσούτῳ ἡ νὺξ πλήρης μὲν πικροτάτων ἀναμνήσεων καὶ ἀδυσωπήτων θρηνῳδιῶν διὰ τοὺς θετοὺς τῆς θανούσης γονεῖς, μεστὴ δὲ ἀνησυχίας καὶ περισκέψεως διὰ τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ ὑπολοίπους τοὺς τὴν λυπηρὰν νεκρικὴν ἐπιστασίαν ἀναλαβόντας, καὶ εἰς τὸ χρυσίζον λυκόφως τῆς ἔτι ἡμιφωτίστου αὐγῆς, ἠκούσθη ἔξωθεν ἐκ τῆς ὁδοῦ ἡ πένθιμος τοῦ νεκροκόμου φωνὴ, λυπηρῶς καὶ μονοτόνως διαγγέλλουσα τὸν ἄωρον τῆς ἀρτιτόκου θάνατον, καὶ ταὐτοχρόνως προσκαλοῦσα εἰς τὴν κηδείαν αὐτῆς πάντας εἰς ὡρισμένην ὥραν.

Εἰς τὸ φρικῶδες λοιπὸν ἄκουσμα τῆς πενθίμου ἐκείνης φωνῆς, τὰ ἀπηυδισμένα ἐκ τῆς λύπης πνεύματα τῶν θετῶν τῆς ἀποβιωσάσης γονέων ὡς ἐκ ληθάργου ἀνανήψαντα ἠρεθίσθησαν διαμιᾶς, καὶ μετὰ σπαραξικαρδίων κραυγῶν ἤρχισαν ἐκ νέου νὰ κόπτωνται, ὡς ἂν κατὰ πρῶτον ἤδη νὰ ἐμάνθανον τὴν μεγάλην καὶ ἀδιόρθωτον ταύτην δυστυχίαν των· καὶ εἶχον δίκαιον.

Ἡ φρικώδης ἐκείνη τοῦ νεκροκόμου φωνὴ ὁπόσην ἔχει ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τοῦ ἀπηυδησμένου καὶ ἐκ τῆς ἄκρας ὀδύνης ἀναισθητοῦντος πνεύματος τῶν συγγενῶν καὶ φίλων ἑνὸς ἀποθανόντος, οὐδεὶς δύναται νὰ αἰσθανθῇ τόσον καλῶς, ἐὰν κατ' εὐτυχίαν δὲν ὑπέκυψε ποτὲ εἰς τὸ δυστύχημα τοῦ νὰ ἴδῃ πλησίον του θανόντα τινα συγγενῆ του ἢ φίλον, καὶ νὰ ἀκούσῃ ἰδίᾳ ἀκοῇ τὸ διὰ τὸ προσφιλές του ὑποκείμενον σπαραξικάρδιον ἐκεῖνο διάγγελμα, ἀπὸ στόματος τοῦ νεκροκόμου μονοτόνως ψαλμῳδούμενον.

Ἡ ὀλεθρία αὕτη τοῦ ὀρθροκράτου εἰδοποίησις, καὶ τὸν νοῦν διεγείρει, καὶ τὴν καρδίαν παροξύνει, καὶ πάσας τὰς κεχαυνωμένας τοῦ ἀχθοῦντος αἰσθήσεις συγκινεῖ, καὶ συνταράττει· ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι οἵτινες εὑρέθησαν παρόντες εἰς τὰς στιγμὰς τῆς ἐκπνοῆς τοῦ προσφιλεστέρου των ἀτόμου, χωρὶς ποσῶς οὔτε νὰ δακρύσωσιν, οὐδὲ τὸ παραμικρότερον σχεδὸν λύπης σημεῖον νὰ δείξωσιν ἐπὶ τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου των· καὶ τοῦτο οὐχὶ ἐξ ἀδιαφορίας, ἀλλ' ἐκ τῆς φυσικῆς εὐανέκτου ἰδιοσυγκρασίας των· καὶ ὅμως, εἰς τὸν πρωϊνὸν ἐκεῖνον ἦχον τῆς ἀγρίας τοῦ νεκραγγέλου φωνῆς, δὲν ἴσχυσαν νὰ ἐμποδίσωσι τὰ εἰς τὴν ὥραν ἐκείνην ἀφθόνως ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν των ῥεύσαντα δάκρυα· τοσαύτην ἔχει τὴν δύναμιν τὸ πενθίμως ψαλμῳδούμενον τοῦτο διάγγελμα.

Ὧραι παρῆλθον τινες, καὶ ὁ ῥητὸς τῆς ἐκφορᾶς καιρὸς πλησιάζων ἤδη ὑπεχρέωσεν ἄπειρον πλῆθος ἀπανταχόθεν τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ συῤῥεύσῃ ἐκεῖσε, τῶν μὲν συνελθόντων πρὸς χάριν τοῦ ἐναρέτου ἐκκλησιαστικοῦ λειτουργοῦ, τῶν δὲ προθυμηθέντων νὰ ἐκπληρώσωσι χρέος φιλίας ἐπάναγκες πρὸς τὸν χηρεύσαντα τῆς ἀποθανούσης ἄνδρα· τότε κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀριχιεπιστάτου μετεκομίσθη ἐκ τῆς γείτονος ἐκκλησίας ὁ νεκρικὸς κράββατος, ἐστολίσθη περικοσμηθεὶς κατὰ τὸ εἰωθὸς, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ ἐτέθησαν τὰ δύο ἐκεῖνα προσκεφάλαια, ἅτινα χθὲς ὑπεβάσταζον ὡς εἴδομεν, τὴν ἀσθενῆ τῆς θνησκούσης κεφαλὴν, οἱ δύο προηγούμενοι μάρτυρες τῆς ἐνδόξου πρώτης ἐκείνης νυκτὸς τοῦ γάμου της, καὶ φρικώδεις ἤδη συμμέτοχοι τῆς ἐνσκηψάσης αὐτῇ δυστυχίας, ὡς μετ' αὐτῆς ἐνταφιασθῆναι μέλλοντα.

Ἔφθασεν ἐν τούτοις καὶ ὁ ἱερὸς κλῆρος ἀρκετῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ ὁ διωρισθεὶς διὰ τὴν κηδείαν Ἱεράρχης ἐνδυθεὶς τὸν Ἀρχιερατικὸν Μανδύαν, ὡσαύτως καὶ τὰ λοιπὰ συνήθη Ἄμφια, ἔλαβεν εἰς τὴν δεξιὰν τὴν ποιμαντικήν του ῥάβδον· ἐν ᾧ δὲ προπορευομένων τῶν Διακόνων του ἡτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ἀπαίσιον τῆς θανούσης θάλαμον διὰ νὰ ἀναγνώσῃ κατὰ τὴν τάξιν τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου, συμβὰν σπουδαῖον διέκοψεν ἀπροσδοκήτως τὴν ἑτοιμασίαν του, καὶ ἐπέφερε νέαν θλῖψιν εἰς πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ εὑρεθέντας ξένους τε καὶ οἰκείους.

Ὁ ἀπὸ χθὲς τίς οἶδε ποῦ περιπλανώμενος τῆς κηδευθησομένης ἀνὴρ ξένον πῖλον ἐπὶ κεφαλῆς ἀτάκτως φέρων, ὡσαύτως καὶ ἀλλότρια σανδάλια, ἐφάνη κλονούμενος ἔμπροσθεν τῶν δύο ἀνοικτῶν τῆς θύρας φύλλων, ἑκατέρωθεν ἀπὸ τοὺς βραχίονας ὑπὸ δύο φίλων περικρατούμενος, πελιδνὸς τὴν ὄψιν, ὑπωπιασμένος τὸ πρόσωπον, καὶ εἰς πολλὰ μέρη αἱμόφυρτος τὰς χεῖρας.

Ἐν τῇ αἰφνιδίῳ δὲ καὶ ἀπαισίᾳ τοῦ κραββάτου θέᾳ, ἄδηλον μένει καὶ ἀμφίβολον ἐὰν δὲν ἠθέλησεν, ἢ δὲν ἐπρόφθασε νὰ πατήσῃ τὸν πόδα εἰς τὸν οὐδὸν τῆς θύρας· ἐπειδὴ ἅμα προσέβαλε τὴν ὅρασίν του τὸ νεκρικὸν ἐκεῖνο φέρετρον ἐντὸς τῆς θύρας τοποθετημένον, ἀμέσως οἱ ὀφθαλμοί του ἐσκοτίσθησαν, τὰ γόνατά του ἐκάμφθησαν, καὶ μ' ὅλα τὰ βοηθήματα τῶν περικρατούντων αὐτὸν φίλων του, ἔπεσε πρηνὴς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὡς ἄλλος νεκρός.

Μετὰ τὴν νεοδάκρυτον ταύτην σκηνὴν, πᾶσαν περὶ τῆς ἐκφορᾶς μέριμναν ἐγκαταλιπόντες οἱ περιϊστάμενοι, σύμπαντες ἐπέστησαν τὴν προθυμίαν των εἰς τὸ νὰ ἀνακαλέσωσιν εἰς τὴν ζωὴν τὸν ἀναισθητοῦντα, καὶ σχεδὸν ἐκπνέοντα δυστυχῆ καὶ πανάθλιον· ἐφ' ᾧ καὶ οἱ δύο ἐκεῖνοι φίλοι ὑφ' ὧν περιεκρατεῖτο ὡς εἴδομεν, διατάξαντες ἀμέσως νὰ μετακομίσωσιν αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν θαλάμων τοῦ οἴκου, ἔσπευσαν καὶ οὗτοι νὰ ἀκολουθήσωσι τὸν ἀπαγόμενον μὲ ὕφος σπουδαῖον μὲν, ἀλλὰ καὶ κατηφὲς καὶ λυπηρόν· κατακλιθέντος ὅθεν τοῦ πάσχοντος ἐπὶ μιᾶς σρωμνῆς ἐκ τοῦ προχείρου εὑρεθείσης ἐν τῷ θαλάμῳ ἐκείνῳ, οἱ δύο ἀκολουθοῦντες οὗτοι ἐγκρα-

τεῖς ὄντες τῆς ἰατρικῆς, ἔλαβον εὐθὺς θέσιν ὁ μὲν ἐκ δεξιῶν, ὁ δὲ ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ, καὶ λαβόντες ἑκάτεροι τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀριστεράν του χεῖρα, ταὐτοχρόνως δὲ καὶ τὰ ὡρολόγιά των ἐκ τοῦ κόλπου ἀνασύραντες, ἤρχησαν νὰ παρατηρῶσι τὴν κατάστασιν εἰς ἣν ὁ σφυγμὸς εὑρίσκετο· ἀλλ' αἴφνης οἱ ὀφθαλμοί των ἀπηντήθησαν ἀπαισίως καὶ βλοσυρῶς, καὶ ἀμφότεροι ὑπεψιθύρισαν χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Ἀποπληξία!

Ἀναστάντες εἶτα εὐθὺς ἐζήτησαν δύο λεκάνας, καὶ ἡτοιμάσθησαν μετὰ σπουδῆς νὰ φλεβοτομήσωσι τὸν ἄπνουν καὶ ἀπὸ τοὺς δύο βραχίονας· ἐκπεραιωθέντος δὲ τοῦ ἄκρως βοηθητικοῦ τούτου μέσου καθ' ὅλην τὴν ἰατρολογικὴν τάξιν καὶ ἀκρίβειαν, ἂν ὁ πάσχων δὲν ἔλαβε μὲν τὰς αἰσθήσεις του ἐντελῶς, ἀνέπνευσεν ὅμως, ἐκινήθη ὀλίγον, καὶ ἐβυθίσθη ἀμέσως εἰς ὕπνον ληθαργικὸν, ἀλάνθαστον πρόδρομον μελλούσης κρισιμότητος, ἀμφιβόλου βεβαίως.

Τότε, ἐβιάσθησαν νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ἐκφοράν, ἐπειδὴ καὶ ἡ ὥρα παρῆλθε, καὶ τὸ συναχθὲν διὰ τὴν κηδείαν πλῆθος οὐ μικρὸν περιμεῖναν προσώχθισε, καὶ βαθμηδὸν ἤρχησε νὰ ἀποσύρηται εἰς μετ' ἄλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ϛ'.

—

Παρεισόδιον.

«Τάλαινα νέα! καὶ τρισευδαίμων ἐνταυτῷ· ἰδοὺ ἐπληρώθη καὶ τὸ τρίτον κεφάλαιον τῶν πρὸς Θεὸν αἰτήσεών σου.

Τάλαινα! καὶ μυριάκις τάλαινα!

Ἀφ' οὗ διὰ τῆς ἀγγελικῆς σου ψυχῆς ηὐτύχησας νὰ ἀπολαύσῃς τοσούτῳ πλησίον σου τὸ ἱερὸν ὠτίον τοῦ Δημιουργοῦ, ἀφ' οὗ προηγουμένως μὲν παρετήρησας τὴν ταχεῖαν ἐπίτευξιν τῶν δύο σου αἰτήσεων, ἄρτι δὲ καὶ τῆς τρίτης τὴν παραδοχὴν προσεγγίζουσαν καὶ οὐχὶ μακρὰν τῶν ὑποψιῶν σου, πῶς δὲν ἔσπευσας νὰ προσθέσῃς καὶ ἓν παράρτημα, αἰτουμένη παρὰ τοῦ τοσοῦτον εὐηκόως διατεθειμένου πρὸς σὲ Πλάστου δύο ἀκόμη τοὐλάχιστον δεκαετηρίδων ζωῆς διάρκειαν; εἶχες τάχα ὑποψίαν ὅτι δὲν ἤθελες εἰσακουσθεῖν; εἰς ποῖον ἄλλον, ἐκτὸς τοῦ περυσιωμένου Σατανᾶ τοῦ ὡς ἡ ἀστραπὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντος, εἰς ποῖον ἄλλον τῶν Ἀγγέλων του ἀντέφησεν ἐκεῖνος ποτέ;

Ἰδοὺ ἤδη τόσον ἀώρως τὰ νεαρά σου κάλλη ὑπὸ γῆν κεῖνται, σκωλήκων τροφὴ καὶ δυσωδία γενησόμενα, μετ' οὐ πολὺ δὲ κόνις καὶ τέφρα, καὶ ἀκολούθως μηδέν· εἰς ποῖον λοιπὸν ἀφιέρωσας τὴν ἀνατροφὴν καὶ κηδεμονίαν τοῦ νεογεννήτου τέκνου σου; εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς θετοὺς γονεῖς σου; ἀλλ' ἐκεῖνοι τίς οἶδεν ἂν ἐπιζήσωσι διὰ πολὺν ἔτι καιρὸν, ἀφ' οὗ κατεσπάραξε τὰ σπλάγχνα των ἡ πρὸς τὴν ζωὴν ταύτην μικρὰ φροντίς σου, καὶ ἡ κατασπευστικὴ ἐπιθυμία σου τοῦ νὰ ἀποφορτισθῇς ὅσον τάχιστα τὸ ὑλικὸν τῆς σαρκὸς φορτίον; ἐν ἐλλείψει δὲ αὐτῶν εἶχες ἐλπίδας τάχα εἰς τὸν προσφιλῆ σου σύζυγον; ἀλλὰ ποῖος γνωρίζει τί μέλλει γενέσθαι καὶ δι' ἐκεῖνον, ἀφ' οὗ διὰ τῆς τελευτῆς σου ἀφήρεσας ἀπ' αὐτοῦ

καὶ νοῦν, καὶ λόγον, καὶ πνεῦμα, καὶ αἴσθησιν; ποῖος ἄρα θέλει ἀναθρέψειν αὐτό; τίς θέλει τὸ κηδεμονεύσει, τὸ χρηστοηθεύσειν; ἐν ἡλικίας δὲ ἀκμῇ ποῖος θέλει τὸ διασώσειν ἀπὸ τοὺς θηριώδεις καὶ ἀρπαλέους ὄνυχας τοσούτων ἀνθρωπομόρφων θηρίων; ποῖος θέλει τὸ παρεμποδίσειν ἀπὸ τὰς πλήρεις πολυπλόκων παγίδων ὁδοὺς, εἰς ἃς λίαν συνεχῶς ἐμπίπτουσιν αἱ εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην δυστυχεῖς νεάνιδες, ἐνίοτε μὲν ἐκ νεανικῆς ἀπερισκεψίας ἀπατώμεναι, πολλάκις δὲ ὑπὸ καταδυναστείας οὐχὶ μόνον αἰσχρᾶς, ἀλλὰ καὶ κραταιᾶς καὶ ἀκαταμαχήτου ὑποχωροῦσαι ἀέκουσαι, ὕστερον ἀπὸ ἀλαλητὸν καὶ πάλην ἀσθενῆ καὶ ἄνισον;

Τάλαινα! καὶ μυριάκις τάλαινα!

Ἠδίκησας σεαυτὴν μὴ γνωρίσασα παντελῶς τὴν ὑπέροχον ἀξιοπρέπειαν τῆς ἀγγελικῆς σου ὑπάρξεως.

Μία μικρὰ παράκλησίς σου κατευθυνομένη ὡς εὐπρόσδεκτον θυμίαμα ἐνώπιον τοῦ Πλάστου σου, ἓν ἱκετικόν σου βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν, μία ἐλαφρὰ ἄρσις τῶν χειρῶν σου πρὸς τὸν Ὕψιστον, ἠδύνατο νὰ σὲ διατηρήσῃ εἰς τὴν ζωὴν ταύτην ἀρκετὸν ἔτι καιρὸν, καὶ νὰ μὴ καταντήσῃ εἰς ἕνα τοιοῦτον οἰκτρὸν ἀπορφανισμὸν ὁ κληρονόμος τῶν ἀρετῶν σου νέος Ἄγγελος, τὸ ἀρτίτοκόν σου βρέφος· τότε, οὔτε οἱ ἐναρετώτατοι θετοὶ γονεῖς σου ἤθελον ὀλιγομερεύσειν ὡς ἐκ τῆς ἄκρας λύπης των, οὔτε ὁ ἀγαπητός σου σύζυγος ἤθελε φθάσειν εἰς ἣν ἤδη εὑρίσκεται ὀδυνηρὰν κατάστασιν, καὶ εἰς ἣν ὀδυνηρωτέραν μέλλει ἀκολούθως νὰ καταντήσῃ.

Γέγονεν ὃ γέγονεν ὅμως, καὶ περιττὸν εἰς ἡμᾶς νὰ ἐνδιατρίβωμεν ἐπιζητοῦντες διευκρινήσεις περὶ τῶν εἰς τὴν γῆν ταύτην βουλήσεών τε καὶ πράξεων σοῦ τοῦ ἐπιγείου Ἀγγέλου, τοῦ οὐρανίου ἀνθρώπου.

Ἂς στρέψωμεν δὲ ἤδη τὸν λόγον καὶ εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν μακαριότητα καὶ εὐδαιμονίαν σου.

Μακαρία! καὶ πανευδαίμων νεάνις! ναί! ἀληθῶς ἑκατομυριάκις πανευδαίμων! διότι ἐλθοῦσα εἰς τὸν πρόσκαιρον τοῦτον κόσμον μὲ μόνην τὴν γενικὴν κηλίδα τῆς ἁμαρτίας τῆς προγονικῆς, ἀπέ-

πλυνας μὲν αὐτὴν ὡς ἅπαντες οἱ ὁμόθρησκοί σου διὰ τοῦ Θείου βαπτίσματος, προϊούσης ὅμως τῆς ἡλικίας δὲν ἠμαύρωσας ποσῶς τῆς ψυχῆς τὸ ὡραῖον δι' ὁποιωνδήποτε ἀθεμιτουργιῶν, ὡς αἱ πολλαὶ τῶν ὁμοφύλων σου· μόλις ἐγνώρισας τὸν κόσμον καὶ ἤρχησας νὰ αἰσθάνεσαι τὰς τέρψεις τῆς ζωῆς, περιστάσεις καιρικαὶ σὲ ἀφύπνησαν μὲν ἀπὸ τὸν πλήρη χαρμοσύνων ὀνειροπολήσεων εὐτυχῆ καὶ εὐχάριστον ἐκεῖνον ὕπνον, ἀλλὰ σὲ ἐξήρεσαν τῆς ὀλεθρίου τύχης πολλῶν συμπολιτῶν ὁμηλίκων σου, βεβαίως ὑπὲρ σοῦ προνοησάσης τῆς Θείας Προνοίας.

Ναί! ἐχθρικὰ ξίφη ἐφάνησαν εἰς τοὺς τεθαμβημένους ὀφθαλμούς σου αἱματοφύρτως στίλβοντα, καὶ διαπερῶντα τὰ ἀσθμαίνοντα καὶ ἀσπέροντα στήθη τῶν ἀθλίων γονέων σου, καὶ λοιπῶν φιλτάτων σου συγγενῶν· σὺ ὅμως ηὐτύχησας νὰ μὴ ἴδῃς σεαυτὴν μανιωδῶς καὶ κτηνωδῶς ἀπαγομένην εἰς θυσίαν ἀκολάστου ἐπιθυμίας πρότερον, ἀκολούθως δὲ χλευαζομένην, μυκτηριζομένην, καὶ εἰλωτικῶς καθ' ἑκάστην ἐξευτελιζομένην.

Σὲ, ὁ ἑτερόθρησκος πλὴν ἀγαθὸς δεσπότης σου, ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι φιλανθρωπώτερος καὶ χρηστοηθέστερος πολλῶν καὶ διαφόρων ὁμοθρήσκων σου, καθ' ὅλον τοῦ πλοῦς σου τὸ διάστημα διετήρησεν ὡς κόρην τοῦ ἰδίου του ὀφθαλμοῦ, μεγάλας πρὸς ἑαυτὸν διὰ σοῦ τρέφων ἐλπίδας, καὶ ὑποτεκταίνων πανέκλαμπρον ἴσως καὶ ὑψηλὴν διὰ σὲ τύχην· τύχην, οἵαν ἡ μὲν καρδία σου βεβαίως ἤθελεν ἀποστραφῆν ἕνεκα τῆς περὶ τῶν ἐγγείων ἀφροντισίας της· ἀλλὰ τοσούτῳ λαμπρὰν, ὥστε καὶ αὐταὶ αἱ ἐξημμέναι τῶν μεσαίας τάξεως ἡγεμονίδων κεφαλαὶ, δὲν ἐτόλμων ποτὲ νὰ ἐλπίσωσι. (α)

(α) Γνωστὸν βεβαίως ὑπάρχει εἰς τοὺς ἀναγνώστας, ὅτι πολλαὶ αἰχμάλωτοι νεάνιδες εὐειδεῖς τὴν ὄψιν, ὡς δῶρον παρὰ τῶν κατακτητῶν των προσφερόμεναι πρὸς ὑψηλούς τινας τοῦ κράτους Ἄνδρας, ἀντιπροσφέρονται παρ' αὐτῶν εἰς τὰ Ἀνάκτορα, ἐπ' ἐλπίδι προσκτήσεως εὐνοίας βασιλικῆς, ὅπου τινὲς ἐξ αὐτῶν εὐδιαθέτως πρὸς ἐκτὰς διακείμενον τυχοῦσαι τὸν Ἄνακτα, ηὐτύχησαν κατὰ καιροὺς νὰ ὑπάρξωσιν ὑπερένδοξοι μητέρες πολλῶν βασιλέων τῆς Ἀνατολῆς.

Διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ σεβαστοῦ Ἱερέως τοῦ τεκνοθετήσαντός σε, κατώρθωσας τὴν ἀναχώρησίν σου ἐκ τοῦ πλουσίου καὶ Ἀβραμιαίου ἐκείνου ὀθωμανικοῦ γυναικωνίτου, κατὰ πάντα μὲν ἀναπαυτικοῦ καὶ εὐχαρίστου, ἀλλ' ἀνησύχου διὰ σὲ μόνην, τὴν ἥσυχον καὶ οὐρανόφρονα.

Ἀπέκτησας γονεῖς ἐναρετωτάτους καὶ ὑπεραγαπῶντας σε, ὡσαύτως καὶ χρηστοηθέστατον σύζυγον, καὶ ἄξιον λατρείας, ὡς ἕτοιμον θῦσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ.

Ἀπὸ παιδίον ἔτι μέχρι τῆς ἡλικίας σου αὐτῆς, διῆλθες ὅσα μὲν δεινὰ, μὲ ἄκραν γενναιότητα· ὅσα δὲ εὐτυχήματα, μὲ ὑπέρμετρον ταπεινοφροσύνην.

Σὺ, ἐν διαστήματι μικρῷ ἐξεπλήρωσας τῆς ἀποστολῆς σου τὸ ἔργον ὑπὲρ πάντα ἄλλον πενταπλασίαν τῆς σῆς ἡλικίας διανύσαντα· ἐξεπλήρωσας δὲ αὐτὸ ἐναρέτως καὶ θεοφιλῶς· προσέφερες καὶ σὺ εἰς τὴν φύσιν ὅ,τι παρ' αὐτῆς ἔλαβες· ἔλαβες σὺ παρ' αὐτῆς τὴν ζωὴν, ἐν δὲ τῇ τελευτῇ σου προσέφερες εἰς αὐτὴν, τὴν ζωὴν τοῦ τέκνου σου.

Πρὸς ἐπισφράγισιν δὲ τῆς ἀθανάτου σου μνήμης καθ' ὅλον τὸ μικρὸν διάστημα τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν παροικίας σου, ἀπεκατέστης εἰς τὰς ὁμοφύλους τῆς συνοικίας ἐκείνης τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἀρετῆς ἀνεκτιμήτου, ἥτις ἀκολούθως παρὰ τῆς θυγατρός σου καλλιεργηθεῖσα, διασώζεται μέχρι τῆς σήμερον ὡς διακριτικὸν σημεῖον τῆς ψυχικῆς εὐγενείας τοῦ ἐκεῖσε κατοικοῦντος γυναικείου φύλου.

Λοιπὸν, ἡ εἰς τὸν εὐόλισθον καὶ πολυαμάρτητον τοῦτον κόσμον ἐπὶ πλέον τῆς ζωῆς σου παράτασις εἰς τί ἠδύνατο νὰ σὲ χρησιμεύσῃ;

Μακαρία ὅθεν, καὶ Πανευδαίμων, διότι τοσοῦτον ἀνενόχως ἀπέπτης τὸν Πλάστην σου.

Μακαρία, καὶ ἑκατομυριάκις Πανευδαίμων, καθότι ἡ πτερόεσσα Ἀγγελική σου ψυχὴ θαῤῥαλέως διασχίσασα τὰ οὐράνια νέφη, πα-

ρέστη ἐνώπιον τοῦ ἀμεροληπτου αὐτῆς κριτοῦ μὲ ὄψιν ἀστιγμάτιστον ἀπὸ διαφθοράν.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ ἄωρος τελευτήσου τυχὸν νὰ ἐπισπεύσῃ τὸν θάνατον τῶν ἐναρέτων θετῶν γονέων σου· ἀλλὰ τί κοινὸν πλέον μεταξὺ σοῦ, καὶ αὐτῶν; τί κοινὸν μεταξὺ οὐρανίων, καὶ ἐγγείων; ἴσως μάλιστα ἐπιθυμεῖς τὴν ταχεῖαν των μετάστασιν, ἵνα καὶ καὶ αὐτῶν αἱ ἀθάνατοι ψυχαὶ συνευφραίνωνται μετὰ σοῦ, ἀπολαμβάνουσαι τὴν ἀνεκλάλητον ἐκείνην τῶν οὐρανῶν μακαριότητα.

Εἴπομεν προσέτι ὅτι ἡ αἰφνίδιος αὕτη ἀποδημία σου ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸν ἀγαπητόν σου σύζυγον, καὶ νοῦν, καὶ λόγον, καὶ πνεῦμα, καὶ αἴσθησιν· ἀλλὰ τίς δύναται νὰ ἐξερευνήσῃ τὰ κρίματα τοῦ Κυρίου, οὗ αἱ ὁδοὶ ἀνεξιχνίαστοι;

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ θάνατός σου αὐτὸς μεγάλως ἠδίκησε τὸ φίλτατον τέκνον σου, στερήσας αὐτὸ τῆς δεούσης κηδεμονίας, ἐκ μόνης τῆς μητρικῆς παρουσίας καὶ ἐπόψεως ὑγειῶς καὶ ἀνόσως σχηματιζομένης· ἀλλ' ὁ κατασκηνώσεις προνοῶν πρὸς τοὺς ἀπτήνας καὶ τοὺς νεοσσοὺς τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, θέλει ἐπιθέσειν ἀφεύκτως καὶ ἐπὶ τῆς ὀρφανῆς σου χεῖρα κηδεμόνα, χεῖρα προμηθῆ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ προσφιλὴς θυγάτηρ σου εἰς τῆς ἀνθηρᾶς της ἡλικίας τὴν ἀκμὴν φθάνουσα, τυχὸν νὰ διέλθῃ κινδύνους ἐσωτερικοὺς καὶ ἐξωτερικοὺς, ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους· ἀλλ' αἱ διὰ τὸ σὸν σπλάγχνον οὐράνιαί σου μέριμναι ἱκετικῶς κατευθυνόμεναι πρὸς τὸν τοσούτῳ πλησίον σου πάντων τῶν ἀδυνάτων κηδεμόνα καὶ προστάτην Θεὸν, θέλουσι ματαιώσειν ἀφεύκτως τὰς αἰσχρὰς καὶ ἀτίμους ἐπινοίας τῶν κακούργων διωκτῶν της, πασῶν τῶν μηχανορράφιῶν των τῇ θείᾳ ἀντιλήψει κατασυντριβομένων ὡς σκεύη κεραμέως.

Ναί! θέλει ὑποφέρει πάμπολλα καὶ ὑπεράριθμα δεινά· θέλει ἐμμόχθως διέλθει δυσδιαβάτους σκοπέλους· ἀλλ' ἐπὶ τέλους θέλει

θριαμβεύσει, θέλει ὑπερισχύσει, θέλει περικοσμήσει τὴν ἀμώμητόν της κορυφὴν ὁ ἀμαράντινος τῆς καρτερίας στέφανος.

. . . . . .

. . . . . .

Ἐγκαταλιπὼν δὲ ὁ ἀναγνώστης τὴν θανοῦσαν εἰς τὸν σκοτεινόν της τάφον, ἂς ἐπανέλθῃ μικρὸν εἰς τὴν πενθηρὰν οἰκίαν τοῦ ἀπαραμυθήτου ζεύγους, τοῦ τοσοῦτον ταχέως καὶ ἀτυχῶς ἀπωλέσαντος τὸ ἀγαπητὸν θετὸν τέκνον του.

Εἰς ὅλα τὰ δωμάτια καὶ τὰς αἰθούσας ἐτέθησαν τράπεζαι ἀρκετοῦ μεγέθους, καὶ πάντες οἱ ἐκ τῆς κηδείας ἐπιστρέψαντες συνεκάθησαν κύκλῳ αὐτῶν τρώγοντες καὶ πίνοντες, καὶ ταὐτοχρόνως εὐχόμενοι ὑπὲρ αἰωνίου ἀναπαύσεως τῆς μακαρίτιδος, κατὰ τὴν ἀνέκαθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἀλλαχοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον εὐπρεπῆ συνήθειαν.

Ὁ περίλυπος Ἱερεὺς προσκλινῶς ἱστάμενος ἐνώπιον τοῦ εἰκονοστασίου του, μὲ δακρυβρέκτους ὀφθαλμοὺς ηὔχετο ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τῆς ἀρτιταφείσης· ἡ ὀλολύζουσα συμβία του παραβλέψασα πλέον τὸν εἰκοσάμηνον Ἀλέξανδρόν της, ἀφωσίωσε πᾶσαν αὐτῆς φροντίδα πρὸς τὸ ὀρφανὸν βρέφος, τὸ ὁποῖον ὡς νὰ ἐγνώριζε τὸν τῆς μητρός του θάνατον ἔκειτο σιωπηλὸν καὶ κατηφές· ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν, ἡ πρόσθεσις καὶ ἑτέρας συμφορᾶς ἐκορύφωσεν ἐπιπλέον τὴν ἀδημονίαν αὐτῆς· ἐκ τῆς οὐ μικρᾶς ἦν ὑπέστη ὀδύνης οἱ πόροι τοῦ γάλακτός της συνεστάλησαν, καὶ οἱ μαστοὶ ξηρανθέντες κατήντων ἀνίκανοι εἰς τὸ νὰ ἐκθρέψωσιν ἀναλόγως τὸ νεοτεχθέν· ἐφ' ᾧ καὶ ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν μιᾶς σεμνοβίου γείτονός της, ἧς τὴν ἀνάγκην καὶ πρὸ ἑνὸς ἔτους εἶχε λάβει διὰ τὸν Ἀλέξανδρον, ὅτε ἡ ἰδία ἔπασχεν ἡμέρας τινας.

Ἡ γυνὴ αὕτη πρὸ ἓξ μηνῶν χηρεύσασα δὲν εἶχεν ἄλλον τινα εἰς τὸν οἶκον της, εἰμὴ μόνον τὸν μονογενῆ μικρὸν υἱόν της, Παρασκευὰν ὀνόματι, τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡλικίαν ἔχοντα· διὸ καὶ δὲν ἐδυσκολεύθη ἀμέσως συμπαραλαβοῦσα αὐτὸν νὰ με-

ταθῇ εἰς τὴν γείτονα οἰκίαν, ὅπου λαβοῦσα γαλουχοῦ θέσιν, ἐθήλαζε μετὰ τοῦ ὀρφανοῦ, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸν υἱόν της Παρασκευάν· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἦτον ἀδύνατον δύο μόνοι μαστοὶ νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τρία βρέφη, μετά τινας ἡμέρας ἀπεγαλάκτισε τὸ ἰδικόν της, ἀκολούθως δὲ τῇ συναινέσει καὶ τῆς μητρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀπεγαλακτίσθη καὶ αὐτὸς, καὶ οὕτως ἔμεινεν ἡ γαλουχὸς διὰ μόνον τὸ ὀρφανὸν βρέφος, τὸ ὁποῖον μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ἀναδεχθεῖσα ἐκ τῆς ἱερᾶς Κολυμβήθρας ἡ σύζυγος τοῦ Οἰκονόμου ὠνόμασεν Αἰκατερίναν.

Ταύτην τῶν βρεφῶν τὴν τριάδα βλέπων ἤδη ὁ ἀναγνώστης, ἂς ἐνθυμηθῇ τὰ εἰς τὸ τρίτον Κεφάλαιον τοῦ παρόντος μυθιστορήματος τοσούτῳ σχετικῶς συνοικειωμένα τρία πρόσωπα, καὶ τοσούτῳ δυστυχῶς δεινοπαθοῦντα, τὸ μὲν στενάζον ἐν τῇ φυλακῇ δι' αἰτίαν ἄγνωστον, τὸ δὲ κατὰ τόσον ὑπερμογῆσαν ὑπὲρ τῆς ἀπαλλαγῆς ἐκείνου, καὶ τὸ τρίτον, διατρέχον μέγαν κίνδυνον, ἂν καὶ ἀσαφῆ εἰσέτι εἰς τὸ κοινὸν, ἀλλὰ μέγαν, ὡς εἴπομεν, ἀλλὰ σπουδαῖον, καὶ ἂς μὴ θαυμάσῃ βλέπων ταῦτα τότε μὲν ἐν ἡλικίας ἀκμῇ, ἤδη δὲ εἰς βρεφικὴν κατάστασιν.

Ἐπιθυμοῦντες ἡμεῖς νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὸν λεπτομερεστέραν σαφήνειαν περὶ τῆς ἀνέκαθεν σχέσεως τῶν ἀναξιοπαθούντων αὐτῶν πλασμάτων, ἠναγκάσθημεν νὰ ἐκθέσωμεν τὴν γενεαλογικὴν καταγωγήν των, καὶ νὰ ἀναμνησθῶμεν ἐν τῷ παρόντι τὰς νηπιακὰς ἡμέρας των· τὴν συγγνώμην δὲ αἰτοῦμεν αὐτοῦ, ἐὰν πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐπιθυμίας μας ἐνεχρονίσαμεν μικρόν.

Δώδεκα ἔτη παρῆλθον, ἔτη ἐπώδυνα, ἔτη πικρὰ, μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀτυχοῦς καὶ ὀλιγοχρονίου μητρὸς τῆς ὀρφανῆς Αἰκατερίνης, καὶ ἡ ἀγαθὴ καὶ χριστιανικωτάτη μήτηρ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑποστᾶσα νόσον βαρεῖαν, ἐτελεύτησε δυστυχῶς εἰς τὰς τρεμούσας χεῖρας τοῦ συζύγου της Ἱερέως, συστήσασα πρότερον τὴν ὀρφανὴν εἰς τὴν προσοχὴν καὶ ἄγρυπνον ἐπιτήρησιν τοῦ μόλις δεκαετοῦς υἱοῦ της.

Μὴν ὁλόκληρος ἐν τούτοις παρῆλθε, καὶ ὁ σεβαστὸς Οἰκονόμος

ἐξαντληθεὶς πλέον ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων περιστάσεων, μικρὸν καὶ αὐτὸς νοσήσας, καὶ προγνωρίσας τὸ προσεγγίσαν τέλος του προσεκάλεσε τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ υἱὸν, καὶ μὲ θνήσκουσαν φωνὴν εἶπε·

— Τέκνον μου! ἰδοὺ καὶ ἐγὼ ὡς προλαβόντως ἡ μήτηρ σου, παραδίδω μετ' οὐ πολὺ τὸ πνεῦμα μου εἰς τὸν Πλάστην καὶ Δημιουργόν μου· περὶ σοῦ δὲν ἔχω τί νὰ εἰπω· γνωρίζω καλῶς τὰς ἀρχάς σου, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν καρδίαν σου· ἀλλ' ἡ Αἰκατερίνα, ἡ Αἰκατερίνα ἥτις εἶναι ἀνηλικιωτέρα, καὶ ἔχει χρείαν ἔτι ὡριμοτέρου κατὰ τὸν νοῦν προστάτου; μὴ παύσῃς λοιπὸν φροντίζων ὑπὲρ αὐτῆς ἀείποτε· κατὰ τὸ παρὸν μὲν ἔσο πρὸς αὐτὴν προστάτης καὶ κηδεμών, ἀκολούθως δὲ ἀχώριστος αὐτῆς σύζ . . . . . .

Καὶ ἔπνιξεν ἀμέσως ὁ ἐκπνέων πρεσβύτης τὴν λέξιν, ὡς μὴ θελήσας νὰ ἀφυπνίσῃ τὴν κοιμωμένην καρδίαν τοῦ ἀθώου καὶ ἀπείρου παιδίου, καὶ ἔπειτα ἐπανέλαβεν.

— Υἱέ μου ἀγαπητέ! σὲ ὁρκίζω εἰς τὴν ἀθάνατον ψυχήν μου ἥτις μετὰ μίαν ἤδη στιγμὴν ἐγκαταλείπουσα τὸν πρόσκαιρον ταύτην παροικίαν, μεταβαίνει εἰς τὸ αἰώνιον τῆς ἀναπαύσεώς της διαμονητήριον· σὲ ὁρκίζω, ἵνα οὐδέποτε χωρισθῇς ἀπὸ τῆς Αἰκατερίνης· νὰ ἡσυχάζῃς, ὅταν αὕτη ἡσυχάζῃ· καὶ νὰ μεριμνᾷς, ὅταν αὕτη μεριμνᾷ· τοιαύτη ἦτον ἡ τελευταία τῆς μητρός σου θέλησις, τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ἡμετέρα.

Καὶ ἄρας τὴν ἐκλελυμένην δεξιάν του ηὐλόγησεν αὐτὸν, ὡσαύτως καὶ τὴν Αἰκατερίναν τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσελθοῦσαν εἰς τὸ δωμάτιον, εἰπών·

— Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μου εἴη μεθ' ὑμῶν.

Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ κορασίου, ἐξήγαγεν αὐτὸς ἐξ τοῦ κόλπου του μικρὸν ἓν κλειδίον, καὶ ἐνεχείρισεν αὐτὸ πρὸς τὸν υἱόν του, ἐπαναλαβών.

— Τὸ κλειδίον τοῦτο θέλει σοὶ χρησιμεύσει διὰ νὰ ἀνοίξῃς δι' αὐτοῦ τὸ μικρὸν τῆς μητρός σου κιβωτίδιον, ἐμπεριέχον ἔγγραφα τινα ἄκρως ἀναγκαῖα διὰ τὸ μέλλον τῆς ζωῆς σου στάδιον· πρό-

σεξον μὴν ἐκθέσῃς τὸ κιβώτιον αὐτὸ εἰς βλέμματα ἐκ τῆς κακίας ἐξαχρειωθέντα· ἀπὸ τῆς σήμερον ἄφαντον νὰ γενῇ ἀπὸ τοῦ τυχόντος τοὺς ὀφθαλμούς· κρύψον αὐτὸ εἰς τὸν μυστικώτερον τῆς οἰκίας κευθμῶνα· τὸ ἀπόκρυφον δὲ τοῦτο ἂς γνωρίσῃ μόνη ἡ Αἰκατερίνα, καὶ λάβε χρῆσιν αὐτοῦ ἀφ' οὗ διέλθῃς τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐφήβου ἡλικίας σου.

Δι' ἐμὲ πλέον τὰ πάντα τετέλεσται· εὐδαιμονήσατε ὑμεῖς τέκνα μου ἀγαπητά!

Καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

—

Τὸ πρῶτον πρὸς τὴν κακίαν βῆμα.

Πρὸς τὸ ἐνδότερον τῆς συνοικίας τοῦ διπλοκιονίου (Πεσὶκ τασὶ), κατὰ τὸ μέρος ἔνθα ᾠκοδομήθη ἡ σήμερον ὀνομαζομένη, νέα συνοικία, (γενὶ μαχαλὲ), κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὀλίγαι τινες οἰκίαι εὑρίσκοντο μόνον, καὶ αὗται σποράδην κείμεναι, καὶ αἱ πλειότεραι αὐτῶν σεσαθρωμέναι καὶ παλαιαί· εἷς μόνος οἶκος ἀρκετὰ κομψὸς καὶ εὐρύχωρος ἐφαίνετο διακρινόμενος μεταξὺ ὅλων, καὶ ἐστόλιζε τὰ πέριξ ἐρείπια· μ' ὅλην ὅμως τὴν κομψότητα καὶ μεγαλοπρέπειάν του, ἀπό τινος ἤδη καιροῦ ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ μορφὴν ἀλλοίαν, καὶ ἐν διαστήματι μικρῷ κατήντησεν ἐπαισθητῶς ἀγνώριστος· ναὶ μὲν, κατὰ τὸ ἐξωτερικόν του ἦτο πάντοτε ὁ αὐτός· ἀλλὰ τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ ἔλαβεν ἄκραν μεταβολήν.

Ποῦ τὰ ἐπὶ τῶν παραθύρων ποικιλόχροα ἐκεῖνα μεταξωτὰ παραπετάσματα, τὰ ἐμποδίζοντα ἔξωθεν μὲν τὴν εἰς τὰ ἔνδον εἴσδυσιν τοῦ πρωϊνοῦ ἡλίου, ἔσωθεν δὲ ὑποκρύπτοντα τὰς οἰκιακὰς τῆς νυκτὸς διασκεδάσεις ἀπὸ τὸ φιλοπράγμον ὄμμα τοῦ φθονεροῦ νυκτοβάτου!

Ποῦ τὰ διαπαντὸς ἀναπεπταμένα φύλλα τῆς μεγάλης αὐτοῦ θύρας, δι' ἧς εἰσήρχοντο καὶ ἐξήρχοντο ἀλληλοδιαδόχως οἱ ἔνδοθεν περικεχρυσωμένοι λαμπροὶ ἐκεῖνοι δίφροι, πάσης τάξεως καὶ βαθμοῦ νέους καὶ νέας καθ' ἑκάστην κομίζοντες καὶ ἀπάγοντες!

Ποῦ ἡ τερψικάρδιος ἐκείνη Ὀθωμανικὴ μουσικὴ ἡ νυχθημέρως ἄλλοτε παιανίζουσα!

Ποῦ αἱ ἀβροδίαιτοι καὶ πολυτελεῖς ἐκεῖναι τράπεζαι δι' ἃς κατηναλίσκετο τοσαύτη χρυσίου ποσότης!

Ἤδη σιωπὴ ἀγρία, καὶ ἡσυχία σοβαρὰ διεδέχθησαν ταῦτα πάντα·

τὰ παράθυρα ἐφαίνοντο κεκλεισμένα διὰ σανιδωτῶν καταπακτῶν, εἰς δὲ τῆς μεγάλης κλειστῆς θύρας τὸ ἐπίπεδον ἔμβασμα διεκυμαίνοντο ἐκ τῆς πρωϊνῆς αὔρας ἀρτιφυῆ τινα χόρτα χλοάζοντα, λίαν σαφῶς προσμαρτυροῦντα τὴν ἀπό τινος διαστήματος ἐρημικὴν μοναξίαν τοῦ ἄλλοτε θορυβώδους καὶ πολυλάου ἐκείνου μέρους.

Καὶ μολοντοῦτο, τὸ φυσικὸν ἑνὸς περιέργου τηλεσκόπιον δὲν ἤθελεν ὀνομάσει τὸν οἶκον αὐτὸν πάντῃ ἀκατοίκητον· ἐὰν τοιοῦτος τις ἠδύνατο νὰ ἐπιστήσῃ ἀόκνως τὴν προσοχήν του ἐπὶ τοῦ οἴκου ἐκείνου, ἤθελε βεβαίως παρατηρήσειν ἄνθρωπόν τινα κατὰ πᾶσαν πρωΐαν διὰ τῆς μικρᾶς θύρας λίαν ἐμπροσέκτως ἐξερχόμενον, καὶ πάλιν τὸ ἑσπέρας μετὰ λύχνων ἀφὰς διὰ τῆς αὐτῆς καὶ ἔτι μάλιστα πλείονος προφυλάξεως εἰσερχόμενον, καὶ ἐφοδιασμένον μὲ εὐμέγεθες φορτίον πραγμάτων, τροφίμων βεβαίως· ἤθελε παρατηρήσειν ἑπομένως ὅτι τρία καὶ πολλάκις τέσσαρα φῶτα περιεφέροντο ἀπὸ θαλάμου εἰς θάλαμον μ' ὅλην τὴν προσεκτικὴν προφύλαξιν τῶν κρατούντων αὐτά, καὶ ἤθελεν ἀναμφιβόλως βεβαιωθεῖν ὅτι ὁ καθ' ἑκάστην εἰσερχόμενος καὶ ἐξερχόμενος δὲν ἦτο μόνος ὁ κατοικῶν ἐκεῖσε.

Ἐνίοτε μόνον ἤρχετο Ἀρμένιός τις, ὡς τοιοῦτος διακρινόμενος ἐκ τοῦ λεκτικοῦ προφορικοῦ του, καὶ ἠρώτα τοὺς πέριξ γείτονας ἐὰν ἐφάνη ὁ κύριος τοῦ οἴκου ἐκείνου· ἀλλ' οἱ πτωχοὶ αὐτοὶ τί ἤξευρον; ποῖος ἐξ αὐτῶν εἶχε συμφέρον νὰ ἀγρυπνῇ διὰ νὰ παρατηρήσῃ ἐν καιρῷ νυκτὸς τί γίνεται εἰς τὸ κενὸν ὀσπήτιον τοῦ πλουσίου γείτονος; ἐφ' ᾧ καὶ πάντοτε τῷ ἀπεκρίνοντο ὅτι δὲν γνωρίζουν τὸ παραμικρόν· καὶ οὕτως, ὁ μὲν ὑπέστρεφεν ὅθεν ἤρχετο κινῶν ἀπειλητικῶς τὴν κεφαλὴν κατὰ τοῦ ἀπόντος, οἱ δὲ ἄκρως ἠπόρουν περὶ τοῦ τίς ἆρα οὗτος ὁ τολμῶν νὰ ἀπειλῇ καί τοι ἀπόντα, τοιοῦτον μέγαν ἄνθρωπον.

Ὁ μέχρι τοῦδε ἄγνωστος ἰδιοκτήτης τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου μεγάρου, τὸν ὁποῖον μὲ ἄκραν λύπην μας θέλομεν ἀκολούθως παραστήσειν εἰς τὸ κοινὸν ὡς ἀνάξιον συγγενῆ ἑνὸς τῶν ὧν προεξεθέσαμεν δεινοπαθούντων τριῶν προσώπων, κάτοχος πάλαι χρημα-

τικῆς καταστάσεως οὐκ εὐκαταφρονήτου ὡς πρὸς τὰ μέρη ταῦτα τῆς Ἀνατολῆς, ἐπηγγέλετο τὸν μεσαίας τάξεως τραπεζίτην μετὰ τοῦ αὐταδέλφου του, καὶ ἑνὸς ἄλλου τρίτου, ἑκάστου καταθέσαντος ἴσην κεφαλαίου ποσότητα· ἀλλὰ μετὰ καιρόν τινα ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ νοσήσας νόσον ἀνίατον, καὶ μετ' ὀλίγον ἔτι ἀποθανὼν καὶ ὁ τρίτος συγκεφαλαιοῦχος ἐξ ὀλιγοημέρου ἀσθενείας, ἔμεινεν εἰς μόνην αὐτοῦ τὴν διάκρισιν καὶ τῶν δύο ἀπόντων ἡ καταθετικὴ μερὶς, συλλαβόντος ἐν ἑαυτῷ τὴν χαμερπῆ καὶ παράνομον ἰδέαν τοῦ νὰ καταβροχυνθῇ ταύτην, ἔστω καὶ μὲ τὴν ἀναποφεύκτως ἑπομένην ἀβλιότητα τῶν τέκνων τοῦ τε νοσοῦντος ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἀποθανόντος συμμετόχου του· ἐφ' ᾧ καὶ εἰς τὴν ἰδέαν του ταύτην θέλων νὰ δώσῃ μορφὴν ἀνένοχον, ἐσκέπτετο ὡς ἑξῆς.

« Εἶναι ἀληθὲς ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ· ὅτι ἔχομεν παράγγελμα θρησκευτικὸν, διαλαμβάνον· «τὸ ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται·» ἀλλὰ ποῖος εἰς τὸν τρέχοντα αἰῶνα ἐκτελεῖ τὰ χρέη του ὡς πρὸς τὴν διατήρησιν τῆς δικαιοσύνης, καθ' ὅλην τὴν ἐντελῆ ἔννοιαν τῆς λέξεως; κηρύττουσιν ἀληθῶς καὶ σεμνηγοροῦσιν οἱ περὶ τὸ διδάσκειν τοὺς ἄλλους δεινοὶ θρησκολόγοι, παριστῶντες ὡς καταράτους παρὰ τῷ Θεῷ πάντας τοὺς ἐργάτας τῆς ἀδικίας· ἀλλ' ὁποία ἡ οὐράνιος εὐλογία πρὸς τὸν εἴτε ἐξ ἀδυναμίας εἴτε ἐξ ἀνοησίας πράττοντα τὸ δίκαιον; πλὴν ἴσως δὲν πρόκειται ὁ λόγος τῆς ἀνταποδόσεως εἰς τὴν παροῦσαν ταύτην ζωὴν, ἀλλ' εἰς ἐκείνην τὴν μέλλουσαν.

«Ἔστω . . . . .

«Ἀλλ' ἀνταπόδοσις τί ἐστι;

«Ἀμοιβὴ βεβαίως πρὸς προηγηθεῖσαν τινα πρᾶξιν· ἄρα, τὸ ἀ»πέχεσθαι τῆς ἀδικίας, καὶ τὸ πραγματικῶς πράττειν τὸ δίκαιον, »οὐ ταὐτόν.

«Ὁ μὲν ἀπεχόμενος τοῦ ἀδικοπραγεῖν οὐχ ὑπόκειται βεβαίως οὔτε εἰς κοπώδεις καμάτους, οὐδ' εἰς ἄλλην τινα δαπανηρὰν ὑποχρέωσιν· ἐν ᾧ ὁ πραγματικῶς τὴν δικαιοσύνην ἐργαζόμενος ἀναμφιβόλως καθ' ἑκάστην ὀφείλει νὰ ὑπερμογῇ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, καὶ λίαν συνεχῶς νὰ δαπανᾷ μέρος τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ εἰς ὅσα ἀ-

παιτεῖ ἡ κυρίως δικαιοσύνη· νὰ πράττῃ δὲ ταῦτα πάντα μηδὲν ἐνθάδε ἀπελπίζων, ἀλλ' εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν περιμένων τῶν δικαιοπραγιῶν του τὸν καρπὸν, τὴν ἐν οὐρανοῖς θείαν ἀνταπόδοσιν.

«Ὥστε διὰ νὰ ἀξιωθῇ τις τῆς οὐρανίου εὐλογίας, καὶ νὰ τύχῃ τῆς μελλούσης ἐκείνης ἀνταποδόσεως, ἀνάγκη πᾶσα οὐχὶ μόνον νὰ μὴν ἀδικοπραγῇ, ἀλλὰ καὶ παντὶ σθένει νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὴν τοῦ δικαίου πρᾶξιν.

«Διὰ νὰ κατασταθῇ πλὴν ὁ ἄνθρωπος εἰς θέσιν τοιαύτην, ἐπάναγκες καθίσταται νὰ ἔχῃ ἄνετον τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ὥστε οὗτος ποσῶς μὴ στερούμενος, νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς χρείας πολλῶν στερουμένων· καὶ κατὰ δυστυχίαν, εἰς τοιοῦτος καιρὸς σπανίως ἀποκτᾶται διὰ μόνου τοῦ προσωπικοῦ ἱδρῶτος, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν τρέχοντα αἰῶνα.

«Ὅσον λοιπὸν τὸ κατ' ἐμὲ, ποσῶς δὲν δύναμαι νὰ ὀνομάσω ἢ νὰ φαντασθῶ ἐνοχῆς ἄξιον ἐκεῖνον, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ μελλόντων ἀγαθουργημάτων ἀναγκάζεται νὰ ὑποπέσῃ προηγουμένως εἰς κἀνὲν μικρὸν ἀδίκημα· ἐκεῖνον ὅστις βιάζεται δηλονότι πρότερον ἵνα ἀδικήσῃ μικρὸν, ὅπως ἀκολούθως ὠφελήσῃ πλεῖον· ἐγὼ μάλιστα προτιμῶ τὸν τοιοῦτον, ἀπὸ τὸν κηφῆνος δίκην ἀργοῦντα, τὸν μὴ προαιρούμενον ἢ μᾶλλον μὴ δυνάμενον οὔτε ζημιῶσαι οὐδ' ὠφελῆσαι.

«Ἑπομένως· οἰκειοποιούμενος ἐγὼ τὰ χρήματα ταῦτα ὁποίαν ἀδικίαν πράττω; ἀδικῶ τάχα τὸν ἀδελφόν μου; ἀλλ' ἐκεῖνος εἰς ἣν ἤδη εὑρίσκεται κατάστασιν τί ἐννοεῖ; ἠλίθιος, καὶ τῶν ἀλόγων ζώων ἀναισθητώτερος, ἐπίσης θεωρεῖ τὴν ἀνέχειαν ὡς καὶ τὴν πλουσιότητα, καὶ μικρὰ φροντίζει ἂν γευματίσῃ εἰς πολυποίκιλον τράπεζαν, ἢ φάγῃ μόνον ξηρὸν ἄρτου τεμάχιον.

«Τὸ τέκνον του ἆρα, καὶ τὰ τέκνα τοῦ ἀποθανόντος· πλὴν καὶ αὐτὰ βρέφη καὶ νήπια, ἀνίκανα εἰσέτι νὰ διακρίνωσι τὴν σημασίαν τῆς εὐπορίας ἀπὸ τὴν τῆς στερήσεως, μὴ αἰσθανθέντα ποτὲ τὴν γλυκύτητα τοῦ πλούτου, διὰ νὰ ἀσχάλλωσιν ἤδη εἰς τὴν πικρίαν τῆς ἐνδείας, ἐπαναπαύονται ἡσύχως εἰς ἣν ἔρθασαν νὰ

γνωρίσωσι κατάστασιν, καθὼς τοσαῦτα οὐκ ὀλίγα τὸν ἀριθμὸν τέκνα ἀνθρώπων πενήτων καὶ δυστυχῶν.

«Ἀλλ' ἐγὼ; ἐγὼ ὅστις ἐγεννήθην εἰς τοὺς κόλπους τῆς εὐδαιμονίας, ἀνετράφην εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς εὐτυχίας, καὶ ἠνδρύνθην ἐν πλουσιότητι; ἐγὼ, ὅστις διακατέχω τὰς μὲν νοερὰς δυνάμεις μου σώας καὶ ἀκραιφνεῖς, τὰς δὲ σωματικὰς ἀκμαζούσας καὶ σφριγώσας; ἐγὼ, εἰς τὸν ὁποῖον μία μικρὰ τῆς τύχης καταφορὰ ἐὰν ἀπροσδοκήτως ἐπέλθῃ, δύναται, οὐχὶ μὲν νὰ μὲ ἀποκαταστήσῃ ὕλην ἀδρανῆ καὶ νεκρὸν ἄταφον, ὡς τὸν μωρὸν ἀδελφόν μου τὸν διὰ τὸν θάνατον μιᾶς γυναικὸς εἰς τοιαύτην φθάσαντα κατάστασιν, ἀλλὰ νὰ ἐλαττώσῃ τοὐλάχιστον τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἀξιοπρεπείας μου, νὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ κλίνω τὴν ἀγέρωχόν μου κεφαλὴν ἐνώπιον οὐτιδανῶν ὄντων, καὶ ἐνὶ λόγῳ νὰ καταντήσω σχεδὸν ὑποχείριος ἀνθρώπων τῶν ὁποίων καὶ τὸν βίον μισῶ, καὶ τὴν γνώμην ἀποστρέφομαι;

«Ναί! δύναμαι μὲν ἐν διαστήματι μικρῷ νὰ προλάβω καὶ νὰ διορθώσω τὸ κακὸν, μεταχειριζόμενος πᾶν μέσον εἴτε θεμιτὸν εἴτε ἀθέμιτον, πᾶσαν ῥαδιουργίαν εἴτε συγγνωστὴν εἴτε ἀσύγγνωστον, καὶ οὕτως ἐὰν δὲν δυνηθῶ νὰ ἀναβιβάσω τὴν ὑντότητά μου ἐπὶ βαθμίδων ἔτι τινων, νὰ διατηρηθῶ τοὐλάχιστον ἑδραῖος καὶ πάλιν εἰς ἣν ἤμην θέσιν· ἀλλὰ πρὸς τί οἱ τοιοῦτοι ἀγῶνες ἐν ᾧ ἔχω ἤδη ἀνὰ χεῖρας τῆς τύχης τὸ δώρημα; μᾶλλον λοιπὸν εἰς ἐμὲ καθίστανται ἀναγκαῖα τὰ ὡραῖα καὶ γλυκύθυμα, τὰ σῶμα καὶ ψυχὴν συνάμα σώζοντα ταῦτα χρήματα, παρὰ νὰ διέλθωσιν εἰς χεῖρας ἀναισθήτων καὶ νηπίων.

«Λέγει προσέτι ὁ κοινὸς ὄχλος ὅτι, τὸ ξένον δίκαιον δὲν πρέπει νὰ τὸ ἑνώσῃ τις μὲ τὸ ἰδικόν του τὸ νομίμως ἀποκτηθὲν, ἵνα μὴ συναπωλέσῃ καὶ τὰ δύο συγχρόνως· καὶ μολονότι εἰς ὅλον τῆς ζωῆς μου τὸ διάστημα ποσῶς δὲν ἐπρόσεξα εἰς τὰς ματαίας τοῦ κόσμου προλήψεις, εἰς τὴν παροῦσαν ὅμως περίστασιν βιάζομαι οὐχὶ νὰ πιστεύσω, ἀλλὰ νὰ ἐξακολουθήσω τὴν γνώμην ταύτην,

καὶ ἀπὸ τῆς αὔριον ἀφαιρῶ τὰς δύο καταθέσεις ταύτας ἀπὸ τὸ ἐπαγγελματικόν ἔργον μου.

«Πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμουν νὰ εἶχον μίαν λαμπρὰν ἐξοχικὴν οἰκίαν, πλὴν δὲν εἶχον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν εἰς τὸ νὰ ἀποφασίσω τὴν θυσίαν τοσούτων χρημάτων· ἰδοὺ λοιπὸν ἐπέστη ἡ ὥρα διὰ νὰ ἀποκτήσω μίαν τοιαύτην, χωρὶς παντελῶς νὰ ἐπιφέρω τὴν ἐλαχιστοτέραν μείωσιν εἰς τῶν ἰδικῶν μου χρημάτων τὸ κεφάλαιον· μὲ τὸ ὑπόλοιπον δὲ δῶρον τῆς δεξιᾶς μου ταύτης τύχης, δύναμαι ἀρκετὰ ἔτη νὰ ζήσω χωρὶς ποσῶς νὰ ἐπιθέσω χεῖρα ἐπὶ τοῦ κέρδους τοῦ ἐπαγγελματικοῦ μου καταστήματος· καὶ νὰ ζῶ οὐχ ἁπλῶς ὡς μέχρι τῆς σήμερον, ἀλλ' ὡς οἱ μάκαρες οἱ μυθολογούμενοι ἐκεῖνοι Θεοί· ἀρκεῖ πλέον ὁ περιορισμὸς εἰς ὃν τοσαῦτα ἔτη καταναλώσας ἐβασάνιζον τὴν πολύτιμον ζωήν μου διὰ νὰ προσεπαυξήσω τὸ ποσὸν τῶν κεφαλαίων μου· ἡ ἀφειδία εἰς τὸ ἑξῆς ἂς ἀντικατασταθῇ εἰς τὴν πάλαι φειδωλίαν μου, καὶ ἡ πολυτέλεια ἂς διαδεχθῇ τὰς πρώην μικρολόγους μου οἰκονομίας· μακρὰν πλέον αἱ ἀνιαραὶ σκέψεις καὶ αἱ ὑποπτοι μικροψυχίαι· χαρὰ τοῦ λοιποῦ ἂς ἀνατέλλῃ τὰς πρωΐας πρὸ τῶν παραθύρων τῆς οἰκίας μου, καὶ εὐφρόσυνος εὐθυμία ἂς κλείῃ τὰς ἑσπέρας τὰς θύρας αὐτῆς.

«Ὅσον δὲ περὶ τῆς νομιζομένης ταύτης ἀδικίας ἀδιαφορῶ ὁλοσχερῶς, καὶ ποσῶς δὲν δέχομαι νὰ παραγκωνίσω τὴν εὐδαιμονίαν καὶ εὐζωΐαν μου, διὰ μίαν σαφεστάτην τοῦ μωροῦ κόσμου πρόληψιν· καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι διὰ τῆς πράξεώς μου ταύτης ἀδικοῦνται ὑποκείμενα τινα, εἶμαι ἱκανὸς νὰ ὠφελήσω ἄλλας ἔτι πλείονα τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἔτι μᾶλλον χρήζοντα συνδρομῆς καὶ βοηθείας.»

Καὶ διὰ τῶν σοφιστικῶν, ἢ μᾶλλον ἀφρόνων του αὐτῶν σκέψεων καὶ φράσεων ἐπειρᾶτο νὰ ὑπερπερισσεύσῃ τὴν ἡσυχίαν τῆς ἀταράχου αὐτοῦ συνειδήσεως· οὕτω λοιπὸν λαμπρῶς κτίσας τὴν ῥηθεῖσαν οἰκίαν πρό τινων ἐτῶν, ἔζη ἐν αὐτῇ ἀσώτως μᾶλλον ἢ τρυφηλῶς, ὅσα αἴσχιστα καὶ μεμπτὰ ἀναισχύντως μετερχόμενος.

ἡ ἄδικος ἐκείνη καὶ παράνομος ὀψιπλουσιότης δώσασα τόνον ἀρκούντως πραγματικὸν εἰς τὴν ἰδίαν εὐπορίαν του, καὶ φυσιώσασα τὴν ἀνεγκέφαλον αὐτοῦ κεφαλὴν, ὡδήγει αὐτὸν εἰς πράξεις οὐχὶ μόνον αἰσχρὰς, ἀλλὰ καὶ πολυδαπάνους· ἡ βροτοφθόρος κραιπάλη φύσει ἐκ τῆς ἕξεως εἰς αὐτὸν καταντήσασα, ἐδημιούργει βαθμηδὸν τὸν κρημνὸν τῆς ἀπωλείας του· καταντήσας ἡδυπαθὴς μέχρι χαυνότητος, ἀκρατὴς μέχρις ἀκολασίας, καὶ ἀποφασιστικὸς μέχρι παραφορᾶς, ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ πράξῃ πᾶν ὅ,τι ἐφαίνετο νὰ γαργαλίζῃ τὰς πολυειδεῖς καὶ κτηνώδεις του ἐπιθυμίας· ἡ καρτερικὴ δὲ σύζυγός του ἀρκετὸν καιρὸν ὑποστᾶσα τὰς ἀφάτους αὐτοῦ κακοηθείας, ἀείποτε διαπληκτιζομένη, καὶ συνεχῶς ῥαβδιζομένη, ἀπεσύρθη τελευταῖον μετὰ τῶν δύο μικρῶν τέκνων της εἰς ἕνα τῶν πλησιεστέρων αὐτῆς συγγενῶν, ὅπου ὑποφέρουσα τὴν ἐγκατάλειψίν της ἐν σιωπῇ, ἤλπιζεν εἰς μόνον τὸν Θεόν.

Οὕτω λοιπὸν ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν οὗτος ἐκτρεπόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν μετρίων κακῶν εἰς τὰ χείρονα ἐκτραχηλιζόμενος, ἀναθέσας πρὸ καιροῦ ἅπασαν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἔργου του τὴν διεύθυνσιν πρὸς ἕνα τῶν εἰδημονεστέρων ὑπαλλήλων τοῦ καταστήματός του, καὶ μηδόλως πλέον περὶ αὐτοῦ μεριμνῶν, ἐνετρύφα λίαν ἀπαθῶς ἐν μέσῳ τῶν ἀταρβήτων σκέψεών του ἀείποτε περιστρεφομένων εἰς συζητήσεις ἐπίσης τρυφηλὰς καὶ ἀσέμνους.

Παραδείγματος χάριν, τίνας τῶν ὁμοιοφρόνων φίλων του νὰ προσκαλέσῃ σήμερον συνδαιτυμόνας, καὶ τίνας αὔριον.

Τίνας ἐκ τῶν φαυλοβίων παλλακίδων του νὰ μετακομίσῃ εἰς τὴν σημερινὴν εὐωχίαν δι' ἑαυτὸν, ὡσαύτως καὶ διὰ τοὺς συνεστιάτοράς του τοὺς πάντοτε τρώγοντας καὶ πίνοντας, καὶ ὅσα ἄλλα ἀνέκφραστα πράττοντας διὰ τῶν ἀφειδῶν αὐτοῦ ἐξόδων, καὶ τίνας εἰς τὸ αὔριον προητοιμαζόμενον συμπόσιον.

Τὴν Ὀθωμανικὴν μουσικὴν τὴν ὁποίαν μᾶλλον τῶν ἄλλων αὐτὸς ὑπερηγάπα νὰ φέρῃ σήμερον, ἢ τὴν Εὐρωπαϊκὴν, ἣν πρὸς χάριν τοῦ συρμοῦ προετίμων οἱ νεαροὶ συμπόται του.

Τὸ Ὀθωμανικὸν μπουρέκιον νὰ περικοσμήσῃ σήμερον τὴν πολυτελῆ τράπεζάν του, ἢ ἡ καινοφανὴς Εὐρωπαϊκὴ τοῦρτα.

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καθ' ἑκάστην διαλογιζόμενος, ἢ ποσῶς δὲν ἠθέλησεν, ἢ καιρὸν δὲν εὗρε νὰ ἐξετάσῃ εἰς ὁποίαν κατάστασιν εὑρίσκετο τὸ ἀδίκως ἀποκτηθὲν, καὶ διὰ μόνας τὰς τρυφὰς ταύτας ἀφιερωθὲν χρηματικόν του.

Ἀποφασιστικὸς, ὡς εἴπομεν, μέχρι παραφορᾶς, δὲν ἐδίσταζε μὲν νὰ διατάττῃ συνεχῶς τὸν γενικὸν ἐπιμελητὴν καὶ ἐπιστάτην τῆς οἰκίας του ὁποιασδήποτε πολυδαπάνους μαψιδιότητας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἔπακρον σκνιπὸς, ἀπέφευγε τοῦ νὰ θεωρῇ τοὐλάχιστον κατὰ πᾶν ἔτος τὸν διὰ τὰς μεγάλας ταύτας δαπάνας ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιστάτου του, φοβούμενος μὴ τὸν ἀνησυχήσῃ τὸ προσδοκώμενον τῶν ἐξόδων ποσόν.

Ἐσύστησε μόνον κατ' ἀρχὰς τὸν ἐπιμελητήν του αὐτὸν εἰς ἕνα Τραπεζίτην Ἀρμένιον τὸν μυστικώτερον αὐτοῦ φίλον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν πίστιν κατέθεσε τὰ παρανόμως καὶ ἀτίμως ἀποκτηθέντα ἐκεῖνα χρήματα, καὶ ὁσάκις ὁ ῥηθεὶς ἐπιστάτης εἶχε χρημάτων ἀνάγκην, δίδων εἰς τὸν Τραπεζίτην ἔγγραφον παραλαβῆς, ἐλάμβανεν ὅσα ἐζήτει· οὕτω λοιπὸν ἐξηκολούθει τὸ πρᾶγμα ἐπὶ πέντε ἔτη, χωρὶς ποσῶς νὰ ἐρωτήσῃ ὁ σαρδανάπαλος οὗτος οὔτε τὸν φίλον του Τραπεζίτην τί μέχρι τοῦδε ἔδωσεν, οὐδὲ τὸν ἐπιμελητήν του τί μέχρι τοῦδε ἔλαβεν.

Ἐν μιᾷ ὅθεν τῶν ἡμερῶν ἀπελθὼν ὁ ἐπιστάτης εἰς τὸν Ἀρμένιον ἵνα λάβῃ καὶ πάλιν κατὰ τὸ σύνηθες, ἀντὶ χρημάτων ἔλαβε παρ' ἐκείνου τὴν δυσάρεστον ἀπόκρισιν εἰπόντος, ὅτι τοῦ λοιποῦ νὰ μὴ λάβῃ πλέον τὸν κόπον νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν ἐπ' ἐλπίδι παραλαβῆς χρημάτων, ἐπειδὴ καὶ ὅσα ἔλαβε παρὰ τοῦ κυρίου του ἐκ διαλειμμάτων ἐπληρώθησαν, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς δὲν ἔχει οὐδὲ ὀβολὸν νὰ ἀπαιτῇ.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη συνέπεσε νὰ ἦναι ἡ πρώτη τοῦ μηνὸς, καθ' ἣν ὁ ἐπιστάτης οὗτος ἐχρεώστει νὰ πληρώσῃ τὸ ἰσότιμον τῶν ἐν τῇ

οἰκίᾳ τοῦ κυρίου του ληφθέντων τροφίμων τε καὶ λοιπῶν, καὶ ὅμως, ἐπέστρεψεν ἐκ τοῦ καταστήματος τοῦ Τραπεζίτου ἄνευ ὀβολοῦ· τί λοιπὸν ἔπρεπε νὰ κάμῃ; πῶς νὰ καταπείσῃ τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις τοσούτων τὸν ἀριθμὸν πρατήρων συνελθόντων ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἷς μετ' ἄλλον κατὰ τὴν μηνιαίαν των συνήθειαν; νὰ πληρώσῃ τάχα πρὸς τὸ παρὸν εἰς τοὺς ἀπαιτητὰς αὐτοὺς ἐκ τῶν ἰδίων του, ἐκ τῶν ὅσων δηλαδὴ ὁ ἄσωτος βίος καὶ ἡ κραιπάλη τοῦ κυρίου του ἐχορήγησαν εἰς αὐτὸν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀποκτήσῃ, καὶ δικαιωματικῶς νὰ θεωρῇ αὐτὰ ὡς ἴδια; ἂν τοιοῦτον ἐὰν ἔπραττεν, ἤθελε βεβαίως ὀνομάσειν ἀνόητον αὐτὸς ἑαυτόν· ἀλλὰ τί ἔκαμεν; ἀντὶ χρημάτων ἔδωσεν εἰς αὐτοὺς μαγικάς τινας λέξεις, καὶ οὕτως ἔλαβε μηνιαίαν ἀναβολῆς διωρίαν, μεχρισοῦ εὕρῃ τὸν ἁρμόδιον καιρὸν νὰ ἀναφέρῃ τὰ διατρέχοντα πρὸς τὸν κύριόν του, τὸν ἀεὶποτε τὰς τοιαύτας αὐτοῦ ὁμιλίας ἀποφεύγοντα, δι' ἣν προείπομεν αἰτίαν.

Ἔφθασεν ἐν τούτοις ἡ ληφθεῖσα διωρία, καὶ αὐτὸς δὲν εὗρεν εἰσέτι τὸν καιρὸν νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν κύριόν του τὴν δυσάρεστον τοῦ Τραπεζίτου ἀπάντησιν· ἐκεῖνος ποτὲ μὲν εὑρίσκετο ἐν τῷ τρώγειν καὶ ἀεὶποτε ἐν τῷ πίνειν, ποτὲ δὲ εἰς μέχρι μανίας θυμὸν δι' οὐτιδανὰ αἴτια, καὶ συνεχῶς εἰς τὴν ἀνόσιον καὶ ἄτιμον στρωμνήν του· κατέφυγε λοιπὸν καὶ πάλιν ὁ φρόνιμος ἐπιστάτης εἰς τὸ προνοητικόν του τέχνασμα, καὶ διὰ τῶν καταπειστικῶν ἐκείνων μαγικῶν του λέξεων, κατώρθωσε καὶ πάλιν νὰ λάβῃ παρὰ τῶν ἀπαιτητῶν διωρίαν ἀναβολῆς, τῶν ὁποίων τοῦ ποσοῦ ἡ ἀπαίτησις λίαν ἐπαισθητῶς κατὰ μῆνα ηὔξανεν.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, δηλονότι οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει πωληταὶ εἴτε τροφίμων, εἴτε ἐπίπλων καὶ λοιπῶν, ὅταν δὲν πληρωθῶσιν ἐν καιρῷ, μεταβάλλουσιν εὐθὺς τὰς φυσικάς των ἰδιότητας· ναὶ μὲν δὲν κόπτουσι μέχρι τινος τὰς μετὰ τῶν ἀγοραστῶν σχέσεις των, δίδουσι πρὸς αὐτοὺς τὸ πρᾶγμα των καὶ πάλιν ἐπ' ἀναβολῇ, πλὴν μὲ ὀλιγωτέραν εὐσυνειδησίαν· εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ ὅταν ἐγκαίρως πληρώνωνται δὲν ἔχουσι καὶ τότε τὴν συνείδησίν των

ἐπὶ τοσοῦτον καθαρὰν καὶ ἄῤῥυπον· ἀλλ' ὅταν ἴδωσιν ὅτι τὰ χρήματά των ἀργοποροῦσι, καὶ δὲν ἔρχονται τακτικῶς εἰς τὴν προσδιωρισμένην ἐποχὴν, εἰς τοιαύτην περίστασιν ἐρεθίζονται ἔτι μᾶλλον, καὶ ἐπαυξάνουσι καθ' ὅσον δύνανται τὸ ἐν καιρῷ πληρωμῆς συγγνωστὸν σχεδὸν παρ' αὐτοῖς ἁμαρτημάτων ἐκεῖνο· ἀκούων δὲ ὁ ἀναγνώστης ἁμάρτημα, ἂς μὴ νομίσῃ ὅτι πράττουσι κἀνένα φόνον, ἢ ἱεροσυλίαν τινα, ἄπαγε! οὐδὲν ἐξ αὐτῶν· ἐκεῖνοι μόλις τολμῶσιν οἱ πτωχοὶ νὰ προσθέτωσιν εἰς τὸν ὑπολογισμόν των, ἓν μόνον, ἢ καὶ ἐνίοτε δύο ἐφ' ἑνὸς, καὶ τοῦτο διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, ὡς μεταξύ των ἀνερυθριάστως λέγουσι.

Κατὰ συνέπειαν ὅθεν τῆς γενικῆς ταύτης τῶν πωλητῶν συνηθείας, καὶ οἱ πιστωταὶ οὗτοι τοῦ ἐπιστάτου τῆς σαρδαναπαλικῆς οἰκίας ἐκτελοῦντες εὐσυνειδότως τὴν πατροπαράδοτον αὐτῶν συνήθειαν τοῦ προσθέτειν ἓν ἢ δύο ἐφ' ἑνὸς, δὲν ἔπαυον φέροντες καθ' ἑκάστην τὸ πρᾶγμα των ἐκεῖσε ὡς καὶ πρότερον, πλὴν μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν ἀνεχώρουν σιωπῶντες ὡς ἄλλοτε, ἀλλ' ἐπενθύμιζον συνεχῶς εἰς τὸν ἐπιστάτην τὴν ὑπόσχεσίν του, προτείνοντες ὅτι κατὰ τὴν προσεχῆ διωρίαν θέλουσιν ἀφεύκτως χρήματα.

Ἐν τούτοις ὁ φρόνιμος ἐπιμελητὴς εἴτε βαρυνθεὶς ἐκ τῶν καθημερινῶν ἀπαιτήσεών των, εἴτε φθονήσας βλέπων αὐτοὺς ἀναφανδὸν σχεδὸν συμμεριζομένους τὸ μέχρι τοῦδε δικαίωμα αὐτοῦ, τὸ δικαίωμα τοῦ προσθέτειν δηλονότι, ὡς πολλοὶ πλουσίων οἰκιῶν ἐπιστάται καταχρώμενοι τῆς πίστεως τῶν κυρίων αὐτῶν, δὲν ἀμελοῦσι νὰ δημιουργήσωσι τὸ μέλλον των, ἀπεφάσισε νὰ ἀναφερθῇ ἐγγράφως πλέον πρὸς τὸν κύριόν του, βέβαιος ὢν ὅτι καὶ πάλιν δὲν θέλει εὕρειν ἁρμόδιον καιρὸν διὰ νὰ τὸν ὁμιλήσῃ προφορικῶς.

Τὴν ἐπιοῦσαν ὅθεν ἅμα ἐκεῖνος ἐξύπνησε, καὶ ἔπιε τὸ ἐξ οἰνοπνεύματος πρῶτον του ποτήριον διὰ νὰ διασκεδάσῃ δῆθεν τὴν ἐκ τῆς ἑσπερινῆς πολυποσίας καρηβαρίαν του, βλέπει αἴφνης πλησίον του ἐπιστολήν τινα, τὴν ὁποίαν λαβὼν καὶ παρατηρήσας ὅτι ἦν εἰς ὄνομά του εὐθὺς ἀπεσφράγισεν· ἐκ πρώτης δὲ ὄψεως θεωρήσας

ἀπροσδοκήτως τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐπιστάτου του, ἔῤῥιψε μακρὰν τὸ γραμμάτιον μὲ ἀγανάκτησιν, καὶ εἶπε.

— Τί μωρὸς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος! ἐν ᾧ βλέπει ὅτι ἀποφεύγω τὰς ἀνοήτους ὑπὲρ τῶν συμφερόντων μου μερίμνας του, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸν ἀκούσω, αὐτὸς ἐτόλμησε καὶ νὰ μὲ γράψῃ.

Καὶ ἐκάγχασε χασμώμενος ὁ ἀσύνετος· ἀναστὰς εἶτα, καὶ ῥοφῶν τὸν καπνὸν τοῦ ἀνὰ χεῖρας του καπνοσωλῆνος, ἤρχισε νὰ διαβαδίζῃ εἰς τὸ δωμάτιον ἕτοιμος νὰ πίῃ καὶ δευτέραν φορὰν ἐκ τοῦ ἀγαπητοῦ του ποτοῦ· ἀλλ' ἐν ᾧ ἔλαβε τὸ ποτήριον, καὶ ἤγγιζεν αὐτὸ εἰς τὰ χείλη, τὸ βλέμμα του ἐκ συμπτώσεως ἀπήντησε τὸ γραμμάτιον, καὶ εἶδεν ὅτι μετὰ τὴν ὑπογραφὴν εἴπετο καὶ ὑστερόγραφον· καταπιὼν ὅθεν εὐθὺς τὸ ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ῥευστὸν, ἔλαβεν ἐκ περιεργείας τὸ ἐπιστόλιον διὰ νὰ παρατηρήσῃ τί τοῦτο τὸ ὑστερόγραφον· ἀλλὰ μόλις διῆλθε τοὺς ὀλίγους ἐκείνου στίχους, ἀνέτεινεν ἀμέσως τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπορῶν καὶ διστάζων, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ καθαρῶς τὰ γραφόμενα· ταῦτα δὲ ἦτο τὰ ἑξῆς.

«Καὶ πάλιν σᾶς τὸ λέγω· ἂν ἕως εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς δὲν »μὲ διορίσητε κἀνὲν μέρος διὰ νὰ λαμβάνω χρήματα διὰ τὰ κα»θημερινὰ τῆς οἰκίας σας ἔξοδα, οὔτε φαγητὸν πλέον θέλει ὑπάρχει »οὔτε ποτὸν, καὶ νὰ μὴ πειραχθῆτε εἰς ἐμέ.»

Ἐσκέφθη τότε ἐπί τινα λεπτὰ ἐνδοιάζων, καὶ κατέφυγε καὶ τρίτον ἤδη εἰς τὸ ποτήριον· ἀνήσυχος δὲ ὅλος ἐκ τῆς ἀκατανοήτου ἐκείνης τοῦ ὑστερογράφου ἐννοίας, ἔλαβε καὶ πάλιν εἰς χεῖρας τὸ γραμμάτιον, καὶ ἤρχισε νὰ διέλθῃ ὅλην τὴν ἐπιστολὴν, ἐμπεριέχουσαν τάδε.

«Δύο σχεδὸν μῆνες πλησιάζουν ὁποῦ ὁ Σαῤῥάφης Καραμπὲτ »Ἀγὰς ἔπαυσε νὰ μὲ δίδῃ χρήματα, ἐπειδὴ καθὼς λέγει, ἐτελείω»σαν πλέον ὅσα τὸν ἐδώσατε, καὶ δὲν σᾶς χρεωστεῖ εἰς τὸ ἑξῆς »οὔτε λεπτόν· ἀπὸ τότε ἕως τώρα θέλω νὰ σᾶς ὁμιλήσω, πλὴν δὲν »εὑρίσκω καιρόν· ὅ,τι ἠμπόρεσα ἔκαμα, καὶ οἰκονόμησα τὰ καθη-

»μερινὰ ἔξοδα τόσας ἡμέρας, ἀλλὰ εἰς τὸ ἑξῆς δὲν ἠμπορῶ πλέον· »ὅλοι ὅσοι ἔδωσαν τὸ πρᾶγμα τους ἐσυκώθησαν διαμιᾶς, καὶ ζη»τοῦν τὰ χρήματά τους, καὶ μόλις ἠμπόρεσα νὰ λάβω διωρίαν »ἕως εἰς τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς, δηλαδὴ ἕως μετὰ πέντε ἡμέρας· συλλογισθῆτε λοιπὸν τί πρέπει νὰ κάμετε.

ὁ ταπεινὸς δοῦλος σας

Ἀργυράκης Μαρουήλ.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Εἰς ὅλον τοῦτο τῆς ἀναγνώσεως τὸ διάστημα ἡ ἠλλοιωθεῖσα τοῦ προσώπου του μορφὴ ἐλάμβανε βαθμηδὸν τὴν προτέραν χροιάν της, καὶ ἡ ἐπὶ μικρὸν διαταραχθεῖσα καρδία του ἐπανήρχετο εἰς τὴν πρώτην γαλήνην της· μακρὰν τοῦ νὰ δώσῃ πίστιν εἰς τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν τῶν γραφομένων τοῦ ὑπηρέτου του, ἀπέδωσεν αὐτὸς ταῦτα εἰς τὴν ἐπὶ τῷ ἀστεΐζεσθαι φυσικὴν κλίσιν καὶ συνήθειαν τοῦ φίλου του Τραπεζίτου, καὶ εἰς τὴν εὔπιστον εὐήθειαν τοῦ ἐπιστάτου του.

Τὴν σιγμὴν ἐκείνην ὁ ἔξω τῆς θύρας ἱστάμενος ὑπηρέτης ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσιν τοῦ Τραπεζίτου Καραμπὲτ Ἀγᾶ, καὶ εὐθὺς ὁ Ἀρμένιος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον εὔχαρις μὲν ὡς πάντοτε καὶ φαιδρὸς, ἀλλὰ καὶ σοβαρὸς ἐνίοτε διὰ λόγους ἀνωτέρους· ἐν μέσῳ οὖν τῶν τετριμμένων ἀμοιβαίων φιλοφρόνων προσρήσεων, ὁ μὲν οἰκοδεσπότης ἐρεθιζόμενος ἐκ τῆς πρὸ μικροῦ πόσεως, ἐγέλα λίαν συνεχῶς ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπων τὸ πρόσωπον τοῦ ἀρτίως εἰσελθόντος· ὑπεγέλα δὲ σπανίως καὶ ὁ Ἀρμένιος ἐξ ἀνάγκης ὡς μὴ δυνάμενος ὁλοσχερῶς νὰ ἀδιαφορῇ εἰς τοὺς εἴτε εὐλόγους εἴτε παραλόγους γέλωτας τοῦ φίλου του, καὶ ἐπὶ τέλους· προλαβὼν εἶπεν·

— Ὑπερχαίρω βλέπων σας ἐπὶ τοσοῦτον εὔθυμον· δύναμαι ἄραγε καὶ ἐγὼ νὰ μάθω τὴν αἰτίαν;

Ὁ δὲ καὶ πάλιν ἐξακολουθῶν ἀκρατήτως νὰ γελᾷ, ὑπέλαβεν.

— Ἂν ἀγαπᾷς τὸν Θεόν! δὲν ἠμπόρεσας νὰ εὕρῃς κἀνένα ἄλλον

νὰ ἀστεϊσθῇς, εἰμὴ μὲ αὐτὸν τὸν ἰδικόν μου τὸν ἀνόητον; τὸ ζῶον ἀπὸ τὸν φόβον του ὀλίγον ἔλειψε νὰ μᾶς ἀφήσῃ χωρὶς φαγητὸν, καὶ χωρὶς πιοτόν· ἀλλὰ πῶς ἐφεῦρες τοιοῦτον ἓν παράδοξον ἐπινόημα;

Ἐγὼ! μὲ ποῖον ἠστεΐσθην; ἠρώτησεν ὁ Ἀρμένιος ὡς ἀπορῶν.

— Καὶ πῶς! δὲν ἐνθυμεῖσαι τί ἐφεῦρες νὰ εἴπῃς πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸν Ἀργύρη;

— Εἰς ποῖον Ἀργύρη;

— Καλὲ, εἰς τὸν ἐδικόν μου, τὸν ἐπιστάτην τῆς οἰκίας μου.

— Λάθος, φίλε μου! καὶ μὲ ἀνήκει διὰ νὰ ἀστεϊσθῶ ἐγὼ μὲ ἐκεῖνον;

— Περίεργον· πρὸ ἡμερῶν τινων δὲν ἔπειράθης νὰ δοκιμάσῃς τὸν εὐπιστίαν του, ἢ μᾶλλον τὴν εὐήθειάν του;

— Ἐγὼ; οὐχὶ φίλε μου! ἀπατᾶσαι.

— Ἰδοὺ ἐνθυμήθητι· εἶπεν ὁ Σαρδανάπαλος Μηνᾶς, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα καιρὸς εἶναι ἤδη νὰ διαδηλώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, καὶ ἐνεχείρισε τὸ γραμμάτιον τοῦ ἐπιστάτου του πρὸς τὸν Τραπεζίτην.

Ἐν ᾧ δὲ ἐκεῖνος ἡτοιμάζετο νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὸ ὡς μὴ γνωρίζων τοὺς ἑλληνικοὺς χαρακτῆρας, ἁπλώσας ὁ Μηνᾶς τὴν χεῖρα ἔλαβε τὸ γραμμάτιον, εἰπών·

— Ἄ! λησμόνησα ὅτι δὲν γνωρίζεις τὴν ἑλληνικὴν γραφήν· ἰδοὺ νὰ σοὶ τὸ ἀναγνώσω ἐγώ· πόσον θέλεις γελάσειν· ἀλλὰ πρὸ τῆς ἀστείας ταύτης ἀναγνώσεως θέλεις νὰ πίωμεν ὀλίγον;

Καὶ εὐχαρίστως κατανεύσαντος τοῦ Ἀρμενίου ὡς ἐπὶ μόνῃ τῇ τῆς εὐωχίας ἐλπίδι λίαν συνεχῶς ἐπισκεπτομένου τὸν οἶκον αὐτὸν, ἐσήμανεν ὁ Μηνᾶς τὸν κώδωνα, καὶ ὁ ἔξω τῆς θύρας ἱστάμενος ὑπηρέτης εἰσελθὼν, ἐστάθη περιμένων τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου του τοῦ ἐκ τῶν πολλῶν γελώτων σχεδὸν δακρύοντος.

— Γέμισαί μας τὰ ποτήρια· εἶπεν ἀκολούθως πρὸς τὸν ὑπηρέτην του ἀποτεινόμενος.

Πιόντες δὲ ἀμφότεροι, ἔλαβεν ὁ μὲν τὸ ἐπιστόλιον, καὶ μεγα-

λοφωνως ἀναγινώσκων αὐτὸ, κατὰ πᾶσαν περικοπὴν μεθηρμήνευε τὴν ἔννοιαν ὀθωμανιστὶ πρὸς κατάληψιν τοῦ ἀκούοντος, οὐχὶ δὲ καὶ πάλιν ἄνευ ἀκρατήτων γελώτων· ὁ δὲ ἠκροάζετο μὲν προσεκτικῶς τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ τὴν μετάφρασιν ὡσαύτως, ἀλλὰ μὲ ὕφος πάντῃ σοβαρὸν, μὲ ὕφος ἀνθρώπου μηδόλως παίζοντος ἐν οὐ παικτοῖς.

— Τί λέγεις λοιπὸν εἰς ταῦτα; ἐπρόσθεσεν ἐρωτῶν τὸν Τραπεζίτην μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἀναγνώσεως, καὶ πάλιν μὲ τοὺς ἰδίους γέλωτας.

— Ὅσον περὶ τῶν ἀφορώντων ἐμὲ, λέγω ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα· εἶναι ἀληθέστατα ὅσα σᾶς γράφει ὅτι τὸν εἶπον· περὶ δὲ τῶν ἄλλων, περὶ τῆς στερήσεως δηλονότι τῶν τροφίμων καὶ ποσίμων δὲν ἔχω τί νὰ εἴπω· περὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου ἐκεῖνος καὶ ὑμεῖς κάμετε καλά· ἀπεκρίθη ὁ Τραπεζίτης ἀγερώχως.

— Δηλαδὴ:

— Δὲν τὸ ἐννοήσατε;

— Ποσῶς.

— Σᾶς λέγω λοιπὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπός σας ἔχει κάθε δίκαιον.

— Διατί;

— Ἀκόμη καὶ ἄλλας ἐξηγήσεις θέλετε; ἰδού· ἀφ' οὗ βέβαια δὲν ἔλαβεν ὁ δυστυχὴς τὰς διαταγάς σας διὰ νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ κἀνὲν μέρος χρήματα, εἶναι ἀναμφιβόλως ἐπόμενον ὅτι θὰ σᾶς ἀφήσει καὶ πεινῶντας καὶ διψῶντας.

— Μήπως τάχα ἠρχίσατε νὰ περιορίζηται τὰς πρὸς αὐτὸν δόσεις σας;

— Δὲν σᾶς ἐννοῶ.

— Μήπως δηλαδὴ δὲν δίδετε εἰς αὐτὸν ὅσα σᾶς ζητεῖ;

— Σχεδὸν πρὸ δύο μηνῶν τῷ ἔδωσα τὴν εἴδησιν ὅτι δὲν ἔχει δικαίωμα πλέον οὔτε ὀβολὸν νὰ ζητῇ.

— Καὶ διατί;

Μόλις ἐπρόφθασεν ὁ ἄθλιος Μηνᾶς νὰ ψιθυρίσῃ ἀφήσας πλέον κατὰ μέρος τοὺς θυμήρεις καγχασμούς του, καὶ ὁ Τραπεζίτης ἐκ-

βαλὼν ἀμέσως ἐκ τοῦ κόλπου του χάρτην ἐπτυγμένον, ἀνέπτυξεν αὐτὸν, καὶ ἐνεχείρισεν εἰς ἐκεῖνον εἰπών·

— Ἰδοὺ ὁ ὑπολογισμὸς τῶν δι' ὑμᾶς δόσεών μου.

Λαβὼν δὲ ὁ ἔκπληκτος Μηνᾶς τὸ ἔγγραφον, καὶ θελήσας ταχύτερον νὰ βεβαιωθῇ ἐὰν ἀληθῶς ὑπάρχῃ πραγματικὴ καὶ βεβαία ἡ ἀπροσδόκητος καὶ αἰφνίδιος καταστροφὴ του, χωρὶς ποσῶς νὰ παρατηρήσῃ κατὰ σειρὰν τὰς κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τραπεζιτικῆς διπλογραφίας κατεστρωμένας κατὰ μέρη ποσότητας, ἐπέστησεν εὐθὺς τὸ ἄρτι μὲν ἐκ τῆς μέθης, ἤδη δὲ ἐκ τῆς ὑποφαινομένης ἀπογνώσεως τεθολωμένον βλέμμα του εἰς τὸ ἔσχατον συγκεφαλαίωμα, καὶ μετὰ φρίκης εἶδεν ὅτι ἡ τοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου του κατάθεσις πρὸς τὸν Τραπεζίτην ἀληθῶς ἐφαίνετο συμπεπληρωμένη· ἐφ' ᾧ καὶ ἐρρίγησε μὲν ἐνδομύχως, καὶ ἱδρὼς ψυχρὸς ἐρρεύσεν ἐκ τοῦ μετώπου του, ἔλαβε πλὴν τὴν γενναιότητα νὰ μὴ ταπεινωθῇ ποσῶς ἐνώπιον τοῦ Ἀρμενίου, μηδόλως ἀποδείξας οὔτε διὰ τῶν λόγων, οὔτε διὰ τῶν τρόπων του σημεῖον τι ἀθυμίας ἐμφαντικόν, ἐκτὸς μόνον ὅτι οἱ ἀλλεπάλληλοι ἐκεῖνοι γέλωτες δὲν ὑπῆρχον πλέον· προσλαβὼν δὲ τὴν μεγαλητέραν ἀταραξίαν ἀπέθεσε τὸ ἔγγραφον πλησίον του, καὶ ἀτενίσας πρὸς τὸν Τραπεζίτην ὑπέλαβεν.

— Ἀφ' οὗ φίλε μου! οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, πῶς μέχρι τοῦδε δὲν μοὶ ὡμίλησας τὸ παραμικρόν;

— Ἐστοχάσθην περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω καὶ πρὸς ὑμᾶς τὰ αὐτὰ, ἀφ' οὗ προηγουμένως ὡμίλησα τὸν ἄνθρωπόν σας.

— Τοὐλάχιστον πῶς δὲν μοὶ ἐζήτησας τὸ ἀνὰ χεῖρας μου ἔγγραφόν σου;

— Δὲν ἔχω καμμίαν αἰτίαν νὰ δυσπιστῶ εἰς ἀνθρώπους ὡς ὑμᾶς, Κύριε! καὶ ἑπομένως, ἀντὶ τοῦ ἀνὰ χεῖρας σας ἐγγράφου μου, κρατῶ τὰς ἀποδείξεις ὑμῶν, καὶ τὰς τοῦ ἀνθρώπου σας.

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι κατὰ τὸ παρὸν εἰς ποῖον μέρος εὑρίσκεται· αὔριον ὅμως ἔχετε τὸ ἔγγραφόν σας.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, τίς ἡ βία· τότε λοιπὸν λαμβάνετε καὶ τὰς ἀποδείξεις σας· τολμῶ δὲ ἐν τούτοις νὰ ἐλπίσω φίλε μου! ὅτι

καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τῶν πρὸς ὑμᾶς ἐκδουλεύσεών μου νὰ μὴ σᾶς δυσηρέστησα ποσῶς· καὶ πέποιθα ὅτι ἐάν ποτε λάβητε καὶ πάλιν χρείαν, δὲν θέλετε βεβαίως προτιμήσειν ἄλλον τινα· ἴσως βεβαίως ἐγνωρίσατε ὅτι ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς δουλεύω ἐφ' ὅλης μου τῆς ζωῆς.

— Ὑπερευχαριστῶ Κύριε! ὑπερευχαριστῶ· εἶπεν ὁ Μηνᾶς λίαν καταξήρως, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀγωνιζόμενος νὰ κρύπτῃ τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ἀδημονίαν του, εἰς τὰς ἐπὶ προσχήματι φιλίας αἰσχροκερδεῖς ἢ ληστρικὰς μᾶλλον πράξεις τε καὶ προτάσεις τοῦ Ἀρμενίου Τραπεζίτου, καὶ ἔπειτα λίαν καταπίκρως ἐπρόσθεσεν.

— Ἂν ἀγαπᾶτε ἀρήσατε τὸν ὑπολογισμὸν αὐτὸν ἐνταῦθα.

— Ὁρισμός σας φίλε μου! ἀπεκρίθη ὁ Ἀρμένιος μετὰ προθυμίας, καὶ ἐσκέφθη ὅτι καθίσταται ἐπάναγκες νὰ ἀναχωρήσῃ ἀμέσως, καὶ ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν δὲν ἔπρεπε νὰ ἐλπίζῃ εὐωχίαν εἰς οἶκον τοῦ ὁποίου ὁ κύριος ἀπροσδοκήτως πρὸ ὀλίγου ἐπληροφορήθη μίαν μεγάλην του ζημίαν· διὸ καὶ ἀνεχώρησε, πρώτην ἤδη φορὰν καταβαίνων τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος τοῦ οἴκου ἐκείνου ἐν νηφαλιότητι, δυσαρεστηθεὶς μὲν μικρὸν ὡς στερηθεὶς ἑνὸς συνήθως λαμπροῦ συμποσίου, ἀλλὰ μέγα χαίρων εἰς τὴν ἐπιτυχίαν του διὰ τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ Μηνᾶ ἀδιαφιλονείκητον παραδοχὴν τοῦ ἐπέκεινα παντὸς ἀθεμίτου ὅρου κατεχρηστικωτάτου ἐκείνου ὑπολογισμοῦ.

Ὁ Μηνᾶς ἐν τούτοις ἅμα ἐξῆλθεν ὁ Ἀρμένιος ἐγκαταλιπὼν τὸ μέρος ὅπου ἐκάθητο, ἐσυκώθη, ἐβημάτισεν ὀλίγον μηχανικῶς πως εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ πιάσας τὰς ἄκρας τοῦ δασυτρίχου μύστακός του, καὶ ἐκτρίβων αὐτὰς, ἔκυψε πρὸς τὰ κάτω τὴν κεφαλὴν διάτινα λεπτὰ, σκεπτόμενος τί ὤφειλε νὰ πράξῃ εἰς τοιαύτην περίστασιν· εἶτα ὡς εἰς σύμβουλον πλησιάσας εἰς τὸ ποτὸν, ἔλαβεν ὄχι πλέον τὸ ποτήριον, ἀλλ' ὅλην τὴν φιάλην, καὶ καθήσας ἐτοποθέτησεν αὐτὴν πλησίον του· λαβὼν δὲ ἀκολούθως μὲ ὑπέρμετρον δυσθυμίαν τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ Τραπεζίτου, ἤρχισε νὰ διέλθῃ κατὰ σειρὰν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὰ γραφόμενα, ὡς ἀκολούθως.

Σημείωσις τῶν ὅσων χρημάτων λαμβάνει ὁ Κ. Ἀργύριος ἐπιστάτης καὶ οἰκονόμος τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Μηνᾶ Καλημεροπούλου· ὡσαύτως καὶ τῶν ὅσων λαμβάνει ὁ ἴδιος Κ. Καλημερόπουλος, ἀκόμη καὶ τῶν ὅσων δίδονται ἀλλαχοῦ κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς εὐγενίας του, ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ καταστήματος μας κατατεθέντος χρηματικοῦ κεφαλαίου του, συνισταμένου εἰς γρόσια ὀθωμανικά

4,000,000 ἤτοι τέσσαρα ἑκατομμύρια.

ΠΡΩΤΟΝ ΕΤΟΣ.

1840: *Ἰανουαρίου* 1.

«Ὅσα ἐξωδεύθησαν διὰ τὴν πρό τινων ἐτῶν οἰκοδομὴν τῆς εἰς Γενὶ Μαχαλὲ τοῦ Πεσὶκ τασὶ οἰκίας του.	585,000
«Ὅσα δι' ἔπιπλα καὶ κοσμήματα τῆς οἰκίας.	238,000
«Ὅσα εἰς τὸν Κ. Ἀργύρη κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἀποδείξεις του δι' ἔξοδα οἰκιακὰ ἑνὸς ἔτους.	135,000
«Ὅσα εἰς τὸν ἴδιον Κ. Καλημερόπουλον δι' ἰδιαίτερα αὐτοῦ ἔξοδα, κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἐγγράφους ἀποδείξεις του, καὶ κατὰ τὰς προφορικὰς διαταγάς του.	100,000
Τὸ ὅλον τοῦ πρώτου ἔτους	1,058,000

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΤΟΣ.

1841: *Ἰανουαρίου* 1.

«Ὅσα εἰς τὸν Κ. Ἀργύρη κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἀποδείξεις του δι' ἔξοδα οἰκιακὰ ἑνὸς ἔτους.	205,000
«Ὅσα εἰς τὸν ἴδιον Κ. Καλημερόπουλον δι' ἰδιαίτερα αὐτοῦ ἔξοδα κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἐγγράφους ἀποδείξεις του, καὶ κατὰ τὰς προφορικὰς διαταγάς του.	155,000
«Ὅσα κατὰ παραγγελίαν τῆς εὐγενίας του διὰ τέσσαρα λαμπρὰ ὀχήματα, καὶ δέκα ἵππους Ἀραβικούς.	200,000
Τὸ ὅλον τοῦ δευτέρου ἔτους	560,000

ΤΡΙΤΟΝ ΕΤΟΣ.

1842: *Ἰανουαρίου* 1.

«Ὅσα εἰς τὸν Κ. Ἀργύρη κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἀποδείξεις του δι' ἔξοδα οἰκιακὰ ἑνὸς ἔτους.	335,000
«Ὅσα εἰς τὸν ἴδιον Κ. Καλημερόπουλον δι' ἰδιαίτερα αὐτοῦ ἔξοδα κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἐγγράφους ἀποδείξεις του, καὶ κατὰ τὰς προφορικὰς διαταγάς του.	305,000
«Ὅσα διὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ συζύγου τῆς Ἀρμενίδος Πιράπ Τουτοῦς.	10,000
«Ὅσα τὴν ἐπιοῦσαν διὰ τὸ μετὰ τῆς Πιράπ Τουτοῦς λαμπρὸν ἐκεῖνο συμπόσιον εἰς Κεὰτ-Χανὲ.	18,500
Τὸ ὅλον τοῦ τρίτου ἔτους	668,500

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΕΤΟΣ.

1843: *Ἰανουαρίου* 1.

«Ὅσα εἰς τὸν Κὺρ Ἀργύρη κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἀποδείξεις του, δι' ἔξοδα ἑνὸς ἔτους.	395,300
«Ὅσα εἰς τὸν ἴδιον Κύριον Καλημερόπουλον κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἀποδείξεις του, καὶ κατὰ τὰς προφορικὰς διαταγάς του	300,000
«Ὅσα ἐξωδεύθησαν κατὰ διαταγὴν τῆς εὐγενίας του διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς . . . . καὶ ἐπειδὴ εἰμὶ βέβαιος ὅτι τὸ παρὸν ἔγγραφον δὲν θέλει ἔλθειν ὑπ' ὄψιν καὶ ἑτέρου τρίτου τινος, εὐκολύνομαι νὰ ἐκφρασθῶ σαφέστερα, ὡς τὰ πάντα μεταξὺ ἡμῶν ἀμφοτέρων γνωστὰ . . . . διὰ τὴν ὑπόθεσιν λέγω, τῆς ἀπαισίου ἐκείνης ἁρπαγῆς τῆς ὡραίας καὶ ἀκάμπτου Ἰταλίδος.	100,000
«Ὅσα εἰς Ἰατροὺς καὶ ἰατρικὰ διὰ τὴν ἀτελεσφόρητον ἀποβολὴν τοῦ ἐμβρύου	11,500
«Ὅσα εἰς τὴν διὰ δηλητηρίου δολοφονίαν της	12,000
«Ὅσα διὰ τὸν μυστικὸν ἐνταφιασμόν της εἰς τὸν κῆπον τῆς εὐγενίας του.	60,000
Τὸ ὅλον τοῦ τετάρτου ἔτους	878,800

ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΤΟΣ.

1844: *Ἰανουαρίου* 1.

«Ὅσα εἰς τὸν Κὺρ Ἀργύρη κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἀποδείξεις του, δι' ἔξοδα ἑνὸς ἔτους	350,000
«Ὅσα εἰς τὸν ἴδιον Κύριον Καλημερόπουλον κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ ἀποδείξεις του, καὶ κατὰ τὰς προφορικὰς διαταγάς του.	315,000
«Ὅσα ἐξωδεύθησαν κατὰ διαταγὴν τῆς εὐγενίας του εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῆς οἰκίας τοῦ μαστρωποῦ Ὀβανὲζ.	29,700
«Ὅσα εἰς τοὺς κατασκοπεύσαντας τὸν ῥηθέντα μυστικὸν ἐνταφιασμὸν, καὶ ἑτοίμους νὰ προδώσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν.	40,000
«Ὅσα διὰ τοὺς κόπους τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ταπεινοῦ μας καταστήματος διὰ πέντε ἔτη ὁλόκληρα	100,000
Τὸ ὅλον τοῦ πέμπτου ἔτους	834,700

Τὸ ὅλον τῆς πενταετίας.

Πρῶτον ἔτος 1840: ἀπὸ πρώτης Ἰαννουαρίου	Γρ.	1,058,000
Δεύτερον ἔτος 1841: ἀπὸ πρώτης τοῦ αὐτοῦ	»	560,000
Τρίτον ἔτος 1842: ἀπὸ πρώτης τοῦ αὐτοῦ	»	668,500
Τέταρτον ἔτος 1843: ἀπὸ πρώτης τοῦ αὐτοῦ	»	878,800
Πέμπτον ἔτος 1844: ἀπὸ πρώτης τοῦ αὐτοῦ	»	834,700
		4,000,000

«Ἂς μὴ πειραχθῇ δὲ ἐν τούτοις ὁ ἀγαπητὸς φίλος Κύριος Καλημερόπουλος ἂν τὸ ταπεινὸν ἡμῶν κατάστημα δὲν συνηθίζῃ νὰ πληρώνῃ τόκους εἰς τοιαῦτα χρήματα στατὰ καὶ ἀκίνητα· τὸ ἡμέτερον ταμεῖον ἔχον καθ' ἑκάστην ὑπ' ὄψιν τὰς ἀδρὰς τῆς εὐγενίας του δαπάνας, καὶ ὑποπτευόμενον μήπως αἰφνιδίως ποτε ζητηθῇ καὶ ἡ ὁλικὴ τοῦ κεφαλαίου ποσότης διαμιᾶς, ἔλαβε μέτρα

νὰ μὴν ἐκθέσῃ ταῦτα εἰς κυκλοφορίαν καρπὸν βεβαίως φέρουσαν, ἀλλὰ νὰ τὰ διατηρῇ ὅλως ἀνέπαφα διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον· ἀρκεῖ μόνον ὅτι ὁ ἄνθρωπός της δὲν ἀνεχώρησε ποτὲ μὴ λαβὼν ὅσα ἐζήτει, καὶ ὅτι αἱ διαταγαὶ τῆς ὑμετέρας εὐγενίας αὐθωρὸν ἐξεπληροῦντο. »

1845 κατὰ Ἰαννουάριον.

Ὁ εἰλικρινὴς αὐτῆς φίλος

ΚΑΡΑΠΕΤ ΤΖΑΝΙΚ.

Παράδοξον ἀληθῶς πῶς μετὰ τὴν κεραυνοφόρον ταύτην ἀνάγνωσιν δὲν διερράγη ὁ ἄθλιος ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ θυμοῦ, καὶ τῆς πολλῆς ἀδημονίας του· αὐτὸς ὁ τοσοῦτον πονηρὸς καὶ πανοῦργος, νὰ καταντᾷ ἤδη θῦμα ἑνὸς ἀνθρώπου μέχρι τοῦδε τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν εἰλικρίνειαν προσποιουμένου! αὐτὸς ὁ τοσοῦτον ἐγκαυχώμενος ἐπὶ ταῖς ἀείποτε ἀλανθάστοις τῶν ῥαδιουργιῶν του ἐπιτυχίαις, νὰ βλέπῃ ἤδη ἑτοιμόῤῥοπον τὴν ὕπαρξίν του ἐκ τῶν ῥαδιουργιῶν ἑνὸς ἔτι μᾶλλον ἐπιτυχεστέρου ἀντιπάλου, μέχρι τοῦδε τοσοῦτον ἐπιτυχῶς τὴν ἀλωπεκὴν ἡμφιεσμένου! αὐτὸς ὁ τοσοῦτον εἰς τὸ λῃστεύειν καὶ ἁρπάζειν ἔμπειρος καὶ ἐπιτήδειος, νὰ θεωρῇ ἤδη τὰ ὑπάρχοντά του λῃστευόμενα καὶ ἁρπαζόμενα ὑπ' ἀνθρώπου, οὗτινος καὶ τὴν πίστιν αὐτὸς μόνος ἐξελέξατο, καὶ τὸν τρόπον ὑπερήρεσε, καὶ τὴν συμπεριφορὰν οὐχ ὑπερεῖδε! καὶ τὸ χείριστον ἀκόμη, αὐτὸς ὁ τοσοῦτον εἰς τὰς αἰσχρὰς καὶ ἀποτροπαίους πράξεις του μυστικώτατος ἄλλοτε, νὰ καταντήσῃ ἤδη ἀεικίνητον παίγνιον ἑνὸς ἀνθρώπου καταχθονίου, καθ' ὅλην τὴν ἐντέλειαν γνωρίζοντος πολλὰς ἐγκληματικὰς αὐτοῦ πράξεις! καὶ ὅμως, ἐσκέφθη μικρὸν ἐν σιωπῇ, ἔπιεν ἐκ τοῦ ποτοῦ του, καὶ κωδωνίσας διέταξε τὴν ἔλευσιν τοῦ ἐπιστάτου του.

— Πόσα χρήματα μέχρι τοῦδε ἔλαβες ἀπὸ τὸν Τραπεζίτην μας; ἠρώτησεν αὐτὸν ἅμα ἐμφανισθέντα.

— Τὸ κατάστιχόν μου τὸ ἠξεύρει Λυθέντα! ἰδοὺ αὐτό.

Καὶ δραμὼν ἀκροποδητὶ ἔφερεν εὐθὺς ἐν ὀγκώδες βιβλίον μη-

δόλως διαφέρον κατὰ τὸ μέγεθος ἀπὸ ἓν ἐκκλησιαστικὸν Τριῴδιον, καὶ ζητῶν νὰ εὕρῃ τὴν ἀρχήν του ἤρχισε νὰ φυλλολογῇ αὐτὸ, ὡς νὰ εἶχε σκοπὸν νὰ παραδώσῃ γενικὸν ὑπολογισμὸν πασῶν τῶν ἀπὸ πενταετίας δοσοληψιῶν του· ἀλλ' ὁ Μηνᾶς εἶπε πρὸς αὐτὸν μετ' αὐξούσης ἀνησυχίας.

— Ὅσα ἔλαβες δι' ἀποδείξεών σου τὰ ἔχεις καλῶς σημειωμένα;

— Ἀπὸ ῥᾶμα ἕως βελόνην, Αὐθέντα μου! διότι ἐγὼ ἐπὶ ζωῆς μου δὲν εἶδα ποτὲ τοιοῦτον ἄνθρωπον· σᾶς βεβαιώνω ὅτι ἀποθνήσκει διὰ τὰ χρήματα· πόσα δὲν μοῦ ἔκαμεν εἰς τὸ διάστημα αὐτό· πόσα δὲν μοῦ ἔφαγεν ἐπάνω εἰς τὸ μέτρημα· μοῦ ἔδιδε δέκα, καὶ μοῦ τὰ ἔλεγεν εἴκοσι· ἕνας τοιοῦτος πλούσιος ἄνθρωπος νὰ καταδεχθῇ νὰ φάγῃ τὸ δίκαιον ἑνὸς πτωχοῦ ὡσὰν ἐμέ· καταλάβετε πλέον ὁποίου εἴδους ἄνθρωπος εἶναι.

Ὁ Μηνᾶς ἐν τούτοις ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν τοῦ ἐπιστάτου του λαβὼν καὶ ἄλλας μαρτυρίας περὶ τοῦ τιμιωτάτου χαρακτῆρος τοῦ Τραπεζίτου, ἐζήτησε μελανοδοχεῖον καὶ κάλαμον· ἀλλὰ ποῦ τοιαῦτα πράγματα εἰς τὸν θάλαμόν του! πότε αὐτὸς ἅπαξ κἂν τοῦ ἐνιαυτοῦ διέτριψεν εἰς ἀσχολίας γραφικὰς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ ἀφορώσας! διὸ καὶ καθὼς ἐνίοτε ἐδανείζετο τὰ τοιαῦτα ἐργαλεῖα παρὰ τοῦ ἐπιστάτου του ὅτε ἐβιάζετο νὰ γράψῃ πρὸς τὸν Τραπεζίτην ἀπόδειξίν τινα, οὕτω καὶ ἤδη διέταξεν αὐτὸν νὰ φέρῃ καὶ πάλιν τὸ μελανοδοχεῖον του· οὗ γενομένου, ἔλαβε τὸν κάλαμον, καὶ βλέπων εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ Ἀρμενίου, ἐσύναξεν εἰς ἓν ὅλας τὰς ποσότητας τὰς κατὰ τὸ γράφειν ἐκείνου δοθείσας πρὸς τὸν Ἀργύριον διὰ τῶν ἀποδείξεών του, καὶ συγκεφαλαιώσας τὸ ὁλικὸν ποσὸν, ἐσημείωσε τὸν ἀριθμὸν εἰς μικρὸν χάρτου τμῆμα, καὶ διέταξε τὸν Ἀργύριον νὰ συγκεφαλαιώσῃ καὶ αὐτὸς τὸ ὅλον τῶν ὅσων ἀπὸ πενταετίας ἔλαβε· πλὴν ὁπόση ἡ μεταξὺ τῶν δύο συγκεφαλαιωμάτων διαφορά! εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ Τραπεζίτου αἱ λήψεις τοῦ ἐπιστάτου ὑψοῦντο μέχρι τοῦ 1,420,300· ὁ δὲ Ἀργύριος κατὰ τὰς ἐν τῷ καταστίχῳ αὐτοῦ σημειώσεις μόλις ἔλαβε 905,000· καὶ ἀληθῶς δὲν ἐψεύδετο· εἶχε μὲν καὶ αὐτὸς ὡς πολ-

λοὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του τὴν κακὴν ἢ καλὴν ἐκείνην συνήθειαν τοῦ δημιουργεῖν τὸ μέλλον των καταχρώμενοι ὡς προέφημεν, τῆς πίστεως τῶν κυρίων αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ προχωρήσῃ μέχρι τοσαύτης αὐθαδείας ὥστε νὰ ἀπαρνηθῇ μέρος τι ἐκ τῶν πραγματικῶν αὐτοῦ λήψεων· καὶ τοῦτο, οὐχὶ ὑπὸ χρηστοηθείας ἢ ἀρετῆς, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ φόβου μὴ ἐμφανισθῶσιν ἀκολούθως αἱ ἔγγραφοι ἀποδείξεις του.

— Μήπως ἔχεις λάθος; ἀνέκραξεν ὁ Μηνᾶς, ἀκούσας τὴν ἄκρως ἐπαισθητὴν ταύτην τῶν συγκεφαλαιωμάτων διαφοράν.

— Παντελῶς Αὐθέντα μου! καὶ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Κύριόν του τὴν σημείωσιν.

— Ὦ τὸν κατάρατον! διὰ μιᾶς τοσαύτη κλοπή! ὑπέλαβεν εὐθὺς ὁ ἔκπληκτος Καλημερόπουλος, καὶ ἐσιώπησεν ἀμέσως ὡς μεταμεληθεὶς διὰ ταύτην τὴν πρὸς τὸν ἐπιστάτην του κοινοποίησιν ἑνὸς μυστικοῦ, τὸ ὁποῖον διὰ λόγους ἀνωτέρους, ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ αὐτὸς μόνος.

— Δὲν σᾶς τὸ εἶπα; καλὰ ἐγὼ τὸν ἐγνώρισα· καὶ, μὰ τὸν Θεόν! πάντοτε τὸ ἔλεγα· αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ ἰδιώματα ὁποῦ ἔχει, κἄτι θὰ τοῦ παίξῃ τοῦ Αὐθέντου μου κἄμμιὰν ἡμέραν· πλὴν φθάνει νὰ ἦναι μὲ τὴν θέλησίν σας, καὶ νὰ ἰδῆτε πῶς ἐγὼ ἠμπορῶ νὰ τὸν κάμω νὰ ξεράσῃ ἐκεῖνα ὁποῦ ἀδίκως κατέπιε.

— Τίνι τρόπῳ;

— Τίνι τρόπῳ; ἰδού.

«Ἔλα ἐδῶ ἐσὺ κύριε καλὲ πρωτοσαρράφη μου! ποῦ εἶναι αἱ ἀποδείξεις ὁποῦ σοῦ ἔδιδα ὅταν ἠρχόμην καὶ ἐλάμβανα ἀπὸ σὲ χρήματα; πόσα γράφουν; τόσα· πῶς λοιπὸν ἐσὺ εἰς τὸ κατάστιχον ὁποῦ ἔδειξες τοῦ Αὐθεντός μου γράφεις τόσα παρεπάνω; ἢ δός μού τα λοιπὸν τώρα ἀμέσως, ἢ εἰς τὴν στιγμὴν σὲ τραβῶ εἰς τὴν διοίκησιν καὶ σὲ στιγματίζω.»

— Ἰδοὺ ὁ τρόπος· δὲν εἶναι καλὸς; εἰπῆτέ με ὅμως πόσα σᾶς κλέπτει αὐτὸς ὁ ἀλιτήριος; ἐπρόσθεσε συγκινηθεὶς ὁ Ἀργύριος.

— Σὺ ἄθλιε! ὁμιλεῖς χωρὶς ποσῶς νὰ ἠξεύρῃς· ἐγὼ διότι ὡμί-

λησα περὶ μιᾶς κλοπῆς, καὶ διότι σὲ ἠρώτησα τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου ἐκαυχήθης ὅτι δύνασαι νὰ κατορθώσῃς νὰ ἐπιστραφῇ ἓν ὁποιονδήποτε καταβροχθισθὲν, ἔλαβες τὴν ἀνοησίαν νὰ νομίσῃς κλέπτην τὸν Τραπεζίτην μου· γνώρισον λοιπὸν ὅτι ὁ κλέπτης τοῦ χρηματικοῦ μου δὲν εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον σὺ ἀνοήτως ἐνόμισας, καὶ ἄφες με κατὰ τὸ παρὸν μόνον· ὅσον δὲ περὶ αὐτῶν ὁποῦ καθὼς λέγεις, ἔχουν νὰ λαμβάνουν, μέχρι τοῦ μηνὸς κἄτι κάμνομεν.

— Ὁρισμός σας, ἀναχωρῶ· ἀλλὰ σᾶς λέγω ὅτι νὰ ἀνοίξητε τὰ ᾽μμάτια σας καὶ νὰ τὰ κάμετε τέσσαρα· διότι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἂν ἕως τώρα δὲν σᾶς ἐπείραξε, καθὼς λέγετε, εἶναι ἀδύνατον ἕως τέλους νὰ μὴ σᾶς παίξῃ κἀμμίαν μεγάλην κατεργαρίαν.

Καὶ λαβὼν τὸ τριῴδιόν του ἐξῆλθεν εὐσεβάστως ἐκ τοῦ θαλάμου.

Μείνας δὲ μόνος ὁ τεθορυβημένος καὶ τρισάθλιος Μηνᾶς καὶ γελάσας πικρὸν γέλωτα, ἔλαβε τὴν φιάλην καὶ ἔπιεν ἀρκετὴν ποπότητα· ἀνανεώσας εἶτα τὸν καπνοσωλῆνα του, καὶ ῥοφῶν, καὶ φυσῶν, ἐβυθίσθη εἰς τὰς ἀκολούθους σκέψεις λέγων καθ᾽ ἑαυτόν.

— Τί ὀφείλω λοιπὸν, ἢ μᾶλλον τί δύναμαι νὰ πράξω εἰς τὴν κρισιμωτάτην μου ταύτην περίστασιν; νὰ ἀδιαφορήσω; ἀλλὰ χάνομαι ὁλοσχερῶς· νὰ κινηθῶ; ἀλλ᾽ ἠμπορῶ νὰ ἀντιτάξω τὴν δικαιοσύνην τῶν νόμων κατὰ τῆς πανουργίας αὐτοῦ τῆς παρανόμου; τί δύναται νὰ πράξῃ εἷς ἀδικούμενος, ὅταν ὁ ἀδικῶν αὐτὸν γνωρίζῃ πολλάς του πράξεις μυστικὰς καὶ ἀσυγχωρήτους; ἠδυνάμην ἀναμφιβόλως νὰ τὸν καταμηνύσω, νὰ τὸν ἐνάξω εἰς τὰ δικαστήρια, καὶ νὰ ματαιώσω τὸν ὁποῖον συνέλαβεν ἐν τῇ πονηρᾷ αὐτοῦ καρδίᾳ ἀθέμιτον σκοπὸν, τοῦ νὰ καταβροχθίσῃ τὰ ἥμισυ καὶ περίπου βεβαίως τῶν ὧν περ τῷ ἐνεπιστεύθην· ναί! τὰ ἥμισυ περίπου· καθότι ἀφ᾽ οὗ εἰς τὰς δι᾽ ἀποδείξεων λήψεις τοῦ ἐπιστάτου μου δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ προσθέσῃ τοσαῦτα, ὁπόσα ἄρα γε δὲν προσέθεσεν εἰς τὰ κατὰ τὰς προφορικὰς διαταγάς μου δοθέντα; ἀλλ᾽ ἐὰν ἔπειτα διακοινώσῃ τὰς πράξεις μου ὁ κατάρατος; πράξεις ἐγληματικάς! ἀξιοποίνους! καὶ ὑποφερτὸν ἐὰν μέχρι τούτου

περιορισθῇ· ἀλλ᾽ ἂν ἀποφασίσῃ νὰ προχωρήσῃ καὶ ἔτι περαιτέρω; νὰ δακτυλοδεικτήσῃ. δηλονότι τὰ ἴχνη τοῦ κακουργήματος, καὶ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ τεθαμμένον θῦμα; ἀνάγκη πᾶσα λοιπὸν ὑπομονῆς καὶ σιωπῆς· ναί! ἀνάγκη πᾶσα ὑπομένων καὶ σιωπῶν νὰ ὀρύττω τὸν τάφον μου· ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ· ἀνάθεμα εἰς τὸ ποτὸν αὐτὸ τὸ μόνον ἐπισπεῦσαν τὸν παρόντα ἀφανισμόν μου· καὶ τὸ κακὸν, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ κάμω ἄνευ αὐτοῦ.

Καὶ ἔπιε πάλιν ἐκ τῆς φιάλης κατὰ κόρον· σπογγίσας δὲ τὰ κατάβρεκτα ἐκ τοῦ ποτοῦ χείλη του, ἐπανέλαβεν.

— Ἀνάθεμα εἰς ἐκείνους οἵτινες μὲ κατήντησαν εἰς τὴν ὀλεθρίαν ταύτην ἕξιν τοῦ βροτοφθόρου τούτου ῥευστοῦ· καὶ πρὸ πάντων, ἀνάθεμα εἰς αὐτὸν τὸν ἀλιτήριον Τραπεζίτην, ὅστις αὐτὸς πρῶτος μὲ ἐμυσαγώγησεν εἰς τὴν χρῆσιν του· ναί! αὐτὸς ὁ ἀχρεῖος, διὰ νὰ μὲ καταχήσῃ ἀκολούθως ἕρμαιόν του, ὡς καὶ μὲ κατέστησε.

Ταῦτα καὶ τοιαῦτα λέγων καὶ διαλογιζόμενος, ἐξηκολούθει νὰ πίνῃ συνεχῶς, ἕως οὗ εἰς τὸ ἔπακρον σκοτοδινιάσας κατεκαρώθη ὁλοτελῶς πεσὼν εἰς ὕπνον βαθύν.

Δυστυχεστάτη κατάστασις τῶν ἀθλίων αὐτῶν ἀνθρώπων, τῶν κατ᾽ ἀρχὰς μὲν ἐπὶ λόγῳ εὐθυμίας καὶ διαχύσεως ἐθιζόντων χρονίζειν ἐν τῷ ποτῷ, καὶ μάλιστα ἐν τῷ τοῦ βροτοφθόρου οἰνοπνεύματος, βαθμηδὸν δὲ εἱλωτες αὐτοῦ καταντώντων, ὡς μὴ δυναμένων οὔτε λαλῆσαι οὔτε τὸ παράπαν πρᾶξαι ἄνευ αὐτοῦ· καὶ μολονότι λίαν ἐπιχαμένως γνωρίζουσι τὴν ἀπώλειάν των, καὶ αὐταῖς ὄψεσι βλέπουσι τὸν προκείμενον ἠθικόν τε καὶ φυσικὸν αὐτῶν θάνατον, καὶ ὅμως, ὡς τὰ κτήνη τὰ ἄλογα τρέχουσιν ἠλιθίως τὴν κατωφερῆ ὁδὸν τῆς καταστροφῆς των, ἀφ᾽ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, καὶ ἀφ᾽ ἑβδομάδος εἰς ἑβδομάδα τὴν διόρθωσίν των ἀναβάλλοντες, ἀλλὰ καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς.

Ἐν τούτοις, ἀμφιβάλλουσιν ἆρά γε τινὲς ὅτι ἡ ἄμετρος χρῆσις τοῦ ποτοῦ καθίσταται τὸ πρῶτον πρὸς τὴν κακίαν βῆμα;

—=—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ή.

—

Ἡ λαγνεία, καὶ τὸ συμφέρον τὸ ἀνύσιον.

«Ἀπὸ τοὺς οὐρανομήκεις τὸ ὕψος μιναρέδας τῶν πολυαρίθμων τζαμίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως προσεκάλουν οἱ μουεζῖναι τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἑσπερινὴν προσευχὴν, ὅτε ὁ Μηνᾶς ἐξύπνησεν ἀπὸ τὸν πολύωρον ὕπνον του, ὕπνον, ὁποῖον μία μόνη ἀρκετὰ καλὴ πολυποσία δύναται νὰ φέρῃ εἰς τοιούτου εἴδους ἀνθρώπους, εἰς ἀνθρώπους δηλονότι ἐξ ἑνὸς μὲν τρέμοντας μὴ φωραθῶσιν αἱ τρομεραὶ κακοπραγίαι των, ἐξ ἄλλου δὲ φρίττοντας εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ἀπώλειαν μιᾶς περιουσίας των μέγα σημαινούσης. σημάνας ὅθεν τὸν κώδωνα, ἐνεφανίσθη ἀμέτως ὁ μυστικὸς αὐτοῦ θαλαμηπόλος κομίζων τὸ ἑσπερινὸν φῶς.

— Ἦλθε κἀνείς; μὲ ἐζήτησε κἀνείς; ἠρώτησε μετὰ νωχελείας ὁ καρηβαρῶν, ἡμικεκλεισμένους εἰσέτι ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς.

— Μάλιστα Λύθέντα! ἀλλὰ πρὸ πάντων βιάζουαι νὰ μάθω ὁποίαν μουσικὴν ἐπιθυμεῖτε τὴν νύκτα ταύτην· ἀπήντησεν ὁ ὑπηρέτης.

— Μουσικήν;

— Μάλιστα· ἡ ὀθωμανικὴ, ἡ εὐρωπαϊκὴ, καὶ ἡ βλαχικὴ, καὶ αἱ τρεῖς κάτω εἰς τὴν αὐλὴν περιμένει ἑκάστη τὰς διαταγάς σας, καὶ τὴν προτίμησίν της.

— Ἂς πηγαίνουν· δὲν θέλω ἀπόψε κἀνένα· πάσχω.

— Ἀλλ' αἱ Κυρίαι, νὰ φύγουν καὶ αὐταὶ; καὶ μάλιστα εἰς τοιαύτην ὥραν;

— Ὁποίαι Κυρίαι;

— Ἡ Κυρία Εὐανθία ἀπὸ τὸν Γαλατὰν, ἡ Κυρία Εὐγένκω ἀπὸ τὸ Μπέη ὀγλοῦ, καὶ ἡ ἀγαπητή σας Ἀρμενὶς Πιράπ Δουδοῦ ἀπὸ τὸ

Νεοχώριον· καὶ αἱ τρεῖς ὁμοῦ μετὰ τοῦ φίλου Τραπεζίτου μας Καραμπὲτ Ἀγᾶ πρὸ πολλοῦ περιμένουν τὴν ἔγερσίν σας.

Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν τριῶν αὐτῶν γυναικῶν γαργαλισθεὶς ὁ λάγνος ὑπὸ ἐπιθυμίας σαρκικῆς ἐτάνυσεν ἐνηδόνως τοὺς ὀφθαλμμούς· ἀλλ' ὅτε ἔμαθε τὴν τοῦ Ἀρμενίου παρουσίαν, συνέσπασεν εὐθὺς τὰς ὀφρῦς, καὶ ἐρυτίδωσε τὸ μέτωπον· ἐβδελύχθη βεβαίως ὁ βδελυρὸς τὸν ὅμοιόν του βδελυρὸν, ὁ κλέπτης τὸν κλέπτην, ὁ λάγνος τὸν λάγνον, καὶ μετ' ἀνησυχίας ἠρώτησε.

— Πόσην ὥραν μὲ περιμένει ὁ Καραμπὲτ Ἀγάς;

— Καλὲ Αὐθέντα! τί λέγετε ὥραν; ὥρας εἰπῆτε· ὑπὲρ τὰς τέσσαρας σχεδόν.

— Ἀλλ' αἱ Κυρίαι;

— Πρότερον ἦλθον ἐκεῖναι ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, καὶ κατόπιν ἰδοὺ καὶ αὐτός· καὶ νὰ τὸν ἰδῆτε εἰς πόσην εὐχαριστήσεως κατάστασιν εὑρίσκεται· λέγει ὅτι τὴν νύκτα ταύτην θέλει εὐθυμήσειν ὅσον οὐδέποτε.

— Τοὺς ἐπεριποιήθητε κἂν κατὰ τὴν συνήθειαν;

— Ὁ Κύριος Καραμπὲτ Ἀγὰς ἅμα ἤκουσεν ὅτι εὑρίσκεσθε εἰς ὕπνον, δὲν ἐδέχθη οὐδεμίαν περιποίησιν· μᾶς διέταξε μάλιστα καὶ νὰ μὴν ἔμβωμεν εἰς τὸν θάλαμον ποσῶς, ἐπειδὴ εἶχε σκοπὸν νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὰς κυρίας περὶ μιᾶς σπουδαίας ὑποθέσεως.

— Περὶ σπουδαίας ὑποθέσεως; ὑπετονθόρισεν ὁ βιαζόμενος νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν καρηβαρίαν του λάγνος, καὶ γέλως σαρδόνιος ζηλοτύπου ἀντεραστοῦ διεδέχθη τὴν πρὸ μικροῦ κατήφειάν του.

Ταπεινώσας εἶτα τῆς φωνῆς του τὸν τόνον ὁ θαλαμηπόλος νεανίας εἶπε πρὸς τὸν Κύριόν του τοσοῦτον ἐπιφυλαττόμενος, ὡς νὰ ἐφοβεῖτο μὴ τὸν ἀκούσωσι τοῦ θαλάμου οἱ τοῖχοι.

— Εἰς τὸ πλαγινὸν δωμάτιον εἶναι καὶ μία κόρη Ὀθωμανή.

— Μία κόρη Ὀθωμανὴ; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς ἔκθαμβος καὶ ἐσυκώθη εἰς τοὺς πόδας.

— Ναὶ! μία ἀρκετὰ χαριτόβρυτος.

— Ποῦ, ποῦ εἶναι; πῶς ἦλθε; ποῖος τὴν ἔφερεν; ἐπηρώτησε

καὶ πάλιν λίαν κατεσπευσμένως, καὶ τοῦ προσώπου του ἡ ὄψις ἠλλοιώθη ἐπαισθητῶς ἀπὸ ἐπιθυμίαν ἀκράτητον.

— Καλὲ Αὐθέντα! πῶς φωνάζετε τόσον; τί· θέλετε νὰ μᾶς ἀκούσωσιν; ὁ Ἀρμένιος ὁποῦ τὴν ἔφερε, μὲ διπλοπαρήγγειλε διὰ νὰ μένῃ τὸ πρᾶγμα ὅλως διόλου μυστικόν.

— Ποῖος Ἀρμένιος;

— Ὁ Ὀβανέζ.

— Ποῖος Ὀβανὲζ πρὲ ἀδελφέ;

— Τὸν λησμονήσατε; ἀλλ᾽ ἐκεῖνος σᾶς ἐνθυμεῖται· ὁ Ὀβανὲζ διὰ τὸν ὁποῖον ἐλάβετε τὴν καλωσύνην νὰ ἐξοδεύσητε τόσα διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς σεσαθρωμένης οἰκίας του.

— Ἄ! ἐννόησα· εἶπεν ὁ Μηνᾶς κλίνας τὴν κεφαλὴν, ὡς ἐνθυμηθεὶς τὸν ἄνθρωπον περὶ οὗ ὁ λόγος.

— Ἀλλ᾽ εἰπέ μοι· ἐπρόσθεσε· τί λοιπὸν σοὶ εἶπεν ὁ Ὀβανὲζ αὐτὸς;

— Ἄλλο τί δὲν μοὶ εἶπεν, εἰμὴ μόνον νὰ φυλάξω ἄκραν μυστικότητα εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, καὶ ὅτι τὸ ἑσπέρας θέλει ἔλθειν ὁ ἴδιος εἰς ἀντάμωσίν τας.

— Ὁ δὲ Καραμπὲτ Ἀγὰς γνωρίζει τί περὶ αὐτῆς;

— Ὅσον περὶ αὐτοῦ εἶμαι βέβαιος ὅτι γνωρίζει τὰ πάντα· καθότι ἅμα ἦλθεν, ἀμέσως μὲ ἠρώτησεν ἂν ἡ Ὀθωμανὴ κόρη εὑρίσκεται καλῶς τοποθετημένη.

Τὸ πρόσωπον τότε τοῦ Μηνᾶ ἔλαβε μορφασμὸν εἰδεχθῆ καὶ ἀλλόκοτον, προδώσαν τὴν ἐσωτερικὴν ἄκραν του δυσαρέσκειαν διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Τραπεζίτης εἶχε πληροφορίαν περὶ τῆς εἰς τὴν οἰκίαν του διανυκτερεύσεως μιᾶς Ὀθωμανῆς· ἐκάθησε λοιπὸν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκατέλιπε θέσιν, καὶ ἤρχισε νὰ βασανίζῃ τὸν ἐγκέφαλόν του, διαλογιζόμενος ὁποῖον νὰ εὕρῃ τρόπον διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν παρουσίαν τοῦ δολίου Καραμπὲτ, οὐχὶ μόνον διότι δὲν ἠὐχαριστεῖτο νὰ συμμεθέξῃ καὶ ἕτερος ἐκ τῆς ἐνηδόνου ἐκείνης νυκτερινῆς συναναστροφῆς μετὰ τῆς Ὀθωμανῆς νεάνιδος, περίστασιν, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ μὲν ἐπεθύμει ἡ ἄπληστος καὶ ἀκόρεστος λαγ-

νεία του, ποσῶς δὲ μέχρι τοῦδε δὲν ἀπήλαυσεν ἕνεκα ἐναντιοτήτων πολλῶν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ διότι ἀπεστράφη πλέον τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, καὶ δὲν ἤθελε τοῦ λοιποῦ τὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις.

Πρὸς πλειοτέραν δὲ περὶ τῆς Ὀθωμανῆς βεβαίωσίν του διέταξε τὸν ὑπηρέτην νὰ ἀνοίξῃ τὸ δωμάτιον εἰς ὃ διέμενεν ἡ νέα μουσουλμάνα, διὰ νὰ ἴδῃ αὐτὴν αὐταῖς ὄψεσιν· οὕτως ὅθεν προπορευομένου ἐκείνου, καὶ ἀκολουθοῦντος αὐτοῦ ἠνοίχθη ἡ θύρα, καὶ εἰς τὸ ὑποφώσκον φέγγος τῆς ἀρτιφανοῦς σελήνης ὁ μὲν ὑπηρέτης ὀπισθοδρόμησεν, ὁ δὲ Μηνᾶς ἀκροποδητὶ πρὸς τὸ ἐνδότερον προχωρήσας, εἶδε πραγματικῶς Ὀθωμανίδα τινα λίαν εὐσχημόνως καθημένην εἰς τὸν ἀνακλιντῆρα, ἥτις ἅμα εἶδεν αὐτὸν προσεγγίζοντα ἐσυκώθη μὲ ἄκραν συστολὴν, καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς προσέφερε τὸν συνήθη ὀθωμανικὸν χαιρετισμὸν ὅσον ἠδυνήθη ταπεινοφρόνως· παλμοὶ καρδίας ἀλλεπάλληλοι ἐδυσκόλευσαν τότε τὴν ἀναπνοήν του, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐναρθρώσῃ τὰς ὁποίας ἡτοιμάσθη νὰ προτείνῃ πρὸς αὐτὴν λέξεις του, τὴν ἔνευσε διὰ χειρονομίας νὰ καθήσῃ εἰς τὴν θέσιν της.

Εἶχε δὲ τὸ ὑποκείμενον αὐτὸ τὸ μὲν πρόσωπον κεκαλυμμένον διὰ λευκοτάτου λεπτοτάτου καὶ διαφανοῦς ταραντινίου (τουλπανίου), τὸ ἥμισυ μόνον τῆς ῥινὸς, καὶ τὰς δύο ἄκρας τῶν βλεφαρίδων ἐκθέτοντος εἰς τὴν περιέργειαν τοῦ θεατοῦ· τὸ δὲ σῶμα περιτυλιγμένον εἰς εὐρὺν χειριδωτὸν μανδύαν εἰς σχῆμα κάνδυος περσικοῦ, ἀλλὰ πρὸς τὰ ὄπισθεν μὲ προσθήκην ἐπισάγματος ποδήρους ἐκ τῆς αὐτῆς ποιότητος, ἀπὸ τῶν ὤμων μέχρι τῶν πτερνῶν καταβαίνοντος, καὶ τοὺς πόδας κρυπτομένους εἰς ἐμβάδας ἐκ σκύτους κυτρινοχρόου, καὶ εἰς σανδάλια συρτὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πάλιν χρώματος, τὸ μόνον σύμβολον τὸ χαρακτηρίζον ἐξιδιασμένως τὸ θῆλυ φῦλον τῶν Ὀθωμανῶν.

Εἰς τὴν θέαν λοιπὸν τοιαύτης ἐνδυμασίας, ἐνδυμασίας οὐχ ἧττον ἐρωτολήπτου, ἥτις κατακρύπτουσα πᾶν σωματικὸν ἔλλειμμα, μεγεθύνει ὑπερεκπερισσοῦ καὶ τὴν ἐλαχίστην προσωπικὴν καλλονὴν τῆς οὕτω πως ἐνδεδυμένης, εἶχε δίκαιον ὁ ἀκάθεκτος Μηνᾶς νὰ

ὑποφέρῃ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰς κολάσεις τοῦ Ἅδου· καταφλεγόμενος ὅλος ὡς ἀπὸ ἄσβεστον φλόγα ἄγνωστον μὲν εἰς πολλοὺς, γνωστὴν δὲ καὶ συνήθη εἰς μόνους τοὺς λάγνους καὶ ἀκολάστους, δὶς καὶ τρὶς ἀπεφάσισε νὰ ἀποπέμψῃ τὸν ὑπηρέτην του, καὶ νὰ κλεισθῇ μόνος μετὰ τῆς νεάνιδος εἰς τὸ δωμάτιον· ἡ ἰδέα ὅμως ὅτι κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εὑρίσκετο εἰς τὸν οἶκον του ὁ Τραπεζίτης τὸν ὁποῖον καὶ ἐμίσει πλέον καὶ ἐφοβεῖτο, ἡ δειλία ὑπὸ τῆς ὁποίας κατέχονται ἀείποτε οἱ μέθυσοι ὅταν μετὰ τὸν ὕπνον των εὐθὺς δὲν προσέλθωσιν ἐκ νέου εἰς τὸ ποτὸν, καὶ ἡ ὑποψία τοῦ νὰ πλησιάσῃ τοσοῦτον αἰφνιδίως μίαν νεάνιδα καὶ μάλιστα Ὀθωμανὴν ἄνευ προηγουμένης διαπραγματεύσεως, ἀνεχαίτισαν τὴν κτηνώδη ἀκολασίαν του, καὶ μὲ ἄκραν δυσθυμίαν ἀπεσύρθη εἰς τὸν θάλαμόν του.

Ὁ Ἀρμένιος ἐν τούτοις ἅμα πληροφορηθεὶς ὅτι πρό τινων λεπτῶν ἠγέρθη ἐκ τοῦ πολυώρου ὕπνου του ὁ οἰκοδεσπότης, ἔτρεξε δρομαίως πρὸς αὐτὸν μὲ ἓν θάρρος ὑπέρμετρον, ὅπερ, ὕστερον ἀπὸ τὴν πρωϊνὴν ἐμφάνισιν τοῦ καταχρηστικωτάτου ἐκείνου ὑπολογισμοῦ, κατὰ βάθος θεωρούμενον, ἀναμφιβόλως δύναται νὰ ὀνομασθῇ αὐθάδεια καὶ ἀναισχυντία οὐχὶ μικρά.

— Χαίρετε φίλε μου! σᾶς ἐπαναβλέπω ὕστερον ἀπὸ τέσσαρας περίπου ὥρας τοῦ δευτέρου σήμερον ἐρχομοῦ μου εἰς τὴν οἰκίαν σας, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι εἰς τοσαύτην ὕπνου διάρκειαν βεβαίως πρέπει νὰ ἐγεύθητε τὰς ἡδύτητας ἐνυπνίου τινος λίαν ἐνηδόνου· εἶπε μὲ τὸ σύνηθες ἀστεῖον ὕφος του, καὶ ἥρπασε φιλικῶς τὴν χεῖρα τοῦ Μηνᾶ, ὅστις καί τοι δυσχεραίνων, ἐβιάσθη ὅμως νὰ παραχωρήσῃ αὐτήν.

— Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ, ἐπανέλαβεν αὖθις ὁ Τραπεζίτης εὔθυμος καὶ πάλιν, καὶ ὑπομειδιῶν, καὶ ἐξακολουθῶν νὰ ψηλαφᾷ τὴν χεῖρα ἐκείνου· ὅτι ἡ κατήφειά σας αὕτη βεβαίως προέρχεται διότι δὲν ἐπίετε εἰσέτι τὸν μετὰ τὸν ὕπνον καφφέν σας.

— Καλῶς γνωρίζετε ὅτι ἐγὼ δὲν ὑπόκειμαι παντελῶς εἰς τὰ

τετριμμένα ταῦτα ἔθιμα· ἀπεκρίθη ὁ Μηνᾶς μὲ ἀποδεδειγμένην σχεδὸν σκυθρωπότητα.

— Πρὸς τί λοιπὸν ἡ τοσαύτη σοβαρότης; ἐὰν εὑρίσκεσθε εἰς ἰδέαν ὅτι ἐπειδὴ ἔληξεν ἡ δοσοληπτικὴ σχέσις μας εἶναι ἐπόμενον νὰ ἐκλείψῃ καὶ ἡ φιλική, ἀπατᾶσθε ἀναμφιβόλως· ἐγὼ καὶ τὸ πρωῒ σᾶς εἶπον ὅτι ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν ἰσοβίως νὰ σᾶς δουλεύω, εὐχαρίστως καὶ προθύμως ἐκπληρῶν πᾶσαν θέλησιν καὶ ἐπιθυμίαν σας· καὶ μάλιστα ἂν κατὰ τὸ παρὸν σᾶς ἀναγκαιοῖ χρηματική τις καταβολὴ ὁποιασδήποτε ποσότητος, ἐλευθέρως διατάξατέ με, καὶ θέλετε μὲ εὕρειν ἑτοιμότατον· ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀρμένιος μὲ τόνον παμμεγίστην εἰλικρίνειαν ἐμφαίνοντα.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀρκετὰ φιλοχρηματίας, καὶ καλῶς γνωρίζων τὴν τέχνην τοῦ πολλαπλασιάζειν τὸ ἀργύριον αὐτοῦ, εἶχε κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἰς τὸ ταμεῖόν του ἀρκετὸν χρηματικὸν στατὸν καὶ ἀκίνητον, ὑποπτευόμενος νὰ ἐκθέσῃ αὐτὸ εἰς κυκλοφορίαν ἕνεκα προσδοκωμένων πολιτικῶν τινων ταραχῶν· ἡ στάσις λοιπὸν αὕτη τοῦ ἀκινήτου ἀργυρίου του ἂν καὶ τὸν ηὐχαρίστει ἐνίοτε διὰ τὴν πλήρη βεβαιότητα τῆς ἀσφαλείας αὐτοῦ, τὸν ἀνησύχει ὅμως καὶ συνεχῶς, ἐπειδὴ ἔβλεπε τὴν ἐξ αὐτῆς προερχομένην ἄκρως ἐπαισθητὴν ζημίαν, διὸ καὶ δὲν τῷ ἐφαίνετο ἄσχημον ἂν ὁ σαρδανάπαλος Μηνᾶς, τὸν ὁποῖον ὡς ἐκ τῶν λίαν δαπανηρῶν ἐξόδων του καὶ τῆς ἄκρας του ἀφροντισίας ἐνόμιζε σφόδρα βαθύπλουτον, ἐλάμβανε προσωρινὴν χρημάτων χρείαν, νὰ δανείσῃ εἰς ἐκεῖνον ὅσα ἤθελε, διὰ νὰ λάβῃ ἀκολούθως τὰ πενταπλάσια ἐξακολουθῶν καὶ πάλιν τὰς ἀτίμους καὶ ληστρικάς του μηχανορραφίας· καὶ ἐπομένως· ποῖος ἄλλος δανειζόμενος χρήματα ἦτο καὶ εἰς χρέος νὰ ἐξοδεύῃ τοσαῦτα διὰ τὰς πολυδαπάνους ἐπιθυμίας ἑνὸς δανειστοῦ του; ποῖος ἄλλος ἐλάμβανε τὴν ἀνοησίαν νὰ παραδεχθῇ ἀδιαφιλονεικήτως τὴν ἐντελῆ ἀπότισιν μιᾶς χρηματικῆς παρακαταθήκης μόλις ἡμιπληρωθείσης; ποῖος ἄλλος, ἐκτὸς τοῦ Μηνᾶ ὅστις ἕνεκα τῶν γνωστῶν εἰς τὸν Ἀρμένιον κακουργημάτων του τοσοῦτον ἐφοβεῖτο καὶ ἔτρεμεν; ἡ εἰλικρίνειαν ὅθεν ἐνδυκ-

νύουσα πρότασις αὕτη τοῦ Τραπεζίτου πρὸς τὸν Καλημερόπουλον ἦτον ἀληθῶς ἀψευδεστάτη, καθότι ποῦ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τοιοῦτον ἕνα ἄλλον πελάτην, ἐπ' ἐλπίδι ὠφελείας τοσαύτης.

Ἐν τούτοις ὅμως ποῦ νὰ ἤξευρεν ὅτι ὁ παρ' αὐτοῦ νομιζόμενος σφόδρα βαθύπλουτος, εὑρίσκετο ἤδη εἰς θέσιν δυστυχεστάτην, ἐπειδὴ ἄλλο τί πλέον δὲν τῷ ἔμενεν, εἰμὴ μόνη ἡ ἰδία μερίς του, ἣν ὡς προηγουμένως εἴδομεν εἶχε καταθέσειν εἰς τὴν ἀτυχῆ ἐκείνην μετοχὴν τὴν μετὰ τοῦ εἰσέτι πάσχοντος ἀδελφοῦ του, καὶ τοῦ ἀποθανόντος συμμετόχου του, συνισταμένη εἰς δύο μόνα ἑκατομμύρια γροσίων ὀθωμανικῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐκ τῆς τόσων ἐτῶν κυκλοφορίας ὠφέλεια ἦτον ἄδηλος εἰς αὐτὸν, καθότι εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἔλαβε ποσῶς πρόνοιαν νὰ ζητήσῃ λόγον τῶν πράξεων ἐκείνου, εἰς ὃν εἶχεν ἀναθέσειν ὁλοσχερῆ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐμπορικοῦ του καταστήματος.

Φίλε ἀναγνώστα! ἀπορεῖς βεβαίως τὴν στιγμὴν ταύτην βλέπων νὰ ὀνομάζωμεν δυστυχῆ, ἕνα ἄνθρωπον τοσαύτην ἔχοντα ἀκόμη χρηματικὴν κατάσασιν· παῦσον λοιπὸν τὰς ἀπορίας σου ἀγαπητέ! καὶ πείσθητι ὅτι ἦτο πραγματικῶς δυστυχέστερος καὶ σοῦ, καὶ ἡμῶν, καθότι αὐτὸς δὲν ἦτον ὅμοιος οὔτε μὲ σὲ, οὔτε μὲ ἡμᾶς· αὐτὸς τὴν τοσαύτην κατάστασιν ἠδύνατο νὰ τὴν καταναλώσῃ εἰς ἓν καὶ μόνον ἔτος, ἀφ' οὗ ἐξ ἑνὸς μέρους κατεβιβρώσκετο ὑπὸ τῆς σπατάλης, καὶ ὑπὸ τοσούτων ἀκόμη ἄλλων δαπανηρῶν ἀθεμιτοπραγιῶν, καὶ ἐξ ἄλλου κατηφανίζετο ὑπὸ τῆς ἄκρας ἀφροντισίας του.

Καί τοι δὲ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐν ἄκρᾳ δυσανασχετήσει διακείμενος διὰ τὴν τοῦ Τραπεζίτου παρουσίαν ἥτις τοσοῦτον ἐμπόδιζεν αὐτὸν ἐκ τῆς μετὰ τῆς Ὀθωμανίδος ἡδονικῆς συνεντεύξεως, ἅμα ὅμως ἤκουσε τὴν ἀνέλπιστον τοῦ δανείου φωνὴν, ἠγέρθη σκιρτηδὸν ὡς διὰ μηχανῆς, εἰπὼν εὐδιαθέτως πρὸς τὸν Ἀρμένιον.

— Περίμενε μικρὸν νὰ νίψω τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τότε βλέπεις τὸν φίλον σου τὸν ὁποῖον νομίζεις ἀδιάθετον.

Καὶ ἐξῆλθεν.

Ἀλλ' ἡ ἔξοδός του αὕτη δὲν ἀφεώρα μόνην τὴν ὁποίαν προσεποιήθη ἀνάγκην· ἐκεῖνος εἶχε καὶ ἑτέραν ἀσυγκρίτως ταύτης μείζονα· εἶχεν ἀνάγκην νὰ καθησυχάσῃ τὴν τεταραγμένην ψυχήν του, καὶ νὰ προδιαθέσῃ τὴν καρδίαν του διὰ νὰ κρατῇ καλῶς βυσσοδομουμένην ἔνδον αὐτῆς τὴν κατὰ τοῦ Τραπεζίτου δυσαρέσκειάν του, ὥστε νὰ μὴν ἀποδείξῃ ποσῶς εἴτε διά τινος λόγου ἀνιαροῦ, εἴτε διὰ στυγνότητος προσωπικῆς τὴν ἐνδόμυχον πικρίαν του· διὰ νὰ κατορθώσῃ λοιπὸν τοῦτο ἐπιτυχῶς, ἐστοχάσθη νὰ ἀποσοβήσῃ πρότερον δι' ὀλίγου οἰνοπνεύματος τὴν σφοδρὰ δυσθυμοῦσαν αὐτὸν καρηβαρίαν, ὥστε ἀκολούθως νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν θάλαμον πλέον εὐθυμότερος, καὶ νὰ παίξῃ τὸ παιγνίδιόν του ἔτι μᾶλλον εὐσκοπώτερον.

Ἔπιεν ὄθεν ἀληθῶς ὀλίγον, δηλονότι δύο μόνα ὁλόκληρα ποτήρια, καὶ ἐπειράθη νὰ δοκιμάσῃ ἑαυτὸν ἂν ὑπὸ τὸ προσωπεῖον ἐπιπλάστου εἰλικρινείας δύναται νὰ καλύψῃ πρὸς καιρὸν τὴν δικαίαν του ἀγανάκτησιν, μεχρισοῦ δελεάσῃ τὸν Τραπεζίτην ἐντελῶς, καὶ ἐν προσχήματι ἀπαιτήσεως ἐπιστρεπτοῦ δανείου, μεταβιβάσῃ ἀνεπιστρεπτὶ τὸ Ἀρμενικὸν ἀργύριον ἀπὸ τὸ πλούσιον ἐκείνου ταμεῖον εἰς τὸ ἰδικόν του τὸ κατάκενον· εὑρὼν ὄθεν ἑαυτὸν ἀρκετῶς ἰσχυρὸν καὶ ἱκανὸν εἰς ἓν τοιοῦτον στραγγαλιῶδες στρατήγημα, ἔτρεξεν ὅλος εὐθυμία καὶ χαρὰ πρὸς τὸν περιμένοντα Τραπεζίτην, καὶ μὲ παιδαριώδη σκιρτήματα συνήθη εἰς αὐτὸν ἐν καιρῷ εὐωχίας ἐκάθησε πλησίον ἐκείνου, εἰπών.

— Πῶς σοῦ φαίνομαι; εἶμαι τώρα εὔθυμος;

— Ναί! τώρα, μάλιστα· ἀλλὰ πρότερον;

— Ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ στοχάζομαι ὅτι ὅλοι γενικῶς οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὸν ὕπνον των εἶναι πάντοτε τοιοῦτοι, καὶ μάλιστα διὰ πολλὴν ὥραν· ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας ἐγὼ ἀφ' οὗ ἤδη ἐνίρθην, καὶ συνέλαβον τὴν ἰδέαν ὅτι ἔχων σε τὴν νύκτα ταύτην ἐνταῦθα θέλομεν συνευωχηθεῖν ἀρκετὰ εὐχαρίστως, ἰδοὺ διαμιᾶς ὅλος αὐτόχρημα εὐθυμία ἐνώπιόν σου.

Καὶ σημάνας τὸν κώδωνα, διέταξε τὸν ἐμφανισθέντα ὑπηρέτην

νὰ φέρῃ τὴν τράπεζαν μὲ τὰ προδόρπια, δύο φιάλας οἰνοπνεύματος ἐκ τοῦ καλλίστου, καὶ ποτήρια. Μὲ ἀστραπῆς δὲ ταχύτητα τῆς διαταγῆς ἐκτελεσθείσης, οἱ δύο οὗτοι τίμιοι ἄνθρωποι ἤρχισαν εὐθὺς νὰ πίνωσι μετὰ τοσαύτης προθυμίας καὶ ὀρέξεως ὡς νὰ μὴν ἔπιον πρὸ πολλῶν ἐτῶν· ὁ θαλαμηπόλος ἐν τούτοις πλησιάσας εὐσεβάστως πρὸς τὸ ὠτίον τοῦ κυρίου του εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Αὐθέντα! αἱ μουαικαὶ εἰσέτι περιμένουν· νὰ κρατήσωμεν κἀμμίαν, ἢ νὰ ἀπολύσωμεν καὶ τὰς τρεῖς;

— Ἄ! λησμόνησα· ἀπεκρίθη κραυγάσας αὐτός· κρατήσατε τὴν . . . τὴν . . . τὴν Ὀθωμανικήν.

Καὶ ὁ μὲν θαλαμηπόλος ἐξῆλθεν· ὁ δὲ τραπεζίτης λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ κενώσας αὐτὸ ὑπέλαβε·

— Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι περὶ μουσικῆς ὁ λόγος.

— Μάλιστα· ἀπεκρίθη ὁ Μηνᾶς κενώσας ὡσαύτως καὶ οὗτος τὸ ἰδικόν του, καὶ ἐπρόσθεσε.

— Γνωρίζων ὅτι ἐκ τῆς Ὀθωμανικῆς εὐχαριστεῖσθε περισσότερον, ἀπέβαλον τὰς ἄλλας καὶ ἐκράτησα αὐτήν.

— Καὶ μάλιστα κατὰ τὴν νύκτα ταύτην εἶναι ἡ καταλληλοτέρα· ἐπανέλαβεν ὁ τραπεζίτης ὑπομειδιάσας.

Εἰς τὸν λόγον τοῦτον δὲν ἀπεκρίθη ὁ Μηνᾶς, ἀλλ' ἐτάνυσε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς νὰ ἐζήτει τὴν καθαρωτέραν αὐτοῦ σαφήνειαν.

Τότε ὁ Ἀρμένιος στρέψας τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν θύραν, καὶ μὴ ἰδών τινα, εἶπε μὲ φωνὴν λίαν ὑπόκωφον.

— Ταύτην τὴν νύκτα ἔχετε ἓν ἀντικείμενον διασκεδάσεως σφόδρα λαμπροτάτης, ἐφ' ᾧ καὶ ὀρθῶς ἐπράξατε νὰ κρατήσητε τὴν Ὀθωμανικήν.

— Ὁποίου εἴδους ἀντικείμενον;

— Μίαν Ὀθωμανίδα.

— Μίαν Ὀθωμανίδα; καὶ ἐσκίρτησεν ὁ ὑποκριτὴς ὁλοτελῆ ἄγνοιαν προσποιούμενος.

— Ναί, Ὀθωμανίδα! μόλις δέκα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν· καὶ ἠξεύρετε ἐκ ποίου εἴδους; μὴ νομίσητε κἀμμίαν ἐκ τῶν ἀγοραίων καὶ τῶν περιπλανωμένων. Ὁ φίλος μας Ὀβανὲζ φθάνων ἤδη ὅσον οὔπω θέλει σᾶς ἐξιστορήσειν τὴν περιφανῆ της καταγωγήν· πλὴν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὁπόσα δὲν ἔπραξε πρὸς χάριν σας! καὶ μάλιστα πράγματα τολμηρὰ, δυσκατόρθωτα, καὶ ἐπίφοβα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον· τὸ πρόσωπόν του ἐφαίνετο κατάβρεκτον ἀπὸ ἱδρῶτα, καὶ οἱ γυμνοὶ καὶ τριχώδεις πόδες του ἦσαν κατάλευκοι ἀπὸ κονιορτόν.

— Ἤδη ὅτε ἐξεπλήρωσα τὴν κυριωτέραν τῶν ἐπιθυμιῶν σας, νομίζω, ὅτι ἐλυτρώθην πλέον ἀπὸ ὑμᾶς, ἐλέγχοντάς με καθ' ἑκάστην ὡς ἀνάξιον· εἶπε μετ' ἐπηρμένου κυνισμοῦ πρὸς τὸν Μηνᾶν ἀποτεινόμενος.

— Ἐὰν μὴ ἴδω, οὐ μὴ πιστεύσω· ἀπεκρίθη ὁ Καλημερόπουλος ἐξακολουθῶν τὴν ἐπὶ ἀγνοίᾳ ὑποκρισίαν του.

— Ἐντὸς ὀλίγου βεβαίως θέλετε ἰδεῖν· ἀλλὰ ἐπάναγκες εἶναι νὰ ἀκούσητε πρὶν ἴδητε, ἐπέφερεν ὁ Ὀβανὲζ μὲ ὕφος σπουδαιότερον.

— Ἡ προθυμία μου κλίνει περισσότερον εἰς τὸ νὰ ἴδω παρὰ εἰς τὸ νὰ ἀκούσω· πλὴν γενηθήτω τὸ θέλημά σου· ἐπανέλαβεν ὁ Μηνᾶς, ὅστις ἐν προσχήματι ἀσεβισμοῦ ἔλεγε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

Λαβὼν δὲ ἓν ποτήριον πλῆρες προσέφερεν εἰς αὐτὸν προσθέσας.

— Πίε λοιπὸν καὶ νὰ ἀκούσωμεν.

Καὶ καταπιὼν ὁ Ὀβανὲζ τὴν προσφορὰν, ἤρχισεν ὡς ἑξῆς.

— Γνωρίσατε καλῶς φίλοι μου! ὅτι ἡ νέα αὕτη δὲν εἶναι ἐκ τῶν προστύχων...

Καὶ ὁ τραπεζίτης διέκοψεν αὐτὸν ἀμέσως, εἰπών·

— Ἐγὼ εἶπον εἰς τὴν εὐγενείαν του ὅτι δὲν εἶναι τοιαύτη· σὺ λοιπὸν εἰπὲ ὁποία τις εἶναι.

— Ὦ! ὑπέρπολυ βλέπω καὶ διάζεσθε Κύριοι! εἶπεν ὁ Ὀβανὲζ, καὶ ἐξηκολούθησεν. Ἡ νέα λοιπὸν αὕτη πρὸ τριῶν ἐτῶν μείνασα

ὀρφανὴ ἀπὸ τοὺς περιφανεῖς γεννήτοράς της, ἀλλὰ κληρονομήσασα περιουσίαν λαμπρὰν, συνισταμένην εἰς ἀρκετὸν χρηματικὸν, εἰς ἀδάμαντας ἀνεκτιμήτου ἀξίας, εἰς πέντε οἴκους μεγαλοπρεπεστάτους, βασιλικοὺς σχεδὸν, ὁ μὲν ἐξ αὐτῶν ἐντὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὴν πλατείαν τοῦ παλαιοῦ Ἱπποδρομίου ἄντικρυ τοῦ τζαμίου Σουλτὰν Ἀχμὲτ, οἱ δύο εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν παραλίαν τοῦ Βοσπόρου, μεταξὺ τοῦ χωρίου Ὀρτάκιοϊ καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Τευτερτὰρ Μπουρνοῦ, οἱ δὲ ἕτεροι δύο εἰς τὸ ἀπέναντι χωρίδιον Γκιὸκ Σοῦ, πλησίον τοῦ Ἀσιατικοῦ φρουρίου Ἀνατὸλ Χισὰρ, ὡσαύτως εἰς διάφορα ἀκίνητα κτήματα ἀρκετὸν ἐτήσιον φέροντα εἰσόδημα, καὶ εἰς ἄλλα πολυτελῆ σκεύη καὶ ἔπιπλα πολυσημάντου ἀξίας, μετὰ ἓν ἔτος τοῦ θανάτου τῶν γονέων της, ἔλαβε τὴν κακὴν τύχην νὰ συζευχθῇ νέον τινὰ ἐκ τῶν πρώτων γραμματέων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἐπίσης μὲν εὐπρόσωπον καὶ πλούσιον, καὶ ὡς ἐκ τῶν πολυειδῶν του γνώσεων καὶ τῆς ἐπὶ τὰ πολιτικὰ πράγματα ἄκρας ἱκανότητός του, βεβαίως καὶ δικαίως περιμένοντα βαθμὸν ὑψηλὸν, ἄκρως ὅμως δυστυχέστατον ἕνεκα τῶν ὀλίγων ἡμερῶν του, ἐπειδὴ μεθ' ἓν τῆς συμβιωσεώς των ἔτος ἐτελεύτησεν ὑπὸ νόσου δεινῆς. Ἀπὸ τῆς χηρείας της λοιπὸν μέχρι τοῦδε ἔζησε βίον ἀληθῶς τιμιώτατον καὶ ἐναρετώτατον, μὲ σπάνιον ἐπιμονὴν ἀπορρίψασα τὰς προτάσεις τοσούτων νέων ἰσχυρῶν καὶ εὐκαταστάτων ζητησάντων τὴν χεῖρά της, καὶ καθ' ὁλοκληρίαν ἀποφεύγουσα οὐ μόνον τὰς δημοσίους, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὰς οἰκιακὰς διασκεδάσεις, ἐκλείσθη εἰς τὸν πατρικόν της οἶκον, ὅπου συνοδευομένη ἀπὸ μόνας τὰς μαύρας δούλας της, διάγει πραγματικῶς ἐρημίτου ζωὴν, καί τοι τοσοῦτον νέα, τοσοῦτον ἀγγελόμορφος, τοσοῦτον βαθύπλουτος. Τοιαύτη λοιπὸν, φίλε μου! εἶναι ἡ κυρία ἧς ἡ παρουσία ἐτίμησε τὴν νύκτα ταύτην τὴν οἰκίαν σας.

Χαίνων ὁ Μηνᾶς ἤκουε, καὶ ἄκρως ἠπόρει πῶς μία τοσούτῳ πλουσία καὶ ἐνάρετος γυνὴ, συγκατετέθη νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν οἰκίαν του ἐπὶ σκοπῷ ἐνόχῳ. Ἀδυνατῶν δὲ νὰ λύσῃ ἓν τοιοῦτον δυσδιά-

λυτον αἴνιγμα, ἔσπευσε καὶ πάλιν ἐκ δευτέρου νὰ ἐρωτήσῃ εἰπών.

— Ἀλλὰ πῶς γίνεται ἓν τοιοῦτον ἀδελφέ! ἀφοῦ λέγεις ὅτι εἶναι τοσοῦτον πλουσία, καὶ ταὐτοχρόνως τοσοῦτον ἐνάρετος, νὰ ἀποφασίσῃ τὸν ἐρχομόν της ἐδῶ διὰ τοιοῦτον ἓν τέλος!

— Λοιπὸν, ἰδοὺ ἐνταῦθα τὸ δίλημμα· ἀπεκρίθη ὁ ἑξηκοντούτης μαστρωπὸς μετὰ μειδιάματος ὑπερηφάνου.

Ὁ Ὀθωμανομανὴς λάγνος ἐστύλωσε τοὺς διαπύρους αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ τραπεζίτου, ὡς νὰ ἐζήτει παρ' ἐκείνου τὴν διασάφησιν τοῦ διλήμματος.

— Καὶ ἐγὼ μόνον αὐτὰ γνωρίζω· ἂς ἀκούσωμεν λοιπὸν τώρα τὰ ἐπίλοιπα· εἶπεν ἐκεῖνος, ὡς ὅλως ἀγνοῶν ὅθεν ταῦτα.

— Ἰδοὺ ἡ ἐξήγησις· ἐξηκολούθησεν ὁ Ὀβανέζ· ἐπιθυμῶν πρὸ πολλοῦ ὅπως φανῶ συντελεστικὸς εἰς μίαν τῶν κυριωτέρων ἐπιθυμιῶν σας, διὰ λόγους πολλοὺς ἀπέφευγον πάντοτε νὰ σᾶς σχετίσω μὲ ὑποκείμενα δημόσια, καὶ ἀσέμνου διαγωγῆς, οὐχὶ μόνον ὡς μὴ δίδοντα τιμὴν εἰς τὴν ἀξιοπρέπειάν σας, ἀλλὰ καὶ ὡς λίαν ἐπικίνδυνα, μὴ δυσκολευόμενα ποσῶς νὰ ἐκθέσωσι τὸ μυστικὸν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τυχόντα. Ἀπό τινος λοιπὸν καιροῦ συνέλαβον ἐν ἐμαυτῷ ἰδέαν τολμηρὰν καὶ μεγίστην, τὴν ὁποίαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας βασανίσως ἐν τῇ διανοίᾳ μου, ἀπεφάσισα τέλος πάντων νὰ θέσω ταύτην εἰς ἐνέργειαν, πειραθεὶς νὰ κλονίσω τὴν ἐπ' ἀρετῇ σταθερότητα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Ὀθωμανῆς κυρίας μου. Ἐπειράθην λοιπὸν, καὶ, χάρις εἰς τὴν ἀπίστευτον ῥαδιουργίαν μου, δὲν ἀπέτυχον· ἰδοὺ ὅθεν ἀντὶ τῶν ἐπιπλάστων καὶ ψευδῶν θελγήτρων μιᾶς Ὀθωμανῆς δημοσίας καὶ διεφθαρμένης, ὁλόκληρον τὴν νύκτα ταύτην ἔχετε τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς ὅλως φυσικῆς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀγγελικῆς καλλονῆς μιᾶς μουσουλμάνας ἐναρετωτάτης, τοῦ μόνου ἐγκαυχήματος τοῦ φύλου της.

— Ἄρα ἔχεις σχέσεις ἀρχαίας μετὰ τῆς νέας αὐτῆς!;

— Ἀρχαίας; Πρὸ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν εἰσήχθην εἰς

τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός της, ἐκτελῶν ἐν αὐτῇ μέχρι τῆς σήμερον χρέη φροντιστοῦ. Ὁποίας λοιπὸν ἄλλας σχέσεις θέλετε, ἀφοῦ αὕτη εἰς τὰς χεῖράς μου ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη;

— Τώρα ἐννόησα. Ἀλλὰ δὲν μὰς λέγεις ὁποίου εἴδους ῥαδιουργίαν μετεχειρίσθης ὥστε τοσοῦτον εὐκόλως ἐπέτυχες;

— Οὐχὶ τόσον εὐκόλως ὡς νομίζετε, Κύριε!

— Εἴτε εὐκόλως, εἴτε δυσκόλως, φθάνει μόνον νὰ μάθωμεν τίνι τρόπῳ ἐπέτυχες.

— Οὗτος εἶναι ὁ κυριώτερος σκοπός μου· δι' αὐτὸν καὶ μόνον ἐβιάσθην νὰ προφθάσω ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον. Ἀκούσατε λοιπόν.

Καὶ ἐξηκολούθησεν ὁ εὔγλωττος προαγωγὸς τὸν διεξοδικώτατον μῦθον του, τοῦ ὁποίου ὁ μὲν τραπεζίτης ἐδίδαξε τὰ πρῶτα σχέδια, οὗτος δὲ καλλωπίσας καὶ μορφώσας ταῦτα ὅσον ἠδύνατο ἐπιτηδείως, ἔπλασεν αὐτὸν καὶ ἐξέθεσεν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Ὀθωμανομανοῦς λάγνου, ὡς δι' αὐτοῦ δῆθεν κλονίσας τὴν ἀρετὴν τῆς ἀνυποστάτου Ὀθωμανῆς. Καὶ τοῦτο, διὰ συμφέρον ἀνόσιον ἀμφοτέρων τῶν ὁμοθρήσκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Μῦθος ἐπι μύθου.

Ἐὰν τινὲς τῶν ἀναγνωστῶν μας συνέπεσε νὰ ἀκούσωσι ποτὲ τοιαύτης κλάσεως ἀνθρώπους ῥητορεύοντας καὶ μεγαλαυχοῦντας ἐπὶ ταῖς ἐπιτυχίαις τῶν τοιούτων βδελυρῶν κατορθωμάτων των, δύνανται νομίζω νὰ συμπεράνωσι μὲ ὁποῖον θερμουργὸν ὕφος, μὲ ὁποῖον καταπειστικὸν καὶ στομύλον στόμα καὶ ὁ προαγωγὸς Ὀβανὲζ ἀνέλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς μυθώδους ῥητορείας του, ὡς ἀκολούθως.

— Ὕστερον ἀπὸ τὴν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου ὥριμον σκέψιν καὶ ἀπόφασίν μου, σήμερον τὸ πρωῒ ἐνεφανίσθην ἐνώπιον αὐτῆς, καὶ μὲ ἄκρως προσποιητὴν λυπηρὰν κατήφειαν, τῇ εἶπον,

« Κυρία προσκυνητή! γνωρίζετε βέβαια ἐξ ἀκοῆς, ὅτι αἱ γηραιαὶ αὗται χεῖρες μου ἐκίνησαν πολλάκις τὴν βρεφικήν σας κοιτίδα, ἀπειράκις σᾶς ἐβάστασαν εἰς τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν σας, μέχρι τοῦδε πιστῶς σᾶς ὑπηρέτησαν, καθὼς καὶ θέλουν σᾶς ὑπηρετήσει μέχρι τελευτκίας μου ἀναπνοῆς. Ἰδοὺ αὗται εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκονται σήμερον.

Καὶ ἀνασηκώσας τὰς χειρίδας μου μέχρις ἄνω· φρικτὸν θέαμα! καὶ τῶν δύο χειρῶν μου ἡ ἐπιδερμὶς ἀπὸ τῆς παλάμης μέχρι τοῦ ἀγκῶνος ἐφάνη ὑποπράσινος, καὶ λεπιδωτὴ, καὶ ὑγρὰ, τὴν μεγίστην ἀηδίαν παρεμφαίνουσα εἰς παντὸς θεατοῦ τὸ ὄμμα. Ἐκεῖνο τὸ ὑπορρέον ὑποπράσινον μυξῶδες ὑγρὸν διέδωσεν ἀμέσως ἀποφράδα ἀποφορὰν, καὶ ἡ νεαρὰ Ὀθωμανὴ ἀπέστρεψεν ἀκουσίως τὸ πρόσωπον, καὶ οἰκτιρμόνως μοὶ εἶπε.

— Δυστυχῆ ἄνθρωπε! πῶς κατήντησας εἰς τοιαύτην κατάσασιν! δράμε ταχέως εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ φρόντιτον ὑπὲρ τῆς θεραπείας σου. Ἐὰν δὲ στερῆσαι χρημάτων, ὕπαγε ἀμέσως εἰς τὸν τραπεζίτην μου, καὶ λάβε τὰ ἀναγκαιοῦντα σ' ι.

Ἐνταῦθα διέκοψεν ὁ Μηνᾶς τὸν Ἀρμένιον, ἐρωτήσας.

— Καὶ εἶναι πολὺς καιρὸς ὁποῦ πάσχεις ἐκ τοῦ πάθους τούτυ;

— Καλὲ τί πάσχει ἀδελφέ! δὲν ἐννοεῖτε; πρὸς χάριν ὑμῶν ἐφεῦρεν αὐτὸ τὸ στρατήγημα· ἀπεκρίθη ὁ τραπεζίτης μετὰ γέλωτος σφοδροῦ.

— Ἄ! λησμόνησα.

Ἐπαναλαβὼν εἶτα τὴν διήγησίν του ὁ Ἀρμένιος, ἐξηκολούθησε·

— «Δὲν ἔχω ἀνάγκην ἰατροῦ, Κυρία μου! εἶπον πρὸς αὐτήν· οἱ ἰατροὶ ὅλοι μὲ ἀπήλπισαν βεβαιώσαντες, ὅτι τὸ πάθος μου κατήντησεν ἀνίατον.

— «Εἰς τί λοιπὸν δύναμαι νὰ σὲ χρησιμεύσω; ἠρώτησεν ὁλοπροθύμως ἡ εὔπιστος Ὀθωμανὴ, ἀκλόνητον σκοπὸν λαβοῦσα ὅπως πράξῃ ὅ,τι δύναται ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀθλίου παλαιοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου της.

— «Ἀπὸ μίαν γενναίαν ἀπόφασιν τῆς προσκυνητῆς Κυρίας μου κρέμαται ἡ ἡμετέρα σωτηρία· ἄλλως μετ' οὐ πολὺ καταντῶ ὁ τάλας ἐλεεινὸν τοῦ στυγεροῦ τούτου πάθους κατάβρωμα.

Ἐπανέλαβον ἐγὼ, καὶ ἤρχισα προσποιητῶς νὰ δακρύω. Τότε ἡ ἀπόνηρος νεάνις κατανυγεῖσα ὡρκίσθη εἰς τὴν ἱερὰν θρησκείαν της, ὅτι ποσῶς δὲν θέλει φεισθῆν ὁποιασδήποτε θυσίας ἀφορώσης τὴν θεραπείαν μου, καὶ εἰς τὴν συγκατάθεσίν της ταύτην γονυπετήσας ἐγὼ ἐνώπιόν της, ἤρχισα μὲν νὰ ἐπισωρεύω εὐχαριστίας ἐπ' εὐχαριστιῶν, πλὴν μὲ ἄκραν ταραχὴν τῆς καρδίας μου· καθότι, ἂν ἐξ ἑνὸς μέρους ἤλπιζον τὴν τῆς ῥαδιουργίας μου ἐπιτυχίαν, ἐξ ἄλλου ὅμως ἔτρεμον, μήπως ἡ αἰσχρὰ καὶ ἄτιμος πρότασίς μου πρὸς τὸ παρὸν ἀποῤῥιπτομένη, κατόπιν δὲ ἐξελεγχομένη, φέρῃ δυστυχὲς καὶ ὀδυνηρὸν εἰς ἐμὲ τὸ ἀποτέλεσμα· καὶ μολονοτοῦτο, εὑρέθην

πλέον εἰς τὸν χορὸν τὸν ὁποῖον ἐγὼ ὁ ἴδιος προεκάλεσα, καὶ ἔπρεπε νὰ χορεύσω ἑκὼν ἀέκων.

Ἐπέφερον λοιπόν.

«Ἀπελπισθεὶς Κυρία μου! ὡς σᾶς εἶπον ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς, καὶ ἀπωέλσας πᾶσαν ζωῆς ἐλπίδα, ἀφέθην πλέον εἰς τὸ πεπρωμένον μου ὡς ὁ κατάδικος εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δημίου του. Ἐνῷ δὲ καθ' ἑκάστην ἐζήτουν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸν ταχὺν θάνατόν μου, τὸν ἄφευκτον μὲν, ἀλλὰ βραδέως σχεδὸν προχωροῦντα, αἴφνης μανθάνω, ὅτι κατὰ τὴν συνοικίαν τοῦ Ἐγιοὺπ μουσουλμάνος τις Αἰθίοψ, δι' ἐπῳδῶν τινων ἀναγινωσκομένων ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν νοσούντων, ἐκτελεῖ τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα καὶ θαυμαστὰ, ὡς μηδενὸς ἐκ τῶν πρὸς αὐτὸν προσερχομένων ἀσθενῶν ἐπιστρέφοντος ἄνευ θεραπείας. Ἐγὼ λοιπὸν ὅστις πρὸ μικροῦ μηδὲν πλέον ἐκ τῆς παρούσης ζωῆς ἐλπίζων, διέθεσα πάντα τὰ ἐμέτερα, ἅμα ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοάς μου ἓν τοιοῦτον, ἀμέσως ὡς ἐναέριον πτηνὸν ἔφθασα εἰς τὸ μέρος τοῦ ἁγίου αὐτοῦ ἀνθρώπου· ἀλλὰ ποῦ νὰ πλησιάσω! μυριάδες ἀνθρώπων ἑκάστης θρησκείας καὶ φυλῆς ἵσταντο πρὸ τῆς καλύβης του, περιμένων ἕκαστος τὴν σειράν του. Μόλις πρὸς τὸ ἑσπέρας τέλος πάντων εὑρὼν καιρὸν ἐγὼ εὐκαιρίαν ἠδυνήθην νὰ παρασταθῶ ἐνώπιόν του· πλὴν, ὁποῖος ἄνθρωπος! πρὶν ἔτι ῥίψῃ τὸ βλέμμα πρὸς ἐμὲ, πρὶν ἐγὼ τὸν ἀναφέρω τί περὶ τοῦ πάθους μου, ἐκεῖνος εὐθὺς ἀποτόμως μοὶ εἶπε.

— «Σὺ πάσχεις ἀπὸ λεπρώδη σῆψιν τῶν βραχιόνων σου· εἰς δὲ τὸ πάθος τοῦτο ἡ ἐπιστήμη τῶν ἰατρῶν εἶναι ἀνεπαρκής· τίς οἶδεν ἂν ἡ ἀστρομαντεία μου σοὶ χορηγήσῃ τὰ ἀπαιτούμενα βοηθήματα.

Καὶ ἀμέσως μ' ἔκαμε νεῦμα νὰ πλησιάσω, καὶ νὰ καθήσω πλησίον του. Λαβὼν εἶτα διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἓν παρακείμενον βιβλίον, καὶ διὰ τῆς ἑτέρας ὑψώσας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἓν ἀρκετὰ εὐμέγεθες τηλεσκόπιον, παρετήρησε δι' αὐτοῦ πρὸς τὸ στερέωμα διά τινας στιγμὰς, καὶ κατεβίβασεν ἀκολούθως τὴν προσοχήν του

πρὸς τὴν βίβλον· ἔπειτα ἀνυψώσας καὶ πάλιν τὸ μετεωρολογικόν του ὄργανον ἐξετέλεσε τὰ αὐτὰ, καὶ ἐπὶ τέλους εἶπεν.

— «Εἰς τὰς ὀλίγας ἐρωτήσεις μου δύνασαι νὰ ἀποκριθῇς εἰλικρινῶς;

— «Δύναμαι· ἀπεκρίθην ἐγὼ, καὶ ῥῖγος φρίκης μ' ἐκυρίευσε προσβλέψας τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν σμερδαλέαν του μορφήν.

— «Ἀποκρίθητι λοιπόν· ἐπανέλαβε, καὶ παρατηρῶν καὶ φυλλολογῶν τὸ βιβλίον, ἤρχισε νὰ ἐρωτᾷ:

— «Σὺ βεβαίως δὲν εἶσαι Μουσουλμάνος.

— «Ὄχι· τῷ ἀπεκρίθην.

— «Ἀλλ' ἔχεις στενὰς σχέσεις μετὰ Μουσουλμάνων.

— Μάλιστα· πρὸ πολλῶν ἐτῶν μετὰ Μουσουλμάνων συναναστρέφομαι, καὶ ἐξ αὐτῶν πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν· ἐπανέλαβον ἐγώ.

— «Ἔχεις ἰδιαιτέρως σχέσιν μὲ μίαν Μουσουλμανικὴν οἰκίαν, τῆς ὁποίας ἡ νεαρὰ Κυρία εἶναι ἤδη χηρεύουσα.

— «Ναί! ἀπὸ τὴν νηπιότητά της ἀκόμη τὴν γνωρίζω.

— «Τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον τοῦ ὀνόματός της εἶναι Χ.

— «Μάλιστα.

Ἡ Ὀθωμανὴ ἠπόρησε πρὸς τὸ προορατικὸν τοῦ Αἰθίοπός μου, καθότι τὸ κύριόν της ὄνομα καλεῖται, Χανιφέ· ἐπέφερεν ὁ μυθολόγος ἰδίως πρὸς τοὺς ἀκροστάς του ἀποτεινόμενος, καὶ ἔπειτα ἐπανέλαβε.

— «Μία ὡραία καθ' ὑπερβολὴν καὶ ὅμως μέχρι τοῦδε ἀνεπίληπτος.

Ἡ νέα ὑπὸ σεμνοπρεπείας ἠρυθρίασεν.

— «Ὡραιωτάτη· καὶ οὐ μόνον μέχρι τοῦδε ἀνεπίληπτος, ἀλλὰ σᾶς βεβαιῶ, ὅτι καὶ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς της οὕτως ἀδιάσειστος καὶ ἀδιάφθορος ἀναμφιβόλως θέλει διαμένειν· ἐπανέλαβον ἐγώ.

Ὁ Αἰθίοψ τότε θυμοειδῶς διακόψας με ἐκραύγασε.

— «Σιώπα· μὴν ἐπεμβαίνῃς ἄθλιε! εἰς τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ σου, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄβυσσος.

Καὶ λαβὼν πάλιν τὸ τηλεσκόπιόν του ἐξηκολούθησε τὰς παρατηρήσεις τῶ πρὸς τὸ ζερέωμα, καὶ ἀκολούθως πρὸς τὴν ἐνώπιόν τῶ βίβλον· μετά τινας δὲ σιγμὰς ὑποπίκρως μειδιάσας, ἐπρόσθεσεν.

— «Ἡ Ὀθωμανὴ αὕτη ἡ μέχρι τοῦδε ἐνάρετος νομιζομένη, μεγάλως προσέκρουσεν εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

Ἡ νέα ἔχασε τὴν ῥοδινὴν χροιάν της, τείνασα καὶ ὦτα καὶ ὄμματα πρὸς σαφεστέραν τῶν λεγομένων μου κατάληψιν. Ἐγὼ δὲ ἐπανέλαβον.

—«Ναί! ἐπέφερεν ὁ μαῦρος· μεγάλως προσέκρουσε, καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ τὴν τιμωρίαν της, ἐὰν ὅσον τάχος δὲν προσέλθῃ εἰς μόνα τὰ σωτήρια τοῦ ἐξιλασμοῦ μέσα. Ἡ μέχρι τοῦδε φαινομένη σωφροσύνη της μηδόλως μετέχουσα ἀρετῆς θεαρέστου, ὡς μὴ προερχομένη ἀπὸ ἐνδόμυχον φόβον Θεοῦ, αὐστηρῶς ἀπαγορεύοντος τὴν ἀνοσιότητα, ἢ ἀπὸ μίαν νομίμως καὶ δικαίως ὀφειλομένην διατήρησιν καθηκόντων συζυγικῶν, ἀλλ' ἀπὸ μόνην ἁπλῆν μισανθρωπίαν προξενουμένη, δὲν ἐπιφέρει ποσῶς οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον καρπὸν ψυχικῆς ὠφελείας πρόξενον. Ἑπομένως ἐκ τοῦ μονοτόνου καὶ ἰδιοτρόπου τούτου βίου της, τοῦ πρόσχημα μόνον σωφροσύνης ἔχοντος, ἀλαζονικῶς φυσιωθεῖσα, καὶ εἰς τὸ ἔπακρον τῆς δαιμονικῆς ἐπάρσεως καταντήσασα, ἐτόλμησεν ἡ ἀθλία νὰ φαντασθῇ ἑαυτὴν ὅλως ἀναμάρτητον, χωρὶς ποσῶς νὰ στοχασθῇ, ὅτι ἰδιοποιουμένη τὸ βεβαίως οὐράνιον πλεονέκτημα, τὸ μόνον εἰς μόνους τοὺς ἀσωμάτους τοῦ Πλάστου Ἀγγέλους ἀνῆκον, πολὺ δὲ μακρὰν ἀπέχον ἀπὸ πάντας ἡμᾶς τοὺς ὑλικὴν σάρκα φοροῦντας, ἀσυγκαταβάτως καθίσταται ὑπεύθυνος ἐγκλήματος ἀσυγχωρήτου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διὸ μετὰ ὀλιγοχρόνιον παρέλευσιν ἐν τῇ ἐτιμονῇ της ταύτῃ, τῇ ἀσυγχωρήτῳ καὶ ἀξιοποίνῳ, θέλει βεβαίως ἐφελκύσειν τὴν δικαίαν τοῦ Δικαιοκρίτου ἀγανάκτησιν κατὰ τῆς ἀθλίας καὶ ἀνοήτου κεφαλῆς της.

«Μέχρι τοῦδε ἔχαιρεν εἰς τὸν κόσμον τὴν ὑπύληψιν γυναικὸς ἀνεπιλήπτου; μετ' οὐ πολὺ θέλει θεωρεῖσθαι ἀπὸ τὸν ἴδιον αὐτὸν κόσμον ἡ κατὰ μᾶλλον ἐκδεδιητημένη.

«Μέχρι τοῦδε κεκλεισμένη εἰς τὸν γυναικωνίτην της μόνην ἀσχολίαν εἶχε νὰ ἀποφεύγῃ τὰ ἀσελγῆ τῶν ἀσελγῶν βλέμματα; μετ' οὐ πολὺ περιπλανωμένη ὡς οἰστρήλατος εἰς τὰς ὁδοὺς, θέλει λυσσωδῶς καταδιώκειν τὰ ὀλισθηρὰ ἴχνη τῆς αἰσχρᾶς ἀσελγείας.

«Μέχρι τοῦδε ἀλαζονευομένη διὰ τὴν σωφροσύνην καὶ ἀναμαρτησίαν της, ὡς ἀποτροπαίους ἐλογίζετο καὶ αὐτὰς τὰς μετὰ τῶν τιμίων ἀνδρῶν ἀνενόχους συναναστροφὰς καὶ σχέσεις; μετ' οὐ πολὺ λίαν ἀκολάστως θέλει διευθύνειν τὰ κατάπτυστά της διαβήματα εἰς τὰ χαμαιτυπεῖα τὰ δημόσια, καὶ καθ' ἑκάστην θέλει ἐκθέτειν τὸ βέβηλόν της σῶμα εἰς τοῦ τυχόντος τὴν ὑπὸ θηλυμανίας ἀκόρεστον διάκρισιν. Τί δὲ μετὰ ταῦτα γενήσεται; Ἰδού.

«Καὶ ὕψωσε πρὸς τὰ ἄνω τὸ τηλεσκόπιόν του· ἔπειτα καταβιβάσας αὐτὸ, προσήλωσε καὶ πάλιν τὴν προσοχήν του ἐπὶ τοῦ βιβλίου, καὶ ἐπανέλαβεν.

— «Ἰδοὺ τὰ τέλη της· μετὰ ἓν ἔτος τῆς ἀσελγοῦς καὶ ἀκολάστου οἰστρηλασίας της, θέλει κακῶς ἐκπνεύσειν εἰς τὰς ἀγκάλας ἑνὸς ἀθλίου εὐνοουμένου της, δολοφονουμένη ἀπὸ τὰς μιαιφόνους χεῖρας ἑνὸς ἑτέρου ἀντεραστοῦ ἔτι μᾶλλον ἀθλιεστέρου.

Εἰς τοὺς φρικαλέους τούτους λόγους ἐρρίγησε σύσσωμος ἡ νεαρὰ Ὀθωμανὴ, κυριευθεῖσα ὑπὸ δέους ἀνεκλαλήτου, ἀνεκφράστου καὶ τρομεροῦ. Ἐγὼ δὲ εἶπον πρὸς αὐτήν.

— «Ἔχετε κάθε δίκαιον, Κυρία μου! νὰ δειλιάσητε καὶ νὰ φρίξητε διὰ τὰς τραγικὰς προρρήσεις τοῦ προορατικοῦ τούτου ἀστεροσκόπου· πλὴν δὲν πρέπει καὶ νὰ ἀπελπισθῆτε ὁλοτελῶς, καθότι αὐτὸς ὅστις προεῖδε καὶ προεῖπε τὰ περὶ τοῦ ἀπαισίου μέλλοντός σας, ὁ ἴδιος καὶ πάλιν διέταξε καὶ τῆς ἀποφυγῆς τὰ μέσα.

Ἡ τρέμουσα Ὀθωμανὴ ἐνθαρρυνθεῖσα τότε μικρὸν, ἔτεινε καὶ πάλιν τὰ μεγάλα της ὄμματα καὶ τὰ μικρά της ὦτα, διὰ νὰ ἐν-

νοήσῃ καλήτερον ὁποῖα ταῦτα τῆς ἀποφυγῆς τὰ μέσα.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐδυσκολεύθην καὶ ἠγωνίσθην ὑπέρπολυ, ἀπορῶν ὁποῖον νὰ δώσω κόσμον εἰς μίαν πρότασιν τοσοῦτον ἄκοσμον καὶ αἰσχρὰν, ὁποίαν εὐώδη ὀσμὴν νὰ διαχύσω ἐπιπόλαιον ἐπὶ τῆς βδελυρᾶς σηπεδόνος μιᾶς τοιαύτης δυσωδους μηχανορραφίας. Ἐνῷ δὲ διά τινα λεπτὰ ἐσκεπτόμην ὁποῖον τινα χρωματισμὸν νὰ δώσω εἰς τοὺς λόγους μου, ἡ ἀνυπόμονος νέα ἐπὶ μᾶλλον ἀνησυχήσασα, ἐδόθη ὅλη εἰς δάκρυα καὶ στεναγμοὺς, καὶ μετ' ἀκρατήτων λυγμῶν ἄκραν διαδηλούντων ἀπελπισίαν, μοὶ εἶπεν·

— «Εἰς ὅλον τὸ μακρὸν τοῦτο τῆς γνωριμίας μας διάστημα, δὲν ἐνθυμοῦμαι ποτὲ νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός σου τὸ παραμικρὸν ψεῦδος· τὴν στιγμὴν ὅμως ταύτην ἐκ τῆς κυριευσάσης τὸ πρόσωπόν σου ἀλλοιώσεως, συμπεραίνω, ὅτι ἀναγκάζεσαι νὰ μεταχειρισθῇς ἓν τοιοῦτον, νομίζων ἴσως ὅτι δι' αὐτοῦ νὰ καθησυχάσῃς τοὺς ἐδυνηροὺς τῆς καρδίας μου παλμοὺς, καὶ νὰ ὑποδροσίσῃς τὴν φλεγομένην ψυχήν μου· ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ, σὲ ὁρκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ σου, νὰ μοὶ εἴπῃς ἀψευδῶς πᾶν ὅ,τι σοὶ εἶπε περὶ ἐμοῦ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Ἴδε τὴν ἐκ τῆς ἄκρας θλίψεως ὀδύνην μου, καὶ μὴ θελήσῃς νὰ ὑποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὸ παραμικρόν· ἂς μάθω ταχύτερον ὅσα ἀφορῶσι τὸ δυστυχὲς καὶ τρισάθλιον πεπρωμένον μου.

Τότε ἀναλαβὼν ἐγὼ τῆς τολμηρᾶς ῥαδιουργίας μου τὴν συνέπειαν, εἶπον μετ' εὐτόλμου παῤῥησιαστικότητος.

— «Μία ἀπόφασίς σας, Κυρία μου! θέλει σώσει καὶ ὑμᾶς, καὶ ἐμὲ τὸν πανάθλιον.

Ἐκείνη δὲ μεταβαλοῦσα τὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου της ἀπεικονισμένην θλῖψιν εἰς οἰκτιρμὸν, ὑπέλαβε.

— «Δυστυχῆ! ἀκούσασα τὰ περὶ ἐμοῦ, λησμόνησα τὰ ἀφορῶντα σέ. Ὁποίαν πλὴν σχέσιν ἔχει τὸ ἀπαίσιον μέλλον μου μὲ τὴν ἤδη καταβιβρώσκουσαν τὸ σῶμά σου ἀσθένειαν; καὶ μόλον

τοῦτο οὐχὶ εἰς μίαν ἀπόφασιν, ἀλλ' εἰς ἑκατὸν, ἀλλ' εἰς χιλίας συγκατατίθεμαι· ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀποφύγω ἓν τοιοῦτον μέλλον ἐλεεινὸν καὶ ἀξιοθρήνητον, καὶ ταὐτοχρόνως, ὡς λέγεις, νὰ λάβῃς τὴν θεραπείαν σου καὶ σὺ, ὅστις τοσαῦτα ἔτη τοσούτῳ πιστῶς ἐδούλευσας τὴν οἰκίαν μου. Τὰ χρήματά μου, τὰ κτήματά μου κινητά τε καὶ ἀκίνητα, καὶ οἱ πολύτιμοι ἀδάμαντές μου ἂς χρησιμεύσωσιν ὡς εὐτελῆ σῶστρα εἰς τὴν ὑπερμεγέθη ταύτην μου περίστασιν· ταῦτα πάντα ἂς δεχθῇ ὁ ἅγιος αὐτὸς Αἰθίοψ, καὶ διὰ τῶν εὐπροσδέκτων πρὸς Θεὸν εὐχῶν του, ἂς ἐξιλεώσῃ τὴν κατ' ἐμοῦ θείαν ἀγανάκτησιν.

Γαργαλισθεὶς τότε ἐγὼ εἰς τὸ ἄκουσμα μιᾶς τοσοῦτον ὑπερπλούτου θυσίας, σᾶς λέγω πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἐπεθύμησα νὰ κατασταθῶ κάτοχος αὐτῆς, καὶ ἤρχισα νὰ σκέπτωμαι ἐὰν ἠμπορῶ νὰ μεταστρέψω τὴν μέχρι τοῦδε πορείαν τῆς ῥαδιουργίας μου εἰς ἄλλην τρίβον· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἦτον ἀρκετὰ προχωρημένον, καὶ διὰ νὰ λάβῃ ἄλλην διεύθυνσιν ἀπῃτεῖτο νὰ γίνῃ ἀναβολὴ οὐκ ὀλίγη, ἥτις διὰ λόγους πολλοὺς μοὶ ἦτο πάντῃ ἀσύμφορος· ἐκτὸς τούτου ἤθελον στερήσειν καὶ ὑμᾶς μιᾶς τοσοῦτον ἐπιθυμητῆς ἀπολαύσεως.

— Τὸ διήγημά σου ἀδελφέ! ὁμοιάζει μυθιστόρημα ὁλόκληρον· εἰπὲ, τάχυνον.

Εἶπεν ἀνυπομόνως ὁ Μηνᾶς, ὅστις ἀκούσας τὴν τοσαύτην πλησιότητα τῆς Ὀθωμανῆς, συνέλαβεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἄλλους σκοπούς.

Τί τὸν ἐπείραζε τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀλλάξῃ τὴν πατρῴαν θρησκείαν του, νὰ συζευχθῇ τὴν χηρεύουσαν Ὀθωμανὴν, καὶ νὰ ἀποκατασταθῇ κύριος ἑνὸς τοσοῦτον ἀκενώτου θησαυροῦ!

Μήπως τάχα καὶ τότε δὲν ἠδύνατο νὰ πράττῃ ὅσα ἤθελε; μήπως καὶ τότε δὲν ἠδύνατο νὰ εὐχαριστῇ πάλιν ἀνεμποδίστως τὰς πολυειδεῖς του ἐπιθυμίας, ἀφοῦ μάλιστα ἡ μέλλουσα αὕτη σύζυγός του ἦτο τοσούτῳ καλοκἀγαθος καὶ τοσοῦτον εὔπιστος;

Ὑπέρχαρης ὅθεν ἐκ τοῦ συλλογισμοῦ του αὐτοῦ λαβὼν τὸ ποτήριον ἔπιε, καὶ ἀκολούθως προσέφερεν ἀνὰ ἕν πρὸς τοὺς δύο ξενιζομένους του, προσθέσας.

— Ἐκ τοῦ μακροῦ τούτου καὶ ἀτελευτήτου διηγήματος ὁπόσην ὥραν ἐχάσαμεν, μὴ ἐνθυμηθέντες νὰ κενώσωμεν τὰ ποτήριά μας τὰ πρὸ πολλοῦ πλήρη.

Λαβὼν εἶτα ἐκ τῆς παρακειμένης τραπέζης παροψίδα γέμισαν, ἤπλωσε ταύτην πρὸς αὐτοὺς ἐπαναλαβών.

— Δὲν λαμβάνετε ἐκ τῶν πορδορπίων;

Καὶ ἔλαβον ἀμφότεροι ἀνὰ ἓν τεμάχιον ἐνθρυμματίδος (χαλβᾶ). Οὗτος δὲ ἐκτινάξας τὴν ἐκ πηλοῦ χοάνην τοῦ καπνοσωλῆνος του, ἔνδον τῆς ἐπὶ τοῦ σανιδωτοῦ ἐδάφους ὀρειχαλκίνου ἐψάνης, ἐπλήρωσεν αὐτὴν ἐκ νέου, καὶ ἀρχίσας νὰ καπνίζῃ ἔνευσε τὸν προαγωγὸν, ὅπως δώσῃ πέρας εἰς τὸ διήγημά του ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.

Ὁ δὲ Ἀρμένιος ἐξηκολούθησεν.

— «Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν δέχεται οὐδὲ ὀβολόν· τῇ εἶπον· τοσοῦτοι τοσαῦτα καθ' ἑκάστην τῷ προσφέρουσιν, ἀλλ' αὐτὸς ἀρκούμενος εἰς μόνα τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα τῆς ἡμέρας του, ἐπιστρέφει τὰ ἐπίλοιπα. Μοὶ εἶπε λοιπὸν, ὅτι ὁ Πολυεύσπλαγχνος καὶ Πανοικτίρμων Κύριος διὰ μόνης τῆς μετανοίας δύναται νὰ ἐξιλεωθῇ.

— «Μετανοῶ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας· ἐκραύγασεν ἡ Ὀθωμανὴ, ὑψώσασα πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας.

— «Μόνη ἡ τοιαύτη μετάνοια, εἰμὶ βέβαιος, ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος. Κατὰ τὸ λέγειν τοῦ ἁγίου αὐτοῦ ἀνθρώπου, ὁ Παντελεήμων Κύριος ἑτέρου εἴδους μετάνοιαν περιμένει ἀφ' ἡμῶν. Ὑμεῖς ἤδη μετανοεῖτε διὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἁμαρτήματά σας, τὰ ἐν ἀγνοίᾳ βεβαίως· εἶπον ἐγὼ μὲ ἐνθουσιώδη τόνον.

— «Μάλιστα· διὰ τὰ ἐν ἀγνοίᾳ· καθότι ἁπλῶς αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν σεμνυνομένη διὰ τὴν εὐτελῆ ταύτην σωφροσύνην μου, ἠγνόουν

ἡ τάλαινα, ὅτι προσκρούω εἰς τὰς βουλὰς τοῦ Ὑψίστου· ἀπεκρίθη ἐκείνη μὲ ὕφος ἀμιμήτου ταπεινοφροσύνης.

— «Ἰδοὺ λοιπὸν δι' ὁποῖον αἴτιον καθίσταται ἀπαράδεκτος ἡ τοιαύτη μετάνοια· τοῦ λοιποῦ ὅθεν ἀνάγκη μιᾶς μετανοίας καὶ διὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν τὰ ἐν γνώσει, ἐπειδὴ μία μόνη τοιαύτη καὶ ὑμᾶς δύναται νὰ λυτρώσῃ ἀπὸ ἓν μέλλον ὀλέθριον, καὶ ἐμὲ νὰ σώσῃ ἀπὸ τὴν καταβιβρώσκουσάν με νόσον τὴν βροτοφθόρον καὶ ὀδυνηρὰν, ἐπανέλαβον ἐγώ.

— «Δὲν σὲ ἐννοῶ· δι' ὁποῖα ἐν γνώσει ἁμαρτήματά μου; ἠρώτησεν ἐκείνη ἐνδοιάζουσα, καὶ μετὰ μικρὰν σκέψιν ἐπέφερε.

— «Δὲν ἐνθυμοῦμαι μέχρι τοῦδε κἀμμίαν ἁμαρτίαν μου ἑκούσιον.

Τότε ἐγὼ περισυνάξας πάσας τὰς δυνάμεις μου, τῇ εἶπον λίαν τολμηρῶς.

— «Μέχρι τοῦδε δὲν ἐπράξατε κἀμμίαν τοιαύτην· εἶναι ἀληθές· ἀληθέστατον· ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ εἶναι ἐπάναγκες νὰ πράξητε μίαν, τὴν ὁποίαν βεβαίως θέλει ἐπακολουθήσειν ἡ ἀληθὴς μετάνοια, ἡ μετάνοια ἣν περιμένει ἀφ' ἡμῶν τὸ ἀμέτρητον τοῦ Ὑψίστου ἔλεος.

Ἡ νεάνις εἰς ἓν τοιοῦτον σωτηρίας μέσον σφόδρα ἀλλόκοτον ἐστάθη ὀλίγον χαίνουσα, καὶ ἔπειτα μὲ ἄκραν δυσανασχέτησιν ὑπέλαβεν.

— «Ἐγὼ, ἐγὼ νὰ ἁμαρτήσω ἑκουσίως; καὶ πῶς! εἰς ἓν τοιοῦτον οὔτε προαιροῦμαι, οὔτε δύναμαι.

— «Εἰς τὴν τοιαύτην κρίσιμον θέσιν σας νομίζω ὅτι καθίσταται ἐπάναγκες νὰ ἀφήσητε κατὰ μέρος τὴν προαίρεσιν· ἐπανέλαβον.

— «Μάλιστα· ἀπεκρίθη ἐκείνη· εἰς τὴν τοιαύτην δεινὴν περίστασίν μου καὶ ἀναγκαστικῶς νὰ θυσιάσω τὸ βούλεσθαι· ἀλλὰ τί δύναμαι νὰ ἀντιτάξω ἐναντίον τοῦ ἀσθενοῦς φύλου μου; ἐγὼ, γυνὴ πάντῃ ἄπειρος καὶ ἀνίδεος, νέα, μὴ προχωρήσασα πλέον

τῶν δέκα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν, τί δύναμαι νὰ πράξω ἔστω καὶ μὲ θυσίαν τῆς προαιρέσεώς μου; νὰ φονεύσω; νὰ κλέψω; νὰ ἀδικήσω τὸν πλησίον μου; ἀλλὰ τίνι τρόπῳ; ταῦτα ἀπαιτοῦσιν ἐκτὸς τῆς προαιρέσεως, καὶ πεῖραν ἄκρως ἱκανὴν, καὶ ἀῤῥενωπὸν καρδίαν, καὶ ψυχὴν ὁλωσδιόλου διάφορον τῆς ἰδικῆς μου.

— «Δὲν εἶναι ἀνάγκη, Κυρία μου! νὰ πράξητε οὐδὲν ἐξ αὐτῶν! τῇ εἶπον.

— «Ἀλλὰ, ἠρώτησε μὲ ἄκραν ἀπορίαν.

— Ἡ διαταγὴ τοῦ θαυματουργοῦ τούτου ἀνθρώπου εἶναι αὕτη· ἀνάγκη πᾶσα, λέγει, νὰ ταπεινωθῆτε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πράττοντες ἑκουσίως τὸ ἁμάρτημα ἐκεῖνο, ὅπερ ἀπὸ ἁπλῆν μόνην μισανθρωπίας πατροπαράδοτον συνήθειαν μέχρι τοῦδε μὴ πράξαντες ἀλαζονικῶς ἐπῄρθητε, καὶ ἐπεσύρατε καθ' ὑμῶν τὴν τοῦ Κυρίου ἀγανάκτησιν.

Ἡ νέα ἢ ἀληθῶς δὲν ἐννόησε τῶν λεγομένων μου τὴν ἔννοιαν, ἢ προσεποιήθη· καὶ ὅμως, βασιμωτέρως συμπεραίνω, ὅτι ἠκολούθησε τὸ δεύτερον, καθότι εἶδον τὸ στῆθός της ἐπαισθητῶς πάλλον ὑπὸ τὸν εὐρὺν χειριδωτὸν μανδύαν της, ἄνευ τοῦ ὁποίου, ὡσαύτως καὶ τοῦ ἀπὸ λευκότατον ταραντίνιον καλυπτῆρος της, οὐδέποτε ἐνεφανίζετο ἐνώπιόν μου μετὰ τὴν ἐνηλικιότητά της. Ὕστερον δὲ ἀπὸ μίαν στενοχωρίαν ἀρκετὰ σκεπτικὴν ὑπέλαβεν ἐν εἴδει ἐρωτήσεως λίαν ἀξιοπρεποῦς.

— «Νὰ ταπεινωθῶ ἐνωπιον τοῦ Θεοῦ πράττουσα ὁποῖον τι; δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τρόμος φρικτὸς ὅλον μὲ κατέλαβε· πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ φόβου, μήπως ὕστερον ἀπὸ τὴν ἀνόσιόν μου ταύτην πρότασιν, ζητήσῃ αὕτη αὐτοπρόσωπον ἐπίσκεψιν τοῦ παρ' ἐμοῦ τοσοῦτον θρυλλουμένου θαυματουργοῦ Αἰθίοπος, καὶ τότε, τῆς σκευωρίας μου ἀνακαλυπτομένης, ὑποπέσω εἰς τὴν δικαίαν αὐτῆς ὀργὴν, καὶ ταὐτοχρόνως στερηθῶ τοσούτων ὠφελημάτων, ὁποίων ἀπὸ τόσου καιροῦ ἐνεμόμην ἐκ τοῦ οἴκου της, καὶ δεύτερον,

βλέπων τὴν ἤδη ταλαντευομένην καὶ ἀβέβαιον τῆς ραδιουργίας μου ἐπιτυχίαν, ἐκυριεύθην καὶ ὑπὸ μιᾶς λύπης σφόδρα πικρᾶς, συλλογισθεὶς ὅτι ἐνῷ τοσούτῳ βεβαίως ἤλπιζον νὰ σᾶς χρησιμεύσω εἰς μίαν ἄκρως εὐχάριστον ἐπιθυμίαν σας, μήπως αἰφνιδίως ἀπροσδόκητος ἀτυχία καταστρέψῃ πᾶν ὅ,τι μὲ τοσοῦτον κόπον ἐτέκτηνον.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ μηχανορράφος προαγωγὸς, ἀπετείνετο πρὸς τὸν ἀνόητον Καλημερόπουλον, ὅστις πιστεύων ὡς ἀληθῆ τὰ λεγόμενα ἔχαινε μὲν ἀκούων, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἐβαρυθύμει μὴ βλέπων τὸ πέρας τοῦ μακροῦ τούτου διηγήματος, ὥστε ἀκολούθως νὰ ἐπασχοληθῇ εἰς τὰς προπαρασκευὰς τῶν ἐνηδόνων του ἀπολαύσεων· διὸ καὶ διακόψας τὸν Ὀβανὲζ, ἀνέλαβεν αὐτὸς τὸν λόγον, εἰπών.

— Πολὺ καλὰ Ἀδελφέ! σὲ εὐχαριστῶ· σὺ καλῶς γνωρίζεις ὅτι δὲν λησμονῶ ποσῶς τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν φίλων· ἀλλ' αὐτό σου τὸ διήγημα κατήντησεν εἰς ἀνυπόφορον μάκρος· καὶ ἐὰν ἔχωμεν τὴν κακὴν τύχην ὥστε νὰ ὑποχρεωθῶμεν νὰ ἀκούσωμεν καὶ τὴν συνέχειαν αὐτοῦ μέχρι τέλους, ἀνάγκη πᾶσα τὴν νύκτα ταύτην οὔτε νὰ φάγωμεν, οὔτε νὰ πίωμεν, καὶ σχεδὸν οὐδὲ κἄν νὰ μεθέξωμεν ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν κόπων σου. Ἀρκεῖ λοιπὸν φίλε μου! ὅτι διὰ τῆς ἀγχινοίας σου ἠδυνήθης νὰ κατορθώσῃς ἓν τοιοῦτον λαμπρὸν ἐπιχείρημα· τὸ δὲ, πῶς, καὶ τίνι τρόπῳ κατωρθώθη, ἂς μένῃ τούτου ἡ διήγησις εἰς ἄλλην μας εὐκαιρίαν. Καὶ ἐπομένως, ἔμαθον παρὰ τοῦ ὑπηρέτου μου ὅτι εἰς τὸν ἄντικρυ θάλαμον κυρίαι τινες πρὸ πολλοῦ περιμένουσιν· εἶναι λοιπὸν τακτικὸν νὰ τὰς ἀφήσωμεν μόνας μέχρι τῆς ὥρας ταύτης;

Καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου του τὸ ὡρολόγιον, παρετήρησεν ὅτι ὁ ὡροδείκτης ἐπλησίαζε σχεδὸν τὸ σημεῖον τῆς μιᾶς καὶ ἡμίσεως μετὰ τὴν τοῦ ἡλίου δύσιν. Τὸ αὐτὸ δὲ ποιήσας καὶ ὁ τραπεζίτης, ἐξαγαγὼν δηλονότι καὶ αὐτὸς τὸ ἰδικόν του ὡρολόγιον, καὶ παρατηρήσας, ἀνεμίχθη εἰς τὴν ὁμιλίαν πρὸ πολλοῦ μὲν

σιωπῶν, ἀλλ' ὑπεραγαλλόμενος ἐνδομύχως διὰ τὸ ἄκρως καταπειστικὸν ὕφος τοῦ συναδελφοῦ του, καὶ ὑπέλαβεν.

— Ἔχετε Κύριε! πᾶν δίκαιον νὰ παραπονῆσθε διὰ τὴν ἀπεραντολογίαν τοῦ καλοῦ τούτου φίλου μας, ἀλλὰ τὶ νὰ γίνῃ· ἐὰν ἐρωτᾶτε τὴν ἐμὴν γνώμην, κρίνω εὔλογον νὰ ἀκούσητε μέχρι τέλους τὸ διήγημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον καθ' ὅσον προβαίνει ἐκτὸς ὅτι καταντᾷ ἔτι περιεργότερον, καθίσταται ἑπομένως καὶ λίαν ἀναγκαῖον πρὸς ὑμᾶς, οἵτινες δέον νὰ γνωρίζητε τὰ πάντα, ὥστε ἐν περιπτώσει ἐρωτήσεως τινος ἀπὸ μέρους τῆς ἀπατηθείσης, ἡ ἀπόκρισίς σας νὰ μὴ φανῇ ἀκατάλληλος· ὅσον δὲ διὰ τὰς περιμενούσας κυρίας μὴ λαμβάνητε τὴν παραμικροτέραν ἀνησυχίαν, καθότι ἐγὼ ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ θαλάμου τὰς προδιέθεσα περὶ τῆς μονώσεώς των, προτείνας ὅτι ἔχομεν ἀμφότεροι ὑπόθεσιν τινα εἰς ἣν ἀναγκαζόμεθα νὰ ἐνασχοληθῶμεν ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ὥρας· Καὶ ἐκτὸς τούτου, ἔχομεν ἀκόμη καιρὸν· ἴδοὺ· μόλις τὸ ὡρολόγιον ἔρθασεν εἰσέτι εἰς τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν· μέχρι δὲ τῆς πρωΐας ἔχομεν ἔμπροσθέν μας ἐνιαυτὸν ὁλόκληρον, καὶ εἰς ἓν τόσον διάστημα δύνασθε πλουσιοπαρόχως νὰ κορεσθῆτε ἐκ τῶν τέρψεων τῆς χαρμοσύνου ταύτης νυκτός.

Ἀφοῦ λοιπὸν προέκειτο τοιαύτη ἀνάγκη, ὁ Μηνᾶς, ὁ ἄλλοτε ἄλλους ῥαδιούργως ἀπατῶν, ἤδη δὲ ὑπὸ δύο ἄλλων ἔτι ὑπερτέρων του ῥαδιούργων ἀνταξίως ἀπατώμενος, χάριν τῆς Ὀθωμανίδος του ἐβιάσθη νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν μέχρι τέλους ὀχληρὰν ἐκείνην ἀκρόασιν, καὶ ἀναπληρώσας τὴν θερμὴν εἰσέτι χοάνην τῆς μακρᾶς του καπνοσύριγκος, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν μὲ σιγηρὸν γογγυσμὸν ἐνδόμυχον, καὶ ἡτοιμάσθη νὰ ἀκροασθῇ.

Ἐν τούτοις ὁ ῥαδιοῦργος Τραπεζίτης ἔσπευσε νὰ νεύσῃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν μαθητήν του Ὀβανὲζ, καὶ ἀκολούθως ἐπέφερε προφορικῶς τὰ ἑξῆς, πρὸς αὐτὸν πάλιν τὸν ἴδιον ἀποτεινόμενος.

— Ἀληθῶς Ἀδελφὲ! ἡ ἀπεραντολογία σου εἰς τὸ ἔπακρον τῆς ἀηδίας μᾶς κατήντησε· πολλάκις σοὶ εἶπον νὰ μὴ μετέρχεσαι

τὴν κατάρατον ταύτην πολυλογίαν. Λέγε λοιπὸν συνοπτικῶς τὰ οὐσιωδέστερα, τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἂς μένωσι δι' ἄλλην ἡμέραν.

Καὶ οἱ μὲν λόγοι αὐτοῦ ἦσαν οὗτοι· ἀλλὰ τὸ πρὸ μικροῦ νεῦμα του ἐκτὸς ὅτι δὲν εἶχε τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἔννοιαν, ἦτο μάλιστα τοῦ ἐναντίου πνεύματος ὅλως διόλου. Ἐκεῖνο ἐφάνη ὡς νὰ ἔλεγεν ἀφθόγγως πρὸς τὸν Ὀβανὲζ, « ἰδοὺ καιρὸς· μακροχρόνισον τὸ διήγημά σου ὅσον δύνασαι. »

Ἐὰν δὲ ὁ περίεργος ἀναγνώστης θελήσῃ κατ' ἰδέαν νὰ ἐρωτήσῃ τὸ, διατί, προλαμβάνοντες τῷ ἀποκρινόμεθα ὅτι νὰ λάβῃ μικρὰν ὑπομονὴν μεχρισοῦ ἐκ τῶν ἀκολούθως παρεπομένων πληροφορηθῇ τὴν ἀνόσιον ἰδιοτέλειαν, ὑπὸ τῆς ὁποίας γαργαλιζόμενος ὁ Τραπεζίτης ηὐχαριστεῖτο ἐκ τῆς πολυλογίας τοῦ ὁμοθρήσκου μαθητοῦ του.

Τέλος πάντων ἤρχησεν ὁ ῥήτωρ τῆς ἀνυποστάτου διηγήσεως αὐτοῦ τὰ ἑπόμενα, ὡς ἀκολούθως.

— Εἰς τὴν ἀξιοπρεπῆ ὄθεν καὶ συνάμα ὑπεροπτικήν της ἐκείνην ἐρώτησιν εὑρεθεὶς ὡς ἔφην, εἰς ἄκρως ἀμήχανον θέσιν, διέγραψα νοερῶς ἐπὶ τοῦ στήθους μου τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἐπικαλεσθεὶς τὴν κραταιάν του δύναμιν ἐπὶ τῆς ἐγκαταλειψάσης με ἰσχύος καὶ δυνάμεως, καὶ εὐθὺς, ὦ τοῦ θαύματος! ἀνέλαβον τὸ ἀπαιτούμενον εἰς τὸν σκοπόν μου θάρρος, καὶ . . .

Ὁ Μηνᾶς δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὴν ἀδημονίαν του· ἀλλὰ μὴ ἠμπορῶν νὰ κάμῃ ἄλλο τι, ἔδηξε μόνον τρὶς, καὶ ἐκβαλὼν τὴν κεφαλὴν ἔξω τοῦ παραθύρου, προσεποιήθη ὅτι πτύει φλεγματώδη σίελον. Ὁ Τραπεζίτης δὲ ἀκούσας ἐξ ἑνὸς τὴν θρησκολόγον τοῦ ῥήτορος φληνάφειαν, καὶ ἰδὼν ἐξ ἄλλου τὸ ἐξ ἀδημονίας παράχορδον τοῦ Καλημεροπούλου κίνημα, διερρήγνυέτο ἀπὸ ἐνδομύχους γέλωτας, τοὺς ὁποίους ὅμως ἐβιάζετο νὰ κρύπτῃ ὅσον δυνατόν. Ὁ ἀγορεύων ἐν τούτοις ὅλος ἀδιάφορος, ἐξηκολούθει λίαν ἀταράχως τὴν συνέπειάν του.

— Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν μὲ μίαν τόλμην ἀπίστευτον.

— « Νὰ ταπεινωθῆτε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ Κυρία! ἑκουσίως καὶ αὐτοπροαιρέτως ὑποχωροῦντες εἰς τὴν διάκρισιν ἑνὸς ἀνδρὸς, τοὐλάχιστον διὰ μίαν νύκτα ὁλόκληρον. Τοιαύτη εἶναι ἡ διαταγὴ τοῦ ἁγίου τούτου Αἰθίοπος.

«Ἡ μέχρι τοῦδε, λέγει, ἀρετῆς ἄγονος ἀποφυγὴ ἑνὸς τοιούτου ἁμαρτήματος, ἐφυσίωσεν ἄκρως τὴν ἀλαζόνα καὶ μεγάλαυχόν της κεφαλὴν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπέσυρε καθ' ἑαυτῆς τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου. Ἡ ἑκούσιος λοιπὸν πρᾶξις τούτου αὐτοῦ τοῦ ἁμαρτήματος θέλει προκαλέσειν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς μίαν ἀληθῆ μετάνοιαν, καὶ ἀκολούθως ἡ τοιαύτη μετάνοια θέλει βεβαίως ἐπιφέρει τὴν σωτηρίαν της.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ δοῦλαι καὶ αἱ μαῦραι τῆς οἰκίας ἑκάστη εἰς τὸ ἔργον της ἦτο μακρὰν ἐκ τοῦ θαλάμου ὅπου ἡ συνομιλία αὕτη ἐγίνετο, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκτὸς πάσης ὑποψίας ὢν μήπως ἀκουσθῶ παρά τινος, τοὺς λόγους τούτους ἐξεφράσθην μὲ ὕφος λίαν ζωηρὸν, καὶ μὲ τόνον ἀρκετῶς ἐπαισθητὸν, ὥστε ἡ Κυρία μου καὶ ἤκουσε καὶ ἐννόησε πάντα κατὰ βάθος τὰ λεγόμενά μου.

Αἰδοῦς τότε ἐρύθημα μᾶλλον, παρὰ παρθενικὸν, ἐπεχύθη ἐπὶ τῶν δύο εὐσάρκων παρειῶν της, καὶ ἰδρὼς ἄφθονος ἔῤῥευσεν ἐκ τοῦ μετώπου της· ἡτοιμάσθη μὲν νὰ ἀνοίξῃ τὰ χείλη ἵνα ὁμιλήσῃ τὶς οἶδε τὶ, ἀλλ' οὐδὲ λέξις δὲν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματός της· ὅτε δὲ ὑψώσασα τὸ λευκόν της μικρὸν μανδήλιον διὰ νὰ σφογγίσῃ τὸν τοῦ προσώπου της ἱδρῶτα, εἶδον τὴν χεῖρα της κλονουμένην καὶ τρέμουσαν, καὶ ἐγνώρισα τὴν πολλὴν ἀγωνίαν τὴν ὁποίαν ἐσωτερικῶς ὑπέφερε. Τότε ἐγὼ χωρὶς ποσῶς νὰ χάσω τὴν προλαβοῦσαν τόλμην μου, ἐπανέλαβον.

— «Μὴν ἐκπλήττεσθε παρακαλῶ ἀκριβή μου θύγατερ! ἐπικαλῶν δὲ ὑμᾶς διὰ τοῦ φιλοστόργου τούτου τίτλου, εὔελπις εἰμὶ ὅτι θέλω τύχειν τῆς συγγνώμης σας, καθότι ἐκτὸς ὅπου σᾶς ἐγνώρισα ὡς δευτέραν θυγατέρα μου γεννηθεῖσαν καὶ ἀνατραφεῖσαν εἰς τὰς ταπεινάς μου χεῖρας, καὶ ἔκτοτε ἔλαβον τὴν τύ-

χὴν νὰ ὑπάρχω μέχρι τοῦδε ἀναπόσπαστος αὐτόπτης τῶν εὐτυχημάτων, ὡσαύτως καὶ τῶν ἀναξιοπαθημάτων σας, ἀκόμη καὶ ἡ ἡλικία μου συγκρινομένη πρὸς τὴν ἰδικήν σας, μοὶ παρέχει νομίζω τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς ὀνομάζω τέκνον καὶ θυγατέρα μου ὁσάκις θελήσω. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν λησμονῶ ὅτι εἰμὶ καὶ ἔσομαι κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα ταπεινότατος καὶ εὐτελέστατος ὑμῶν δοῦλος.

Ἐκ τῆς πολυλόγου ταύτης παρεκβάσεως καὶ πάλιν ὁ Μηνᾶς ἐκ νέου πληγεὶς τὴν καρδίαν, πλήρης ἐνδομύχου ἀγανακτήσεως προσήρμοσε τὰ χείλη αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἄνω ὀπῆς τοῦ ἀνὰ χεῖρας τοῦ καπνοσωλῆνος, καὶ φυσήσας μὲ ὅσην ἠδυνήθη βιαίαν ὁρμὴν κατεσφενδόνησεν ἔξω τοῦ παραθύρου τὸν ἔνδον τῆς χοάνης καπνὸν τὸν ὅλως εἰσέτι ἀπυρπόλητον, ἀναπληρώσας αὐτὴν αὖθις. Καὶ μολονότι δὲν διέφυγε ποσῶς τοὺς δύο Ἀρμενίους ἡ νέα ἀγανάκτησίς του αὕτη, πλὴν ὁλοτελῶς μὴ μεριμνήσαντες, ἀντήλλαξαν μόνον ἓν βλέμμα πανοῦργον ἀμφότεροι, καὶ ὁ ῥήτωρ ἐξηκολούθησε τὴν ποσῶς μὴ διακοπεῖσαν ῥητορείαν του μὲ τὴν μεγαλητέραν ἀπάθειαν.

— «Ναὶ! Μὴν ἐκπλήττεσθε ποσῶς Κυρία μου! εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τοιούτου εἴδους σωτηρίας μέσον οὐχὶ μόνον λίαν παράδοξον, ἀλλὰ καὶ θανασίμως ἐναμάρτητον καὶ ἐγκληματικὸν, καὶ τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου βεβαίως καταπλήττει, καὶ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καταζοφοῖ· πλὴν τί νὰ εἴπῃ τίς εἰς μίαν τοιαύτην τοῦ Κυρίου δοκιμασίαν, δυσχερῆ μὲν, καὶ ἠθικῶς λίαν ἐπίπονον, ἀλλ' ἀδιστάκτως γόνιμον σωτηρίας βεβαίας. Ναὶ, βεβαιωτάτης! ἀψευδεστάτης! μόνος ὁ Θεὸς γνωρίζει ὁποῖον ἠθικὸν ἀγῶνα ὑπέστην κἀγὼ ὅτε ἤκουσα παρὰ τοῦ θαυματουργοῦ τούτου αἰθίοπος, τὴν καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἐπιβληθεῖσαν ἐπίσης παράδοξον καὶ ἐναμάρτητον δοκιμασίαν, ἀντίποινον βεβαίως τῶν μέχρι τοῦδε ἐπὶ ἀναμαρτησίᾳ ἐνδομύχων μου μεγαλαυχήσεων· ἀλλ' ὅτε αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδον τὴν σωτήριον πεῖραν ἐνεργηθεῖσαν ἐπ' ἐμοῦ τοῦ ἰδίου, ἐπ' αὐτῆς τῆς δυσώδους σηπεδόνος τῶν βραχιόνων μου, τότε ἐγνώρι

σα καλῶς ὅτι ἀείποτε ὀφείλομεν νὰ ἐνδίδωμεν ἀγογγύστως καὶ εἰς αὐτὰς τὰς παραδόξους τοῦ ὑψίστου βουλὰς, οὗ τὰ κρίματα ἄβυσσος, καὶ αἱ ὁδοὶ ἀνεξιχνίαστοι.

Ἡ νεαρὰ Ὀθωμανὴ ἐστύλωσεν ἐπ' ἐμοῦ τοὺς γλυκεῖς ὀφθαλμούς της ὅπως πληροφορηθῇ ὅσον ἔνεστι ταχύτερον τὴν σωτήριον ταύτην πεῖραν, ἣν ἰδίοις ὄμμασιν ἰδὼν, τοσαύτην ἔλαβον πεποίθησιν εἰς τὰς παραδόξους προτροπὰς τοῦ προορατικοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου. ἐγὼ δὲ ἐπανέλαβον.

— « Ὀρὸ τοσούτων ἐνιαυτῶν ἔχων ἀῤῥαγὲς ὑποστήριγμα τὴν γενναίαν ὑπὲρ τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας μου πρόνοιάν σας, καὶ ἀρκούμενος ἐγώ τε καὶ ἅπασα ἡ ὁλομέλεια τοῦ ταπεινοῦ οἴκου μου εἰς τὰς δαψιλεῖς χορηγίας σας, διήγομεν μέχρι πρὸ μικροῦ ζωὴν πλήρη ἡσυχίας καὶ ἀνέσεως, τὸν μὲν θεὸν δοξάζοντες, τὴν τὴν δὲ ἱερὰν ὑμῶν κεφαλὴν εὐλογοῦντες. Ἐφ' ᾧ καὶ οὐδέποτε μὴ ἀνεχόμενος καὶ τὸν ἐβολὸν αὐτὸν ἐξ ἰδρῶτος ἀζιομέμπτου, ἐνεκαυχήθην ἐνδομύχως ὁ ἀνόητος, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥπερ οἱ πλειότεροι τῶν τῆς τάξεώς μου ἀνθρώπων, οἵτινες πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐξαπατῶντες καὶ ἐξαπατώμενοι πορίζονται ῥαδιούργως τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καταδαπανῶντες πάσας τὰς ἡμέρας των εἰς ἀνίχνευσιν ὅσων λάγνων καὶ ἀκολάστων, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς ἀποτρόπαια ὄργανα εἰς τὰς μυσαρὰς ὀρέξεις καὶ τὰς κτηνώδεις ἐκείνων ἐπιθυμίας.

Ὁ Μηνᾶς καὶ ὁ Τραπεζίτης ἠτένισαν ἀλλήλους, ὁ δὲ προαγωγὸς ὑπομειδιάσας ἐξηκολούθησε.

— «Ταῦτα καθ' ἑκάστην στοχαζόμενος, καὶ ἐπὶ τῇ ἀκεραιότητι τοῦ ἀνεπιλήπτου χαρακτῆρος μου ἀείποτε σεμνυνόμενος, ἐφείλκυσα κἀγὼ τὴν θείαν ἀγανάκτησιν κατὰ τῆς κεφαλῆς μου, ὑποπέσας ὡς ὑμεῖς εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀκούσιον ἁμάρτημα, ἀντὶ τοῦ ὁποίου δικαίως ἤδη τιμωροῦμαι διὰ τῆς εἰς τὸ ἄθλιον τοῦτο σῶμα μου ἀπροσδοκήτου ἐπισκήψεως μιᾶς τοιαύτης θανατηφόρου νόσου.

« Λοιπὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός μου

ταὐτοχρόνως, ἐπέπρωτο νὰ ἐξαλείψω τὸ ἑκούσιόν μου τοῦτο ἁμάρτημα, διὰ τῆς ἑκουσίου πράξεως μιᾶς ἀνομίας ὅλως ἀντικειμένης εἰς τὰς προηγουμένας ἐπὶ ἀναμαρτησίᾳ μεγαλαυχήσεις μου. Καὶ διατί τοῦτο; βεβαίως διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἔπειτα μία ἀληθὴς μετάνοια, καὶ ἐκπλύνῃ τὸν ῥύπον ἀμφοτέρων τῶν ἁμαρτημάτων· καὶ τοῦ ἀκουσίου δηλονότι, καὶ τοῦ μετέπειτα ἑκουσίου.

« Ἀλλ' ἐγὼ ὁ τοσαῦτα ἔτη διαβιώσας ἐν ἀμέμπτῳ πολιτείᾳ καὶ βιωτῇ, ἐγὼ ὅστις τοσαύτην διανύσας ἡλικίαν οὐχὶ μόνον χωρὶς νὰ πράξω καὶ τὸ ἐλαχιστότερον ἀνοσιούργημα, ἀλλ' οὐδὲ κἂν νὰ διαλογισθῶ μίαν τοιαύτην ἄτιμον πρᾶξιν, καὶ τέλος, ἐγὼ ὁ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἀτίμῳ ἐπιχειρήσει πολλοὺς ἐκ τῶν γνωρίμων μου χλευάζων καὶ μεμφόμενος, νὰ κατασταθῶ ἤδη ὅμοιος αὐτῶν! ἐγὼ, εἰς τὴν περίπου ἑξηκονταετῆ ταύτην ἡλικίαν μου νὰ καταντήσω μαστρωπὸς ἐθελούσιος!

Εἰς τὴν γελοιώδη καὶ ὑποκριτικὴν ταύτην σεμνηγορίαν τοῦ Ἀρμενίου ῥήτορος, μ' ὅλην τὴν ἀνυπόφορον δυσανασχέτησίν του ὁ Μηνᾶς δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ καγχάσῃ ἐπιβλέψας πρὸς τὸν τραπεζίτην· τὸν ἐπίσης καγχάζοντα· μετασχὼν δὲ καὶ ὁ Ὀβανὲς τοῦ διαδοσίμου ἐκείνου γέλωτος διὰ μίαν στιγμὴν, ἐπανέλαβεν αὖθις τὸ διήγημα αὐτοῦ γελώντων εἰσέτι τῶν δύο του ἀκροατῶν.

— « Ταῦτα διελογιζόμην ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου αἰθίοπος, καὶ ὀλίγον ἔλειψε Κυρία μου! Νὰ ἐκφρασθῶ καὶ προφορικῶς, ἐπιμόνως ἀπαρνούμενος τοιοῦτον σωτηρίας μέσον. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐκ τῆς προορατικῆς δυνάμεώς του γνωρίσας τοὺς ἐνδομύχους μου διαλογισμοὺς, ἀνέλαβεν ὕφος ἔτι σοβαρώτερον, καὶ μετ' ὀργίλου σχεδὸν ἀπειλῆς μοὶ εἶπεν.

— « Ἄθλιε! τολμᾷς νὰ ἀνθίστασαι εἰς τὰς βουλὰς τοῦ ὑψίστου; λάβε τὸ ἰαματικὸν τοῦτο ὕδωρ τὸ διὰ τῶν εὐχῶν μου ἁγιασθὲν, καὶ μετὰ ἐγκράτειαν βρώσεως καὶ πόσεως διὰ μίαν ὅλην ἡμέραν, πλύνον δι' αὐτοῦ τοὺς σεσηπότας βραχίονάς σου, καὶ ἴδε, καὶ θαύμασον τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Γνώρισον ὅμως ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦ-

το ἄκος δὲν θέλει διαρκέσειν ἐπὶ πολὺ, ἐὰν δὲν ἐπισπεύσῃς τὴν πραγματικὴν τῶν προτροπῶν μου ἐκτέλεσιν.

« Καὶ ταῦτα εἰπὼν μοὶ ἐνεχείρισε φιάλην πλήρη καθαρωτάτου ὕδατος, τὴν ὁποίαν λαβὼν ἐγὼ ἠθέλησα νὰ καταθέσω πλησίον του μικρόν τι χρηματικὸν, τοὐλάχιστον διὰ τὴν διατίμησίν της. Πλὴν ἐκεῖνος ὠθήσας ἐπιμόνως τὴν χεῖρα μου.

— « Δὲν δέχομαι, εἶπεν, οὐδὲ καὶ τὸν ὀβολὸν αὐτὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας ἑνὸς ἀμετανοήτου ἁμαρτωλοῦ.

« Καὶ ἐχώθη εἰς τῆς καλύβης του τὸ ἐνδότερον. ἐγὼ δὲ πετῶν μᾶλλον παρὰ περιπατῶν ἔφθασα εἰς τὴν οἰκίαν μου μὲ τὸ θαυματοφόρον ἄγγος, καὶ μετὰ τὴν ἐπιβληθεῖσαν μοι ἐγκράτειαν ἤρχησα νὰ πλύνω διὰ τοῦ ἡγιασμένου ἐκείνου ὕδατος τὰς βρωμερὰς ταύτας τῶν βραχιόνων μου πληγάς· ἀλλὰ, ὁποῖον καταπληκτικὸν θαῦμα ἐφάνη ἀμέσως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου! θαῦμα, ἀληθῶς ὑπερβαῖνον πάντα λόγον καὶ ἔννοιαν· θαῦμα, τὸ ὁποῖον μόνη τοῦ Δημιουργοῦ ἡ παντοδυναμία ὑπερνικῶσα τοὺς ὅρους τῆς φύσεως, εὐδόκει νὰ δωρήσῃ σπανίως εἰς τοὺς θνητοὺς, ἵνα κατισχύσῃ κατὰ τοῦ ἐνδοιασμοῦ, καὶ καταψεύσῃ τῶν ἀπίστων ἡμῶν τὴν ἀπιςίαν. πρὶν ἔτι τελειώσῃ ἐντελῶς ἡ διὰ τοῦ ἡγιασμένου ἐκείνου ὑγροῦ ἐπὶ τῶν βραχιόνων μου κατάσπεισις, ὦ τοῦ θαύματος! τὰ βρωμερὰ ταῦτα ἕλκη μετεβλήθησαν ἐν ἀκαρεῖ εἰς σάρκα στερεὰν καὶ λίαν εὔρωστον, τὴν δὲ δυσώδη αὐτῶν ὀσμὴν διεδέχθη εὐωδία μύρου ἀληθῶς οὐρανίου.

« Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὁ πρὸ μικροῦ ἀπεγνωσμένος. καὶ ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν περιμένων τὸν θάνατον, τὴν στιγμὴν ἐκείνην πραγματικωτάτης ὑγείας πλήρης, καὶ ὡς ἀναγεννηθείς.

« Δάκρυα τότε ἀνεκφράστου χαρᾶς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἔῤῥευσαν, καὶ αἱ ἀναῤῥώσασαι χεῖρες μου ὁρμεμφύτως ὑψωθεῖσαι ἀνέπεμψαν πρὸς οὐρανὸν τὴν ἐνδόμυχον μου εὐγνωμοσύνην. Ἀλλὰ κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας καίτοι ὁ μόνος ἐπὶ γῆς εὐτυχέστατος, ἐταλάνισα ὅμως ἀμέσως ἐμαυτὸν ἅμα μοὶ ἦλθεν εἰς νοῦν ἐκεῖνο

ὅπερ ὤφειλον ἀκολούθως νὰ πράξω, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἤθελον καταντήσειν βεβαίως μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν αὐτὴν σαπρίαν κατὰ τὴν ἀναμφίβολον τοῦ αἰθίοπος πρόρρησιν. Τί λοιπὸν νὰ κάμω; πρὸς ποῖον τῶν ἀσελγῶν καὶ ἀκολάστων νὰ διευθυνθῶ, ἵνα ἐνεργήσω τὴν μετ' αὐτοῦ αἰσχρὰν διαπραγμάτευσιν μιᾶς τοιαύτης ἀνοσίου ἐπιχειρήσεως; ἐκτὸς τούτου, ἔπρεπεν ἀκόμη νὰ ἔχω προηγουμένως τὰς ἀτίμους σχέσεις καί τινος ἀκολάστου γυναικὸς, ὥστε νὰ κατορθώσω τοιοῦτον ἕνα παράνομον συνδυασμὸν. πλὴν ἐγὼ, ἐγὼ ὁ μέχρι τοῦδε ἀνεπίληπτος, νὰ ταπεινωθῶ μέχρι τοσαύτης εὐτελείας, ὥστε νὰ ἀνιχνεύσω τὰ ἀκόλαστα τῶν ἀκολάστων βήματα; ἐγὼ ὅστις καὶ μετ' αὐτῆς τῆς ἰδίας συζύγου μου σπανίως συνδιαλέγομαι, νὰ καταντήσω ἤδη εἰς τοσαύτην ἀναίδειαν, ὥστε νὰ ἔχω σχέσεις ἀσυγχωρήτους μετὰ γυναικῶν ἀτίμων;

Καὶ ἐπὶ τῇ κομπορρήμονῳ ταύτῃ περιαυτολογίᾳ τοῦ Ἀρμενίου ῥήτορος, ὁ καταβαρυνθεὶς καὶ ἐν ἄκρᾳ δυσανασχετήσει διακείμενος Μηνᾶς στρέψας πρὸς τὸν τραπεζίτην τὸ πρόσωπον ὑπέλαβε.

—Καλὲ ἀδελφέ! καθὼς φαίνεται αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εὐχαριστεῖται νὰ διέλθωμεν ὅλην τὴν νύκτα ταύτην ἀκούοντες τὰς περιαυτολόγους περπερείας του· εἶναι ταῦτο δυνατὸν; καὶ μάλιστα κατὰ τοιαύτην νύκτα;

Καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου του τὸ ὡρολόγιον πάλιν, εἶδε μὲ ἄκρον τοῦ προσώπου του μορφασμὸν ὅτι ὁ ὡροδείκτης πρὸ μικροῦ διέβη τὰς τέσσαρας. Τότε ἀναστὰς ἐπὶ τῶν κλονουμένων ἐκ τοῦ ποτοῦ ποδῶν του, καθότι λησμονήσαμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ κύριος δὲν ἤκουε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔπινε ταυτοχρόνως, ἐφ' ᾧ καὶ ἄκρως ἔχαιρον οἱ δύο συνεννοημένοι Ἀρμένιοι· ἀναστὰς ὅθεν ἀμφικυμαινόμενος ὡς εἴπομεν, ἐκένωσεν αὖθις τὴν χοάνην του, ἥναψε τὸν ἐν αὐτῇ νέον καπνὸν, καὶ μετ' ἀκηδίας καταφανοῦς ἐπανέλαβε πρὸς τὸν ῥήτορα ἀποτεινόμενος.

— Ἀδελφέ! ἕως πότε; σὲ παρακαλῶ νὰ παύσῃς πλέον, καθότι τοῦ λοιποῦ δὲν δύναμαι νὰ παρατείνω ἐπὶ πλέον τὴν ὑπομο-

νήν μου ἐξακολουθῶν νὰ ἀκροάζωμαι ἀπέραντον ἐν ἀληθῶς μυθιστόρημα.

Ἔπειτα δὲ πρὸς τὸν Τραπεζίτην στραφείς,

— Ἀπορῶ, εἶπε, πῶς καὶ ὑμεῖς ἀνέχεσθε νὰ χρονοτριβῆτε ματαιοπόνως εἰς ἀσχολίας τοσούτῳ πρωθυστέρους, καὶ μάλιστα περὶ πραγμάτων μηδόλως ἐνδιαφερόντων ὑμᾶς.

Τὰς λέξεις δὲ ταύτας τὰς διαδήλως ἐξαιρούσας τὸν Τραπεζίτην πάσης μεθέξεως, παρήνειρεν ἐπίτηδες ὁ ζηλότυπος Μηνᾶς, ἵνα ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τοῦδε πᾶσαν ἐκείνου ἐνδόμυχον ἐλπίδα, ἀφορῶσαν ἴσως τὴν συμμετοχὴν τῶν θρυλλουμένων θελγήτρων τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος νεάνιδος· καὶ μολονότι ὁ Τραπεζίτης ἔχων τοὺς ἰδιαιτέρους λόγους του, καὶ εἰς ἄλλα πραγματικὰ συμφέροντα ἀρκούμενος, δὲν συνέλαβε ποσῶς ἰδέαν τοιαύτην, καὶ κατὰ συνέπειαν, οὐδ' ἐπειράχθη παντελῶς ἐκ τῶν ζυλοτύπων ἐκείνου λόγων, ἐνέκρινεν ὅμως νὰ προσποιηθῇ μικρὰν δυσαρέσκειαν, ὅπως διευκολύνῃ ἔτι μᾶλλον τὸν ῥοῦν τῆς ῥαδιουργίας του· διὸ καὶ μετ' ἐπιπλάστου ἀφελείας ἀπεκρίθη.

— Ἀληθῶς εἰς ἐμὲ πάντῃ ἀδιάφορον· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ λόγοι οὗτοι περιεστρέφοντο ὑπὲρ ὑμῶν, ἐκὼν ἀέκων ὡς φίλος ὤφειλον νὰ συμμεθέξω εἰς τὴν οὐχὶ τόσον εὐχάριστον ἀκρόασιν τῆς πολυλογίας τοῦ κυρίου τούτου ἀπεραντολόγου. Καὶ μολοντοῦτο, τὴν στιγμὴν ταύτην κἀγὼ ὡς ὑμεῖς κατεβαρύνθην, καὶ δὲν δύναμαι ν' ἀνθέξω περιπλέον.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, κατώρθωσε νὰ εὐστοχήσῃ ἓν βλέμμα λίαν ἐταστικὸν καὶ κρύφιον πρὸς τὰ βλέμματα τοῦ ὁμοθρήσκου του τὰ ῥαδιοῦργα, τὰ ὡς ἐκ τῆς ἀβεβαιότητος ἀνήσυχα, καὶ μ' ὅλην τὴν περίπου ἐξηκονταετῆ ἡλικίαν των σπινθηροβόλως τῇδε κἀκεῖσε κυκλοφοροῦντα, καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἄφθογγον ταύτην συννεννόησιν ὑπέλαβεν ὁ ἐννοήσας ῥήτωρ.

— Ἐὰν ἀγαπᾶτε, ταύτην τὴν στιγμὴν σιωπῶ· ἀλλὰ λυποῦμαι ὑπέρπολυ, διότι οὐχὶ μόνον οἱ τοσοῦτοι κόποι μου θέλουν ἀπο-

βῶσι μάταιοι καὶ ἀνωφελεῖς, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀκόμη θέλετε χάσειν τὴν πολύτιμον εὐκαιρίαν ταύτην τοῦ νὰ εὐχαριστήσητε μίαν ἐπιθυμίαν σας τοσούτῳ κορυφαίαν.

Ταῦτα εἶπε, καὶ ἐσιώπησεν ὁ πονηρός· ἀλλ᾽ ὁ Μηνᾶς ὁ ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν ἄκρως μικροψυχήσας, ὁ προτιμῶν ἤδη πᾶν μαρτύριον, καὶ πᾶσαν ἄλλην θυσίαν, παρὰ τὴν ἀπώλειαν μιᾶς τοιαύτης ὡς πρὸς αὐτὸν ἀληθῶς πολυτίμου εὐκαιρίας, εὐκαιρίας δι᾽ ἧς τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἠξιώθη νὰ δεχθῇ εἰς τὴν οἰκίαν του διανυκτευρεύουσαν μίαν οὐ μόνον νεωτάτην καὶ χαρίεσσαν, ἀλλὰ καὶ τοσούτῳ πλουσιωτάτην Ὀθωμανὴν, μίαν μετὰ τῆς ὁποίας διεννοήθη ὡς εἴδομεν, ὅπως διαπραγματευθῇ νόμιμον γαμικὴν συνένωσιν, ἐρρίγησεν εὐθὺς ὡς κατασχεθεὶς ὑπὸ πυρετοῦ, καὶ ὑπὸ λύπης καὶ μέθης ὑποτραυλίζων, εἶπε.

— Διατὶ ἀδελφέ! πῶς ὁμιλεῖς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον; διατὶ θέλεις νὰ μὲ στερήσῃς ἑνὸς τοιούτου εὐτυχήματος, τοῦ ὁποίου σὺ, ὡς λέγεις, ὑπῆρξας ὁ αὐτουργός;

— Ἐγὼ σὲ ὑστερῶ; ἄπαγε! σὺ μόνος λακτίζεις τὴν πρὸ ποδῶν σου λαμπρὰν τύχην· σὺ μόνος κρημνίζεις τὸ οἰκοδόμημα τὸ μετὰ τοσούτους ἀγῶνας ἐμμόχθως ἀνεγερθέν· καὶ ἐκτὸς τούτου ζητεῖς νὰ ἐκθέσῃς καὶ ἐμὲ εἰς κίνδυνον προφανῆ καὶ ἀναπόφευκτον, ὥστε ἂν ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ἀνοσιουργήματι δυνηθῶ νὰ ἀποφύγω τὴν κεφαλικὴν ποινὴν ἣν ὁ νόμος διατάττει εἰς πάντας τοὺς ὁμοίους μου, νὰ καταταχθῶ ἀμέσως εἰς τὴν φρικαλέαν ἀδελφότητα τῶν ἐν κατέργῳ κακούργων, καὶ νὰ στενάζω ἰσοβίως ἴσως ὑπὸ τὰς δυσαχθεῖς ἀλύσεις μου, τὰς καταμαρτυρούσας τὸ ἀνόσιόν μου ἔγκλημα. ναὶ! ἰσοβίως· διότι τίς θέλει μὲ ἐνθυμηθεῖν εἰς τὴν ἀτιμωτικὴν ἐκείνην μου εἱρκτήν; ποῖος θέλει ζητήσει χάριν ὑπὲρ ἑνὸς ἐκ προαιρέσεως ἐνόχου; λοιπὸν, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐγὼ, ἢ ὑμεῖς πταίετε μὴ ὑποφέροντες μικρὸν ἔτι, ὥστε περὶ πάντων ἐντελῶς πληροφορούμενοι, νὰ γνωρίζητε τὶ πρέπει νὰ ἀποκριθῆτε εἰς ὅσα ἐκείνη ἠμπορεῖ νὰ ἐρωτήσῃ; δὲν ἠξεύρετε ὅτι ἓν

τοιοῦτον πλαστούργημα, μία τοιαύτη μηχανορραφία ἀπαιτεῖ ὁμοίαν καὶ παρεμφερῆ συνεννόησιν, ἄνευ τῆς ὁποίας ὑμεῖς μὲν βεβαίως ἀποτυγχάνετε, ἐγὼ δὲ καταστρέφομαι ὁλοτελῶς;

Καὶ ὁ τλήμων λάγνος ἐμψυχωθεὶς ὁπωσοῦν ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν τοῦ Ἀρμενίου, ἐποιήσατο τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν, καὶ ἐπιστρέψας ἔλαβεν αὖθις τὴν θέσιν του εἰπών.

— Ἀδελφέ! οὔτε ἐγὼ νὰ ἀποτύχω προτίθεμαι, οὔτε σὺ νὰ καταστραφῇς· ἐξακολούθει λοιπὸν, καὶ ἡτοιμάσθην νὰ σὲ ἀκούσω μέχρι πρωΐας, ἀφοῦ τὸ θέλεις, ἀφοῦ, ὡς λέγεις, καθίσταται ἐπάναγκες.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Συνέχεια τοῦ Θ'. Κεφαλαίου.

« Παρατηρήσας ἐν τούτοις ὁ Ὀβανὲζ μὲ ῥαγδαῖον βλέμμα τὴν τράπεζαν, καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς προδόρπια μετὰ τοῦ οἰνοπνεύματος, διεβίβασεν εὐθὺς τὰ πονηρά του ὄμματα πρὸς τὸν Καλημερόπουλον τὸν ἄρτι καταπιόντα τὸ ἐν τῷ ποτηρίῳ του μεθυστικὸν ῥευστὸν, καὶ ἀναγκαστικῶς ἑτοιμασθέντα ὅπως ὑποφέρῃ τὸ ἀφόρητον μαρτύριον μιᾶς ἀτελευτήτου ἀκροάσεως, καὶ εἶπε.

— Μόνος σας βλέπω καὶ διασκεδάζετε, φίλε μου! δὲν μᾶς χορηγεῖτε τοὐλάχιστον τὴν ἄδειάν σας διὰ νὰ συμμεθέξωμεν καὶ ἡμεῖς ἐκ τοῦ ἀληθῶς ἀξιολόγου τούτου ῥακίου;

— Ὁρίσατε! τὰ πάντα κεῖνται ὑπὸ τὴν διάθεσίν σας· ὑπέλαβεν ἐκεῖνος σχεδὸν ψυχρῶς.

Πληρώσας δὲ ὁ ῥήτωρ ἐκ τῆς φιάλης ἓν ποτήριον, προσέφερεν εἰς τὸν τραπεζίτην· ἀλλ' ἐκεῖνος μετὰ προσποιητὴν ἀρνήσεως ἀποποιηθεὶς τὸ προσφερόμενον, ἀπεκρίθη.

— Εὐχαριστῶ· δὲν ἔχω διάθεσιν οὔτε νὰ πίω, οὔτε νὰ ἀκούσω πλέον.

Καὶ πρὸς τὸν Μηνᾶν ἀποτεινόμενος ἐπρόσθεσεν.

— Ἡ ὥρα προεχώρησεν ἀρκετὰ Κύριε! καὶ ἐγὼ ἀφοῦ ἱκανῶς κατεβαρύνθην ἐκ τῆς φληναφείας τοῦ πολυλόγου τούτου φίλου μας, καὶ τοῦ λοιποῦ δὲν δύναμαι οὐδὲ λεπτὸν νὰ ὑπομείνω ἀκροαζόμενος ἀτελεύτητον διάρκειαν λόγων μηδόλως ἐνδιαφερόντων με, νομίζω ἐπομένως ὅτι καθίσταται καὶ λίαν ἀναγκαῖον τοῦ ν' ἀπέλθω πρὸς τὰς περιμενούσας κυρίας τὰς βεβαίως ἀπογνωσθείσας ἤδη, καὶ τὶς οἶδεν εἰς ὁποίαν ταπεινωτικὴν κατάστασιν εὑρισκομένας· τὰς προδιέθεσα μὲν ὅτι μεταξὺ ἀμφοτέρων ἡμῶν μικρά τις

ἀσχολία ἀναγκαία καὶ ἀναπόφευκτος θέλει τὰς ἐκθέσει πρὸς ὀλίγον εἰς μόνωσιν, ἀλλὰ τὸ ὀλίγον αὐτὸ, τὶς ἀμφιβάλλει ὅτι δὲν κατήντησεν αἰώνιον καὶ ἀτελεύτητον; ἐὰν λοιπὸν εὑρίσκετε εὔλογον καὶ δικαίαν ταύτην μου τὴν πρότασιν, καλῶς· ταύτην ἀμέσως τὴν στιγμὴν ὑπάγω νὰ ζητήσω παρ' αὐτῶν τὴν συγγνώμην διὰ τὴν ἀργοπορίαν ἡμῶν, καὶ διὰ τὴν κατὰ συνέπειαν αὐτῆς πολύωρον μόνωσίν των· ἄλλως, ἀναγκάζομαι νὰ ἀποσυρθῶ εἰς τὸν οἶκον μου, καθότι ἔχω χρείαν ἀναπαύσεως, καὶ δὲν προτίθεμαι νὰ θυσιάσω νύκτα ὁλόκληρον εἰς τὴν περὶ τὸ φληναφεῖν ἰδιοτροπίαν ἑνὸς φίλου ἀγαπητοῦ μὲν καὶ ἀληθῶς εἰλικρινοῦς, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ φυσικοῦ τούτου πάθους, καταντῶντος εἰς τὸν ἔπακρον τῆς ἀηδίας βαθμόν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐσιώπησε, περιμένων ἀσκαρδαμυκτὶ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Μηνᾶ, τοῦ ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν καὶ πάλιν μικροψυχήσαντος, καὶ σχεδὸν κεραυνοβληθέντος. Εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν κατήντησεν ἐκ νέου εἰς ἀμηχανίαν ὁ τρισάθλιος, ἀπορῶν ποῦ νὰ στρέψῃ τὸ πηδάλιον τοῦ ναυαγοῦντος ὡς εἰπεῖν νοός του.

Δυστυχεστάτη δι' αὐτὸν ἡ ἡμέρα ἡ πρὸ τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἀνατείλασα· ἀπὸ πρωΐας μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ὁπόσαι συγκινήσεις ἀλλεπάλληλοι κατετάραξαν τὴν φύτει ἀχρείαν, καὶ ἄσωτον, καὶ λάγνον, καὶ ἐνὶ λόγῳ ἐστιγματισμένην καὶ διεφθαρμένην ψυχήν του, καὶ πάλιν ταὐτοχρόνως καθησύχασαν αὐτήν.

Ἀπὸ πρωΐας τῆς χθὲς ἡ πρώτη θλιβερὰ καὶ καταστρεπτικοτάτη δι' αὐτὸν εἴδησις ἦτον ἡ ἄελπτος τοῦ χρηματικοῦ του ἀπώλεια, καταβροχθισθέντος ὑφ' ἑνὸς ἐπίσης μὲν ὡς αὐτὸν ἀχρείου, καὶ ἅρπαγος, καὶ ἀκορέστου, καὶ λάγνου, οὐχὶ δὲ καὶ ἀσώτου, ἀλλὰ καλῶς γνωρίζοντος τοῦ θησαυρολογεῖν τὴν τέχνην· καὶ μολονότι τὴν πρωϊνὴν ἐκείνην ταραχὴν διεδέχθησαν τὸ ἑσπέρας δύο οὐκ ὀλίγον εὐάρεστα εὐτυχήματα, ἡ εἰς τὴν οἰκίαν του δηλονότι διανυκτέρευσις μιᾶς πολυθελγήτρου ἑτεροθρήσκου, πρὸ πολλοῦ τοσούτῳ κτηνωδῶς καταγαργαλιζούσης τὴν λάγνον του καρδίαν,

καὶ ἀκολούθως ἡ σωτηριωδεστάτη δι' αὐτὸν πρότασις τοῦ κερδοσκόπου Τραπεζίτου προτείναντος πρὸς αὐτὸν ἓν δάνειον, δι' οὗ βεβαίως ἐκολακεύετο νὰ παρατείνῃ διά τινα εἰσέτι καιρὸν τὰς πολλὰς ἀκολασίας του, καὶ τὰς σαρδαναπαλώδεις σπατάλας του, καὶ ἴσως ταὐτοχρόνως κατορθώσῃ τὸν ὃν περ συνέλαβε σκοπὸν τοῦ νὰ καθέξῃ ὑπὸ τὴν νόμιμον κυριαρχίαν του συνάμα μετὰ τῶν ἀπείρων θησαυρῶν, καὶ τὰ σωματικὰ θέλγητρα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀλλοθρήσκου· πλὴν δὲν ἠδυνήθη ἀκολούθως νὰ μὴ βαρυθυμήσῃ διὰ τὴν ἀδόλεσχον διάρκειαν τῆς ῥητορίας τοῦ Ἀρμενίου, καὶ ἐσχάτως νὰ μὴν ἀπογνωσθῇ βλέπων ἐκεῖνον μὲν ἕτοιμον ἤδη ν' ἀναχωρήσῃ βεβαίως μετὰ τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἑαυτὸν δὲ ἀπαλλοτριούμενον μιᾶς τοιαύτης πελωρίου τύχης, ἄκρως ἱκανῆς καὶ τὴν ἀκόρεστον λαγνείαν του νὰ κατακορέσῃ, καὶ ἴσως νὰ ὑπερεμπλήσῃ τὸ ὅλως κενὸν ταμεῖον του ἐκ τοῦ πλούτου αὐτῆς, τοῦ, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἀρμενίου ῥήτορος, πιθανὸν καὶ ὑπερτεροῦντος τὸν πλοῦτον ἑνὸς μεγίστου σατράπου τῆς Αὐτοκρατορίας· καὶ ἡ ἀποτυχία αὕτη διατί; ἕνεκα τίνος; ἕνεκα τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἰδιοτροπιῶν ἀναμφιβόλως, μὴ θελουσῶν νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὰς ἰδιοτροπίας ἄλλου, πάλαι μὲν ταπεινοῦ, καὶ ἐπαίτου δίκην τὴν παλάμην πρὸς αὐτὸν τείνοντος, τὴν στιγμὴν ὅμως ταύτην λίαν ἰσχυροῦ ὡς πρὸς αὐτὸν, καὶ παντοδυνάμου, ὡς φέροντος πρόσωπον δημιουργοῦ εἰς τὴν ἅμα γεννηθεῖσαν καὶ εὐθὺς ἐκπνέουσαν τύχην αὐτοῦ, τὴν ἀνεκτίμητον μὲν, ἀλλ' ἐκλείπουσαν μὲτ' οὐ πολύ.

Καὶ ὅμως, ἐν τῇ ἀλλεπαλλήλῳ καὶ τελευταίᾳ ταύτῃ διαμάχῃ τῶν παλαιουσῶν δύο ἰδιοτροπιῶν, ἑκάστη τῶν ὁποίων ὠθεῖτο ἐξ ἰδιαζόντων συμφερόντων, μία ἀκτὶς ἔμφρονος, οὕτως εἰπεῖν, διαλογισμοῦ διασχίσασα τὰ ἐπιπροσθοῦντα νέφη καὶ τῆς μέθης, καὶ τῆς πρὸς τὸ ἀκολασταίνειν ἀνυπομονησίας, εἰσέδυσε μέχρι μυχοῦ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀνησυχοῦντος Καλημεροπούλω, καὶ ἐστοχάσθη ὅτι ἤθελε πράξειν ἔργον φρόνιμον, ἐὰν ἐταπείνωνε τὴν ἰδιοτρο-

πίαν του ἐνώπιον ἐκείνης τοῦ ἀντιπάλου του, καὶ ἐθυσίαζε τὴν ἀνυπομονησίαν του εἰς τὴν περὶ τὸ ῥητορεύειν ἢ μᾶλλον ἀδολεσχεῖν μανίαν τοῦ Ἀρμενίου· διὸ καὶ ἀποφασίσας ὡς εἴδομεν πᾶσαν ἄλλην θυσίαν, ἐκτὸς τῆς ἀπωλείας τῆς κατ' αὐτὸν λαμπρᾶς ταύτης τύχης, προέθετο μᾶλλον νὰ διαῤῥαγῇ ἐκ τοῦ ἄκρου προσοχθισμοῦ του, παρὰ νὰ φανῇ τοῦ λοιποῦ ἀνανεύων εἰς τὴν ἰδιότροπον θέλησιν τοῦ ῥήτορος. Ἀλλ' ἐπέπρωτο νὰ ὑποστῇ καὶ πάλιν νέαν πληγὴν ὁ ἄθλιος, πληγὴν βαθείαν, πληγὴν καιρίαν, ἧς αἱ ἀλγηδόνες προχωροῦσαι μέχρι τῶν ἐντοσθίων του κατεθέριζον αὐτά.

Εἰς τὴν σκληρὰν, καὶ ὡς ὁ σίδηρος ψυχρὰν τοῦ Τραπεζίτου πρότασιν, τοῦ ἀμετακλήτως ἀποφασίσαντος τὴν ἔξοδόν του ἐκ τοῦ θαλάμου ἐκείνου, καὶ μὲ στόμα κεχηνὸς, καὶ τεταμμένα ὄμματα περιμένοντος τὴν καταφατικὴν ἀπόκρισιν εἰς μίαν τῶν δύο ἐρωτήσεών του, τί ἔπρεπε νὰ ἀποκριθῇ ὁ δυστυχὴς Μηνᾶς; ὁποίαν ἐκ τῶν δύο ὤφειλε νὰ προτιμήσῃ, καὶ ὁποίαν ἐξ αὐτῶν νὰ μὴ παραδεχθῇ; τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ἀποφασίσῃ ὁ ζηλότυπος καὶ συνάμα κερδοσκόπος οὗτος ἄνθρωπος; νὰ χορηγήσῃ εἰς ἐκεῖνον τὴν ἄδειαν διὰ ν' ἀπέλθῃ πρὸς τὰς περιμενούσας Κυρίας, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν διὰ τὴν μόνωσίν των συγγνώμην· ἀλλὰ πῶς νὰ ὑποφέρῃ ὁ ζηλότυπος τὴν μακαριότητα καὶ εὐδαιμονίαν ἐκείνου εὐπραγοῦντος, καὶ ὅσα καταθύμια ἀπολαύοντος καθ' ὅλον τὸ ἀόριστον διάστημα μιᾶς ἀναποφεύκτου ἀκροάσεως λῆξιν καὶ πέρας οὐκ ἐχούσης; πῶς νὰ ὑποφέρῃ ὁ λάγνος τὸν λάγνον, ὁ ἀκόλαστος τὸν ἀκόλαστον; ὁ μὲν νὰ ὑποκύπτῃ εἰς μαρτυρικοῦ ἀγῶνος ἀνυποίστους ἀλγηδόνας, ὁ δὲ, λίαν ἀκολάστως καὶ ἡδυπαθῶς νὰ ἐντρυφᾷ; καὶ νὰ ἐντρυφᾷ ποῦ; εἰς ξένον οἶκον, εἰς οἶκον ὅλως ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν ἀγωνιῶντα; μέτριον δὲ καὶ ὑποφερτὸν τὸ κακὸν ἐὰν περιορίζετο μέχρις ὧδε· ἀλλ' ἂν ὁ ἡδυπαθὼν λαμβάνων τὴν αὐθάδειαν ἐτόλμα νὰ βεβηλώσῃ τῆς ἀγαπητῆς του τὸ ἄσυλον, καὶ αὐθαιρέτως δρέψῃ τοὺς πρώτους στάχυας τῶν ἀπαρχῶν τοὺς

ὁποίους αὐτὸς διὰ μόνον ἑαυτὸν καθιέρωσε, καὶ διὰ τῶν ὁποίων τὴν κτῆσιν τοσοῦτον ἠγωνία;

Πᾶς ἄλλος ὑπὸ τοιούτων ζηλοτύπων διαλογισμῶν βασανιζόμενος, ἤθελε βεβαίως προσφερθεῖν ἄλλως πως πρὸς ἕνα τοσούτῳ ὕποπτον ἄνθρωπον· ἠδύνατο παραδείγματος χάριν νὰ ἐκθέσῃ αὐτὸν εἰς διαθεσιμότητα ἰδίαν, ὥστε νὰ πράξῃ ὅ,τι ἐρίεται· ἢ νὰ μένῃ δηλονότι ἀμετακίνητος εἰς τὸν αὐτὸν μετ' αὐτοῦ θάλαμον, ἢ νὰ ἀναχωρήσῃ ἔξω τῆς οἰκίας ἐκείνης.

Ἀλλ' ὁ Μηνᾶς δὲν ἔπασχεν ἐκ μόνου τοῦ πάθους τῆς ζηλοτυπίας· εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀνθρώπου τούτου συνεχωνεύοντο ἀπειράριθμα πάθη, τὰ μὲν κατὰ τῶν ἄλλων ἀντικείμενα πολλάκις, τὰ δὲ κατ' ἐκείνων ὑπερισχύοντα ἐνίοτε, καὶ λίαν συνεχῶς συμβιβαζόμενα πάλιν καὶ μετακινοῦντα ἀείποτε τὴν ἀσταθῆ καρδίαν του, τὸ μὲν ὑποχωροῦν πρὸς τὸ ἕτερον ὁσάκις τὸ μέτρον τῆς βαρύτητος τῶν ἀστάτων ἐπιθυμιῶν του ὑπέκλινε τὴν πλάστιγγα εἰς ἓν ἐκ τῶν δύο ἀμφισβητούντων μερῶν. Πρὸς τοῖς ἄλλοις λοιπὸν ἔπασχεν, ἢ μᾶλλον ὑπετρέφετο καὶ ἐκ τοῦ πάθους τῆς φιλαργυρίας, καὶ ἡ φιλαργυρία εἶναι πάθος δεινὸν, ἀήττητον, δυνάμενον νὰ κατισχύσῃ καθ, ὅλων τῶν τῆς ἀνθρωπότητος παθῶν, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ καρδία ἑνὸς φιλαργύρου διαφθαρεῖσα καθ' ὁλοκληρίαν, διατρέχει γοργοῖς βήμασι τὴν κατωφερῆ ὁδὸν οὐχὶ μόνον τῆς χαμερπείας, ἀλλὰ καὶ τῆς κακουργίας ἐνίοτε, χωρὶς ποσῶς νὰ πτοηθῇ ἐκ τοσούτων προσκομμάτων ἐπαισθητῶς ἐπιπροσθούντων εἰς τὴν διάβασίν της· τοιαύτη ἦτο καὶ ἡ καρδία τοῦ Μηνᾶ.

Ἀπ' ἀρχῆς πλεονέκτης καὶ φιλάργυρος μέχρι λῃστείας καὶ ἁρπαγῆς, ἤδη δὲ ἐκ τῶν ἀσώτων ἀνοσιουργιῶν του, καὶ τῆς ἄκρας ἀφροντισίας του στερούμενος σχεδὸν καὶ τοῦ ὁβολοῦ αὐτοῦ, πῶς ἠδύνατο νὰ ἀπομακρύνῃ ἐκ τοῦ οἴκου του μὲ ὕφος τοσούτῳ ψυχρὸν καὶ ἀπότομον ἕνα πολυτάλαντον Τραπεζίτην πρὸ μικροῦ ὑποσχεθέντα εἰς αὐτὸν ἓν δάνειον ὁποιασδήποτε ποσότητος; ἓν τοιοῦτον κίνημα δίκαιον μὲν, ἀλλὰ πάντῃ ἀσύμφορον εἰς τὴν πα-

ροῦσαν περίστασιν, δὲν ἤθελε λογισθεῖ πρὸς ἐκεῖνον ὡς μία σαφεστάτη ὕβρις, καὶ μάλιστα μεγίστη καὶ ἀσύγγνωστος; ποῖος ποτε ὑβριζόμενος συγκατατίθεται νὰ δανείσῃ ἕνα ὑβριστήν του; καὶ ἔπειτα; ἔπειτα πῶς νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰς ἀσώτους σπατάλας του αὐτὸς ὁ καὶ τοῦ ὀβολοῦ αὐτοῦ ὡς εἴπομεν, στερούμενος; ναί! καὶ τοῦ ὀβολοῦ αὐτοῦ· καθότι ὁ ἀγαπητὸς ἐκεῖνος φίλος του εἰς τὸν ὁποῖον μὲ τὴν μεγαλητέραν εὐπιστίαν ἀνέθεσε τότε πᾶσαν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἔργου του τὴν διεύθυνσιν, πρό τινος ἤδη καιροῦ ἀσθενῶν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας του, καὶ τὸ κατάστημα διὰ πολλὰς ἡμέρας ἦτο κλειστόν. καὶ μολονότι ἡ δυσάρεστος αὕτη εἴδησις πρό τινων ἡμερῶν διεκοινώθη εἰς αὐτὸν, οὗτος ὅμως ἤκουσεν αὐτὴν μὲ τὴν μεγαλητέραν ἀδιαφορίαν καὶ ἀναλγησίαν· μ' ὅλας αὐτοῦ τὰς πολυδαπάνους τρυφὰς νομίζων ἀτελεύτητον τὴν πρὸς τὸν Τραπεζίτην χρηματικήν του παρακαταθήκην, δὲν ἔλαβε ποσῶς ὑπ' ὄψιν ὁ ἀμέριμνος καὶ κἀνὲν ὕποπτον κρυπτόμενον ἴσως ὑπὸ τὴν διαφημισθεῖσαν τοῦ διευθυντοῦ του ἀσθένειαν. Ἀλλ' ἤδη ὅτε ἡ πρωΐα τῆς χθὲς ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὸν τὸν σφετερισμὸν τῶν ὑπαρχόντων του, ἐβιάσθη, καί τοι παρώρως, νὰ ἀνεώξῃ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ νὰ ἴδῃ τὰ πέριξ του μὲ βλέμμα ἐταστικώτερον. καὶ εἶδεν· ἀλλὰ τί εἶδεν; οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ πάντας ἐπίσης τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς πλησίον του καὶ τοὺς πόρρω, οὐχὶ ἀνικάνους εἰς τὸ πράττειν τὸ κακὸν· μέχρι τοῦδε ἐνόμιζεν ὅτι μόνος αὐτὸς κατεῖχεν οὐ μόνον τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα εἰς τὸ ληστεύειν τοὺς ἄλλους· ἀλλ' ὅτε ἤδη ἐγνώρισε καὶ αὐταῖς ὄψεσιν εἶδεν ἕνα ἀντίπαλον ἐναμίλλως ἰσχυρώτερον καὶ ἐπιτηδειότερον αὐτοῦ, ἀπέβαλεν ἀμέσως τὴν ἰδέαν τῆς πρὸς τὴν ἐπιτηδειότητα ταύτην μοναδικότητός του, καὶ σκεφθεὶς ἐβεβαιώθη ὅτι καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὡς αὐτὸς δὲν ἦτο στερημένοι ἑνὸς τοιούτου τιμιωτάτου πλεονεκτήματος. Τί θαυμαστὸν λοιπὸν ἐὰν καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ καταστήματός του ἦτον εἷς καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς ὑγιεινοῦς ἐκείνης συμμορίας, καὶ προσποιούμενος μίαν ἀνύπαρ-

κτον ἀσθένειαν, τὶς οἶδεν ἐὰν δὲν ἐμελέτα νὰ καταβροχθίσῃ τὰ εἰς αὐτὸν ἐμπιστευθέντα. Ἡμεῖς περὶ τῆς πραγματικότητος, ἢ μὴ, τῆς ὑποψίας ταύτης κατὰ τὸ παρὸν σιωπῶντες, διαπραγματευόμεθα μόνον ἁπλῶς τὸν λογισμὸν τοῦ Μηνᾶ ὁλοσχερῶς κατεχομένου ἐκ τῆς τοιαύτης ἰδέας. Ὁ ἄθλιος! ἔμαθεν ἐξ ὧν ἔπαθε, καὶ ἐβεβαίου ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ τὴν ἐπὶ σκοπῷ ἐνόχῳ βεβαίως ἀνυπόστατον τοῦ διευθυντοῦ του ἀσθένειαν.

Λοιπὸν, τούτων οὕτως ἐχόντων, δηλονότι τοῦ μὲν Τραπεζίτου ληστεύσαντος τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ σημαντικωτέρου χρηματικοῦ κεφαλαίου του, τοῦ δὲ, δηλονότι τοῦ διευθυντοῦ του προμελετοῦντος ἓν ὅμοιον ἀνόμημα κατὰ τοῦ ἐναπομείναντος καταφυγίου του, καὶ ἴσως ἐπιτυγχάνοντος, βεβαίως τότε ἔμενεν ὁ τρισάθλιος οὐ μόνον ἄνευ ὀβολοῦ, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ὑφ' ἓν δυσαχθὲς φορτίον χρέους ὑπερόγκου, διὰ τὴν ἀπότισιν τοῦ ὁποίου ὤφειλεν ἀνυπερθέτως νὰ λάβῃ πρὸ ὀφθαλμῶν μίαν ἐκ τῶν δύο ἀποφάσεων· δηλαδὴ, ἢ νὰ πωλήσῃ οὐ μόνον τὴν οἰκίαν του, ἀλλὰ προσέτι καὶ τὰ πολυτελῆ αὐτῆς ἔπιπλα εἰς τιμὴν διπλασίως κατωτέραν τῆς πραγματικῆς ἀξίας των, καὶ διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου νὰ πληρώσῃ ἓν μέρος τοῦ χρέους του, ἢ τούτου μὴ γινομένου, νὰ ἐκθέσῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν πιστωτῶν του, οἵτινες βεβαίως δὲν ἤθελον τὸν ὁδηγήσειν εἰς κἀνὲν εὐωχητήριον, ἀλλ' ἀναμφιβόλως εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας, ἥτις εἰς τοιαύτας περιπτώσεις πᾶς εἷς ἠξεύρει ὅτι δὲν συγκατατίθεται νὰ ὑποδέχηται τοσούτῳ φιλοφρόνως ὁποιονδήτινα τὸν ἐνδίκως ἐπισκεπτόμενον τὰ καταστήματα αὐτῆς.

Λοιπὸν, καὶ τὸ ἓν κακὸν, καὶ τὸ ἄλλο χείριστον· ποῖος ποτὲ ἔχων τὰ ἤθη καὶ τὴν καρδίαν τοῦ Μηνᾶ ἀπεφάσιζε νὰ ἀποξενωθῇ τῶν κτημάτων του, ἵνα ἐμπλήσῃ βαλάντια ἀλλότρια; ἄρα, εἰς ἕνα τοιοῦτον προτιμητέα ἡ διάκρισις τῶν πιστωτῶν του, καὶ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς, ἡ σύλληψις καὶ ἡ φυλάκισις του, ὡς χρεωκόπου. Ὁ Μηνᾶς ὅμως καθ' ὅλα τ' ἄλλα σύμφωνος μὲ τὰ ἤθη

τῶν ἄλλων χρεωκόπων τῶν προτιμώντων μᾶλλον νὰ ἐγχρονίζωσιν ἐν ταῖς φυλακαῖς, παρὰ νὰ ἀποξενωθῶσιν ἑνὸς πράγματός των, ἔστω καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀλιγοτίμου ἐπίπλου των, διέφερε μόνον κατὰ τοῦτο, μὴ ἔχων ἴσην μὲ αὐτοὺς τὴν γενναιότητα εἰς τὸ νὰ παραδεχθῇ τόσον εὐκόλως τὴν ἀπόφασιν μιᾶς φυλακίσεως ἄκρως δι' αὐτὸν ἀφορήτου. Ἔφθασε νὰ γνωρίσῃ ἐξ ἀκοῆς ὅτι εἰς τὰς φυλακὰς στανίως συγκροτοῦνται εὐωχίαι καὶ συμπόσια, καὶ ὅτι ἡ ἀκολασία καὶ ἡ ἀσέλγεια οὐδόλως συγκεχώρηνται νὰ εἰσχωρήσωσιν ἐκεῖσε. ἤθελεν ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸν κύνα του κεχορτασμένον, καὶ τὸν ψωμόν του σῶον καὶ ἀκέραιον.

Τί λοιπὸν ἔπρεπε νὰ πράξῃ εἰς μίαν τοιαύτην περίστασιν; ἔπρεπε τάχα νὰ μὴν ὑποχωρήσῃ εἰς τῆς ζηλοτυπίας τὰ ἀκανθηρὰ κεντήματα, καὶ χάριν ἐκείνης νὰ θυσιάσῃ μίαν φιλαργυρίαν ἐγκαίρως σώζουσαν αὐτὸν εἰς τὰς ἐπικινδύνους ταύτας στιγμάς του; ὄχι. δὲν τὸ ἐνέκρινεν· ἐφ' ᾧ καὶ ἀπεφάτισε νὰ πράξῃ τὸ ἐναντίον· νὰ θυσιάσῃ δηλονότι τὴν ζηλοτυπίαν χάριν τῆς φιλαργυρίας του, καὶ νὰ καταπνίξῃ ἀπνευστὶ τοὺς πόνους τῆς ὑπεραλγούσης του καρδίας.

Ἐν ᾧ δὲ ἡτοιμάσθη νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Τραπεζίτου, καὶ νὰ ἀποπέμψῃ αὐτὸν πρὸς τὰς περιμενούσας γυναίκας, ἐστοχάσθη εὐθὺς νὰ μεταχειρισθῇ καὶ τρίτον ἓν μέσον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐὰν ἐπετύγχανεν, ἀπηλάττετο ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς ἐναγωνίου ἐκείνης του θέσεως. Διὸ καὶ ἀμέσως καταφυγὼν εἰς τὸ δουλοπρεπὲς μέσον τῆς χαμερποῦς κολακείας, κατώρθωσεν εὐκόλως δι' ἱκεσιῶν καὶ παρακλήσεων οὐχὶ πολλῶν, νὰ καταπείσῃ αὐτὸν διὰ νὰ διαμείνῃ ἐκεῖσε μέχρι τῆς παύσεως τοῦ Ὀβανέζ.

Δι' ἱκεσιῶν δὲ καὶ παρακλήσεων οὐχὶ πολλῶν, λέγοντες, σκοπὸν ἐθέμεθα νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι ὁ Καραπὲτ καὶ ἄνευ αὐτῶν τῶν ὀλίγων, ἐκεῖνος ὁ ἴδιος ἦτον ἤδη ἕτοιμος νὰ ζητήσῃ μέσον συνδιαλλαγῆς, διὰ νὰ μὴν ἀπομακρυνθῇ οὐδὲ σπιθαμὴν ἐκ τοῦ θαλάμου ἐκείνου. Πρὸς τί λοιπὸν ἡ τοσαύτη προσποίησις; ἰδοὺ ἅπασα ἡ πραγματικὴ αὐτῆς αἰτία.

Ὑποπτευόμενος ὁ πονηρὸς μὴ ἀνακαλυπτομένης ἀκολούθως τῆς μαχανορράφιας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ συναδέλφου του, ὑποπέσῃ εἰς τὸ ἥμισυ τῆς εὐθύνης καὶ αὐτὸς, ἐσκέφθη πρὸς ἀποφυγὴν αὐτῆς νὰ παραστήσῃ εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην πρόσωπον ἀνθρώπου ὅλως ἀδιαφόρου, καὶ μικρὰ φροντίζοντος περὶ ἀλλοτρίων ὑποθέσεων. Καὶ τοῦτο, οὐχὶ ἐντρεπόμενος ἢ φοβούμενος ἐκ τῶν συνεπειῶν μιᾶς τοιαύτης εὐθύνης, ἀλλὰ μὴ θέλων νὰ ἀμαυρώσῃ τὴν ὑπόληψιν ἑαυτοῦ πρὸς ἕνα τοιοῦτον πελάτην, ἐκ τοῦ ὁποίου ἤλπιζεν ἀτελεύτητον συνέχειαν κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀτίμων μὲν ἀληθῶς, πλὴν πραγματικῶς λίαν ἐπικερδεστάτων.

Ἐν τούτοις δὲ ποῦ νὰ ἤξευρεν ὁ νήπιος ὅτι ὁ παρ᾽ αὐτοῦ νομιζόμενος βαθύπλουτος κεφαλαιοῦχος, τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς ὁποίαν δεινοτάτην πτωχείας θέσιν εὑρίσκετο· καὶ ὁ Μηνᾶς ἐπίσης ποῦ νὰ ἤξευρεν ὁ μωρὸς, ὅτι ὁ διὰ τὸν ὁποῖον τοσοῦτον ἐφοβεῖτο μὴ ἐκ δυσαρεσκείας δὲν ἐκπληρώσῃ τὴν διὰ τὸ δάνειον ὑπόσχεσίν του, ἦτο πολὺ πιθανὸν ἐκεῖνος ὁ ἴδιος καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ περὶ τούτου μάλιστα. Καὶ ἂν αὐτὸς τὸν ἐδίωκε πραγματικῶς ἐκ τῆς θύρας τοῦ οἴκου του, ἐκεῖνος, κατὰ τὴν παροιμίαν, δὲν ἔμελλε ποσῶς νὰ διστάσῃ ὥστε νὰ εἰσέλθῃ ἀφεύκτως ἐκ τοῦ παραθύρου. Αἱ ἐπίπλαστοι λοιπὸν δυσαρέσκειαι καὶ ἀπαρνήσεις εὐχαρίστως τραπεῖσαι ἐπὶ τὸ φιλικώτερον, ἔλαβον καὶ οἱ τρεῖς, ἕκαστος τὴν θέσιν του, καὶ ἤρχισεν ὁ ῥήτωρ τῆς διακοπῆς του τὴν συνέχειαν.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Διακοπῆς Επαναλήψις.

— «Εἶναι ἀληθὲς Κυρία μου! εἶπον εἰς τὴν ἐκστατικὴν Ὀθωμανὴν, ὅτι τὰς στιγμὰς ἐκείνας μυριάκις προετίμησα τὴν σηπεδόνα μου, παρὰ διὰ μιᾶς αἰσχροπραγίας τοιαύτης, ἀνεξιτήλως νὰ μολύνω τὸ μέχρι τοῦδε ὅλως ἀκηλίδωτόν μου συνειδὸς· ἀλλὰ μόλις συνέλαβον ἐν τῇ διανοίᾳ μου τὴν ἀπόφασιν ταύτην, καὶ εὐθὺς ἀντήχησαν ἀπαισίως εἰς τὰς ἀκοάς μου βρονταὶ τρομεραὶ, ὑπεράνωθεν τῆς στέγης τοῦ οἴκου μου ἐπερχόμεναι. Τὰς βροντὰς ταύτας διεδέχθη μετ' οὐ πολὺ μία δόνησις ἀφάτως ἐπαισθητὴ, καὶ κατὰ μᾶλλον ἐπίφοβος, καὶ εὐθὺς ἡ ὀροφὴ αὐτοῦ ὁριζοντίως διαῤῥαγεῖσα, ἐφάνη πεσοῦσα ἄνωθεν ἐπὶ τοῦ ἐνώπιόν μου σανιδώματος μὲ πάταγον μέγαν, μία εἰς ἄκρον εὐμεγέθης σφαῖρα σιδηρὰ, ἥτις ἐκ τῆς ἀκαθέκτου ὁρμῆς τῆς πτώσεώς της, μικρὸν ἔδει νὰ κατασυντρίψῃ τὴν ἀθλίαν μου κεφαλὴν· καὶ ὅμως καίτοι εἰς κατάστασιν ληθαργικῆς ἐκστάσεως καταντήσας, δὲν διέφυγον οἱ ὀφθαλμοί μου ἓν χάρτου τεμάχιον ἐν εἴδει γραμματίου ἐπτυγμένον, καὶ προσκεκολλημένον ἐπὶ τῆς τρομερᾶς ἐκείνης σφαίρας, καὶ ἡ ἄκρα μου περιέργεια δὲν ἐβράδυνε νὰ μοὶ χορηγήσῃ τὰς ἀπαιτουμένας δυνάμεις εἰς παρατήρησιν αὐτοῦ· ἠγέρθην ὄθεν, καὶ πλησιάσας ἐμυόχλωσ πρὸς τὸ ἀκατανόητον ἐκεῖνο φαινόμενον, εἶδον μετ' ἐκπλήξεως τὴν ἐπὶ τοῦ χάρτου ἐκείνου ἐπιγραφὴν ἀναφέρουσαν τὸ ὄνομά μου· ὅλως δὲ φρικιῶν καὶ τρέμων ἥρπασα εὐθὺς τὸ γραμμάτιον, ὅπερ τεθορυβημένως ἀναπτύξας, ἀνέγνωσα εἶναι εὐαναγνώστως τὰ ἀκόλουθα.

«Ἀγνώμων, καὶ τρισάθλιε! αἱ νοεραί σου ἀποφάσεις ὅλως ἀν-

» τιρατικαὶ τῶν βουλῶν τοῦ ὑψίστου, ἔρθασαν ἀμέσως ἐνώπιον
» τοῦ ὑπερτάτου θρόνου του· ἐὰν πλὴν δὲν ὑπῆρχε προσδοκία
» μιᾶς ἐπιστροφῆς σου πρὸς τὰς βουλήσεις τοῦ θεοῦ, ἡ ἐνώπιόν
» σου αὔτη σφαῖρα ἄνωθεν τῆς στέγης σου πίπτουσα, ἤθελεν ἀ-
» φεύκτως κατακερματίσειν τὴν ἁμαρτωλόν σου κεφαλήν. Τοι-
» αύτη καταντᾷ πολλάκις ἡ ἀγανάκτησις τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τοὺς
» παραβαίνοντας τὰ σωτήρια αὐτοῦ ἐντάλματα. Σπεῦσον ὅθεν
» ὅσον τάχος νὰ ἐκτελέσῃς τὸ προσταχθὲν· ἡ θέλησις ἐκείνου,
» οὗ τὰ κρίματα ἄβυσσος, δὲν ἀπαιτεῖ παρὰ σοῦ ἰχνηλασίας ἀ-
» σέμνων γυναίων, ἐξ ἰδίας προαιρέσεως διωκόντων πᾶν ἀθέ-
» μιτον· οὐχί! μία τοιαύτη πρᾶξις δὲν καθίσταται σωτήριος οὔ-
» τε διὰ σὲ, οὔτε δι' ἄλλους. Ὁ φιλάνθρωπος θεὸς ὁ μόνος ἀνα-
» μάρτητος, ἀπαγορεύει μὲν ἀείποτε διὰ τῶν νόμων του τὴν
» ἁμαρτίαν, οὐδέποτε ὅμως συγχωρεῖ καὶ τοὺς ἐπὶ ἀναμαρτη-
» σίᾳ ἐωσφορικῶς μεγαλαυχοῦντας. Πάντες οὗτοι εἶναι ἐπά-
» ναγκες νὰ ἁμαρτήσωσιν, ἵνα ἀκολούθως μετανοοῦντες τύχωσι
» τοῦ θείου ἐλέους.

» Σὺ μέχρι τοῦδε διήγαγες ὅλον σου τὸν βίον, ὑψηλοφρονῶν καὶ
» ἐγκαυχώμενος ὅτι οὐδέποτε κατέστης ὄργανον κτηνώδους ἐπι-
» θυμίας ἑτέρων. Σήμερον ἀνάγκη πᾶσα νὰ ταπεινωθῇς πράτ-
» των ἑκουσίως ἓν τοιοῦτον.

» Ἡ πρὸ ἑνὸς ἔτους χηρεύσασα ὀθωμανὴ, ἣν οἱ μοχθηροί σου
» βραχίονες ὑπεβάστασαν ἐν τῇ νηπιακῇ της ἡλικίᾳ, καὶ ἥτις
» οὐχ ἧττον σοῦ προσέκρουσεν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐπαιρομένη καὶ
» κομπάζουσα ἐπὶ τῇ μέχρι τοῦδε ἀναμαρτησία της· σήμερον
» ἀνάγκη νὰ ταπεινωθῇ πράττουσα ὅσον τάχος τὴν ἁμαρτίαν
» ἐκείνην ἣν ἀποφεύγουσα ἐνεκαυχᾶτο.

» Εἷς τῶν εἰλικρινεστέρων φίλων σου, ὁ . . . ὡσαύτως καὶ
» αὐτὸς ἐφήλκυσε καθ' ἑαυτοῦ τὴν τοῦ Κυρίου ἀγανάκτησιν, φρο-
» νῶν ἑαυτὸν ὅλως ἀναμάρτητον διὰ τὴν πρὸς τὸ θῆλυ φῦλον
» μισάνθρωπον ἀποστροφήν του· σήμερον ἀνάγκη καὶ αὐτὸς νὰ

» ταπεινωθῇ, πράττων ὅ,τι μέχρι τοῦδε μὴ πράξας ἐνηδρύνετο.

«Ὁ ῥηθεὶς λοιπὸν οὗτος φίλος σου, καὶ ἡ ἐκ τῆς νηπιακῆς ἔτι » ἡλικίας της γνωστή σου ὀθωμανὴ, ἀνάγκη ἀμετάθετος νὰ » ἀποφασίσωσιν ἀμφότεροι ἕνα συνδυασμὸν ἔνοχον, ὄργανον τοῦ » ὁποίου δέον νὰ γενῇς σὺ ὁ ἴδιος. δι' ἑνὸς τοιούτου ἀμπλακήμα- » τος τοσούτῳ καταλλήλως ἀντιταττομένου πρὸς τὰς ἐπὶ ἀνα- » μαρτησίᾳ ἐγκαυχήσεις ἑκάττου ὑμῶν, δύνασθε νὰ ἐξιλεώσητε » τὴν καθ' ὑμῶν θείαν ἀγανάκτησιν, καὶ νὰ τύχητε τῆς λυτηρίου » καθάρσεως τῶν ἐν ἀγνοίᾳ μὲν, ἀλλ' ἀτυγγνώστων ἁμαρτημά- » των σας. Ἡ πρᾶξις δὲ δὲν ἐπιδέχεται ποσῶς ἀναβολὴν, καθότι » καὶ μιᾶς στιγμῆς βραδύτης ἐξισοῦται σχεδὸν μὲ μίαν πραγμα- » τικῶς παρακοὴν εἰς τὰ θεῖα ἐντάλματα. Ὅστις δὲ ἐξ ὑμῶν » μὴ πειθόμενος θελήσει νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν ἁμαρτωλόν του αἵ- » ρεσιν, ἐπικατάρατος ὁ τοιοῦτος ἔν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ » μέλλοντι, εἰς μὲν τὸ μικρὸν διάστημα τῆς ἐν τῇ παρούσῃ » ζωῇ πολυωδύνου ἐμβιώσεώς του, διηνεκῶς ἀβίωτον διάγων » βίον, καὶ καθ' ἑκάστην τὴν φοβερὰν τοῦ θανάτου του ὥραν » προτιμῶν, ἐν δὲ τῇ προσδοκωμένῃ κληρονομῶν τὰς κολάσεις » τοῦ Ἅδου, ἃς ὁ δίκαιος κριτὴς πρὸ αἰώνων ἡτοιμάσατο δι' ὅ- » λους τοὺς ἐωσφορίζοντας ἀμετανοήτους ἁμαρτωλούς.

«Σὺ δὲ ὅστις ἰδίαις ὄψεσιν κατέτυχησας νὰ ἴδῃς τοῦ θείου ἐλέους » τὴν δύναμιν πραγματοποιηθεῖσαν ἐπὶ τῶν σεσηπότων βραχιό- » νων σου, καὶ ὅμως διεννοήθης ν' ἀποποιηθῇς τὴν οὐράνιον ἐν- » τολὴν, ἐπανάλαβε καὶ αὖθις τὴν δυσώδη σηπεδόνα σου εἰς κα- » τάστασιν χείρονα τῆς πρώτης, ἵνα οὐ μόνον σὺ, ἀλλὰ καὶ δύο » ἀκόμη ὅμοιοί σου ἁμαρτωλοὶ παύσωσι δυσπιστοῦντες εἰς τὰς » ψυχοσώους συμβουλάς ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ. »

σήμερον. τῇ Παρασκευῇ.
ἐξ ἐγιούπ.

— «Ἰδοὺ, Κυρία μου! τὰ εἰς τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο γραμμάτιον ἐμπεριεχόμενα, εἰς τῶν ὁποίων ἄκουσθασα τὴν τελευταίαν λέξιν,

ἀμέσως εἶδον τοὺς πρὸ μικροῦ θεραπευθέντας βραχίονάς μου, εἰς ἀθλιεστέραν, καὶ ἀληθῶς χείρονα τῆς πρώτης κατάστασιν. Ἐγὼ λοιπὸν ἔλαβον ἤδη πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν θάνατον, τὸν ὁποῖον θερμῶς ἐκλιπαρῶ νὰ μὴ βραδύνῃ, ἵνα ὅσον τάχος ἀπαλλαγῶ ἐκ τῆς σωματικῆς βασάνου μου· Ἂς κρίνῃ δὲ τὴν ἀθῴαν μου ψυχὴν ὁ πλάστης κατὰ τὴν δικαιοκρισίαν του. Δι' ὑμᾶς ὅμως ἐγκαρδίως θλίβομαι, συλλογιζόμενος τὰ τρομερὰ τῆς τύχης ὑμῶν μέλλοντα, ὅσα προηγόρευσεν ὁ προορατικὸς οὗτος ἄνθρωπος. Μία ὡς ὑμεῖς, ἀπόγονος ἀνδρῶν ἐνδόξων, οἰστρηδὸν νὰ περιστρέφηται εἰς τὰς ῥύμας τῆς πόλεως ἀκολάστως ἀναζητοῦσα τὰ ὀλέθρια ἴχνη ἀσώτων καὶ βδελυρῶν ἐραστῶν! μία ὡς ὑμεῖς, τοσούτῳ νεωτάτη, μὴ φθάσασα εἰσέτι τὴν ἐννεακαιδεκαετηρίδα τῆς ἀνθηρωτάτης ἡλικίας της, νὰ λάβῃ τόσον ἀώρως τοιοῦτον ἕνα τραγικὸν θάνατον, καταντῶσα θῦμα μιαιφόνων χειρῶν!

«Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπέθεσα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἓν μανδήλιον, προσποιούμενος ὅτι σπογγίζω δῆθεν τὰ ἐκ τῆς θλίψεώς μου ῥεύσαντα δάκρυα· ἐκείνη δὲ μὲ πρόσωπον πάντῃ ἠλλοιωμένον ὑπὸ μιᾶς ἀνεκφράστου ὠχρότητος, ἤνοιξε τὰ τρυφερά της χείλη, καὶ μὲ φωνὴν λίαν ἀδύνατον, ἀπεκρίθη.

— Ταῦτα σου τὰ δάκρυα, γηραιὲ φίλε μου! ἠδύναντο ἀφεύκτως νὰ προκαλέσωσι καὶ τὰ ἐμά, ἐὰν αἱ πηγαὶ αὐτῶν δὲν ἐξηραίνοντο ἐκ τῆς ἀπεριγράπτου θλίψεως, δι' ἣν ἅπασα σήμερον ἐκ τοῦ στόματός σου ἤκουσα· τὰ δάκρυα πλὴν αὐτὰ εἰς τί δύνανται νὰ βοηθήσωσι τὴν φρικώδη κατάστασιν τοῦ πεπρωμένου μας;

— Ἀντὶ βοηθείας, ἐπιταχύνουσι μάλιστα τὴν ποινὴν τῆς καθ' ἡμῶν θείας ἀγανακτήσεως, ὡς οὐδὲν ἄλλο ἐπιφέροντα, εἰμὴ μίαν ἀνωφελῆ βραδύτητα.

«Εἶπον ἐγὼ καταβιβάσας ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὸ μανδήλιον.

— Λοιπόν! ἐπανέλαβεν ἐκείνη φρίσσουσα. Σπεῦσον νὰ ἐπιταχύνῃς τὴν προταθεῖσαν ἐπιχείρησιν, τὴν ἴσως ὡς λέγεις, μετανοίας πρόδρομον, ἀλλ' ἀνηκούστως πως ἐκπλύνουσαν τὰ σπιλώδη

τῶν γηγενῶν ἀμπλακήματα. Καὶ μολονότι μετὰ μίαν τοιαύτην πρᾶξιν ἀναμφιβόλως ἕπεται ὁ ταχύς μου θάνατος, τοὐλάχιστον ὅμως θέλω παραδώσει τὸ πνεῦμα μου, βεβαίαν ἔχουσαν τὴν πεποίθησιν ὅτι, πράξασα τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ μου, θέλω διαφύγειν ἀφεύκτως τὴν εὐθύνην τῶν αἰωνίων κολάσεων. Ἀναχώρησον ὅθεν ὅσον τάχος, δράμε πρὸς τὸν φίλον σου, καὶ διακοίνωσον αὐτῷ τὴν τοῦ Κυρίου ἀμετάθετον ταύτην βούλησιν.

«Καὶ ταῦτα εἰποῦσα, ἓν δάκρυον φλογερὸν ἐστάλαξεν ἐπὶ τῆς εὐσάρκου παρειᾶς της· ἀκούσας ἐγὼ ἐν τούτοις τὴν ἐκ θρησκευτικῆς ἀφοσιώσεως ταχεῖαν της συγκατάθεσιν, μηδὲν ἀποκριθεὶς ἐξῆλθον τοῦ θαλάμου δρομαίως, καὶ τετραποδητὶ κατέβην τῆς οἰκίας τὴν κλίμακα· ἐξελθὼν δὲ εἰς τὴν ὁδὸν διευθύνθην πρὸς τὴν πλησιεστέραν ἀτραπὸν, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς διαβάσεώς μου καφενεῖον, ἐνεκαρτέρησα καπνίζων ἐπὶ μίαν ὥραν. Ἐπιστρέψας εἶτα εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς, εὗρον ταύτην γονυπετῶς προσευχομένην ἐπί τινος πλουσίως χρυσοκεντήτου τάπητος, καὶ μολονότι σεβασθεὶς τὴν ἱεράν της ἐνασχόλησιν ἐμποδίσθην τοῦ νὰ εἰσέλθω ἀμέσως εἰς τὸν θάλαμον, ἐκείνη ὅμως ἐννοήσασα τὴν ἄφιξίν μου, ἠγέρθη, καὶ διατάξασα τὰς μαύρας της ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἐπλησίασε πρὸς ἐμὲ, καὶ μὲ φωνὴν μηδόλως διαφέρουσαν ἀπὸ τὴν φωνὴν ἑνὸς καταδίκου ἐρωτῶντος τὸν πλησίον του δήμιον ἐὰν ἔρθασεν ἡ τελευταία τοῦ θανάτου του ὥρα, ἠρώτησεν.

— Εὖρες Πάτερ μου! τὸν ἐπίσης ὡς ἐμὲ δυστυχῆ ἐκεῖνον ἄνθρωπον; ὁ ἥλιος σχεδὸν πλησιάζει πρὸς τὴν δύσιν του, καὶ ἡμεῖς εἰσέτι εὑρισκόμεθα εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν τῆς ἀμετανοησίας μας. Ὁ Ἅγιος αὐτὸς αἰθίοψ ὁ παρὰ τοῦ ὑψίστου βεβαίως ἀποσταλεὶς δὲν εἶπεν ὅτι, καὶ μιᾶς στιγμῆς βραδύτης ἐξισοῦται μὲ μίαν πραγματικῶς παρακοὴν εἰς τὰ θεῖα ἐντάλματα; τί ἔκαμες λοιπόν;

— Εἰμὶ ἕτοιμος· ἀπεκρίθην.

— Ἕτοιμος! εἶπε, καὶ ἀνετριχίασεν ὅλη.

— Μάλιστα· ἐπανέλαβον ἐγὼ. ἅμα ἐξῆλθον, συνέπεσε νὰ τὸν

ἀπαντήσω καθ' ὁδὸν, καὶ ὕστερον ἀπὸ πολλὰς παρακλήσεις καὶ παρακινήσεις μόλις κατώρθωσα νὰ τὸν καταπείσω.

— Καὶ ἔπειτα;

— Τὸ ἔπειτα, Κυρία μου! κεῖται εἰς τὰς διαταγάς σας.

— Καλὲ τὶ νὰ διατάξω! ὑπέλαβεν αὕτη σκιρτήσασα ἀπὸ ἀγανάκτησιν καὶ ἀπελπισίαν ὁμοῦ·

«Ταπεινώσας ἐγὼ τότε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐσιώπησα· ἐκείνη δὲ τὰς ὀρρῦς της συστείλασα, καὶ συναισθανθεῖσα τὴν κρίσιμον περίστασίν της, ἐπανέλαβε μετὰ σφοδρᾶς συγκινήσεως ἐπαισθητῶς ὑπεμφαινούσης τὴν ἐνδόμυχόν της ταραχήν.

— Λοιπὸν καθίσταται πάντῃ ἀδύνατον νὰ ἀποφύγωμεν τὴν τοιαύτην ἀνήκουστον δοκιμασίαν;

— Βεβαίως· ἀπεκρίθην. ἐὰν θέλωμεν νὰ μὴν ἀποθάνωμεν ψυχικῶς τε καὶ σωματικῶς.

Μετά τινας δὲ στιγμὰς ἐναγωνίου σιωπῆς, ἠρώτησε.

— Τὶ ὀφείλω λοιπὸν ἤδη νὰ πράξω;

— Ἢ νὰ ἔλθητε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ἢ νὰ ὁδηγήσω αὐτὸν ἐνταῦθα.

«Καὶ ἡ ἀθλία ἐκ νέου φρικιάσκσα καὶ ὠχριάσασα ὡς ὁ κηρὸς, ἐσκέφθη μικρὸν, καὶ εἶπεν.

— Οὐχὶ ἐνταῦθα· ἀγαθὲ γέρων! ἅμα πατήσῃ τὸ ἔδαφος τῆς οἰκίας μου ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰμὶ βεβαία ὅτι πᾶν ἴχνος τῶν ποδῶν του ἀνεξαλείπτως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου διαμένον, κατὰ πᾶσαν στιγμὴν θέλει μοὶ ἐπενθυμίζει τὴν φρικτὴν αἰσχύνην μου· ἴσως εἰς τὸ μέρος αὐτοῦ ἐὰν ἀπέλθω, δυνηθῶ ἀκολούθως νὰ ὑποφέρω ἔτι ἐλαφρυντικωτέρας τὰς μαστιγώσεις τοῦ συνειδότος μου.

«Καὶ ἀποσυρθεῖσα εἰς τὸ ἐνδότερον τῶν θαλάμων της, ἐνεδύθη μ' ὅσην ἠδυνήθη ἀφέλειαν, καὶ ἐξελθοῦσα κατέβη μετ' ἐμοῦ τῆς οἰκίας τὴν κλίμακα μὲ ὀφθαλμοὺς ἀπλανεῖς, καὶ σιωπῶσα. Ἀλλ' ὅτε ἔφθασε πλησίον τῆς θύρας, σπασμοὶ τρομεροὶ ἐπῆλθον εἰς ὅλον της τὸ σῶμα, καὶ κλονισθεῖσα μέχρι πτώσεως, μόλις ἠ-

δυνήθη νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ πλησίον ἐδωλίου· τότε ἐγὼ πλησιάσας πρὸς αὐτὴν, τῇ εἶπον.

— Ὑπομονὴ Κυρία μου! αἱ πρὸς ἐξιλασμὸν τῆς καθ' ἡμῶν θείας ἀγανακτήσεως θυσίαι μας ὅταν ἐκτελῶνται μετ' ἀδημονίας, δὲν γνωρίζετε ὅτι δὲν καθίστανται εὐπρόσδεκτοι;

— Ναί! ἀπεκρίθη ἐκείνη ἐμμόχθως στηρίξασα τοὺς κλονουμένους πόδας της, καὶ μετὰ πικρίας ἀπεριγράπτου ἐπρόσθεσεν.

— Ἂς ὑπάγωμεν· γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου μου.

«Καὶ ἀναλαβοῦσα τὴν γενναιότητα, οἵαν μόνη ἡ θρησκευτικὴ ἀφοσίωσις, δίδει πάντοτε εἰς ἄνθρωπον εὐσεβῆ, ἐξῆλθε πρὸ ἐμοῦ εἰς τὴν ὁδόν· μ' ὅλας μου δὲ τὰς παρακινήσεις, δὲν ἠθέλησε ποσῶς νὰ θαλασσοπορήσωμεν, εἰποῦσα με.

— Ἀφοῦ τὸ πνεῦμα πάσχει, διατὶ ὄχι καὶ τὸ σῶμα;

«Καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον της, χωρὶς ποσῶς νὰ ἀνοίξῃ τὰ χείλη μέχρι τῆς εἰς τὰ ἐνταῦθα ἐλεύσεώς μας. Τὴν στιγμὴν μόνον καθ' ἣν κρούσας τὴν θύραν σας εἰσῆλθον πρῶτος ἐγὼ ἀκολουθούσης με καὶ αὐτῆς, τότε ἐμβλέψασά με κατὰ πρόσωπον ἠρώτησεν, ἂν ὁ ἰδιοκτήτης τῆς οἰκίας ταύτης ἦναι ὀπαδὸς τοῦ δόγματος τοῦ Προφήτου Ἰησοῦ. Ἐγὼ δὲ τὴν κεφαλὴν κατανεύσας, ἐβεβαίωσα ἐν σιωπῇ τὴν ἐρώτησίν της, καὶ πάλιν νέα δάκρυα ἐφάνησαν κυλιόμενα ἐπὶ τῶν ἐφιδρωμένων ἐκ τοῦ κόπου παρειῶν της. Καὶ ὅμως, τὴν αὐτὴν διατηρήσασα γενναιότητα, ἐσπόγγισε διὰ τοῦ μανδηλίου τὰ δακρύβρεκτά της βλέφαρα, καὶ ἐμοῦ προποδρευομένου ἀνέβη τὴν κλίμακα. Ἔσπευσα λοιπὸν νὰ τὴν συστήσω μυστικῶς εἰς τὸν πιστόν σας ὑπηρέτην, καὶ εὐθὺς κατὰ διαταγήν της ἐπέστρεψα πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς, ὅπως εἰδοποιήσω εἰς τὰς μαύρας τὴν ἀλλαχοῦ διανυκτέρευσιν τῆς κυρίας των· παρετηρήσατε ἴσως ὅτε πρὸ μικροῦ ἦλθον τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου μου, καὶ τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν μου· καὶ ὅμως, πρὸς οὐδὲν ὁ τοσοῦτος κόπος ὡς πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν μου.

Ἰδοὺ λοιπὸν Κύριε! ἅπασα ἡ ἱστορία τοῦ σχεδίου μου, τὴν ὁ-

ποίαν ἂν καὶ παρέτεινον ἐπὶ πολὺ, τὴν παράτασιν ταύτην ἀδιστάκτως πρέπει νὰ ἐκλάβητε ὡς μίαν συνέπειαν τῶν ὑπὲρ ὑμῶν θερμοτάτων προσπαθειῶν μου· καθότι ἐὰν δὲν σᾶς ἐξέθετον καταλεπτῶς ὅλην τῶν διατρεξάντων τὴν σειρὰν, ἠδύνασθε νὰ ὁρμήσητε πρὸς αὐτὴν ὡς ὑπὸ θηλυμανίας παραφερόμενοι, καὶ τότε ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ, καὶ εἰς ὑμᾶς ἀκόμη· ἤδη ὅμως ὅτε τὰ πάντα ἐγνωρίσατε, βεβαίως θέλετε προσφερθεῖν μὲ πλειοτέραν κρίσιν καὶ φρόνησιν, ἀποφεύγοντες ὅλαις δυνάμεσι τὰς μετ' αὐτῆς ἐρωτοτρόπους συνδιαλέξεις ὡς πάντῃ ἀναρμόστους εἰς μίαν τοιαύτην περίστασιν, καὶ φαινόμενοι ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀκουσίως ὑπεχωρήσατε εἰς τὸν τοιοῦτον παράνομον συνδυασμὸν, βιαζόμενοι νὰ ὑπακούσητε εἰς τὴν περὶ τούτου ἀμετάθετον τοῦ οὐρανοῦ βούλησιν.

Ταῦτα, Κύριε! μέχρι τοῦδε σᾶς ἐφάνην ἀρκετὰ δυσάρεστος διὰ τὴν πολυλογίαν μου· παυσάσης ὅθεν ἤδη αὐτῆς, ἀρχίσατε τὴν εὐθυμίαν καὶ διασκέδασίν σας. Ἐγὼ δὲ ἐν τούτοις ἂς πίω ἓν ποτήριον ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀξιολόγου ῥακίου, διὰ τὸν κόπον τῆς ἀγρυπνίας, ὑμεῖς δὲ ἂν ἀγαπᾶτε, μιμιθῆτε με.

Καὶ ἐκένωσεν ἕκαστος ἀνὰ ἓν πλῆρες ποτήριον, τὸ μόνον ὅπερ ἔπιεν ὑπερευχαρίστως ὁ Μηνᾶς, ἀφ' ὅτου ἤρχισεν ἡ διήγησις τοῦ Ἀρμενίου· Ἐν τούτοις κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ οἰκοδεσπότου ἡ μουσικὴ ἤρχισε τὴν μελωδικήν της συμφωνίαν εἰς τὸν ἀπέναντι θάλαμον, καὶ ὁ Ὀβανὲζ εἰς τὸ πρῶτον αὐτῆς ἄκουσμα ἀναπηδήσας ἐντρόμως ἐπὶ τῶν ποδῶν του, ἀνέκραξε.

— Παρακαλῶ Κύριε! διατάξατε τοὺς μουσικοὺς νὰ παύσωσιν ἀμέσως.

— Νὰ παύσωσι! καὶ διατὶ Ἀδελφέ! ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς μὲ ἄκραν ἀπορίαν, ὅστις λυτρωθεὶς ἤδη ἀπὸ τὸν ἀφόρητον περιορισμὸν τῆς πολυώρου ἀκροάσεως, μόλις εὗρε καιρὸν νὰ παραδοθῇ εἰς τὰς ἡδυπαθεῖς συνηθείας του.

— Διατί! ὑπέλαβεν ὁ Ἀρμένιος μὲ τόνον ὑπούλως λυπηρόν. Ποῖος ποτε ἄνθρωπος ἀκουσίως ὑποχωρῶν εἰς μίαν τοιαύτην πρω-

τοφανῆ τοῦ Κυρίου δοκιμασίαν, συγκροτεῖ εἰς τὸν οἶκον του κώμους καὶ συμπόσια; ἄχ Ἀδελφέ! δὲν ἔπρεπε νὰ εἰδοποιήσῃς πρὸς ἐμὲ τὸν περὶ μουσικῆς σκοπόν σου, ὥστε προηγουμένως τροπολογῶν εἰς αὐτὴν τὸ πρᾶγμα, νὰ ἀποδώσω τῆς εὐθυμίας τὴν αἰτίαν εἰς ἄλλο τι, καὶ οὕτω νὰ ἐμποδίσω τὰ ἐπακόλουθα τῆς τοιαύτης ἀπρονοησίας ἀτυχήματα; ἀλλ' ἤδη εἰς τοιαύτην περίστασιν τὶ νὰ πράξω; ἐμφανιζόμενος τὴν ὥραν ταύτην εἰς αὐτὴν τὶ νὰ εἴπω; εἰς αὐτὴν, ἥτις ἐνῷ περιέμενε νὰ ἴδῃ ἕνα ἄνθρωπον πλησιάζοντα πρὸς αὐτὴν μὲ κομβολόγιον εἰς τὴν μίαν χεῖρα, καὶ μὲ *κιτάπιον* βεβαίως εἰς τὴν ἄλλην, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πρὸς τὰς θείας ἐντολὰς ὑπακοῆς του, ἀπροσδοκήτως ἤδη νὰ ἀκούῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ μουσικὴν συμφωνίαν, καὶ ὅσα ἄλλα μιᾶς τοιαύτης εὐωχίας ἑπόμενα;

Ἐνῷ δὲ ὁ ῥήτωρ Ἀρμένιος ἤρχισεν ὡς βλέπομεν, νὰ ἐξασκῆται εἰς νέαν καὶ περὶ τοῦ θέματος τούτου ἀγόρευσιν, ὁ πολυμήχανος Τραπεζίτης ἰδὼν ὅτι ἡ παράτασις ἔφθασε πλέον τὸν πρὸς ὃν ὅρον της, καὶ ὅτι ἦλθεν ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἦν ἀναγκαία ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ Ὀβανὲζ, διέκοψεν ἀμέσως τὴν ὁμιλίαν, εἰπών.

— Μολονότι δὲν ἔχω ποσῶς τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀναμιχθῶ εἰς τὰς διαπραγματεύσεις ἀμφοτέρων ὑμῶν, λαμβάνω ὅμως τὸ θάῤῥος νὰ ζητήσω τὴν φιλικὴν τοῦ Κ. Καλημεροπούλου ἄδειαν διὰ νὰ σὲ παρακαλέσω, ὥστε νὰ ἀπέλθῃς ταύτην τὴν στιγμὴν πρὸς τὴν κυρίαν σου αὐτὴν, καὶ τροπολογῶν τὸ γεγονὸς λάθος, ὡς σὺ μόνος οἶδας, νὰ κατευνάσῃς τὸν ἐνδεχόμενον τάραχον τῆς εὐαισθήτου καὶ εὐσεβοῦς καρδίας της.

Καὶ ὁ διακοπεὶς ῥήτωρ πεισθεὶς εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ διδασκάλου του ἔπαυσε μὲν ἀγορεύων, ἀλλ' ἐπρόσθεσεν ὅτι στοχάζεται ἑαυτὸν ἀνίκανον εἰς τὸ νὰ κατευνάσῃ μίαν ἅπαξ παροξυνθεῖσαν καρδίαν.

Πλὴν ὁ Τραπεζίτης ῥίψας πρὸς αὐτὸν ἓν βλέμμα εἰς μόνους ἀμφοτέρους γνωστὸν, ἐπανέλαβε.

— Σὺ ὅστις τοσαῦτα κατώρθωσας, θέλεις δυνηθεῖν ἀναμφιβόλως νὰ κατορθώσῃς καὶ ἓν τοιοῦτον· τάχυνον λοιπόν.

— Ἀμφιβάλλω· πλὴν ἂς κάμω τοὐλάχιστον μίαν δοκιμήν· ἀπεκρίθη ὡς ἐνδοιάζων ὁ προαγωγὸς ἐννοήσας τὸ βλέμμα τοῦ διδάκτορός του, καὶ ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου.

Ὁ Μηνᾶς ἐν τούτοις ἰδὼν ὅτι διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ Τραπεζίτου ἐλυτρώθη νεωστὶ ἀπὸ πρόσφατον πληγὴν, ἔτεινεν ἀσμένως τὴν χεῖρα του, καὶ εἰλικρινῶς σφίγξας τὴν ἐκείνου, ἤρχισε νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του. Ἀλλ' ὁ Καραπὲτ μὴ εὐχαριστούμενος ἀπὸ ξηρὰς μόνον εὐγνωμοσύνας, ἔσπευσε νὰ ἐγγίσῃ τὴν χορδὴν τοῦ μελετωμένου σχεδίου του, εἰπών.

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἤθελεν ἦτο πολὺ ἀξιαγαπητότερος, ἐὰν δὲν εἶχεν αὐτὴν τὴν κατηραμένην ἔμφυτον πολυλογίαν.

— Μὰ τὸν Θεόν! μόνον αὐτό του τὸ ἐλάττωμα τὸν καθιστᾷ ἀνυπόφορον· ἐνῷ ἐὰν δὲν εἶχεν ἓν τοιοῦτον, ἐκτὸς τῆς στρωμνῆς μου ποτὲ ἄλλοτε δὲν ἤθελον χωρίζεσθαι ἀπ' αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη ἡμιτραυλίζων μὲν ὁ ἤδη μεθυσθεὶς Καλημερόπουλος, ἀλλ' ἀψευδῶς λέγων ὅσα ἔλεγε· καθότι κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῶν τοιούτων ἀτίμων ἐκδουλεύσεων ἐκείνου, δὲν εἶχεν ἄλλην δυσαρεσκείας αἰτίαν ἐναντίον του, εἰμὴ μόνην τὴν κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἄκραν του ἀπεραντολογίαν.

— Καλὸς μὲν, ἀλλὰ πτωχὸς ὁ δυστυχής· ἐπανέλαβεν ὁ Τραπεζίτης.

— Ναί! πτωχός· τὸ γνωρίζω· καὶ ἅμα κατ' αὐτὰς εὐκολυνθῶ, πλουσίως θέλω ἀνταμείψειν ὅσους δι' ἐμὲ ὑπέφερε κόπους εἶπε κομπάζων ὁ Μηνᾶς ὁ καὶ τὸν ὀβολὸν αὐτὸν μὴ ἔχων, καὶ ἐπρόσθεσεν.

— Ἀλλὰ πῶς κατώρθωσε νὰ παραστήσῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς νέας σεσηπότας τοὺς βραχίονάς του, ἐνῷ οὗτοι πραγματικῶς εὑρίσκονται εἰς ὑγιεεστάτην κατάστασιν; τοῦτο εἶχον περιέργειαν νὰ μάθω, ἀλλ' ἐφοβήθην νὰ ἐρωτήσω μήπως ἀρχίσῃ καὶ περὶ τούτου ὁμοίαν τῆς πρώτης μίαν ῥητορείαν.

— Ναί! περίεργος ἀληθῶς ἡ ἐφευρετικὴ ἐπίνοιά του· ὑπέλαβεν ὁ Τραπεζίτης σπαραξικαρδίως γελῶν· εὗρεν ὁ πονηρὸς δύο μεγάλα ὀφιοδέρματα ξηρὰ τὰ ὁποῖα διαβρέξας εἰς βρωμερὸν ἔλαιον διεπέρασεν εἰς τοὺς βραχίονάς του, ἐπιχύσας ἐπ' αὐτῶν καὶ δυσωδεστάτην τινα ὕλην, διαδίδουσαν εἰς τὴν ἐμφάνισίν των μίαν ἀφόρητον σχεδὸν ἀποφορὰν, βεβαίως ὡς ἐκ μιᾶς φυσικῆς γαγγραίνης νομιζομένην. Οὕτω λοιπὸν διὰ τῆς ῥαδιουργίας του ταύτης δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ἀπατήσῃ τὴν εὔπιστον νεάνιδα· καὶ ὅμως, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι τὴν ἀπάτην ταύτην μετεχειρίσθη μόνον πρὸς χάριν σας.

Ἐπαινέσας δὲ καὶ θαυμάσας ὁ Μηνᾶς τὴν σπανίαν ἐκείνου ἀγχίνοιαν, ἐπανέλαβεν,

— Ὑμεῖς καλῶς γνωρίζετε φίλε μου! ὅτι καὶ νὰ ἐκτιμήσω δύναμαι τὰς ἐκδουλεύσεις ἑνὸς ὑπηρετήσαντός με, καὶ ἀνταξίως νὰ ἀνταμείψω αὐτάς.

— Μάλιστα· ἀπεκρίθη κατεσπευσμένως ὁ Καραπὲτ, φοβούμενος μὴ ἐνοχλήσῃ τὴν ἐνεστῶσαν εὐκαιρίαν ἡ εἰς τὸν θάλαμον εἴσοδος τινός. μάλιστα· γνωρίζω τὴν γενναίαν καρδίαν σας· ἀλλὰ γνωρίσατε καὶ ὑμεῖς ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος λίαν ἠθικῶς πάσχει τὴν στιγμὴν ταύτην, καὶ ὅτι ἐὰν μέχρι πρωΐας δὲν εὐκολυνθῇ μὲ ἓν δάνειον ἀπὸ μέρους σας, ἀνυπερθέτως αὔριον καταδικάζεται ὁ ἄθλιος εἰς ἄφευκτον φυλάκισιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κἀγὼ ὡς φίλος ἔδει νὰ τὸν βοηθήσω εἰς τὴν παροῦσαν ἀνάγκην του· πλὴν αἱ αὐστηραὶ τοῦ καταστήματός μας ἐθιμοταξίαι γενικῶς ἀπαγορεύουσαι ὁποιανδήποτε ἐξαίρεσιν, μ' ἐμποδίζουσι τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ πράξω πρὸς αὐτὸν μίαν χάριν, καθὼς ἐπίσης ἐμποδίζουσι καὶ τοὺς λοιποὺς δύο συμμεριδούχους μου τοῦ νὰ πράξωσιν ἓν τοιοῦτον πρὸς ἄλλους· ἐκ τῶν λόγων μου λοιπὸν ἐννοήσατε βεβαίως ὅτι τὸ κατάστημα ἡμῶν κατὰ τοὺς ἀμεταθέτους κανονισμούς του δὲν δύναται νὰ δανείσῃ ἄνευ τόκου καὶ αὐτὸν τὸν ἕνα ὀβολόν. ἐὰν ἐγὼ εἶχον ἰδιαίτερον χρηματικὸν ἐκ μό-

νης τῆς διαθεσιμότητός μου κρεμάμενον, βεβαίως ἤθελον ἀπαλλάξειν αὐτὸν καὶ ἀπὸ τόκους, καὶ ἀπὸ τὴν ἄφευκτον φυλάκισίν του· ὑμεῖς ὅμως Κύριε! ὅστις εἶσθε ἐλεύθερος νὰ διαθέσητε τὸ ἀναμφιβόλως στατὸν καὶ ἀκίνητον χρηματικόν σας ὅπως εὐαρεστεῖσθε, δὲν πρέπει νὰ δυσκολευθῆτε ὄχι μόνον νὰ ἐκπληρώσητε πρὸς αὐτὸν ἓν φιλικὸν χρέος, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως νὰ πράξητε μίαν φιλανθρωπίαν, δανείζοντές τον ἄνευ τόκου μερικὰ χρήματα δι' ὀλίγον καιρόν.

Αἴφνης ἐφάνη ἐπανερχόμενος ὁ Ὀβανὲζ, ὅστις μεγαλαυχῶν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ δῆθεν τῆς ἀποστολῆς του, μὲ ἀγέρωχον μειδίαμα ὑπέλαβεν.

— Ἀνελπίστως ἀδελφοί! ἀλλ' οὐχὶ καὶ μὲ μικρὸν κόπον ηὐτύχησα νὰ διορθώσω τὸ δυσδιόρθωτον τοῦτο λάθος. Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, τὴν εὗρον ὡς βρέφος κλαίουσαν, καὶ ἱσταμένην πλησίον τῆς κεκλεισμένης θύρας, ἑτοίμην νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ πρῶτον αὐτῆς ἄνοιγμα. καὶ νὰ ἐξέλθῃ ποῦ; εἰς τὴν ὁδὸν· εἰς τοιαύτην ὥραν, καὶ μόνη· ἀμέσως λοιπὸν ἐγώ. . . .

Καὶ ὁ Τραπεζίτης διακόψας αὐτὸν, εἶπεν.

— Ἀρκεῖ φίλε! ὅτι διώρθωσας τὰ δυσδιόρθωτα. Ἐκεῖνο· ὑπὲρ ὧν ἐκοπίασας, σὺ καλῶς γνωρίζεις ὅτι δὲν εἶναι ποσῶς εἰς τὰς ἀμοιβάς των φειδωλοί. Κατὰ τὸ παρὸν δὲ ἄφες ἡμᾶς μόνους, ἐπειδὴ ἔχομεν νὰ εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγα τινα.

Καὶ προσκλίνας σιγαλέως τὴν κεφαλὴν ὁ προαγωγὸς ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ Καραπὲτ ὡς ἐκ τῆς πλαστῆς νέας ἐπιτυχίας τοῦ συναδελφοῦ του ἀναλαβὼν νέον τόνον εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ ἐκφραστικοῦ ὕφους του, ἐπανέλαβεν·

—Ἐγνωρίσατε λοιπὸν ὁπόσον ἀνεκτίμητος εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; ἰδοὺ καὶ ἤδη πόσον ταχέως κατώρθωσε τὸ ἀληθῶς δυσκατόρθωτον τοῦτο λάθος. Εἰς ἕνα ὅθεν τοιοῦτον ἄνθρωπον, κατὰ τοσοῦτον βαθμὸν ὑπὲρ τῆς εὐχαριστήσεώς σας κοπιῶντα, ὡς μόνην δὲ ἀμοιβὴν ζητοῦντα τὴν χάριν ἑνὸς ἄνευ τόκου δανείου

σας, ὥστε δι' αὐτοῦ νὰ ἐξοικονομήσῃ τὴν κατεπείγουσαν ἀνάγκην του, πᾶσα ἐκ μέρους ὑμῶν ἀναβολῆς πρότασις, νομίζω ὅτι ποσῶς δὲν διαφέρει ἀπὸ μίαν ἀχαριστίαν ἀληθῶς πραγματικήν.

— Αἱ περὶ ἀναβολῆς προτάσεις μου δὲν προέρχονται φίλε μου! ἀπὸ ἐνδόμυχόν μου δυσαρέσκειαν πρὸς τὸ ἀνταμείβειν ἢ εὐεργετεῖν, ἀλλ' ἀπὸ προσωρινὴν τοῦ χρηματικοῦ μου ἔλλειψιν· καὶ εἰς τοῦτο πταίει ὁ ἀνόητος αὐτὸς ἐπισάτης μου, ὅστις ἀφοῦ πρὸ δύο σχεδὸν μηνας ἔμαθε τὴν λῆξιν τῆς μεταξὺ ἡμῶν δοσοληψίας, δὲν μοὶ εἶπεν οὐδὲν περὶ τούτου ὁ κατάρατος, ὥστε ἐγκαίρως νὰ συστήσω αὐτὸν εἰς ἄλλους, πρὸς οὓς ἐνεπιστεύθην τὰς χρηματικὰς καταθέσεις μου.

Οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς προσβαλλομένης φιλοτιμίας του ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ μέγα τοῦτο ψεῦδος ὁ φύσει ψεύστης Μηνᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐλπίδος τοῦ παρὰ τοῦ Τραπεζίτου φιλικῶς προταθέντος δανείου, ὅπερ ἐδυσκολεύετο νὰ ζητήσῃ ἀποτόμως ὁ ἴδιος, διὰ λόγους πολλούς.

Ὁ δὲ κερδοσκόπος Τραπεζίτης ἀκούσας τὰς λέξεις, «πρὸς οὓς ἐνεπιστεύθην τὰς χρηματικὰς καταθέσεις μου» τρωθεὶς τὴν καρδίαν ὡς ὑπὸ βέλους, καταπίκρως ὁ ἀκόρεστος ἐρθόνησε τὴν τύχην ἐκείνων καίτοι μὴ ὑπαρχούσης τῆς πραγματικότητός των, καὶ ἀπεφάσισε νὰ κινήσῃ πάντα λίθον διὰ νὰ διαδεχθῇ αὐτούς. Τὴν προσωρινὴν ὄθεν τοῦ Μηνᾶ ἀνέχειαν θεωρήσας ὡς καταλληλότατον μέσον διὰ τοὺς σκοπούς του, δὲν ἐβράδυνε νὰ ῥίψῃ τὴν μαγικὴν ἁρπάγην του διὰ νὰ ἁρπάσῃ ὁλόσωμον τὸν τρισάθλιον ἐκεῖνον· καὶ εἶπε.

— Τὸ ταμεῖον μου δὲν εἶναι κεκλεισμένον δι' ὑμᾶς Κύριε! καὶ ταύτην ἀκόμη τὴν στιγμὴν εἶναι ἕτοιμον νὰ σᾶς καταμετρήσῃ ὅσην ποσότητα θελήσετε· ἰδοὺ ἓν ἑκατομμύριον γροσίων εἰς χαρτονομίσματα τὰ ὁποῖα παρέλαβον μετ' ἐμοῦ σήμερον, διὰ νὰ προφθάσω εἰς μίαν ἀνάγκην τοῦ ὑψηλοτάτου ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, ἀείποτε λαμβάνοντος τὴν ἐπικουρίαν τοῦ καταστήματός

μας, καὶ πάντοτε εὐχαριστουμένου ἐκ τῆς δοσοληψίας μας. Ἰδοὺ μᾶλλον ἐκείνου τοῦ ἀπὸ τοσαῦτα ἔτη πολυειδῶς ὠφελήσαντος τὸ κατάστημα ἡμῶν, προτιμῶ ὑμᾶς, φίλε μου! διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω τὴν ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀφοσίωσίν μου.

Καλέσας δὲ τὸν ὑπηρέτην αὐτοῦ, καὶ λαβὼν ἓν μέγα χαρτοφυλάκιον, ἐξέβαλεν ἀληθῶς ἔνδοθεν ὀγκώδη χαρτονομισμάτων φάκελλον, ἀνὰ πέντε χιλιάδων γροσίων τὸ καθ' ἕν, καὶ ἐνεχείρισεν αὐτὸν πρὸς τὸν ἔκπληκτον Καλημερόπουλον, ἐπαναλαβών.

— Ἰδοὺ Ἀδελφέ! ἓν μικρὸν τεκμήριον τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλίας μου· ἐὰν ἀγαπᾶτε, κάμετε χρῆσιν αὐτοῦ μέχρι τῆς εὐκολίας σας.

Ὁ Μηνᾶς ἐν τούτοις χωρὶς ποσῶς νὰ ταπεινώσῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτοῦ, ἀποτείνας πρὸς τὸν δανειστήν του φράσεις τινας μεγαλοπρεπῶς καὶ ὑπερηφάνως τὴν εὐγνωμοσύνην του ἐνδεικνυούσας, ἔλαβεν εὐσχημόνως τὴν χρηματοδέσμην καὶ ἔθεσεν αὐτὴν πλησίον του, ζητήσας ἀμέσως μελανοδοχεῖον καὶ χάρτην διὰ τὸ χρεωστικὸν ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ὁ μὲν πανοῦργος δανειστὴς δὲν ἐβιάσθη νὰ ζητήσῃ, ὁ δὲ μωρὸς ὀφειλέτης ἔσπευσε νὰ δώσῃ, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ἑαυτὸν ἔτι ἀξιοπιστότερον· ἀμέσως δὲ ἐπρόσθεσε.

— Λοιπὸν, ὁπόσων χρημάτων ἀνάγκην ἔχει ὁ φίλος μας; ἂς ἐκπληρώσωμεν καὶ τοῦτο τὸ χρέος, καὶ ἔπειτα ἂς ἀπέλθωμεν νὰ πνεύσωμεν νέον ἀέρα, καθότι ὁ πολύωρος οὗτος περιορισμὸς εἰς τὸν θάλαμον αὐτὸν, μ' ἔφερεν εἰς μίαν σκοτοδίνην ἀπερίγραπτον.

— Μάλιστα· καὶ ἐγὼ ἀρκετὰ ἐζαλίσθην· ἂν ἀγαπᾶτε λοιπὸν ἂς ἔλθῃ ὁ φίλος διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσητε.

— Ὑμεῖς δὲν γνωρίζετε ὁπόσα τὸν ἀναγκαιοῦσι;

— Βέβαια, γνωρίζω· ἀλλ' ὁ ἴδιος ἂν ἔλθῃ δὲν εἶναι τακτικώτερον;

— Ὄχι, ὄχι Ἀδελφέ! ποῖος δύναται νὰ ἀνθέξῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν πολυλογίαν του· ἀφοῦ ὑμεῖς γνωρίζετε ὁπόσων γροσίων ἔχει χρείαν, λάβετε τὸ ποσὸν καὶ ἐγχειρίσατέτο.

— Γνωρίζω ὅτι δι' ἑκατὸν χιλιάδας γροσίων τὸν ἐνάγει ὁ ἐπάρατος πιστωτής του· ἀπεκρίθη ὁ Τραπεζίτης, τείνας ῥαγδαῖα βλέμματα πρὸς τὸν Καλημερόπουλον, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁποίαν

ἄρα γε μεταβολὴν ἤθελεν ἐπιφέρειν εἰς αὐτὸν ἡ πρότασις ἑνὸς τοσοῦτον ὑπερόγκου ποσοῦ.

Ὁ Μηνᾶς ὅμως καίτοι καθ' ὑπερβολὴν ἐνδομύχως δυσαρεστηθεὶς διὰ τὸ ἀπροσδόκητον ἄκουσμα τῆς τοσαύτης ποσότητος, εἰς τὸ πρόσωπόν τε πλὴν δὲν ἀπεδείχθη ποσῶς ἡ ἐλαχιστοτάτη δυσθυμία. μ' ἄκραν μάλιστα γενναιότητα ἀνοίξας τὸν φάκελλον, ἔλαβεν εἴκοσιν ἐκ τῶν χαρτονομισμάτων, καὶ ἐνεχείρισε πρὸς ἐκεῖνον, εἰπών.

— Ἰδοὺ ἑκατὸν χιλιάδας γροσίων διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ φίλου μας, ὡς εἴπατε· ἡμεῖς δὲ ἐν τοσούτῳ ἂς ἀφήσωμεν τὸν μελαγχολικὸν αὐτὸν θάλαμον, καὶ ἂς ἀπέλθωμεν ἀλλαχοῦ· ἀρκεῖ πλέον ὁ τοσοῦτος περιορισμός.

— Ἀμέσως· ἀπεκρίθη ὁ Τραπεζίτης, καὶ ἀναλαβὼν ὕφος σπουδαιότερον ἐπανέλαβεν.

— Ἐν τούτοις, ὕστερον ἀπὸ τὰς τοσαύτας πρὸς ὑμᾶς ἀφοσιώσεις μου, Ἀγαπητέ! νομίζω ὅτι ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς παρακαλέσω διὰ νὰ ἐπαναπαύσητε μικρὸν καὶ τὴν ἡμετέραν φιλοτιμίαν· ἀφοῦ τοσαῦτα ἔτη τοσοῦτον πιστῶς σᾶς ἐδούλευσα, καὶ μάλιστα ἀφοῦ καὶ ἐκ νέου ἤδη σᾶς ἀπέδειξα τὴν ἄδολόν μου εἰλικρίνειαν, φρονῶ ὡς μεγάλην εἰς ἐμὲ προσβολὴν τὸ νὰ εὑρίσκωνται εἰς χεῖρας ἄλλων αἱ χρηματικαὶ καταθέσεις σας, ἐγὼ δὲ νὰ ἀμοιρῶ τῆς ὁλοσχεροῦς σας πίστεως.

— Μάλιστα, μάλιστα· ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὅλη μου ἡ χρηματικὴ περιουσία θέλει περιέλθειν εἰς χεῖρας σας· ἀπεκρίθη ὁ Μηνᾶς μηδόλως δυσκολευθεὶς νὰ δώσῃ μίαν ψευδῆ καὶ ὅλως ἀνύπαρκτον ὑπόσχεσιν.

Καὶ ἐξῆλθον ἀμφότεροι διευθυνθέντες πρὸς τὸν ἀπέναντι θάλαμον, ὅπου ἡ μουσικὴ μελῳδικῶς παιανίζουσα διεσκέδαζε τὰς τρεῖς ἀσελγεῖς ἑταίρας.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Αἱ Ὑποψίαι.

«Ὑποσχεθέντες εἰς τοὺς Ἀναγνώστας μας ὅτι κατόπιν θέλομεν λύσειν τὴν ἀπορίαν των, ἐξηγοῦντες τὸ ἀνόσιον συμφέρον ἐξ οὗ οἱ δύο Ἀρμένιοι κινούμενοι συνεννοήθησαν νὰ παρατείνωσιν ἐπὶ τοσούτῳ τὸν πλαστουργηθέντα μῦθον των, λέγομεν ὅτι οὐχὶ μόνον ἓν, ἀλλὰ πολλὰ συμφέροντα ἀπήτων μίαν τοιαύτην παράτασιν, καὶ μολονοτοῦτο ταῦτα πάντα εἰς ἓν καὶ μόνον ἔλεγον πάλιν, εἰς τὸ νὰ καταστήσωσι δηλονότι τὸν εἴλωτά τον εἰς τῆς μέθης τὸ ἔπακρον, ὥστε νὰ μὴ γνωρίσῃ εὐκρινῶς, οὔτε μὲ ὄμμα νηφάλιον νὰ ἴδῃ τὰς καταπτύστους ραδιουργίας των.

Καὶ μολονότι ὁ Μηνᾶς δὲν εἶχεν εἰς τὸ πίνειν ἀνάγκην παρακινήσεως, ὁ Τραπεζίτης ὅμως ἤξευρε καλῶς ὅτι δύο καὶ τριῶν ὡρῶν πόσις, καίτοι ἀκατάπαυστος, δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν καταβάλλῃ ἀρκούντως· διὸ καὶ ἐπενόησε τὴν διεξοδικὴν ταύτην παράτασιν, ὥστε καθ' ὅλον τὸ μακρὸν αὐτῆς διάστημα πίνων συνεχῶς κατὰ τὴν συνήθειάν του, νὰ καταντήσῃ εἰς ἣν οὗτος ἤθελε κατάστασιν· καθότι διὰ μιᾶς τοιαύτης μέθης, αὐτὸς μὲν ἠδύνατο νὰ δανείσῃ τὸ χρηματικόν του ὅπως ἡ ἀπεριόριστος φιλαργυρία του εὐηρεστεῖτο, ἐκεῖνος δὲ νὰ δεχθῇ εὐχαρίστως ἓν δάνειον ἄνευ προηγουμένης τοῦ ποσοῦ ἀπαριθμήσεως, κατὰ τὸ εἰωθός. ἓν δάνειον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔλειπεν ἐκ τῶν δέκα τὸ ἓν, διότι ἀληθῶς ἔλειπεν ἐκ τοῦ φακέλλου ὁλόκληρος εἰκοσὰς χαρτονομισμάτων ἀνὰ πέντε χιλιάδων γροσίων τὸ καθ' ἓν, ἀποτελούντων σώας καὶ ἀνελλειπεῖς ἑκατὸν χιλιάδας γροσίων.

Διὰ μιᾶς τοιαύτης μέθης ἠδύνατο ὁ πολυμήχανος Καραπὲτ νὰ

φέρῃ εἰς τοσαύτην φιλοτιμίαν τὸν μεθυσθέντα εἴλωτά του, ὥστε διὰ μίαν πρὸς τὸ φαινόμενον μὲν κατεπείγουσαν, ἀλλ' ὅλως ἀνυπόστατον ἀνάγκην ἑνὸς μαστρωποῦ, νὰ θυσιάσῃ τοσαύτην ὑπέρογκον ποσότητα, ἐν προσχήματι δανείου, μὴ ἐπιστρεπτοῦ.

Καὶ τέλος, διὰ μιᾶς τοιαύτης μέθης ἠδύνατο ὁ μηχανορράφος οὗτος νὰ καλύψῃ τὴν πανοῦργον δολοπλοκίαν του, καὶ νὰ παραστήσῃ εἰς τοὺς ἐσκοτισμένους τοῦ Μηνᾶ ὀφθαλμοὺς, μίαν Ἀρμενίαν ἐκ τῶν πραγματικῶς δημοσίων, ἀντὶ τῆς θρυλλουμένης εὐγενοῦς καὶ πλουσίας Ὀθωμανῆς.

Ναί! διὰ μιᾶς τοιαύτης μέθης βεβαίως· καθότι ποῖος περίεργος, καὶ τὰς αἰσθήσεις νηφαλίους ἔχων, δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ μίαν εὐγενῆ Ὀθωμανίδα, ἀπὸ μίαν Ἀρμενίαν ἀγενῆ καὶ βάρβαρον;

Ποῖος τοιοῦτος δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ τοιαύτην ἀπάτην ἂν οὐχὶ ἐκ τῶν ἐνδυμάτων, καθότι ταῦτα εἰς ἀμφότερα τὰ δύο ταῦτα φῦλα μικρὸν διαφέρουσι, τοὐλάχιστον ἐκ τοῦ τρόπου καὶ τῆς συμπεριφορᾶς, καὶ πρὸ πάντων, ἐκ τοῦ εὐγενοῦς καὶ γλυκυτάτου ἐκείνου λεκτικοῦ, τοῦ ἐρωτοτρόπου, τοῦ λίαν ἐπαγωγοῦ, ὅπερ ἐξιδιασμένως χαρακτηρίζει τῶν Ὀθωμανῶν τὸ ἔθνος, ὅταν δὲν πρόκειται διενέξεως αἰτία;

Ποσῶς ἐν τούτοις δὲν ἀρνούμεθα ὅτι καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἀρμενίων ἐπίσης ὁμιλεῖ ἐλευθέρως καὶ τὴν Ὀθωμανικὴν διάλεκτον, ὡς διδασκόμενον καὶ σπουδάζον αὐτὴν μίγδην μετὰ τῆς μητρικῆς του. Ἀλλὰ ποῦ ἡ ἀξιοπρεπὴς ἐκείνη εὐφράδεια τῶν ἐκ γεννετῆς Ὀθωμανῶν! ποῦ ἡ μελισταγὴς ἐκείνη εὔροια τῶν εὐγενῶν Ὀθωμανίδων, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ στόμα πᾶσα ἐξερχομένη λέξις καταγοητεύει παντὸς ἀκούοντος τὴν εὐαίσθητον καρδίαν!

Ἐπειδὴ δὲ τὸ φυσικὸν αὐτὸ τοῦ Ὀθωμανικοῦ λεκτικοῦ προτέρημα ἀναμφισβητήτως ἐλλείπει ἐκ τῶν λοιπῶν, πᾶς εἷς μὲ φρένας καὶ αἴσθησιν εὐκόλως ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ τὸν ἀπατηλὸν αὐτὸν μετασχηματισμόν· ἀλλ' ὁ Μηνᾶς τοσοῦτῳ

βεβακχευμένος ὑπὸ τῆς μέθης, εἶχε καιρὸν πλέον νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς παρατηρήσεις τοιαύτας;

Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ συμφέρον τοῦ Ἀρμενίου Τραπεζίτου, δι' ὃ ὁ προαγωγὸς ῥήτωρ ἠκόνησεν ὡς τὸν ξηρὸν τὴν ἀρμενικήν του γλῶσσαν.

Ὀλίγος μετὰ ταῦτα παρῆλθε καιρὸς, καὶ τὸ χρηματικὸν ἐκεῖνο δάνειον ἀνεπαισθήτως ἔλειψεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ σαρδαναπάλου, ἐξακολουθοῦντος ἀκαταπαύστως οὐ μόνον τὰς συνήθεις πολυδαπάνους ἐντρυφάς του, ἀλλὰ καὶ καταξοδεύοντος τὸ ἀνὰ χεῖρας του δάνειον εἰς ἀλλεπαλλήλους ἀγορὰς πολυτίμων κοσμημάτων διὰ τὴν ἰδανικὴν Ὀθωμανὴν, ἅτινα διὰ τοῦ προαγωγοῦ Ὀβανὲζ ἀντὶ νὰ διακομίζωνται εἰς χεῖρας τῆς ἀνυποστάτου ἐκείνης ἀγαπητῆς του, ἐφέροντο ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Τραπεζίτου Καραπὲτ, ὅστις κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς εὐδιαθεσίας εἰς ἣν εὑρίσκετο, ἀντήμειβε ποτὲ μὲν μὲ ὀλίγον, ποτὲ δὲ μὲ πλειότερον ἀργύριον τοὺς κόπους τοῦ συμβοηθοῦ του, καὶ μένων πληρεξούσιος αὐτῶν κάτοχος, οὔτε οὗτος ἠσθάνετο ποσῶς τύψιν τινα συνειδότος διὰ τὸν ἄνισον μερισμὸν μιᾶς λείας ἐξίσου ἀνηκούσης εἰς ἕνα ἕκαστον ἀμφοτέρων αὐτῶν, οὔτε ὁ ἀδικούμενος ἐπειράθη νὰ παραπονεθῇ ποτε, καθότι τοιαῦται ἦσαν αἱ μεταξὺ συμφωνίαι των.

Ὁ ἄφρων ἐν τούτοις Καλημερόπουλος εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς διὰ τοῦ δανείου εὐκολίας του μὴ εὑρὼν εὐκαιρίαν καὶ πάλιν διὰ νὰ παρατηρήσῃ εἰς ὁποίαν κατάστασιν εὑρίσκεται τὸ χρηματικὸν κεφάλαιόν του, κατήντησε καὶ αὖθις εἰς νέαν χρημάτων ἔνδειαν, οὐχὶ μόνον διὰ τὰ δαπανηρὰ οἰκιακά του ἔξοδα, ἀλλ' ἐξαιρέτως διὰ μίαν διαπραγμάτευσιν ἣν πρὸ μικροῦ διεννοήθη, καὶ διὰ τῆς ὁποίας ὅσον τάχος ἤλπιζε τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ μελετωμένου σχεδίου του.

Μακρὰν τοῦ νὰ γνωρίσῃ ὁ ἄθλιος τὰς πλεκτάνας τοῦ τε Τραπεζίτου Καραπὲτ, καὶ τοῦ προαγωγοῦ Ὀβανὲζ, ἐξεκαίετο καθ'

ἑκάστην ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, καὶ ἀνυπομόνως περιέμενε τὴν εὐδαίμονα ἐκείνην στιγμὴν, καθ' ἣν ἤθελε γενεῖν νόμιμος κάτοχος τῆς πολυταλάντου Ὀθωμανίδος· ἀλλ' ἀφοῦ ἐξώδευσε τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ δανείου εἰς τὰ διὰ τοῦ Ὀβανὲζ πρὸς αὐτὴν δῆθεν στελλόμενα ἀλλεπάλληλα κοσμήματα, αὐτὸς δὲν ἠξιώθη νὰ λάβῃ ἀπὸ μέρους αὐτῆς οὐδὲ τὸ ἐλαχιστότερον ἀντίδωρον, ἀμοιβαίας εὐχαριστήσεως ἐμφαντικόν· ἐστοχάσθη λοιπὸν νὰ πέμψῃ πρὸς αὐτὴν ἓν γραμμάτιον, λίαν ῥαδιούργως διαλαμβάνον τὴν κατὰ θείαν δῆθεν ἀποκάλυψιν ἀπὸ μέρους αὐτοῦ παραδοχὴν τῆς Ἱερᾶς θρησκείας της, καὶ τὴν κατὰ θείαν ὁμοίως διαταγὴν νόμιμον μετ' αὐτῆς ἕνωσίν του. Πρὸς πλειοτέραν δὲ ἀπόδειξιν τῆς πρὸς τὰ θεῖα ἐντάλματα ταχείας αὐτοῦ ὑπακοῆς, ἔκρινεν εὔλογον νὰ πέμψῃ ταὐτοχρόνως μετὰ τοῦ γραμματίου καὶ ἓν δακτυλίδιον πολύτιμον ὡς προγαμιαίαν δωρεὰν, καὶ οὕτω νὰ ἀποτελειώσῃ αὐτὸς μὲ διηνεκῆ εὐδαιμονίαν του τὸ πλαστούργημα τοῦ Ὀβανὲζ, ὅπερ ἐκεῖνος ἐπινοήσας ἤρχισε διὰ μόνης μιᾶς νυκτὸς μικρὰν ἀπόλαυσιν.

Διὰ τὴν ἀγορὰν ὅμως ἑνὸς δακτυλιδίου τοιούτου, ἦτον ἀνάγκη νὰ καταμετρηθῶσι χρήματα, καὶ μάλιστα οὐχ' ὀλίγα, καὶ αὐτὸς τότε εὑρίσκετο εἰς ὁλοτελῆ ἀνέχειαν. Τί νὰ κάμῃ λοιπὸν; πρὸς ποῖον νὰ καταφύγῃ διὰ νὰ διαπραγματευθῇ ἓν νέον δάνειον ἄκρως ἀναπόφευκτον; ἐκ τῶν πολλῶν του φίλων οἵτινες καθ' ἑκάστην ἔτρωγον καὶ ἔπινον εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐκτὸς τοῦ Τραπεζίτου Καραπὲτ, οὐδεὶς ἄλλος νὰ τὸν συνδράμῃ ἦτον εἰς κατάστασιν· ἀλλὰ πῶς νὰ ταπεινωθῇ καὶ πάλιν ἐνώπιον ἐκείνου πρὸς ὃν δὲν ἠσχύνθη νὰ ὑποσχεθῇ ἓν μέγα ψεῦδος; ἐκείνου, ὅστις λίαν συνεχῶς ἐναπαιτῶν τὸ ὑποσχεθὲν, ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ ἐπαναληπτικὰς ὑποσχέσεις πάντοτε, καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἤλπιζε; ποῖος ποτὲ ἀποφασίζει νὰ δώσῃ καὶ πάλιν, ἐνῷ ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐλπίζει νὰ λάβῃ;

Ἡ θέσις τοῦ ἀθλίου ἦτο δεινοτάτη, κρισιμωτάτη· ἐνώπιον αὐ-

τοῦ ἓν μόνον βῆμα ἔβλεπεν ἐμποδίζον αὐτὸν τοῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς εὐδαιμονίας, νὰ ἀρνηθῇ δηλονότι τὴν πάτριον θρησκείαν του περὶ ἧς μικρὰ μέχρι τοῦδε ἐφρόντιζε, νὰ συζευχθῇ τὴν πολυθέλγητρον κατ' αὐτὸν ὀθωμανὴν περὶ ἧς ἀκολούθως μικρὰ ἔμελε νὰ φροντίσῃ, καὶ διὰ τῆς συζυγίας ταύτης νὰ ἀποκατασταθῇ πληρεξούσιος κυρίαρχος τῶν σατραπικῶν αὐτῆς θησαυρῶν. Ἰδοὺ ἐξ ὁποίων ἐπήγαζεν ἅπασα ἡ εὐδαιμονία του· τὸ βῆμα δὲ τὸ ἐμποδίζον αὐτὸν ἀπὸ τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην δὲν ἦτον ἄλλο τι, εἰμὴ ἡ ἔλλειψις τοῦ χρηματικοῦ διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ προγαμιαίου δώρου, ἡ ἀποστολὴ τοῦ ὁποίου ἐὰν ἐγίνετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην, δὲν ἐδίσταζεν ὁ ἄρρων νὰ ἐλπίζῃ ὅτι τὴν μὲν προγονικὴν θρησκείαν του μέχρι τῆς ἑσπέρας ἤθελε διαδεχθεῖν νέον θρήσκευμα, τὸ τῶν Ὀθωμανῶν, τὴν δὲ μᾶλλον ἐκ τῆς θλίψεως, ἢ ἐκ τοῦ χρόνου παρακμάσασαν σχεδὸν σύζυγόν του, μία ἑτέρα σύζυγος Ὀθωμανὴ, νεωτάτη καὶ πλουσιωτάτη.

Τότε, εἰς τὸν βρασμὸν αὐτὸν τοῦ οἴστρου του τῷ ἦλθεν αἰφνιδίως εἰς νοῦν ὁ διαχειριστὴς τοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου του, ὃν προηγουμένως εἴδομεν ἀσθενοῦντα, ἄδηλον εἰσέτι ἂν ἀληθῶς, ἢ ἐκ προσποιήσεως. Ἔγραψε λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ἀμέσως, ζητήσας ἐπιμόνως ἀόριστον ἓν ποσόν· ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἐπιστρέψας ὁ ὑπηρέτης ἀνήγγειλεν ὅτι, ὁ ἄνθρωπος πρὸς ὃν ἐστάλη, πάσχων κακῶς δὲν εὑρίσκεται κατὰ τὸ παρὸν εἰς κατάστασιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν σταλεῖσαν πρὸς αὐτὸν διαταγήν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τῆς νέας ταύτης ἀπελπισίας του ἔτριζε τοὺς ὀδόντας λυσσωδῶς, ἐξέτριβε τὸν μύστακα μέχρι τίλσεως, καὶ διαβαδίζων ἐκτύπα μανιωδῶς τοὺς πόδας ἐπὶ τοῦ σανιδώματος. Καταφυγὼν τέλος πάντων εἰς τὸ ἀγαπητόν του ποτὸν, εἶδε λάμψασαν εἰς τὸν πυθμένα τοῦ πολλάκις κενωθέντος ποτηρίου του μίαν ἐλπίδος ἀκτῖνα, καὶ ἀρχίσας δι' αὐτῆς νὰ σχεδιάζῃ μίαν τροπολογίαν ἄκρως πρὸς τὸν σκοπόν του συντείνουσαν, κατώρθωσε νὰ μορφώσῃ ἓν ψεῦδος, καθ' ὅσον μέγα καὶ ὅλως ἀνυπόστατον, κατὰ τόσον

καὶ ἀποτρόπαιον, καθότι τὰ ἀκόλουθα αὐτοῦ ἀποτελέσματα ἔφερον τὰ ἀναξιοπαθοῦντα ἐκεῖνα τρία πρόσωπα εἰς τὴν δεινὴν ἐκείνην θέσιν, εἰς ἣν προηγουμένως εἴδομεν αὐτά. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔκρινε καὶ ἐνέκρινε τὴν πανοῦργον πονηρίαν του, ἔπεμψεν ἀμέσως τὸν ὑπηρέτην του πρὸς τὸν Τραπεζίτην Καραπὲτ, προσκαλῶν αὐτὸν ὅσον τάχος ἐκεῖσε.

— Ἰδοὺ ἦλθον· τί ἀγαπᾶτε; ἠρώτησεν ὁ Τραπεζίτης μετὰ πλείστης εὐχαριστήσεως, προερχομένης βεβαίως ἐκ τῆς ἰδέας, ὅτι ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα κατασταθῇ αὐτὸς γενικὸς διαχειριστὴς πασῶν τῶν χρηματικῶν καταθέσεων ἑνὸς ἀνοήτου μὲν, ἀλλὰ τοσούτῳ βαθυπλούτου ἀνθρώπου.

— Καὶ πρὸς τί παρακαλῶ ἡ τοσαύτη βία σας; ἀπήντησεν ὁ Μηνᾶς, βιαζόμενος νὰ δεικνύῃ ἑαυτὸν ὑπὲρ τὸ σύνηθες περιποιητικώτερον.

— Περίεργον! ἐπανέλαβεν ὁ Τραπεζίτης μὲ προσποιητὸν μὲν θάμβος, ἀλλὰ μὲ τὴν αὐτὴν εὐχαρίστησιν· δὲν γνωρίζετε ὅτι ὁ ὑπηρέτης σας ἐκ τῆς πολλῆς του βίας ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὲ καταντήσῃ ἐναέριον;

Μετὰ δὲ τὴν συνήθη προσφορὰν τοῦ καπνοσωλῆνος καὶ τοῦ καφφὲ τῶν ὑπηρετῶν ἀποσυρθέντων, μορφώσας ὁ Μηνᾶς τὸ πρόσωπον ἐπὶ τὸ σπουδαιότερον,

— Ἔχετε τὴν γνωριμίαν κἀνενὸς ἀδαμαντοπώλου ἐμπείρου καὶ εἰλικρινοῦς; ἠρώτησε.

— Μάλιστα· ἀπεκρίθη ὁ Καραπὲτ μὲ προθυμίαν, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως καὶ μὲ περιέργειαν.

— Ἤθελον νὰ σᾶς ἐπιφορτίσω μίαν μεσιτείαν μεθ' ἑνὸς τοιούτου, καθότι ἐγὼ ἐκτὸς ὁποῦ δὲν ἔχω τὴν παραμικροτέραν γνωριμίαν μετ' αὐτῶν, ἀκόμη οὔτε γνωρίζω ἀκριβῶς τὰς ποιότητας τῶν ἀδαμάντων, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰς ἀξίας των.

Ἡ προσωπικὴ τοῦ Καραπὲτ χροιὰ ἀμέσως παρήλλαξεν ἰδὼν ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶχεν ἄλλως πως, καὶ οὐχὶ ὡς ἤλπιζε· μολον-

τοῦτο ἀναλογισάμενος τὴν ἐκ τῆς μεσιτείας ταύτης ὠφέλειαν, ἀπεκρίθη μετὰ προθυμίας μέν, ἀλλ' οὐχὶ μὲ τὴν ἰδίαν ὡς πρότερον εὐχαρίστησιν.

— Καὶ ὁποίου εἴδους κοσμήματος ἔχετε ἀνάγκην;

— Ἑνὸς δακτυλιδίου· πλὴν δακτυλιδίου λαμπροῦ· λαμπροτάτου· σχεδὸν βασιλικοῦ· εἶπεν ὁ Μηνᾶς μὲ ὑπεροψίαν, ἀναλογισάμενος καὶ αὐτὸς τὸν κολοφῶνα τῆς εὐδαιμονίας, εἰς ὃν μετ' οὐ πολὺ ἤθελε φέρειν αὐτὸν τὸ διαπραγματευόμενον τοῦτο δακτυλίδιον.

— Ἓν δακτυλίδιον! ἀνεφώνησεν ὁ Ἀρμένιος ὡς ἀπορήσας δῆθεν, καὶ ἐπανέλαβε.

— Δὲν ἀμφιβάλλω λοιπὸν ὅτι καὶ πάλιν συνελήφθητε ἐκ τῆς παγίδος νέου ἔρωτος βεβαίως· σᾶς ἐπεύχομαι ἔθεν ἐπιτυχίαν δεξιάν.

— Λανθάνεσθε· δὲν πρόκειται λόγος περὶ ἐμοῦ· εἶναι διὰ τὴν Ἀνεψιάν μου τὴν ὁποίαν κατ' αὐτὰς μελετῶ νὰ ὑπανδρεύσω.

— Ἀνεψιάν! καὶ πῶς εἰς διάστημα πόσων ἐτῶν νὰ μὴ γνωρίσω κἀμμίαν τοιαύτην εἰς τὴν οἰκίαν σας;

— Κατοικεῖ μετὰ τοῦ ὑπὸ ἀποπληξίας πάσχοντος πατρός της, ἑνὸς νεωτέρου μου ἀδελφοῦ· ὡραία ὡς τὰ χερουβὶμ, καὶ σεμνὴ ὡς ἡ Ὁσία Μαρία εἰς τὸ γῆρας της.

— Ἴσως ἡ συγγενικὴ στοργὴ σᾶς καταναγκάζει νὰ ὑπερπηδᾶτε τῶν ἐπαίνων τὰ ὅρια, φίλε μου! ἐγὼ ὅμως δυσκολεύομαι νὰ πιστεύσω ὅτι δύναται νὰ εὑρεθῇ εἰς τὸν κόσμον γυναικεία καλλονὴ ἔτι χαριεστέρα καὶ θελξινουστέρα τῆς φίλης σας ἐκείνης Ὀθωμανίδος.

Ὁ Μηνᾶς ὅστις κατὰ τὴν νυκτερινὴν ἐκείνην γνωστήν μας συνέντευξίν του μετὰ τῆς ῥηθείσης ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς κραιπάλης του μὴ δυνηθεὶς νὰ παρατηρήσῃ ἀκριβῶς ὁπόση καὶ ὁποία ἦτον ἡ καλλονὴ τῆς ἀγαπητῆς του, ἐξεπλάγη ἀκούσας τὴν τοσούτῳ ἀπανίαν ὡραιότητα τῆς ἐλπιζομένης μελλονύμφου του,

καὶ σκιρτήσας ἀπὸ ἐνδόμυχον χαρὰν, ὑπέλαβεν.

— Ἴσως εἶναι καθὼς λέγετε· πλὴν καὶ ἡ τῆς Ἀνεψιᾶς μου ὡραιότης δὲν εἶναι ἀξίας εὐτελοῦς.

— Ὁ δὲ γαμβρὸς τὸν ὁποῖον ἐξελέξατε δι' αὐτὴν, εἶναι τοὐλάχιστον κατάλληλος τῶν προτερημάτων της;

— Εἶναι μὲν ὀλίγον παρῆλιξ, ἀλλ' ἔχει χρηματικὴν κατάστασιν σφόδρα σημαντικήν· τὶ θαυμαστὸν εἰς τας γυναῖκας ἐὰν συζῶσι μὲ γέροντας συζύγους, ἀπολαμβάνωσι δὲ ἀφθόνως τὰ πρὸς τὸ ζῆν;

— Τὸ δακτυλίδιον λοιπὸν πρέπει νὰ ἦναι κατάλληλον δὶ ἕνα παρήλικα;

Ὁ Μηνᾶς ἐξαλίσθη· ἠπόρει τὶ ν' ἀποκριθῇ· εὐθὺς ὅμως ὁ ἐφευρετικὸς ἐγκέφαλός του δὲν ἐβράδυνε νὰ εὐκολύνῃ τὴν ἀμηχανίαν του, καὶ κατεσπευσμένως ἀπεκρίθη.

— Δὲν γνωρίζετε ὅμως φίλε! ὅτι οἱ παρήλικες ἔχουσι πάντοτε ἀπαιτήσεις νεότητος, καὶ ὅτι ἀμέσως δυσαρεστοῦνται δσάκις ἢ διὰ λόγου, ἢ δι' ἔργου συμπέσει νὰ προσφερθῶμεν πρὸς αὐτοὺς ὡς ἡλικιωμένους; ἀνάγκη πᾶσα λοιπὸν νὰ φροντίσωμεν δύο ἢ τρία δακτυλίδια ἐκ ποικίλων ποιοτήτων καὶ εἰς νέους καὶ εἰς γέροντας ἁρμοζουσῶν, καὶ ἂς ἐκλέξῃ μόνος αὐτὸς τὸ τῆς εὐχαριστήσεώς του.

— Καλόν· μετὰ μίαν ὥραν τὰ ἔχετε· ἀλλὰ μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι θέλετε ζημιωθεῖν ὀλίγον πληρώνοντες τὴν διὰ μίαν ἑσπέραν ἐκμίσθωσιν τῶν δύο, ἐκτὸς τοῦ τρίτου τὸ ὁποῖον μέλλετε νὰ ἀγοράσητε, ἐπειδὴ τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια ὅλων γενικῶς τῶν ἀδαμαντοπώλων· ἅμα διανυκτερεύσῃ ἐκτὸς τοῦ ἐργαστηρίου των ἓν ἀδαμαντικὸν, καὶ τὴν αὔριον ἐπιστραφῇ ὡς μὴ χρησιμεῦσαν, αὐτοὶ λαμβάνουσιν ἐπὶ λόγῳ ἐκμισθώσεως ποσότητα τινα παρ' αὐτοῖς προσδιορισμένην, ἀναλόγως τῆς ἀξίας τοῦ ἐπιστραφέντος.

Εἰς τοιαύτην περίστασιν εἶχε πλέον ὁ Μηνᾶς καιρὸν νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς οἰκονομικὰς παρατηρήσεις; καὶ πότε ἄλλοτε καί τοι

μὴ ἔχων μίαν κρίσιμον ἀνάγκην ὡς τὴν παροῦσαν, ἐνησχολήθη ἐκεῖνος εἰς τοιαύτας ὡς πρὸς αὐτὸν μικρολόγους συζητήσεις; διὸ καὶ ἔσπευσε νὰ ἀποκριθῇ μὲ τὴν συνήθη ὑπεροπτικὴν φιλοτιμίαν του.

— Φθάνει νὰ ἦναι αἱ ποιότητες τῶν πραγμάτων καλαί, διὰ δὲ τὴν ἐκμίσθωσιν μικρὰ φροντίζω.

Ἐπιστρέψας μετὰ μίαν ὥραν ὁ Τραπεζίτης, ἔφερε τρία ἀληθῶς τιμαλφῆ δακτυλίδια, ἅτινα ἐγχειρίσας πρὸς τὸν ἐνδομύχως ἐκ τῆς χαρᾶς σκιρτῶντα Καλημερόπουλον, ὑπελαβε μετ' ἐπηρμένου ἐγωϊσμοῦ.

— Ἰδοὺ τρία πραγματικῶς θαυμαστὰ κειμήλια, τὰ μόνα διὰ τὸ βασιλικὸν χαρέμιον κατάλληλα, καὶ τὰ ὁποῖα ἐκτὸς ἐμοῦ οὐδεὶς ἄλλος ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἕνεκα τῆς παρὰ τοῦ βασιλικοῦ παλατίου σφόδρα περιζητήτου συνάξεως τῶν τοιούτων κοσμημάτων, διὰ τὴν διαπραγματευομένην βεβαίως συζυγίαν μιᾶς τῶν θυγατέρων τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

Ὁ Μηνᾶς ἔλαβεν εὐγνωμονῶν τὰ τρία χειροκοσμήματα, καὶ εἶπεν.

— Αὔριον σᾶς ἐπιστρέφω τὰ μὴ χρησιμεύσαντα·

— Ἐννοεῖται· ἀλλὰ ταὐτοχρόνως νὰ ἑτοιμάσητε καὶ τὴν χρηματικὴν ἀξίαν τοῦ χρησιμεύσοντος, καθότι εἰς τὴν ἐνεστῶσαν ἐποχὴν οἱ πωληταὶ τῶν τοιούτων δὲν συνηθίζουσιν ὡς ἄλλοτε τὰς ἐπ' ἀναβολῇ χάριτας· ἀπεκρίθη ὁ Καραπὲτ μὲ μίαν ὑπόκρισιν οὐχὶ σπανίαν καὶ εἰς ἄλλους κερδοσκόπους ὁμοίους του.

— Ὁπόσα δὲ ἀξίζει τὸ καθ' ἓν; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς μὲ συστολὴν ἐπίσης κοινὴν εἰς πάντας τοὺς μὴ ἔχοντας νὰ πληρώσωσιν ἀμέσως τὴν ἀξίαν ἑνὸς πράγματος, οὗ τινος τὴν ἀγορὰν ἐπεχειρίσθησαν νὰ διαπραγματευθῶσι·

— Μολονότι καὶ τὰ τρία τὸ ἓν ἐκ τοῦ ἄλλου κατὰ τὴν ποικιλίαν διαφέρουσιν, ἡ ποιότης ὅμως καὶ ἡ ἀξία των εἶναι ἡ αὐτὴ ἐξίσου· ὕστερον ἀπὸ πολλοὺς λόγους καὶ διενέξεις οὐκ ὀλίγας

μόλις κατώρθωσα νὰ τὰ λάβω δι' ἑκατὸν χιλιάδας γρόσια τὸ καθ' ἓν· σήμερον λοιπὸν ἂς ἐκλέξῃ ὁ Κύριος Γαμβρός σας τὸ τῆς ἀρεσκείας του, καὶ αὔριον ἂς ἔλθῃ μόνος του ὁ ἰδιοκτήτης νὰ παραλάβῃ ὅσον τὰ μὴ χρησιμεύσαντα δύο, τόσον καὶ τὴν χρηματικὴν ἀξίαν τοῦ κρατηθέντος.

Καταπιὼν ἄκων τὸν σίελόν του ὁ Μηνᾶς, ἀπεκρίθη μὲ ὕφος ἀξιοπρεπείας ἄκρως καταναγκαστικόν.

— Ἀντ' ἐμοῦ πληρώσατε κατὰ τὸ παρὸν ὑμεῖς, καὶ ἀκολούθως συνεννοούμεθα· νομίζω ὅτι ἔχω εἰσέτι παρ' ὑμῖν τοσαύτης ποσότητος ὑπόληψιν.

Εὐκαιρίαν περιμένων ὁ Τραπεζίτης ἵνα ὑπενθυμήσῃ εἰς τὸν Καλημερόπουλον τὴν ὑπόσχεσίν του, ἀφορῶσαν τὴν σύναξιν τῶν εἰς διάφορα μέρη χρηματικῶν του καταθέσεων, καὶ εἰς τὴν πίστωσιν μόνου αὐτοῦ παρακατάθεσιν αὐτῶν, ἵνα βεβαίως μεταχειρισθῇ καὶ ταύτας ὡς καὶ τὴν πρώτην, εἶπε.

— Σᾶς εἶπον νομίζω καὶ ἄλλοτε, ὅτι τὸ ταμεῖόν μου δὲν εἶναι κλειστὸν δι' ὑμᾶς οὐχὶ μόνον διὰ τοσαύτην μικρὰν ποσότητα, ἀλλ' ἀκόμη καὶ δι' ἄλλας πολὺ περισσοτέρως αὐτὴν ὑπερβαινούσας· πλὴν μὲ λύπην μου παρατηρῶ, ὅτι ἀμφοτέρων ἡμῶν αἱ πρὸς ἀλλήλους πιστώσεις, δὲν εἶναι ἐξίσου αἱ αὐταί. Ἐν ᾧ ἐγὼ τοσούτῳ προθύμως ἀριεροῦμαι πρὸς ὑμᾶς, ἀπ' ἐναντίας ὑμεῖς λησμονοῦντες τὰς ὑποσχέσεις σας, ὅλως ἀδιαφορεῖτε διὰ νὰ συνάξητε τὰς εἰς χεῖρας ἄλλων χρηματικάς σας καταθέσεις. Μὴ νομίσητε δὲ ὅτι ἔχω τὴν παραμικροτέραν αὐτῶν χρείαν, πλὴν δὲν ἠδυνήθην νὰ σιωπήσω εἰς τὴν ὕποπτον ταύτην ἀδιαφορίαν σας, τὴν ἄκρως προσβάλλουσαν τὴν φιλοτιμίαν μου· μολονοτοῦτο ἀδιάφορον. Ἴσως οἱ κατέχοντες μέχρι τοῦδε ταύτας, ὑπάρχουσι πολὺ πλέον ἐμοῦ εὐπιστότεροι.

Ὁ Μηνᾶς ἠρυθρίασε· δὲν ἤξευρε μὲ ὁποίαν τροπολογίαν νὰ μορφώσῃ τὴν ἀπάκρισίν του· καὶ ὅμως ὑπέλαβεν.

— Ἔχετε κατὰ τοῦτο πᾶν δίκαιον· ἀλλὰ τί ἠδυνάμην νὰ

πράξω κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, καθ' ἃς ἅπασα ἡ ἐνασχόλησίς μου περιωρίσθη εἰς μόνα τὰ τὸν γάμον τῆς ἀνεψιᾶς μου ἀφορῶντα; ἀναβάλλετε λοιπὸν παρακαλῶ διά τινας ἔτι ἡμέρας τὰς ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου ἀδίκους κατ' ἐμοῦ ὑποψίας σας, καὶ ἀφοῦ κατ' αὐτὰς περαιωθῇ, ὡς ἐλπίζω, ἡ σύζευξις τῆς συγγενοῦς μου, τότε θέλετε γνωρίσειν ἀναμφιβόλως ὁπόσον ἠπατήθητε νομίσαντές με τοσοῦτον ἐπιλήσμονα.

Καὶ διὰ τοῦ διπλοῦ τούτου ψεύδους κατορθώσας νὰ ἀπατήσῃ καὶ πάλιν τὸν ἐκ μόνης τῆς κερδοσκοπίας ἀπατώμενον Τραπεζίτην, ἠξιώθη ν' ἀπολαύσῃ τὸ ποθούμενον δακτυλίδιον, ἐκ τῆς κατοχῆς τοῦ ὁποίου βεβαιοτάτην ἐθεώρει τὴν ἐπὶ τῶν θελγήτρων καὶ τοῦ πλούτου μιᾶς ἀνυποστάτου Ὀθωμανῆς νόμιμον κυριαρχίαν του.

Τὰ μέχρι τοῦδε πρὸς τὴν ἀγαπητήν του στελλόμενα κοσμήματα εὗρεν ἄλλοτε τὴν εὐκολίαν νὰ πέμπῃ κατὰ τὴν ἰδέαν του πρὸς ἐκείνην διὰ τοῦ Ὀβανὲζ· ἀλλ' ἤδη διὰ τίνος μέσου νὰ πέμψῃ τὸ δακτυλίδιον μετὰ τοῦ γραμματίου τοῦ διαπραγματεύσοντος τὸν εὐτυχῆ γάμον του; ὁ Ὀβανὲζ ἦτο μὲν πιστὸς καὶ μυστικὸς, καὶ ἴσως δὲν ἐπείραζε νὰ γνωρίζῃ αὐτὸς μόνος τοὺς μυστικοὺς σκοπούς του· ἀλλ' ἂν διεκοίνωνεν αὐτοὺς καὶ εἰς τὸν Τραπεζίτην τὸν ἄκρον φίλον του καὶ ὁμόθρησκόν του, ὅπερ καὶ τὸν ἐπείραζε πολὺ διὰ λόγους πολλοὺς; ἐν ἐλλείψει δὲ ἐκείνου, ποῖος ἄλλος ἐγνώριζε τὴν κατοικίαν τῆς ἀγαπητῆς του; καὶ ἑπομένως, διὰ χειρῶν τίνος ἄλλου ἠδύνατο νὰ δεχθῇ μία τοιαύτη δῶρα καὶ γραμμάτια; Ἐσκέφθη λοιπὸν, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἐνεστῶσαν κρισιμωτάτην ἀνάγκην του, ἐκτὸς τοῦ Ὀβανὲζ οὐδεὶς ἄλλος ἠδύνατο νὰ τὸν χρησιμεύσῃ· νὰ τὸν μετακαλέσῃ λοιπὸν ἀμέσως, νὰ τῷ ὑποσχεθῇ πλουσιωτάτας ἀμοιβὰς, καὶ βεβαιούμενος περὶ τῆς ἐχεμυθίας του, νὰ τὸν μεταχειρισθῇ ἀκολούθως ὡς ὄργανον τῆς μελλούσης λαμπρᾶς του τύχης. Ἰδοὺ ἅπασα τοῦ Μηνᾶ ἡ σκέψις καὶ ἡ ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν καὶ ἔβαλεν εὐθὺς εἰς ἐνέργειαν.

Γέλωτες εὐχαριστήσεως, καὶ ταὐτοχρόνως ἀπαίσιαι ὑποψίαι κατέλαβον εὐθὺς τὸν τραπεζίτην, ὅτε ὁ Ὀβανὲζ ἀντιστρόφως ἐκπληρῶν τὰς ἐπὶ ἐχεμυθίᾳ ἐκμισθωτικὰς τοῦ Καλημεροπούλου παρακλήσεις, ἔφερε πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ σύνηθες, οὐχὶ μόνον τὸ δακτυλίδιον, ἀλλὰ καὶ τὸ γραμμάτιον αὐτό· ἂν δὲ καὶ ἐξ ἑνὸς ὑπερεχάρη διὰ τὴν καταβρόχθισιν τοῦ δακτυλιδίου τὴν αὐτὴν λαβόντος τύχην ὡς καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ διάφορα ἄλλα κοσμήματα, ἐξ ἄλλου ὅμως σκώληξ διαφόρων ὑποψιῶν ἤρχισεν ἐνδομύχως νὰ τὸν ἀνησυχῇ διὰ τὰ ἐν τῷ γραμματίῳ περιεχόμενα, καὶ ἐσκέφθη ὅτι ἀνάγκη πᾶσα νὰ διερευνήσῃ βαθυτέρως τὰ τοῦ Καλημεροπούλου πράγματα.

« Εἷς ἄνθρωπος, εἶπε καθ' ἑαυτόν· ὅστις τοσοῦτον εὐκόλως ἀπαρνεῖται τὴν πάτριον θρησκείαν του, ἐνῷ δὲν πρόκειται φαινομένη οὐδεμία καταναγκαστικὴ αἰτία, εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ ὠθῆται ὁ τοιοῦτος ὑφ' ἑνὸς πάθους ἐνδομύχου μὲν, ἀλλ' ἀκρατήτου, ἀλλ' ἰσχυροῦ. Ἐπειδὴ δὲ πάμπολλα τὰ πάθη τὰ εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ἐκβιάζοντα τὸν ἄνθρωπον, ἐξαιρῶν ἐγὼ τὰ ἀπολύτως κυριώτερα, ἃς ἐπιστήσω ἐπὶ μόνων αὐτῶν τὴν προσοχήν μου.

« Παραδείγματος χάριν, μία ἀρχαία κλίσις καὶ ἔφεσις πρὸς ἓν ἀλλότριον θρήσκευμα ἀξιοπιστοτέρας ἔχον ἀρχὰς, ἢ ἀκώλυτον διακηρύττον ἑκάστου τὸ πολίτευμα, ἢ τέλος πάντων βασιμωτέρως πως ὑπισχνούμενον τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ πρὸς τὰς ἐναρέτους ψυχάς.

Ἀλλ' οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ὁ Καλημερόπουλος οὔτε περὶ θρησκευτικῶν ἀρχῶν φροντίζει, καθὼς καὶ περὶ πολιτεύματος ἐπίσης ἀδιαφορεῖ, καὶ οὔτε ποτὲ ἐστοχάσθη τί ἐστιν αἰωνιότης μέλλουσα.

« Μία αἰφνίδιος καὶ ὁρμητικὴ παράνοια, ἥτις κατασκοτίζουσα τοῦ παθόντος τὸν ἐγκέφαλον, ὁδηγεῖ αὐτὸν οὐχὶ μόνον εἰς μίαν ἀρνητιθρησκείαν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς τὴν αὐτοχειρίαν αὐτήν.

Ὁ Μηνᾶς ὅμως δὲν ἐφάνη μέχρις ὧδε παθὼν ἓν τοιοῦτον.

« Εἷς φόβος ὑπερβολικὸς διὰ μίαν πρᾶξιν σφόδρα ἐγκληματικὴν, τὴν τιμωρίαν τῆς ὁποίας μόνη μία θρησκεύματος μεταλλαγὴ ἴσως νὰ παρεμποδίσῃ δύναται.

Αὐτὸς δὲ ὁ ἄνθρωπος καίτοι ἔνοχος πολλῶν ἐγκληματικῶν καὶ λίαν ἀξιοποίνων πράξεων, οὐδεὶς λόγος ὅμως περὶ τιμωρίας ἤδη, ἐπειδὴ εἰς μόνα τὰ ἐντὸς ἐμοῦ βυσσοδομοῦνται κατὰ τὸ παρὸν τὰ ἀσυγχώρητά του κακουργήματα.

« Εἷς ἔρως ἄγαν σπουδαῖος καὶ σχεδὸν μαγνητικὸς, πλὴν ὑπὸ ἀνυπερβλήτων ἐμποδίων ἐπιπροσθούμενος, καὶ εἰς μόνην τὴν ἀρνησιθρησκείαν βλέπων ἑτοίμην τὴν ἐλπίδα τῆς ἐπιτυχίας του.

Πλὴν ὁ Καλημερόπουλος ὁπότε καὶ ὁποίαν ἐγκαρδίως ἠράσθη; ὁπότε προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ εὐγενοῦς πάθους τοῦ εἰλικρινῶς ἐρᾶν; καὶ ἐπομένως, κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς μέθης μέχρις ἀναισθησίας σχεδὸν, πῶς ἠδύνατο νὰ δελεασθῇ μέχρις ἔρωτος ἐκ τῶν ἐπικτήτων θελγήτρων μιᾶς γυναικὸς, οὔτε ὁλόκληρον μίαν νύκτα μετ' αὐτῆς διαμείνας;

« Τέλος πάντων μία ἐλπὶς μιᾶς ὑπερμέτρου εὐτυχίας, εὐτυχίας οἵαν πολλοὶ μὲν ὀνειροπολοῦντες εὔχονται, ὀλίγιστοι δὲ ἐπιτυγχάνουσι, καὶ τὴν ὁποίαν διὰ μιᾶς μόνης τοιαύτης ἐξωμόσεως σχάζεται ὅτι δύναται ν' ἀπολαύσῃ ὁποιοσδήποτε ἐκεῖνος ὁ εὐτυχὴς ὀνειροπόλος.

Ναί! εἰς ἓν τοιοῦτον δὲν δύναμαι ν' ἀντιπαραθέσω τὸ παραμικρὸν, καθότι τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου δεικνύει ὅτι εἶναι σφόδρα ἐπιδεκτικὸν τοῦ πάθους αὐτοῦ. Πιθανὸν λοιπὸν ἐξ ἑνὸς τοιούτου κινούμενος νὰ μὴν ἐδυσκολεύθη διὰ νὰ ἀποφασίσῃ μίαν πρᾶξιν τοσούτῳ παράτολμον· ἀλλὰ μία τοιαύτη παράτολμος ἀπόφασις ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ γεννᾶται καὶ ἐξ ἄλλων αἰτιῶν, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἑπομένων δύο.

« Ὅστις ἀρνεῖται τὴν πάτριον θρησκείαν του ἐπὶ τῇ ἐλπίδι μιᾶς εὐτυχίας μικρᾶς, ἢ μεγάλης, βεβαίως ὁ τοιοῦτος ἢ ἀπηύδησε

πλέον κατατρυχόμενος ἐκ τῶν ἀφορήτων δεινῶν μιᾶς ἐτχάτης πτωχείας ἀγνώστου εἰσέτι εἰς τὸ κοινὸν, ἤ, καίτοι πλούσιος ὤν, μικροπρεπὴς ὅμως εἰς τὸ ἔπακρον, καὶ σφόδρα ἀφιλότιμος, τί τὸν πειράζει διὰ μιᾶς ἐξωμόσεως, ὡς πρὸς αὐτὸν ἀδιαφόρου, νὰ ἑνώσῃ τὰ ἴδιά του εὐτυχήματα μετὰ τῶν δωρημάτων τῆς νέας τʒ θρησκείας.

« Μ᾽ ὅλον ὅτι δὲ τὸν Καλημερόπουλον αὐτὸν μέχρι τοῦδε τὸν ἐνόμιζον ὡς τὸν βαθυπλουτώτερον τῶν πολυταλάντων, σήμερον ὅμως ἐκ πολλῶν συμπερασμάτων ἀναγκάζομαι νὰ μεταβάλλω γνώμην, καὶ ἐπαισθητῶς νὰ ἀμφιβάλλω. Τίς οἶδεν ἂν δὲν ἀπωλέσθησαν ἅπασαι καὶ αἱ λοιπαὶ χρηματικαί του καταθέσεις, καὶ μάλιστα ἐὰν εὑρίσκοντο εἰς χεῖρας πανουργοτέρας τῶν ἐμῶν· Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν μιᾶς τοιαύτης περιστάσεως, τίς ἠξεύρει ἐὰν δὲν ἐβιάσθη νὰ αὐτομολήσῃ πρὸς νέον θρήσκευμα χάριν τῶν πλαστουργηθέντων θησαυρῶν τῆς κατὰ τὴν ἰδέαν του Ὀθωμανῆς μᾶλλον ἐξ ἐνδείας, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ προσθέσῃ νέον πλοῦτον ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ του. Ὅθεν ἀνάγκη πᾶσα μιᾶς ἐρεύνης ἀμέσου καὶ ταχείας, δυναμένης νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ἀληθῆ τῶν διατρεχόντων πραγματικότητα. Κατὰ πρῶτον δὲ ἂς ἐξετάσω ἂν ὑπάρχωσιν ἀληθῶς οἱ συγγενεῖς του αὐτοὶ, ὁ ἀπόπληκτος δηλονότι ἀδελφός του, καὶ ἡ ὑπανδρευομένη θυγάτηρ αὐτοῦ, ἀνθρώπʒ τοὺς ὁποίους εἰς διάστημα τόσων ἐτῶν δὲν συνέπεσε ποσῶς οὔτε νὰ γνωρίσω, οὔτε νὰ ἀκούσω, ὥστε ἴσως ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνων δυνηθῶ νὰ ἀρυσθῶ ἐνδιαφέροντα τινα. »

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα σκεφθεὶς καθ᾽ ἑαυτὸν ὁ ὕποπτος Τραπεζίτης, ἔπεμψεν εὐθὺς τὸν Ὀβανὲζ εἰς ἀναζήτησιν τῆς οἰκίας τῶν συγγενῶν τοῦ Καλημεροπούλου, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ ἐπιστρέψαντος τοῦ προαγωγοῦ διηυθύνθησαν ἀμφότεροι ἐκεῖσε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἡ ἀπόφασις.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἡτοιμάσθη ὁ προαγωγὸς νὰ κρούσῃ διὰ τοῦ ῥόπτρου τὴν θύραν ὅπου μετὰ τοῦ Τραπεζίτου ἔφθασαν, ὁ ὑλοφόρος τῆς οἰκίας ἐκκενώσας τὴν ἀσκοπυτίνην του (ὁ Τουρκιστὶ, *κουρμπᾶς*) καὶ ἀνοίξας ἔσωθεν ἐξῆλθεν, οὗτοι εἰσῆλθον χωρὶς ποσῶς νὰ ἐννοηθῶσι παρ' οὐδενός. Μ' ὅλον δὲ ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις γενικῶς ἡ ἐθιμοταξία ἀπαιτεῖ ὥστε οὐδεὶς ξένος νὰ παρεισδύῃ εἰς τοῦ οἴκου τὸ ἐνδότερον, ἄνευ προηγουμένης εἰδοποιήσεως, οἱ βάρβαροι ὅμως οὗτοι μηδόλως προσέξαντες εἰς τὸ γενικὸν τοῦτο καθῆκον, ἀνέβησαν κακοήθως τὴν κλίμακα, καὶ εἰσεχώρησαν μέχρι τοῦ θαλάμου, ὅπου ἡ οἰκογένεια ἦν συνηγμένη.

Εἰς τὴν γωνίαν αὐτοῦ ἐκάθητο, ἢ μᾶλλον ἔκειτο ἀνήρ τις μόλις τεσσαρακοντούτης, ἰσχνὸς τὸ πρόσωπον, ὠχρὸς τὴν ὄψιν, καὶ ἀπλανεῖς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς. Περιεκάθηντο δὲ εἰς μὲν τὴν δεξιὰν πλευράν του ἀγγελόμορφός τις νεᾶνις πρηστηλωμένον ἔχουσα ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς τὸ βλέμμα, καὶ διὰ τῆς μιᾶς ἀλαβαστρίνου χειρός της κρατοῦσα ἐμβάφιον (σουπιέραν), διὰ τῆς ἑτέρας, ὡσαύτως λευκῆς καὶ ἀσπίλου καὶ ταύτης, ἐσίτιζεν αὐτόν· πρὸς δὲ τὸ ἀριστερόν του μέρος, εὐειδής τις νεανίας μικρὸν κατὰ τὴν ἡλικίαν ὑπερβαίνων αὐτὴν, ὅστις κρατῶν ἓν ποτήριον καθαρωτάτου ὕδατος, περιέστρεφε τὰ βλέμματά του ποτὲ μὲν οἰκτιρμόνως πρὸς τὸν πάσχοντα, ποτὲ δὲ ἐνθουσιωδῶς πρὸς τὴν νοσηλεύουσαν, ἕτοιμος νὰ πράξῃ ὑπὲρ τοῦ νοσηλευομένου πᾶν ὅ,τι ἐκείνη ἤθελεν εἰπεῖν.

Εἰς τοιαύτην φιλόστοργον θεραπείαν ἐπησχολοῦντο τὰ δύο ταῦτα νεαρὰ πλάσματα, ὅτε οἱ ἀνόσιοι πόδες τῶν δύο Ἀρμενίων θορυ-

βωδῶς πατήσαντες τοῦ δωματίου τὸ σανίδωμα, εἰδοποίησαν εἰς αὐτὰ τὴν αἰφνίδιόν των ἄφιξιν· Εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ἐμφάνισίν δύο ἀνθρώπων ἀγνώστων, κεραυνὸς φρικώδης ἐνόμισεν ἡ νεάνις ὅτι κατέπεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ ὀλισθήσῃ τὸ ἀγγεῖον ἐκ τῆς ὡραίας της χειρός· ἀνεσκίρτησε δὲ καὶ ὁ νεανίας ἐπίσης, καὶ ἀνασηκωθεὶς εἰς τοὺς πόδας εὐθὺς, σχεδὸν ἡτοιμάσθη νὰ ἐξονειδίσῃ τὴν ἀδιακρισίαν ἐκείνων, καὶ νὰ ἐξυβρίσῃ τὴν ἀπροσεξίαν τῆς νεαρᾶς ὑπηρετρίας, ἥτις ἀποῦσα εἰς ἐργασίας οἰκιακὰς, δὲν προέλαβεν ἡ ἀθῶα τὴν ἄφιξιν τῶν ξένων· ἀλλ' ὁ Τραπεζίτης γνωρίσας ἀμέσως τὸ ὅπερ ἔπραξεν ἄτοπον, προλαβὼν εἶπε.

— Δὲν ἠξεύρω ἂν ἐλανθάσθημεν, καὶ ἀντὶ τῆς οἰκίας τοῦ Κυρίου Καλημεροπούλου, εἰσήλθομεν ἀλλαχοῦ.

Ἡ ταραχὴ τοῦ νεανίου μικρὸν κατηυνάσθη, καὶ ἐστοχάσθη ὅτι δι' ἓν τοιοῦτον μικρὸν ἀτόπημα, δὲν ἦτο παντελῶς εὔλογον νὰ περιφρονήσῃ ἀνθρώπους, οἵτινες τὶς οἶδε διὰ τίνα αἰτίαν ἦλθον ἐπίτηδες ζητοῦντες τὴν οἰκίαν του, καὶ ἀπεκρίθη.

— Παντελῶς δὲν ἐλανθάσθητε Κύριε! ὁρίσατε μετ' ἐμοῦ.

Καὶ προηγηθεὶς ἀπέρασεν εἰς ἄλλον θάλαμον παρακολουθούντων καὶ τῶν Ἀρμενίων· καὶ ὁ μὲν Τραπεζίτης μετὰ τοῦ νεανίου ἐκάθησαν, ὁ δὲ Ὀβανὲζ λαβὼν πρόσωπον ὑπηρέτου, ἔμεινεν ἔξω τῆς θύρας ἐπὶ μιᾶς καθέδρας ἐπερεισθείς.

— Εἶσθε υἱὸς τοῦ Κυρίου Καλημεροπούλου; ἠρώτησεν ὁ Τραπεζίτης εἰς διάλεκτον Ὀθωμανικήν, τὴν γενικῶς ἐπικρατοῦσαν καθ' ὅλην τὴν Κωνσταντινούπολιν.

— Μάλιστα· υἱὸς θετός· ἀπεκρίθη ὁ νέος μὲ συγκίνησιν, καὶ μὲ δυσχέρειαν ἐνταυτῷ, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ ὁμιλῇ τὴν γλῶσσαν ταύτην τόσον ἐλευθέρως.

— Ἔχει δὲ πολλὰ ἔτη ὁποῦ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀσθενῆ ταύτην κατάστασιν;

— Δέκα καὶ ὀκτὼ χρόνους.

— Ἀλοίμονον! εἰς μίαν τοιαύτην θέσιν ὁ θάνατος λίαν προτιμώτερος· πλὴν ὑπομονὴ τέκνον μου! ὁ θεὸς ὁ πάντων τῶν ὀρφανῶν κηδεμών, ἂν ἐξ ἑνὸς μέρους σᾶς ὑστέρησεν ἑνὸς τοσούτῳ καλοκἀγάθου πατρὸς, ἐξ ἄλλου ὅμως σᾶς ἐπεδαψίλευσεν ἕνα τοιοῦτον συγγενῆ, ὅστις δὲν παύει ἀείποτε τοσοῦτον φιλοστόργως φροντίζων ὑπὲρ τῆς ἀξιοπενθοῦς οἰκογενείας σας.

Ὁ νεανίας δὲν ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ δὲν ἤξευρε περὶ τίνος συγγενοῦς ὁ λόγος.

— Διαβὰς πρὸ μικροῦ ἐκ τῆς οἰκίας του ἐπειδὴ δὲν τὸν εὗρον ἐκεῖσε, ἤλπισα ὅτι ἠμπορῶ νὰ τὸν ἰδῶ ἐνταῦθα· ἐπανέλαβεν ὁ Καραπὲτ τροπολογῶν τῆς ἀφίξεώς του τὸ αἴτιον.

— Ποῖον; ἠρώτησεν ἀπορῶν ὁ νεανίας.

— Καλὲ τὸν θεῖον σας, τὸν Κύριον Μηνᾶν.

Ἐννοήσας τότε ὁ νέος τὸν φιλόστοργον αὐτὸν συγγενῆ, σχεδὸν ἀνετριχίασε, καὶ ἐσιώπησεν ἐκ νέου.

— Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι πολὺ συνεχῶς πρέπει νὰ ἔρχεται ἐνταῦθα· ἐπρόσθεσεν ὁ Τραπεζίτης πειρώμενος νὰ ἀρχίσῃ τὰς ἐξερευνήσεις του περὶ τῶν ὑπόπτων τοῦ Μηνᾶ πραγμάτων.

Μ' ὅλον δὲ ὅτι ὁ Μηνᾶς ἅπαξ μόνον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπεσκέπτετο τὸν νοσοῦντα ἀδελφόν του, καὶ τοῦτο, διὰ μόνας τῶν ἀνθρώπων τὰς ὄψεις, ὁ νεανίας ὅμως μὴ θέλων νὰ κοινοποιήσῃ οἰκιακὰ διατρέχοντα εἰς ἄνθρωπον ἀγνώριστον, ἀπεκρίθη δυσχερῶς πως, καθότι πρώτην ἤδη φορὰν ἠναγκάζετο νὰ ψευσθῇ.

— Μάλιστα· πολὺ συνεχῶς τὸν βλέπομεν.

— Ἀλλὰ σᾶς βεβαιῶ, ὅτι σᾶς ἀγαπᾶ ὑπέρπολυ· σχεδὸν ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀγαπῶντα τὰ τέκνα ἑνὸς ἀδελφοῦ του. Χθὲς ἀκόμη μάλιστα ἐμέτρησεν ἑκατὸν χιλιάδας γροσίων διὰ τὸ δακτυλίδιον τοῦ γάμου.

— Ὁποίου γάμου; ἠρώτησε καὶ πάλιν ὁ νεανίας μὲ ἀπορίαν αὔξουσαν.

— Τῆς αὐταδέλφης σας.

— Τῆς αὐταδέλφης μου! ποτέ· ἀδύνατον.

Καὶ ἐκ μόνου τοῦ ἀπιθάνου τούτου λόγου κατεθερίσθησαν τὰ τρυφερὰ τοῦ δυστυχοῦς ἐντόσθια, καὶ ἡ ῥοδινή του ὄψις μετεβλήθη ἐπαισθητῶς. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφάνη εἰς τοῦ θαλάμου τὴν θύραν ἡ νεαρὰ ὑπηρέτρια κρατοῦσα διὰ τῶν δύο χειρῶν της τὸ ὑποκρητηρίδιον (δίσκον), ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦν τεθειμένα δύο κρυσάλλινα ποτήρια μὲ ὕδωρ καθαρὸν, μία κύμβη ἀργυρὰ ἐμπεριέχουσα τὸ γλύκυσμα, καὶ δύο δοχεῖα ἐξ ἀργύρου ἐπιχρύσου, χρησιμεύοντα τὸ μὲν διὰ νὰ περιέχῃ ὁλόκληρον δωδεκάδα ἀργυρῶν κοχλαριδίων καθαρῶν, τὸ δὲ νὰ δέχηται αὐτὰ ἀφοῦ ἅπαξ ἐμβαφῶσιν εἰς τὸ γλύκυσμα· κατόπιν δὲ αὐτῆς ἠκολούθει μετ' ἀπαραμίλλου σεμνοπρεπείας ἡ θελξινουστάτη θυγάτηρ τοῦ ἀσθενοῦς, ἥτις ἐκτελοῦσα χρέη οἰκοδεσποίνης, ἐχρεώστει κατὰ τὸ εἰωθὸς νὰ τιμήσῃ διὰ τῆς παρουσιάσεώς της ὁποιανδήποτε ξένον ἐπισκεπτόμενον τὴν οἰκίαν της. Ἀμφότεραι ὅθεν πλησιάσασαι τὸν κεχηνότα Ἀρμένιον, προσέφερεν ἡ δευτέρα διὰ τῆς τορνευτῆς χειρός της τὰ κομισθέντα ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ λίαν εὐσχημόνως ἀνεχώρησεν. Ἀλλ' εἰς ὅλον τῆς παρουσίας της τὸ διάστημα ὁ οὐχ ἧττον ἀκόλαστος τοῦ Μηνᾶ Καραπὲτ, ποσῶς δὲν κατεβίβασεν ἀπ' αὐτῆς τὰ βέβηλά του ὄμματα, καὶ ἐν ἑαυτῷ διενοήθη ὁ κατάρατος ἀπόφασιν φρικαλέαν, ἀπόφασιν τρομεράν.

Ὁ νεανίας ἐν τούτοις πλήρης πικρίας καὶ χολῆς δι' ὅπερ ἤκουσεν ἀπὸ στόματος τοῦ ἀγνώστου αὐτοῦ ἀνθρώπου, ἠθέλησε νὰ πληροφορηθῇ τίς οὗτος ὁ γνωρίζων τοῦ Μηνᾶ τὰς πράξεις καὶ τὰ σχέδια, καὶ ὁποία τις αἰτία ὑπεχρέωσεν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ ἐκεῖσε· ἐφ' ᾧ καὶ ὑπέλαβε λίαν εὐγενῶς.

— Δυνάμεθα ἄρα γε νὰ μάθωμεν καὶ ἡμεῖς ὁποῖον ἠξιώθημεν νὰ ὑποδεχθῶμεν εἰς τὸν ταπεινόν μας οἶκον;

— Ἀδιάφορον· ἀπεκρίθη ὁ Τραπεζίτης μ' ἄκραν ὑπουλότητα· ἕνα ἄνθρωπον ταπεινὸν, μόλις πρὸ δέκα ἡμερῶν ἰδόντα τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ πάλιν μετ' οὐ πολὺ ἐπιστρέφοντα εἰς τὴν ἀγροτικήν του ἡσυχίαν.

— Δὲν εἶσθε λοιπὸν κάτοικος τῆς Κωνσταντινουπόλεως;

— Ἐγώ! διόλου.

— Καὶ ὅμως, ἡ εὐγενής σας συμπεριφορὰ ποσῶς δὲν σᾶς ἀποδεικνύει ὡς ἄνθρωπον εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐνδιαιτώμενον.

Καὶ κολακευθεὶς ὁ Τραπεζίτης ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν ἐπανέλαβεν.

— Ἐγὼ τέκνον μου κατοικῶ εἰς Σμύρνην, καὶ μετέρχομαι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀδαμαντοπώλου· καθὼς πολλοὶ τῶν ὁμοτέχνων μου ἐκ διαφόρων τοῦ κόσμου μερῶν συναχθέντες ἐνταῦθα διὰ τὸν μελετώμενον γάμον τῆς θυγατρὸς τοῦ πολυχρονίου Βασιλέως μας, ἐπροθυμήθην κἀγὼ, καὶ ἦλθον μετὰ τῆς πραγματείας μου, ἀλλ' ἀνωφελῶς· τοσαύτη ἐπισσώρευσις ἀδαμάντων εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μέρος διαμιᾶς, κατεβίβασεν ὑπέρπολυ τὴν ἀξίαν των· ὁ Κύριος Θεῖος σας πρὸς ὃν ἐσυστήθην διὰ τοσούτων ἐπισήμων ἐπιστολῶν ἀπὸ Σμύρνης, μὲ ἄκραν μου λύπην βλέπω ὅτι σχεδὸν ἀδιαφορεῖ εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν ὠφέλειάν μου· μὲ συγχωρεῖτε δὲ ἐὰν ἐτόλμησα νὰ κάμω παρατηρήσεις τινας ἐπὶ τῶν ἰδιοτήτων ἑνὸς συγγενοῦς σας· πλὴν εἶμαι ἄνθρωπος ὅστις δυσκολεύομαι νὰ κρύπτω τὴν ἀλήθειαν· ἡ εὐγενία του ὡς φαίνεται, ἢ εὗρε βεβαίως κἀνένα θησαυρὸν ἀκένωτον καὶ ἀτελεύτητον, καὶ ὡς ἐκ τούτου τοσοῦτον ἀδιαφόρως θεωρεῖ τὰ πάντα, καὶ καταδαπανᾶται τόσον ἀφειδῶς, ἢ ἑνὸς τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος, κύριος οἶδε πλέον ὁποῖα ἔσονται τὰ τέλη του· δέκα ἡμέραι σχεδὸν συμπληροῦνται ἀφ' ὅτου ἦλθον, καὶ εἰς ὅλον τὸ διάστημα αὐτῶν ποσῶς δὲν τὸν εἶδον νὰ ἐνασχοληθῇ ἐπὶ μίαν κἂν ὥραν εἰς σπουδαῖον κἀνὲν ἀντικείμενον· πάντοτε μὲ φίλους, πάντοτε εἰς εὐωχίας. Μολοντοῦτο εἰς ἐμὲ ἀδιάφορον· Ἐγὼ διαβαίνων πρὸ μικροῦ ἐκ τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἐτόλμησα νὰ σᾶς καταβαρύνω ἐπὶ τῇ ἐλπίδι μήπως τὸν συναντήσω ἐνταῦθα μόνον, διὰ νὰ τὸν ὁμιλήσω περὶ τῶν ἐμῶν· δὲν ἠξεύρω ποῦ ἀλλαχοῦ ἠμπορεῖ τις νὰ τὸν ἐπιτύχῃ ἄνευ κολάκων καὶ παρασίτων, ὥστε

μετὰ μίαν σπουδαίαν τῶν λόγων του παρατήρησιν, νὰ παύσω πλέον παρὰ τῆς εὐγενίας του ἐλπίζων.

Καὶ ὑποκρύψας ὁ πονηρὸς ἑαυτὸν, ἐπειράθη νὰ διασείσῃ τὴν φυσικὴν τοῦ νεανίου ἐχεμυθίαν. Ἀλλ' οὗτος μακρὰν τοῦ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν πονηρὰν ἐκείνου περιέργειαν, ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ ἐρωτήσῃ περὶ οὗ εἶχε χρείαν, εἰπών.

— Ἔχετε ὅμως παρακαλῶ, πλήρη τὴν βεβαιότητα περὶ τοῦ δακτυλιδίου ὅπερ πρὸ ὀλίγου εἴπετε; διότι τοῦτο καταντᾷ λίαν παράδοξον· ὁ μὲν τοσούτῳ φιλοστόργως νὰ προνοῇ περὶ τῆς Αὐταδέλφης μου, ἡμεῖς δὲ νὰ μὴν ἔχωμεν τὴν ἐλαχιστοτέραν εἴδησιν.

— Ὁποίαν ἄλλην βεβαιότητα θέλετε, ἐν ᾧ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐπώλησα πρὸς αὐτὸν τὸ ὅπερ σᾶς εἶπον· πλὴν ὡς ἤδη συμπεραίνω χαριζόμενος φαίνεται ὁ Κύριος Θεῖος σας εἰς κἀνένα τῶν φίλων του, δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ψευσθῇ προτείνων μίαν συγγενικὴν ἀνάγκην, ὥστε φιλοτιμούμενος ἐγὼ νὰ παραχωρήσω τὸ ἐμὸν εἰς κατωτέραν τῆς ἀξίας του τιμήν· δὲν πειράζει μυλον τοῦτο· πολλάκις συμβαίνουσι τὰ τοιαῦτα μεταξὺ δοσοληψίας. Εἶπεν ὑποκριτικῶς ὁ Τραπεζίτης, ὅστις βεβαιωθεὶς ἤδη ἔτι μᾶλλον τὸ περὶ διαπραγματεύσεως ἑνὸς τοιούτου γάμου μέγα τοῦ Μηνᾶ ψεῦδος, ἠθέλησε διὰ λόγους πολλοὺς νὰ κατευνάσῃ τὴν ταραχθεῖσαν τοῦ νεανίου καρδίαν, ὥστε ἀκολούθως νὰ πράξῃ τὴν φρικαλέαν του ἀπόφασιν οὐχὶ μὲ δυσκολίαν πολλήν.

Διὰ τῶν πολυειδῶν δὲ ραδιουργιῶν, καὶ διαφόρων καταχθονίων του ἐπινοήσεων κατωρθώσας ὁ ἐπικίνδυνος αὐτὸς ἄνθρωπος νὰ κατασταθῇ ἀπὸ μικρίστου μέγιστος, ὡς ἐπισύρας πρὸς ἑαυτὸν τὴν ὁλοσχερῆ εὔνοιαν τῶν ἐπισημοτέρων κρατούντων, ὧν τὸν χρυσὸν ἀνεπαισθήτως εις τὸ ταμεῖον του διεβίβαζε, δὲν εἶχε καιρὸν νὰ χρονοτριβήσῃ ἐκεῖσε ἐπιπλέον, καθότι ὤφειλεν ὅσον τάχος νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸ κατάστημα αὐτοῦ, ὅπου διάφοροι διαφόρων φυλῶν ἄνθρωποι τὸν περιέμενον ἀφύκτως, καὶ ἀκολούθως

ἔχρεώστει νὰ προσέλθῃ εἰς ἔντευξιν μεγιστάνων τινων, ὧν ἡ προσωρινὴ χρηματικὴ χρεία ἤθελεν ἀπειροπλασίως ὑπεραυξήσειν τὰς δυνάμεις του χρηματικῶς τε καὶ ὑπολῃπτικῶς· ἐφ' ᾧ καὶ ἐβιάσθη νὰ ἀναχωρήσῃ κατὰ τὸ παρὸν, λυπούμενος μὲν διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ πληροφορηθῇ περὶ ὅσων ἤθελε, καὶ ἤλπιζεν, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως μέγα χαίρων διὰ τὸν ὃν περ συνέλαβεν αἰσχρὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἀμεταθέτως ἀπεφάσισε νὰ πραγματοποιήσῃ μετ' οὐ πολύ.

Ἀλλ' ὁ πρόσχημα ὑπηρέτου λαβὼν προαγωγὸς Ὀβανὲζ πολὺ μᾶλλον τοῦ Τραπεζίτου ἐπιτυχέστερος, ηὐτύχησε νὰ μάθῃ ὄχι μόνον ὅσα ἤθελεν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ὅσα δὲν ἤλπιζε· καθήσας ὡς εἴδομεν, ἔξω τῆς θύρας, δὲν ἐβράδυνε νὰ σχετισθῇ μετὰ τοῦ ὑπηρέτου τῆς οἰκίας, ἀνθρώπου ἡλικιωμένου ὁπωσοῦν, καὶ ἐπὶ πολλὰ μὲν ἔτη ὑπηρετοῦντος τὴν ἐνάρετον ἐκείνην οἰκογένειαν, ἀλλὰ φύσει λάλου, καὶ ποσῶς μὴ δυναμένου σιωπᾷν ἐκεῖνα ὅσα ἔφθασαν νὰ ἴδωσιν οἱ ὀφθαλμοί του, ἢ νὰ ἀκούσωσι τὰ ὦτά του.

Τοιοῦτον ἕνα ἐπεθύμει καὶ ὁ παμπόνηρος προαγωγὸς, καὶ ἡ τύχη ἔφερεν αὐτὸν ἔμπροσθέν του· ἀρχίσαντες δὲ νὰ συνδιαλέγωνται ἀμφότεροι, πρῶτος ὁ Ἀρμένιος ἠρώτησε μὲ τὴν συνήθη εἰς πάντας γενικῶς τοὺς ὑπηρέτας περιέργειαν.

— Ἔχεις καιρὸν ὁποῦ δουλεύεις σ' αὐτὸ τ' ἀρχοντικό;

— Εἰς τὰς δεκαπέντε τοῦ ἄλλου μηνὸς τελειώνουν τὰ ἕνδεκα χρόνια, καὶ γυρίζουν εἰς τὰ δώδεκα.

— Καὶ πόσα λαμβάνεις τὸν μῆνα;

— Ὀλίγα, πολλὰ, σπολάτη· ἂς ἦν καλὰ οἱ αὐθεντάδες μου· ἀμὴ τοῦ λόγου σου ἔχεις καιρὸν ὁποῦ 'σαι σ' αὐτὸν τὸν πραγματευτή;

— Μῆνας ἀκόμη δὲν ἐτελείωσε· τὸν καιρὸν ὁποῦ ἤθελε νὰ φύγῃ ἀπ' τὴν Σμύρνην διὰ ἐδῶ, τότε ἐσυζήθηκα κοντά του· πλὴν πολὺ ἀνυπόφορον πρᾶγμα εἶναι ἡ δουλικὴ ὅταν εὑρίσκεται κἀνεὶς εἰς τὰ ξένα.

— Καὶ θὰ καθήσετε πολὺ εἰς τὴν Πόλιν ἐδῶ;

— Μήπως ἀδελφὲ γνωρίζομεν καὶ ἡμεῖς; ἐπέσαμεν εἰς τὰ χέρια ἑνὸς ἀνθρώπου ὁποῦ καθ' ἡμέραν μᾶς παίζει καθὼς θέλει· πλὴν δὲν πταίει ἄλλος κἀνείς, εἰμὴ οἱ εἰς Σμύρνην φίλοι μας, ὁποῦ μέσα εἰς μίαν Κωνσταντινούπολιν δὲν ἠμπόρεσαν νὰ εὕρουν κἀνένα ἄλλον νὰ μᾶς συστήσουν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν Κὺρ-Καλημερόπουλον.

— Κὺρ-Καλημερόπουλον! καλὲ ποῖον Κὺρ-Καλημερόπουλον; μήπως λέγεις διὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ μεγάλου μου αὐθεντικοῦ;

— Ὅλον καὶ ὅλον.

— Ὅλον καὶ ὅλον; ἔ, καλὰ τὸν ἐπετύχετε λοιπόν.

— Πῶς;

— Ἐκεῖνο ὁποῦ σοῦ λέγω· καὶ ἡ πραγμάτεια σας ὡσὰν τί εἴδους πραγμάτεια εἶναι;

— Διαμαντικὰ εἰδῶν εἰδῶν.

— Καὶ εἶσθε συστημένοι εἰς αὐτὸν διὰ νὰ πωληθοῦν τάχα μὲ τὸ χέρι του;

— Μάλιστα.

— Εἰς τοῦ λύκου λοιπὸν τὴν διάκρισιν ἐπιστεύθητε τὸ τραγί σας· εἶπε, καὶ ἐκάγχασεν ὁ φιλαλήθης ὑπηρέτης ἐγκαρδίως, ἀλλὰ σιγηρῶς.

— Ὥστε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει ὑπόληψιν; ἠρώτησεν ὁ Ὀβανὲζ ὑπέρχαρης, ἐλπίζων νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ὁμόθρησκόν του ἐκ τῶν ὅσων ἔμελλε νὰ ἀρυσθῇ.

— Ἔχει· καὶ μεγάλην μάλιστα· πλὴν εἰς ἐκείνους ὁποῦ δὲν ἔφθασαν ἀκόμη νὰ τὸν γνωρίσουν.

— Μὰ δὲν ἠμπόρεσα νὰ καταλάβω· ἄρπαγος τάχα εἶναι, ἢ ὄχι τόσον πλούσιος ὅσον ὁ κόσμος τὸν νομίζει;

— Καὶ ἄρπαγος, καὶ πτωχός· καὶ μάλιστα πολὺ πτωχότερος καὶ ἀπὸ τοὺς δύο μας.

— Δὲν τὸ πιστεύω δὰ ὡς τόσον!

— Δὲν τὸ πιστεύεις; διὰ νὰ σὲ κάμω λοιπὸν νὰ τὸ πιστεύσῃς εἶναι ἀνάγκη νὰ σοῦ διηγηθῶ ἄκραις μέσαις μερικὰ, πλὴν σὲ παρακαλῶ ἐδῶ ἀναμεταξύ μας νὰ μένουν πάλιν, ἐπειδὴ δὲν θέλω νὰ κατηγορίεται εἰς τὸν κόσμον ὁ ἀδελφὸς τ' αὐθεντικοῦ μου.

— Ἔννοια σου δὰ καὶ μὴ μᾶς νομίζῃς τόσον τετράποδα.

— Εἶναι χρόνια δὲν ἠξεύρω πόσα ὁποῦ ὁ παραυθέντης μου ὤντας ἀκόμη γιερὸς συντρόφευσε μ' αὐτὸν τὸν καλότυχο τὸν ἀδελφόν του, ὁμοίως καὶ μὲ ἕνα ἄλλον ἀκόμη, βάζοντας εἰς τὴν συντροφιὰ ἀπὸ δύο μιλιούνια γρόσια ὁ καθένας τους, δηλαδὴ σωστὰ σωστὰ ἀπὸ τέσσαρες χιλιάδες πουγγειάσπρα. Δὲν ἀπέρασε λοιπὸν πολὺς καιρὸς, καὶ ὁ μὲν παραυθέντης μου ἀπὸ τὴν λύπη τῆς γυναικός του ὁποῦ τοῦ ἀπέθανε, κατήντησε σ' αὐτὴν τὴν ἐλεεινὴ κατάστασι, χωρὶς γλῶσσα, χωρὶς αἴσθησι· ὁ δὲ τρίτος σύντροφος ἀπέθανε καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἀῤῥώστια ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρόν. Τί κάμνει λοιπὸν σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ καλός σου αὐτὸς ἄνθρωπος; μιὰ καὶ κάθεται ἐπάνω σ' ὅλο τὸ χρηματικὸ ἐκείνων, χωρὶς νὰ λυπηθῇ ὁ ἀθεόφοβος οὔτε τὸν δυστυχησμένο τὸ ἀδελφὸ μὲ τὸ παντάρφανο μικρό του κοριτζάκι, οὔτε τὰ πτωχὰ παιδιὰ τοῦ ἄλλου συντρόφου, ὁ ὁποῖος ὅταν ἤθελε νὰ παραδώσῃ ψυχὴν, διὰ τὰ παιδιά του μόνον ἐπρόφθασε νὰ τὸν παρακαλέσῃ. Ἔπειτα αὐθέντα μου! ξεχωρίζει αὐτὰ τὰ ἀδικοκερδισμένα χρήματα ἀπὸ τὴν συντροφικὴ δουλειὰ, καὶ τὰ δίνει σ' ἑνὸς σαῤῥάφη χέρια, μὲ συμφωνίαν νὰ λαμβάνῃ ἀπ' ἐκεῖνον ὅταν θέλῃ, καὶ ὅσα θέλει· κ' ἔτζι λοιπὸν νὰ μὴν τὰ πολυλογῶ, εἰς τέσσαρα πέντε χρόνια ἀναμεταξὺ 'πέταξαν ὅλα καὶ 'πᾶν, καὶ 'πᾶν κι' ἀκόμη 'πᾶν· καὶ ποῦ; ὅλα εἰς παραλυσίαις, καὶ εἰς κακοὺς δρόμους. Τότε ἐβιάσθηκεν ὁ καλός μας νὰ ζητήσῃ δάνεια, καὶ ὁ σαῤῥάφης του αὐτὸς νομίζωντάς τον κἀνένα Κροῖσον, εὐθὺς τὸν ἐμέτρησεν ὅσα ἐζήτησε, καὶ καθὼς ἀκούω ἕως τώρα ἀκόμη τὸν στέκεται· πλὴν ἀλλοίμονον σ' ἐκεῖνον· οὔτε ἕνα ψιλὸν ὀβολὸν δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ λάβῃ, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἐδικά του ἐκεῖνα δύο μιλλιούνια ὁποῦ αὐ-

τὸς εἶχεν ἀφήσει εἰς τὸ κατάστημά του, καλῶς νομίζω θὲ νὰ τοῦ τὰ φάγουν καταμεσήμερα, διότι ὁ πιστεμένος του ἐκεῖνος ὁποῦ εἶχε διορίσει πληρεξούσιον εἰς τὴν βλελιά, τόσους μῆνας τώρα εἰς μὲν τὸ φανερὸ κάμνει τὸν ἄρρωστον ὡς γιὰ θάνατο, καὶ εἰς τὸ κρυφὸ τρώγει καὶ πίνει καλήτερα ἀπὸ δυὸ γιερούς. Ἐπίστευσας λοιπὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι πτωχότερος καὶ ἀπὸ τοὺς δύο μας; Πλὴν θὲ νὰ εἰπῇς τάχα ὅτι ἔχει ἕνα τόσον λαμπρὸ σπῆτι, καὶ τόσα ἀσυμικὰ, καὶ ἀκόμη τόσα ἄλλα ἀκριβὰ πράγματα· αὐτὰ ὅμως ὅλα νὰ πωληθοῦν, οὔτε διὰ μιὰ πρέζα ταμπάκου δὲν ἠμποροῦν νὰ φθάσουν σ' ἐκείνους ὁποῦ χρεωστεῖ. Καλὰ λοιπὸν τὸν ἐδιαλέξατε τὸν μεσίτη· τίποτε δὲν τὸ ἔχει τῇ ἀληθείᾳ νὰ σᾶς φάγῃ ὅλο τὸ πρᾶγμα, χωρὶς νὰ ἠμπορέσητε νὰ τοῦ κάμετε τὸ παραμικρό.

— Εὐχαριστῶ ἀδελφέ! ὑπερευχαριστῶ· ὁ θεὸς σ' ἔστειλεν ἀντίκρυ μου. ὁ θεὸς σ' ἐφώτισε νὰ μὲ ξεμυστηρευθῇς αὐτὰ ποῦ τρέχουν· εἶδες ἐκεῖ κακὸν ὁποῦ ὀλίγον ἔλειψε νὰ πάθωμεν! ἀπεκρίθη ὁ Ὀβανὲζ εὐγνωμονῶν δῆθεν διὰ τὰς ὁποίας ἔλαβε πληροφορίας· πρὸς ἐπισφράγισιν δὲ τῆς περιεργείας του, ἐπρόσθεσε.

— Κ' ἔτζι λοιπὸν ὁ πιστεμένος του ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἔχει σκοπὸ νὰ τοῦ παίξῃ ἐκεῖν' ὁποῦ παιξεν αὐτὸς εἰς ἄλλους; ὁποῖος καὶ ἂν ἦναι, καλῆς μάνας γυιὸς πρέπει νὰ ἦναι. μὰ δὲν μοῦ λέγεις νὰ ζῇς ὡσὰν τὶ ἄνθρωπος εἶναι; ἀπὸ ποῦ βαστᾷ ἡ φύτρα του;

— Δανιὴλ λαφαζάνογλους, ὀνομάζεται· ἕνας νέος καλοκαμωμένος μὲ τὸ ψιλὸ μαῦρο μουστάκι· τὸ σπῆτι του εἶναι εἰς τὰ μέρη τοῦ Κοντοσκαλιοῦ. Πλὴν νὰ ἔχῃς καλὰ ὑστερνά! νὰ μὴν τύχῃ καὶ ἀναφέρῃς εἰς κἀνέναν αὐτὰ ὁποῦ σὲ εἶπα, διότι. . . .

Καὶ ὁ φιλαλήθης ὑπηρέτης διακόψας τῆς φράσεώς του τὸ ὑπόλοιπον, ἀνεπήδησεν εἰς τὴν θέαν τοῦ νεαροῦ Κυρίου του προπέμποντος τὸν Τραπεζίτην, ὅστις παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Ὀβανὲζ, ἀνεχώρησε πολλὰ ἐν ἑαυτῷ σκεπτόμενος ἀφορῶντα τὴν ἀθέμιτόν του ἀπόφασιν, ἀλλὰ καὶ δυσθυμῶν ταὐτοχρόνως, ὡς μὴ εὐχαριστήσας κατὰ τὰς ἐλπίδας του τὴν ἐπὶ τῶν πραγμά-

των τοῦ Μηνᾶ περιέργειάν τον· ὅτε δ' ἐξελθόντες τῆς οἰκίας διεκοίνωσε πρὸς αὐτὸν ὁ Ὀβανὲζ ὅσα παρὰ τοῦ ὑπηρέτου ἐπληροφορήθη, ὁ Τραπεζίτης ἐφρύαξεν ἀμέσως ὑπ' ἀγανακτήσεως, καὶ ἂν τὴν στιγμὴν ἐκείνην εὑρίσκετο ὁ Καλημερόπουλος παρών, βεβαίως δὲν ἤθελε διαφύγειν τὸν ἀκράτητον τοῦ Καραπὲτ θυμὸν μετὰ πολλῆς εὐκολίας.

Χάρις εἰς τὰς ραδιούργους πολυβουλίας του, καὶ εἰς τὸ γόνιμον καὶ ἐφευρετικὸν τοῦ πνεύματός του, πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν ἀναφανεὶς ἱκανὸς νὰ ὀψιπλουτίσῃ ὁ καταχθόνιος αὐτὸς ἄνθρωπος, πώποτε δὲν συνέπεσε νὰ ἴδῃ τὸ χρηματικόν του διακυβευόμενον, καὶ εἰς ῥιψοκίνδυνον θέσιν· ἀφ' ὅτου κατετάγη εἰς τὴν χορείαν τῶν συναδέλφων του Τραπεζιτῶν, κατ' ἀρχὰς μὲν μίκριστος κατὰ τὰς προκαταθετικὰς ἐνθήκας του, ἀκολούθως δὲ ὑπεραυξήσας ταύτας ἐν διαστήματι μικρῷ, καὶ ἤδη ἰσοδύναμος σχεδὸν μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων Τραπεζιτῶν τῆς πρωτευούσης, ἐσύναζεν ἀείποτε, καὶ ἐθησαυρολόγει πάντοτε, χωρὶς ποσῶς μέχρι τοῦδε νὰ γνωρίζῃ τί ἐστιν ἀπώλεια, ἔστω καὶ τοῦ ἑνὸς ὀβολοῦ· παρὰ πᾶσαν ὄθεν προσδοκίαν καταμαθὼν ἤδη τὴν δεινὴν τοῦ Καλημεροπούλου θέσιν, καὶ τὴν διακινδυνεύουσαν τοῦ χρηματικοῦ του κατάστασιν, ἐμάνη ὑπὸ τῆς χρηματομανίας του ὁ ἀκόρεστος, καὶ ἀμέσως τὴν στιγμὴν ἐκείνην διενοήθη νὰ τρέξῃ εἰς ἀναζήτησιν τοῦ πελάτου του, καὶ καταναγκαστικῶς νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ τὴν ἀπότισιν τῶν ὅσων τὸν ἐδάνεισεν· ἐν βεβαίᾳ δὲ ἐλλείψει χρηματικῆς καταμετρήσεως, νὰ λάβῃ ὑπὸ τὴν κατοχήν του ὅσα ἀξιότιμα σκεύη καὶ ἔπιπλα ἤθελεν εὕρειν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀθλίου ἐκείνου, αὐτὸς μόνος ἐκτιμῶν κατ' ἀρέσκειαν ἑκάστου τὴν ἀξίαν, ὡς ἡ ἀδιάκριτος διάκρισις τῆς μοχθηρᾶς καρδίας τὸ ἤθελε τὸν ὁδηγήσειν.

Ἀκολούθως ὅμως καταμετρήσας βαθυτέρως τὸν στοχασμόν του αὐτὸν, καὶ τὰς συνεπείας του ἀναλογισάμενος, εὗρεν αὐτὸν ὅλως ἀσύμφορον, ὡς οὐχὶ μόνον ἀκροσφαλῆ σχεδὸν, ἀλλὰ καὶ ὡς πα-

ρεμποδίζοντα ἄλλα σχέδιά του, σχέδια θηριώδη καὶ ἀνόσια· ἐφ' ᾧ καὶ κρίνας ἁρμοδιώτερον νὰ πορευθῇ ἀμέσως ἤδη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δανιὴλ λαφαζανίδου, ὃν λίαν καλῶς πρὸ πολλοῦ ἐγνώριζε, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν περὶ τὸ κλέπτειν ἀτολμίαν καὶ ἀνεπιτηδειότητα ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἤξευρε, νὰ προσποιηθῇ ὅτι στέλλεται ὡς πληρεξούσιος ἀντιπρόσωπος τοῦ Κυρίου Καλημεροπούλου ἵνα ἐνεργήσῃ ἄμεσον κατάσχεσιν τῆς ἐμπιστευθείσης πρὸς αὐτὸν παρακαταθήκης ἐκείνου, καὶ ἐν περιπτώσει ὁποιωνδήποτε τροπολογικῶν τοῦ Λαφαζανίδου ἀπαρνήσεων, νὰ ἐκφοβίσῃ αὐτὸν διὰ τῆς ἀστυνομίας, καὶ οὕτω νὰ κατορθώσῃ διὰ νὰ βάλλῃ εἰς χεῖρας ὅ,τι δυνηθεῖ. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα διαλογισάμενος, τὸν μὲν Ὀβανὲζ ἀπέλυσεν, ἀντ' ἐκείνου δὲ συνωδευθεὶς ὑπὸ δύο Ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, διηυθύνθη ἀμέσως πρὸς τὴν συνοικίαν τοῦ Κοντοσκαλίου, τὴν κατὰ τὸ δυτικονότιον τῆς μεγάλης ταύτης πρωτευούσης, ὅπου τοῦ ῥηθέντος Δανιὴλ Λαφαζανίδου ἡ οἰκία ἔκειτο.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Ἡ Φώρασις.

Νεανίας τις ὑπηρέτου φέρων ἐνδυμασίαν, καὶ ὡς λίαν ἀνυπομόνως περιμένων τινα φαινόμενος, ἵστατο πρὸ τῆς ἡμιανεωγμένης θύρας τοῦ οἴκου, ὅπου διευθύνετο ὁ Τραπεζίτης Καραπὲτ μετὰ τῆς συνοδείας του· ὅσον αὐτὸς, τόσον καὶ οἱ παρακολουθοῦντες αὐτὸν Ὀθωμανοὶ, ὅλως ἀδιαφορήσαντες εἰς τὴν ἐμπρόσεκτον τοῦ ὑπηρέτου στάσιν, εἰσῆλθον ἀγέρωχοι, πραγματικῶς διαγκωνίσαντες τὸν νεανικὸν αὐτοῦ βραχίονα, δι' οὗ ἐκράτει τὸ ἡμίκλειστον τῆς θύρας φύλλον.

Εἰς μίαν τοιαύτην ἀπρόοπτον περίστασιν μακρὰν τοῦ νὰ ἐναντιωθῇ τὸ παράπαν ὁ ἄπειρος ὑπηρέτης, ἐστοχάσθη νὰ ἀναβῇ εἰς τοῦ κυρίου του εὐθὺς, ὅπως προαναγγείλῃ τὴν αἰφνίδιον αὐτῶν ἄφιξιν, καὶ βιαίως ἀποσυρθεὶς μόλις ἠδυνήθη νὰ πατήσῃ τὴν πρώτην τῆς κλίμακος βαθμίδα· ἀμέσως πλὴν ἡ στιβαρὰ χεὶρ τοῦ Ἀρμενίου λαβοῦσα ἐκ τοῦ περιλαιμίου αὐτὸν, τὸν ἠνάγκασε νὰ καταβῇ ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου, ὅπου παρεδόθη πρὸς τοὺς Ὀθωμανοὺς εἰς προσωπικὴν κράτησιν· μὲ ἀκροθιγῆ δὲ βήματα ἀναβὰς τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος ὁ Καραπὲτ, καὶ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας προχωρήσας, μὲ προσεκτικὸν βάδισμα γαλῆς λίαν ἐμπροσέκτως διευθυνομένης πρὸς τὴν λείαν της, ὅμοιος αὐτῆς ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν τῆς ὀσφρήσεως ὀξύτητα, εἰς τὸ ἄνοιγμα τῆς πρώτης θύρας ἑνὸς δωματίου, εὗρεν ἀπέναντί του τὸν οἰκοδεσπότην καθήμενον χαμαὶ, καὶ ἐν πλήρει ὑγείᾳ ἐνασχολούμενον εἰς καταμέτρησιν χρημάτων οὐκ ὀλίγων τὴν ποσότητα.

Σπιθαμιαῖοι τὸ ὕψος σωροὶ ἀργυρῶν νομισμάτων ἐκάλυπτον

εἰς ἀρκετὴν περιφέρειαν τὸ ἀρτίως στερηθὲν ψιάθου, ἢ τάπητος, κεκοσμημένον τοῦ δωματίου σανίδωμα, πλησίον δὲ αὐτῶν ἐφαίνοντο φύρδην μίγδην ἐκκεχυμένα διαφόρων εἰδῶν ἐκ χρυσοῦ νομίσματα, καὶ οὐ μακρὰν τοῦ μεταλλικοῦ τούτου στοιβὰς χαρτονομισμάτων ἀξίας οὐ μικρᾶς, ἔδιδε πέρας εἰς τὸ πραγματικὸν τοῦ χρηματιστηρίου ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ὁ διευθυντὴς εἰς τὴν αἰφνίδιον τοῦ Ἀρμενίου παρουσίασιν ὅμοιος μὲ ἕνα κεραυνόπληκτον δὲν ἤξευρεν οὔτε τί νὰ κάμῃ, οὔτε τί νὰ εἴπῃ· ἔπεσον ἐκ τῶν χειρῶν του εὐθὺς τὰ ἄπερ ἐκράτει χρήματα, καὶ ἄφωνος καὶ ἀκίνητος ἵστατο χαίνων· ὁ Ἀρμένιος δὲ εἰς τὴν ἄλλην θέαν τοῦ χρηματικοῦ τούτου οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠκτινοβόλησαν ὑπὲρ τὸν ἐνώπιόν του χρυσὸν, καὶ μετὰ ζωηρωτάτου τόνου ὑπέλαβεν.

— Εἰς ἄριστον ἔργον βλέπω καὶ ἐνασχολεῖσθε Κύριε! ἴσως προελάβετε τὴν ἔλευσίν μου, καὶ ἐσπεύσατε νὰ ταχύνητε τὴν ἑτοιμασίαν σας.

Ὁ Λαφαζανίδης ἐσιώπα· ἔχαινε πάλιν· ὁ δὲ Τραπεζίτης ἐπανέλαβε.

— Θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἐμάθετε ἴσως ὅτι εἰμὶ ἐπιτετραμμένος νὰ ἐνεργήσω ἄφευκτον κατάσχεσιν τῆς παρ' ὑμῖν παρακαταθήκης τοῦ Κ. Καλημεροπούλου· ἐπειδὴ δὲ τὸ χρηματικὸν τοῦτο βεβαίως ἀφορᾷ τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς εὐγενείας του, φέρετέ μοι ὑμεῖς τοὺς ἐγγράφους ὑπολογισμούς σας ἀμέσως, ἐγὼ δὲ ἂς ἀρχίσω νὰ καταμετρήσω τὸ ποσὸν, διὰ νὰ ἴδωμεν ἐὰν ἦναι σύμφωνον μὲ τὸ τελευταῖον σας συγκεφαλαίωμα.

Καὶ δραξάμενος τοῦ χρυσίου ὡς ἄλλος ἰδιοκτήτης, ἤρχισε νὰ ἐξαιρῇ τὰ μεμιγμένα τῶν νομισμάτων εἴδη, θέτων ἕκαστα εἰς μέρος ἰδιαίτερον· ὁ Δανιὴλ ἐν τούτοις καίτοι εἰσέτι εἰς κατάστασιν ὡσανεὶ ἀγάλματος ἀπολελιθωμένου, οὔτε ὁμιλῶν οὔτε κινούμενος, εἰς τὴν ἀπὸ μέρους ὅμως τοῦ Τραπεζίτου πρόσψαυσιν τοῦ ἐκτεθειμένου ἐκείνου χρηματικοῦ, ἐσκίρτησεν ὡς πληγεὶς ὑπὸ κέντρου, ἀνεσυκώθη εἰς τοὺς πόδας, καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν

θῦραν· τὶς οἶδεν ὁποῖον τι διεννοήθη νὰ πράξῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνην· ἀλλὰ στοχασθεὶς ὅτι ἐξερχόμενος ἔξω τοῦ δωματίου ἤθελεν ἐκθέσειν εἰς μόνην τὴν διάκρισιν ἑνὸς ξένου τοσαῦτα χρήματα, ἠναγκάσθη νὰ παλινδρομήσῃ, καὶ ἐλθὼν ἐστάθη ἐνώπιον τοῦ χρηματολογοῦντος Καραπέτ.

— Ἐφέρετε τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα; ἠρώτησεν ὁ Τραπεζίτης ἰδὼν ἀσκαρδαμυκτὶ τὸν ἱστάμενον.

— Ὁποῖα ἔγγραφα; ἀντηρώτησε τέλος πάντων καὶ αὐτὸς βιασθεὶς νὰ λύσῃ τὴν σιωπήν.

— Τὸν ὑπολογισμὸν δηλονότι τῆς ληψοδοσίας σας·

— Ὁποίας ληψοδοσίας;

— Περίεργον! πρὸ πέντε ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα δὲν ἐλάβετε ὑμεῖς τὴν τιμὴν νὰ διευθύνητε τὸ κατάστημα τοῦ Κυρίου Καλημεροπούλου;

— Μάλιστα.

— Τὸ χρηματικὸν λοιπὸν· τοῦτο δὲν ἀνήκει εἰς τὴν νόμιμον ἰδιοκτησίαν τῆς εὐγενείας του;

— Μάλιστα.

— Ἰδοὺ λοιπόν· τὰ ἔγγραφα τῆς ἀπὸ πέντε ἐτῶν ληψοδοσίας σας ζητῶ νὰ μὲ παραστήσητε.

— Ταῦτα δὲν εὑρίσκονται τὴν ὥραν ταύτην ἐνταῦθα.

— Καὶ εὑρίσκονται ποῦ;

— Εἰς τὸ Κατάστημα.

— Εἰς τὸ Κατάστημα! καὶ διατὶ νὰ μὴν εὑρίσκεται καὶ τὸ χρηματικὸν ἐκεῖσε;

— Ἐπροθυμήθην νὰ ἐξασφαλίσω αὐτὸ καθ' ὁποιουδήτινος ἐνδεχομένου.

— Ψεύδεσαι Κύριε! καὶ τὸ νὰ ψεύδηται τις ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ καλῶς γνωρίζοντος τὰς ἐθιμοταξίας τοῦ Τραπεζιτικοῦ ἐπιτηδεύματος, εἶναι ἀληθῶς παράνοια ἐκ τῶν μεγίστων· τὰ ἔγγραφα λοιπὸν ἀμέσως· ἄλλως, ἀναγκάζομαι τὰ μὲν χρήματα ταῦτα νὰ παραλαβω ταύτην τὴν στιγμὴν, ὑμᾶς δὲ νὰ. . .

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν του, καὶ ὁ Δανιὴλ μένεα πνέων, ἐπειράθη, ἢ μᾶλλον ἐτόλμησε νὰ ἀπωθήσῃ ἐλάφρῶς τὸν Τραπεζίτην, ὑπολαβών.

— Οὔτε ὀβολὸν δύνασθε νὰ παραλάβητε σήμερον Κύριε· αὔριον ὅμως εἶμαι προθυμότατος· ἀφοῦ τοσαῦτα ἔτη τοσοῦτον ἀνυπόπτως ἔχαιρον τὴν ὑπόληψιν τοῦ Κυρίου Καλημεροπούλου, πρὸς τί ἡ τριαύτη δυσπιστία διὰ μίαν ἔτι ἡμέραν;

— Πρὸς τί; ἄθλιε! ἀνεφώνησεν ὁ Ἀρμένιος πειρώμενος νὰ τιμωρήσῃ τὴν τόλμην τοῦ Λαφαζανίδου, καὶ ἐπανέλαβε.

— Καὶ τολμᾷς ἀκόμη οὐτιδανέ! νὰ ἐπιβάλλῃς χεῖρα ἐπ' ἐμοῦ; Καλύψας δὲ διά τινος ὀθόνης τὸ ἐκτεθειμένον χρηματικὸν, ἔτρεξεν ἀμέσως μέχρι τῆς θύρας, καὶ προσεκάλεσεν Ὀθωμανιστὶ τοὺς δύο Ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους, εἰς τὴν θέαν τῶν ὁποίων ὁ δυστυχὴς Δανιὴλ ἐκ νέου ἰλιγγίασε.

— Ποῖος ἄλλος κατοικεῖ μετὰ σοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας ταύτης; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Καραπὲτ ἅμα ἐνεφανίσθησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐξουσίας.

— Ἐκτὸς ἐμοῦ καὶ ἑνὸς ὑπηρέτου, οὐδεὶς ἄλλος. ἀπεκρίθη μετὰ δειλίας ὁ ἔκπληκτος Δανιήλ.

— Ἡ δὲ οἰκογένειά σου;

— Λείπει πρὸ ἡμερῶν.

Καὶ μολονότι ἐκ πολλῶν φαινομένων ἦτο σχεδὸν βεβαιότατον ὅτι οἱ ὁλομελῶς κατοικοῦντες τὴν οἰκίαν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦσαν ἀπόντες, καὶ μόνος ὁ Λαφαζανίδης μετὰ τοῦ ὑπηρέτου του διέμενον ἐκεῖσε προσκαίρως, δυσπιστῶν ὅμως ὁ Τραπεζίτης διέταξεν ἕνα τῶν Ὀθωμανῶν νὰ περιέλθῃ ἄνω καὶ κάτω τὴν οἰκίαν, διὰ νὰ παρατηρήσῃ αὐταῖς ὄψεσιν ἂν ἀληθῶς μόνοι οἱ δύο ἐκατοίκουν ἐκεῖσε.

Δι' ὁριστικοῦ δὲ νεύματος διατάξας τὸν Δανιὴλ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δωματίου, ἔκλεισεν ἐπιμελῶς τὴν θύραν αὐτοῦ διὰ τῆς κλειδὸς, καὶ διαπεράσας σχοινίον εἰς τὸν ὀρειχάλκινον ἐπ' αὐτῆς κρίκον,

συνέδεσεν ἐπιτηδείως τὰς δύο αὐτοῦ ἄκρας, καὶ περιέπηξεν αὐτὸ εἰς σιδηροῦν τινα γόμφον λίαν στερεῶς ἐμπεπηγμένον εἰς τὸ θυροπλαίσιον· εἰς δὲ τοῦ κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ κομισθέντος κυρίου τὴν μικρὰν φλόγα προσεγγίσας τεμάχιον σημαντηρίου κηροῦ (βουλοκηρίου), ἄφησε νὰ πέσωσιν ἐπὶ τοῦ κόμβου ὃν ἀπετέλει ὁ τοῦ σχοινίου δεσμὸς, τρεῖς σταλαγμοὶ φλογεροὶ καὶ ζέοντες, καὶ ἐπιθέσας ἐπ' αὐτῶν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ σφραγίδα, εἶπε πρὸς ἕνα τῶν Ὀθωμανῶν ἀποτεινόμενος.

— Φρόντισον, Ἀγά! ὅπως διατηρήσῃς τὸν οἶκον αὐτὸν μέχρι πρωΐας ἀπλησίαστον ἀπὸ πᾶσαν γεννητὴν ψυχήν· ἐὰν δὲ εἰς τοῦτο ἀδυνατῇς σὺ μόνος, λάβε ἀκόμη ὅσους ἐκ τῶν συναδελφῶν σου θέλεις, καὶ περιόρισον τὸ μέρος αὐτό.

Καὶ ὁ μὲν Ὀθωμανὸς ὑψώσας τὴν δεξιὰν ἔφερεν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ στόματος καὶ τοῦ μετώπου εἰς σημεῖον ὑποταγῆς· ὁ δὲ Ἀρμένιος στρέψας τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν ἕτερον ὑπάλληλον, τὸν εὐσθενέστερον, ἐπανέλαβεν.

— Εἰς δὲ τὴν ἰδικήν σου ἐπιτήρησιν φίλε μου! ἀναθέτω τὸν ἄνθρωπον τοῦτον· μετὰ μίαν ὥραν ἀνάγκη νὰ εὑρεθῆτε εἰς ἓν τῶν καφφενείων ἔνδον τοῦ τζαμίου Σουλτὰν Βαγιαζίτ, ὅπου δὲν θέλετε μὲ περιμένειν ἐπὶ πολλὴν ὥραν· πρόσεξον ὅμως μὴ σὲ ἀπατήσῃ καθ' ὁδὸν καὶ δραπετεύσῃ, καθότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πᾶσα ἀπολογία σου ἀπαράδεκτος.

Εἰς τὸν λόγον αὐτὸν ῥίψας ὁ Ὀθωμανὸς περιφρονητικὸν ἓν βλέμμα ἄνωθεν ἕως κάτω ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀναστήματος τοῦ ἀτυχοῦς Λαφαζανίδου, ἐπέφερεν.

— Ὁπόσον δυστυχὴς ἤθελον εἶμαι ἐὰν ἐπέπρωτο ποτὲ νὰ πάθω ἀπὸ τοιαῦτα καθάρματα!

Καὶ ὠθήσας ἐλαφρῶς μὲν, ἀλλὰ μὲ βαρβαρικὸν σχεδὸν τρόπον τὸν ἀμηχανοῦντα Δανιὴλ, ἐπανέλαβεν.

— Ὁρίστε· ἂς ἰδῶμεν τὴν ῥάχιν σου.

Μέχρι τοῦδε ὁ δύστηνος νεανίας ἔβλεπε τὰ γινόμενα ἐν ἀντι-

σύχω σιγῆ, περιμένων νὰ ἴδῃ ὁποῖον ἔσεται τὸ τέλος ἑνὸς τοιούτου ἀπροόπτου ἀτυχήματος· ἀλλ' ὅτε ἤδη ἐγνώρισε τὴν βαρύτητα αὐτοῦ, ὅτε ἤκουσε τὴν σφόδρα δυσάρεστον τοῦ Ἀρμενίου πρότασιν, ὅτε ἠσθάνθη ἐπὶ τοῦ σώματός του τὴν στιβαρὰν χεῖρα τοῦ κολοσσιαίου τὸ ἀνάστημα ἀπαγωγοῦ του ἑτοίμου τὴν αὐτὴν στιγμὴν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ προσταχθὲν, παγετῶδες ῥῖγος ἐκυρίευσεν ὅλον του τὸ σῶμα, καὶ ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἱκετικῶς πρὸς τὸν Ἀρμένιον.

— Γνωρίζω ὅτι ἡμάρτησα Κύριε! συγχωρήσατε παρακαλῶ τὴν αὐθάδειάν μου· ὅ,τι ἐτόλμησα νὰ πράξω πρὸς ὑμᾶς, γνωρίσατε ὅτι ἦτον ἀποτέλεσμα τῆς αἰφνιδίου πρὸς ἐμὲ διαγωγῆς τοῦ Κυρίου Καλημεροπούλου. Ὅσον δὲ περὶ τῶν ἐγγράφων ὑπολογισμῶν μου, ἀκούσατε· ἐπειδὴ ἕνεκα τῆς προλαβούσης μικρᾶς ἀσθενείας μου εὑρίσκοντο οὐχὶ ἐν τάξει καλῇ, δὲν ἠθέλησα νὰ φέρω αὐτοὺς ὑπ' ὄψιν σας σήμερον εἰς τοιαύτην κατάστασιν· ἐπειδὴ ὅμως καὶ τοσοῦτον ἐπιμόνως τοὺς ἀπαιτεῖτε, δώσατέ μοι καιρὸν μέχρις ἑσπέρας, ὥστε νὰ σᾶς παρουσιάσω αὐτοὺς τακτικωτέρους ὅπωσοῦν· ὁποῖον ἄλλο λοιπὸν τὸ ἀσύγγνωστόν μου ἔγκλημα ὥστε νὰ περιφέρωμαι εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπαγόμενος ὡς κακοῦργος καὶ κατάδικος; καὶ ἑπομένως· ἀφοῦ τοσοῦτον ἀσπλάγχνως μὲ καταδικάζετε νὰ ἐκθέσω ἐμαυτὸν εἰς τὴν θέαν τοσούτου πλήθους οὕτως ἀτιμωτικῶς ἀπαγόμενον, τίνι τρόπῳ ἔπειτα δύναμαι νὰ συνάξω τὰ εἰς διάφορα μέρη ἐσκορπισμένα τοῦ καταστήματος χρήματα;

Ὁ χρηματομανὴς Καραπὲτ ἀκούσας ἤδη τὴν ὕπαρξιν καὶ ἄλλων ἀσυνάκτων χρημάτων, ἐτάνυσε περιέργως τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἠρώτησε·

— Καὶ εἶναι πολλὰ τὰ χρήματα αὐτά;

— Ἓν ἑκατομύριον ὡς ἔγγιστα.

— Ἓν ἑκατομύριον; μικρὰ πράγματα λοιπόν.

Καὶ διὰ μὲν τοῦ ἀδιαφόρου τούτου ὕρους του ἐράνη ὡς περι-

φρονῶν δῆθεν μίαν τοσαύτην σμικρότητα τοῦ ἐλλείποντος ἐκείνου χρηματικοῦ· ἐσωτερικῶς ὅμως μόνος αὐτὸς ἤξευρεν ὁπόσον ἐγλίχετο διὰ τὴν κατάσχεσιν καὶ τούτου, ἵνα ἀκολούθως ἐμφανίσῃ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην μικρόν τι μέρος ἐκ τοῦ ὅλου, καταβροχθίζων εὐσυνειδότως τὸ ὑπόλοιπον, κατὰ τὴν φυσικὴν πρὸς τὸ ἁρπάζειν μυσαρὰν ἕξιν του· ἐφ' ᾧ καὶ ἐσκέφθη ὅτι ἐὰν ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἰδιότροπόν του ἀπόφασιν τοῦ νὰ πέμψῃ τὸν Λαφαζανίδην ἀπαγόμενον μέχρι τινος, ἀπόφασιν δι' ἧς ἤλπιζε νὰ ἐκφοβίσῃ αὐτὸν πλειότερον, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀληθῶς τότε δὲν ἠδύναντο νὰ συναχθῶσι τόσον εὐκόλως τὰ τῇδε κἀκεῖσε ἐσκορπισμένα ταῦτα χρήματα, ἠδύνατο ἀκόμη νὰ λάβῃ καὶ ἄλλην φάσιν ἡ ὑπόθεσις, νὰ μεγεθυνθῇ δηλονότι, νὰ σκληρυνθῇ, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ καταντήσῃ εἰς τὰς δικαστικὰς αὐλὰς, ὅπου ἐπόμενον ἦτο νὰ κατασταθῇ ἀναγκαῖα καὶ ἡ προσωπικὴ παρουσία τοῦ ἰδιοκτήτου Μηνᾶ, καὶ εἰς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι αὐτὸς ἐζημιοῦτο πολλὰ, πάμπολλα, ἐκ τῶν ὅσων ἤλπιζε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς τοῦ Καλημεροπούλου ἀπουσίας. Ἀναγκαζόμενος ὅθεν νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὰς αἰτήσεις τοῦ Λαφαζανίδου, ὑπέλαβεν.

— Ἐὰν λοιπὸν συγκατατεθῶ εἰς τὰς προτάσεις σου, ὑπόσχεσαι ὅτι τὸ ἑσπέρας περὶ λύχνων ἀφὰς λαμβάνων ὅλα σου τὰ ἔγγραφα, θέλεις φέρειν αὐτὰ εἰς τὸ πλησίον ἐδῶ καφφενεῖον, ὅπου μετ' οὐ πολὺ φθάνων κἀγὼ, θέλομεν ἀμφότεροι διευθυνθεῖν ἐνταῦθα εἰς καταμέτρησιν καὶ παραλαβὴν τοῦ ποσοῦ;

— Μάλιστα· ὑπόσχομαι ἐξ ὅλης καρδίας.

— Ἔστω λοιπόν· εἶπε, καὶ διέταξε τὸν Ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν Δανιὴλ, καὶ νὰ μένῃ μετὰ τοῦ συναδέλφου του εἰς φύλαξιν τοῦ οἴκου, μέχρι δευτέρας αὐτοῦ διαταγῆς.

Μακρὰν πλέον τοῦ νὰ ὑποπτεύσῃ νέον τι δυστύχημα ὁ Λαφαζανίδης, δὲν ἔβλεπεν οὐδ' ἐπεθύμει ἄλλο τι, εἰμὴ τὴν στιγμὴν

τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ἀρμενίου. Ναὶ μὲν καὶ αὐτὸς ὤφειλε νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας μετ' ἐκείνου, ὡσαύτως καὶ ὁ ὑπηρέτης του, ἀφήνοντες αὐτὴν εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν δύο Ὀθωμανῶν μηδεμίαν γνῶσιν περὶ τοῦ ἐκεῖσε χρηματικοῦ ἐχόντων, ἀλλὰ πάλιν μετὰ μικρὸν ἐμελέτα νὰ ἐπιστρέψῃ, ἅμα ὁ Τραπεζίτης ἐμακρύνετο τῆς συνοικίας, καὶ ἐχάνετο εἰς τὰς ἀπειραρίθμους τῆς πρωτευούσης ἀτραπούς· ἐπιστρέφων δὲ τί εἶχεν ἄρα κατὰ νοῦν νὰ πράξῃ; ἰδοὺ· νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον διὰ τῆς πλαγίας καὶ κρυπτῆς αὐτοῦ θύρας, νὰ ἀναβῇ διὰ τῆς μακρᾶς καὶ παραμέρου κλίμακος, νὰ διακόψῃ τὸ ἀρτισφάγιστον σχοινίον, καὶ ἂν δὲν δυνηθῇ τὴν κλειδωνιὰν τοῦ δωματίου ἄνευ πολλοῦ κρότου νὰ συντρίψῃ, νὰ διαῤῥήξῃ τοὐλάχιστον ἓν μέρος τοῦ τείχους αὐτοῦ, καὶ εἰσερχόμενος νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ ὅλον τὸ χρηματικὸν, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ὅθεν εἰσῆλθεν.

Ἰδοὺ λοιπὸν τί ἐμελέτα νὰ πράξῃ ὁ ἄκακος νεανίας, τὸν ὁποῖον βεβαίως οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν πολὺ τὸν ἠδίκησαν νομίσαντές τον ἔνοχον ἀνοσιουργίας τινος· ὄχι! ὁ ἀπόνηρος δὲν εἶχε κἀνένα ἰδιοτελῆ σκοπόν· ὅλαι του αἱ προσπάθειαι ἔτεινον πρὸς τὸ νὰ ὠφεληθῶσιν ἀναξιοπαθοῦντα τινα ἄτομα, τὰ ὁποῖα λίαν βεβαίως ἐγνώριζεν ὅτι ὑπῆρξαν ἀνιλεῆ θύματα τῆς ἀτέγκτου καρδίας τοῦ Καλημεροπούλου· ἀλλὰ ποσάκις ἡ φθονοῦσα τύχη δὲν ἀνέτρεψε τοσαῦτα τῶν ἀνθρώπων ἐπινοήματα, ὕστερον ἀπὸ πολυχρονίους ἀγῶνας οὐ μακρὰν τῆς ἀκμῆς των πλησιάσαντα. Ἐν τοιοῦτον λοιπὸν ἠκολούθησε καὶ εἰς τὸν ἀγαθὸν Δανιὴλ, ὅπερ ὑπέρπολυ κατέθλιψε τὴν εὐαίσθητον καρδίαν του.

Ἐν ᾧ οὗτος μὲν προεπορεύετο καταβαίνων τὴν κλίμακα, ὁ δὲ Ἀρμένιος ἠκολούθει ποτὲ μὲν ἐπενθυμίζων εἰς αὐτὸν τὴν μέχρι τῆς ἑσπέρας ὑπόσχεσίν του, καὶ ἐκφοβίζων ταὐτοχρόνως τὴν ἐλαχιστοτέραν του παρακοὴν διὰ τιμωρητικῶν ἀπειλῶν, ποτὲ δὲ διατάττων τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους ἵνα μὴ σαλεύσωσιν οὐδὲ στιγμὴν ἐκ τοῦ ἔξω τῆς θύρας πετρίνου καθίσματος, αἴφνης φω-

ναὶ ἄτακτοι, φωναὶ ὄχλου μακρόθεν ἠκούσθησαν πρὸς τὰ πρόσω βαθμιδὸν διευθυνόμεναι, καὶ ὁ Τραπεζίτης διέκοψεν ἀκουσίως τὴν πορείαν του, ἵνα πληροφορηθῇ τί τὸ αἴτιον αὐτῶν.

— Μωρὲ τοῦ Διαβόλου τὸν παληάνθρωπον! ἔλεγεν ὁ εἷς πρὸς τοὺς ἄλλους γραικοχυδαϊστί· νὰ μὰς κάμῃ τόσην ὥραν νὰ φυλάγωμεν! οὔτε μιὰ πιθαμὴ νὰ μὴν τὸν ἀφήσωμεν ν' ἀλαργάρῃ ἀπὸ τὸ καΐκι, ἂν δὲν πάρωμεν τὸ παξίσι μας διπλόν.

— Μόνον τὸ παξίσι; ἀμὴ τὸν κόπον μας; μήπως εἴμεθα ἡμεῖς ἐδικοί του χαμάλιδες νὰ τοῦ κουβαλῶμεν τὰ καλήτερά του πράγματα τόσον δρόμον ἀπ' ἐδῶ ἕως σ' τὴν σκάλαν; ἀπεκρίθη δευτέρα φωνή.

— Νὰ παρ' ὁ Διάβολος καὶ τὸ παξίσι, καὶ τὸν κόπο· ἐπέφερε τρίτος τις, ὅστις ἐκ τῆς λιγυρᾶς φωνῆς του ἐφαίνετο ὁ νεώτερος. Νὰ χάσω ἐγὼ τώρα τόσας ὥρας τοῦ κακοῦ ἐδῶ εἰς τὰ βρωμοσόκακα τῆς Πόλις, ἐν ᾧ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἤθελα νὰ ἦμαι ξαπλωμένος σ' τὸν παχὺ τῆς καρυδιᾶς μου ἴσκιο, μὲ τὴν κανάτα γεμάτη ἀπὸ τὸ ἀθάνατο μαῦρο κρασὶ τοῦ κουμπάρου μου γέρω Γιαννούλη σ' τὸ ἕνα πλάγι μου, καὶ σ' τὸ ἄλλο μὲ τὴν ἀγαπημένη μου γειτονοπούλα, ποῦ ἐγὼ νὰ τὴν χαρῶ!

Καὶ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ποτοῦ, καὶ τῆς ἀγαπητῆς του, ἐξέβαλε κραυγὴν σφόδρα ἐξυτάτην, οἵαν συνηθίζουσιν οἱ τοιαύτης κλάσεως ἄνθρωποι εἰς τὰς εὐθυμίας καὶ εὐωχίας των.

— Ἔνοια σου παιδί μου! ἔννοια σου· ὑπέλαβεν ἕτερος, τοῦ ὁποίου οἱ λόγοι ἐδείκνυον πολυχρονιωτέραν ἐπὶ τῶν πραγμάτων πεῖραν· ποτέ του ἂς μὴν εἰπῇ κἀνεὶς ὅτι τὰ καλὰ καὶ τ' ἀγαθὰ ἔρχονται σ' τὸν ἄνθρωπον χωρὶς κόπον, καὶ χωρὶς κούρασιν. Ὅταν μὲ τοῦ προσώπου σου τὸν ἱδρῶτα λίγο πολὺ γεμίζῃς τὸ πουγγάκι σου, τότε νὰ ἰδῇς πῶς ὅλα τὰ καλὰ πετοῦν κ' ἔρχονται σ' τὰ ποδάρια σου μοναχά τους· ἀλλειῶς ὅμως, καὶ ὁ γέρω Γιανούλης ὁ κουμπάρος σου τίποτε δὲν τὸ ἔχει νὰ σοῦ στείλλῃ πίσω τὴν κανάτα εὔκαιρη, κ' ἡ ἀγαπημένη σου γειτονοπούλα νὰ σοῦ γυρίσῃ τὴν ῥάχι, καὶ νὰ κυτάξ' ἀλλοῦ.

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα λέγοντες, ἔκραζον, ἐγέλων, ὕβριζον τῆς ἀργοπορίας των τὸν αἴτιον, καὶ προχωροῦντες ὁλονὲν οὕτως ἀλαλάζοντες, ἔφθασαν μέχρι τῆς θύρας τοῦ οἴκου, ὅτε ὁ μὲν Ἀρμένιος μὴ γνωρίζων καλῶς τὴν γραικικὴν ἀπέδωσε τὴν αἰτίαν τῆς θορυβώδους ταύτης ἀλαλαγῆς εἰς κἀνὲν μεθυόντων ἀπόσπασμα ἀρτίως ἐκ τῶν καπηλείων ἀναχωρῆσαν, καὶ τὶς οἶδε ποῦ ἀλλαχοῦ διευθυνόμενον· ἀλλ' ὁ ἄθλιος Λαφαζανίδης γνωρίσας καλῶς τὴν ἀληθῆ τοῦ πράγματος αἰτίαν, κατεκυριεύθη καὶ πάλιν ὑπὸ ἀνεκφράστου ἀθυμίας καὶ θλίψεως, καὶ ἂν δὲν ἐφοβῆτο μὴ διὰ τῆς τόλμης του παροξύνῃ τὴν φιλύποπτον τοῦ Τραπεζίτου καρδίαν, ἀφεύκτως ἤθελε τολμήσει νὰ ζητήσῃ παρ' ἐκείνου τὴν ἄδειαν διὰ νὰ ἐξέλθῃ πρῶτος αὐτὸς εἰς τὴν ὁδὸν, ἵνα ἀπέλθῃ δῆθεν ὅσον δυνατὸν ταχύτερον πρὸς παραλαβὴν καὶ μέχρι τῆς ἑσπέρας τακτοποίησιν τῶν ζητουμένων ἐγγράφων, καὶ οὕτω ἁπάντων αὐτοὺς ἐρχομένους ἐμποδίσει τὴν πρὸς τὰ πρόσω αὐτῶν πρόοδον· πλὴν ποῦ ἠδύνατο νὰ καμμύσῃ τὸν ἀκοίμητον τοῦ Τραπεζίτου ὀφθαλμόν!

Τὸ ῥόπτρον ἐν τούτοις τῆς θύρας ἀνὰ χεῖρας λαβόντες οἱ ἀνυπόμονοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, ἔκρουον αὐτὴν δι' αὐτοῦ ὅσον ἠδύναντο βεβιασμένως, καὶ ταὐτοχρόνως μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔκραζον λέγοντες εἷς μετὰ τὸν ἄλλον.

— Ἔ, Κύριε! ποῦ εἶσαι!

— Ἔ, Τζελεπῆ! τζελεπῆ! δὲν ἀκοῦς!

— Μὰ δὲν μᾶς λέγεις Ἀδελφέ! ὅτι θὰ μᾶς καταντήσῃς τὰ μεσάνυκτα νὰ φθάσωμεν σ' τὰ σπήτια μας;

Ἐν ᾧ δὲ ἕκαστος αὐτῶν ἐπλήρου φωνῶν τὸν ἀέρα πρὸς τὸν ἀφανῆ οἰκοδεσπότην ἀποτεινόμενος, μηδόλως ἤδη ἀμφιβάλλων ὁ Καραπὲτ ὅτι περὶ μόνου τοῦ Δανιὴλ ἡ ἀλαλαγὴ ἐκείνη ἐγίνετο, κλίνας μικρὸν τὴν κεφαλὴν ἠρώτησεν αὐτὸν σιγαλέως.

— Τί σὲ ζητοῦν οἱ μαινόμενοι οὗτοι ἄνθρωποι;

— Τίποτε· οἱ ἀνόητοι δὲν ἠξεύρουν τὶ λαλοῦν· ἀπεκρίθη μὲ

φωνὴν περίτρομον, καὶ εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ ἐφάνη προσωποποιημένη ἡ ἐνοχὴ καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν πραγματικότητα καὶ μολοντοῦτο ἐπανέλαβεν.

— Ἀρκεῖ ἡ ἄδειά σας διὰ νὰ ἐξέλθω τῆς θύρας, καὶ ἀμέσως θέλετε τοὺς ἰδεῖν σκορπιζομένους ὡς ἀγέλην κοράκων.

Ὁ πονηρὸς ὅμως Τραπεζίτης τὸν ὁποῖον βεβαίως δὲν διέφυγεν ἡ προσωπικὴ τοῦ Λαραζανίδου ἀλλοίωτις, μηδὲν ἀποκριθεὶς ἔνευσε διὰ τῆς χειρὸς πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ μένωσιν εἰς τὰς θέσεις των, καὶ καταβὰς τὴν κλίμακα ἤνοιξε μόνος τὴν θύραν, καὶ ἰδοὺ ἔμπροσθέν του πέντε κωπηλάται Γραικοὶ ἀναστήματος εὐμεγέθους.

— Ποῖον ζητεῖτε καλοί μου χριστιανοί; ποῖον θέλετε; ἠρώτησε ταπεινοπρεπῶς, ὡς ἐλπίζων διὰ τοῦ μειλιχίου τούτου ὕφους του νὰ ἑλκύσῃ αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν, καὶ νὰ πληροφορηθῇ εὐκόλως ὁποῖα τὰ μεταξὺ αὐτῶν, καὶ τοῦ ὁποίου ἐζήτουν.

Εἰς τὴν θέαν τῆς εὐσχήμονος καὶ κομψοπρεποῦς τοῦ Τραπεζίτου ἐνδυμασίας, διδούσης τόνον εἰς τὴν πραγματικὴν τοῦ ἀναστήματός του κομψότητα ἐσίγησαν οἱ θορυβοῦντες, καὶ εἷς μόνος ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν εὐσεβάστως ἀπεκρίθη.

— Αὐθέντα μου! τὸν νοικοκύρην τοῦ σπητιοῦ αὐτοῦ θέλομεν· δὲν εἶν' ἐδῶ;

— Ὄχι παιδιά μου! κατὰ τὸ παρὸν λείπει· ἀλλὰ μετὰ μίαν ὥραν, ἢ τὸ πολὺ, μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ἔρχεται ἀφεύκτως.

Εἰς μιᾶς τοσαύτης ἀργοπορίας ἄκουσμα δὲν ἠδυνήθησαν οἱ βιαζόμενοι ἁλιδρομεῖς νὰ μὴν ἀποδείξωσι τὴν κορυφωθεῖσαν ἀγανάκτησίν των, λίαν μεμψιμοίρως ὑποντοθορίσαντες.

— Μιὰ μισὴν ὥρα! καὶ ποιὸς θὰ καθήσῃ νὰ τὸν περιμένῃ μιὰ μισὴν ὥραν!

— Καὶ ἦτον ἀνάγκη νὰ τὸν ἰδῆτε τόσον ὀγρήγορα;

— Καὶ ἂν δὲν ἦτον ἀνάγκη, ἐρχόμεθα τόσοι ἄνθρωποι ἕως ἐδῶ, τόσον δρόμον;

— Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ βιάζεσθε τόσον, εἰπῆτε με εἰς τί ἠδύνατο ἐκεῖνος νὰ σᾶς ὠφελήσῃ, ὥστε νὰ σᾶς κάμω ἐγὼ τὸ ἴδιον, ἂν ἠμπορέσω.

— Τί θὰ μᾶς κάμῃς ἡ αὐθεντιά σου! ἡμεῖς οὔτε ἐλεημοσύνην ἤλθομεν νὰ ζητήσωμεν, οὔτε καμμίαν δουλειὰ ἔχομεν διὰ νὰ μᾶς παρασταθῇ· ἐκεῖνος ἂν ἔχῃ τὴν ἀνάγκην μας, ἂς ἔλθῃ μόνος του νὰ μᾶς παρακαλέσῃ· πλὴν τὸ κακὸν εἶναι ὁποῦ ἐχάσαμεν τὴν ἡμέραν μας ἐξ αἰτίας του, κ' ἐμείναμεν ἀπὸ τὰ σπήτια μας ὡς αὐτὴν τὴν ὥραν· ὑγεία, ὅμως καὶ ὑπομονή.

Καὶ ἔστρεψαν πρὸς ἐπιστροφὴν τὰ βήματά των· ἀλλὰ πρὶν ἔτι προχωρήσωσιν ἐπανέλαβον.

— Μὴ λησμονήσητε ὅμως νὰ τὸν εἰπῆτε ὅταν ἔλθῃ, ὅτι ἀπόψε τὸ καράβι συκώνεται χωρὶς ἄλλο, καὶ καθόλου δὲν τὸν περιμένει· ἂν λοιπὸν ὁ μισευμός του ἐμποδίσθηκε κατὰ τὸ παρὸν, ἂς τρέξῃ τὸ γρηγορώτερο νὰ ξεπαρκάρῃ τὸ σπητικό του, γιὰ νὰ μὴν τὸ κουβαλήσουνε οἱ παλιάνθρωποι μαζή τους· ὅποιος δὲν φοβεῖται ἀπὸ καραβιώτας δὲν εἶναι σωστὸς ἄνθρωπος· καὶ ἔπειτα ξέρετε τί εἶναι ὅλοι τους ἐκεῖ μέσα; τοῦ σχοινιοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ· ἀπόψε μετὰ τὰ μεσάνυκτα εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὲ νὰ τραβίξουν σίδηρον· τοῦ τὰ λέγετε λοιπὸν αὐτὰ διὰ νὰ τὰ γνωρίζῃ ὁ ἄνθρωπος, καὶ νὰ τρέξῃ χωρὶς ἀργοπορίαν σ' τὴν φαμίλια του· φαμίλια βλέπετε, χωρὶς ἄνδρα, χωρὶς ἀρσενικὴν ψυχὴν γιὰ τὸν τύπον κἄν· καὶ μάλιστα νὰ 'χῃ μαζή της καὶ τόσο βίος.

Καὶ ἤρχησαν νὰ βαδίζωσιν.

Ἀλλ' ἡ περιέργεια τοῦ Τραπεζίτου ἐρεθισθεῖσα ἔτι μᾶλλον ἐκ τῶν ἀσαφῶν φράσεων τῶν ἀναχωρούντων κωπηλατῶν, ἐβίασεν αὐτὸν νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτοὺς μέχρι μικροῦ διαστήματος, ὅπου καλέσας τὸν πρεσβύτερον πλησίον του, ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ κόλπου του ἓν χρυσοῦν νόμισμα εἴκοσι γροσίων ἀξίας, καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῷ εἰπών.

— Διὰ νὰ μὴ χαθοῦν ὁλωσδόλου ἐπὶ ματαίῳ οἱ κόποι σας,

λάβετε τὴν μικρὰν ταύτην προσφορὰν διὰ τὸ ποτὸν τῆς ἐσπέρας σας· ἀλλ' ἤθελον νὰ σᾶς παρακαλέσω περὶ ἑνὸς πράγματος πολὺ εἰς ἐμὲ ἀναγκαίου, καὶ τὸ ὁποῖον, εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἄνθρωποι ὡς ὑμεῖς μὲ ἀληθῶς χριστιανικὴν ψυχήν, δὲν θέλετε ἀναμφιβόλως μοὶ τὸ ἀρνηθεῖν. Χθὲς κατὰ πρώτην φορὰν ἠξιώθην κατὰ καλήν μου τύχην νὰ γνωρίσω τὸν Κ. Λαφαζανίδην, λαβὼν μὲ ἐνοίκιον ταύτην του τὴν οἰκίαν διὰ χρόνον ὁλόκληρον· ὑποσχεθεὶς δὲ νὰ πληρώσω σήμερον πρὸ μεσημβρίας τὸ συμφωνηθὲν τοῦ ἐνοικίου ποσὸν, δὲν συνέπεσε νὰ μάθω τὴν μελετωμένην του ἀναχώρησιν. Κατὰ κακὴν λοιπὸν τύχην ἐπιστρέψας σήμερον ὁ ὑπηρέτης μου ἀπὸ τὰς συνάξεις του ἄνευ ὀβολοῦ, ἕνεκα τῆς ἐκ τῶν καιρικῶν ἀνωμαλιῶν ὁλοτελοῦς στάσεως τῶν ἐμπορικῶν μας πραγμάτων, ἔμεινεν ἡ πληρωμὴ ἐξ ἀνάγκης δι' αὔριον, καὶ ὁ εὐγενὴς αὐτὸς ἄνθρωπος μηδεμίαν ἀποδείξας μοι δυσαρέσκειαν, ἀνεχώρησεν εἰς ἄλλας του βεβαίως ὑποθέσεις. Τὴν στιγμὴν ὅμως ταύτην ὅτε ἀκούω ἀπὸ στόματός σας τὴν διὰ σήμερον προσδιωρισθεῖσαν ἀναχώρησίν του, ὅτε βλέπω τὴν ἀπουσίαν του εἰς τὸν κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἰδίου σημερινὸν ἐρχομόν σας, καὶ τὸ ὀλεθριώτερον, ὅτε μανθάνω τὸ προσδοκώμενον κατὰ τῆς οἰκογενείας του δυστύχημα, ταῦτα πάντα μὲ καταντῶσιν εἰς ὑποψίαν πολλὴν, μήπως ὁ αἴτιος τῶν ἀτυχημάτων τούτων, καίτοι μὴ θέλων, εἶμαι ἐγὼ, μὴ πληρώσας σήμερον κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν μου. Διὰ τοῦτο λοιπὸν σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ πληροφορήσητε ὅ,τι γνωρίζετε περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὥστε ἐὰν μόνη τοῦ χρηματικοῦ ἡ ἔλλειψις ἐτέφερε τὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐμπόδιον, νὰ τρέξω τώρα ἀμέσως εἴς τινας τῶν φίλων μου, καὶ ἐξοικονομῶν παρ' αὐτῶν ἓν προσωρινὸν δάνειον, νὰ πληρώσω τὸ πρὸς αὐτὸν χρέος μου, καὶ οὕτως εὐκολύνων τὰς δυσκολίας του, νὰ τὸν παραβιάσω νὰ τρέξῃ ὅσον τάχος πρὸς τὴν ἐγγὺς τοῦ κινδύνου οἰκογένειάν του.

Καὶ διὰ τῆς πολυπλόκου ταύτης φιλανθρωπικῆς δῆθεν ἐπιδείξεως, καὶ μάλιστα διὰ τῆς προηγουμένης χρηματικῆς δωρεᾶς,

καίτοι μὲν μικρὰς, ἀλλὰ μ' ὅγκα σιμαινούσης παρὰ ταῖς κλάσεσι τῶν τοιούτων ἀνθρώπων, κατώρθωσε νὰ δελεάσῃ τὸν κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο ἀπόνηρον κωπηλάτην, καὶ νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ ὅσα ποσῶς δὲν ὑπωπτεύθη.

— Καὶ πόσα γρόσια κάμνει τὸ ἐνοίκιον; ἠρώτησεν ὁ ἁλιδρομεὺς, ἐγκολπίσας τὸ νόμισμα.

— Ἓξ χιλιάδας γρόσια δι' ἕνα χρόνον ὁλόκληρον· τοιαύτην συμφωνίαν ἔχομεν.

Εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς ποσότητος ταύτης μειδιάσας ὁ κωπηλάτης, ὑπέλαβε.

— Καὶ τάχα στοχάζεσθε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔχει ἀνάγκην τόσων ὀλίγων χρημάτων;

— Δὲν ἠξεύρω· σᾶς εἶπον ὅτι χθὲς κατὰ πρῶτον ἐγνωρίσθημεν.

— Τὸ λοιπὸν ἡσυχάσατε, καὶ μάθετε, ὅτι αὐτὸς μὲ τὴν κατάστασιν ὁποῦ ἔχει, εἶναι ἀρκετὸς ν' ἀγοράσῃ ὅλον τὸ νησί μας· μία ἑβδομάδα τώρα ὁποῦ καθημερινῶς κουβαλοῦμεν τὰ πράγματά τ σ' τὸ καράβι, καὶ τελειωμὸν δὲν εἶχαν· καὶ τί πράγματα! τί ἀξιόλογα πράγματα! ἀσημικὰ θέλετε; μαλαγματικά; διαμαντικά; τί νὰ ἐζητούσετε καὶ νὰ μὴν εἶχεν· ἂν εἰπῆτε διὰ ρουχικὰ, ἄλλο νὰ τ' ἐβλέπετε μὲ τὰ μάτια σας, καὶ ἄλλο νὰ τ' ἀκούσητε ἀπὸ ἡμᾶς· σωσταῖς δεκαπέντε κασέλαις ἀσήκωταις, ὅλαις γεμάταις ἀπὸ σάλια τῆς Χιντίας βαρυὰ, καὶ ἀπὸ μεταξωτὰ τῆς Φραγγιᾶς ἄλοπα, ὁλοκαίνουργα. Τί τὰ θέλετε; ὅταν ὁ κουμερκιάρης (τελώντς) ἄνοιγε νὰ ἰδῇ τὸ τί ἔχει μέσα ἡ κάθε μιὰ ἀπὸ ταῖς κασέλαις ἐκείναις διὰ νὰ πάρῃ τὸ διαταγμένο του, τὰ ἐδικά μου τὰ μάτια ἐσκοτίσθηκαν πλέον βλέπε βλεπε τόσον θησαυρόν· τί κάθεσθε λοιπὸν καὶ μὲ λέτε τοῦ λόγου σας! Ἕνας τοιοῦτος ἄνθρωπος εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τὸ ταξίδη τ διὰ ἓξ χιλιάδες ψωρόγροσα;

Εἰς τοὺς καθ' ὑπερβολὴν μεγαλοποιηθέντας τούτους λόγους τοῦ

νησιώτου κωπηλάτου, μακαρίσας διὰ τῆς διανοίας του ὁ Ἀρμένιος τὴν περίστασιν ἥτις τοσοῦτον ἐγκαίρως ἔφερε τοὺς ἀνθρώπους τούτους ἐκεῖσε, ἠρώτησεν ἐκ νέου.

— Καὶ ἀναχωρεῖ διὰ ποῦ ἄραγε;

— Διὰ τὴν Σμύρνην.

— Τὸ δὲ πλοῖον ποῦ εὑρίσκεται κατὰ τὸ παρόν;

— Κατάντικρυ εἰς τὰ νησιά μας· ἀναμεταξὺ σ' τὴν Χάλκη καὶ σ' τὴν Πρίγγιπο.

— Ὅταν λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος δὲν εὑρίσκεται εἰς ἀνάγκας καθὼς ὑπώπτευσα, ἂς μένῃ καὶ ἐγὼ ἀμέριμνος· σᾶς εὐχαριστῶ.

Καὶ φιλικῶς σφίγξας τοῦ κωπηλάτου τὴν χεῖρα, ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια πλήρης μελλούσης ἐνεργητικότητος, φαιδρὸς τὴν ὄψιν, καὶ ἀδυσώπητος τὸ βλέμμα.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Ἡ κατάσχεσις.

Ἐν ᾧ δὲ μὲ στερεὸν κατακτητοῦ βῆμα ἀνέβη τὴν κλίμακα, καὶ ἤρχισε νὰ ἀποσφραγίζῃ τοῦ δωματίου τὴν θύραν, ἐφάνη εὐθὺς ἐνώπιόν του ὁ Λαφαζανίδης πάντῃ ἀπτόητος, πλήρης εὐψυχίας, καὶ ἀνυποκρίτου γενναιότητος, ὅστις ἀκούσας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους πάσας τοῦ κωπηλάτου τὰς ἐξηγήσεις, καὶ στοχασθεὶς ὅτι πᾶσα ἄλλη ἀπόπειρα περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἀνενόχου καὶ δικαίου σκοποῦ του καθίστατο περιττή, ὡς μὴ δυναμένη πλέον καταπεῖσαι τὸν ἤδη φωτισθέντα Ἀρμένιον, ἔσπευσε νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὸ ἀτυχὲς τοῦτο δρᾶμα, εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος μὲν χάριν τῶν θυμάτων τοῦ Καλημεροπούλου δὲν ἐδίστασε νὰ ταπεινωθῇ λαμβάνων ἀνοσίου καὶ ἀτίμου ἀνθρώπου πρόσωπον, ἡ εἰμαρμένη δὲ, ἡ πολλάκις ἀδιάκριτος εἰμαρμένη πεισματωδῶς ἀντιτάξασα τὴν ἀκαταμάχητόν της ἰδιοτροπίαν, δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ἀνακαλύψῃ μίαν ἀπάτην φιλάνθρωπον.

Μέχρι λοιπὸν πρὸ μικροῦ ἐψεύδετο, ἐτροπολόγει, παρεκάλει· ἀλλ' ὅτε ἤδη τὸ παραπέτασμα τῆς δραματικῆς σκηνῆς κατέπεσε, πρὸς τί πλέον τὰ ψεύδη, αἱ τροπολογίαι, καὶ αἱ παρακλήσεις; διὸ καὶ ἅμα εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς τὸν ἀποσφραγισθέντα θάλαμον, ὁ μὲν μὲ βλέμμα αὐστηροτάτου καὶ ἀδυσωπήτου δικαστοῦ, ὁ δὲ μὲ μίαν ἐπηρμένην καὶ ἀξιοπρεπῆ κατήφειαν, μᾶλλον τὴν ἐκ τῆς ἀποτυχίας θλῖψιν περιζωγραφοῦσαν, παρὰ τὴν ταπείνωσιν τοῦ ἐγκλήματος.

— Ἔπραξα Κύριε! εἶπεν ἀνυπομόνως· πᾶν ὅ,τι καὶ ὑμεῖς βεβαίως ἠθέλετε πράξειν ἐὰν κατείχετε τὴν θέσιν μου· ἡ τύχη ἡ

εἰς πολλοὺς δ:ξιὰ κατὰ τοιαύτας περιστάσεις, ἠθέλησε νὰ φανῇ εἰς τὴν ἐπιχείρησίν μου ταύτην ἄκρως ἀλλοπρόσαλλος. Ὑπομονή· ἤδη δὲ τὶ μέλλει γενέσθαι; τὶ ὀφείλω κατὰ τὸ παρὸν νὰ πράξω ὅπως εὐχαριστήσω τὰς ἀπαιτήσεις σας; λέγετε, ἀποφασίσατε, καθότι ἡ ὥρα παρέρχεται, καὶ ἐγὼ ὅσον τάχος ἀναγκάζομαι ν' ἀπέλθω πρὸς τὴν οἰκογένειάν μου ἥτις διακινδυνεύει, ὡς ἐπληροφορήθητε.

Ἄκρως ἀπορήσας ὁ Τραπεζίτης διὰ τὴν παράδοξον παῤῥησιαστικότητα τοῦ τοσοῦτον ἐνόχου Δανιὴλ, ὑπέλαβε γελῶν μὲν, ἀλλὰ καὶ διατηρῶν ταὐτοχρόνως τὴν ἀγέρωχόν του ἀξιοπρέπειαν.

— Κἄτι παραπολὺ τρέχεις Κύριε κατεσπευσμένε μου! πρόσεχε μὴ ἐκ τῆς πολλῆς σου βίας ἐξολισθήσας ἐμπεριπέσῃς εἰς τοῦ Ἅ,δου τὸ βάραθρον· τρισάθλιε!

Καὶ ἐξετόξευσε βλέμμα βλοσυρὸν ἐπὶ τῶν ἀτρομήτων ἐκείνου βλεμμάτων.

Ἀλλ' ὁ νεανίας μηδόλως προσέξας εἰς τὸ πικρὸν τῆς εἰρωνείας καὶ τῆς ὕβρεως, ἐπανέλαβε.

— Μὲ κακοφαίνεται Κύριε! νὰ σᾶς βλέπω οἰκειοποιούμενον καὶ τὰ δύο ταὐτοχρόνως δικαιώματα, καὶ τὸ τοῦ ἐνάγοντος δηλονότι, καὶ τὸ τοῦ δικαστοῦ· καὶ πολὺ ὑποπτεύομαι ὅτι ἂν ἡ ἐξουσία σᾶς ἐπεχορήγει καὶ τὸ τοῦ δημίου, ἄνευ πολλῶν ἐνστάσεων ἠθέλετε τὸ παραδεχθεῖν ἀμέσως.

— Μάλιστα, ξηρὰ κεφαλή! καὶ τὶ ἄλλο εὐχαριστότερον τοῦ νὰ τιμωρήσω ἰδίαις χερσὶ σὲ τὸ λυσσῶδες θηρίον τὸ μὲ δορὰν προβάτου τὴν κοινωνίαν λεηλατοῦν;

— Πολὺ καλά· πλὴν ἐγὼ ἂν ἤμην ἤδη εἰς τὴν θέσιν σας, ἤθελον πράξειν ἄλλως πῶς· δηλονότι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην δὲν ἤθελον κάμειν χρῆσιν οὐδενὸς τῶν τριῶν αὐτῶν.

Μὴ ἐννοήσας ὁ Τραπεζίτης τὴν ἀσαφῆ τῶν λόγων τοῦ Λαφαζανίδου ἔννοιαν, ἠτένισεν αὐτὸν μετὰ σιωπῆς, ἀπορίαν ἐμφαινούσης.

— Λοιπὸν θέλετε νὰ ἐξηγηθῶ σαφέστερα; ἰδού· ἐπανέλαβεν ὁ Δανιὴλ, καὶ ἐξηκολούθησε.

— Τὸ κοινὸν τῶν νόμων δίκαιον, συμφώνως μὲ τὴν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐπιστασίαν σας, καὶ αὐτὸ, καὶ ὑμεῖς ὁμοίως, θέλει, καὶ θέλετε, ὥστε πᾶσα παρακαταθήκη δοθεῖσα εἰς ἄνθρωπον προηγουμένως μὲν ἀνεπίληπτον χαίροντα χαρακτῆρα, ἀκολούθως δὲ ὑπόπτως διάγοντα, καὶ ἐπὶ τέλους πραγματικῶς σχεδὸν φανέντα δόλιον, ἡ παρακαταθήκη αὕτη νὰ λαμβάνηται ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, καὶ νὰ ἐπιστρέφηται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτῆς. Δὲν ἔχει οὕτως; ὅσον τὸ κοινὸν δίκαιον, τόσον καὶ ὑμεῖς ὡσαύτως, δὲν θέλετε, δὲν ζητεῖτε ἓν τοιοῦτον;

— Ὄχι μόνον ἓν τοιοῦτον· ὑπέλαβεν ὁ Ἀρμένιος γελάσας διὰ τὴν μωρὰν τοῦ ἐνόχου ἰδέαν, ἐλπίζοντος τὴν ἀθώωσιν καὶ ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ τόσον εὐκόλως.

— Ἀλλά!

— Ἀλλά;

Καὶ αἰφνίδιος ἐλθοῦσα ἐπὶ τῆς διανοίας τοῦ Καραπὲτ πρᾶξις τις τὴν ὁποίαν πρὸ παντὸς ἄλλου λόγου, ὤφειλε νὰ ἐκτελέσῃ καὶ νὰ μὴ παραμελήσῃ αὐτὴν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ἐτινάχθη ἀμέσως ὡς ἀνάρπαστος, καὶ πορευθὺς πρὸς τὴν θύραν ἔκραξε.

— Ποῦ εἶσαι, Μουσταφᾶ Ἀγά!

— Ἕτοιμος. ἀπεκρίθη εἷς τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων παρουσιασθεὶς ἀμέσως.

— Πήγαινε τὴν στιγμὴν ταύτην πέραν εἰς τὸ λιμεναρχεῖον τοῦ Γαλατᾶ, πρόσφερε τὰς προσκυνήσεις μου πρὸς τὸν πρῶτον γραμματέα τοῦ καταστήματος, Ἰζὲτ Ἐφένδην, καὶ εἰπὲ ὅτι, ἓν πλοῖον ἐκπλεῦσαν κατ' αὐτὰς ἐντεῦθεν, εὑρίσκεται ἤδη προσορμισμένον ἀπέναντι εἰς τὰς πριγγιπονήσους, ἕτοιμον νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ Σμύρνην τὴν νύκτα ταύτην· ἐπειδὴ λοιπὸν ἐγένετο λόγος ὅτι τὸ πλοῖον τοῦτο φέρει κλοπιμαῖα πράγματα διὰ τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρομαι ἐγὼ, τὸν παρακαλῶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀναχώρησίν του μέχρις αὔριον, καὶ νὰ . . . .

Δὲν ἐπρόφθασεν ὁ Τραπεζίτης νὰ δώσῃ πέρας τῆς πρὸς τὸν Ὀθωμανὸν διαταγῆς του, καὶ ὁ Λαφαζανίδης πλησιάσας τὸ στόμα πρὸς τὸ ὠτίον αὐτοῦ, εἶπε μυστικῶς τὰ ἑξῆς.

— Ἐὰν ἦσαι φρόνιμος ἄνθρωπος, ἐμπόδισον κατὰ τὸ παρὸν τὴν διαταγήν σου ταύτην· ἄκουσον μέχρι τέλους ὅσα μέλλω νὰ σὲ εἴπω, καὶ ἐὰν εὕρῃς ταῦτα πάσης ἐπιδοκιμασίας ἀνάξια, ἐξακολούθησον πάλιν τὸν ὁπισθεν συνέλαβες σκοπόν· πέντε λεπτῶν ἀκροάσεως ἀργοπορία δὲν δύναται νομίζω, νὰ ἐπιφέρῃ κἀνὲν ἐμπόδιον εἰς τὴν πορείαν τοῦ σχεδίου σου.

Εἰς τοὺς καταπειστικοὺς αὐτοὺς λόγους τοῦ Λαφαζανίδου ὁ Ἀρμένιος ἐστάθη, ἐσυλλογίσθη μικρὸν, καὶ ἐσκέφθη ὅτι μία τοιαύτη ἀκρόασις δὲν ἐπέφερεν ἀληθῶς κἀνὲν ἐμπόδιον εἰς τοὺς σκοπούς του· ὑπεχώρησεν ὄθεν, καὶ ἀφήσας τὸν Ὀθωμανὸν νὰ περιμένῃ πρὸς ὀλίγον, προεχώρησε πρὸς τὸ ἐνδότερον, ὅπου ἔνευσε τὸν ιεανίαν νὰ λαλήσῃ.

— Ἐπὶ τῆς μέχρι τοῦδε τιμιότητός μου, εἶπεν εὐθαρσῶς ὁ Δανιήλ· οὐ μόνον μαρτύρομαι τὸν ὕψιστον, ἀλλὰ καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ προσβεβαιοῦσι τὴν ἄκραν μου ἀθωότητα· δύο ἑκατομμύρια γροσίων μοὶ διεχειρίσθησαν παρὰ τοῦ Κ. Καλημεροπούλου πρὸ πέντε σχεδὸν ἐτῶν, καὶ ἰδοὺ αὐτὰ, διὰ τῆς ἀκαμάτου προσπαθείας μου πολλαπλασιασθέντα ἀποτελοῦσι σήμερον διπλοῦν ἀριθμόν. Τούτου λοιπὸν οὕτως ἔχοντος, σᾶς ἀφήνω νὰ κρίνητε, ἂν ὁ εἰς πενταετὲς διάστημα πολλαπλασιάζων οὕτω πως τὰ κεφάλαια τοῦ Κυρίου του, δύναται ποτὲ ὁ τοιοῦτος νὰ τρέφῃ ἐν τῇ καρδίᾳ του καὶ σκοποὺς ἐνόχους.

Ὁ αἰσχροκερδὴς ὅμως Τραπεζίτης, ὁ οὐδέποτε γνωρίσας τὶ ἐστὶ τὸ νομίμως κερδίζειν, ὁ μέχρι τοῦδε μὴ ἀρκούμενος εἰς μόνην τὴν ἄμελξιν τοῦ γάλακτος τῶν πελατῶν του, ἀλλὰ καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἀείποτε συνηθισμένος νὰ ῥοφᾷ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκ τῶν ἰδίων κρίνων καὶ τὰ ἀλλότρια, μικροὺς καὶ οὐτιδανοὺς θεωρήσας τοὺς μετρίους μὲν, ἀλλ' ἐν-

τίμους τοῦ Λαφαζανίδου καρποὺς, λίαν χλευαστικῶς ὑπέλαβε.

— Μεγάλη σου ἀληθῶς ἡ ἀξιότης· τὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι διὰ τὴν ἐπιτυχῆ σου ταύτην ἀξιότητα δὲν σὲ ἁρμόζει γέρας λαμπρὸν, καὶ ἀντάξιον.

Καὶ μειδιάσας μειδίαμα πλῆρες πονηρίας, ἐπρόσθεσεν.

— Εἰς πέντε ὁλοκλήρων χρόνων διάστημα, μία ξηρὰ μόνη διπλασίασις κεφαλαίων! θαυμάσιον! τεράστιον! ἀνήκουστον ἀληθῶς κατόρθωμα! κατόρθωμα κατὰ πάντα κατάλληλον πρὸς τὰς ὁποίας τολμᾶς νὰ περιποιῆσαι λέξεις, τιμιότητα, καὶ ἀθωότητα, λέξεις ὡς πρὸς σὲ ἰδανικὰς, εἰς τὰς ὁποίας καὶ αὐτὸς ὁ εἰς ἀγχόνην ἀπαγόμενος κακοῦργος δύναται ἀνερυθριάστως νὰ ἐγκαυχηθῇ. Μυλοντοῦτο ἂς ἀφήσωμεν κατὰ τὸ παρὸν ταῦτα, καὶ ἂς ἀκούσωμεν ὁποῖον τὸ ἀποβησόμενον τῶν λόγων σου.

Ὑπ' ἔμφρονος ἀνοχῆς ὁ Λαφαζανίδης ὁδηγούμενος, ὑπέφερε καὶ τὰς νέας ταύτας ὕβρεις καρτερικώτατα, καὶ ὅλως ἀτάραχος ἐξηκολούθησεν.

— Ἀποφασίσας πρὸ μικροῦ νὰ ἐγκαταλείψω τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ λόγους ἀνωτέρους, καὶ σήμερον ἔχων ἄφευκτον ἀναχωρήσεως σκοπὸν, δὲν συνέλαβον ποσῶς τὴν χαμερπῆ ἰδέαν τοῦ νὰ καταβροχθίσω οὐδὲ ὀβολὸν ἐκ τῆς παρακαταθήκης ἣν ὁ Κ. Καλημερόπουλος μοὶ διεχείρισε· στοχασθεὶς ὅτι ἐὰν παρέδιδον τὰ χρήματα ταῦτα εἰς χεῖρας του, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤδη διάγει ζωὴν ἀναμφιβόλως ἤθελε τὰ καταδαπανήσειν ἐντὸς μικροῦ διαστήματος, ἠθέλησα νὰ τὰ ἐπιφυλάξω εἰς κρισιμωτέραν δι' αὐτὸν ἐποχὴν, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν πᾶς ὡς αὐτὸν ἄνθρωπος περιστοιχούμενος ὑπὸ ἐπάκρου ἐνδείας, καὶ μηδεμίαν εὑρίσκων διέξοδον πρὸς ἐλπιδηφόρον τινα ἀτραπὸν, ἀναγκάζεται καὶ ἄκων νὰ παλινδρομήσῃ εἰς ἣν ἕνεκα τῶν κακῶν ἕξεων ἐγκατέλιπε λογικότητα. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἀφορῶν, συνεννοήθην πρό τινων ἡμερῶν μετὰ τοῦ Κ. Ἀδὰμ Ἡλιάδου ἐπισήμου ἐμπόρου, καὶ ἀνθρώπου ὅλως ἀνεπιλήπτου, ὅστις πρὸς χάριν μου συγκατετέθη νὰ δε-

χθῇ τὸ χρηματικὸν αὐτὸ, μὲ συμφωνίαν κατὰ πᾶν ἔτος νὰ προσθέτῃ τοὺς τόκους ἐπὶ τῶν κεφαλαίων. Τοῦ ἀνθρώπου τούτου τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα εὑρίσκεται ἔνδον τοῦ χανίου τῆς Βασιλομήτορος (Βαλιδὲ Χάνι), καὶ ἂν θέλητε, δύνασθε νὰ πληροφορηθῆτε παρ' αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ μόνον αἴτιον ὅπερ μ' ἐβίασε νὰ ψευσθῶ ἐνώπιόν σας, δυσκολευόμενος νὰ σᾶς παραδώσω τὴν παρακαταθήκην ταύτην διὰ τοὺς ῥηθέντας λόγους. Ναί! εἶναι ἀληθὲς, ὅτι δὲν εἶχον κἀνὲν δικαίωμα νὰ διαθέσω ἐγὼ ξένην περιουσίαν κατὰ τὴν ἐμὴν ἀρέσκειαν· ἀλλ' ἡ συμπάθεια, ἀλλ' ὁ οἶκτος μου πρὸς τὰς δυσφορίας ἀνωνύμων τινων ὑποκειμένων, ὧν ἅπασα ἡ ζωὴ κατεδικάσθη ἐκ τῆς ἀσωτείας αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἰς διηνεκὲς καὶ ἀτελεύτητον μαρτύριον, μ' ἐνέπνευσαν τὴν παράτολμον ταύτην ἰδέαν· ἰδοὺ λοιπὸν ἤδη ὑπὸ τὴν κατοχὴν καὶ διάθεσίν σας τὸ χρηματικὸν αὐτὸ, ὅπερ ἐν ὀνόματι τοῦ ἰδιοκτήτου τοσοῦτον ἐπιμόνως ζητεῖτε. Πλὴν σᾶς λέγω, ὅτι ἀληθῶς θεάρεστον ἔργον ἠθέλετε πράξειν, ἐὰν ἀντὶ νὰ παραδώσητε αὐτὸ εἰς χεῖρας του, ἐκάμετε χρῆσιν αὐτοῦ οἵαν ἐγὼ ἐμελέτων· γνωρίσατε καλῶς ὅτι θέλει ἔλθειν ἡμέρα τις, ὥστε διὰ τοῦ χρηματικοῦ τούτου ἔτι μᾶλλον ἕως τότε πολλαπλασιασθησομένου, να φανῆτε μία δευτέρα θεία Πρόνοια πρὸς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον οὐχὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἕνεκεν αὐτοῦ ἀναξιοπαθοῦντα δυστυχῆ ὑποκείμενα, περὶ ὧν πρὸ ὀλίγου σᾶς εἶπον.

Καὶ ὁ ἄκακος νεανίας λέγων ταῦτα, ἐξερράζετο εἰλικρινῶς, μηδόλως γνωρίζων ὁποίου μέρος λόγου ἐστὶν ὁ ἐνώπιόν του Τραπεζίτης, πρὸς ὃν ἐν ἀγνοίᾳ διεκύβευε τὴν τοῦ Καλημεροπούλου παρακαταθήκην ἐπ' ὠφελίμῳ σκοπῷ.

Ὁ Ἀρμένιος δὲ πάλιν καίτοι πολύτροπος καὶ παμπόνηρος, ἐδυσκολεύθη ὅμως οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἄμεσον παραδοχὴν μιᾶς τοιαύτης προτάσεως· κλίπτης μέχρις ἀσυνειδησίας πρὸς πάντας ὅσους ἠδύνατο νὰ καταλήστεύσῃ ἐν τῷ κρυπτῷ, ἔτρεμεν ὡς τὸ φύλλον τοῦ ὑψικόμου δένδρου, ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ σκευωρίας

ὑπόπτου, ἀναπορεύκτως ἀπαιτούσης καὶ δεύτερον μεσολαβοῦν πρόσωπον· καὶ μολοντοῦτο, εἰς ἓν τοιοῦτον ἄκουσμα ἐγαργαλίσθη ὑπὸ σφοδρᾶς αἰσχροκερδείας ὁ ἄπληστος, καὶ προσποιηθεὶς ὅτι δὲν ἐννόησε καλῶς τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τοῦ νεανίου, ὑπέλαβε.

— Πῶς! νὰ κατακρατήσω τὸ χρηματικὸν τοῦτο; καὶ διατί; καὶ ἐπομένως, πῶς δύναμαι;

— Τὸ μόνον εὔκολον· ἀπεκρίθη ὁ Λαφαζανίδης. Ἡ ἀπροσδόκητος καὶ αἰφνίδιος δραπέτευσίς μου καλύπτει τὰ πάντα.

Εἰς δὲ τὴν λέξιν, δραπέτευσις, τὴν λίαν ἀσκέπτως ἐκ τοῦ στόματός του ἐκφυγοῦσαν, ἐπλήγη καιρίως τὴν καρδίαν ὁ Δανιὴλ, φοβηθεὶς μὴ ἀνακαλυφθῶσι τὰ ἀληθῆ καὶ πραγματικὰ αἴτια τῆς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως κρυφίας του ἀναχωρήσεως· χάρις ὅμως εἰς τὴν ἀλλαχοῦ προσοχὴν τοῦ Τραπεζίτου, εἰς μόνην δηλονότι τῶν ἰδεῶν του τὴν προσήλωσιν ἐπὶ τῆς χρηματικῆς τοῦ Καλημεροπούλου παρακαταθήκης, δὲν ἔγινε ποσῶς καταληπτὴ ἡ κινδυνώδης ἀπροσεξία του, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπανέλαβε.

— Προσποιηθῆτε ὅτι δὲν προελάβετε τὴν ἀναχώρησίν μου, ἢ ὅτι ἀπατήσας ὑμᾶς τε καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς Ἀστυνομίας ἐπίσης, ἐχάθην ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν μηδενὸς τὴν διεύθυνσίν μου γνωρίζοντος· ἰδοὺ ὁ μόνος τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου καὶ τὸ χρηματικὸν τοῦτο δύνασθε νὰ διασώσητε ἐκ τῶν ἀσώτων τοῦ ἀνθρώπου τούτου χειρῶν, καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου πολλαπλασιάζοντες αὐτό, νὰ τὸ ἐπιφυλάξητε εἰς ἔντιμον χρῆσιν αὐτοῦ πάλιν τοῦ ἰδίου, ὅταν ἡ ὁλοσχερὴς ἀνέχεια, καὶ αἱ πρὸς νέαν ἄλλην καταφυγὴν ἐκπνεύσασαι πλέον ἐλπίδες του, τὸν καταναγκάσωσι νὰ βαδίσῃ νέαν ὁδὸν, τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς.

Μέχρι πρό τινων στιγμῶν ὁ αἰσχροκερδὴς Τραπεζίτης δὲν ἐτόλμα νὰ ἐλπίσῃ ὁλόκληρον τὴν καταβρόχθισιν τῆς ἤδη ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν του παρακαταθήκης ἐκείνης· ψευσθεὶς ὅτι κατέχε πραγματικὴν παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου ἐντολὴν περὶ τῆς ἀμέσου κα-

τασχέσεως αὐτῆς, μογήσας ὡς εἴδομεν, καὶ πολυειδῶς ἀγωνισθεὶς ὅπως κατάσχῃ αὐτὴν ἐπιμόνως, δὲν ἀπέβλεπεν εἰς ἄλλο τι, εἰμὴ ἀφοῦ προηγουμένως κατακρατήσῃ τὸ δάνειον προσθέτων τόκους ἐπὶ τόκων νὰ μετέλθῃ καὶ πάλιν τὴν μυσαράν του συνήθειαν, προσεπιθέτων εἰς τὸν ὑπολογιστικόν του χάρτην μετὰ τῶν πραγματικῶν καὶ οὐκ ὀλίγας ἀνυπάρκτων ἐξόδων ποσότητας· τὰ μένοντα ὅμως ἐξ αὐτῆς ἠναγκάζετο νὰ ἀποδώσῃ πρὸς τὸν Καληνερόπουλον, ὡς φοβούμενος ὑπὸ τῆς τοῦ Λαφαζανίδου καταμαρτυρήσεως.

Ὅτε δὲ ἄρτι ἤκουσε τὸν ῥηθέντα περὶ τῆς παρακαταθήκης ταύτης σκοπὸν τοῦ Δανιὴλ, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σπινθηροβολήσαντες ἀπὸ φιλαργυρίαν ἀκράτητον, ἀνεζήτουν γλιχόμενοι τὴν θέαν τῶν χρημάτων, ἐφ' ὧν πρὸ μικροῦ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπέστρωσε τὴν ὀθόνην ἵνα μὴ ἴδωσιν αὐτὰ οἱ τῆς Ἀστυνομίας ὑπάλληλοι· ἐν ᾧ δὲ ἡτοιμάζετο νὰ ἀνασύρῃ ταύτην, καὶ νὰ πλησιάσῃ τὸ ἀγαπητόν του μέταλλον, τὸ βλέμμα του τυχαίως συναντῆσαν τὸν παρὰ τὴν θύραν περιμένοντα Μουσουλμάνον, ἐμπόδισεν αὐτὸν πρὸς στιγμὴν τῆς ἀπερισκέπτου του πράξεως· διευθυνθεὶς ὅθεν ἀμέσως πρὸς τὸν Ὀθωμανόν.

— Δὲν θέλω, εἶπε, νὰ φαίνωμαι ἐπὶ πολὺ αὐστηρὸς πρὸς ὅσους τοσοῦτον ἐνθέρμως ἐπικαλοῦνται τὴν εὐσπλαγχνίαν μου· ἡσύχασον λοιπὸν κατὰ τὸ παρὸν μετὰ τοῦ συντρόφου σου μέχρις οὗ τελειώσει τὴν ὁμιλίαν του ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, καὶ ὅταν λάβω χρείαν σὲ εἰδοποιῶ πάλιν, φίλε μου.

Καὶ ὁ μὲν Ὀθωμανὸς κλίνας καὶ πάλιν ταπεινοπρεπῶς τὴν κεφαλὴν ὑπεχώρησεν, ὁ δὲ Τραπεζίτης κλείσας τὴν θύραν, καὶ μοχλώσας αὐτὴν ἔσωθεν, ἀνέσυρε κατεσπευσμένως τὸ ὀθόνιον, καὶ ἤρχησε νὰ καταμετρᾷ ἐμπροσέκτως τὰ νομίσματα μ' ὅλην τὴν ἐμπειροπράγμονα ταχύτητα πάντων ἐν γένει τῶν κολλυβιστῶν· σημειώσας δὲ τὰς ποσότητας ἑκάστου τῶν διαφόρων νομισμάτων, καὶ συγκεφαλαιώσας ἐπὶ τέλους τὸ ὁλικὸν ποσὸν, εἶδε μὲ ἄκραν

ἀπορίαν ὅτι οὐδὲ εἷς ὀβολὸς ἐλλείπετο ἐκ τῶν τεσσάρων ἑκατομυρίων· ἄρα, τὰ εἰς τὸ ἐκπλεῦσαν πλοῖον μετακομισθέντα πολύτιμα ἐκεῖνα ἔπιπλα πόθεν ἠγοράσθησαν; διά τίνος μέσου; δι' ὁποίων χρημάτων;

Εἷς τὰς διανοητικὰς σκέψεις τε καὶ κρίσεις τοῦ πονηροῦ Ἀρμενίου, πάντα ἐπίσης τὰ περὶ αὐτὸν ἀντικείμενα, ἀγαθά τε καὶ πονηρὰ, ὅσιά τε καὶ ἀνόσια, ἀθῶα, ἢ καὶ μὴ, τὸ αὐτὸ πάντοτε ἐλάμβανον σχῆμα, τὸ σχῆμα τοῦ πονηροῦ, τοῦ ἀνοσίου, τοῦ ἐνόχου· διὸ δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ διαβεβαιώσῃ καὶ ἤδη ἐν τῇ διανοίᾳ του, ὅτι καὶ τὰ κειμήλια ἐκεῖνα διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ὁποίων οὐκ εὐάριθμος βεβαίως ἐξωδεύθη χρυσὸς, ἀναμφιβόλως ἀνῆκον εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ Καλημεροπούλου, ὡς διὰ τοῦ καρποῦ τῶν χρημάτων ἐκείνου ἀγορασθέντα, τὸν ὁποῖον ὁ Λαφαζανίδης αἰσχροκερδῶς οἰκειοποιούμενος, ἐνέκρινε νὰ μετασχηματίσῃ τὸ χρηματικὸν εἰς ἔπιπλα, διὰ λόγους πολλούς.

— Εἴμεθα σύμφωνοι λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Δανιὴλ, ἅμα ὁ Τραπεζίτης ἔπαυσε τὴν καταμέτρησιν.

— Μάλιστα· ἀπεκρίθη ὁ Ἀρμένιος ἐμβιβάζων τὰ νομίσματα εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ σανιδώματος κενὰ σακία των. μάλιστα· ἀποφασίζω πλέον νὰ δεχθῶ τὸ βάρος τοῦτο διά τινα ἔτη, ἀφοῦ πρόκειται ὡς λέγεις, ἐπαρκὴς ὠφέλεια καὶ δι' αὐτὸν, καὶ δι' ἄλλους· τί ὅμως μέλλει γενέσθαι διὰ τὰ ἐσκορπισμένα ἐκεῖνα χρήματα ἄτινα δὲν εὗρες μέχρι τοῦδε καιρὸν νὰ συνάξῃς, ὡς πρὸ ὀλίγου εἶπας·

— Μὲ πολλὴν μου δυσαρέσκειαν σᾶς ὁμολογῶ ὅτι τοιαῦτα ἀσύνακτα χρήματα δὲν ὑπάρχουσι· τὸ ψεῦδος τοῦτο ἦτο μία προσθήκη τῶν ἐφευρέσεών μου, ὅταν πρὸ μικροῦ ἐπειράθην νὰ ἀπατήσω ὑμᾶς, διὰ νὰ ἐξασφαλίσω ὡς προέφην, τὸ χρηματικὸν αὐτό.

Διστάσας κατ' ἀρχὰς ὁ Ἀρμένιος εἰς τὴν ἀληθῆ ταύτην τοῦ Λαφαζανίδου προφασιολογίαν, ἐβιάσθη ἀκολούθως νὰ ἐνδώσῃ, στρέ-

ψας ἀμέσως τὴν μαργίαν του πρὸς τὴν ἐλπίδα τῆς τῶν κατωτέρω κατακτήσεως· καὶ ἐπέφερε.

— Μολονότι πάντῃ ἀπίστευτος ἡ πρότασίς σου, λαμβάνω ὅμως ἐγὼ τὴν συγκατάβασιν τοῦ νὰ τὴν παραδεχθῶ ἀναμφισβητήτως· ἀλλά;

Μακρὰν τοῦ νὰ ἐννοήσῃ τι ἐκ τοῦ πολυσημάντου τούτου συνδέσμου ὁ ἀπόνηρος Δανιὴλ, ἠτένισε τὸ ὄμμα πρὸς τὸν Ἀρμένιον, ὡς νὰ ἠρώτα τὴν ἔνοιαν τοῦ ἀσαφοῦς αὐτοῦ, ἀλλά.

— Θέλω νὰ εἴπω, ἐπανέλαβεν ἐκεῖνος, ὅτι ὅσον περὶ τῶν προῤῥηθέντων εἴμεθα σύμφωνοι· ἀλλὰ διὰ τὰ εἰς τὸ πλοῖον ἐπιβιβασθέντα πράγματα τὶ ἔχεις νὰ εἴπῃς; δύνασαι ἄρα γε καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο νὰ ἐφαρμόσῃς κἀμμίαν τροπολογίαν ἀφορῶσαν καὶ πάλιν τοῦ Καλημεροπούλου τὸ ὄφελος;

Ὁ Δυστυχὴς Λαφαζανίδης τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπωδύνως ὠχριάσας, κατεβίβασεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ θολερά του βλέμματα, καὶ ἐσκέφθη τὶ ἔπρεπε νὰ ἀποκριθῇ. Ναὶ μὲν εἶχε πᾶσαν πεποίθησιν ὅτι προκειμένης μιᾶς ἰδιοτρόπου ἐπιμονῆς τοῦ Τραπεζίτου ἐπὶ τῶν δικαίων αὐτοῦ, εἶχε τὸ σῶζον αὐτὸν ἔσχατον καταφύγιον, αὐτὸν τὸν ἴδιον Καλημερόπουλον δηλονότι, πρὸς τοῦ ὁποίου τὰς χεῖρας ἂν ἰδίαις χερσὶν αὐτὸς μόνος ἐνεχείριζε τὴν πολλαπλασιασθεῖσαν παρακαταθήκην, ὁποιαδήποτε ἄλλη τοῦ Ἀρμενίου ἀνθίστασις βεβαίως ἐματαιοῦτο· ἀλλὰ τὶς ἠδύνατο νὰ τὸν διαβεβαιώσῃ ὅτι κατὰ τὰς κρισίμους ἐκείνας στιγμὰς ὁ ἕνεκα τῶν κακῶν ἕξεων εἰς τὸ ἔπακρον διαφθαρεὶς Μηνᾶς βεβαρυμένος ἐκ τοῦ πολλοῦ ποτοῦ δὲν ἤθελεν εὑρίσκεσθαι εἰς τὸν πολύωρον ὕπνον του; καὶ ἔπειτα; πῶς, καὶ πότε νὰ προφθάσῃ τὸ κατὰ τὴν προσεγγίσασαν νύκτα ἀναποφεύκτως ἕτοιμον νὰ ἀποπλεύσῃ πλοῖον; τὸ πλοῖον ἐν ᾧ ἐναπεταμίευσεν οὐ μόνον τὴν φιλόστοργόν του οἰκογένειαν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν εὐτυχίαν καὶ χαρὰν τοῦ μέλλοντος σταδίου του; ἰδοὺ ὑπὸ ποίων ἀλγεινῶν συλλογισμῶν κατατρυχόμενος ὁ δύστηνος Δανιὴλ ἐβιάσθη νὰ σκεφ-

θῇ πρὸς στιγμὴν· ἀλλ' ὁ ἀνυπόμονος Ἀρμένιος βιαζόμενος νὰ ἴδῃ ἑαυτὸν πληρεξούσιον κάτοχον ὡς πρὸς μικροῦ τῶν χρημάτων, οὕτω καὶ τῶν εἰς τὸ πλοῖον μετακομισθέντων πολυτίμων ἐκείνων πραγμάτων, κατεσπευσμένως ἐπρόσθεσεν.

— Ἐνταῦθα Ἀδελφέ! σκέψεις καὶ συλλογισμοὶ δὲν ἔχουν πλέον οὐδένα τόπον· ἢ μέχρι τῆς ἑσπέρας μοὶ ἐγχειρίζονται πάντα τὰ ἐν τῷ πλοίῳ ἐπιβιβασθέντα ἔπιπλα, ἕως καὶ τῆς μιᾶς βελόνης, ἢ ἄνευ τῆς παραμικροτέρας ἀναβολῆς ἀναγκάζομαι νὰ πράξω ὅπερ προηγουμένως ἐμελέτησα· ἀποκρίθητι λοιπόν.

Εἰς τὴν ἀδυσώπητον ταύτην τοῦ Τραπεζίτου καταδυνάστευσιν, ὁ ἀγαθὸς Λαφαζανίδης ἀνετριχίασεν ὑπὸ φόβου, καὶ ἐφρύαξεν ὑπ' ἀγανακτήσεως· καὶ ὅμως τὰ ξένα καὶ ἐπιπόλαια ταῦτα πάθη, ὁ φόβος καὶ ἡ ἀγανάκτησις, κατηυνάσθησαν ἀμέσως ἐκ τῶν φυσικῶν πλεονεκτημάτων του, τῆς γενναιότητος δηλονότι καὶ τῆς φρονήσεως, καὶ μετὰ παῤῥησιαστικότητος ἀξιοπρεποῦς ἀπεκρίθη.

— Αἱ διαταγαὶ τὰς ὁποίας ἔχετε δὲν ἀφορῶσι τὴν κατάσχεσιν μόνων τῶν ὁποίων ἀνήκουσιν εἰς τὸν Κ. Καλημερόπουλον;

— Μάλιστα.

— Ἐπὶ τίνι λοιπὸν δικαιώματι ἀπαιτεῖται καὶ ἀλλοτρίων πραγμάτων κατάσχεσιν;

— Ἀλλοτρίων; καὶ δὲν γνωρίζω ἐγὼ ὁ τοσαῦτα ἔτη τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο μετερχόμενος, ὁποίους καρποὺς δίδουσι δύο ἑκατομμύρια γροσίων εἰς πέντε ἔτη;

— Ὥστε;

— Ὥστε, ἐπειδὴ τὰ πράγματα ταῦτα ἀναμφισβητήτως παρήχθησαν ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ Κ. Καλημεροπούλου, ἀνάγκη πᾶσα τὸ δίκαιον νὰ εὕρῃ τὸν τόπον του.

— Εἰς τὴν τοσαύτην βασιμότητά σας βεβαίως πρέπει νὰ ἔχητε καὶ κἀμμίαν πραγματικωτέραν τῶν λεγομένων σας ἀπόδειξιν.

— Ἔχω, μάλιστα· ἔχω τὴν ἐπὶ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου τοσαετῆ πεῖραν μου· ἔχω τὸν ἴδιον Κ. Καλημερόπουλον, ἐπίσης

καὶ αὐτὸν ἔμπειρον εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, καὶ μάλιστα μέχρι τῆς χθὲς ἀκόμη τετραπλασιωτέρας σχεδὸν πεποιθότα τὰς ὠφελείας τῆς πρὸς σὲ παρακαταθήκης του.

— Ἀνάγκη πᾶσα λοιπὸν νὰ ἴδωμεν τὸν Κ. Καλημερόπουλον· ἀπεκρίθη βαρυθύμως ὁ Δανιὴλ.

— Τὸν Κ. Καλημερόπουλον! ἀνέκραξεν ἐκθάμβως ὁ Τραπεζίτης.

— Μάλιστα· αὐτὸς ὁ ἴδιος θέλει εἶσθαι ὁ πρῶτος ὑπὲρ ἐμοῦ συνήγορος.

— Καὶ δὲν στοχάζεσαι Ἀδελφέ! ὅτι ἐμφανιζόμενος σὺ ὁ ἴδιος ἐνώπιον τοῦ Κ. Καλημεροπούλου, ὁλοσχερῶς τότε ἀνατρέπεις τὸ δι' αὐτὸν ἐπωφελές σου σχέδιον; τότε πῶς δυνάμεθα νὰ μὴ παραδώσωμεν εἰς χεῖρας του τὸ χρηματικὸν αὐτό;

— Ἡ ὑπὲρ τὸ δέον εἰλικρίνεια πρὸς ἄλλους, πολλάκις καταντᾷ ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς μεταμέλειαν ἐπιζήμιον καὶ ἀδιόρθωτον· Ναὶ! ἐστοχάσθην ἀληθῶς τὸ μόνον τοῦτο σωτήριον μέσον διὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν — ἀλλ' ἐν ᾧ ἤδη κατηγοροῦμαι παρ' ὑμῶν ὡς κλέπτης, ἐνῶ ζητεῖτε νὰ μοὶ ἀφαιρέσητε διὰ τῆς βίας πράγματα ἀλλότρια, καὶ ἐν τούτοις ἐμποδίζετε καὶ τὴν ἐλευθερίαν μου, ὡς ἐμποδίζουσι τὴν ἐλευθερίαν ἑνὸς πραγματικῶς κακούργου, ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν περιστάσει ἀναγκάζομαι καὶ ἐγὼ νὰ προτιμήσω ἐμαυτὸν, καὶ ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ φιλικοῦ μου ἐκείνου σχεδίου, νὰ τύχω τῶν ἰδίων δικαίων μου.

Τὴν ἀψευδεστάτην δὲ ταύτην τοῦ φρονήματός του ἰδέαν ἀπαγγείλας ὁ Λαφαζανίδης, ἠσθάνθη ἐν ἑαυτῷ λύπην καιρίαν διὰ δύο αἴτια.

Πρῶτον μὲν ὅτι ὁ ἥλιος τὸ τρίτον περίπου τῆς ἡμερουσίου πορείας του διαβὰς ἐπλησίαζε πρὸς τὴν δύσιν μετ' οὐ πολὺ, καὶ κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας ἐν ᾧ ὤφειλε νὰ εὑρίσκηται οὔτε σπιθαμὴν μακρὰν τῆς οἰκογενείας του, αὐτὸς ἴσως ἔμελε νὰ ὑποφέρῃ ἀφόρητον ἐν μαρτύριον, περιμένων ἀόριστον βραδύτητος διάρκειαν

μέχρι τῆς ἐμφανίσεώς τού πρὸς τὸν καρηβαροῦντα Μηνᾶν.

Δεύτερον δὲ, διότι μετὰ τὴν παρουσίασιν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Καλημεροπούλου, τὸ χρηματικὸν ἐκεῖνο μὴ δυνάμενον πλέον νὰ διατηρηθῇ ὡς αὐτὸς διεννοήθη, εἰς μικροῦ καιροῦ διάστημα ἤθελε γενεῖν ἀφανὲς ἀπὸ τὰς ἀσώτους ἐκείνου χεῖρας, χωρὶς ποσῶς νὰ τελεσφορήσωσιν οἱ τοσοῦτοι κόποι του, οἱ ἀφορῶντες καὶ ἐκείνου τὴν ὠφέλειαν, καὶ τῶν ἕνεκεν ἐκείνου ἀναξιοπαθοῦντα ὑποκειμένων.

Καὶ ὁ Τραπεζίτης δὲ ὁμοίως ἀκούσας τὴν θετικὴν τοῦ Λαφαζανίδου ἀπόφασιν, ὡς ὑπὸ βέλους τὴν καρδίαν ἐπλήγη, καθότι μὴ εὐχαριστούμενος εἰς τὴν ἀπροσδόκητον εὐτυχίαν τὴν ὁποίαν μᾶλλον ὁ Διάβολος δι' αὐτὸν προητοίμασε, καὶ πειραθεὶς ἐπιμόνως ἵνα ῥίψῃ τὴν ἁρπάγην του καὶ εἰς ἄλλην θήραν, διεκινδύνευεν ἤδη νὰ ἀπωλέσῃ καὶ τὰς δύο συγχρόνως. Διὸ καὶ κατηναγκάσθη νὰ τροπολογήσῃ τὸ πρᾶγμα, καὶ κατὰ τὸ παρὸν εἰς μόνον τὸ χρηματικὸν ἀρκούμενος, ν' ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Δανιὴλ· δὲν ἔμαθεν ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς κωπηλάτας ὅτι ἀνεχώρει κατ' εὐθεῖαν διὰ Σμύρνην; τί τὸν ἐπείραζε λοιπὸν ἂν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἐκείνου ἔπεμπεν ἀμέσως αὐτὸς ἕνα τῶν ἀνθρώπων του πρὸς τὸν ἐκεῖσε φίλον του διοικητήν, καὶ διαμαρτυρούμενος κατὰ τοῦ Λαφαζανίδου ὡς κλέπτου καὶ ἅρπαγος, κατώρθωνε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πληρεξουσιότητα ὅσα ἐκεῖνος μεθ' ἑαυτοῦ ἔφερε, καὶ νὰ τὸν ἀφήσῃ κατὰ τὴν παροιμίαν, γυμνότερον ὑπέρου; τί δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὁ ἰσχυρὸς ἐκεῖνος δυνάστης πρὸς χάριν ἑνὸς κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀδικουμένου φίλου του; πρὸς χάριν ἑνὸς ἀνθρώπου εἰς τοῦ ὁποίου τὴν χρηματικὴν καταβολὴν ἐχρεώστει ἐκεῖνος τὴν λαμπρὰν ἐκείνην θέσιν του; τοιαῦτα ὅθεν διανοηθεὶς ὁ αἰτχροκερδὴς Ἀρμένιος, μετέβαλεν εὐθὺς ὕφος λόγου, καὶ μετὰ προσποιητῆς μεταμελείας διὰ τὴν προηγουμένην ἐπιμονήν του, ἥτις βεβαίως ἤθελεν ἐπιφέρειν ἓν μέγα ἐμπόδιον εἰς μίαν πρᾶξιν τοσοῦτον θεοφιλῆ, εἶπεν.

— Ἀλλοίμονον! ὁπόσον ὁ ἄνθρωπος ἀπατᾶται κατὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰς ἀτελεῖς σκέψεις καὶ κρίσεις του! ὁπόσον μέγα κακὸν καταντᾷ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ ἕξις τοῦ ἀείποτε πλουσίως ἀπολαμβάνειν τὰ κέρδη τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἐπαγγέλματος, ὥστε τὴν ἐλαχιστοτέραν ἐλάττωσιν αὐτῶν ἐὰν τυχὸν ἴδῃ εἰς ἕνα ἄλλον τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα ἔχοντα, τὴν θεωρεῖ ἀμέσως μὲ ὄμμα ὕποπτον, μὲ ὄμμα δυσπιστίας πλῆρες.

Ῥαδιοῦργοι ἢ ἀνόητοι τινες ἄνθρωποι φθονήσαντες φαίνεται τὴν ὁποίαν παρὰ τῷ Κ. Καλημεροπούλῳ ἐχαίρετε εὐπιστίαν καὶ ὑπόληψιν, κατεβόμβησαν εἰς τὰς ἀκοάς του μυρία καθ' ὑμῶν, καὶ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ συλλάβῃ τὴν ἀνυπόστατον ὑπόνοιαν τοῦ ὅτι κατεχράσθητε τῆς ἐμπιστοσύνης του, καταφθείραντες ἅπαν τὸ χρηματικὸν αὐτοῦ εἰς κακὰς σχεδὸν τρίβους. Ἀμέσως τότε διωρισθεὶς ἐγὼ ὅπως ἐνεργήσω ἄμεσον κατάσχεσιν πάντων τῶν παρ' ὑμῖν χρηματικῶν τε καὶ λοιπῶν, τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς εὐγενείας του, δὲν ἦλθον ἐνταῦθα ὡς εἷς ἐχέφρων ἄνθρωπος ἀναποφεύκτως ὀφείλων νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῶν εἰσέτι ἀναποδείκτων κατηγοριῶν ἑνὸς κατηγορουμένου, ἀλλὰ μὲ πλήρη τὴν ἀνόητον πεποίθησιν ὅτι πάντα τὰ καθ' ὑμῶν λεχθέντα ἀναμφιβόλως ὑπάρχουσιν ὑπαρκτὰ καὶ βεβαιότατα· ἐλθὼν δὲ, εἶδον τί; οὐχὶ μόνον τὴν εἰς χεῖρα σας παρακαταθήκην ὁλοτελῶς ἀνέκλειπτον, ἀλλὰ καὶ ἐπηυξημένην, καὶ διπλασιασθεῖσαν. Συνηθήσας ὅμως ἐγὼ νὰ βλέπω μέχρι τοῦδε τὴν τύχην μου γελόεσσαν, καὶ τὰς ἐπαγγελματικάς μου ἐπιχειρίσεις θαυμασίως προχωρούσας, καὶ ἄρθονα πάντοτε κέρδη χορηγούσας μοι, ἠπόρησα διὰ τὸ μέτριον τοῦ ὑμετέρου κέρδους, καὶ χωρὶς ποσῶς νὰ στοχασθῶ ὁ ἀσύνετος ὅτι τὰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις πολλάκις παρακολουθοῦσι καὶ ζημίαι πολλαὶ, καὶ ἐξ ὁλοκλήρου καὶ αὐτῶν τῶν κεφαλαίων καταστροφαὶ καὶ ἀπώλειαι, ἐτόλμησα νὰ σᾶς ἐξονειδίσω ὡς καταχραστὴν καὶ ἐγὼ αὐτός, ὀνομάζων δὲ καὶ φρονῶν σας ὡς τοιοῦτον, δὲν ἐσυλλογίσθην ποσῶς ὅτι ἀφοῦ τοσαύτην ἐλάβετε πρό-

νοιαν ὑπὲρ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς χρηματικῆς τοῦ Κ. Καλημεροπούλου παρακαταθήκης ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς αὐτὸν ἐν καιρῷ δέοντι, ἦτον ἀδύνατον πλέον νὰ δολιευθῆτε καὶ αὐτόν του τὸν ὀβολὸν ὡς νὰ μὴν ἤρκουν δὲ ταῦτα μου τὰ ἀτοπήματα, ἔλαβον προσέτι τὴν αὐθάδειαν νὰ ὑπερεκχειλίσω τῆς ὑπομονῆς σας τὸ ποτήριον, ζητῶν παρ' ὑμῶν καταναγκαστικῶς καὶ τὴν κατάσχεσιν πραγμάτων ἀλλοτρίων· καὶ τοῦτο δὲ πρὸς ποῖον σκοπόν; βεβαίως πρὸς τὸ νὰ ὠφελήσω πλειότερον τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν· ἐνῷ ἀντὶ ὠφελείας μερικῆς, γίνομαι ἤδη αἴτιος τῆς ὁλικῆς καταστροφῆς του, καταναγκάζων σας διὰ τῶν βαρβαρικῶν τρόπων μου νὰ καταφύγητε εἰς προσωπικὴν μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν, ἥτις ποσῶς μὴ ἐπιδεχομένη ὁποιανδήτινα τροπολογίαν, θέλει ἀφεύκτως ὑποχρεώσειν ἀμφοτέρους νὰ καταμετρήσωμεν τὸ ποσὸν εἰς τὰς ἀσώτους χεῖρας του, καὶ ἀπαλλοτριούμενος πάσης ἐλπίδος τοῦ νὰ ἴδωμεν αὐτὸν μίαν ἡμέραν σωζόμενον διὰ τοῦ παρ' ὑμῶν ἐπινοηθέντος σωτηρίου τούτου μέσου, ἀπολέσωμεν ταὐτοχρόνως καὶ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ αἰσθανθῶμεν εἰς τὰς καρδίας μας τὴν οὐράνιον ἐκείνην θυμηδίαν, ἥτις ἀεί ποτε ἐπέρχεται πρὸς τὰς εὐαισθήτους ψυχὰς μετὰ τὴν σωτήριον τῆς εὐεργεσίας πρᾶξιν.

Σπεύδων δὲ ἤδη διὰ τῆς ἐγκαρδίου μεταμελείας μου νὰ ἐπανορθώσω τὴν μεγίστην καταστροφὴν ἣν ἤθελεν ἐπιφέρει κατὰ τοῦ δυστυχοῦς τούτου ἡ ἀνόητος ἐπιμονή μου, ἀπαιτῶ τὴν ἀπὸ μέρους σας συγγνώμην διὰ τοὺς λόγους καὶ τοὺς τρόπους μου, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι τοῦ λοιποῦ ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι θέλω φέρεσθαι κριτικωτέρως πρὸς ὁποιονδήτινα ἀναποδείκτως κατηγορούμενον· ἐν τούτοις εἶναι νομίζω καιρὸς νὰ ἀπέλθητε ὅπου αἱ ἀνάγκαι τῆς οἰκογενείας σας ὑμᾶς μόνους περιμένουσιν, ἐγὼ δὲ ἐκπληρῶν τὰ τῆς ἐντολῆς σας χρέη ὡς χρέη ἐντολῆς οὐρανίου, θέλω εὔχεσθαι διὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ταχεῖαν τὴν σωτήριον τῆς ἐπανορθώσεώς του ἡμέραν.

Καὶ ἀναστὰς ὁ Ἀρμένιος ἤνοιξεν ἀμέσως τὴν μοχλωθεῖσαν θύ-

ραν, διατάξας τοὺς Ὀθωμανοὺς ν' ἀφήτωσιν ἀνενόχλητον τὴν διάβασιν τοῦ Δανιὴλ, ὅστις ἄκρως ἀπορῶν διὰ τὴν παραδόξως μεταβληθεῖσαν ἰδιότροπον τοῦ Τραπεζίτου ἐπιμονὴν, διηυθύνθη εὐθὺς μὲ ἀστραπῆς ταχύτητα πρὸς τὸν λιμένα, καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πρῶτον κατὰ τύχην πλοιάριον ὑπὸ δύω εὐρώστων ἐλαυνόμενον κωπηλατῶν, ἐχάθη μετ' οὐ πολὺ μεταξὺ τῶν ἀφριζόντων τῆς Προποντίδος κυμάτων, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἔφθασεν εἰς τὴν προσορμισμένην ὁλκάδα, ὅπου πρὸ τριῶν ἡμερῶν μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν πολυτίμων ἐκείνων ἐπίπλων εἶχεν ἐπιβιβάσειν καὶ ἓν ἔμψυχον κειμήλιον, τὴν πρώτην αἰτίαν καὶ ἀρχὴν τῶν ἀλλεπαλλήλων καὶ ἀτελευτήτων δεινοπαθειῶν του.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ'.

Ἡ σκευωρία.

Διὰ νὰ τηρήσωμεν δὲ τακτικὴν ὁπωσοῦν τῆς διηγήσεώς μας τὴν σειρὰν, ἀναγκαζόμεθα πρὸς τὸ παρὸν νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸν νέον Λαφαζανίδην μετὰ τοῦ ὁποίου ἐσχετίσαμεν πρὸ μικροῦ τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν, ὑποσχόμενοι νὰ ἀπαντήσωμεν πάλιν αὐτὸν ἐν τῷ δέοντι καιρῷ, καὶ νὰ διεξέλθωμεν ἀκριβῶς τὰ περίεργα ὑπὸ τῶν ὁποίων συνδέεται τὸ πολυπαθὲς αὐτοῦ ἱστορικόν.

Ἂς ἔλθωμεν δὲ πάλιν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀθλίου Καλημεροπούλου ὅπου ἐγκατελείψαμεν αὐτὸν τότε μὲν περιμένοντα διὰ τοῦ Ὀβανὲζ τὴν αἰσίαν τῆς Ὀθωμανίδος ἀπάντησιν, ἀκολούθως δὲ ἀπογνωσθέντα δι' αὐτὴν, ὡς μαθόντα τὸν αἰφνίδιον αὐτῆς θάνατον, προελθόντα, κατὰ τὴν κομισθεῖσαν διὰ τοῦ προαγωγοῦ εἴδησιν, ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς χαρᾶς, διὰ τὴν μέλλουσαν μετ' αὐτοῦ συζυγίαν της, καὶ ἤδη ὑπὸ βαρυτάτης λύπης συνεχόμενον, καθότι οὐ μόνον ἀρκετὸν χρηματικὸν κατεξώδευσε ματαίως διὰ τὰ βαρύτιμα τῆς μακαρίτιδος κοσμήματα, ἀλλὰ καὶ διότι διεσαλπίσθη πρὸ ὀλίγου ἡ αἰφνίδιος τοῦ Λαζαφανίδου δραπέτευσις, ἥτις διαλύσασα τὸ ἀμβίφολόν τι ὄνειρον, παρέστησεν ἐνώπιον αὐτοῦ γυμνὴν τὴν πραγματικότητα τοῦ δυστυχοῦς του μέλλοντος.

Πᾶς ἄλλος ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ ὤφειλεν ἐκ τῶν δύο ἑπομένων ἀποφάσεων νὰ ἐκλέξῃ ἀναποφεύκτως μίαν· ἢ δηλονότι λαμβάνων ὑπ' ὄψιν μίαν κατὰ μᾶλλον ἢ ἧττον διαρκῆ φυλάκισιν, νὰ ἐκθέσῃ ἑαυτὸν ὡς χρεωκόπον εἰς τὴν διάκρισιν τῶν πιστωτῶν τι, ἢ ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν μετασχηματίζων ἅπαντα τῶν οἰκιακῶν ἐπί-

πλων του εἰς χρηματικὸν, νὰ γενῇ μετανάστης ἀλλαχοῦ τῆς γῆς, ἔνθα παρ' οὐδενὸς γνωριζόμενος νὰ σχηματίσῃ δι' ἑαυτὸν, ἢ νέων πάλιν ἁρπαγῶν καὶ ἀσωτείας στάδιον, ἢ ὁλοσχερῶς μεταλάσσων βίον καὶ ἦθη, νὰ περιορισθῇ καθ' ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην αὐστηρότητα τῆς λογικότητος, καὶ νὰ ὑπερμαχήσῃ εἰς τὸν ἐν τιμιότητι, καὶ ἐγκρατείᾳ, καὶ οἰκονομίᾳ πολλαπλασιασμὸν τοῦ χρηματικοῦ του. Ὅταν δὲ τὰ ἐν ἀνεπιλήπτῳ ἱδρῶτι τοῦ προσώπου τʒ συμφέροντα φθάσωσιν εἰς τὸν ἐπαρκῆ ὅρον των, τότε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν τῶν προγόνων τʒ, καὶ διὰ τῆς ἀμέσου ἀποτίσεως τῶν προλαβόντων χρεῶν του ἀφοῦ εὐχαριστήσῃ τοὺς πρώην πιστωτάς του διὰ τοῦ ἐναπολειφθέντος χρηματικοῦ του νὰ διανύσῃ ἐν εὐαρέστῳ διαγωγῇ ἅπαν τῆς ζωῆς του τὸ ὑπόλοιπον.

Ὁ Μηνᾶς ὅμως ἀναποφάσιστος, ὡς προείδομεν, τοῦ νὰ ὑποφέρῃ μιᾶς τοιαύτης φυλακίσεως ἐπακόλουθα, οὐδὲ ἱκανὸς τοῦ νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν εἰρηνικὴν καὶ γαλήνιον τῆς αὐταρκείας ζωὴν, ἐσκέφθη καὶ ἐπενόησεν ἓν ἄλλο εἶδος ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ πραγματοποιήσῃ. Διακόψας ὅθεν ἐν ἀκαρεῖ πᾶσαν ἐξωτερικὴν μετὰ τοῦ τυχόντος σχέσιν, ἀποπέμψας τῆς οἰκιακῆς του ὑπηρεσίας τοὺς πλειοτέρους τῶν θεραπόντων του, ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ Κοινὸν διὰ τοῦ ἐπιστάτου του Ἀργυρίου τὴν αἰφνίδιον διὰ τὴν Εὐρώπην ἀναχώρησίν του, ἀφορῶσαν δῆθεν οὐ μόνον τὴν καταδίωξιν τοῦ ἐνόχως δραπετεύσαντος Λαφαζανίδου, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως καὶ τὴν σύναξιν ἀρκετοῦ μέρους τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων του εἰς διάφορα τῆς Εὐρώπης μέρη ἐσκορπισμένων, καὶ ὅμως μὴ χορηγούντων αὐτῷ τὰ ἀνάλογα ὠφελήματα. Διὰ δὲ τῆς ὅλως ἀνυποστάτʒ ταύτης προφάσεως σκοπὸν θέμενος νὰ ἐξασκήσῃ ἐν τῷ κρυπτῷ πονηράν τινα ἐπινόησιν, ἐνεκλείσθη ἀμέσως εἰς τὸν ἀπώτερον τοῦ οἴκου του θάλαμον, ὅπου παρεδόθη ὁλοσχερῶς εἰς τὸν ἐν ἡσυχίᾳ σχεδιασμὸν τῶν δολοπλόκων μελετῶν του, μηδενὸς ἑτέρου γνωρίζοντος τὴν μυστικὴν ἐκεῖσε διαμονὴν αὐτοῦ, ἐκτὸς τοῦ Ἀργυρίου καὶ τῶν δύω μεινάντων συνηπηρετῶν του,

ἐπίσης πιστῶν, καὶ καλῶς εἰδότων τὰ χρέη τῆς ἐχεμυθίας εἰς ἃ προηγουμένως καθυπεβλήθησαν.

Κατὰ διαταγὴν λοιπὸν τοῦ ἀρτίως δηθεν ἀποδημήσαντος οἰκοδεσπότου ἐκλείσθησαν ὅλα τοῦ οἴκου τὰ παράθυρα, ὡσαύτως καὶ αἱ θύραι αὐταὶ, καὶ τὸ μέχρι τῆς χθὲς πολύλαον καὶ θορυβῶδες ἐκεῖνο μέγαρον μετεβλήθη ἀμέσως εἰς αὐτόχρημα πύργον, μόνον χρήσιμον δι' ἀναπαυτικωτέραν ὁπωσοῦν κάθειρξιν ἐπισήμων κακούργων. Ἐν τοιαύτῃ μονώσει τί ἄρα ἐμελέτα ὁ ἀπονενοημένος οὗτος ἄνθρωπος; μήπως τάχα ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ νὰ δελεάσῃ καὶ πάλιν τὸν Τραπεζίτην Καραπέτ; ὄχι· δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ φαντασθῇ ἓν τοιοῦτον, ἀφοῦ τοσάκις ὑπεσχέθη νὰ καταθέσῃ εἰς μόνου ἐκείνου τὴν πίστωσιν τὸ ὁλικὸν δηθεν χρηματικόν του, καὶ μέχρι τῆς ὥρας δὲν ἐφάνη τὸ παραμικρὸν πράξας· τί ἄλλο λοιπόν; Ἰδού. Ὡς ἐκ τῶν πάλαι ἀπανθρωπικῶν ἰδιοτροπιῶν του, καὶ τῆς ἐνεστώσης σαρδαναπαλώδους του βιωτῆς μὴ λαβὼν τὰς ἀνηκούσας σχέσεις καὶ μετ' ἄλλων ἐπισήμων τῆς πρωτευούσης τραπεζιτῶν, ἀλλ' εἰς μόνου τοῦ Καραπὲτ τὴν κερδομανῆ φιλίαν μέχρι τοῦδε ἐπερειδόμενος, καθὸ ἀμφοτέρων τὰ πνεύματα πρὸς τὰ πλειότερα συμφωνοῦντα, καὶ μάλιστα πρὸς τὰ αἰσχρὰ καὶ ἀσύγγνωστα, ἀδύνατον ἐστοχάζετο πᾶσαν πρὸς τοὺς λοιποὺς Τραπεζίτας προσωπικὴν προσφυγὴν τὸ ὁποιονδήποτε ἀφορῶσαν δάνειον, καθότι προτιθεμένης μιᾶς παρ' ἐκείνων ἐξετάσεως περὶ τῆς ὑπολληπτικῆς ἀξίας αὐτοῦ, εἰς μόνην τὴν προφορικὴν μαρτυρίαν τοῦ Καραπὲτ ἠδύναντο νὰ βασισθῶσιν, ἐπειδὴ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἤθελον πληροφορηθεῖν τὰς προλαβούσας μεταξὺ τῶν δύο δοσοληπτικὰς σχέσεις· καὶ τοῦτο, ἐφαίνετο εἰς τὸν Μηνᾶν πάντῃ ἀσύμφορον. Ὁ καταχρηστικώτατος αὐτὸς ἄνθρωπος καί τοι ὁλοσχερῶς ἀφοσιωμένος εἰς τὸ ποτὸν καὶ τὴν ἀσέλγειαν, καὶ οὐδέποτε ζητῶν νὰ διαμένῃ μικρόν τινα καιρὸν ἐν πραγματικῇ νηφαλιότητι, εἶχεν ὅμως τὸ παράδοξον προτέρημα, ὥστε καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς μέχρι καρώσεως κραιπάλας του νὰ διασκέπτηται

μὲ πολλὴν ἐμβρίθειαν περὶ τῶν καταπτύστων συμφερόντων του· ἐφ' ᾧ καὶ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου σκεφθεὶς, δὲν εὗρεν αὐτὸ συμφέρον εἰς τοὺς σκοπούς του, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους· πρῶτον, εἰς μίαν τοιαύτην περίστασιν οἱ μὲν Τραπεζῖται ἐκεῖνοι ἀναμφιβόλως ἤθελον ἐπιστήσειν τὴν προσοχήν των ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως, περὶ τοῦ τὶς ἄρα ἐκ τῶν δύω διέκοπτε πρῶτος τὴν προλαβοῦσαν δοσοληπτικὴν σχέσιν, καὶ διὰ τί· καὶ τοῦτο τὸ διὰ τὶ, ἀφοῦ εὐκόλως τὸ ἐμάνθανον, δὲν ἦσαν πλέον ἐπὶ τοσοῦτον ἀνόητοι, ὥστε τόσον ἀφροντίστως νὰ ῥιψοκινδυνεύσωσι τὸ χρηματικόν των δανείζοντες αὐτὸ εἰς ἄνθρωπον δυσκολευόμενον νὰ ἐξοφλήσῃ χρέη παλαιά.

Δεύτερον δὲ, τὶ ἤθελεν ἄρα εἴπει, καὶ τὶ ἤθελε πράξειν ὁ Καραπὲτ ἀκούων αὐτὸν ὑπὸ ἀναγκῶν δανειζόμενον, ἐνῷ μέχρι τοῦδε τὸν ἐνόμιζεν ἀκενώτου πλούτου κάτοχον;

Εἰς τὸ σχέδιον ὅμως αὐτὸ τῆς ψευδοῦς καὶ ὅλως ἀνυποστάτου ἀναχωρήσεώς του μηδὲν βλέπων τὸ πρὸς τὸν σκοπόν του ἐπιπροσθοῦν, ἀνενδοιάστως ἀπεφάσισε νὰ βαδίσῃ τὴν τρίβον τῆς ἐπινοίας του, εἰς τὴν ὁποίαν συνεργείᾳ τοῦ πονηροῦ ἐπέτυχε θαυμασιώτατα.

Διαδώσας ὡς εἴπομεν, ὁ οἰκονόμος αὐτοῦ Ἀργύριος τὴν εἰς τὸ κοινὸν φήμην τῆς αἰφνιδίου ἀναχωρήσεως τοῦ κυρίου του, περιέτρεχε καθ' ἑκάστην ἀπὸ βαθέως ὄρθρου μέχρι λύχνων ἁφὰς ὅλην τὴν πρωτεύουσαν, κατ' ἰδίαν βεβαίως τοῦ Καλημεροπούλου εἰσήγησιν, διαπραγματευόμενος πρὸς ἁπλῆν μόνην ἐπίδειξιν πολυδαπάνους ἀγορὰς ἀκινήτων κτημάτων, οἷον, δημοσίων λουτρῶν, πανδοχευτικῶν καταστημάτων, καὶ ἄλλων τοιούτων, μεγίστην καὶ πολλὴν προσχορηγούντων τὴν ὑπόληψιν εἰς τοὺς ταῦτα κτωμένους, ποτὲ μὲν ὑπερθεματίζων τὰ ἐπὶ δημοπρασίας διακηρυττόμενα, ποτὲ δὲ καταβιβάζων τὰς τιμὰς τῶν προκηρυχθέντων, ὡς ἕτοιμος δῆθεν νὰ καταμετρήσῃ ἀμέσως τὸ ποσὸν· ἀείποτε δὲ περιδινούμενος εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ταχυδρομείων, ἐφαίνετο ὡς

ἐξετάζων καὶ ἐξερευνῶν, ἐὰν ἐφάνη ἐπιστολή τις ἐπὶ τῷ ὀνόματί του, καὶ ὅλαις δυνάμεσι κατεγίνετο νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν εἰς τὸ δημόσιον, ὡς μόνον πληρεξούσιον ἐφ' ὅλων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑποθέσεων τοῦ ἀποδημοῦντος δῆθεν Κυρίου του, ὑποσχεθέντος μετὰ τὴν ἀπὸ εὐρώπης ἐπιστροφήν του, νὰ ἀποκαταστήσῃ αὐτὸν συμμεριδοῦχον εἰς τὰ ὠρελήματα ἑνὸς μέρους τῶν κεφαλαίων του, ἀντὶ τῶν πιστῶν αὐτοῦ μέχρι τοῦδε ἐκδουλεύσεων.

Τὸ ὅλως δὲ ἀνυπόστατον τοῦτο ψεῦδος τυχὸν καλῆς ὑποδοχῆς εἰς τὰ ὦτα οἰκονόμων τινῶν τῶν ἐπισημοτέρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως Τραπεζιτῶν, δικαίως ὑπερερέθισε τὴν ἄρτι καθεύδουσαν φιλοτιμίαν των, καὶ ἀνεζωπύρησε τὸν σβεννυόμενον σπινθῆρα τῶν ἀρχαίων παραπόνων αὐτῶν κατὰ τῶν κυρίων των· διὸ μετὰ ὀλιγοήμερον παρέλευσιν, εἰς μίαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ νυκτερινὴν συνάθροισιν τῶν ῥηθέντων Τραπεζιτῶν ἐπὶ λόγῳ διασκεδάσεως, συνακολουθούντων καὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐπιμελητῶν των, οἱ μὲν ἐν ἄκρᾳ εὐθυμίᾳ διακείμενοι συνευωχοῦντο, καὶ περὶ τῶν πολυειδῶν συμφερόντων των συνδιελέγοντο, οἱ δὲ ἐν τῷ γειτνιάζοντι δωματίῳ διακαρτεροῦντες, ἤρχισαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες νὰ οἰκτείρωσι τὴν τύχην ἑαυτῶν, καὶ νὰ μακαρίζωσι τὴν τοῦ συναδελφοῦ των Ἀργυρίου· εἰς τοσοῦτον δὲ ἐρεθισμοῦ καὶ ἀδημονίας βαθμὸν ἔφθασαν, ὥστε οἱ κύριοι αὐτῶν ἀφοῦ τοὺς προσεκάλεσαν ἀλλεπαλλήλως πολλάκις, ἠναγκάσθησαν ἐπὶ τέλους νὰ ἐξέλθωσιν οἱ ἴδιοι πρὸς ἀναζήτησίν των· ἀλλὰ πρὶν ἔτι πατήσωσι τὸν πόδα εἰς τὴν πρὸ τοῦ θαλάμου αἴθουσαν, αἱ ἐρεθισθεῖσαι τῶν προσκλαιομένων φωναὶ προσέβαλον ἀμέσως τὰ ὦτα των, καὶ διά τινας στιγμὰς ἐστάθησαν ἵνα περιεργασθῶσιν ὁποῖον τὸ σπουδαῖον τὸ τοσοῦτον ἐνασχολῆσαν αὐτούς· ἤκουσαν δὲ τὰ ἑξῆς.

— Ἔλα τώρα τοῦ λόγου σου καὶ κάμε καρδιὰ, καὶ δούλευε ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὸ βράδυ σὰν τὸ ἀκούραστο σκυλί· ἔλεγεν εἷς ἐξ αὐτῶν.

— Καὶ τὴν νύκτα κἄν νὰ ἔχῃς τὴν ἀνάπαυσίν σου καθὼς

πρέπει; ἀλλὰ ποῦ! ἰδοὺ πλησιάζουν τὰ μεσάνυκτα, καὶ ἡμεῖς ἀκόμη στὸ ποδάρι· ὑπέλαβεν ἕτερος.

— Τοῦτο δὲν πειράζει· εἶσαι δοῦλος διὰ νὰ δουλεύῃς· ἀλλὰ τὸ κακὸν ὅτι οἱ κόποι μας δὲν λαμβάνουν ἀνταξίαν τὴν ἀνταμοιβήν· ἐπρόσθεσεν ἔτι μεμψιμοιρῶν ὁ τρίτος.

— Ναὶ! δὲν σοῦ λέγω· εἶμαι δοῦλος, διὰ νὰ δουλεύω· βέβαια! ἀλλὰ δοῦλος ἀπὸ δοῦλον διαφέρει, καὶ δουλικὴ ἀπὸ δουλικήν· δοῦλος βέβαια ἦτον καὶ ὁ Ἀργύρης αὐτὸς, πλὴν δουλικὴ ἦτον ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἔκαμνε; νὰ τοῦ φέρουν καθ' ἡμέραν σ' τὰ ποδάρια του ὅλα τὰ χρειαζόμενα τοῦ σπητιοῦ, καὶ μόνον μίαν φορὰν τὸν μῆνα νὰ ἦναι ἀναγκασμένος νὰ εὐγάζῃ τὸ ποδάρι του ἔξω διὰ νὰ λαμβάνῃ χρήματα ἀπὸ τὸ κατάστημα τοῦ Καραπὲτ Τζανίκ, καὶ νὰ ἐπιστρέφῃ πάλιν ὡσὰν αὐθέντης εἰς τὴν ἡσυχίαν του· δουλικὴν λοιπὸν τὴν λέγω ἐγὼ αὐτήν; καὶ ἐκτὸς τούτου, ἀφοῦ εἰς ὀλίγον καιρὸν κατώρθωσε νὰ συνάξῃ φλωρὶ μὲ τὴν οὐρὰν, ὁποῦ λέγει ὁ λόγος, ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν θὰ τὸν ἰδοῦμεν βέβαια βέβαια μεγάλον καὶ πολὺν σύντροφον τοῦ αὐθεντικοῦ του, ὥστε σχεδὸν νὰ τὸ ἔχῃ πλέον ὡς ἐντροπὴν τὸ νὰ δεχθῇ ἕνα χαιρετισμόν μας κἄν.

— Μάλιστα! καὶ ἐγὼ γνωρίζω ὅτι εἰς ὀλίγων χρόνων διάστημα ἀρκετὰ ἐκέρδισεν· ἀλλὰ τὸ αἴτιον ἦτον ἡ ἀδιαφορία, ἢ καλήτερον νὰ εἰπῶ, ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ αὐθεντικοῦ του· ποῦ ἐκεῖνος νὰ καταδεχθῇ ποτὲ νὰ θεωρήσῃ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἐπιστάτου του! ὄχι ὡσὰν τοὺς ἐδικούς μας ὁποῦ ἡμέρα δὲν ἀπερνᾷ νὰ μὴ ζητήσουν τὰ ἡμερούσια κατάστιχά μας, καὶ μάλιστα ὅταν ἰδοῦν κἀνένα κονδύλι ὀλίγον ἁλμυρούτζικον, νὰ μὴ χαλάσουν τὸν κόσμον ἀπὸ τὰς φωνάς των.

— Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο λέγεις ὅλην τὴν ἀλήθειαν· ὑπέλαβεν εἷς ὁ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐκ τῆς ψευδοῦς καὶ ἀνυποστάτου μεγαλορρημοσύνης τοῦ Ἀργυρίου προκατειλημμένος ὑπὲρ τῆς βαθυπλουσιότητος τοῦ Καλημεροπούλου· πλὴν

γνωρίζεις ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι πολὺ διαφορετικὸς εἰς τὴν κατάστασιν ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας αὐθέντας; ὅλη τῶν ἐδικῶν μας ἡ κατάστασις μαζευμένη, ἐμπροσθὰ εἰς τὴν κατάστασιν μόνου ἐκείνου, σᾶς βεβαιώνω, ὅτι θέλει φανεῖ ὡσὰν μία ταπεινὴ καλύβη ἑνὸς ψωμοζήτου, ἐμπροσθὰ εἰς παλάτιον ἑνὸς μεγάλου Βασιλέως· ἕνας λοιπὸν τοιοῦτος ἄνθρωπος καταδέχεται ποτὲ νὰ ἐξετάζῃ τοιαῦτα μικρὰ πράγματα; καὶ μὴ νομίζητε ὅτι μόνος ὁ Ἀργύρης ἔκαμε τὴν τύχην του, ἀλλ' ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄνθρωποί του· καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Καραπὲτ Τζανὶκ μεγάλως ὠφελήθηκεν ἀπὸ μερικὰ χρήματα ἐκείνου ὁποῦ εἶχεν ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὸ κατάστημά του· τώρα μάλιστα μὲ πόσην ἄραγε λαχτάραν τὸν περιμένει, ὁποῦ θὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν Εὐρώπην μὲ τόσους θησαυροὺς· καὶ νὰ ἰδῆτε ὅτι ἠμπορεῖ νὰ τοὺς παραδώσῃ ὅλους εἰς τὰ χέρια του, καὶ τότε, βάλλετε πλέον μὲ τὸν νοῦν σας ὁπόσα ἠμπορεῖ νὰ κερδίσῃ καὶ αὐτὸς, καὶ ὅλοι τοῦ καταστήματός του οἱ ἄνθρωποι· οἱ ἐδικοί μας μόνον δὲν ἠμπόρεσαν νὰ σχετισθοῦν μὲ κἀνένα τοιοῦτον ἄνθρωπον, ὥστε κοντὰ εἰς αὐτοὺς, νὰ ὠφεληθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ δυστυχεῖς, καὶ ὕστερ' ἀπὸ τόσους χρόνους νὰ γελάσουν κἂν καθὼς πρέπει τὰ χείλη μας.

— Ἐγὼ ὅμως ἤκουσα, ὅτι μὲ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα θέλει συνάξει ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, θὰ ἀγοράσῃ ὑποστατικὰ· καὶ μάλιστα, μὲ τὰ ἴδια μου μμάτια εἶδα χθὲς τὸν Ἀργύρη νὰ περισσεύῃ τὴν τιμὴν δύο λουτρῶν ὁποῦ ἐπωλοῦνταν, καὶ ἦτον ἕτοιμος νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν στιγμὴν τὸ ἰσότιμον ἑνὸς χανιοῦ (ξενοδοχείου), ἂν ὁ νοικοκύρης ἔστεργε νὰ λάβῃ δύο εἰς τὰ ἑκατὸν ὀλιγώτερα, ἀπὸ ὅσα τοῦ ἐπρόσφεραν ἄλλοι μὲ διορίαν.

— Καὶ τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ· ἀλλὰ δὲν πιστεύω πάλιν νὰ ἐξοδεύσῃ ὅλον τὸ χρηματικόν του εἰς ὑποστατικὰ· καὶ σκοπὸν δὲ τοιοῦτον ἂν ἔχῃ, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν εὕρῃ κἀνένα τρόπον ὁ Καραπὲτ, ἕως νὰ τοῦ καθήσῃ εἰς τὸ χέρι καμιὰ δεκαριὰ μελιουνάκια τὸ ἐλάχιστον· δὲν σᾶς λέγω διὰ νὰ τοῦ τὰ φάγῃ, ἀλ-

λὰ μόνον ἀπὸ τὴν σκωριάν τους νὰ ὠφεληθῇ· καὶ ξεύρετε πόσην ὠφέλειαν δίδουν δέκα μιλιούνια γροσίων ὅταν τὰ λάβῃ κἀνεὶς μονομιᾶς, καὶ τὰ δίδῃ ἀπ' ὀλίγα λίγα;

Εἰς τὰ πρῶτα τοῦ διαλόγου τούτου μέρη οἱ ὠτακουσταὶ ὡς συνηθισμένοι εἰς τῶν ὑπηρετῶν των τὸ μεμψίμοιρον, δὲν εὗρον κἀμμίαν ὕλην προσεπαυξάνουσαν τὴν περιέργειαν αὐτῶν, καὶ ἡτοιμάσθησαν ν' ἀποσυρθῶσιν· ἀλλ' ὅτε ἤκουσαν τὰ ἀφορῶντα τὴν βαθεῖαν τοῦ Καλημεροπούλου πλουσιότητα, ἐβιάσθησαν νὰ παρατείνωσιν ἐπὶ μικρὸν ἔτι τὴν ἐπὶ τῷ ἀκροάζεσθαι ὑπομονήν των, καθότι τὰ διαθρυλληθέντα ἄπειρα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου πλούτη, ὑπερερέθισαν τὴν ἐνδόμυχον τῆς φιλοχρηματίας των φλεγμονήν, καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν βαθὺς φθόνος κατέλαβεν, ἰδόντες τὸν πάλαι ἄσημον κερματιστὴν Καραπὲτ, οὐ μόνον ἐπισήμως ἄρτι τὸν Τραπεζίτην μετερχόμενον, ὡς ἐφελκύσαντα πρὸς ἑαυτὸν ὑποκείμενα τινα ἐκ τῶν ἰσχυρῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ ἕτοιμον ἤδη νὰ κατάσχῃ ὁλόσωμον τοιοῦτον ἕνα σπάνιον κεφαλαιοῦχον, ἡ μετὰ τοῦ ὁποίου πελατεία βεβαίως ἤθελε τὸν ἀνυψώσει μέχρι νεφελῶν.

Εἶναι, νομίζομεν, ἀναμφισβήτητον ὅτι τὰ ἀπροσδοκήτως ἐπερχόμενα εὐτυχήματα εἰς ἄνθρωπον πονηρὸν, προέρχονται μᾶλλον ἐκ συνεργείας τοῦ πονηροῦ, παρὰ κατὰ θείαν βούλησιν.

Ὁ πονηρὸς ὅθεν αὐτὸς Δαίμων εἰσελθὼν εἰς τῶν ῥηθέντων Τραπεζιτῶν τὰ ἐντὸς, συνετάραξε μετὰ τῶν δύο ἀοράτων χειρῶν του ὅλην τῶν καρδιῶν των τὴν χολὴν, καὶ τῇ ἐπαύριον ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν συνδιασκεψάμενοι, ἀπεφάσισαν νὰ καταδιώξωσι παντὶ σθένει τὰ συμφέροντα τοῦ Καραπὲτ, τὸν ὁποῖον ἂν καὶ πρὸ πολλοῦ δὲν ἔβλεπον ἐπίσης μὲ ὄμμα εὐμενὲς ἕνεκα τῆς ταχείας καὶ ἀπροόπτου προόδου του, ἠναγκάζοντο ὅμως χάριν εὐσχημοσύνης νὰ καταπνίγωσι τὰ πρὸς αὐτὸν αἰσθήματά των· ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς ὁλοσχερῆ παραγκωνισμὸν τοῦ ῥηθέντος, καὶ ἔγκαιρον ἑαυτῶν σύστασιν πρὸς τὸν ἀπόντα βαθύπλουτον, ἐσκέφθησαν νὰ

δελεάσωσι τὸν ἐπιστάτην καὶ μοναδικὸν πληρεξούσιον αὐτοῦ Ἀργύριον μέσον τῶν ἰδικῶν των ἀνθρώπων, ὑπισχνουμένων εἰς αὐτὸν ἄξια λόγου δωρήματα, ἐὰν κατώρθωνε νὰ εἰσάξῃ εἰς τάς ἐκδουλεύσεις τοῦ κυρίου του, ἀντὶ τοῦ Καραπὲτ Τζανὶκ, ἀνθρώπου μικροπρεπεῦς, ὡς ὀψιπλούτου, καὶ σφόδρα καταχρηστικωτάτου πρὸς τὰς μεθ' ὁποιουδήτινος δωσοληπτικάς του ἐπιχειρήσεις, αὐτοὺς, οὐ μόνον ἐκ προγόνων Τραπεζίτας, καὶ μέχρι τοῦδε ἀνεπιλήπτως γηράσαντας εἰς τὸ μεγίστης τιμιότητος δεόμενον τοῦτο ἐπάγγελμα, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῆς τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως ἐκλελεγμένους, ἐπὶ τῷ οἰκονομεῖν πάσας τοῦ ταμείου τὰς χρηματικὰς χρείας, καὶ ἀναξίως τὴν ἀπαιτουμένην ὑπόληψιν παρ' αὐτῇ χαίροντας.

Εἰς μίαν τοιαύτην δεξιὰν ἐπιτυχίαν δράττομεν τῆς εὐκαιρίας νὰ παρενείρωμεν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἀναγνωστῶν μας, ὅτι καὶ ὁ πονηρὸς Σατὰν, ὁ παρὰ πολλοῖς Δαίμων καλούμενος, ἔχει καὶ αὐτὸς ἐπίσης τὰς θαυματουργίας του, καὶ μάλιστα ὅταν ὁ ἐπικαλούμενος τὴν ἐπικουρίαν αὐτοῦ ἀδιαφορῇ περὶ τοῦ μέλλοντός του ὁλοσχερῶς· τοιοῦτον ἦν θαῦμα, θαῦμα βεβαίως σατανικὸν, ἠλλοίωσε πρὸς τὸ παρὸν τὴν δυσχερῆ τοῦ Καλημεροπούλου θέσιν, καὶ ἡτοίμασεν αὐτῷ νέον στάδιον ἀσελγημάτων καὶ πονηριῶν· τὰ ἐλπιδοτόκα ὄθεν αὐτοῦ σχέδια βελτιωτέραν τῶν προσδοκιῶν του λαβόντα ἔκβασιν, μὲ ἀκράτητον χαρὰν ἔβλεπε τὸν ἐπιστάτην αὐτοῦ Ἀργύριον, κομίζοντα αὐτῷ καθ' ἑκάστην σάκκους χρυσίου οὐ μικρῶν ποσοτήτων, καὶ δέσμας χαρτονομισμάτων ἀξίας πολλῆς, ἅτινα μετὰ πολλῆς εὐκολίας λαμβάνων παρὰ τῶν ῥηθέντων Τραπεζιτῶν ἐπὶ προφάσει ἀγορᾶς κτημάτων, ἔδιδε πρὸς αὐτοὺς ἴδιον ἑαυτοῦ ἔγγραφον μεγίστην ὑπόληψιν παρ' αὐτοῖς ἔχον, διὰ τὴν ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ κυρίου του ἀπόλυτον αὐτοῦ πληρεξουσιότητα· ἀλλὰ καθόσον ἡ τύχη τοῦ Μηνᾶ ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐμορφοῦτο, κατὰ τόσον ἐκορυφοῦτο καὶ ἡ ἀνησυχία του, καὶ πολλάκις κατήντα μέχρι μανίας, ὡς μὴ

δυνάμενος νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας του πλούτου οἷαν ἄλλοτε ἐσυνήθιζε, καθὸ ἀναγκασμένος νὰ περιμένῃ μικρὸν ἔτι ἐν τῇ κρύπτῃ του.

Ἐν τούτοις, πάντων αὐτῶν τὴν γνῶσιν μὴ διαφυγοῦσα ἡ ἀκοίμητος τοῦ Ἀρμενίου ὀξυδέρκεια, παρεφύλαττε τὴν ἁρμοδίαν ὥραν, ἵνα παίξῃ καὶ αὐτὸς τὰ ἀπὸ μέρους του· διὰ τοῦτο, ὡς προηγουμένως εἴδομεν, διαβαίνων ἐνίοτε ἔμπροσθεν τῆς ἐρήμου, καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκατοικήτου οἰκίας τοῦ Καλημεροπούλου, κατεσκόπευε τὰς κρυπτὰς καὶ ἀφανεῖς αὐτῆς εἰσόδους, καὶ ἐν τῇ ἀναχωρήσει του ἐρωτῶν προσποιητῶς τοὺς πέριξ περὶ τοῦ δῆθεν ἀποδημοῦντος γείτονός των, ἐκίνει ἀπειλητικῶς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὰ ἴδια· ἔφθασε τέλος πάντων ἡ κατάλληλος στιγμὴ, καὶ ὡς ἄϋλον καὶ ἀόρατον πνεῦμα ἐφάνη ἐν μέσῳ τοῦ μονήρους δωματίου τοῦ Μηνᾶ, τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔχοντος δεξιόθεν μὲν τὴν πλήρη οἰνοπνεύματος βαυκαλίδα του, ἀριστερόθεν δὲ σωροὺς χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων, καὶ στοιβάδας χαρτονομισμάτων πηχυαίας τὸ ὕψος.

— Χαίρω ὑπέρπολυ, εἶπε μὲ ὕφος διακεκριμένης πανουργίας, πρὸς τὸν Μηνᾶν ἀποτεινόμενος· ὅτι πρῶτος τῶν ἄλλων ἔμαθον τὴν ἀπροσδόκητον ἐπάνοδόν σας, καὶ ὅτι εὐτυχέστερος τῶν νέων φίλων σας σᾶς ἐπαναβλέπω ἐγὼ πρότερον.

Ἄλλος ἐξ ἄλλου ὁ Καλημερόπουλος διὰ τὴν ἄελπτον τοῦ Τραπεζίτου ἐμφάνισιν, ἔμεινεν ἀκίνητος ὡς ἀνδριὰς, καὶ τὸ χαῖνον στόμα του δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐναρθρώσῃ οὔτε μίαν κἂν λέξιν πρὸς ἀπάντησιν.

— Παράδοξον πρᾶγμα! ἐπανέλαβεν ὁ Τραπεζίτης γελῶν ἐν ἑαυτῷ· μήσως τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου μου τοσούτῳ ταχέως ἠλλοιώθησαν ὥστε δυσκολεύεσθε νὰ ἐπαναγνωρίσητε τὸν πάλαι ἀγαπητὸν ἐμὲ φίλον σας; μὰ τὴν ἀλήθειαν! πολὺ ἀστεῖον καὶ τοῦτο· ἐνῷ ἐγὼ βλέπων τὴν πολιάν σας τοσούτῳ παραδόξως τραφεῖσαν, ἀναπόφευκτον βεβαίως ἀποτέλεσμα μᾶλλον ἐνὸς ἐθε-

λουσίου περιορισμοῦ, παρὰ μιᾶς εἰς τὰ ἐξευγενισμένα τοῦ κόσμου μέρη περιηγήσεως, εἶχον πᾶν δίκαιον νὰ ἀμφιβάλλω περὶ τῆς ταὐτότητος τοῦ ὑποκειμένου σας, τοὐναντίον ὑμεῖς διστάζετε ἤδη βλέποντές με πάντοτε, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, ἀναλλοιώτως τὸν ἴδιον.

Εἰς τοὺς καταπίκρους αὐτοὺς λόγους τοῦ Καραπὲτ τοὺς λίαν ἀποτόμως καταμαρτυροῦντας ἐντελῆ γνῶσιν τῶν μυστικῶν αὐτοῦ, καὶ δεύτερον καταζαλισθεὶς ὁ Καλημερόπουλος, δὲν ἤξευρεν οὔτε τὶ νὰ κάμῃ, οὐδὲ τὶ ν' ἀποκριθῇ· ἔνευσε μόνον διὰ χειρονομίας πρὸς τὸν Τραπεζίτην νὰ καθήσῃ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀγρίως ἐξήστραψαν ἰδὼν τὸν μόλις ἀποκτηθέντα πλοῦτον του ἐκτεθειμένον ἐνώπιον τῶν πεινα λέων τοῦ Ἀρμενίου ὀμμάτων· ἀλλ' ὁ Καραπὲτ σπεύσας νὰ ἐγγίσῃ τὴν χορδὴν τῶν αἰσχροκερδῶν, καὶ πονηρῶν, καὶ ἀνοσίων διαβουλιῶν του, μεταβαλὼν ἀμέσως τὸ πρὸ μικροῦ γαλήνιον καὶ γελόεν ὕφος του ἐπὶ τὸ ἀγρίως φοβερὸν καὶ ἀδυσώπητον, ὡς δι' ἑνὸς μόνου τοιούτου τρόπου ἐλπίζων τὴν τῶν σκοπῶν του ἐπίτευξιν, ὑπέλαβε.

— Παραλείπων τὰς προηγουμένας ἀξιοποίνους ἀθεμιτοπραγίας σου τὰς εἰς ἐμὲ μόνον γνωστὰς, ἦλθον σήμερον ἐνταῦθα νὰ ζητήσω παρὰ σοῦ λόγον τῶν νεωτέρων πεπραγμένων σου τῶν ἐπίσης ἀθεμίτων καὶ ἀσυγχωρήτων.

Τοῦ Μηνᾶ ἡ ἔκστασις μετατραπεῖσα εὐθὺς εἰς φόβον ἐπαισθητὸν, κατηνάγκασεν αὐτὸν ἑκόντα ἀέκοντα ν' ἀποκριθῇ.

— Δι' ὄνομα Θεοῦ! πρὸς τὶ ἡ τοσαύτη αἰφνιδιός σου ἀγανάκτησις; μέχρι πρὸ μιᾶς στιγμῆς γαλήνιος καὶ ἵλαρὸς ὡς πάντοτε, ποσῶς δὲν ἀπέδειξας τὸ ἐλαχιστότερον δυσαρεσκείας σημεῖον. ἐπὶ τοσοῦτον ἄραγε χωρὶς νὰ γνωρίζω ἐφάνην ἐγκληματίας ἐνώπιόν σου;

— Οὐχὶ ἐνώπιον ἐμοῦ μόνου, τρισάθλιε! ἀλλ' ἐνώπιον μιᾶς ὅλης κοινωνίας, τὴν ὁλικὴν αὐτῆς καταστροφὴν κακοβούλως διαλογισάμενος.

— Μὰ τὶ ἔκαμα ; ποῖον ἐζημίωσα ;

— Τὶ ἔκαμες; ἰδοὺ· καταναλώσας πᾶσαν σου τὴν χρηματικὴν οὐσίαν εἰς τὰς ἀσώτους καὶ ἀσελγεῖς ἐπιθυμίας σου, καὶ ἐκ τῆς κακῆς ἕξεως καταναγκαζόμενος νὰ ἐξακολουθῇς αὐτὰς καὶ πάλιν ὡς πρότερον, ἀλλὰ κατὰ τὴν πιροιμίαν, καταντήσας καὶ τοῦ ὑπέρου γυμνότερος, ἐπειράθης νὰ λάβῃς βαθυπλούτου πρόσωπον, διὰ νὰ ἀπατήσῃς τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὴν πραγματικότητά σου, καὶ πρὸ πάντων ἐμὲ, ἐκ τῶν πονηρῶν καὶ ἀνυποστάτων σου μεγαλαυχήσεων δελεασθέντα καὶ δανείσαντά σε· ἐπανέλαβεν ὁ Τραπεζίτης μὲ αὔξουσαν συβαρότητα.

— Ἰδοὺ, λάβετε τὰ ὅσα σᾶς χρεωστῶ· ἀπεκρίθη ὁ Μηνᾶς ἀξιοπρεπῶς, ὡς τόγε νῦν μὴ δυσκολευόμενος νὰ ἐξοφλήσῃ ἓν τοιοῦτον οὐ μεγάλου λόγου δάνειον ἐκ τοῦ συσσωρευθέντος ἐκεῖσε ἀπείρου πλούτου.

— Κατὰ τὸ παρὸν σιώπα· δὲν ἔρθασεν ἀκόμη ἡ στιγμὴ καθ' ἣν ἀπαιτοῦνται αἱ ἀπολογίαι σου· κατεξωδεύσας ἀκολούθως ἐν διαστήματι μικρῷ καὶ τὸ παρ' ἐμοῦ δάνειον, συνέλαβες ἐν τῇ πονηρᾷ καρδίᾳ σου τὴν παράτολμον ἰδέαν τοῦ νὰ αὐτομολήσῃς πρὸς νέον θρήσκευμα, τοσοῦτον ἀναξιοπρεπῶς περιφρονῶν τὸ πάτριόν σου δόγμα· καὶ τοῦτο, οὐχὶ ἐκ τῆς πρὸς τὴν θρησκείαν ταύτην ἐγκαρδίου εὐσεβείας σου, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀκρατήτου σου καὶ ἐμμανοῦς μαργίας πρὸς τὰ διαφημισθέντα πλούτη μιᾶς Ὀθωμανῆς.

Φρίξας ὁ Καλημερόπουλος διὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην, ἐπειράθη ν' ἀπολογηθῇ· ἀλλ' ὁ Ἀρμένιος θέσας τὸν λιχανόν του δάκτυλον ἐπὶ τοῦ στόματος, τῷ ἐπέβαλε σιωπὴν, καὶ ἐπανέλαβε.

— Ναὶ! διὰ τὰ πλούτη μιᾶς ἑτεροθρήσκου ἐτόλμησας νὰ ἀρνησιθρησκεύσῃς· ἀλλ' ὁ Παντεπόπτης Θεὸς ὁ μὴ ἀνεχόμενος νὰ ἐκμυκτηρίζωνται αἱ ἱεραὶ θρησκεῖαι του, μὲ τὸν θάνατον ἐκείνης ἀνέτρεψε τὰ βέβηλά σου σχέδια, ἐμποδίσας σε τοῦ νὰ προσχλευάσῃς καὶ τὸ ὅπερ ἔγνως νὰ παραδεχθῇς θρήσθευμα, ὡς ἐχλεύασας καὶ τὸ τῶν προγόνων σου· παρέλαβε τὴν ἀθῴαν εἰς τοὺς παρα-

δείσους του, εἰς σὲ δὲ ἐπεχορήγησε μετανοίας καιρὸν· ἀλλὰ σὺ μακρὰν τοῦ νὰ ὠφεληθῇς ἐκ τῆς μακροθυμίας του, καὶ νὰ βελτιώσῃς τὰ ἤθη καὶ τὴν διαγωγήν σου, ἐπενόησας τὴν διαβολικωτέραν τῶν πανουργιῶν, καὶ διὰ τῆς φήμης τῆς ἐπιπλάστου ἀποδημίας σου χάριν δῆθεν συνάξεως τῶν εἴς τινα τῆς Εὐρώπης μέρη ἐσκορπισμένων ἀνυποστάτων σου θησαυρῶν, ἠπάτησας τὸ εὔπιστον τῶν ἁπλῶν καὶ ἀπονήρων πιστωτῶν σου, κατωρθώσας τὴν ἐνταῦθα συγκομιδὴν τοῦ ἡμίσεως σχεδὸν τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων των· μήπως δὲ λαμβάνων ταῦτα ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν σου, εἶχες ταὐτοχρόνως καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ τὰ ἐπαναστρέψῃς πρὸς αὐτοὺς μίαν ἡμέραν; οὐχὶ βέβαια· καθότι ἡ ἀχαλίνωτος πρὸς τὴν σπατάλην ἕξις σου, καὶ ἡ ἀκάθεκτος πρὸς τὰς ἡδονὰς φροντίς σου, οὐδέ ποτε ἀναμφιβόλως ἤθελον σοὶ παραχωρήσειν τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν καὶ διά τινα σπουδαίαν ἐπιχείρησιν, ὥστε δι' αὐτῆς καὶ εἰς τὰς βιωτικάς σου ἀνάγκας νὰ ἐπαρκέσῃς, καὶ τὴν τιμίαν τῶν χρεῶν σου ἀπότισιν νὰ ἐξοικονομήσῃς· τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀκολούθως τὶ ἕπεται; ἰδοὺ· ἡ ἄφευκτος βεβαίως καταστροφὴ τῶν ἀθλίων δανειστῶν σου, καὶ ὁ ἠθικὸς θάνατος πολλῶν ἀκόμη ἄλλων τρισαθλίων καὶ δυστυχῶν, ὧν τὰ συμφέροντα συνεδέοντο μὲ τὰ συμφέροντα ἐκείνων· ταῦτα δὲ πάντα πρὸς τὶ; πρὸς τὶ ἡ φρικώδης ἀπώλεια τοσούτων ἀτόμων δυστυχῶς μετ' οὐ πολὺ καταναγκασθησομένων νὰ φέρωσι τὸ ἀπαίσιον ἔνδυμα τοῦ πένθους καὶ τῆς συμφορᾶς; πρὸς τὶ τὰ ἀθῶα αὐτῶν τέκνα νὰ κυλίωνται ἄστεγα εἰς τὰς ἀγειὰς καὶ εἰς τὰς ῥύμας ἐπαιτῶν δίκην ζητοῦντα τὸν ὀβολὸν τοῦ ἐλέους; πρὸς τὶ; χάριν τίνος; χάριν σοῦ βεβαίως, διὰ νὰ κατατρυφᾷς σὺ ἀνενδεῶς καὶ ἀκορέστως, διηνεκῶς ἐγκυλινδούμενος εἰς τὸν δυσώδη βόρβορον τὸν πολυειδῶν σου ἀσελγειῶν· ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι οὐχὶ μόνον ἐγκληματίας ἁπλοῦς, ἀλλὰ καὶ κακοῦργος κινδυνωδέστατος ἀναπολογήτως παρίστασαι ἐνώπιον μιᾶς ὅλης κοινωνίας, ἀδυσωπήτως δι' ἐμοῦ ἐκζητούσης διεκδίκησιν.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ πονηρὸς Τραπεζίτης, κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον ἔλαβεν ὕφος ὁσίου καὶ ἐναρέτου Ἱεροεξεταστοῦ, αὐστηρῶς καὶ ἀνεξιλάστως ἐξελέγχοντος τὰ παραπτώματα τοῦ ἐνώπιόν του καταδίκου, ἐν δὲ τῷ κρυπτῷ διετήρει καρδίαν ὡς ὁ σίδηρος σκληράν, καὶ οὐχ ἧττον ἀνοσιουργωτέραν τῆς τοῦ Καλημεροπούλου· ἐκεῖνος δὲ ἐννεὸς πάντοτε, οὐ μόνον διὰ τὸ ἀδυσώπητον καὶ τρομερὸν ὕφος τοῦ ἐξελέγχοντος αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τῶν μυστικῶν του ἀνακάλυψιν, εἰς τὴν μικρὰν ταύτην διακοπὴν τοῦ Ἀρμενίου ἀναλαβὼν ὅτον ἠδυνήθη θάρρος, ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν τοῦ αὐστηροῦ κριτοῦ του, διὰ νὰ ἀπολογηθῇ μικρόν.

— Μάλιστα· ἂς ἀκούσω ἤδη τὶ δύνασαι ν' ἀντιτάξῃς εἰς τὰ ὑπερβέβαια καὶ ἀσυγχώρητα ταῦτα σου ἀνοσιουργήματα· ἀπεκρίθη ὁ Τραπεζίτης μὲ τὴν αὐτὴν ἀγερωχίαν.

— Τοῦτο μόνον θέλω νὰ σᾶς εἴπω, ὑπέλαβεν ὁ Μηνᾶς λίαν ταπεινοπρεπῶς, ὅτι αἱ ἐπιπόλαιοι παρατηρήσεις σας κατὰ πολὺ μὴ ἠδίκησαν· μολοντοῦτο μακρὰν τοῦ νὰ πειραθῶ ἀντιπροτείνων ἀνωφελεῖς ἀπαρνήσεις εἰς τὰς κατ' ἐμοῦ ἀδίκους προκαταλήψεις σας, εἰμὶ ἕτοιμος νὰ δεχθῶ ἀπὸ ὑμᾶς μόνους τὴν ἀνταξίαν ποινὴν, τῶν κατὰ τὴν ἰδέαν σας ἀθεμίτων διαλογισμῶν μου καὶ πράξεων.

Ὁ Ἀρμένιος ἀντὶ ἀποκρίσεως ἐξαγαγὼν εὐθὺς ἐκ τοῦ κόλπου του τὸ πρὸς τὴν ἰδανικὴν Ὀθωμανὴν γραμμάτιον τοῦ Καλημεροπούλου, παρέστησεν αὐτὸ ἐνώπιον ἐκείνου, ὑπὸ νέου κυριευθέντος θάμβους καὶ ἐκστάσεως, καὶ εἶπε.

— Τοῦ γραμματίου τούτου ἡ ὑπογραφὴ εἶναι ἰδική σου ;

Ὁ Μηνᾶς ἐπορφυρώθη ὁλόσωμος, τὰ δὲ χείλη του ἔλαβον σουδαρίου ὄψιν· καὶ μολοντοῦτο ἐβιάσθη ν' ἀποκριθῇ.

— Μάλιστα· νομίζω ὅτι εἶναι ἰδική μου.

— Ἡ δὲ ὑποκάτωθεν αὐτῆς σφραγίς ;

— Καὶ αὕτη ἂν δὲν λανθάνωμαι ὁμοιάζει τὴν ἡμετέραν· ἀλλ' ἄραγε τὶ νὰ διαλαμβάνῃ τὸ ἐμπεριεχόμενον ! ὑπέλαβε μὲ στα-

θερὰν προσποίησιν ὡς ἀληθῶς νὰ μὴν ἐγνώριζε τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐμπεριεχομένου.

— Τὸ γραμμάτιον τοῦτο τοῦ ὁποίου τὰ γραφόμενα ὑποστόλως προσποιεῖσαι ὅτι δὲν γνωρίζεις, ἐρχόμενον μετ' οὐ πολὺ εἰς χεῖρας τῶν νέων πιστωτῶν σου, θέλει ἐξελέγξει τὴν μυσαρὰν καρδίαν σου, καὶ ταὐτοχρόνως θέλει σὲ καταστήσειν εἰς τὴν κρίσιμον θέσιν τοῦ νὰ κατανοήσῃς καὶ σὺ αὐτὸς, ὅτι ποσῶς δὲν προκατελήφθην κατὰ σοῦ ἀπὸ μόνας ἁπλᾶς καὶ ἐπιπολαίους ὡς λέγεις, παρατηρήσεις· ἐπανέλαβεν ὁ Καραπὲτ μὲ ἔμφασιν ἀνίλεων.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους, τὸ κάτω χεῖλος τοῦ Καλημεροπούλου ἐκυριεύθη ἀπὸ τρόμον σπασμωδικὸν, καὶ οἱ μέχρι τοῦδε κεχαυνωμένοι ὀφθαλμοί του ἀγρίως ἐξήστραψαν· τὴν στιγμὴν ἐκείνην καταχθόνιος τις ἰδέα ἐγεννήθη εἰς τὸν διαβολικὸν του ἐγκέφαλον, καὶ ἐπειράθη νὰ καταμετρήσῃ ἐνδομύχως πάσας τὰς σωματικὰς δυνάμεις του ἐὰν εὑρίσκωνται εἰς κατάστασιν ἀναλόγου ἀμύνης, δηλονότι ἐὰν δύναται νὰ καταβάλλῃ τὸν ἀδυσώπητον ἀντίπαλόν του, καὶ ἐν περιπτώσει τύχης ἐχθρᾶς, ἂν δὲν ἠμπορέσῃ νὰ ἁρπάσῃ ἀμέσως τὴν ζωὴν ἐκείνου εἴτε διὰ τῶν χειρῶν εἴτε διὰ τῶν ὀδόντων του, νὰ κατορθώσῃ τοὐλάχιστον ὥστε νὰ καταξεσχίσῃ τὸ ἐνοχοποιοῦν αὐτὸν ἔγγραφον, καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὸ ὅλως ἀνεπίδεκτον ὁποιασδήποτε ἀξιοπίστου παραστάσεως· ἀλλ' ὁ προβλεπτικὸς καὶ κατὰ μᾶλλον αὐτοῦ πονηρότερος Καραπὲτ εἰσάξας τὸ γραμμάτιον ἔνδον τοῦ κόλπου του πάλιν, ἠγέρθη ἀμέσως προσποιούμενος ὅτι ἀναχωρεῖ, κατ' εὐθεῖαν πρὸς τοὺς πιστωτὰς ἐκείνου διευθυνόμενος.

Ματαιωθέντος οὕτω τοῦ ἀπονενοημένου σχεδίου του καὶ αὖθις κατέφυγεν ὁ περίτρομος Μηνᾶς εἰς ἀρκούντως συμβιβαστικὰς διαπραγματεύσεις λίαν καταλλήλους ὡς πρὸς τὸ αἰσχροκερδὲς πνεῦμα τοῦ δυσεξιλάστου τυράννου του, εἰπών.

— Ὁποῖον τὸ ὄφελος παρακαλῶ, ὅταν οἱ πιστωταί μου μάθωσιν ὅσα λέγετε;

— Νὰ ἐπαναλάβωσιν ἀμέσως τὸ δάνειον αὐτὸ, προλαμβάνοντες οὐ μόνον τὴν ἰδίαν των καταστροφὴν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὸν ἠθικὸν θάνατον τοσούτων ἄλλων δυστυχῶν καὶ τρισαθλίων, τὰ ἀθῶα τῶν ὁποίων τέκνα ἔμελον ἐξ' αἰτίας σοῦ νὰ ψωμοζητῶσιν εἰς τὰς ὁδοὺς· ἰδοὺ τὸ ὄφελος· ἀπεκρίθη ὁ Τραπεζίτης μὲ συγκίνησιν ἐνυπόκριτον.

— Μίαν ἀπόφασίν μου ἔχω σκοπὸν νὰ σᾶς παρακαλέσω διὰ νὰ δεχθῆτε· στέργετε; ἐπανηρώτησεν ὁ Καλημερόπουλος μὲ ἐπαισθητὴν τῆς καρδίας του ἀλγηδόνα, διὰ τὴν ὁποίαν ἔμελον νὰ προφέρωσι τὰ χείλη του θυσίαν ἀλγεινὴν καὶ σχεδὸν ἀνήκουστον, ἀλλ' ἀναγκαίαν ἀλλ' ἀναπόφευκτον.

Ὁ Καραπὲτ ἀντὶ προφορικῆς καταφάσεως ἔλαβε πάλιν τὴν ὁποίαν πρὸ μικροῦ ἐγκατέλιπε θέσιν, καὶ στυλώσας τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπὶ τοῦ Μηνᾶ, ἐφάνη ὅτι περιέμενε τὴν ἀκρόασιν τῆς ἀποφάσεως ἐκείνου.

Τότε ὁ Μηνᾶς παρέδοξον ἀναλαβὼν ὕφος, ὕφος ἀπαθὲς καὶ πάντῃ ἀνάλγητον, κατὰ πάντα δὲ παρεμφερὲς μὲ ὕφος ἀνθρώπου πραγματικῶς θεριζομένου τὰ ἐντόσθια, ἀλλὰ πεισμωδῶς διασώζοντος ἐπὶ τοῦ προσώπου τὴν καταπληκτικωτέραν ἀναλγησίαν καὶ ἀπάθειαν, ὑπέλαβεν.

— Εἰκοσιπέντε ἑκατομμύρια γροσίων ἐδανείσθην παρὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, τοὺς ὁποίους χωρὶς ποσῶς νὰ σᾶς ἀναφέρω ἐγὼ, ὑμεῖς ἐμαντεύσατε· ἰδοὺ αὐτὰ ἐνώπιόν σας· ἐὰν λοιπὸν κατὰ τοὺς προρρηθέντας λόγους σας ἀπαραγράπτως ἐσημειώθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ἀπαισίας εἱμαρμένης μου ὥστε νὰ μὴν ἐπαναστραφῶσιν αὐτὰ οὐδέποτε εἰς τὰ ἴδια, δηλονότι εἰς τοὺς διαχειρίσαντάς με ταῦτα, καὶ ὡς ἐκ τούτου συμβῶσιν ὡς εἴπατε τοσαῦτα δυστυχήματα οὐχὶ μόνον εἰς ὅλους τοὺς συμμεριδούχους αὐτῶν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς ἀθώους κληρονόμους των, λάβετε ὑμεῖς τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκ τῶν χρημάτων αὐτῶν τὰ ἥμισυ, καὶ διανέμοντες αὐτὰ εἰς ὅσα μέρη γνωρίζετε ἀληθῶς ἄπορα καὶ πτωχὰ, προλά-

βετε νὰ ἐξαγοράσητε τὸ ἐμὸν ἀδίκημα, ἀντιμετρῶντες δι' αὐτὸ τὴν μικρὰν ταύτην ἐπικουρίαν καὶ βοήθειαν εἰς τὴν ἄπορον καὶ πεινῶσαν τῆς κοινωνίας κλάσιν· ἰδού.

Καὶ διὰ τῆς χειρὸς αὐτοῦ σχεδιάσας διατομὴν ἐπὶ τοῦ παρακειμένου χρηματικοῦ, ἐπανέλαβε.

— Λάβετε λοιπὸν ἐκ τῶν δύο τμημάτων ὅπερ εὐαρεστεῖσθε, καὶ σπεύσατε νὰ παραμυθήσητε τοσαύτας τεθλιμμένας ψυχὰς· ἡ Θεία δὲ τοῦ ὑψίστου Πρόνοια ἂς προνοήσῃ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀθλίου, καὶ φωτίζουσά μου τὴν διάνοιαν πρὸς πᾶν συμφέρον ψυχῆς τε καὶ σώματος, ἂς ἐξαλείψῃ ἐκ τῆς βίβλου τῆς εἱμαρμένης μου τὴν ὀλέθριον σελίδα τὴν ἐγχαράττουσαν τὰ ἕνεκεν ἐμοῦ ὀδυνηρὰ δυστυχήματα τοσούτων ἀθλίων καὶ ἀθώων ὄντων· ναὶ! ἂς ἐξαλείψῃ τὴν σελίδα ταύτην· τί ἡ παντοδυναμία της δὲν δύναται! ἂς μορφώσῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου ἐπὶ τὸ βέλτιον, καὶ ἂς διευθύνῃ τὰ διαβήματά μου εἰς σωτηρίους τρίβους·

Καὶ ἐπὶ τῇ προσποιητῇ μεταμελείᾳ τῆς ἀσώτου του μέχρι τοῦδε διαγωγῆς, ἐρρίγησεν ὁ δείλαιος ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι ἰσχυρά τις καὶ ἀναπόφευκτος ἀνάγκη, λίαν ἀτυχῶς τὸν ἀπεστέρει τοῦ ἡμίσεως ἑνὸς ἀρκετὰ καλοῦ θησαυροῦ, ὃν ἡ τύχη, ἢ μᾶλλον αἱ ραδιοῦργοι καὶ δόλιαι αὐτοῦ ἐπινοήσεις ἔφερον εἰς χεῖρας του· ναὶ! ἀνάγκη ἰσχυρὰ καὶ κραταιὰ ὑπεχρέωσε τὸν διακινδυνεύοντα Καλημερόπουλον νὰ ἀποφασίσῃ τὴν θυσίαν ἑνὸς τοσούτου ποσοῦ, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ οὐ μόνον τοῦ δανείου τὸ ὑπόλοιπον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἔχῃ τὸ ἐνώπιόν του στάδιον ἀνεωγμένον καὶ ἀπαρεμπόδιστον εἰς διαπραγμάτευσιν καὶ ἑτέρου, ὁλοσχερῶς περὶ τοῦ μέλλοντος ὡς προείπομεν ἀδιαφορῶν· καλῶς γνωρίσας πρὸ πολλοῦ τὸ αἰσχροκερδὲς τοῦ Ἀρμενίου πνεῦμα, δὲν ἐδίστασε νὰ συμπεράνῃ ὅτι οἱ κατηχητικοὶ ἐκείνου λόγοι δὲν προήρχοντο ἀπὸ μόνην ἁπλῶς τὴν ἔφεσιν τοῦ καλοῦ, καὶ τὴν ἀπέχθειαν πρὸς πᾶν τὸ τὴν κοινωνίαν καταθλίβον, ἀλλὰ βεβαίως ἐκ τῆς συνήθους πρὸς τὸ κλέπτειν καὶ ἁρπάζειν λαιμαργίας του, καὶ ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ

νὰ συμμερισθῇ καὶ αὐτὸς, καὶ νὰ συμμεθέξῃ ἐκ τῶν ὅσων εἷς ἄλλος ὅμοιός του ἐπίσης εἰς τὸ κλέπτειν καὶ ἁρπάζειν ἐπιτήδειος, κατώρθωσε νὰ κατέχῃ ἤδη εἰς χεῖρας· καὶ ὅτι ἂν ἀπετύγχανε τοῦ σκοποῦ ὁ ἐπικίνδυνος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, δηλονότι ἐὰν δὲν ἐγλυκύνετο καὶ ἐκεῖνος, καὶ κατὰ κόρον μάλιστα, ἐκ τῶν ὑπευθύνων καρπῶν τῶν ἀνοσίων ἐπινοήσεων ἑνὸς ὁμοειδοῦς του, βεβαίως δὲν ἐδυσκολεύετο νὰ καταμηνύσῃ αὐτὸν πρὸς τοὺς πιστωτάς του οὐχὶ μόνον ὡς ἀληθῶς πάμπτωχον καὶ πραγματικῶς ἐλεεινὸν, ἀλλὰ καὶ εὐαποδείκτως μικροπρεπέστατον τυχοδιώκτην, ζητήσαντα καταφύγιον εἰς μίαν ἀρνησιθρησκείαν· καὶ ἔπειτα τὶ τὸ ἑπόμενον; ἀφεύκτως μία ἄμεσος κατάσχεσις τοῦ προσφάτου δανείου, καὶ ἀκολούθως ἓν τεῖχος ἀπέραντον καὶ ἀδιέξοδον πρὸς πᾶσαν ἄλλην αὐτοῦ ἐλπίδα.

Ὁ Ἀρμένιος δὲ καίτοι σκιρτήσας ἐκ τῆς ἰδέας τῆς προκειμένης σφόδρα ἐπισήμου ὠφελείας του, μὴ ἀρκούμενος ὅμως εἰς μόνην ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν κατὰ μᾶλλον ἀνοσιωτέραν αὐτῆς ὡς μέλλων νὰ ἐπιζητήσῃ, δὲν μετέβαλε ποσῶς τὸ αὐστηρὸν ὕφος του, ἀλλὰ μὲ τὴν αὐτὴν ἀγερωχίαν εἶπε.

— Μόνη ἡ θυσία αὕτη δὲν ἀρκεῖ πρὸς σωτηρίαν σου· δι' αὐτῆς μόνην τὴν θείαν ἀγανάκτησιν δύνασαι ἴσως νὰ ἐξιλεώσῃς· δὲν γνωρίζεις ὅμως ὅτι καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι τὰς ἀπαιτήσεις των, καὶ ὅτι δικαιωματικῶς ἀποβλέπουσιν εἰς μίαν χάριν ἀντὶ τῆς ὁποίας πράτουσι χάριτος; σὺ λοιπὸν ὁποίαν χάριν ἀποφασίζεις διὰ τοὺς ἀνθρώπους τούτους;

— Ὁποίους ἀνθρώπους; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς μηχανικῶς.

— Διὰ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες μολονότι ἐγνώρισαν τὴν ἐλεεινοτάτην πτωχείαν σου, λαμβάνουσιν ὅμως τὴν καλωσύνην νὰ μὴν εἴπωσι τὸ παραμικρὸν πρὸς τοὺς νέους πιστωτάς σου· διὰ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες μολονότι ἔχουσιν εἰς χεῖρας των τὴν ἔγγραφον τῆς ἀρνησιθρησκείας σου ὁμολογίαν, καὶ ὅμως, συγ-

κατατίθενται νὰ σιωπήσωσιν· ἰδοὺ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἀπαιτοῦντες δικαιωματικῶς τὸ παρὰ σοῦ ἀνταπόδομα.

Τοῦ Καλημεροπούλου ἡ ὄψις ἐκ νέου ὠχρίασεν ἀκούσαντος ὅτι καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι γνωρίζουσι τὰ μυστικὰ αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ κατεσπευσμένως ἠρώτησεν.

— Εἶναι δυνατὸν νὰ διακοινώσητε καὶ εἰς ἄλλους τὰς μυστικάς μου πράξεις; δὲν τὸ πιστεύω.

— Κατὰ τὸ παρὸν ὄχι· πλησίον τοσούτων ἄλλων ἀπεφάσισα νὰ τοποθετήσω καὶ αὐτὰ, βυσσοδομεύων τὰ πάντα εἰς τὰ ἄδυτα τῆς καρδίας μου· διὰ ὅλα λοιπὸν ταῦτα ὁποίαν θυσίαν ἀποφασίζεις καὶ δι' ἐμέ;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην τοῦ Τραπεζίτου, δίστομον μάχαιραν ἠσθάνθη εἰς τὴν καρδίαν του ὁ Καλημερόπουλος, ἀνιλεῶς διασχίζουσαν αὐτήν· ἡ βάρβαρος τοῦ ἀντιπάλου του ἀπληστία ἔφερεν αὐτὸν εἰς ἀμηχανίαν σπαραξικάρδιον· τί λοιπὸν ὤφειλε νὰ κάμῃ ἐὰν ὁ κινδυνώδης ἐκεῖνος ἄνθρωπος μὴν εὐχαριστούμενος εἰς ὅσα ἐλάμβανε λόγῳ ἐλεημοσύνης πρὸς τὰ πτωχὰ καὶ ὀρφανὰ, ὁμοίως καὶ πρὸς τὰς ἐν ἐνδείᾳ χήρας, περὶ ὧν οὐδὲ ὀβολοῦ βεβαίως ἤθελε λάβει πρόνοιαν, ἐκ τῆς φυσικῆς του χρηματομανίας ὑπεκινεῖτο ἵνα ἐπιζητήσῃ καὶ τοῦ δανείου τὸ ὑπόλοιπον δι' ἑαυτόν; τὴν σκέψιν του ταύτην διέκοψε μετ' οὐ πολὺ ἡ διάτορος φωνὴ τοῦ Ἀρμενίου, δυσανασχετήσαντος βεβαίως ἐκ τῆς διά τινας στιγμὰς ἄρας σιωπῆς αὐτοῦ.

— Δὲν ἀποκρίνεσαι Ἀδελφέ! εἰπὲ τοὐλάχιστον εὐσυνειδότως ἐὰν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσω παρὰ σοῦ μικράν τινα χάριν ἀντὶ τῶν τοσούτων πρὸς σὲ χαρίτων μου.

— Μάλιστα! δὲν ἀρνοῦμαι· μυρία ὁμολογῶ τὰ πρὸς ὑμᾶς χρέη μου, ἀλλ' εἰς τὴν παροῦσαν μου περίστασιν ποῦ νὰ ἐπαρκέσω: γνωρίζετε καλῶς ὅτι αἱ ἀνάγκαι μου εἶναι πολλαὶ, πάμπολλαι, καὶ τὸ ἐναπολειφθὲν τοῦτο δάνειον ποῦ νὰ . . . ὑπετραύλισεν ὁ Καλημερόπουλος διακόψας τῆς φράσεως αὐτοῦ τὸ ὑπόλοιπον.

— Τὶ χρήματα; χρήματα ἐγὼ δὲν θέλω· δὲν πωλῶ ἐγὼ τὰς χάριτάς μου μὲ χρήματα· ἀπεκρίθη ὁ Καραπὲτ μὲ ἀξιοπρεπὲς ἀφιλοκερδείας ὕφος, ἄκρως ὑποκρῦπτον τὴν στυγνὰν φιλοχρηματίαν του.

Ἡ ἐνδόμυχος τοῦ Καλημεροπούλου ταραχὴ, ἡ χαλεπὴ, ἡ κεραυνώδης, κατηυνάσθη ἀμέσως ἐκ τῆς χρηματικῆς τοῦ Τραπεζίτου αὐταπαρνήσεως, καὶ ἡ διαδεχθεῖσα αὐτὴν ἐσωτερικὴ γαλήνη ἤρχισε νὰ ἐπιφαίνηται ἐγκατοπτριζομένη ἐπὶ τοῦ προσώπου του· θέλων δὲ νὰ καθησυχάσῃ ἐντελῶς τὴν περιέργειάν του περὶ τοῦ ὁποίου ἄρα ἄλλην χάριν ἐζήτει παρ' αὐτοῦ ὁ Ἀρμένιος, λίαν φιλοφρόνως ὑπέλαβε.

— Τὶ λοιπὸν ἐπιθυμεῖτε Ἀγαπητὲ φίλε μου; εἰς τὶ δύναμαι νὰ σᾶς χρησιμεύσω; τὴν στιγμὴν ταύτην προστάξατε, καὶ θέλετε μ' εὕρειν προθυμότατον.

— Τίποτε· μικρὰ πράγματα· ἐρωτοδουλειαῖς· ἀπεκρίθη ὁ Τραπεζίτης μορφώσας τὸ σοβαρόν του πρόσωπον ἐπὶ τὸ γαλήνιον καὶ γελόεν.

— Ἐρωτοδουλειαῖς! καὶ ἀφοῦ ἔχομεν τὸν φίλον Ὀβανὲζ τοσοῦτον εἰς τὰ τοιαῦτα ἐπιτήδειον, τὶ μᾶς μέλλει; ὑπέλαβεν ὁ Μηνᾶς ἡμικαγχάσας.

— Ὄχι· εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ποσῶς δὲν ὠφελεῖ ὁ Ὀβανὲζ· κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐὰν πρόκειται νὰ ἐλπίζω τὶ, παρὰ σοῦ μόνου πρέπει νὰ τὸ ἐλπίζω.

— Λοιπὸν ἐὰν ἦναι ἀναγκαία ἡ ἡμετέρα μεσολάβησις, εἰμὶ ἕτοιμος καὶ εἰς πῦρ καὶ εἰς θάνατον, καὶ σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι βεβαίως θέλω ἐπιτύχει.

— Δὲν ἀμφιβάλλω· ἐκτὸς ἐὰν καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην θελήσῃς νὰ μετέλθῃς τὰς συνήθεις τροπολογίας σου.

— Εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην νὰ μετέλθω τροπολογίας! καὶ διατὶ; τίνος ἕνεκεν;

— Ἴσως, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ μιᾶς ὁμοθρήσκου σου.

— Ὁμοθρήσκου μου! καὶ τί ἔχει νὰ κάμῃ· ἀκούσατε λοιπὸν νὰ σᾶς εἰπῶ ἕνα λόγον, τὸν ὁποῖον καὶ εἰς τὸν Πνευματικὸν αὐτὸν νὰ ὁμολογήσῃ τις συστέλλεται· εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τοσοῦτον καθυπεχρεώθην παρ' ὑμῶν, ὥστε τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας σας καὶ ἰδία θυγάτηρ μου ἂν ἦτο, μετὰ τοῦ αὐτοῦ πάλιν ζήλου ἤθελον ὑπενεργήσειν τὴν ἀποπλάνησιν αὐτῆς, μόνον διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω τῆς εὐγνωμοσύνης μου τὸ μέγεθος· ἐννοήσατε;

Καταπιὼν ὁ Ἀρμένιος σίελον ἐνδόνου εὐχαριστήσεως, ὑπέλαβεν

— Ἐννόησα Ἀγαπητέ! καὶ εὐχαριστῶ· τοιοῦτοι βέβαια πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε οἱ φίλοι.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Αἱ συμφωνίαι.

Καὶ πλησιάσας ὁ Τραπεζίτης τὸν ἐνώπιόν του χρηματικὸν σωρὸν, ἤρχισε τοῦ ἔργου τῆς καταμετρήσεως, ὅπερ καί τοι τελούμενον ἀπὸ χειρας λίαν πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο ἐμπειροπράγμονας, διήρκεσεν ὅμως ὥραν ἱκανὴν· τείνας εἶτα τὸ βλέμμα πρὸς τὸν Μηνᾶν, ἐπρόσθεσεν.

— Ἰδοὺ Ἀδελφὲ! ἔλαβον ὅσον τὸ πρὸς ὑμᾶς δάνειόν μου, τόσον καὶ ὅσα ἑκουσίᾳ προαιρέσει εὐηρεστήθητε νὰ ἐπιδαψιλεύσητε χάριν ἐξιλασμοῦ πρὸς τοσαῦτα δυστυχῆ ὄντα, πραγματικῶς στερούμενα καὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου των· σᾶς μένουσι λοιπὸν τὰ ὑπόλοιπα, διὰ τῶν ὁποίων δύνασθε νὰ ζήσητε τὸν ἀνετώτατον βίον διά τινα ἔτη· ἐγὼ δὲ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ δὲν θέλω παύσειν οὐδέποτε, ἐπευφημῶν πρὸς τοὺς πιστωτάς σας τὴν ἀκεραιότητα τῆς δοσοληψίας σας, καὶ καταπείθων αὐτοὺς οὐχὶ μόνον νὰ μὴ σᾶς βιάσωσιν οὐδαμῶς περὶ τῶν τόκων, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔλθητε καὶ ἐκ νέου εἰς ἀνάγκας, νὰ σᾶς εὐκολύνωσι πάλιν διὰ νέου δανείου, δυναμένου νὰ σᾶς ἐπαρκέσῃ μέχρις ἀρκετοῦ καιροῦ, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὁποίου ἠμπορεῖτε βεβαίως νὰ τακτοποιήτητε τὰς ὑποθέσεις σας, καὶ νὰ μὴν ἔχητε πλέον τὴν ἔνδειαν τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐφώνησε τοὺς ἔξω τῆς θύρας ἱσταμένους δύο ὑπηρέτας του, καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν δύο σακκία, ἔθεσε τὸ χρηματικὸν ἐντὸς αὐτῶν, καὶ κλείσας καὶ σφραγίσας τὰ στόμια, ἐνεχείρισε πάλιν ταῦτα πρὸς τοὺς ἰδίους, διατάξας αὐτοὺς νὰ

ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν θέσιν των· ὅτε δὲ ἔμεινον οἱ δύο μόνοι ἀναλαβὼν αὐτὸς τὸν λόγον, εἶπεν.

— Ἂς ἔλθωμεν τώρα φίλε μου! καὶ εἰς τὴν ἐδικήν μου ὑπόθεσιν· τί λοιπὸν θέλεις κάμει διὰ τὴν ἀδυναμίαν μου ταύτην; ὁποίαν θέλεις βαδίσειν ὁδόν;

Καὶ μολονότι ὁ Καλημερόπουλος πτοηθεὶς ἐκ τῶν ἀπειλῶν τοῦ Τραπεζίτου, μόνος ὁ ἴδιος ἐπέβαλεν εἰς ἑαυτὸν τὴν θυσίαν τοσούτου πλούτου, ἀλγεινόταται ὅμως τῷ ἐφάνησαν αἱ στιγμαὶ καθ' ἃς ὁ Καραπὲτ καταμετρήσας τὸ χρηματικὸν παρέδωσεν αὐτὸ εἰς χεῖρας τῶν ὑπηρετῶν του· εἰς τὴν ὑπερβάλλουσαν δὲ ταύτην τοῦ ἄλγους του αἴσθησιν ἐνόμιζεν ὁ δείλαιος ὅτι σάρκες ἐτέμνοντο ἐκ τοῦ ἀθλίου σώματός του, καὶ εἰσέτι ἀσπαίρουσαι ἐρρίπτοντο εἰς βορὰν κυνῶν· ὁπόταν δὲ ἐπέρριψε πλαγίως τὸ βλέμμα του καὶ ἐπὶ τοῦ ἐναπομείναντος χρηματικοῦ, τοῦ τοσούτῳ στιλπνοῦ τὸν ἄργυρον, τοῦ τοσούτῳ διαυγοῦς τὸν χρυσὸν, ἐλπίδες παρήγοροι ἐνεψύχωσαν εὐθὺς τὴν μοχθηρὰν καρδίαν του· ἐσκέφθη ὅτι διὰ τοῦ ἐναπολειφθέντος ἐκείνου ποσοῦ, τί δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ διά τινα ἔτη, πρὸς τὸ νὰ εὐχαριστήσῃ τὰς ἀκολάστους κτηνωδίας του· ἐκτὸς τούτου, ἀντήχουν εἰσέτι εἰς τὰ ὦτα του αἱ ἄρτιαι ὑποσχέσεις τοῦ Καραπὲτ ἐνθαρρύναντος αὐτὸν ἐπάκρως, ὡς ἐν καιρῷ κατεπειγούσης ἀνάγκης ἀνυπερθέτως μέλλοντος μεσολαβῆσαι πρὸς τοὺς πιστωτὰς αὐτοῦ εἰς διαπραγμάτευσιν καὶ ἑτέρου δανείου· πῶς λοιπὸν εἰς μίαν τοιαύτην τοῦ Ἀρμενίου προθυμίαν καὶ ἑτοιμότητα, νὰ μὴ φανῇ καὶ αὐτὸς ἕτοιμος καὶ πρόθυμος εἰς μίαν ὑπόθεσιν ἐκείνου; ἐφ' ᾧ καὶ ἔσπευσε νὰ ἀποκριθῇ λίαν ἀποφασιστικῶς·

— Δὲν σᾶς εἶπον ὅτι εἰμὶ ἕτοιμος καὶ εἰς πῦρ καὶ εἰς θάνατον; προστάξατε, εἴπατέ μοι τὶς αὕτη ἡ τοσοῦτον ὑμᾶς δελεάσασα, καὶ θέλετε ἰδεῖν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιτηδειότητός μου.

— Μὰ δὲν ἐνθυμεῖσαι Ἀδελφὲ! ὅ,τι σοὶ ἐξηγήθην πρὸ ὀλίγου; δὲν σοὶ εἶπον ὅτι μία ὁμόθρησκός σου μὲ κατεδελέασε; ὑπέλαβεν ὁ Ἀρμένιος διστάζων νὰ προφέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος θύματός του· ἤξευρε μὲν καλῶς τὴν διεφθαρμένην τοῦ Μηνᾶ καρδίαν, ἥτις μακρὰν τοῦ νὰ συναισθάνηται ὡς ἀπαράβατον χρέος ἑκάστου ἀνθρώπου τὴν αὐστηρὰν διατήρησιν τῶν καθηκόντων τῆς τιμιότητος, εἶχεν ἐξ ἐναντίας φυσικὴν τὴν ἀναίδειαν, ὥστε νὰ μὴν ἀπαρνῆται οὐδέποτε τὰς αἰσχρῶν ἐπιθυμιῶν προτάσεις παντὸς γνωρίμου του, καὶ μάλιστα ἀντὶ ὠφελημάτων μικρῶν ἐπίσης αἰσχρῶν καὶ ἀκολάστων πολλάκις ἐκεῖνος ὁ ἴδιος κατήντα μέχρι τοσαύτης χαμερπείας, ὥστε νὰ ὑποθάλπῃ τὰς κτηνώδεις ὀρέξεις τῶν φίλων του, νὰ τὰς διεγείρῃ, νὰ τὰς ἐγκαρδιώνῃ. ἀλλ' εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ἡ ὑπόθεσις ἐλάμβανε μορφὴν διαφορετικὴν, ἐπειδὴ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκείμενον δὲν ἦτο ξένον ὡς πρὸς ἐκεῖνον· ἐδίσταζε λοιπὸν ὁ Τραπεζίτης νὰ προφέρῃ εὐκόλως τὸ ὄνομα, οὐχὶ ὅτι φοβούμενος μὴ ἀπαντήσῃ ἀπὸ μέρους τοῦ Μηνᾶ ἀπότομον τινα ἀνάνευσιν, ἀλλ' ὑποπτευόμενος μὴ τὸ συγγενικὸν αἷμα παραμορφώσῃ στιγμιαίως τὸν φυσικὸν τοῦ Καληημεροπούλου χαρακτῆρα, καὶ ἐν προσχήματι πανετοίμου συγκαταθέσεως τροπολογήσῃ ἀκολούθως τὸ πρᾶγμα, καὶ μακρυνθῇ ἐπομένως τὸ πέρας αὐτοῦ.

— Πλὴν σᾶς ἀπορῶ φίλε μου! ἡ νέα αὕτη δὲν ἔχει ὄνομα; δὲν ἔχει οἰκογένειαν; πῶς ὀνομάζεται λοιπὸν αὐτὴ; πῶς λέγεται ἡ οἰκογένειά της; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς οὐ μόνον μὲ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ φανῇ συντελεστικὸς εἰς τὴν φιλικὴν τοῦ Ἀρμενίου ἀπαίτησιν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ν' ἀπαλλαχθῇ ὅσον τάχος ἐκ τῆς καταβαρυντικῆς ἐπισκέψεως ἑνὸς φίλου, ὅστις ἀφοῦ τοσούτῳ τὸν κατεθορύβησε, τὸν κατετάραξε, καὶ τὸν κατήντησεν εἰς ἄκρας ἀμηχανίας θέσιν, τὸν κατεγύμνωσεν ἐπὶ τέλους ὡς ὁ ἐπιτυχέστερος τῶν ἐντίμων ληστῶν, τῶν λίαν ἱκανῶς ἐξησκημένων εἰς τὸ εὐγενὲς τῆς τέχνης των ἐπιτήδευμα τοῦ νὰ

ὑφαιρῶσιν ὑπάρχοντα ἀλλότρια, αὐτῶν μὲν μηδεμίαν προφερόντων λέξιν τὸν σκοπόν των σαφηνίζουσαν, ἐκείνων δὲ ἐκουσίᾳ βουλῇ παραχωρούντων ταῦτα ἵνα μὴ ἐμπέσωσιν εἰς πειρασμὸν χείρονα.

Ἐνθαῤῥυνθεὶς ὅθεν ὁ Καραπὲτ ἐκ τῶν ἀφοσιωτικῶν τοῦ Καλημεροπούλου λόγων, ἔθεσε κατὰ μέρος τοὺς δισταγμοὺς καὶ τὰς ὑποψίας, καὶ ἀνερυθριάστως ὑπέλαβε.

— Τὴν Ἀνεψιάν σου ἀγαπῶ, φίλε μου! τὴν Ἀνεψιάν σου. δὲν ἠξεύρω πόθεν ἔλαβον τὴν ἀδυναμίαν νὰ ἐπιθυμήσω τὴν κόρην ταύτην.

— Τὴν Ἀνεψιάν μου! καὶ πῶς ἔτυχε νὰ τὴν....

— Πῶς ἔτυχε νὰ τὴν ἰδῶ, ἴσως θέλεις νὰ εἰπῇς.

— Μάλιστα.

— Καὶ δὲν γνωρίζεις ὅτι τὸ ὀξὺ τῶν ὀμμάτων μου φῶς διαπερᾷ καὶ τὰ τείχη; τὴν εἶδον λοιπὸν ὅπου ἔπρεπε νὰ τὴν ἴδω· ἐν τούτοις μὴ νομίσῃς ὅτι ἐπὶ πολὺν καιρὸν θέλω τὴν ἔχειν αἰχμάλωτον εἰς τὰς ὀρέξεις μου· ὄχι· δέκα μόναι ἡμέραι μ' ἀρκοῦν, καὶ ἔπειτα ἂς ἐπασχοληθῇ καὶ πάλιν εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος ἰδιωτικοῦ βίου της· ναὶ! καὶ τοῦ μέλλοντος· καθότι ἀφοῦ ὑμεῖς ὑπὸ τοσούτων ἀναγκῶν περιστοιχούμενοι τοσαῦτα ὑποφέρετε ὥστε νὰ ἐξοικονομήσητε αὐτάς, ἔχετε πλέον καιρὸν νὰ φροντίσητε καὶ περὶ ἀποκαταστάσεως μιᾶς πλαγίας συγγενοῦς σας; ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι καὶ τὸ μέλλον της δὲν φαίνεται ὑπισχνούμενον πρὸς αὐτὴν διαφορετικώτερον τοῦ παρελθόντος της βίον, ἐκτὸς ἐὰν εἰς τὸ δεκαήμερον διάστημα τῆς μετ' αὐτῆς συναναστροφῆς μου εὐχαριστούμενος ἐκ τῶν εὐπειθῶν τρόπων της καὶ τῶν εὐγενῶν της ἠθῶν, ἀποφασίσω νὰ τὴν συζεύξω μὲ κἀνένα τῶν ὑπηρετῶν μου, τοὐτέστιν ἢ μὲ τὸν κωπηλάτην μου, ἢ μὲ τὸν ἱπποκόμον μου, μὲ τὴν συμφωνίαν ὅμως νὰ δεχθῇ πρότερον εὐχαρίστως τὸ δόγμα τῆς θρησκείας μου, τὸ δόγμα ἑνὸς τοῦ ἐκ τῶν ὁμοθρήσκων μου συζύ-

γου της· τὶ ἔχετε λοιπὸν νὰ εἴπητε εἰς ταύτην τὴν ὑπὲρ τῆς Ἀνεψιᾶς σας οὐκ εὐκαταφρόνητον βεβαίως πρόνοιάν μου;

Ζωηρότης χαιρεκακίας ἐπεχύθη εὐθὺς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀχαρακτηρίστου Καλημεροπούλου, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἀκούσαντος μίαν τοιαύτην πρότασιν, ἧς τὰ ἀποτελέσματα πρὸ πολλοῦ ἐπιθυμῶν ὀνειρωπόλει, ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐτόλμα νὰ διοργανίσῃ· ἔχων πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὁ ἐπάρατος τὸν ἀπαίσιον τῆς ἐνοχῆς του ἀντικατοπτρισμὸν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπιπολαίως μόνον ἠσθάνετο κρυπτὸν τινα τῆς συνειδήσεως ἔλεγχον· ἀλλ' ὅτε ἡ θυγάτηρ τοῦ νοσοῦντος Ἀδελφοῦ του βαθμηδὸν προεχώρει εἰς ἡλικίαν αὔξουσαν, ὅτε ἤδη ἡ ἀκμαία αὐτῆς ἡλικία ἀνέπτυξεν οὐ μόνον τὰ παρὰ πολλῶν ἐκθειαζόμενα σωματικὰ της πλεονεκτήματα τὰ εἰς ἅπασαν τὴν συνοικίαν ἐκείνην μοναδικὰ, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως καὶ τὰ ἠθικὰ αὐτῆς προτερήματα τὰ ἐκ πολλῶν ὁμηλίκων της ἐλλείποντα, ἤρχισε νὰ ὑποβλέπῃ τὴν μέλλουσαν τῆς Ἀνεψιᾶς του τύχην, φοβούμενος μὴ ἡ μετά τινος συζυγικὴ ἕνωσίς της τὸν καθυποχρεώσῃ καὶ ἄκοντα, ὥστε νὰ ἐμέσῃ τὰ πατρικὰ αὐτῆς δικαιώματα ἅτινα πρὸ χρόνων τοσοῦτον ἀδίκως κατεβρόχθισεν· ἐφ' ᾧ καὶ ἀπό τινος καιροῦ τὸν ἀνησύχει πολλάκις ἡ ἰδέα αὕτη, καὶ ποσῶς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπινοήσῃ κἀνὲν μέσον πρὸς θεραπείαν τῆς ὑποφαινομένης πληγῆς, ἧς ἄφευκτος ἡ μέλλουσα γάγγραινα.

Ἀκούσας λοιπὸν ἤδη τὰς ἀτίμους τοῦ Τραπεζίτου προτάσεις κατὰ πολὺ συμβαλλούσας εἰς τὰς ἐπαράτους ἐπιθυμίας του, ἀνεπτερώθη ἐκ τῆς ἐλπίδος τοῦ νὰ καταστήσῃ ἑαυτὸν ἐλεύθερον πασῶν τῶν ὑπ' ὄψιν του ἐνδεχομένων καταβαρυντικῶν συζητήσεων, καὶ νὰ μένῃ διὰ βίου ἀκαταζήτητος καταναλωτὴς τῆς ἱερᾶς τοῦ Ἀδελφοῦ του παρακαταθήκης, ἧς ἡ νόμιμος κατοχὴ ἀνῆκεν εἰς μόνης τῆς Ἀνεψιᾶς του τὴν γνήσιον κυριότητα· καὶ βεβαίως! μία τοιαύτη νέα ἀφοῦ ἅπαξ ἐξωκείλλασα, εἴτε ἀνταλλάσουσα τὴν θρησκείαν αὐτῆς διὰ τὴν σύζευξίν της μὲ ἕνα ἀλ-

λόθρησκον, εἴτε ἐπιστρέφουσα εἰς τὰ ἴδια, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς τὴν ἀνεξάλειπτον κηλίδα τοῦ νεανικοῦ της ὀλισθήματος, ἔστω καὶ ἀκουσίου, πῶς ἠδύνατο πλέον ἔπειτα νὰ ἐλπίσῃ δικαιωμάτων ἀνάκτησιν, ὥστε δυνάμει αὐτῶν ἐπικαλουμένη τῶν νόμων τὴν ἀρωγὴν, νὰ ὑπερισχύσῃ κατὰ τοῦ κατακρατοῦντος τὴν πατρικὴν περιουσίαν της; ποῖος ποτε νομικὸς ἢ δικαστὴς, χάριν τῶν δυσαποδείκτων δικαιωμάτων μιᾶς καταφανῶς ἀποδεδειγμένης φαυλοβίου, συγκατετέθη νὰ φανῇ ἐκδίδων τὴν δικαστικήν του ἀπόφασιν ἐναντίον ἑνὸς ἐπίσημον ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν κατέχοντος; ἑνὸς πολυταλάντου τὴν φήμην, οἷος ὁ Καλημερόπουλος; ἐφ' ᾧ καὶ ἐπὶ τῇ ἀνοσίῳ τοῦ Τραπεζίτου προτάσει ὑπέρχαρης οὗτος γενόμενος, ἀλλ' ἀναγκαζόμενος νὰ περιστέλλῃ ἔνδον αὐτοῦ τὴν σατανικὴν χαράν του, ὑπέλαβε φιλικῶς καὶ σπουδαίως προσμειδιῶν.

Πρὸς τί λοιπὸν φίλε μου! τοσαύτην ὥραν δὲν ἀπεφασίσατε νὰ ἐξηγηθῆτε τὴν ἀλήθειαν; ἀφοῦ ἅπαξ εὐηρεστήθητε νὰ ἐκλέξητε ἐμὲ ὡς μεσάζοντα ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, πρὸς τί καὶ αἱ ὑπόψιαι καὶ οἱ δισταγμοί; ἂν ἡ μετὰ τῆς νέας ταύτης συνδέουσα με συγγένεια σᾶς ἐμπόδιζε νὰ ἐκφρασθῆτε καθαρώτερον, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐνθυμηθῆτε τοὺς πρὸ μικροῦ εἰλικρινεῖς μου λόγους; δὲν σᾶς εἶπον ὅτι ἡ γοητεύσασα ὑμᾶς καὶ ἰδία θυγάτηρ μου ἐὰν ἦτον, εἶχον τὴν αὐτὴν ἑτοιμότητα τοῦ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καὶ πάλιν, ὡς ἂν ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς ὅλως πρὸς ἐμὲ ἀγνώστου; ἄφετε, ἄφετε παρακαλῶ τοὺς τοιούτους ἀναρμόστους δισταγμούς σας, καὶ ἂν μέχρι τοῦδε κατ' ἀτυχίαν μου δὲν ἐγνωρίσατε ὁποῖος τις ἐστιν ὁ Καλημερόπουλος, μάθετε τοῦ λοιποῦ ὅτι τοιοῦτον εἰλικρινῶς ἀφοσιωθέντα πρὸς ὑμᾶς, οὐδέποτε θέλετε εὕρειν.

— Εὐχαριστῶ! εὐχαριστῶ! ἐπέφερεν ὁ Καραπὲτ ὅλος κατασχεθεὶς ὑπὸ ἀκολάστου οἴστρου, καὶ εἰς μόνην τὴν ταχεῖαν τελεσφόρησιν τῆς ἀνοσίου ἐπιθυμίας του ἀποβλέπων.

— Πότε λοιπὸν νὰ περιμένω τὸ αἴσιον τῆς εἰλικρινείας σας ἀποτέλεσμα φίλε μου ἀγαπητέ! ἐπρόσθεσεν.

— Ἐλπίζω διὰ τῶν ἀμέσως ἀπὸ σήμερον προσπαθειῶν μου, νὰ μὴ σᾶς ἀφήσω νὰ διακαρτερήσητε ἐπὶ πολύ.

Καὶ ὁ μὲν Τραπεζίτης κύψας τὴν κεφαλὴν πρὸς δεῖγμα εὐχαριστήσεως, ἀνεχώρησε φέρων ἐν ἑαυτῷ μὲν τὴν βεβαίαν ἐλπίδα τῆς μετ' οὐ πολὺ κτηνώδους ἐπιθυμίας του, μεθ' ἑαυτοῦ δὲ ἓν μέγα καὶ πλούσιον ἔρμαιον, καταφανέστατον ἀποκύημα τῆς διαβολικωτάτης του ἐπινοήσεως, ὁ δὲ κατάπτυστος Μηνᾶς παρεδόθη ὅλος εἰς νέας σκέψεις, ἕνεκα τῶν προλαβόντων λόγων του ἀκραδάντως ἐπιμένων εἰς τὴν ἄφευκτον ἐκτέλεσιν τῆς ἐναγοῦς του ὑποσχέσεως.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Ἡ προαίσθησις.

Πρωΐαν μίαν, δύο ἡμέρας προηγουμένην τῆς τοῦ Μαΐου παραμονῆς, ὄρθρου ἔτι βαθέος ἐγερθεὶς ἐκ τῆς κλίνης του ὁ Ἀλέξανδρος Οἰκονόμου, ἔθεσεν ἀμέσως ἐπὶ τῶν νώτων αὐτοῦ τὴν ἐλαφράν του μηλωτὴν, καὶ ἔδραμε πρὸς τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος τῆς ἐρασμίας του, τῆς ἀγαπητῆς του, τῆς ὑπὲρ πᾶν ἕτερον ἐπὶ τῆς γῆς ἀντικείμενον πολυτιμωτέρας Αἰκατερίνης του, ἔκρουσεν αὐτὴν ἐλαφρῶς διὰ τοῦ δακτύλου, καὶ εἰδοποίησε τὴν κοιμωμένην νέαν ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ ἐγερθῇ, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν θάλαμόν του ἵνα ἀπεκδυθῇ τὰ νυκτερινά του ἐνδύματα. πλήρης προθυμίας καὶ ζωηρότητος ἐννοήσασα ἡ Αἰκατερίνα τὴν πρόσκλησιν τοῦ φίλου της ἀνεσυκώθη ἀμέσως ἐκ τῆς στρωμνῆς, ἔνιψε κατὰ τὸ σύνηθες τὰς χεῖρας καὶ τὴν ὄψιν, καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ ἐν τῷ αὐτῷ κοιτῶνι μέγα εἰκονοστάσιόν της, τὸ ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων Ἱερῶν εἰκόνων συνιστάμενον, ἐν αἷς ἐξόχως διεκρίνετο ἡ ὁλοσώμως ἐπηργυρωμένη τῆς Θεοτόκου εἰκών, φερούσης ἐν ἀγκάλαις τὸν μονογενῆ υἱόν της βρεφικὴν ἡλικίαν ἔτι ἄγοντα.

Τὸ εἰκονοστάσιον τοῦτο πάλαι μὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν εὐλαβῆ ἰδιοκτησίαν τοῦ προτελευτηκότος ἐναρέτου Ἱερέως Γεωργίου τοῦ Οἰκονόμου, πατρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου· παρεχωρήθη δὲ ἀπό τινος καιροῦ εἰς μόνης τῆς Αἰκατερίνης τὴν εὐσεβῆ ἐπιτήρησιν, πολλάκις τῆς ἡμέρας γονυκλιτούσης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ διαπαντὸς ἀκοίμητον διατηρούσης τὸ λυχνιαῖον φῶς τῆς πρὸ τούτου ἀργυ-

ρᾶς κανδήλας· προσευχηθεῖσα ὅθεν καὶ τὴν πρωΐαν ταύτην κατὰ τὸ ἀκριβὲς καὶ εὐλαβὲς ἔθος της, ἀπροόπτως ἠσθάνθη ἐπὶ τῆς δροσερᾶς παρειᾶς της κυλιόμενον ἓν φλογερὸν δάκρυον, τὴν ροὴν τοῦ ὁποίου πάντῃ ἀπρολήπτως μὴ αἰτιολογήσασα ὡς σύμβολον ἀπαισίου, ἢ αἰσίου οἰωνοῦ, δὲν ἐδίστασε νὰ ἀποδώσῃ αὐτὸ εἰς κἄνὲν αὐτόματον τοῦ σωματικοῦ διοργανισμοῦ της αἴτιον ἐφ' ᾧ καὶ λίαν ἀνυπόπτως σπογγίσασα αὐτὸ διὰ τοῦ μανδηλίου της, κατησπάσθη ἐγκαρδίως τὸ ὑπεράγιον τῆς Θεομήτορος ὁμοίωμα, καὶ ἀπεσύρθη εἰς διόρθωσιν τῆς κεφαλοδέσμης της τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσεν ἀμέσως μετ' ἄκρας μὲν ἀφελείας, ἀλλὰ καὶ μετὰ χάριτος πολλῆς, χωρὶς ποσῶς νὰ προσδράμῃ εἰς τὴν τοῦ κατόπτρου βοήθειαν· ἀνοίξασα εἶτα τὴν θύραν τοῦ παρθενικοῦ ὑπνωτηρίου της, τὸ πρῶτον αὐτῆς ἔργον ὑπῆρξε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς τὸν νοσοῦντα ἀγαπητὸν Πατέρα της, νὰ ἴδῃ πῶς ἀπέρασε τὴν παρελθοῦσαν νύκτα, νὰ ταχύνῃ τὰ πρωϊνά της χρέη ὡς πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ ἀκολούθως νὰ ἐπασχοληθῇ εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς χιονολεύκου ἐσθῆτος της τῆς κατὰ τὸν τότε τρέχοντα συρμὸν ἄκρως ἀναγκαίας διὰ τὴν ὅσον οὔπω προσεγγίζουσαν τοῦ Μαΐου ἑορτὴν· διὸ καὶ κατὰ ῥητὴν αὐτῆς ἀξίωσιν ὅπως πρὸ τῆς εἰθισμένης ὥρας ἀφυπνίσῃ αὐτὴν ὁ Οἰκονομίδης, ἐβιάσθη οὗτος νὰ θυσιάσῃ ἀρκετὸν μέρος τῆς διαρκείας τοῦ τακτικοῦ ὕπνου του, καὶ νὰ ἐγερθῇ πρωϊαίτερον, οὐχὶ μόνον ὅπως φανῇ ἐκτελεστικὸς τῆς ὁποίας ἔλαβεν ἀγαπητῆς ἀξιώσεως, ἀλλὰ καὶ ἄκρως ἐπιθυμῶν νὰ ἴδῃ τὴν ἐρασμίαν του ἐνδεδυμένην κατὰ τὸ κοινὸν ἔθιμον τὴν λευκὴν ἐσθῆτα, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς παγκοίνου Μαϊακῆς πανηγύρεως.

Ἂς μὴ νομίσωσιν ἐν τούτοις οἱ ἀναγνῶσταί ἡμῶν, ὅτι τῆς εἰρημένης ἐσθῆτος τελειοποιουμένης, ἔμελε νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς ἡ ἐνάρετος Αἰκατερίνα ὡς αἱ πολλαὶ τῶν ὁμοφύλων της, ἐμφανιζομένη εἰς ὕπαιθρον κοινὸν καὶ πολύλαον, ἵνα ἐπὶ λόγῳ διαχύτεως ἀθῴας, ἐφελκύσῃ τὰ πονηρὰ βλέμματα πολλῶν νεα-

νίσκων πλάνων καὶ τυχοδιωκτῶν· οὐχί· ἡ Αἰκατερίνα δὲν εἶχε τὰ ἀναξιοπρεπῆ φρονήματα τῶν εἰς τὰ τοιαῦτα ὁλοψύχως καταγινομένων ὁμηλίκων της· ἐκείνη μόλις ἀπεφάσισε νὰ ἐνδυθῇ αὐτὴν δι' ὀλίγας στιγμὰς, ὅπως τιμῶσα τὰς ἐπίσης ἐναρέτους φίλας γείτονάς της, ὑποδεχθῇ ταύτας εἰς τὸν μικρὸν κῆπον τοῦ οἴκου της διὰ νὰ πίωσιν ὁμοθυμαδὸν τὸν διὰ γάλακτος καφὲν, τὸν ἐξαιρέτως εἰθιζόμενον κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Μαΐου πρωΐαν.

Ἐνδυθεὶς δὲ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ἐβράδυνε νὰ σπεύσῃ πρὸς τὴν φίλην του, ὡς καὶ κατὰ πᾶσαν πρωΐαν τὸ πρώτιστον χρέος του ἦν τὸ νὰ ἴδῃ αὐτὴν, καὶ ἐξετάσῃ τὰ περὶ αὐτῆς· ἅμα ὅθεν εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον ὅπου ἐκείνη ἐκάθητο ἐργαζομένη, παρετήρησεν εὐθὺς τὸ ἐκ τοῦ ἀρτίου δακρύου ὑποφλογισθὲν ὄμμα της, καὶ λίαν κατεσπευσμένως ἠρώτησεν αὐτὴν, τὶς ἡ ἀθυμία της· ἀλλ' ἡ ἀνύποπτος νεάνις μειδιάσασα ἔσπευσε ν' ἀποκριθῇ μὲ τὴν φυσικὴν ἀφέλειάν της, ὅτι ἄνευ τῆς ἐλαχιστοτέρας αἰτίας ἐν τῷ ἀσπασμῷ τῆς Θεομητορικῆς εἰκόνος, ἠσθάνθη ἐπὶ τοῦ προσώπου της ἓν δάκρυον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ της ῥεύσαν· καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐνησχολήθη πάλιν λίαν χαριέντως εἰς τὴν ἐργασίαν της, ὡς ἀδιαφοροῦσα εἰς τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος ἐμμέριμνον παρατήρησιν τοῦ μοναδικοῦ της φίλου· πλὴν ὁ Ἀλέξανδρος ἐδίστασεν· ὡς ἐκ προκατηγορίας τινὸς δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὡς αὐτόματον τὴν ῥοὴν δακρύου, ἄνευ προηγουμένης φυσικῆς ἢ ἠθικῆς αἰτίας· ἐφ' ᾧ καὶ διαφυγὼν τὴν τῆς Αἰκατερίνης προσοχὴν, μετέβη εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου τὸ εἰκονοστάσιον ἔκειτο, καὶ μετ' εὐλαβείας κατηφιάσθη τὸ Ἱερὸν τῆς Θεοτόκου ὁμοίωμα, τὴν ἀρωγὴν αὐτῆς καὶ βοήθειαν ἐπὶ τῆς ἀγαπητῆς του ἐπικαλεσθεὶς· ἀλλ' αἴφνης καὶ εἰς τὰς δύο του ἀρτιχνόους παρειὰς ἠσθάνθη φλογερὰ κυλιόμενα δάκρυα, μηδεμίαν ὡσαύτως ἔχοντα προηγουμένην αἰτίαν· καὶ ἰδοὺ νέαι ὑποψίαι ἀκαταμάχητοι κατετάραξαν τὴν εὐαίσθητόν του καρδίαν λίαν ἀπηνῶς.

Ἐν τούτοις κρότος εἰδοποιήσεως ἠκούσθη εἰς τὴν θύραν, καὶ ὁ ἐλθὼν ἦν ὁ Καλημερόπουλος Μηνᾶς, ὁ κατάπτυστος συγγενὴς τῆς ἐναρέτου ἐκείνης οἰκίας, οὗ ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη ἐπίσκεψις τὴν μὲν Αἰκατερίναν ἐξέπληξεν ὑπέρπολυ, τὸν δὲ Οἰκονομίδην ἄκρως κατεθορύβησεν· ἀπὸ τῆς νηπιότητός των ἔτι συνηθισμένοι νὰ βλέπωσιν αὐτὸν ἄπαξ μόνον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐρχόμενον εἰς τὴν οἰκίαν των πρὸς ἐπίσκεψιν δῆθεν τοῦ νοσοῦντος ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἠπόρησαν ἤδη διὰ τὸν παρὰ τὸ σύνηθες ἐρχομόν του αὐτὸν· πλησιάσας δὲ οὗτος τὸν παραλυτικὸν, καὶ θωπεύσας αὐτὸν διὰ λόγων καὶ νευμάτων οἴκτου καὶ λύπην ἐπιδεικνυόντων, ἐστράφη πρὸς τὴν Ἀνεψιάν του, καὶ διέταξεν αὐτὴν ἐκ συγγενικῆς δῆθεν προνοίας κινούμενος, ὅπως ἑτοιμάσῃ ὅσα πρὸς μετοίκησιν ἀναγκαῖα σκεύη καὶ ἔπιπλα, ἐπειδὴ οἱ ἰατροὶ γενικῶς ἀπεφήναντο ὡς ἄκρως ἀναγκαίαν μίαν ἀλλαγὴν ἀέρος διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ πάσχοντος Πατρός της, καὶ ὅτι πρὸ τῆς μετακομίσεως τοῦ ἀσθενοῦς, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἑτοιμασθῇ καὶ ἡ ἰδία, ὥστε τὴν ἐπιοῦσαν νὰ συναπέλθῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ χωρίον Μπακάλ κιογί, τέσσαρας ὥρας ἀπέχον τῆς Χρυσουπόλεως, ἵνα ἐκλέξωσι καταλληλον ἐν κατάλυμα.

Ἡ ἀπειρόκακος νεάνις δὲν ἐβράδυνε νὰ συγκατατεθῇ ἀμέσως, καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος ἦτο περὶ θεραπείας τοῦ ἀγαπητοῦ της Πατρὸς, ἔσπευσε νὰ ταχύνῃ τὴν ὑπόσχεσίν της διὰ τὴν εἰς αὔριον συναποδημίαν των· ἀλλ' αἴφνης εἰσελθὼν ὁ Οἰκονομίδης, καὶ μαθὼν τὴν ἀπρονόητον τῆς ἀγαπητῆς του προθυμίαν, προφορικῶς μὲν τὸ παράπαν δὲν ἀντέτεινε, πλὴν ἐφάνη ἐπὶ τοῦ προσώπου του ἄκρας δυσανησχετήσεως ὕφος, τὸ ὁποῖον δὲν διέφυγε τῆς Αἰκατερίνης τὴν προσοχὴν· ἥτις θελήσασα νὰ διορθώσῃ τὴν ἀπερισκεψίαν της, λίαν ἀνεπιτηδείως ἀπηρνήθη εὐθὺς τὴν πρὸ μικροῦ ὑπόσχεσίν της, ἀποτόμως εἰποῦσα πρὸς τὸν Θεῖον αὐτῆς, ὅτι διὰ λόγους πολλοὺς δὲν δύναται ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὸν τὴν ἐπιοῦσαν· πλὴν ὁ πονηρὸς Καλημερόπουλος μαντεύσας τὸ μέρος

ὅθεν ἦλθεν ἡ προσβολὴ, ἐφρύαξεν ὑπ' ἀγανακτήσεως· ἀμέσως δὲ διαλογισάμενος ἑτέραν τρίβον λίαν ἐπιτυχῶς καὶ ἀπροσκόπτως ἄγουσαν πρὸς τὰ πονηρά του σχέδια, ἄκραν ὑπεκρίθη ἀταραξίαν, καὶ μὲ τὴν μεγαλητέραν ἀπάθειαν εἶπε.

— Δὲν πειράζει κόρη μου! ἂν αὔριον διὰ πολλοὺς λόγους ὡς προτείνεις, δὲν εὐκολύνεσαι, ἂς μένῃ δι' ἄλλην ἡμέραν· φθάνει μόνον νὰ εὑρίσκεσαι εἰς τὴν ἑτοιμασίαν αὐτὴν, ὥστε μέχρι τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος νὰ μετακομίσωμεν τὸν δυστυχῆ Πατέρα σου· ναὶ! ἠδυνάμην ἐγὼ νὰ σὲ ἀπαλλάξω ἀπὸ τὸν κόπον αὐτὸν, καὶ ἀντὶ σοῦ, συμπαραλαμβάνων τὸν ἀγαπητόν μας Ἀλέξανδρον, νὰ συναπέλθωμεν οἱ δύο, καὶ νὰ φροντίσωμεν ἓν μέρος· ἀλλὰ τὸ κακὸν εἶναι ὅτι σεῖς αἱ γυναῖκες εἶσθε ἀρκετὰ ἰδιότροποι, καὶ εὐκόλως δὲν εὐχαριστεῖσθαι εἰς τὰς ἐκλογὰς τῶν ἀνδρῶν, ἐπὶ τῶν τοιούτου εἴδους διαπραγματεύσεων.

Καὶ ἐν προσχήματι φιλίας σφίγξας τοῦ Οἰκονομίδου τὴν χεῖρα, ὅλος εὐχαρις ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου, καὶ ἀνεχώρησε μηδεμίαν περιμείνας παρὰ τῆς Ἀνεψιᾶς του ἀπάντησιν.

Σκέψεις πικραὶ κατεφαρμάκευσαν τὴν καρδίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀναλογισαμένου τὴν σύμπτωσιν τῶν πρὸ μικροῦ ἀναιτίων δακρύων αὐτοῦ τε καὶ τῆς ἀγαπητῆς του, τὴν ταὐτοχρόνως παρὰ τὸ σύνηθες ἐπίσκεψιν τοῦ ὑπόπτου συγγενοῦς, καὶ τὴν πρὸς ἀνάῤῥωσιν τοῦ ἀπεγνωσμένου Ἀδελφοῦ αὐτοῦ πάρωρον προθυμίαν του· τοσαῦτα παρῆλθον ἔτη, καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς οὐδέποτε ἐφάνη φροντίζων ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ ἐν ἀπογνώσει νοσοῦντος Αὐταδέλφου του· πρὸς τί λοιπὸν ἤδη ἡ τοσαύτη παράκαιρος αὐτοῦ μέριμνα: τὰ πρὸ ὀλίγου ἄρα ἀναίτια ἐκεῖνα δάκρυα μήπως προῆλθον ὡς σύμβολα ἀναποφεύκτου τινος μελλούσης συμφορᾶς; μήπως ὁ πρό τινων ἡμερῶν ἐπισκεφθεὶς τὴν οἰκίαν του ἀγνώριστος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὁ νεωστὶ ἐλθὼν ἐκ Σμύρνης, καὶ τὸν ἀδαμαντοπώλην ἐπαγγελλόμενος, δὲν ἠπατήθη προειπὼν αὐτῷ τοὺς διὰ τὴν Ἀνεψιὰν σκοποὺς τοῦ Θείου της; εἰς τὴν ἀπαι-

σίαν ταύτην ιδέαν ὅλος ἀνετριχίασεν εὐθὺς, καὶ φρίκη κατεκυρίευσε τὴν προδιατεθειμένην του καρδίαν· καὶ ὅμως ἐπεφυλάχθη νὰ μὴ διακοινώσῃ τὸ παραμικρὸν εἰς τὴν φίλην του.

Ὅλη ἡ ἀποφρὰς καὶ ἀπαισία ἐκείνη ἡμέρα ἐνιαυτὸς ὁλόκληρος ἐφάνη εἰς αὐτὸν, μὴ δυνάμενον νὰ ἐννοήσῃ τὰ ἐπὶ λόγῳ συγγενικῆς προνοίας ἀπατηλὰ βεβαίως σχέδια τοῦ Θείου τῆς ἐρασμίας του. ἀποφασίσας δὲ περὶ τὸ ἑσπέρας νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν παρήγορον ἀναστροφὴν τοῦ νηπιακοῦ φίλου του Παρασκευᾶ, μὲ κλαίουσαν καρδίαν ἐξῆλθεν ἔξω τοῦ οἴκου εἰς τὸ λιθόστρωμα, καὶ ὅμως ὡς μεταμελούμενος ἡτοιμάσθη νὰ εἰσέλθῃ πάλιν· ἡ ὁδὸς ἣν ἔμελλε νὰ διαβῇ τῷ ἐφάνη ὡς ἀποτρόπαιος, καὶ οἱ πόδες του ὀπισθοδρόμουν.

Παράδοξος τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν προαίσθησις, πλὴν πολλάκις ἀνωφελὴς, καθότι ἀφεύκτως τὸ συμβησόμενον συμβήσεται.

Μετὰ στιγμιαῖον ὄθεν περὶ τοῦ πρακτέου ἐνδοιασμὸν διασκεδάσας δυστυχῶς τὰς εὐλόγους του ὑποψίας, ἐξηκολούθησε τὴν μελετηθεῖσαν πορείαν του· ἀλλὰ μόλις ἐστράφη τὴν ἀτραπὸν τὴν πρὸς τὸν σκοπόν του ἄγουσαν, καὶ ἀμέσως δύο παραφυλάττοντες χωροφύλακες παρεμπόδισαν τὸ βῆμα του.

— Δὲν εἶσαι σὺ ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδόπουλος; ἠρώτησαν ἀγερώχως αὐτόν.

— Μάλιστα· ἀπεκρίθη οὗτος μὲ τὴν συνήθη φυσικήν του σεμνοπρέπειαν.

— Ἐλθὲ λοιπὸν μεθ' ἡμῶν· ἐπανέλαβον, καὶ ὥθησαν αὐτὸν ἐλαφρῶς.

Ὁ δυστυχὴς νεανίας ἄπειρος μέχρι τοῦδε τῶν τοιούτου εἴδους περιπετειῶν, μηδὲν ἀπολογηθεὶς ἐξηκολούθησε τὰς διαταγάς των μηδεμίαν ὑποψίαν εἰς νοῦν θέμενος· μετὰ μικρὰν δὲ πορείαν παρασταθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν, ἠρωτήθη καὶ παρ' ἐκείνου ἐὰν ἦναι αὐτὸς ὁ ἴδιος Ἀλέξανδρος Παπαδόπουλος· ὡμολογήσας οὖν καὶ πάλιν τὴν ἀλήθειαν, ἐδόθη πρὸς τοὺς ἀγω-

γούς του ἔγγραφον ἐσφραγισμένον διάταγμα, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβον ῥητὴν προσταγὴν, ἀπήγαγον τὸν ἄθλιον πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ βασιλικῷ νεωρίῳ φρικωδῶν φυλακῶν, ὅστις μηδεμίαν προτείνας ἐρώτησιν, ἀπεσφράγισεν εὐθὺς εὐσεβάστως τὸ διάταγμα, καὶ τὸ ἐμπεριεχόμενον ἐμπροσέκτως διελθών, διέταξεν ἀμέσως νὰ ἐγκατατάξωσι τὸν νεόφοιτον εἰς τὴν τιμωρητικὴν σειρὰν τῶν δυστυχῶν πεφυλακισμένων, ὅπου προηγουμένως εἴδομεν αὐτὸν στενάζοντα ὑπὸ τὰς δυσαχθεῖς ἀλύσεις του.

Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ κατάπτυστος Καλημερόπουλος ἐπεσκέφθη τὴν τοῦ Ἀδελφοῦ του οἰκίαν, καὶ προτείνας πρὸς τὴν Ἀνεψιάν του τὴν ἐπὶ λόγῳ ἐκλογῆς καταλύματος ἀποδημίαν των εἰς τὸ χωρίον ὅπερ εἴπομεν, εὗρε μεταιωθὲν τὸ σχέδιόν του ἕνεκα τῆς πρὸς τὴν Αἰκατερίναν ἐπιῤῥοῆς τοῦ Οἰκονομίδου, ἀμέσως ἀπεφάσισε νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς κοινωνίας τὸν Ἀλέξανδρον διά τινας ἡμέρας, μεχρισοῦ ἐκπεραιωθῶσιν ἐντελῶς αἱ θεοστυγεῖς διανοήσεις του. ἀναλαβὼν ὅθεν τότε ἄκρας ἀταραξίας ὕφος, καὶ ἐπιδείξας φιλόστοργον ἀγάπην πρὸς τὸν προστάτην τοῦ ἀθώου θύματός του, διηυθύνθη εὐθὺς πρὸς τὸν ἰσχύοντα Ἀρμένιον, ὅστις δυνάμει τῆς παρά τινι τῶν κρατούντων ἄκρας του ὑπολήψεως, κατώρθωσε νὰ παραλάβῃ διαταγὴν περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ Οἰκονομίδου, καὶ ἔγγραφον ὑψηλὸν διάταγμα διαλαμβάνον τὴν ἄμεσον αὐτοῦ κάθειρξιν εἰς ταύτην τὴν τρομερωτέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἱρκτὴν· ἃς ἔλθωμεν δὲ καὶ πρὸς τὰ φρικώδη τὰ τὴν δύστηνον Αἰκατερίναν ἀφορῶντα.

Δύο παρῆλθον ὧραι μετὰ τὴν ἐκ τῆς οἰκίας ἀναχώρησιν τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἡ νεάνις ἀνησυχοῦσα διὰ τὴν ἀργοπορίαν του, ἠγνόει ποῦ ν' ἀποδώσῃ τὸ αἴτιον· καὶ ὅμως, ὁ ἥλιος ἔδυσε πρὸ πολλοῦ, καὶ ἐκεῖνος εἰσέτι δὲν ἐφάνη· ἀπουσία θλιβερὰ καὶ ἀπροσδόκητος, τὴν ὁποίαν δὲν ἐνθυμεῖτο νὰ συνέπεσεν ἄλλοτέ ποτε· τί νὰ ἔγινεν ἄραγε! ποῦ νὰ ἔμεινε! κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν ἄλλοτε περὶ λύχνων ἁρὰς μόνη αὕτη ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν εὐχά-

ριστον μέριμναν τοῦ νὰ ἐπαναπαύῃ τὸν ἀσθενοῦντα Πατέρα της, μὲ τὰς ἰδίας αὐτῆς χεῖρας σιτίζουσα αὐτὸν, καὶ προλαμβάνουσα πᾶσαν ἄφθογγόν του κλίσιν· ἀλλ' αἱ συνήθως τακτικαὶ ἐκεῖναι ἑσπεριναὶ στιγμαὶ παρῆλθον πρὸ πολλῆς ὥρας, καὶ ἡ σφόδρα βαρυθύμως διακειμένη νεάνις ποσῶς δὲν ἐνθυμήθη τὸν Σεβαστόν της Γεννήτορα· ψηλαφητὸν ἐν τούτοις σκότος ἐπεχύθη εἰς τὸν θάλαμον ὅπου ἐκάθητο, καὶ μολονότι τὸ ἄλλοτε ἀκοίμητον φῶς τῆς κανδήλας τοῦ εἰκονοστασίου της ἐσβέσθη πρὸ στιγμῶν, ἐκείνη ἢ δὲν ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ ἐννοήσῃ τὴν παχεῖαν σκοτίαν ὑφ' ἧς περιεκυκλοῦτο, ἢ ἴσως ηὐχαριστεῖτο μᾶλλον ἐξ αὐτῆς, καθότι ὠφελουμένη ἀπὸ τὴν τοῦ φωτὸς ἔλλειψιν, ἠδύνατο πολλάκις τῆς ὥρας νὰ κύπτῃ ἐκ τοῦ παραθύρου μέχρι τοῦ στήθους, καὶ χωρὶς ἐκείνη νὰ φαίνηται ποσῶς, νὰ βλέπῃ πάντας τοὺς διὰ φανῶν διαβαίνοντας, σπινθηροβολοῦν ὄμμα τείνουσα πρὸς ὅν τινα εἴτε κατὰ τὸ ἀνάστημα, εἴτε κατὰ τὸ βαδίζειν ὡμοίαζε τὸν ἀγαπητόν της· πλὴν ματαίως· πάντες οἱ προσεγγίζοντες κατὰ πολὺ διέφερον τῆς πραγματικότητος ἐκείνου, καὶ πάντες οἱ διαβαίνοντες ἀδιαφόρως παρήρχοντο, χωρὶς ποσῶς νὰ κρούσῃ οὐδ' εἰς τὴν θύραν· ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἓν γειτνιάζον τῆς συνοικίας ὡρολόγιον ἐσήμανε τὰς τρεῖς, καὶ ὁ νυκτοπόρος ὄχλος ἐχώθη ἕκαστος εἰς τὴν φωλεάν του διὰ τὸ πάρωρον· τὴν πρὸ μικροῦ ὅθεν κατὰ μᾶλλον καὶ ἧττον πολυπληθῆ λεωφόρον διεδέχθη ἤδη ἠρεμία ἐρημικὴ, καὶ τὸ πᾶν ὑπέκυψεν εἰς γενικὴν σιγὴν· πλήρης τότε ἀπελπισίας ἡ Αἰκατερίνα ὑποχωρήσασα ὅλη εἰς τῆς θλίψεώς της τὸ μέγεθος, ἠθέλησε νὰ παραμυθήσῃ ἑαυτὴν διὰ τῶν δακρύων· ἀλλ' εἰς μάτην, καθότι αἱ πηγαὶ αὐτῶν ὡς ἐκ τῆς ἄκρας θλίψεως εὑρέθησαν ἐξηραμέναι· ἐν τούτοις ἡ μικρὰ τῆς οἰκίας ὑπηρέτρια, εἴτε ἐκ τῶν τῆς ἡμέρας ἐργασιῶν, εἴτε ἐκ τῆς ἀγρυπνίας ὡς ἀρκετὰ ἤδη προχωρησάσης τῆς νυκτὸς, ὁλοτελῶς ἀπαυδήσασα, ἐτόλμησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς κυρίας της, ὅπως εἰδοποιοῦσα αὐτῇ τὴν πολλὴν τῆς ὥρας πα-

ρέλευσιν, παρακινήσῃ αὐτὴν εἰς τὸ νὰ δειπνήσῃ μικρὸν, καὶ ἀκολούθως νὰ ἀναπαυθῇ.

— Πήγαινε σὺ φάγε, καὶ ἀναπαύσου· ἀπεκρίθη ἡ Αἰκατερίνα στενάζουσα.

— ἀλλ' ὑμεῖς; ἠρώτησεν ἡ νεαρὰ δούλη·

— Ἄφες με μόνην.

— Ἀλλ' ὁ Πατήρ σας;

— Ὁ Πατήρ μου! ὑπέλαβεν ἡ νεάνις ὡς ἐκ μακροῦ ληθάργου ἀνανήψασα, καὶ ἐπρόσθεσεν.

— Ὁ Πατήρ μου δὲν ἡσύχασεν ἀκόμη;

— Καὶ πότε ἄλλοτε ἀνελάβομεν ἡμεῖς τὸ χρέος τοῦτο τὸ τοσοῦτον παρ' ὑμῖν ἐπιθυμητὸν; πότε ἄλλοτε ἐλάβομεν τὴν ἄδειαν νὰ καθησυχάσωμεν τὴν εὐγενίαν του ἄνευ ὑμῶν;

— Ἔχεις δίκαιον· ἐπέφερεν ἐγειρομένη καὶ σπεύσασα πρὸ τὸν τοῦ Πατρός της θάλαμον.

Ἀλλ' ὅτε ἐπλησίασε τὸν νοσοῦντα, καὶ ἡτοιμάσθη κατὰ τὸ σύνηθες νὰ σιτίσῃ αὐτὸν, αἰφνίδιος διαλογισμὸς κατεσπάραξεν ἐκ νέου τὴν καρδίαν της, στοχασθεῖσα ὅτι τὸ χρέος τοῦτο εἰς τὸ ὁποῖον ἔμελεν ἤδη νὰ ἐπασχοληθῇ, συνεμερίζετο ἄλλοτε καὶ ὁ ἀγαπητός της Ἀλέξανδρος· καὶ ἐπὶ τῇ ὀδυνηρᾷ ἰδέᾳ της ταύτῃ μικρὸν ἔδει νὰ ἐξολισθήσῃ τὸ τρυβλίον ἐκ τῶν ἐρατεινῶν της χειρῶν· τοσαύτην καὶ ἔτι πλείονα πικρίαν ὑπέστη καθ' ὅλον τῆς νυκτὸς τὸ ὑπόλοιπον, ἁπάσας αὐτῆς τὰς ἐλπίδας συγκεντρώσασα εἰς τὴν προσέγγισιν τοῦ λυκαυγοῦς, οὗ ἐρχομένου ἐὰν καὶ πάλιν ἐκεῖνος δὲν ἐφαίνετο, ἐνόρκως ἀπεφάσισε νὰ τρέξῃ μόνη πρὸς ζήτησίν του.

Παράτολμος τοῦ γυναικείου φύλου ἀπόφασις, ὑπὸ πολλῶν μὲν ἐν ὥρᾳ περιστάσεως λίαν εὐχερεστάτη εἰς τὸ νὰ προφέρωσιν αὐτὴν τὰ χείλη, ἢ νὰ διαλογισθῇ ὁ νοῦς· σφόδρα δὲ δυσχερὴς ὅταν προσεγγίσωσιν αἱ στιγμαὶ τῆς πράξεως, καὶ μόλις ὑπὸ σπανίων τινων ἐνίοτε ἐνεργουμένη.

Ἤρχισεν ἐν τούτοις νὰ ὑποφαίνηται εἰς τὸν γλαυκὸν τῆς ἠοῦς οὐρανὸν ἡ ὑποχρυσίζουσα σελασφόρος στεφάνη τοῦ μετ' ὀλίγον ἀνατέλλοντος ἡλίου, καὶ ἡ Αἰκατερίνα ὁλονύκτιον ὑποστᾶσα ἀγρυπνίαν, ἐκάθητο ὀρθρίζουσα εἰς τὸ ἀνοικτὸν τοῦ κοιτῶνος της παραθυρόφυλλον, ἐναγωνίως προσδοκῶσα τὴν τοῦ φίλου της ἐπιστροφήν, καὶ χαύνους τοὺς ὀφθαλμοὺς, γυμνὴν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἄτακτον τὴν ἐνδυμασίαν ἔχουσα· ματαία προσδοκίας παράτασις! ματαίας ἐγκαρτερήσεως ἀγωνία! ὁ ἥλιος ἤρχισεν ἐπαισθητῶς νὰ προχωρῇ πρὸς τὴν εὐρύχωρόν του ἐπικράτειαν, ὁ ὄχλος διεσκορπίσθη καὶ πάλιν ἐκ τῶν φωλεῶν του εἰς τὰς ὁδοὺς ἵνα ἐξοικονομήσῃ τὰ ἀναγκαῖα τῆς ἡμέρας του, καὶ τὸ σύμπαν ἔλαβεν αὖθις τὴν συνήθη τακτικὴν του ἐνεργητικότητα· μόνος ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ἐφαίνετο ἐπαναστρέφων εἰς τὸν οἶκον του, καὶ ἡ βαρυπενθὴς Αἰκατερίνα μακρὰν τοῦ νὰ πρακτοποιήσῃ τὴν νυκτερινὴν ἔνορκόν της ἀπόφασιν, ἐκ τοῦ ὑπερβάλλοντος ἄλγους ἐφαίνετο μάλιστα καὶ ὡς πάντῃ ἀμέριμνος.

Ἡ φαινομένη δὲ αὕτη ἀμεριμνησία της ἦτον ἆραγε ἀποτέλεσμα ὀλοσχεροῦς πρὸς τὴν εἱμαρμένην ἀφοσιώσεως, πρὸς τὴν ἀκαταμάχητον λέγομεν εἱμαρμένην τὴν κατ' ἰδίαν βούλησιν διέπουσαν πάντα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα μ' ὅλας τὰς ἀνωφελεῖς τῶν βροτῶν προσπαθείας, ἢ προήρχετο ἐκ τῆς φυσικῆς ἀδυναμίας τοῦ φύλου της, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς ἄκρας της ἀπειροπραγμοσύνης, μὴ συγχωρούσης εἰς αὐτὴν οὔτε τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα τόλμην, οὐδὲ τοὺς τρόπους δι' ὧν αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις τελεσφοροῦσι καὶ ἐπιτυγχάνουσιν;

Ἐν τῇ νυκτερινῇ τῆς θλίψεως της σκοτοδίνῃ ἀπεφάσισε μὲν ἐνόρκως ἂν μέχρι πρωΐας ὁ Οἰκονομίδης δὲν ἐφαίνετο, νὰ σπεύσῃ ἡ ἰδία πρὸς ἀναζήτησιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐμμένουσα καὶ ἤδη εἰς τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν, τί ἤξευρε νὰ πράξῃ ἡ δύστηνος; ποῦ νὰ διευθυνθῇ; πρὸς ποῖον νὰ τρέξῃ; ὁποῖον νὰ ἐρωτήσῃ; σχετικὸς τῆς οἰκογενείας εἷς μόνος ὑπῆρχεν, ὁ ναπιακὸς φίλος αὐ-

τῆς τε καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ εἰλικρινὴς καὶ ἀγαθὸς Παρασκευᾶς· ἀλλὰ κατὰ προσθήκην καὶ ἑτέρου ἀτυχήματος, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔλειπε καὶ ἐκεῖνος ἐκ τοῦ οἴκου· τί ἄλλο λοιπὸν ἠδύνατο νὰ πράξῃ μία γυνὴ, καὶ μάλιστα ἀπειροπράγμων, ὡς αὕτη; ἐν τῇ ἀμερίμνῳ ὅθεν ταύτῃ ἀνησυχίᾳ της διακειμένη, καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἀγρυπνίας ὑελωθέντας ὀφθαλμούς της πάνττοτε πρὸς τὴν ὁδὸν ἐστυλωμένους ἔχουσα, εἶδεν αἴφνης διαβαίνοντα ἐκεῖθεν τὸν μοχθηρὸν Θεῖον της, καὶ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν θύραν τοῦ οἴκου της διευθυνόμενον· δὲν λέγομεν δὲ οὐδεμίαν ὑπερβολὴν ἐὰν παρομοιάσωμεν τὴν φυσικὴν τῆς ἐλάφου ὠκυποδίαν, μὲ τὴν ὑπόπτερον ταχύτητα μεθ' ἧς ἡ Αἰκατερίνα ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ εὑρέθη εἰς ὁδοῦ τὴν θύραν, ὑποδεχομένη τὸν ἀνάξιον αὐτῆς συγγενῆ.

— Εἴδετε διόλου τὸν Ἀλέξανδρον ἀπὸ χθὲς ἕως σήμερον; ἠρώτησεν αὐτὸν μόλις εἰσελθόντα καὶ κλείσαντα τὸ θυρόφυλλον.

— Δὲν τὸν εἶδον, ἀλλὰ σήμερον μὲ εἰδοποίησε τὴν νεανικήν του ἀπερισκεψίαν· ἀπεκρίθη γελῶν ὁ δολοπλόκος Καλημερόπουλος.

Τῆς νεάνιδος οἱ ὀφθαλμοὶ ἔῤῥευσαν διαμιᾶς ὡς ἀπὸ πηγῆς, καὶ λυγμοὶ ἀλλεπάλληλοι διέκοψαν πρὸς στιγμὴν τὰς μελλούσας ἐρωτήσεις της· μηδὲν πρότερον περὶ τοῦ ἀγαπητοῦ της γνωρίζουσα, καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῆς μεγεθύνουσα τὸν ἐνδεχόμενον κίνδυνον, τῶν δακρύων της οἱ κρουνοὶ τρίβον ἐναντίαν τραπέντες, ἐνεστάλαζον καταῤῥέοντες εἰς τὴν καρδίαν της· ἤδη δὲ ὅτε ἤκουσεν ἀπὸ στόματος τοῦ Θείου της ὅτι νεανική τις ἀπερισκεψία μικρὰ βεβαίως καὶ ἀσήμαντος ἐπέφερε τὴν προσωρινὴν τοῦ φίλου της ἀπουσίαν, τὸ δυσαχθὲς τῆς θλίψεώς της ἄλγος ἐμετριάσθη ἐπαισθητῶς, καὶ μικρὸν ἀναψύξασα ἐπῆλθεν εὐθὺς ἡ παλινδρομία τῆς φυσικῆς τῶν δακρύων ῥοῆς πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀπαραλλάκτως, καθὼς τὸ πεφοβισμένον βρέφος διατηρεῖ τὰ ἄφθονά του δάκρυα ἐν τῇ κοίτῃ των καθόσον διαρκοῦσιν αἱ κρίσιμοι τοῦ φό-

θου στιγμαὶ· ὁπόταν δὲ παρήγορον φιλοστόργου μητρὸς βλέμμα κολακεύσῃ καὶ ἐνθαρρύνῃ αὐτὸ, ἐκρέουσιν εὐθὺς κρουνηδὸν, ὑπὸ λυγμῶν ἀλλεπαλλήλων συνοδευόμενα.

— Διὰ τὶ κλαίεις κόρη μου! ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς ὡς ἀπορῶν δῆθεν διὰ τὴν θλῖψιν τῆς Ἀνεψιᾶς του· καὶ ἀνέβησαν ἀμφότεροι τὴν κλίμακα·

— Δὲν λέγεις καὶ εἰς ἐμὲ τῆς θλίψεώς σου τὸ αἴτιον; ἐπανέλαβεν εἰσερχόμενος εἰς τοῦ Ἀδελφοῦ του τὸ δωμάτιον.

— Ποῦ εὑρίσκεται ὁ Ἀλέξανδρος; ἐπανηρώτησεν ἡ νεάνις ἐξακολουθοῦσα νὰ δακρύῃ.

— Τὶ· διὰ τὸν Ἀλέξανδρον κλαίεις; καὶ τὶ ἔπαθε χάρις τῷ Θεῷ!

— Δὲν ἠξεύρομεν τὶ ἔγινεν· εἶπε κλαίουσα καὶ πάλιν.

— Ἐγὼ τώρα νὰ λύσω τὴν ἀπορίαν σου· ἐπανέλαβε γελῶν ὁ Μηνᾶς· Θελήσας φαίνεται νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἐκ τοῦ κόπου ἀμφοτέρους, χθὲς περὶ τὸ ἑσπέρας ἅμα ἐντεῦθεν ἀνεχώρησεν, ἀπέρασεν ἀμέσως διὰ πλοίου πέραν εἰς Χρυσούπολιν (Σκούταρη), ὅπου μισθώσας ἀγοραῖον ἕνα ἵππον, διηυθύνθη πρὸς τὸ χωρίον δι' ἐκλογὴν καταλύματος· χωρὶς δὲ νὰ ἴδῃ τῆς ἡμέρας τὸ πάρωρον, οὐδὲ κἂν νὰ πληροφορηθῇ τὴν ἀπόστασιν τοῦ τόπου, ἐνόμισεν ὅτι τὸ χωρίον ἔκειτο τοσοῦτῳ πλησίον, ὥστε ἀμέσως ἠδύνατο καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια· ἰδοὺ μία ἄκρα ἀπερισκεψία τὴν ὁποίαν δὲν τολμῶσι βεβαίως νὰ πράξωσιν οὐδ' αὐτὰ τὰ ἀνήλικα μωρὰ παιδία· δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, ἀλλὰ φθάσας ἐκεῖσε καὶ γνωρίσας μ' ἄκραν του μεταμέλειαν ὅτι καταντᾷ πραγματικῶς ἀδύνατον τὸ νὰ ἐπιστρέψῃ, ἠνάγκάσθη πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὰ ἐπίχειρα τῆς ἀπρονοησίας του διὰ μίαν νύκτα· καταλύσας ὅθεν τὴν ἑσπέραν ἐκείνην εἰς τὸ χωρικὸν τοῦ τόπου ξενοδοχεῖον, εἶχε σκοπὸν σήμερον νὰ ἐπιστρέψῃ λίαν πρωΐ· ἀλλ' ὅτε ἡτοιμάσθη νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ ὁ ξενοδόχος ἐπαρουσίασε πρὸς αὐτὸν τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐξοδευθέντων διὰ τροφὴν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἵππου του, ὁ

καλός μας ἔμεινεν ἐκστατικὸς καὶ ἄφωνος, καθὸτι λησμόνησε νὰ συμπαραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸ βαλάντιόν του· πῶς σοῦ φαίνεται λοιπόν; δὲν καταντᾷ τοῦτο ἓν ἀπὸ τὰ ἀστειότατα;

Καὶ ἐπρόσθεσεν ὁ πονηρὸς γέλωτας ἐπὶ γελώτων, ὅπως ἀφαιρέσῃ πᾶσαν τῆς Ἀνεψιᾶς του ὑποψίαν, καὶ συστήσῃ ὡς πραγματικὴν ἀλήθειαν τὸ ἀνύπαρκτόν του ψεῦδος· καὶ δὲν ἀπέτυχε· καθότι ἡ ἀπειρόκακος νεάνις ἐκ τῶν πονηρῶν αὐτῶν γελώτων εὐκόλως ἀπατηθεῖσα, δὲν ἐβράδυνε νὰ πεισθῇ ὅτι ὁ ἀγαπητός της οὐδένα διέτρεχε κίνδυνον· τὸ κυριώτερον δὲ ὅπερ ἐπεβεβαίου ἐν τῇ καρδίᾳ της ὡς ἀληθῆ πᾶσαν τὴν μηχανορράφον τοῦ Μηνᾶ ἔκθεσιν, ἦν ἡ ἀναργυρία τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ ὁποίου τὸ βαλάντιον ἀληθῶς ἔμεινε παρ' αὐτῇ ἐν τῇ ἀναχωρήσει του· ὁ παμπόνηρος Καλημερόπουλος τοιοῦτον ἓν προσυντάξας σχέδιον, ὑπεχρέωσε τὸν Ἀρχιδεσμοφύλακα τῆς φρικώδους ἐκείνης τοῦ ναυστάθμου εἱρκτῆς, ἵνα πληροφορήσῃ αὐτὸν ἂν ὁ νέος δεσμώτης ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ χρήματα πολλὰ ἢ ὀλίγα, ὅπως κατὰ τὴν πληροφορίαν ἐφαρμόσῃ καὶ τὴν σκευωρίαν· ἐφ' ᾧ καὶ κατώρθωσε νὰ πληροφορηθῇ θετικώτατα ὅτι ὁ φυλακισθεὶς δὲν εἶχεν οὐδὲ ὀβολὸν ἐπ' αὐτοῦ· βεβαιωθεῖσα ὅθεν ἡ Αἰκατερίνα τὴν ἀκίνδυνον τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀπεριεσκεψίαν, κατὰ τὴν τοῦ Θείου της ἔκθεσιν, καίτοι ὑγροὺς εἰσέτι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα, μετὰ χαρμοσύνου μειδιάματος ὑπέλαβεν ἐρωτήσασα.

— Καὶ τί λοιπὸν ἔκαμεν ἔπειτα μὴ ἔχων χρηματικὸν ἵνα πληρώσῃ τὸ χρέος;

— Ἔπεμψεν ἕνα χωρικὸν εἰς ἐμὲ, ζητῶν νὰ ἐξαποστείλλω εἰς αὐτὸν ἑκατὸν γρόσια.

Μὲ κότμιον καὶ ἐλαφρὸν ἓν πήδημα εὑρέθη ἀμέσως ἡ νεάνις εἰς τὸν ἀπέναντι θάλαμον, ὅπου ἀνοίξασα τὸ βαλάντιον τοῦ Οἰκονομίδου ἐξήγαγε τὴν ζητηθεῖσαν ποσότητα, καὶ ἔφερεν αὐτὴν πρὸς τὸν Μηνᾶν, ἐπαναλαβοῦσα.

— Λάβετε τὰ ζητούμενα· ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ νὰ καταπείσητε τὸν ἀπεσταλμένον διὰ νὰ ταχύνῃ ὅσον δυνηθεῖ τὴν ἐπιστροφήν του· νὰ μὴ χρονοτριβήσῃ καθ' ὁδὸν, ἢ νὰ διευθύνῃ ἀλλαχοῦ τὴν πορείαν του· μὴ λησμονήσητε δὲ νὰ ἐπαναλάβητε δὶς καὶ τρὶς τὰς παραγγελίας ταύτας, καὶ νὰ λάβητε παρ' αὐτοῦ θετικωτάτην ὑπόσχεσιν· ἐν τούτοις πρὸς ἀντιμισθίαν τῶν ἐκτάκτων αὐτῶν συστάσεων, ἐκτὸς τοῦ ἀνήκοντος μισθοῦ του, ἂς λάβῃ καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο δῶρον διὰ νὰ σπογγίζῃ καθ' ὁδὸν τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του.

Καὶ ἀνοίξασα ἕνα παρακείμενον μικρὸν ἱματιοφάκελλον, ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ ἓν καινὸν μανδήλιον λευκὸν ὡσεὶ χιὼν, καὶ πεποικιλμένον εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας του διὰ κλωστῆς ἐπίσης ἐκ βαμβακίου ἐπιγνάφου.

— Τοῦτο εἶναι περιττὸν· θὲς αὐτὸ ὅθεν τὸ ἔλαβες· εἶπεν ὁ Μηνᾶς μειδιάσας διὰ τὴν τοιούτου εἴδους προσφορὰν πρὸς τὸν ὑποτιθέμενον χωρικόν·

— Διὰ τί Θεῖε μου! ἐπέφερεν ἡ Αἰκατερίνα ἐπιτρόχως πως, ὡς αἰσθανθεῖσα προσβαλλομένην τὴν φιλοτιμίαν της.

— Διότι τὰ τοιαῦτα δῶρα δὲν ἁρμόζουσιν εἰς χωρικοὺς· αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι βάρβαροι· δηλονότι ἀπολίτευτοι· καὶ δὲν δύνανται νὰ αἰσθανθῶσι τὴν ἀξίαν τῶν τοιούτων προσφορῶν· ἐκτὸς τούτου, οὐχὶ ἓν τοιοῦτον δῶρον, ἀλλ' ὁλόκληρα ἐκ χρυσοῦ βαλάντια ἐὰν προσφέρῃ τις εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους ἐπὶ λόγῳ τοιούτων συστάσεων, ἔχουσιν αὐτοὶ καὶ πάλιν φυσικὴν τὴν κακοήθειαν τοῦ νὰ ἀθετῶσι τὰς ὑποσχέσεις των, ὁσάκις τύχωσιν ἐνώπιον αὐτῶν στάδιον προσφάτου κέρδους· προσφέρεις παραδείγματος χάριν, τὸ μανδήλιον τοῦτο εἰς τὸν χωρικὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ἐπὶ λόγῳ, ἵνα ταχύνῃ τὴν ἐπιστροφήν του, μὴ χρονοτριβήσῃ καθ' ὁδὸν, ἢ διευθύνῃ ἀλλαχοῦ τὴν πορείαν του· σοὶ τὸ ὑπόσχεται, σὲ καταπείθει, λαμβάνει τὸ δῶρον, καὶ ἀναχωρεῖ· ἀλλ' ἅμα τραπῇ τὴν πρὸ ὀφθαλμῶν σου ἀτραπὸν, καὶ

παρουσιασθῇ ἄλλος τις ἐκμισθώνων αὐτὸν δι' ἄλλην ἀλλαχοῦ ὑπόθεσιν, ὅλος ἐπιλήσμων τῶν συστάσεών σου τρέχει πρὸς τὰ πρόσφατά του συμφέροντα, καὶ πολλάκις παρέρχεται ἑβδομὰς ὁλόκληρος, χωρὶς ποσῶς νὰ ἴδῃς τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν· ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι οὐχὶ μόνον ἀνάρμοστον, ἀλλὰ καὶ ἀνωφελὲς τὸ πρὸς τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους προαιρετικόν σου τοῦτο δώρημα· ἀπεκρίθη ὁ Καλημερόπουλος περισυνάξας ἅπασαν τὴν λεκτικήν του ἱκανότητα, ὅπως καταστήσῃ ἀνεπίδεκτον πίστεως πᾶσαν ἐπὶ ταχείᾳ ἐπιστροφῇ ὑπόσχεσιν τοῦ ὑποτιθεμένου χωρικοῦ.

Ἡ νεάνις προσεβλήθη καὶ πάλιν ὑπὸ νέας ἀθυμίας, καὶ μὲ τόνον κατεπείγοντα ὑπέλαβεν.

— Ὁπόταν λοιπὸν αἱ ὑποσχέσεις τοῦ ἀνθρώπου τούτου δὲν ἔχωσι τὴν ἀπαιτουμένην βασιμότητα, ἀνάγκη πᾶσα νὰ εὑρεθῇ ἄλλος τρόπος διὰ νὰ . . .

— Διὰ νὰ εὐκολύνωμεν τὸν ἐρχομὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου· τοῦτο δὲν ἤθελες νὰ εἴπῃς, Αἰκατερίνα;

— Μάλιστα Θεῖε μου!

— Ταύτην τὴν στιγμὴν μ' ἦλθεν εἰς νοῦν μία ἰδέα τὴν ὁποίαν ἐγὼ μὲν ἐνέκρινον, ἀλλὰ σὺ δὲν ἠξεύρω τὶ θὰ εἴπῃς· ὁ Ἀλέξανδρος ὑπῆγε μὲν εἰς τὸ χωρίον αὐτὸ δι' ἐκλογὴν καταλύματος διὰ τὸν Πατέρα σου, ἀλλὰ σὲ βεβαιῶ ὅτι τίποτε δὲν πρέπει νὰ κατώρθωσε· τὶ ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ἕνας ἄνθρωπος ὡς ὁ Ἀλέξανδρος, ὅστις κἀνένα δὲν γνωρίζει εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖνο· ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ εἶναι ἀνάγκη πάλιν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ ἀναλάβωμεν τὸ χρέος αὐτό, ἰδοὺ σήμερον μία καταλληλοτάτη εὐκαιρία, ὥστε καὶ ἐκ τῆς φροντίδος ταύτης νὰ ἀπαλλαχθῶμεν, καὶ ταὐτοχρόνως ὅσον τάχιον διορθώσωμεν τὸ λάθος τοῦ ἀπρονοήτου φίλου μας, ὁ ὁποῖος τὶς οἶδεν ὁπόσον ἤδη στενοχωρεῖται βλέπων ἑαυτὸν οὐ μόνον ὑπὸ βαρβάρων πιστωτῶν περιστοιχούμενον, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀργοπορίαν τῆς περιμενομένης ἐπικουρίας καὶ χλευαζόμενον ἀναμφιβόλως ὑπ' αὐτῶν· τῇ ἀληθείᾳ ὅταν μᾶς

ἤδη ἐκεῖσε φθάσαντας, πτερωτὸς θέλει γίνειν ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν χαράν του· τί λέγεις λοιπὸν σὺ εἰς τοῦτο; συγκατανεύεις;

Τερπνὸν εὐχαριστήσεως μειδίαμα ὑπεπορφύρωσεν ἀμέσως τὰς ἀμώμους τῆς νεάνιδος παρειάς, ἀλλὰ πρὸς μικρὸν δὲν ἀπεκρίθη· δὲν ἀπεκρίθη, ἵνα σκερθῇ μὴ ἡ συγκατάνευσίς της ἀντὶ εὐχαριστήσεως, δυσαρέσκειαν μᾶλλον ἐπιφέρῃ πρὸς τὸν ἀγαπητόν της· καίτοι εἰσέτι τὴν καρδίαν συγκεκινημένην ἔχουσα, ἐπῆλθεν ὅμως ἀμέσως εἰς τὴν μνήμην αὐτῆς ἡ χθεσινὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου δυσανασχέτησις, ἀκούσαντος τὴν διὰ τὴν τοιαύτην ἀποδημίαν πρόθυμόν της παραδοχὴν καὶ ὑπόσχεσιν· ἀλλ' ἔπειτα ἐστοχάσθη ὅτι τὸ πρᾶγμα ἤλλαζεν ἤδη μορφήν, καθότι χθὲς μὲν ἡ ἀπόφασις ἐκείνη τῆς ἀποδημίας της ἀπεστέρει αὐτὸν τῆς παρουσίας αὐτῆς· σήμερον ὅμως ἡ πρὸς αὐτὸν ἀπέλευσίς της ἀμφοτέρας αὐτῶν τὰς καρδίας συνδυάζει καὶ χαροποιεῖ· καὶ τέλος πάντων, αὕτη ἡ ἰδία ἐν τῇ νυκτερινῇ ἀπελπισίᾳ της δὲν ἀπεφάσισεν ἐνόρκως, ὥστε ἂν μέχρι τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς δὲν ἤθελεν ἐκεῖνος φανῇ, νὰ τρέξῃ μόνη πρὸς ἀναζήτησίν του; ἰδοὺ λοιπὸν καιρὸς, καὶ τὴν ἀνεπίδεκτον ἀργοπορίας ἀνάγκην του νὰ προλάβῃ ταχυτέρως, καὶ τὸν ἱερόν της ὅρκον νὰ ἐκπληρώσῃ πανευσεβῶς.

Ἐν τῷ διαστήματι δὲ τῆς μικρᾶς σιωπῆς καθ' ἣν ἡ Αἰκατερίνα διέκειτο βεβυθισμένη εἰς τὰς ῥηθείσας σκέψεις, νομίσας ὁ Καλημερόπουλος ὡς ἀτελεσφόρητον τὸ πονηρόν του τοῦτο τέχνασμα, διελογίζετο ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ ὁποῖον ἄλλον νὰ ἐφεύρῃ τρόπον, ὥστε νὰ ὑπερισχύσῃ κατὰ τῆς ἀνενδότου καρδίας τῆς δυσενεδρεύτου Ἀνεψιᾶς του· ἀλλ' ὁπόσον ἐχάρη ἀκούσας ἐκείνην λύσασαν τὴν σιωπὴν, καὶ εἰποῦσαν.

— Πηγαίνομεν Θεῖε μου! εἶναι ὅμως τρόπος ὥστε μέχρι τῆς ἑσπέρας νὰ ἐπιστρέψωμεν;

— Ὅταν ἀποφασίσωμεν, ἐπιστρέφομεν· διὰ τί ὄχι· ἀλλὰ πρὸς τί τοσοῦτος κόπος, καὶ μάλιστα διὰ σὲ τὴν ὅλως εἰς τοὺς δρόμους ἀσυνήθιστον, πολὺ δὲ μᾶλλον εἰς τὴν ἱππασίαν· ἐὰν

ἀγαπᾷς μένομεν δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς τῶν ἐκεῖσε φίλων μου, καὶ ἀφοῦ μεθαύριον πανηγυρίσωμεν τὸν Μάϊον μὲ τὴν βεβαίως εὐχάριστον διασκέδασιν, οὐ μόνον τὴν ἐκ τῆς φυσικῆς τοῦ τόπου καλλονῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῶν περιέργων χωρικῶν ἐθίμων, ἐπιστρέφομεν τότε πλέον ἀκόπως.

Εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς προσεγγιζούσης τοῦ Μαΐου ἑορτῆς ἡ νεαρὰ κόρη ἐσκίρτησεν ἐλαφρῶς, ὡς νὰ ἐπῆλθεν εἰς τὴν μνήμην της ἰδέα τις, καὶ εἶπεν.

— Ἀλλ' ἡμεῖς Θεῖε μου! συνεφωνήσαμεν μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, διὰ νὰ πίωμεν τὸ πρῶτον Μαϊακὸν γάλα ἐδῶ εἰς τὸ μικρόν μας κηπάριον, συμπαραλαμβάνοντες καὶ τὰς καλὰς γειτόνισσάς μας, καὶ αἱ ἀθῶαι ἡτοιμάσθησαν· γίνεται λοιπὸν ἀφοῦ προπαρεσκευάσαμεν αὐτὰς πρὸ ἡμερῶν, νὰ τὰς ἀπατήσωμεν ἐπὶ τέλους;

— Διὰ νὰ μὴ χάνωμεν τὰς ὥρας μας εἰς τὰς περιττὰς αὐτὰς ὁμιλίας, σπεῦσον ὅσον τάχος νὰ ἑτοιμασθῇς, καὶ ὅσον διὰ νὰ μὴ λυπηθῶσιν αἱ καλαί σου γειτόνισσαι, ἂς ἴδωμεν ἔπειτα ὁποίαν γνώμην δίδει καὶ ὁ Ἀλέξανδρος· τάχυνον λοιπόν·

Καὶ ἀπεσύρθη ὁ ἐπάρατος πρὸς ἕτερον θάλαμον, ἵνα δώσῃ εἰς τὸ μέλλον θῦμα του τὸν ἀπαιτούμενον εἰς ἑτοιμασίαν καιρὸν· μετά τινα λεπτὰ ἐλαφρὸς θόρυβος ἐπὶ τοῦ σανιδώματος συρομένης ἐσθῆτος ἠκούσθη εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ εὐθὺς ἐξελθὼν ὁ Μηνᾶς εὗρε πανετοίμην τὴν Ἀνεψιάν του· καταβάντες ὅθεν ἀμφότεροι τὴν κλίμακα καὶ μόλις πρὸς τὴν θύραν φθάσαντες, αἴφνης ἡ Αἰκατερίνα ἐξέβαλε κραυγὴν ὑπόκωφον μὲν, ἀλλ' ἐπαισθητὴν, καὶ ἐστάθη ἀτενίσασα τὰ ὄμματα αὐτῆς πρὸς τὰ τοῦ Θείου της.

— Τί ἠκολούθησεν; ἠρώτησεν ἐκεῖνος ἀπορήσας.

— Καὶ τί ἄλλο χειρότερον ἠδύνατο νὰ συμβῇ· ἐνῷ ἀναχωρῶ διὰ τοιοῦτον ἓν μακρυνὸν μέρος, ἐγίνετο τοσαύτη ἀνοησία ὥστε οὐδόλως νὰ μὴν ἐνθυμηθῶ τὸν δύστηνον Πατέρα μου; ἀπεκρίθη νηάνις μὲ λυπηρὰν συγκίνησιν.

— Τί λοιπὸν τώρα σκοπεύεις νὰ κάμῃς δι' αὐτὸν ; εἰς τί δύνασαι τὴν ὥραν ταύτην νὰ τὸν χρησιμεύσῃς ; ἐπανηρώτησεν ἀνησύχως ὁ Μηνᾶς, ἄκρως δυσενασχετήσας διὰ τὸ σκανδαλῶδες πρόσκομμα ὅπερ ἀπροόπτως ἐφάνη εἰς τὸ πρῶτον τῆς ὁδοῦ του βῆμα.

— Εἰς τί δύναμαι ! εἰς ὅσα τὸ χρέος μου εὐχαρίστως μὲ ὑπαγορεύει· ἰδοῦ· ἡ ἡμέρα τοσοῦτον προεχώρησε, καὶ ἐγὼ ἀκόμη τὸ παραμικρὸν δὲν ἐφρόντισα διὰ τὴν πρωϊνὴν τροφήν του· ἐπανέλαβεν ἡ φιλόστοργος τοῦ νοσοῦντος Θυγάτηρ μετὰ συντριβῆς.

— Ἐὰν Θέλῃς νὰ μὲ ἀκούσῃς κόρη μου ! ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἀναθέσῃς σήμερον τὸ χρέος σου αὐτὸ εἰς τὴν ὑπηρέτριάν σου, ἡμεῖς δὲ νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐγκαίρως, διὰ νὰ μὴ μένωμεν εἰς τὴν μεσημβρινὴν τοῦ ἡλίου καῦσιν· ἄλλως, καίτοι μὲ λύπην μου, ἀναγκάζομαι νὰ ἐγχειρίσω τὰ ἑκατὸν γρόσια πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον χωρικὸν, καὶ ὁ δυστυχὴς Οἰκονομίδης ἂς περιμένῃ Κύριος οἶδεν ὁπόσας ἡμέρας τὴν ἐντεῦθεν ἐπικουρίαν τῶν φίλων του· ἐπέφερεν ὁ ἀνάξιος συγγενὴς τῆς δυστυχοῦς, πειραθεὶς νὰ ἐκφοβίσῃ αὐτὴν διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ὥστε νὰ ταχύνῃ τοῦ ἐπαράτου σχεδίου του τὴν ἔκβασιν.

Ἡ μυστηριώδης καὶ εἰς μόνον αὐτὸν γνωστὴ κάθειρξις τοῦ Ἀλεξάνδρου ἦτο μὲν ἀσφαλὲς ἐχέγγυον τῆς ἐπιτυχίας τῶν σατανικῶν του διαβουλιῶν, ἐπέσπευδεν ὅμως νὰ φθάσῃ βιαιότερον εἰς τὸν αἰσχρὸν καὶ κατάπτυστον ὅρον του, φοβούμενος ἄδηλόν τινα τῆς ἐπιούσης τοκετὸν, ὅστις πιθανὸν νὰ ἀνέτρεπε τὰς βεβήλους του διανοήσεις.

Παράδοξοι τῶν εὐαισθήτων καρδιῶν ἀντιπερισπασμοὶ, ποτὲ μὲν ὁ εἷς κατὰ τοῦ ἄλλου ὑπερισχύων καὶ ματαιώνων ἐκείνου τὴν ὁρμὴν, ποτὲ δὲ οὗτος ἀναγκαστικῶς ὑποχωρῶν εἰς ἐκείνου τὴν ὑπερνικῶσαν δύναμιν !

Πρὸ στιγμῆς ἡ Αἰκατερίνα ὡς δευτέρου λόγου ὑπόθεσιν θεωρήσασα τὴν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἀπέλευσίν της, προετίμησε τὴν θεραπείαν τοῦ ἀσθενοῦς γεννήτορος, χρέος ἐκπληροῦσα θεοπαράδοτον· ὅτε δὲ ἤδη ἤκουσε παρὰ τοῦ Θείου της τὴν ἀπαισίαν τύχην τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος φίλου της μακρὰν ἴσως ἔτι ὑποίσοντος ἀγωνίαν, ἀμέσως τὸ φίλτρον ὑπερίσχυσε κατὰ τοῦ χρέους τροπαιοφόρον καὶ κραταιόν.

— Ὑπακούω εἰς τὴν σύνεσίν σας Θεῖε μου! ἂς ἀναλάβῃ σήμερον ἡ ὑπηρέτις μου τὸ χρέος τοῦτο.

Εἶπεν ἐσπευσμένως ἡ φιλοῦσα νεάνις μαργαριτῶδες ἐκχύσασα δάκρυον, καὶ ὅσα ἀναγκαῖα διατάξασα πρὸς τὸν γηραιὸν τοῦ οἴκου ὑπηρέτην, ὡσαύτως καὶ τὴν θεραπαινίδα της, ἥψαντο τῆς ὁδοῦ ἀμφότεροι, Θεῖος καὶ Ἀνεψιά, ὁ μὲν τρομερὸς καὶ ἐπάρατος φονεὺς σκοπὸν ἔχων ἐμβάψαι τὴν ἠθικήν του μάχαιραν εἰς τὸ ἴδιον συγγενικόν του αἷμα, ἡδὲ, ἀθῶον καὶ ἄκακον θῦμα ῥαδιούργως ἀπαγόμενον εἰς Θυσίαν ἀνόσιον καὶ βδελυράν.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Οἱ ἀφοσιωμένοι θεράποντες.

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν πολυειδῶν τοῦ κόσμου ἀγαθῶν ἄτινα λίαν ἀριδήλως ἀποκαθιστῶσι τὸν βίον τοῦ ἀθρώπου εὐαρεστότερον, δὲν σφάλλομεν ἴσως ἐὰν συγκατατάξωμεν καὶ τὴν περὶ τὰ οἰκιακὰ φιλοκαλίαν καὶ κομψότητα, καὶ ἐν γένει τὴν περὶ τὰ καθ' ἕκαστα εὐταξίαν· αὕτη καὶ τὴν πενιχρὰν καλύβην τοῦ πένητος μεταβάλλει ἐξ ὁλοκλήρου καὶ μεταποιεῖ, καὶ τὰ περίβλεπτα τῶν βαθυπλούτων μέγαρα κατὰ μᾶλλον περικοσμεῖ καὶ περικαλλύνει· αὕτη μεταδίδουσα πρὸς τὸν αὐτῆς ἐραστὴν τὴν φυσικὴν καὶ ἠθικὴν ἄνεσιν, ἐφελκύει πρὸς αὐτὸν τὴν ἀξιοπρεπῆ τιμὴν καὶ ὑπόληψιν παντὸς εὐαισθήτου θεατοῦ· τὴν πολλαχοῦ δὲ ἔλλειψιν τοῦ πολυτιμήτου τούτου ἀγαθοῦ ἐὰν νομίσωμεν προερχομένην ἐκ πενίας, ἢ ἐξ ἄλλων τινων οἰκιακῶν περιπετειῶν, ὑπέρπολυ ἀπατώμεθα.

Ἂς ἐπιστήσωμεν τὰ φυσικὰ ἡμῶν τηλεσκόπια εἰς τὰ διόροφα καὶ τριόροφα τῶν λαμπρῶν ἀνωγαίων, χρησιμεύοντα εἰς κατοικίας ὑποκειμένων ὑψηλὴν μὲν κατεχόντων ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν, ἀβροπλούτων καὶ πολυταλάντων, ἀλλ' ἀπειροκάλων, καὶ σφόδρα περὶ τὸ εὖ ζῆν ἀδιαφόρων, καὶ ταὐτοχρόνως ἂς ἴδωμεν τὸν ταπεινὸν καὶ χαμαιπαγῆ οἰκίσκον ἑνὸς εὐτελοῦς χειρώνακτος μὲν, καὶ ἐνίοτε καὶ αὐτῶν τῶν ἀναγκαίων στερουμένου, ἀλλὰ φιλοκάλου, ἀλλὰ κομψοῦ.

Ἐκεῖ περισκοπεῖ τις φύρδην μετὰ τῆς πολυτελείας καὶ λαμπρότητος ἀναμεμιγμένην τὴν μεγαλητέραν ἀκαταστασίαν, καὶ

τὴν μοχθηρίαν, καὶ τὴν ῥυπαρότητα, ἐνταῦθα δὲ ἁπαντᾷ ὁλόσωμον τὸ ἀδιάσπαστον ζεῦγος, τὴν φιλοκαλίαν, καὶ τὴν κομψότητα, περιβεβλημένον ἁπάσας αὐτοῦ τὰς χάριτας.

Ἐκεῖ διακρίνει τις ἀργυρᾶ καὶ πολύτιμα σκεύη, τὰ μὲν καταβρίθοντα ὑπὸ σκωρίας, καὶ λίπους, καὶ πολλῶν ἄλλων ἀκαθαρσιῶν, τὰ δὲ ἐμπεριέχοντα διαφόρους μάζας πάλαι βρωσίμους, ἀποζούσας δὲ καὶ εὐρωτιώσας ἤδη διὰ τὸ πολυήμερον, ἐνταῦθα πλὴν εὑρίσκει τὴν μοναδικὴν τοῦ ἐπιδεοῦς οἰκοδεσπότου χύτραν εἴτε πηλίνην, εἴτε ἐκ χαλκοῦ, κομμῶσαν οὕτως εἰπεῖν, καὶ στίλβουσαν ἐκ τῆς ἄκρας καθαριότητος.

Ἐκεῖ ὁ χρυσὸς καὶ οἱ ἀδάμαντες σκοτίζουσι τὸν ὀφθαλμὸν, δυσδιόρατον καθιστῶντες τὴν γενικὴν ἀταξίαν· ἐνταῦθα ἐλεύθερον τὸ ὄμμα ἀπὸ ὁποιασδήποτε πολυτελείας ἐπίδειξιν, λίαν ἀνεμποδίστως ἀπαντᾷ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἁπανταχοῦ εὐταξίαν, τὴν μόνην βάσιν παντὸς προοδευτικοῦ σκοποῦ· ὁποῖα δὲ ἄρα τὰ αἴτια τῆς ἀλλοιομόρφου ταύτης διαφορᾶς; τὰ ἀκόλουθα βεβαίως.

Ὅταν ἡ πολύεδνος δέσποινα τοῦ μεγάρου ἐκείνου μόλις περὶ μεσημβρίαν ἐγειρομένη ἐκ τῆς κλίνης της, προσχωρῇ ἀμέσως ἑκάστοτε εἰς τὴν ἐμμέριμνον τοῦ προσωπικοῦ της καλλωπισμοῦ ἀσχολίαν πολύωρον βεβαίως χρήζουσαν τὴν διάρκειαν, τελειωθείσης εἶτα τῆς ἀναποφεύκτου ἐκείνης ἐργασίας, προσδαπανᾷ τὸν μέχρι τῆς ἑσπέρας καιρὸν εἰς φληνάφους συνδιαλέξεις μετὰ τῶν παρασίτων ὁμοφύλων της, χωρὶς ποσῶς νὰ λάβῃ τὴν ἐλαχιστοτέραν μέριμναν περὶ τῶν οἰκιακῶν αὐτῆς χρεῶν, ὁποῖαι ἄρα ἔσονται αἱ συνέπειαι μιᾶς τοιαύτης ἀδιαφόρου ἀφροντισίας;

Ὅταν μία γυνὴ εἴτε συνεζευγμένη ἀνδρὶ, εἴτε ἐλευθέρα, ἐπέχῃ τόπον πληρεξουσίου κυρίας τοῦ οἴκου της, ἀδιαφορῇ δὲ οὕτως ὡς εἴδομεν, πρὸς τὴν ἐποπτείαν τῶν οἰκιακῶν της πραγμάτων, ποῖος ἄλλος ἐκ τῶν τοῦ οἴκου ὑποχρεοῦται ν' ἀναλάβῃ τὸ βάρος τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐκείνης οἰκιακῆς παιδαλιουχίας; ὁ

σύζυγος: ἢ ἕτερός τις τῶν οἰκιακῶν; ἀλλ' οἱ ἄνδρες εἰς ἄλλα χρέη ἀνέκαθεν προσδιωρίσθησαν, εἰς τὰ χρέη τὰ ἀφορῶντα τὴν ἔξω τοῦ οἴκου ἐνεργητικότητά των· οἱ ὑπηρέται λοιπὸν; ἀλλὰ τὶ δύναταί τις νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ ἀργυρωνήτους χεῖρας, ὅταν ἡ ἰδία οἰκοδέσποινα δὲν χειραγωγῇ αὐτὰς εἰς τὰ οἰκιακὰ συμφέροντά της τοὐλάχιστον ἅπαξ τῆς ἡμέρας;

Εἰς τὸν ταπεινὸν ὅμως οἰκίσκον τοῦ χειρώνακτος τὰ πράγματα ὅλως διαφέρουσιν· ἐνταῦθα ἡ ἄεδνος αὐτοῦ σύζυγος, ἡ ἑτέρα τις ἡ τὰ πρῶτα ἐν τῷ οἴκῳ φέρουσα, κατὰ πᾶσαν ἡμέραν λίαν πρωΐ ἐγειρομένη, μετὰ τὰς πρὸς Θεὸν ἐγκαρδίους της εὐχὰς, ἀμέσως τρέχει εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν οἰκιακὴν της εὐταξίαν, ὡς δευτέρου λόγου ὑπόθεσιν θεωροῦσα πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν της· μάλιστα δὲ νὰ παρατηρήσῃ τις τὸν περὶ τὸ χρέος τοῦτο ἀκάματον ζῆλον της, ὁπόταν αὕτη ἔλαβε τὴν καλὴν τύχην νὰ ἔχῃ πλησίον της εἴτε κἀμμίαν θυγατέρα ἐνήλικον ὁπωσοῦν, εἴτε κἀμμίαν θεραπαινίδα δυναμένην νὰ συμμερίζηται τοὺς κόπους της· τότε διδάκτορος χαρακτῆρα λαμβάνουσα, ὕλαις δυνάμεσι προθυμοποιεῖται νὰ μεταδώσῃ εἰς τὴν ἀγαπητὴν αὐτῆς μαθήτριαν τὰς περὶ τοῦ θέματος τούτου ἰδίας γνώσεις της, παραινοῦσα, συμβουλεύουσα, ὁδηγοῦσα, καὶ καθ' ἑκάστην διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῆς παραδείγματος ἐπιμορφώνουσα τὸν ἀπαλὸν ἐκείνης νοῦν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ταπεινὸς καὶ χαμαιπαγὴς ἐκεῖνος οἶκος, πραγματικώτατος ὑπογραμμὸς ἀξιοθαυμάστου κομψότητος καὶ εὐταξίας.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀγαθοῦ τούτου δὲν εἶναι ἐπακόλουθον τῆς πενίας ἀποκύημα, ἀλλ' ἀφεύκτως προέρχεται ἀπό τινα φυσικὴν νωθρότητα ἀπειροκάλων καρδιῶν, καὶ ἐξαιρέτως ἀπὸ στέρησιν τῆς ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἀφεύκτως ἐναπαιτουμένης ὑγειαινούστης ἀνατροφῆς· τὰς παρατηρήσεις δὲ ταύτας μακρὰν τοῦ νὰ γενικίσωμεν, χαρακτηρίζοντες ὡς ἀφιλοκάλους ἁπάσας τῶν μεγάλων οἰκιῶν τὰς εὐγενεῖς κυρίας, ἢ ἐπιθέττοντες τὸν ἐγκωμιαστικόν μας στέφανον εἰς μόνας τὰς κεφαλὰς τῶν τῆς

κατωτέρας κλάσεως οἰκοδεσποινῶν, ἡμεῖς ἁπλῶς ἠθελήσαμεν νὰ προσκοινοποιήσωμεν τὰς ἰδέας μας βεβαίως καὶ ἐξαίρεσιν ἐχούσας, ἵνα συγκρίνωμεν τὸ μέγα εὐτύχημα τῆς καλῶς κυβερνωμένης οἰκίας, μὲ τὸ ἀπαίσιον δυστύχημα τῆς διοικουμένης κακῶς.

Ὁδηγοῦντες ἤδη τὸν Ἀναγνώστην εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὐχὶ μεγάρου τινος κατοικουμένου ὑπὸ μεγιστάνων, οὐδὲ πάλιν εἰς ἑνὸς χειρώνακτος, ἀλλὰ τῆς εἰς τὴν μεσαίαν κλάσιν ἀνηκούσης οἰκίας τοῦ νοσοῦντος Καλημεροπούλου, ἐκθέτομεν εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ τὸ κάτω μόνον μέρος αὐτῆς, ὅπου πλησίον ἑνὸς ἐπιγαίου δωματίου μικροῦ, χρησίμου δι ἕνα μόνον ὑπηρέτην, ἢ μᾶλλον μάγειρον, ἔκειτο καὶ τὸ μαγειρεῖον πρὸς τὰ δεξιά.

Οὐ μακρὰν τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἔβλεπεν ὁ ἔξωθεν ἐρχόμενος δύο ὑπερμεγέθεις πίθους περὶ τὸν τοῖχον τοποθετημένους, καὶ κεχωσμένους εἰς τὴν γῆν μέχρι τῶν χανδῶν χειλέων των, ὑπὸ μόνων τῶν ὁποίων τὸ μέγεθος αὐτῶν διεκρίνετο, κεκαλυμμένων ὑπὸ δύο σανιδωτῶν σκεπάστρων μὲ ξυλίνας λαβὰς ἐπ' αὐτῶν· ἀρυτὴρ δέ τις ἐκ κοκκίνου χαλκοῦ μακρὰν ἔχων τὴν λαβίδα ἐφαίνετο εἰς καρφίον κρεμάμενος ἐπ' αὐτῶν πρὸς πλειοτέραν τοῦ ἀρύσματος εὐκολίαν· τὸ ἔδαφος τῆς αὐλῆς ὅλον ἐστρωμένον ἐκ διχρόων τετραγώνων πλακῶν κυανῶν καὶ λευκῶν, ἔμενεν ὕφυγρον εἰσέτι ἐκ τοῦ πρωϊνοῦ σπογγίσματος, καὶ ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ θυροφύλλου τοῦ μαγειρείου διεκρίνετο ἡ ἄκρα τῶν ἐντὸς εὐταξία.

Ἓξ χύτραι χάλκιναι μεγέθους μεσαίου, ὡς ὁ ἄργυρος ἀστράπτουσαι ἐκ τῆς ἀρτίου ἐπιγανώσεως, ἔκειντο κατὰ στοῖχον εἰς μίαν τῶν θέσεων μετὰ τῶν χαλκίνων ἐπισκεπάστρων των· δὺο ἀναρυστῆρες (χουλιάραις) μικρὸς καὶ μέγας, ἓν ἠθητήριον (τρυπητὴ) ἐπίσης χάλκινα καὶ ταῦτα, μία κοπὶς ἀρκετὰ τομωτάτη, καὶ ἓν μαγειρικὸν μαχαίριον, ἅπαντα στίλβοντα ἐκ τῆς καθαριότητος, ἀπετέλουν τὸ σύνολον τῶν ἐπὶ τῆς θέσεως ἐκείνης· πλησίον δὲ αὐτῆς ἔκειτο ἡ ἀγγοθήκη δι ὑέλων περικλειομένη, ὅπως διατηρῶνται τὰ ἐν αὐτῇ ἀνεπηρέαστα ἀπὸ τὸν κονιορτὸν ἢ

τὴν τοῦ μαγειρείου ἀσβόλην. διέκρινε δέ τις διαφόρους παροψίδας, καὶ τρυβλία, καὶ λοπάδας, καὶ ἐμβάφια, ἐπίσης καθαρὰ, καὶ ἐπιβλήδην τοποθετημένα· ἡ ἄκρα δὲ διευθέτησις καὶ φιλόκαλος εὐταξία τοῦ μαγειρείου τούτου ἐπεκτεινομένη μέχρι καὶ τῆς ἀπομάκτρας αὐτῆς λαμπούσης, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῆς λευκότητος, ὑπενέφαινεν εἰς πάντα ἐμπειροπράγμονα οὐ μόνον τὴν ἀκριβεστέραν βεβαίως τάξιν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τῆς οἰκίας πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἠθικὴν φιλοκαλίαν τῶν ἐν αὐτῇ κατοικούντων.

Λέντιον ἐζωσμένος περὶ τὴν ὀσφὺν ὁ γηραιὸς τοῦ οἴκου ὑπηρέτης, τὸν ὁποῖον ἴσως ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνῶσται, ἰδόντες προηγουμένως αὐτὸν εἰς τὴν ἰδίαν ταύτην οἰκίαν συνδιαλεγόμενον μετὰ τοῦ προαγωγοῦ Ἀρμενίου Ὀβανέζ ὑπηρέτου λαβόντος πρόσωπον, ὅτε ὁ Τραπεζίτης Καραπὲτ ὑπὸ τὸ ψευδὲς τοῦ ἀδαμαντεμπόρου ἐπάγγελμα συνωμίλει μετὰ τοῦ Οἰκονομίδου, πειρώμενος νὰ ἐξιχνιάσῃ τὰ ἀφορῶντα τὸν Μηνᾶν· ὡσαύτως καὶ ποδιὰν χρώματος βαθυπρασίνου φέρουσα περὶ τὴν λεπτήν της μέσην ἡ νεαρὰ θεραπαινὶς, εἰσήρχοντο ἤδη εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἀφοῦ ἔλαβον τὰς διαταγὰς τῆς πρὸ στιγμῆς ἀναχωρησάσης δεσποίνης των.

— Ἔνοιωσες τίποτε μπάρπα Γιάννη; ἠρώτησεν αὐτὴ τὸν γηραιόν της σύντροφον.

— Ὡσὰν τὶ νὰ νοιώσω! ἀπεκρίθη ἐκεῖνος φθάσας εἰς τὸ μέρος του, καὶ λαβὼν ἓν ἐκ τῶν ἐνώπιόν του ἓξ κηροπηγίων ἤρχισε νὰ τρίβῃ διὰ γῆς κιμωλίας, ὅπως καταστήσῃ αὐτὸ στιλπνότερον.

— Δὲν εὑρίσκεις ὅτι ἀπὸ χθὲς ἕως σήμερον τὸ ὀσπήτιόν μας φαίνεται; ὡσὰν νὰ κλαίῃ; ἐπανέλαβε τὸ κοράσιον, θέσαν ἐπὶ τοῦ πυρὸς χυτρίον γάλακτος πλῆρες, διὰ τὸ πρόγευμα τοῦ κυρίου του.

— Μὴν κλαῖς κεφάλι μ' τ' ἔπαθες, μόνον τὸ τὶ θὰ πάθῃς.

Ὑπετονθόρισεν ὁ ὑπηρέτης, εἰπὼν ἀντὶ ἀποκρίσεως τὸ τετριμμένον αὐτὸ ῥημάτιον.

— Τί εἶπες; δὲν ἐκατάλαβα· ἐπέφερεν ἡ θεραπαινὶς, ἐπιτρίβουσα ἐν τῷ χυτρίῳ τὴν ἀνάλογον ζάχαριν, καὶ ἀνακυκῶσα αὐτὴν διὰ μικροῦ κοχλιαρίου ἀργυροῦ.

— Τί εἶπα! εἶπα ὅτι ἡ νύκτα Πίσκοπον γεννᾷ, κ' ἡ αὐγὴ Μητροπολίτην· νά, αὐτὸ εἶπα. ἀπεκρίθη ὁ ἐργαζόμενος, περαιώσας τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ἐκείνου κηροπηγίου ἐπασχόλησίν του, καὶ λαβὼν δεύτερον πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν.

— Μὰ ἂν ἀγαπᾷς τὸν Θεόν σου, μπάρπα Γιάννη μου! αὐτὰ ὁποῦ μοῦ λέγεις, ρωμαῖκα μοῦ τὰ λέγεις; ἐγὼ δὲν ἠμπόρεσα νὰ καταλάβω οὔτε γρῦ· τὶ θὰ εἰποῦν λοιπὸν αὐτὰ ὅλα ποῦ μοῦ μίλησες;

— Ἔ... καϋμένη καψοκόρη μου! ἂν καθήσω νὰ σοῦ ξηγῶ ὅλα ὅσα σοῦ μίλησα, τοῦτα δανὰ τὰ κανδηλέρια θὲ νὰ χρονίσουνε σ' τὰ χέρια μου.

— Μὰ εἶναι δυσκολία νὰ μοῦ εἰπῇς ἂν εὑρίσκῃς καὶ τοῦ λόγου σου ὡς βέβαιον ὅτι ἀπὸ χθὲς ἕως σήμερον τὸ ὀσπήτιόν μας φαίνεται ὡσὰν νὰ κλαίῃ;

— Καὶ πῶς τὸ ἐκατάλαβες ἐσὺ μικρή μου καρδιογνώστρια;

— Πῶς νὰ μὴν τὸ καταλάβω ἀπὸ χθὲς ὁ μικρὸς Αὐθέντης μας δὲν ἐφάνη· ἡ κυρά μας ὅλην αὐτὴν τὴν νύκτα δὲν ἠσύχασε· καὶ τώρα ἀκόμη ὅταν ἔφευγε δὲν εἶδες ὅτι τὰ ματάκια της ἐπῆραν νὰ δακρύσουν; μὰ δὲν μὲ λέγεις νὰ ζῇς! ποῖος ἦτον αὐτὸς ὁ κύριος ὁποῦ ἔφυγε μαζῆ της; εἰς ἕνα χρόνον ὁποῦ μαι δῶ, δὲν καλοθυμοῦμαι ἂν τὸν εἶδα καὶ ἄλλοτε· πλὴν τῇ ἀληθείᾳ τὶ ἄγριος ἄνθρωπος ὁποῦ μοῦ φάνηκε. χαρὰ σ' τὴν καρδιὰ τῆς κυρᾶς ὁποῦ δὲν ἐφοβήθη νὰ εὔγῃ εἰς τὸν δρόμον μὲ ἕνα τοιοῦτον ἄνθρωπον, καὶ πολὺ ὑποπτεύομαι μήπως καὶ τῆς κάμῃ κἀνένα κακόν· ἀπὸ τὰ μάτια φαίνεται ἐκεῖνος πῶς δὲν εἶναι καλὸς ἄνθρωπος.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους εὔκολον εἶναι νὰ εἰκάσωμεν ὁπόσον ἐξεπλάγη ὁ γηραιὸς ὑπηρέτης διὰ τὸ προορατικὸν τῆς μικρᾶς θεραπαινίδος, ἥτις μολονότι οὐδέποτε ἄλλοτε συνέπεσε νὰ ἴδῃ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, ἢ παρά τινος νὰ ἀκούσῃ τὰ περὶ αὐτοῦ, καὶ ὅμως, ἐκ πρώτης ἤδη προσφάτου ὄψεως ἐγνώρισε τὴν ἐνοικοῦσαν ἐν αὐτῷ μυσαρὰν ψυχήν· ἀπ' ἀρχῆς τοῦ μικροῦ τούτου δια-

λόγου των, ἡ μὲν μὲ νεανικὴν περιέργειαν ἠρώτα νὰ μάθῃ ὁποῖον τὸ αἴτιον τὸ καταστῆσαν τοσούτῳ κατάθλιπτον τὴν οἰκίαν των, ὁ δὲ μὲ προσποιητὴν ἀπάθειαν ἀνθρώπου ἐχεμύθου δὶς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὴν πλαγίως καὶ παραβολικῶς, ὡς διστάζων νὰ ὁμιλήσῃ σπουδαιότερον πρὸς ἓν ὑποκείμενον μόλις ἄρτι τὴν παιδικήν του ὑπερπηδῆσαν ἡλικίαν· ἀλλ' ὅτε ἤδη εἶδε καὶ ἤκουσεν αὐτὸ ἱκανῆς μετέχον γνώσεως, καὶ ἀνώτερον τῶν προσδοκιῶν του, ἔδραξεν ἀμέσως τῆς καλῆς εὐκαιρίας τοῦ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν περὶ τὸ φιλαλήθως ἀδολεσχεῖν ἔμφυτον ἀδυναμίαν του, καὶ εἶπεν.

— Ἠξεύρεις Ζαμπέτα! ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὁποῦ ἔφυγε μαζὺ μὲ τὴν κυρὰ;

— Ὄχι.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς. καὶ ὁ μεγάλος μας ὁ Αὐθέντης ὁ κατάκοιτος, εἶναι δύο ἀδελφοὶ, ἀπὸ ἕνα πατέρα, καὶ ἀπὸ μίαν μητέρα γεννημένοι.

Τὸ κοράσιον ἤνοιξεν ἐν ἐκστάσει τοὺς ὑπομέλανας ὀφθαλμούς του, καὶ ἔπειτα ἡμικαγχάσαν ὑπέλαβεν.

— Ἔνοια σου, καὶ δὲν καταπείθομαι ἐγὼ μὲ ἕνα τοιοῦτον ἀστεϊσμόν.

— Σὺ γνωρίζεις, ὅτι ἐγὼ δὲν ἀστεΐζομαι· σὲ λέγω λοιπὸν ὅλην τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ὁ πατέρας τῆς κυρᾶς μας, καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, εἶναι δύο καθολικὰ ἀδέλφια.

Τῆς νεαρᾶς θεραπαινίδος αἱ παρειαὶ ἐπορφυρώθησαν ἀμέσως ὑπὸ αἰσχύνης διὰ τοὺς πρὸ μικροῦ ἀπερισκέπτους λόγους της· τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἀγαθοῦ κυρίου της, τὸν Θεῖον τῆς ἐναρέτου δεσποίνης της νὰ ὀνομάσῃ αὕτη κακὸν ἄνθρωπον! αὕτη ἡ τοσοῦτον ἀφοσιωμένη πρὸς τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς αὐθέντας της νὰ λάβῃ τὴν ἄφρονα τόλμην ὥστε νὰ ἐκμιάνῃ τὸ συνειδὸς αὐτῆς οὐ μόνον φρονήσασα ἐν ἑαυτῇ ὡς μὴ καλὸν ἄνθρωπον τὸν πλησιέστερον αὐτῶν συγγενῆ ἀλλὰ καὶ ἐκφωνήσασα τὴν ἀπάτην της, καὶ κοινοποιήσασα αὐτὴν πρὸς ἕνα τῶν οἰκιακῶν! ἐφ' ᾧ καὶ ἀναπολοῦσα τὴν τολμη-

ρὰν ταύτην ἀπερισκεψίαν, καὶ βαθμηδὸν βαρυτέραν αὐτὴν εὑρίσκουσα ἀφ' ὅσον κατὰ πρῶτον τὴν συνηθάνθη, ὑπὸ τῆς ἄκρας σκοτοδίνης της λησμόνησεν ὁλοτελῶς τὴν ἐν τῷ χυτρίῳ ζέουσαν γαλακτώδη τροφὴν τοῦ νοσοῦντος, ἥτις ἐκχειλισθεῖσα ἤρχισε νὰ χέηται ἐπὶ τοῦ πυρός.

— Τὸ γάλα σου χύνεται· δὲν βλέπεις; εἶπε κατεσπευσμένως ὁ μπάρπα Γιάννης, ἀκούσας τὸν σισμὸν τῶν ὑπὸ τοῦ ῥευστοῦ σβεννυομένων ἀνθράκων, καὶ ἐθεώρησε τὴν νεάνιδα ἀσκαρδαμυκτί.

Ἀμέσως δὲ αὕτη τὸ ἀνὰ χεῖρας της μανδήλιον μετὰ βίας ἐκ τῶν ὀμμάτων της ἀνασύρασα ὅπως σπεύσῃ πρὸς τὸ χυτρίον, ἄφησε νὰ φανῶσιν εἰς τὰ παρατηρητικὰ τοῦ ὑπηρέτου βλέμματα τοὺς δύο γλυκεῖς ὀφθαλμούς της, λίαν καθύγρους ἀπὸ πρόσφατα δάκρυα.

— Πῶς! κλαίεις; ἐπανέλαβεν ἐκεῖνος ἐρωτήσας.

— Καὶ δὲν πρέπει νὰ θρηνῶ μάλιστα ἀφοῦ ἐτόλμησα ἡ ἀνόητη νὰ ὀνομάσω κακὸν ἄνθρωπον ἕνα συγγενῆ τῶν καλῶν αὐθεντικῶν μου; ἀπεκρίθη αὕτη μὲ συντριβήν, ἐγχέουσα ταυτοχρόνως πρόσφατον γάλα ἐν τῷ χυτρίῳ, ὅπως ἀναπληρώσῃ τὸ ἐκχυθεν.

— Σὲ βεβαιῶ ὅτι δὲν ἔκαμες κἀνένα λάθος· ὑπέλαβεν ὁ φιλαλήθης ὑπηρέτης, λαβὼν ἀνὰ χεῖρας καὶ τὸ τελευταῖον τῶν κηροπηγίων.

— Δὲν ἔκαμα λάθος! τοῦτο πάλιν τί θὰ εἰπῇ.

— Θὰ εἰπῇ ὅτι εἶπες ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

— Δηλαδή;

— Δηλαδὴ ὅτι εἶναι ὁ πλέον κακὸς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

Τὸ κοράσιον ἀνεσύκωσε τοὺς ὤμους, ὡς δυσαρεστηθὲν ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν, καὶ δὲν ἀπεκρίθη· ἤνοιξε σιωπηλὸν τὴν ἐδωδιμοθήκην, καὶ λαβὸν μαχαίριον ἔκοψεν ἐμπροσέκτως τεμάχιον ἄρτου. ἔχυσε τὸ ζέον γάλα εἰς σκεῦος ἀργίλλινον, καὶ ἐπορεύθη ἵνα σιτίσῃ τὸν νοσοῦντα· ἐν τῷ διαστήματι δὲ τῆς τοῦ κορασίου ἀπουσίας περαιώσας ὁ ὑπηρέτης τὸ ἔργον του, ἔλαβεν ἕνα πη-

χυαῖον τὸ μῆκος καπνοσωλῆνα εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν του ἀνήκοντα, καὶ ἐκάθησε καπνίζων, ἀλλ' ἀτενὲς ἔχων τὸ ὄμμα ἐπὶ τῶν κηροπηγίων, ὧν ἡ στιλπνότης ὡμοίαζε χρυσοῦ ἐπιφάνειαν.

— Διόλου δὲν μὲ μέλλει διὰ τοὺς σημερινούς μου κόπους, ἀλλὰ συλλογίζομαι ὅτι ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ καιρὸς ὁποῦ θὰ μᾶς χρειασθοῦν αὐτὰ τὰ κανδηλέρια, ποῖος ἠξεύρει πόσαις φοραῖς θὰ ξανακοπιάσω. εἶπε πρὸς ἑαυτὸν μὲν ὁμιλῶν, ἀλλὰ μὲ φωνὴν ἀρκετὰ εὐάκουστον, ὥστε ἐπιστρέφουσα ἡ θεραπαινὶς ἤκουσεν ἓν πρὸς ἓν ἅπαντα τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα.

— Καλὲ μπάρπα Γιάννη ξαναμωράθηκες ἂν ἀγαπᾷς τὴν πίστιν σου! ὑπέλαβεν αὕτη εἰσελθοῦσα εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπου συνήθως μετὰ τῆς ἐργασίας, καὶ ἡ συνανατροφή των ἐλάμβανε χώραν.

— Ἐγὼ! διατί;

— Διότι λέγεις πράγματα ὁποῦ δὲν ἔχουν τὸν τόπον τους.

— Ὡσὰν ποῖα;

— Δὲν ἔλεγες τώρα μόνος σου ὅτι τὰ κανδηλέρια αὐτὰ ἕως νὰ μᾶς χρειασθοῦν ἠμπορεῖ νὰ ἀπεράσῃ καιρὸς πολύς;

— Ναὶ! εἶπα, καὶ δὲν τὸ ἀρνοῦμαι.

— Ἀπόψε λοιπὸν ποῖα ἄλλα θὲ νὰ βάλλωμεν ἐμπροσθὰ εἰς τὸν μικρόν μας αὐθέντην, καὶ εἰς τὴν κυρά μας;

— Ἀπόψε! ἄρα γε ὡσὰν πόσα ἀπόψε θὰ ἀπεράσουν, ἕως νὰ ἡσυχάσουν οἱ καϋμένοι σ' τὸ σπήτι τους.

— Καὶ τί τάχα· ἡ κυρά μας δὲν θὰ ἔλθῃ σήμερον;

— Ἂς τὸ ἰδῶ, καὶ ἂς μὴν τὸ πιστεύσω.

— Ὁ δὲ κύρ Ἀλέξανδρος;

— Ὅπως ἐφάνηκε χθὲς, θὰ φανῇ καὶ σήμερον.

— Μὰ μπρὲ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ! δὲν ὁμιλεῖς πλέον ἀνοικτὰ διὰ νὰ καταλάβῃ κἀνείς; δὲν μὲ λέγεις τί τρέχει; τί ἀκολουθεῖ;

— Τί νὰ εἰπῶ μπρὲ παιδί; νά· καθὼς στοχάζομαι, ὁ δυστυχὴς ὁ κύρ Ἀλέξανδρος, καὶ ἡ καϋμένη ἡ κυρά μας, ἔχουν νὰ ὑποφέρουν πολλὰ κακά.

— Ἀπὸ ποῖον;

— Ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἴδιον ὁποῦ καὶ σὺ μόνη σου ἐγνώρισες ὅτι δὲν εἶναι καλὸς ἄνθρωπος.

Τοῦ κορασίου ἡ ἄκακος καρδία ἐταράχθη ἐκ νέου, ἐκλαβόντος τοὺς λόγους αὐτοὺς ὡς ἐπίπληξιν διὰ τὴν προλαβοῦσαν περὶ τοῦ Μηνᾶ ἰδέαν του· ναὶ μὲν, πρὸ μικροῦ ἐπεκύρωσεν αὐτὴν καὶ ὁ μετὰ τοῦ ὁποίου συνδιελέγετο, βεβαιώσας ὅτι ὁ συγγενὴς τοῦ οἴκου τούτου ἦτον ὁ μόνος κάκιστος τοῦ κόσμου ἄνθρωπος, ἀλλ' αὕτη ἀφοῦ ἅπαξ ἔμαθεν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἦν γνήσιος ἀδελφὸς τοῦ νοσοῦντος κυρίου της, καὶ Θεῖος τῆς ἀγαθῆς της δεσποίνης, πᾶσαν τοιαύτην τοῦ ὑπηρέτου πρότασιν τὴν ἐλογιζετο ὡς ἐπίπληξιν, καὶ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν κατεπείθετο ἐκ τῶν ἐπανειλημμένων αὐτοῦ διαβεβαιώσεων περὶ τῆς ἀχρείας τοῦ Μηνᾶ ψυχῆς· δὲν ἤξευρεν ἡ ἄπειρος ὅτι ἐκ τοῦ κορμοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ δένδρου καὶ σταυρὸς κατεργάζεται εἰς προσκύνησιν πάντων τῶν πιστῶν, καὶ πτυάριον ταὐτοχρόνως, μόνον εἰς καθαρισμὸν κοπρίας ἐπιτήδειον.

— Ἐκατάλαβες λοιπὸν τώρα τί ἀκολουθεῖ; προσέθεσεν ὁ γηραιὸς ὑπηρέτης, νέον καπνὸν ἐν τῇ μικρᾷ - χοάνῃ τοῦ καπνοσωλῆνος του ὀνθυλεύσας.

— Ἀφοῦ λοιπὸν λέγεις ὅτι ἔχουν νὰ πάθουν πολλὰ κακὰ, δὲν ἠμποροῦμεν ἡμεῖς νὰ κάμωμεν τίποτε διὰ τοὺς δυστυχησμένους; ἠρώτησεν ἡ θεραπαινὶς, ἐγκαρδίως κηδομένη τῶν ἀγαπητῶν της κυρίων.

— Ὡσὰν τί;

— Νὰ τοὺς βοηθήσωμεν δηλαδή.

— Ἡμεῖς τί θὰ κάμωμεν· ἡ Παναγία νὰ βάλῃ τὸ χεράκι της, καὶ νὰ τοὺς σκεπάσῃ· μωρὲ τὸ σκυλὶ τὸ ἀθεόφοβο! δὲν φθάνει ὅσα ἔκαμε τοῦ κοριτσιοῦ, μόνον νὰ ζητᾷ νὰ τοῦ κάμῃ καὶ ἄλλα τρὶς χειρότερα· δὲν φθάνει ὁποῦ τοῦ ἔφαγε τὸ πατρικό του βίος, μόνον νὰ θέλῃ νὰ τοῦ φάγῃ ἴσως καὶ τὴν ζωήν του· καὶ τὰ κακὰ

αὐτα νὰ τὰ ἔκαμνεν κἀνενὸς ξένου, ὑπομονή· ἀμ' καῦμένε σκληρὲ ἄνθρωπε! σ' τὸ αἷμα σου, σ' τοῦ ἰδίου τοῦ ἀδελφοῦ σου τὸ σπλάγχνο γίνεται τόση ἀδικία;

Παρωξυνθεῖσα ἡ εἰλικρινὴς κόρη εἰς τὰς τὸν Μηνᾶν βεβαίως ἀφορώσας κατηγορίας τοῦ ὑπηρέτου, καὶ ταὐτοχρόνως ἐκκαιομένη ὑπὸ τοῦ ζήλου ὅπως προσφέρῃ τὴν κατὰ δύναμιν βοήθειάν της πρὸς τοὺς κατὰ τὸ λέγειν αὐτοῦ ὑπὸ δεινῶν ἐπαπειλουμένους ἀγαθοὺς κυρίους της, ὑπέλαβε μὲ ὕφος ἀνθρώπου ἀρκετὰ νοήμονος.

— Μ' ὅλον ὁποῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν εἶμαι εἰς τόπον παιδιοῦ σου, καὶ δὲν μοῦ ταιριάζει νὰ σοῦ εὑρίσκω σφάλματα, σοῦ λέγω ὅμως ὅτι δὲν κάμνεις καλὰ νὰ κατηγορῇς τόσον πολὺ ἕνα ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος συγγενεύει μὲ ἐκείνους τῶν ὁποίων τρώγομεν τὸ ψωμί· εἴτε καλὸς, εἴτε κακὸς, ἐπειδὴ ἔφθασε νὰ ἦναι ἀδελφὸς τοῦ παραυθέντου μας, ἡμεῖς ἔχομεν χρέος νὰ τὸν τιμῶμεν ὡσὰν δεύτερόν μας αὐθέντην· καὶ τέλος πάντων, ἀπὸ τὴν κατηγορίαν τι ἠμπορεῖ νὰ κερδίσῃ κἀνείς; ἡμεῖς τώρα ὁποῦ ἐγνωρίσαμεν ὅτι οἱ αὐθένται μας κινδυνεύουν, πρέπει νὰ εὕρωμεν κἀνένα τρόπον διὰ νὰ τοὺς βοηθήσωμεν· εἰδὲ, τί μᾶς μέλλει τι κάμνει ὁ ἕνας, καὶ τι κάμνει ὁ ἄλλος.

Εἰς τοὺς ἐλεγκτικοὺς σχεδὸν αὐτοὺς τῆς κορασίδος λόγους, ἡ ἔκστασις τοῦ μπάρπα Γιάννη κατήντησεν ὡς ἀπολίθωσις· τὸ καπνίζον στόμα του διαμεῖναν ὡς κεκολημμένον ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ ἀνὰ χεῖρας του καπνοσωλῆνος, ἡ κεφαλή του κεκλιμένη πρὸς τὸ πλάγιον, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἀτενεῖς πρὸς τοὺς τῆς κόρης, ἐνὶ λόγῳ ἅπασα ἡ προσωπικὴ αὐτοῦ κατάστασις γελοιώδη τινα λαβοῦσα μετασχηματισμόν, ἐμαρτύρει βεβαίως ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὁ ταλαίπωρος, πῶς ἐν τοιοῦτον κοράσιον νὰ ἦναι πεπροικισμένον μὲ μίαν τοιαύτην μεγάλην ἀρετὴν, μὲ τὴν ἀρετὴν τῆς ἀοργησίας· τὸ εἰς τὸ νεανικὸν αὐτὸ πλάσμα Θεοδίδακτον τοῦτο προτέρημα ἦτον ἄρα γε καρπὸς χρι-

στιανικῶν διδασκαλιῶν καὶ παραινέσεων, ἢ οὐρανόθεν ἐπέμφθη ἐν τῇ κοιλίᾳ εἰσέτι τῇ μητρικῇ τὴν ἀρχήν του λαβόν; ἐξ ἑνὸς μὲν τοσαύτην προθυμίαν νὰ δεικνύῃ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ὑπὸ δεινῶν ἐπαπειλουμένων ἀγαπητῶν του, ἐξ ἄλλου δὲ τοσοῦτον ἀοργήτως νὰ ἀνεξικακῇ πρὸς τοὺς αἰτίους τῶν δεινοπαθειῶν των! καὶ οὐ μόνον νὰ ἀνεξικακῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ λογίζεται ὡς ἀπαράβατον χρέος τὸ νὰ τιμᾷ καὶ νὰ σέβηται αὐτοὺς διὰ μόνην τὴν αἰτίαν ὅτι ὑπάρχουσι συγγενεῖς τῶν θυμάτων των! νὰ ζητῇ τὴν διόρθωσιν τοῦ κακοῦ, χωρὶς ποσῶς νὰ παροργισθῇ κατὰ τῶν κακούργων! ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἐν τῇ ἐκπλήξει του ἐσκέπτετο ὁ γηραιὸς ὑπηρέτης, καὶ τότε συνῆσθάνθη τὴν γελοιώδη θέσιν του, ὅτε ἡ θεραπαινὶς ἐπανέλαβεν ὡς ἀκολούθως.

— Εἶσαι λοιπὸν βέβαιος ὅτι οἱ ἄνθρωποί μας χωρὶς ἄλλο θὲ νὰ κακοπάθουν;

— Καὶ δὲν μὲ εἶπες μόνη σου ὅτι τὸ σπήτι μας φαίνεται ὡσὰν νὰ κλαίῃ; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, λίαν κατεσπευσμένως ἐπὶ τῶν ποδῶν του ἐγερθείς.

— Μάλιστα, σοῦ τὸ εἶπα.

— Ἄλλην φορὰν εἶδες τὸν Κὺρ Ἀλέξανδρον νὰ λείψῃ ἀπ' τὸ μέρος του νύκτα ὁλόκληρη;

— Ὄχι.

— Εἶδες ἄλλοτε τὴν Κυρά μας μὲ μιὰν παραμικρὴν αἰτίαν νὰ ἔβγῃ ἔξω ἀπ' τὸ σπήτι, καὶ μάλιστα καθὼς μοῦ εἶπες μὲ τὰ μάτια δακρυσμένα;

— Ὄχι, ποτέ.

— Λοιπὸν ἂς μὴν ὁμιλῶμεν περισσότερα, διότι ἐγὼ εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος ὁποῦ δὲν ὑποφέρω· ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ πάλιν κἄτι τί, καὶ ἔπειτα σὺ θὰ μοῦ ξανακευρίσκῃς σφάλματα. ἰδοὺ τὸ κάτω τῆς γραφῆς· ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐχθρός τους ἔχει ὑποψίας πῶς ἠμποροῦν μίαν ἡμέραν νὰ σηκωθοῦν καὶ νὰ ζητήσουν τὸ δίκιο τους, διὰ τοῦτο θέλει νὰ τοὺς σβύσῃ, νὰ τοὺς κάμῃ νὰ χαθοῦν ἀπὸ τῆς

γῆς τὸ πρόσωπον μίαν ὥραν ἐμπροστήτερα· ἐκατάλαβες τώρα ὅλην τὴν ὑπόθεσιν;

Ὅλως ἡ νέα κόρη περὶ τοῦ αἰτίου ἀδιαφοροῦσα, καὶ μόνον τὸ αἰτιατὸν νὰ προλάβῃ θέλουσα, ἀπεκρίθη μὲ σπεῦσιν ἀνήσυχον.

— Ποῦ ἐπῆγε λοιπὸν τώρα ἡ κυρά μας; ἐγὼ ἀπὸ τὴν ζάλην μου λησμόνησα τὸ μέρος πῶς τὸ εἶπαν.

— Καὶ τί· μήπως ἔχεις σκοπὸν νὰ τοὺς πάρῃς τὸ κατόπι; εἶναι ἀνοησία· εἶναι τρέλλα ὁλοφάνερη· σὺ μικρὸ κορίτζι νὰ περιπατῇς μέσα σ' τὰ βουνὰ ὁλομόναχο! ἔνοιασου καὶ δὲν σὲ ἀφήνω ἐγώ.

— Ναί! ηὗρες κι ἄνθρωπον νὰ περιπατῇ μέσα σ' τὰ βουνὰ μονάχος! ἐγὼ μάλιστα ὅπου φοβοῦμαι κι' ἀπ' τὸν ἴσκιον μου! ἐπανέλαβεν ἡ θεραπαινὶς προσποιουμένη τὴν ψοφοδεᾶ, ἐνῷ ἐὰν δὲν ὑπέκειτο εἰς τὸ χρέος τῆς νοσηλεύσεως τοῦ ἀσθενοῦς κυρίου της, ἦτο πανέτοιμος οὐχὶ μόνον ὄρη καὶ κοιλάδας, ἀλλὰ καὶ ποταμοὺς καὶ πελάγη νὰ διαπεράσῃ χάριν τῆς ἀγαθῆς κυρίας της.

— Δὲν ἐνθυμεῖσαι ὅπου εἶπαν πῶς θὰ 'πάγουν σ' τὸ Μπακάλκιογι διὰ νὰ φροντίσουν τάχα σπήτι γιὰ τὸν παραυθέντη μας τὸν ἄρρωστο; εἶπεν ὁ ὑπηρέτης σαρδόνειον γελάσας.

— Ἄ! τώρα τὸ ἐνθυμήθηκα· λοιπὸν ἂς μὴν χάνωμεν καιρόν· ἔλα συλλογήσου τὸ τί θὰ κάμῃς, καὶ ἐγὼ νὰ ἰδῶ ποῦ θὰ 'πάγω νὰ κτυπήσω τὸ κεφάλι μου· ἄχ κὶ ἂς ἤξευρα ἐμπροσθήτερα αὐτὰ ποῦ τρέχουν, καὶ νὰ ἰδῇς ἄφηνα ἐγὼ τὴν κυρὰ χωρὶς νὰ τὴν ἀκολουθήσω ὅπου κι' ἂν ἐπήγαινε; σὰν τὸ σκυλὶ ἤθελα νὰ τρέχω κατόπι της, νὰ βλέπω καὶ νά μυρίζω τὸ χῶμα 'ποῦ πατεῖ· ἐκεῖνοι ἂς μ' ἔδιωχναν κι' ἂς μ' ὔβριζαν, ἂν ἤθελαν ἀκόμη ἂς μὲ μισοπέθκιναν κι' ἀπ' τὸν δαρμό· ἐγὼ πάλιν ὡσὰν μισοζώντανο λαγονικὸ ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ ἐκεῖ κλονούμενο ὅπου τρέχει εἰς τὴν μυρωδιὰ τοῦ αὐθέντου του, ἂς ἦναι κι' ἀπὸ μακρυὰ ἤθελα νὰ τοὺς ἀκολουθῶ. πλὴν τώρα γέννηκε ὅ,τι γέννηκε· ἔλα Χριστέ μου καὶ δός μου φώτισι, καὶ δίδαξαί με τὸ τί πρέπει νὰ κάμω εἶπε τὸ κηρά-

σιον μὲ ἀφοσιωμένον ὕφος, καὶ ἡτοιμάσθη νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν ὁδόν.

— Καὶ ὡσὰν τί ἔχεις σκοπὸν νὰ κάμῃς Ζαμπέτα; ἠρώτησεν ὁ ὑπηρέτης περιέργως, φιλοτιμηθεὶς ὅπως πράξῃ καὶ αὐτὸς τὸ κατὰ δύναμιν.

— Μήπως ἠξεύρω καὶ ἐγὼ τὸ τί θὰ κάμω; λέγω πρῶτα νὰ ἀπεράσω ἀπ' τὸν Κ: Παρασκευᾶ, καὶ ἂν δεν τὸν εὕρω παλιν ὡσὰν χθὲς, τότε πλέον βλέπωντας καὶ κάμνωντας.

— Εἰς τὸν ἐρχομόν σου ἐὰν δὲν μ' εὕρῃς ἐδῶ, τὸ κλειδὶ τῆς πόρτας τὸ ἀφίνω σ' τὴν γειτόνισσάν μας τὴν Σοφιὰ κ' ἔπαρέ το.

— Τί μήπως θὰ πηγαίνῃς σὲ κἀνένα μέρος καὶ τοῦ λόγου σου;

— Ἔχω σκοπὸν νὰ ρύγω ὡς ἔξω διὰ μιὰ μου ἀναγκαία δουλειά· ἀπεκρίθη οὗτος μὴ θελήσας νὰ ἐξαγχθῇ πλειότερον.

Καὶ ἡ μὲν θεραπαινὶς ἀνεχώρησε δρομαία, ὁ δὲ ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ καὶ αὐτὸς νὰ βοηθήσῃ τὰ δυστυχῆ τοῦ Καλημέρου πούλου θ' ὑμάτα· ναὶ μὲν δὲν εἶχε τὴν ἐλαχιστοτέραν βεβαιότητα περὶ τῶν ὅπων ἔμελον νὰ διατρέξωσι, δὲν ἐγνώριζε μέχρις ὁπόσου ἀσυνειδησίας βαθμοῦ ἐξετείνοντο τὰ θεοστυγῆ ἐκείνου σχέδια, ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῶν τοῦ κόσμου πραγμάτων πολυετής του πεῖρα, κατὰ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐδίδαξεν αὐτὸν τὰς συνεπείας πολλῶν· τοιούτων· πρὸ τοσούτων ἐτῶν, ἀπ' ἀρχῆς δηλονότι τῆς ἐγκαταστάσεώς του εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην, ἔφθασε νὰ ἀκούσῃ σποράδην τὰ πρὸς τοὺς κυρίους αὐτοῦ πονηρὰ τοῦ Μηνᾶ ἀδικήματα, καὶ ἔβλεπε τὴν ψυχρότητα καὶ τὴν ἀποστροφὴν ἣν ἔτρεφε πρὸς τοὺς ἀδικηθέντας συγγενεῖς του, ἅπαξ μόνον τοῦ ἔτους βλέποντος αὐτούς, καὶ τοῦτο, διὰ μίαν πρὸς τὸν κόσμον ἐπίδειξιν. Ἠξεύρει ἑπομένως ὅτι ἡ τοιούτου εἴδους ψυχρότης καὶ ἀποστροφὴ προέρχεται κατὰ μᾶλλον ὑπὸ ὑποψίας καὶ φόβου μήποτε τὰ κεκαλυμμένα ἀνακαλυφθῶσι, καὶ δημοσιευθῶσι τὰ εἰς πολλοὺς ἀνέκδοτα καὶ κρυπτὰ, καὶ τότε, Κύριος οἶδε τὶ γενήσεται· καὶ ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν τῶν τοιούτων ὑποψιῶν, καὶ ὁλοσχερῆ ἐξασφάλισιν τῆς μετέπειτα ἡσυχίας των οἱ ἐξωλέστατοι τοῦ τοιούτου εἴ-

δους ἄνθρωποι, οὐδόλως βέβαια τὴν θείαν δίκην εἰς νοῦν θέμενοι, λίαν εὐκόλως ἀποφασίζουσι πᾶν ὅ,τι συντείνει πρὸς ἐκμηδενισμὸν ἐκείνων τῶν ἀθλίων καὶ δυστυχῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀείποτε περιφόβως ἐπίκειται τὸ ὕποπτον βλέμμα των.

Ὁ γηραιὸς τοῦ ἐμπειροπράγμονος ὑπηρέτου ἐγκέφαλος δὲν ἠμοίρει τοιούτων γνώσεων, καὶ ὡς ἐξ αὐτῶν ἦτο σχεδὸν βεβαιότατος ὅτι ὁ Καλημερόπουλος Μηνᾶς εἴτε ταχέως εἴτε βραδέως ἔμελλε πάντοτε νὰ κατατρέξῃ μέχρι θανάτου τὴν οἰκογένειαν τοῦ νοσοῦντος ἀδελφοῦ του· τὸ ὅτι δὲ εἰς διάστημα τοσούτων ἐτῶν δὲν ἐφάνη τὸ ἐλαχιστότερον ἐχθρικὸν κίνημα ἀπὸ μέρους ἐκείνου κατὰ τῆς ῥηθείσης οἰκογενείας, τοῦτο δεν ἀπέτρεπεν αὐτὸν τῆς ἰδέας του, καθότι λίαν ἐπιστημένως ἐγνώριζεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐπροικίσθησαν παρὰ τῆς μοχθηρᾶς των φύσεως καὶ μὲ μίαν δυσπαραδειγμάτιστον ὑπομονήν, εὐκόλως δυναμένοι νὰ προσκαρτερῶσι δεκάδας ὅλων ἐτῶν, μεχρισοῦ τὴν ἁρμοδίαν εὕρωσι στιγμήν, ὥστε ἀπνευστὶ νὰ καταπίωσι τὰ θύματά των, χωρὶς ποσῶς ν' ἀνακαλυφθῇ οὐδ' ἡ κόνις των.

Αἱ εἰς δύο λοιπὸν κατὰ συνέχειαν ἡμέρας ἐπαναλημμέναι τοῦ Μηνᾶ ἐπισκέψεις, ἡ νυκτερινὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔλλειψις, καὶ ἡ ἀπαγωγὴ τῆς Αἰκατερίνας εἰς τὴν ἐξοχὴν πρὸς ἐκλογὴν δῆθεν καταλύματος, ταῦτα πάντα ἔπειθον αὐτὸν ὅτι ἐπέστη βεβαίως ὁ καιρός, καθ' ὃν ὁ καλὸς ἐκεῖνος συγγενὴς ἔμελλε νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὰς προχρονιαίας καταχθονίους μελέτας του· τί λοιπὸν ἔπρεπε νὰ κάμῃ; πρὸς ποῖον νὰ διευθυνθῇ; ποῦ νὰ εὕρῃ τὸν δυνάμενον χορηγῆσαι βοηθείας χεῖρα πρὸς τοὺς μετ' ὀλίγον ἐκμηδενιζομένους κυρίους του, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἀπὸ τῆς χθὲς ἀφανὴς γενόμενος, ἴσως μάλιστα καὶ νὰ ὑπέκυψε μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν ἀδυσώπητον τοῦ ἐχθροῦ του διάκρισιν; ἐκ δὲ τῆς ἀμφιβόλου μὲν ἀλλὰ λίαν ἐνδεχομένης ἰδέας του, ὅτι ὁ μικρός του Λυθέντης, ὡς ἐσυνήθιζε πάντοτε νὰ ἀποκαλῇ τὸν Οἰκονομίδην, ἠμπορεῖ νὰ ἔπαθε μέχρι τοῦδε κακόν τι, ἔρριψε βεβιασμένως τὸν καπνοσω-

λῆνα του ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἔτρεξεν ὡς διωκόμενος μαγειρείου, λέγων.

— Ἂν ἐκεῖνος ἔπαθε, νὰ γλυτώσωμεν κἂν τὴν κυρά μας· ἀκόμη εἶναι καιρός· ἠμποροῦμεν πρῶτα ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἁρπάξωμεν ἀπὸ τὰ χέρια του.

Καὶ βυθισθεὶς ἔπειτα εἰς μικρὰν σκέψιν, ἐκίνησε καταφατικῶς τὴν κεφαλὴν ὡς ἐγκρίνας τὴν ἰδέαν του, καὶ ἐπανέλαβεν.

— Ἄ! μόνος ἐκεῖνος ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ κἀνένα θαυματούργημα· εἶναι ἱκανὸς νὰ παλεύσῃ καὶ μὲ ἕνα ταῦρον· μωρὲ δύναμι ποῦ σοῦ τὴν ἔχει! θηρίο μοναχό· ναὶ! καλὰ καὶ τὸν ἐνθυμήθηκα· σ' ἐκεῖνον τὸ γρηγορότερον νὰ τρέξω διὰ νὰ ζητήσω βοήθειαν· δὲν πιστεύω νὰ μοῦ ἀρνηθῇ μιὰν τόση μικρὴ χάρι· καὶ ἔπειτα, δὲν μοῦ εἶπε τόσαις φοραῖς ὅτι ἂν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ κἀνένα πρᾶγμα νὰ τοῦ τὸ ζητήσω ἐλεύθερα; ἐνθυμᾶται βλέπεις ὁ ἄνθρωπος τὴν μικρὴν ἐκείνην καλωσύνην ὁποῦ τοῦ ἔκαμα ἕναν καιρόν· πλὴν ἐγὼ δὲν καταδέχθηκα ποτέ μου νὰ τὸν παραβαρύνω· καὶ τάχα μήπως ἔχω σκοπὸν τώρα νὰ τοῦ ζητήσω χρήματα; ὄχι· θὰ τοῦ κάμω μόνον μιὰν μικρὴ παράκλησι, γιὰ νὰ βοηθήσῃ δύο ἀγαθαῖς ψυχαῖς ὁποῦ χάνονται ἀπὸ τὰ κακὰ θελήματα ἑνὸς ἀχρείου ἀνθρώπου.

Καὶ λαβὼν ἀμέσως τὸ κλειδίον τῆς θύρας ἐξῆλθεν ὡς πτερόπους εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν ἄγνωστον ἐκεῖνον ῥωμαλαῖον φίλον του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Ἡ μηχανορραφία.

« Φθάσας ὁ Καλημερόπουλος μετὰ τῆς δυστυχοῦς Ἀνεψιᾶς του εἰς τὸ χωρίον Μπακάλκιογι, ἐτοποθέτησεν αὐτὴν ἄκρως ἤδη ἐκ τῆς ὁδοιπορίας κεκοπωμένην, εἰς μίαν φιλικήν του οἰκίαν, καὶ προσποιηθεὶς αὐτὸς ὅτι ἀπέρχεται εἰς εὕρεσιν τοῦ Οἰκονομίδου, διηυθύνθη ἀμέσως εἰς τὸ χωρικὸν καφενεῖον, ὅπου κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν δὲν ἀπαγορεύεται ὅσον ἡ πώλησις τῶν μεθυστικῶν ποτῶν, τόσον ἀκόμη καὶ ἄλλων διαφόρων τροφίμων· εἰς τὸ καφενεῖον δὲ τοῦτο εὑρὼν αὐτὸς πολλοὺς παλαιοὺς φίλους του ὑποδεχθέντας αὐτὸν μὲ τὴν ἁπλοϊκήν των εἰλικρίνειαν, καὶ μὲ σέβας ταὐτοχρόνως, ἀφιερώθη ὅλως εἰς τὰς φιλοφρονήσεις των μηδόλως ἀπαρνούμενος τὰς ἀλλεπαλλήλους αὐτῶν προσφοράς, συνισταμένας ἐκ τοῦ καλλίστου οἰνοπνεύματος τοῦ τόπου των. ἀλλὰ μετὰ μιᾶς περίπου ὥρας παρέλευσιν ἰδὼν ὅτι οἱ ἀβραμιαῖοι τὴν φιλοξενίαν χωρικοὶ ἔλαβον τὴν καλὴν διάθεσιν ὅπως τιμήσωσιν αὐτὸν καὶ διὰ γεύματος, δέον ἔκρινε νὰ ἐπανέλθῃ διά τινας στιγμὰς πρὸς τὴν Ἀνεψιάν του, καὶ ἀφοῦ διὰ νέας δολοπλοκίας κατευνάσῃ καὶ πάλιν τῆς καρδίας της τὸν τάραχον, νὰ ἐπιστρέψῃ τότε ὅλος ἥσυχος εἰς τὴν παρασκευαζομένην εὐωχίαν.

— Λοιπὸν ἐγὼ κατὰ τὸ παρὸν θὰ σᾶς ζητήσω τὴν ἄδειαν φίλοι μου! διὰ νὰ πηγαίνω ἕως εἰς τὸ μέρος ὁποῦ ἐκόνευσα, καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγην ὥραν σᾶς ξαναβλέπω πάλιν ἀφεύκτως· εἶπεν ἀνασυκωθεὶς ἐκ τοῦ ξυλίνου ἐδωλίου του.

Ἅπαντες οἱ τοῦ καφενείου θαμῶνες ἠγέρθησαν ἐκ μιᾶς, καὶ

περὶ αὐτὸν κυκληδὸν παριστάντες, ἔπασχον διὰ θερμῶν παρακλήσεων νὰ ἐφελκύσωσι τὴν συγκατάβασίν του, ὥστε νὰ ἀντιπροσφέρῃ καὶ ἡ εὐγενία του μικράν τινα τιμὴν εἰς τὰ ὀλίγου μὲν λόγου χωρικά των ἐδέσματα, ἀλλ' ὑπερσαφῆ δείγματα τῆς ἄκρας των πρὸς τὸ ἄτομον αὐτοῦ ὑπολήψεως.

— Ἴσως νομίζετε, ἐπρόσθεσεν αὐτὸς, ὅτι δὲν καταδέχομαι διὰ νὰ καθήσω σ' τὸ τραπέζι σας. τὸ ἐναντίον μάλιστα· διὰ τοῦτο καὶ ἐπροτίμησα τὸ χωριό σας, διὰ νὰ ἐνθυμηθῶ ὀλίγον τὰ παλαιά μου χρόνια· ἐβαρέθηκα πλέον τόσον καιρὸν ἀπὸ τὰς πολλὰς λεπτολογίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἂς ζήσω καὶ μίαν ἡμέραν χωρικὰ μὲ τοὺς καλοὺς ἐσᾶς φίλους μου· πλὴν δὲν εἶμαι μόνος· ἔχω μαζὶ καὶ τὴν Ἀνεψιάν μου, καὶ διὰ τὴν αἰτίαν αὐτὴν ἀναγκάζομαι νὰ πηγαίνω νὰ ἰδῶ πῶς ἀπέρασε· Ξεύρετε ἀσυνήθιστη ἀπὸ τὸ ἄλσυγον, καὶ ἐπειράχθηκεν ὀλίγον.

— Τὴν Ἀνεψιάν σας! καὶ ποῦ τὴν ἀφήσατε; ἀνεβόησαν ὁμοφώνως ἅπαντες.

— Εἰς τὸ ἀρχοντικόν σου κὺρ Κωνσταντάκη μου· καὶ ἠμποροῦσα νὰ τὴν ὑπάγω ἀλλοῦ ἀφοῦ καὶ εἶσαι ὁ παλαιότερός φίλος μου; ἀπεκρίθη ὁ Μηνᾶς πρὸς ἕνα τῶν προκριτοτέρων ἀποτεινόμενος.

— Σᾶς εὐχαριστῶ! σᾶς εὐχαριστῶ! τώρα κατάλαβα πῶς μ' ἀγαπᾶτε· εἶτεν ὁ παρὰ τοῦ Καλημεροπούλου προτιμηθεὶς χωρικὸς, βρενθυόμενος εἰς τοὺς συνεγχωρίους του διὰ τὴν ὁποίαν ἠξιώθη τιμὴν τοῦ νὰ δεχθῇ εἰς τὴν οἰκίαν του τὴν Ἀνεψιάν ἑνὸς τοιούτου ὑπολληπτικοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ ἀμφότεροι διευθύνθησαν πρὸς τὴν οἰκίαν ὅπου ἡ Αἰκατερίνα κατέλυσεν, ὁ μὲν ἵνα ἀπατήσῃ αὐτὴν καὶ πάλιν, ὁ δὲ ἵνα διατάξῃ εἰς τοὺς οἰκιακούς του τὰ δέοντα πρὸς θεραπείαν καὶ ἀνάπαυσιν μιᾶς τοιαύτης εὐγενοῦς κυρίας.

Ἡ ὑπέρμετρος λύπη, ἡ ὁλονύκτιος ἀγρυπνία, καὶ τῆς ὁδοιπορίας ἡ κόπωσις κατεξήντλησαν ὁλοσχερῶς τὰς σωματικὰς δυνά-

μεις τῆς δυστήνου νεάνιδος, ἥτις μ' ἄκραν εὐγένειαν ἀποφυγοῦσα τὸν συρφετὸν τῶν ἐγχωρίων ὁμοψύλων της χαίνουσι στόμασι ἐπὶ τῷ αὐτῷ συνελθοῦσῶν, ὅπως ἐκ τοῦ σύνεγγυς παρατηρήσωσι μίαν Κωνσταντινουπολίτιδα, περιωρίσθη εἰς ἰδιαίτερον τοῦ χωρικοῦ οἴκου θάλαμον, ὅπου κατακλιθεῖσα πρὸς μικρὰν ἀνάπαυσιν, τὰ μὲν βλέφαρα κεκλεισμένα ἐφαίνετο ἔχουσα, παναγρύπνους δὲ τὰς αἰσθήσεις διατηροῦσα· διὸ καὶ ἅμα εἰσελθὼν ὁ Καλημερόπουλος, ἀμέσως ἐκείνη ἐσκίρτησε, καὶ ἠγέρθη, τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλώσασα πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς θύρας, ὅθεν τὴν εἰσέλευσιν τοῦ ἀγαπητοῦ της περιέμενε.

— Καλὲ δὲν μοῦ λέγεις ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ὅλως διόλου μετέβαλλε τὰ ἰδιώματά του; ὑπέλαβεν ὁ Μηνᾶς, ῥαγδαῖον πρὸς τὴν Ἀνεψιάν του τείνας βλέμμα

— Διατί; ἠρώτησεν αὕτη ὕποπτον ἀντιτείνασα.

— Διότι ἐνῷ ἐγὼ τὸν ἄξεμον σρόδρα σοβαρὸν καὶ δυσκοινώνητον, ἀπ' ἐναντίας τώρα τὸν βλέπω κατὰ πολὺ κοινωνικώτατον.

— Μὰ τί ἔτρεξε; τί ἠκολούθησε πάλιν; ἐπανηρώτησεν ἡ νεάνις ἐκμειώσασα τὰς ὑποψίας αὐτῆς.

— Περίεργον! ἐνῷ ἡμεῖς τὸν οἰκτείρομεν νομίζοντες ὅτι ὑποφέρει, ἐκεῖνος ἐν ὀλιγοώρῳ διαστήματι ἐσχετίσθη στενότατα καθὼς μανθάνω, μέ τινας χωρικοὺς ὁρεινοὺς του, καὶ πρὶν ἡμεῖς φθάσωμεν ἐδῶ, ἐκεῖνοι ἀνεχώρησαν ὅλοι ὁμοῦ εἰς μίαν ἐξοχὴν πρὸς εὐωχίαν.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἠπόρησεν ἡ Λίκατερίνα τί νὰ στοχασθῇ καὶ τί νὰ εἴπῃ· ὀρθῶς ἄρα εἶπεν ὁ Θειός της ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος μετέβαλεν ὅλως τὰ ἰδιώματα αὐτοῦ· αὐτὸς ὁ εἰς πάσας τὰς πράξεις του τοσοῦτῳ σκεπτικώτατος, νὰ πράξῃ χθὲς μίαν τοσαύτην ἀπερισκεψίαν, χωρὶς ποσῶς νὰ κοινοποιήσῃ πρὸς αὐτὴν τὴν ἀπόφασίν του, ἐνῷ ἄλλοτε τὸ ἐλαχιστότερον δὲν ἔπραττεν ἄνευ ἐγκρίσεώς της! αὐτὸς ὁ τοσοῦτον ἄλλοτε προσεκτικώτατος τῆς

ἀξιοπρεπείας τοῦ διατηρητὴς, νὰ ἀναμιχθῇ ἤδη μὲ ἀνθρώπους ἠθῶν ἀνομοίων, καὶ νὰ τρέχῃ εἰς συγκροτήσεις συμποσίων καὶ εὐωχιῶν! καὶ ἡ δυστυχὴς μ' ἄκραν τῆς ψυχῆς της λύπην ἠναγκάσθη νὰ δώσῃ πίστιν εἰς τὴν ἀνυπόστατον παλιμβουλίαν τοῦ φίλου της.

— Καὶ πότε ἄρα γε ἠμπορεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ; ὑπέλαβεν ἀφελῶς ἐρωτήσασα.

— Κύριος εἶδεν! ἐκεῖνοι κατὰ τὴν ἑτοιμασίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐφωδιάσθησαν, μόλις νὰ ἐπιστρέψωσι περὶ τὸ μεσονύκτιον.

— Περὶ τὸ μεσονύκτιον! ἀνεκραύγασεν ἀπόρως ἡ δύστηνος, καὶ ἐπανέλαβε.

— Καλὲ δι' ὄνομα Θεοῦ! εἶναι δυνατὸν ποτὲ νὰ καταντήσῃ αὐτὸς ὁ νέος εἰς τοσαύτην παράνοιαν; τὸ μέρος, τὸ μέρος νὰ μάθω τοῦ συμποσίου, καὶ ἀμέσως νὰ τρέξω ἐγὼ ἡ ἰδία· ἀρκεῖ μόνον νὰ μὲ ἴδῃ, καὶ ἐπανέρχεται βεβαίως εἰς τὰς φρένας του· παρακαλῶ νὰ μὲ συνοδεύσητε ἀγαθέ μου Θεῖε.

Ὁ Καλημερόπουλος ἤλλαξε χροιὰν προσώπου, καὶ κατεσπευσμένως εἶπεν.

— Ὄχι κόρη μου! δὲν σὲ ἀφήνω νὰ πηγαίνῃς μόνη σου εἰς ἓν τόσον μακρυνὸν μέρος, ὕστερον ἀπὸ τόσην ὁδοιπορίαν ὅλως διόλου ἀσυνήθη εἰς σέ.

— Ἀδιαφορῶ διὰ τὸν κόπον! φθάνει μόνον νὰ κατορθώσω, ὥστε νὰ τὸν ἐμποδίσω τοῦ νὰ περιφέρηται εἰς τὰ ἄγρια βουνὰ ἐν καιρῷ νυκτός.

— Σὺ ἔχεις χρείαν ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως· νὰ ἡσυχάσῃς λοιπὸν Αἰκατερίνα μου! ἐγὼ δὲ ἀντὶ σοῦ λαμβάνω τὸν κόπον νὰ πηγαίνω εἰς τὸ μέρος τοῦ συμποσίου των, καὶ ἐλπίζω νὰ κατορθώσω πλειότερα, παρ' ὅσα μόνη σου.

— Σᾶς θερμοπαρακαλῶ καὶ πάλιν Θεῖε μου! κατανεύσατε εἰς τὸ νὰ σᾶς ἀκολουθήσω· ὅλη μου ἡ κόπωσις παρῆλθεν ἐκ μιᾶς, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν αἰσθάνομαι τίποτε· ἐπέφερεν ἡ τε-

θλιμμένη νεάνις, ἀδιάσειστον λαβοῦσα ἀπόφασιν ἵνα ἀκολουθήσῃ τὸν Θεῖόν της.

Περίεργον τῇ ἀληθείᾳ! μὰ πῶς ἠμπορῶ νὰ σὲ συμπαραλάβω μετ' ἐμοῦ, καὶ νὰ σὲ παρουσιάσω ὡς Ἀνεψιάν μου ἐνώπιον τοσούτου πλήθους χωρικῶν νέων, οἵτινες ἐν καιρῷ πότου τίς οἶδε τὶ δὲν πράττουσι; τοὐλάχιστον οὐ ἡ ἰδία εἰς ἓν τοιοῦτον μέρος ἐμφανιζομένη, δὲν αἰσθάνεσαι τὸ μέγα ἀτόπημα εἰς τὸ ὁποῖον ματαίως ἐκθέτεις σεαυτήν;

Οἱ λόγοι οὗτοι ὑπεχάλασαν ἀμέσως τὴν ἔντασιν τῆς ἀμεταθέτου ἀποφάσεώς της, καὶ καρτερικὴν ἀναλαβοῦσα ὑπομονὴν κατηναγκάσθη νὰ ἐλπίσῃ εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θείου της.

Διαθέσας ὅθεν ὁ Καλημερόπουλος καὶ ταύτην του τὴν δολοπλοκίαν οὕτως ὡς ἤθελεν ἐπιτυχῶς, ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ καφενεῖον, ὅπου ὑπὸ τῶν χωρικῶν φίλων του περιεμένετο, ἢ μᾶλλον ὅπου ἡ μέθη καὶ ἡ κραιπάλη περιέμενον αὐτόν.

— Ἐπειδὴ καὶ εὐηρεστήθητε νὰ μὲ τιμήσητε καὶ μὲ ἓν γεῦμα κατὰ τὴν ἀβραμιαίαν σας συνήθειαν, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ βιασθῆτε διὰ τὸ φαγητὸν, ὥστε νὰ ἔχωμεν καιρὸν διὰ νὰ συνομιλήσωμεν· ἐπειδὴ ἔπειτα ἀφοῦ γευματίσῃ κἀνεὶς ἠμπορεῖ πλέον νὰ περιορισθῇ εἰς συνδιαλέξεις; δὲν ἠξεύρω ἐὰν ἦσθε ὅλοι τῆς ἰδίας γνώμης· ἐγὼ ὅμως ἔχω τὴν καλὴν ἢ κακὴν αὐτὴν συνήθειαν, τοῦ νὰ πίπτω ἀμέσως εἰς τὸν ὕπνον ἅμα ἐκ τῆς τραπέζης σηκωθῶ· εἶπε πρὸς τοὺς φίλους του ἐγερθέντας πρὸς ὑποδοχήν του.

— Ἔννοια σας· ὅσον διὰ τοῦτο μὴ σᾶς μέλλῃ· ἀκόμη τώρα μόλις ἐβάλαμεν νὰ ψηθῇ τὸ σουβλιστό· ἕως νὰ γενῇ, ὁλόκληρα συναξάρια ἔχομεν καιρὸν νὰ περάσωμεν· ἀπεκρίθη ὁ παλαιὸς φίλος τοῦ Καλημεροπούλου, ὅστις διατάξας πρὸς τὴν οἰκογένειάν του ὅσα χρειώδη εἰς περιποίησιν τῆς ξένης του, ἐπέστρεψεν ἀμέσως εἰς τὸ καφενεῖον ὅπως προετοιμάσῃ τὰ διὰ τὸ ἀποφασισθὲν συμπόσιον ἀπαιτούμενα.

Νεύσαντος ὅθεν αὐτοῦ, ἐκόμισεν ὁ καφεπώλης ἐνώπιον τοῦ Μη-

νᾶ πολυποίκιλον ἐκ προδορπίων τράπεζαν, ἐφ' ἧς ἦν τεθειμένα τρυβλία πολλὰ ξηρὰς ὀπώρας ἐμπεριέχοντα, ξηρά τινα γλυκύσματα ἐκ τῶν ὅσων κατασκευάζουσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν οἱ ζαχαροπῶληται, καὶ ἐν τῷ ὀμφαλῷ αὐτῆς διέπρεπεν ἐξαισίως ἓν πινάκιον ἀνθογάλακτος (καϊμακίου), ἐξαίρετον τῆς χώρας προϊόν· τὰ ἐπὶ τοῦ κομίσματος δὲ ἐστυλωμένα τοῦ Μηνᾶ ὄμματα μόλις εἶδον τὸ ῥηθὲν πινάκιον, καὶ εὐθέως ὑπὸ ἀκρατήτου λιμαργίας ὠθούμενος ἐπλησίασεν αὐτό, καὶ ἐν στιγμῇ κατέφαγε τὸ τέταρτον περίπου τοῦ ἐμπεριεχομένου, ὡς ἂν οὐδέποτε ἄλλοτε μετέσχε τροφῆς τοιαύτης· θέλων δὲ ταὐτοχρόνως νὰ δροσίσῃ καὶ τὴν μέθυσόν του δίψαν, περιέφερεν ἐπιμάργως τὰ βλέμματα κύκλῳ τοῦ τετραγώνου ἐκείνου καφενείου, εἰπών.

— Ἀλλὰ δὲν γνωρίζετε ἀδελφοί, ὅτι τὸ ἀξιόλογον αὐτὸ καϊμάκιον δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ φάγῃ κἀνεὶς μὲ εὐχαριστησιν ὅταν δὲν εἶναι συνοδευμένον καὶ μὲ ὀλίγον πιοτόν;

— Ἕτοιμο Λυθέντα μου! ἐδῶ κοντά σας ἀπεκρίθη ὁ καφεπώλης, καὶ δρομαίως προσελθὼν ἔλαβεν ἐκ τοῦ πλησίον τῆς τραπέζης ἐδάφους ἓν ὑποκρητηρίδιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν τεθειμένα καὶ ποτήρια ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θαμώνων, καὶ πλήρης ἀρίστου οἰνοπνεύματος μία βυκάλις, ἅτινα προηγουμένως κομιζόμενα διέφυγον τὴν παρατήρησιν τοῦ Καλημεροπούλου.

Πιὼν δὲ καὶ τρώγων πάλιν, μόλις ἠδυνήθη νὰ ἐνθυμηθῇ τοὺς περικαθημένους, ἀφοῦ πρότερον κατεβρόχθισε τὸ ἥμισυ τοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ ἀνθογάλακτος, ὑπολαβών.

— Μὰ δὲν ἔρχεσθε καὶ τοῦ λόγου σας κοντὰ διὰ νὰ πάρετε τίποτε; ἢ μήπως μόνον δι' ἐμένα ἐκουβαλήσατε ἐδῶ τόσα πράγματα.

Καὶ ἐπλησίασαν οἱ προσκληθέντες; ἕκαστος λαβὼν τὸ σκαμνίον του.

— Ἠμποροῦμεν νὰ εὕρωμεν κἀνένα ἄνθρωπον διὰ νὰ τὸν στείλλω εἰς τὴν πόλιν μ' ἕνα μου γράμμα; ἠρώτησε τοὺς χωρι-

κοὺς ἅμα ἐκεῖνοι ἔλαβον ἐκ τῶν παρατεθειμένων ξηρῶν ὀπωρῶν, καὶ ἔπιον ἀνὰ ἓν ποτήριον.

— Καὶ δέκα· ἂν προστάξετε τσελεπῆ μου! διατὶ ὄχι· ἔχετε ὡς φαίνεται κἀμμίαν ὑπόθεσιν πολὺ ἀναγκαίαν.

— Μάλιστα· καὶ προσποιητὸν ἕνα στεναγμὸν ἐκβαλὼν, ἔνευσεν ἵνα γεμίσωσι καὶ αὖθις τὸ ποτήριον·

— Ἀναγκαίαν, καὶ ἀναγκαίαν φίλε μου! θέλω σοῦ τὴν διηγηθεῖ ὅταν μένωμεν μόνοι· μόλις εἶπε πρὸς τὸν εἰς τοῦ ὁποίου τὴν οἰκίαν κατέλυσεν ἡ δυστυχὴς Αἰκατερίνα ἀποτεινόμενος, καὶ ἅπαντες οἱ συνδαιτυμόνες λίαν εὐδιακρίτως ἐχάθησαν ἐκ τοῦ καφενείου εἷς μετὰ τὸν ἄλλον.

— Δὲν ἠξεύρεις ἀδελφὲ! ὁπόσον μεγάλον κακὸν ἦλθεν εἰς τὴν κεφαλήν μου· ἐπρόσθεσεν ἅμα ἔμεινον οἱ δύο μόνοι.

— Ὡσὰν τί! ἠρώτησεν ὁ χωρικὸς σύννους ὑποπτευθεὶς μὴ ἡ Ἀνεψιὰ τοῦ φίλου του ἀπώλεσε καθ ὁδὸν κἀνὲν κόσμημα πολύτιμον, τὸ ὁποῖον δυστύχημα μόλις ἀμφότεροι αἰσθανθέντες ἀφοῦ κατέλυσαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἔχουσιν ὑποψίαν μήπως ἐχάθη ἐκεῖσε, καὶ εὑρέθη παρὰ τῶν οἰκιακῶν του.

— Ἡ ὑπόληψίς μου φίλε μου! εὑρίσκεται εἰς μεγάλον κίνδυνον, καὶ ἔχω ἀνάγκην τῆς φιλικῆς σου βοηθείας.

Ὁ χωρικὸς ἐνεθυμήθη συμπεράνας τὴν τῆς ὑποψίας του ἀβασιμότητα, καὶ ὑπέλαβεν.

— Ὁρισμός σας! ἀλλὰ τί ἠκολούθησε;

— Τί νὰ σὲ εἰπῶ ἀδελφέ! τί νὰ σὲ εἰπῶ! πλησιάζουν σχεδὸν δύο μῆνες ὁλόκληροι ὁποῦ ὑπάνδρευσα τὴν Ἀνεψιάν μου μὲ ἕνα ἐπίσημον ἄνθρωπον, μὲ ἄνθρωπον ὁποῦ τῇ ἀληθείᾳ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος οὔτε νὰ καθήτω ἐμπρός του· τὰ χρήματά του, ἀμέτρητα· τὰ κτήματά του, ἀλογάριαστα· ἂν εἰπῇς καὶ διὰ ὑπόληψιν, κἀνεὶς ἄλλος εἰς τὸ ἔθνος μας δὲν εὑρίσκεται ὅμοιός του· εἶναι ἄνθρωπος ὁποῦ πολλάκις μὲ τὸν ἴδιον τὸν βασιλέα συνέφαγε· τί τὰ θέλεις; μὲ ἦλθεν ἕνα μεγάλον καὶ ἀνέλπιστον εὐτύχημα ἀπ' τὸν οὐρανὸν κατεβασμένον.

— Μὲ ὥραις καλαίς! μὲ ὥραις καλαῖς! ἂς ἔχουν χρόνια καὶ ζωή! ἀπεκρίθη ὁ χωρικὸς ἐπευχόμενος, εὐχαριστηθεὶς μὲν διὰ τὴν λαμπρὰν τύχην τῆς Ἀνεψιᾶς τοῦ φίλου του, ἀλλ' ἐν περιεργείᾳ μείνας περὶ τοῦ ὁποία τις ἄραγε παρηκολούθησεν ἀπαιστότης τὸ ἤγγιθὲν ἐκεῖνο εὐτύχημα.

— Μὴν ἐξοδεύῃς τὰς εὐχάς σου ἀνωφελῶς φίλε μου! ἡ διεστραμμένη τύχη ἠθέλησε νὰ παίξῃ μὲ ἐμέ· καὶ ἐνῷ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐφάνη μὲ γέλωτας εἰς τὰ χείλη, εἰς ὀλίγου καιροῦ διάστημα ἔλαβε πρόσωπον τοῦ πλέον θανασίμου μου ἐχθροῦ.

— Περίεργον! ἐπέφερεν ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου, ἐπὶ μᾶλλον αὐξησάσης τῆς περιεργείας του.

— Περίεργον λέγεις! καὶ τί ἄλλο περιεργότερον ἠκούσθη ποτε; ἅμα ἐτελείωσεν ὁ γάμος, ἡ κατηραμένη Ἀναψιά μου γίνεται νὰ ἀλλάξῃ γνώμην;

— Ἄλλαξε γνώμην! καὶ πῶς γίνεται!

— Τοῦτο τὸ, πῶς γίνεται, μὲ κἀνένα τρόπον δὲν ἠμπόρεσα νὰ κατορθώσω ὥστε νὰ τὸ ἐννοήσῃ.

— Τί λέγει λοιπὸν; τί ζητεῖ;

— Λέγει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ δεχθῇ αὐτήν· ἀκούεις ἀνοησίαν νὰ μὴ θέλῃ νὰ δεχθῇ ἕνα ἄνδρα τοιοῦτον, ἕνα ἄνδρα ἄξιον διὰ νὰ λάβῃ τὴν χεῖρα μιᾶς θυγατρὸς τοῦ μεγαλητέρου ἡγεμόνος!

— Ναὶ φίλε μου! δὲν ὁμιλεῖτε ἄσχημα· πλὴν δὲν ἠξεύρετε ὅτι αἱ γυναῖκες εὐχαριστοῦνται περισσότερον ἀπὸ ἕνα ἄνδρα ὁποῦ μόναι των τὸν ἀρέσωσιν, ἔστω καὶ πτωχὸν, καὶ ἄνθρωπον τοῦ δρόμου, παρὰ ἀπὸ ἕνα μιλιουνίστην ὅταν αὐτὸς δὲν εἶναι τῆς εὐχαριστήσεώς των; εἰς τὴν ὑπόθεσιν λοιπὸν αὐτὴν ἐρωτήσατε διόλου τὴν Ἀνεψιάν σας ἐὰν ἔχῃ εὐχαρίστησιν νὰ δεχθῇ διὰ ἄνδρα της αὐτὸν ὁποῦ ἐκλέξατε διὰ γαμβρόν σας;

— Τί λόγος! καὶ ἀμφιβάλλεις; καὶ πῶς ἠμποροῦσα νὰ κάμω μόνος μου ἕνα τοιοῦτον πρᾶγμα, ἐὰν δὲν ἐλάμβανα πρότερον τὴν γνώμην της;

— Τότε τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει· ἔπειτα λοιπόν;

— Ἐζήτησεν ἀμέσως νὰ τὴν ἀφήσωμεν μοναχὴν, καὶ ἡμεῖς στοχαζόμενοι ὅτι ἡ μοναξία ἐκείνη ἠμποροῦσε νὰ τὴν ὠφελήσῃ καὶ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὸ λογικόν της, δὲν ἐναντιώθημεν διόλου εἰς τὴν θέλησίν της· ἡ ὥρα τέλος πάντων ἐπροχώρει ὁλονὲν, καὶ ἀρκετοὶ φίλοι τοῦ γαμβροῦ, ἄνθρωποι σημαντικοὶ καὶ πλούσιοι ἦλθον εἰς χαιρετισμὸν τοῦ γάμου, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ ἐπισημότεροι ἔμεινον διὰ τὸ δεῖπνον. Ἡ τράπεζα λοιπὸν ἐστολίσθη μὲ ὅλην τὴν μεγαλοπρέπειαν, ὁποίαν ἐγὼ δὲν εἶδον ἀκόμη οὔτε εἰς αὐτῶν τῶν μεγαλητέρων Πασάδων τὰ παλάτια.

— Καλὲ τί λέγετε! λοιπὸν πολὺ μεγαλωσιάνος ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἦναι αὐτός· ἐπέφερεν ὁ χωρικὸς ὑπερθαυμάζων διὰ τὴν ἰδανικὴν μεγαλοπρέπειαν ἑνὸς ἀνυπάρκτου ὑποκειμένου.

Λαβὼν δὲ ὁ μηχανορράφος τὴν φιάλην ἐπλήρωσε τὸ κενὸν του ποτήριον, καὶ ἐξηκολούθησε.

— Βέβαια! καὶ νομίζεις ὅτι σὲ γελῶ; . . . ἂς ἔλθω λοιπὸν πάλιν εἰς τὴν ὁμιλίαν μου· ἡ πρώτη λοιπὸν αὐτὴ τράπεζα ἦτον μόνον διὰ ἑξήντα ἀνθρώπους προετοιμασμένη· φαντάσου λοιπὸν πόσα ἄλλα τραπέζια ἑτοιμάσθησαν ἀκόμη διὰ τόσον πλῆθος ὁποῦ ἐσυνάχθη· τέσσαρες μόνον μάγειροι φερμένοι ἀπ' τὸ Σταυροδρόμι ἔκαμαν ἐκεῖνα τὰ λαμπρὰ φραγγικὰ φαγητὰ, ὁποῦ ἄλλο νὰ τὰ ἰδῇ κἀνένας, καὶ ἄλλο νὰ τ' ἀκούσῃ· ὅλα ἀπὸ ὄρνιθες καὶ κούρκες, καὶ τὰ μερικὰ ἀπὸ ἄγρια πετούμενα· ἔπειτα ἐκείνη ἡ ἀξιόλογη ψαρικὴ εἰδῶν εἰδῶν μαγειρευμένη, ὁποῦ ποῖος ἠξεύρει πόσα νὰ ἐκόστισεν· ἐν ἑνὶ λόγῳ καὶ αὐτὸ τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα, ὁποῦ λέγει ὁ λόγος, δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸ τραπέζι ἐκεῖνο· τέλος πάντων ἐνύκτωσε, καὶ ἔφθασεν ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, ὅπου ἔπρεπε χωρὶς ἄλλο νὰ παρευρεθῇ καὶ ἡ νύμφη ἡ καλότυχη· ἀλλὰ ποῦ αὐτή! κρούουμεν καὶ ξανακρούομεν τὴν θύραν, πλὴν οὔτε φωνὴν ἀκούομεν, οὔτε ἀπόκρισιν λαμβάνομεν· ὕστερον δὲ ἀπὸ τόσα μέσα ὁποῦ μετεχειρίσθημεν διὰ νὰ τὴν καταπείσωμεν νὰ μᾶς ἀπο-

κριθῇ τοὐλάχιστον, καὶ δὲν ἠμπορέσαμεν οὐδ' αὐτὸ νὰ κατορθώσωμεν, ἐβιάσθημεν πλέον νὰ συντρίψωμεν τὴν θύραν, καὶ τοῦτο, μὲ ἄκραν προσοχὴν, φοβούμενοι μήπως ὁ παραμικρότερος κρότος φθάσῃ μέχρι τῶν προσκαλεσμένων καὶ τοῦ γαμβροῦ· ἀλλὰ τί κατωρθώσαμεν; τίποτε· εὕρομεν μόνον τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ δωματίου ξηρούς, χωρὶς νὰ ἀπαντήσωμεν κἀμμίαν γεννητὴν ψυχήν· εἰς τὴν ζάλην ἐκείνην ἡ ὁποία ὅλους τότε μᾶς κατεσκότισε, βλέπομεν ἔξαφνα τὰ κάγγελα ἑνὸς παραθύρου κατεσπασμένα, καὶ τὴν μίαν ἄκραν ἑνὸς σχοινίου δεμένην εἰς τὸ περβάζιον (πλαίσιον), τὴν δὲ ἄλλην ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρον κρεμασμένην, καὶ τότε ἐννοήσαμεν τὸ κακὸν ὁποῦ μᾶς ἠκολούθησεν· ἔπρεπε δὲ νὰ ἤσουν ἐκεῖ, καὶ νὰ μ' ἔβλεπες τὴν στιγμὴν ἐκείνην πῶς κατήντησα.

— Τί λόγος! ἐγὼ νὰ ἤμουν εἰς τὸν τόπον σας, ἤθελα νὰ πιάσω τὰ βουνά, διὰ νὰ μὴν βλέπω πλέον τὸν κόσμον.

— Ἀπόρησα καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος τί ἔπρεπε νὰ κάμω· ποῦ νὰ τρέξω, ποῦ νὰ πρωταπροφθάσω· προσκαλῶ τέλος πάντων τὸν γαμβρὸν κατὰ μέρος, καὶ τὸν . . . .

— Τί· τὸν εἴπατε ὅλην τὴν ἀλήθειαν;

— Ὁ Θεὸς φυλάξοι!

— Ἀπόρησα κ' ἐγώ.

— Τὸν εἶπα ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἡ νύμφη πάσχει ἀπὸ ἕνα πόνον ἐξαφνικὸν, νὰ μὴν τὴν περιμένουν οἱ φίλοι εἰς τὴν τράπεζαν.

— Εὖγε σας· καλὰ τὸ ἐστοχασθήκατε· τί σᾶς ἀπεκρίθηκε λοιπὸν ἐκεῖνος;

— Τί νὰ μὲ εἰπῇ ὁ ἄνθρωπος! ἔκλινε καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ· τὸν παρετήρησα ὅμως ὅτι τὸ πρόσωπόν του ὡσὰν νὰ ἐσκυθρώπασε.

— Καὶ εἶχε δίκαιον!

— Εἶχε, καὶ εἶχε· γιὰ στοχάσου Ἀδελφέ! νὰ ὑπανδρεύεσαι, καὶ νὰ προσκαλῇς φίλους εἰς τὸν γάμον σου, ἐκ τῶν ὁποίων μὲ τὴν μεγαλητέραν προθυμίαν νὰ φροντίσῃ ὁ καθ' εἷς ἀπὸ ἕνα λαμ-

πρὸν χάρισμα διὰ τὴν γυναῖκα σου, καὶ ἔπειτα νὰ μὴν ἀξιωθοῦν κἂν νὰ ἰδοῦν τὸ πρόσωπόν της.

— Βέβαια! καὶ ἀληθινὸς κἀνένας πόνος ἂν τὴν συνέβαινε, πάλιν ἔπρεπε νὰ κάμῃ κάθε τρόπον διὰ νὰ φανῇ μιὰν στιγμὴν τοὐλάχιστον σ' τοὺς ἀγαπημένους τοῦ ἀνδρός της· τέλος πάντων δὲν ἔπρεπεν ἀμέσως νὰ μάθητε τὸ μέρος ὁποῦ κατέφυγε;

— Μάλιστα· ἤθελες κι' ἄνθρωπον νὰ ἀδιαφορήσῃ· τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἔπιασα ἀμέσως τοὺς δρόμους, καὶ ὡσὰν νὰ τὴν ἔβαλα μὲ τὸ χέρι μου, πάγω καὶ τὴν εὑρίσκω εἰς τὸ σπήτι μιᾶς παραλυμένης παραδελφῆς της· τὴν βιάζω, τὴν παρακαλῶ, τὴν συμβουλεύω, ἀλλὰ ποῦ· μὲ κἀνένα τρόπον δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου.

— Καὶ δὲν ἠμπορέσατε νὰ τὴν πάρετε μαζῆ σας ἐκείνην τὴν νύκτα;

— Τὴν ἐπῆρα μὲν, ἀλλὰ πολλὰ ὑπέφερα· ἀφοῦ αἱ συμβουλαί μου καὶ αἱ παρακλήσεις μου παντελῶς δὲν ὠφέλησαν, ἐβιάσθηκα πλέον νὰ τὴν ὑποσχεθῶ ὅτι θέλω κλίνει εἰς τὴν θέλησίν της, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μόλις ἔγινεν ἡ γνώμη της καὶ μὲ ἠκολούθησεν· ἀλλὰ τὰ ὅσα τότε ὑπέφερα ἦσαν τίποτε ὡς πρὸς ἐκεῖνα ὁποῦ ἦτον τῆς τύχης μου νὰ ὑποφέρω ἔπειτα· τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ γαμβρὸς ἀνήσυχος μὲ ἐρωτᾷ πῶς ἀπέρασεν ἡ γυναῖκα του, καὶ μὲ παρακαλεῖ νὰ τὴν ἰδῇ· τὸν ἀπεκρίθηκα λοιπὸν ὅτι εἶναι μὲν καλήτερα, πλὴν ὁ ἰατρὸς ἐδιώρισε νὰ μὴ πλησιάσῃ κἀνεὶς ἄλλος ἐκτὸς τῆς γυναικὸς ὁποῦ τὴν περιποιεῖται· καὶ μὲ αὐτὸ τὸ ψεῦδος τὸν καθησύχασα ὀλίγον· ἡ Ἀνεψιά μου δὲ πάλιν νὰ μὴν κάμνῃ ἄλλο τίποτε, παρὰ κάθε στιγμὴν νὰ μὲ ἐρωτᾷ πότε θὰ τὴν χωρίσω ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, καὶ νὰ κλαίῃ καὶ νὰ ὀδύρεται· στοχάσου λοιπὸν Ἀδελφὲ! τὸ τί μαρτύριον ὑπέφερα τόσον καιρὸν, νὰ ἀναγκάζομαι καθημερινῶς νὰ ἀπατῶ καὶ τοὺς δύο, χιλίων εἰδῶν προφάσεις μεταχειριζόμενος.

— Μὰ δὲν ἐμάθατε τὴν αἰτίαν ὁποῦ τὴν ἐβίαζε διὰ νὰ μὴ θέλῃ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν;

— Τὴν ἔμαθα φίλε μου! τὴν ἔμαθα, ἀλλὰ πολὺ ἐξώρας· αὐτὴ ἡ ἀχρεία πρὸ ἑνὸς χρόνου εἶχε νὰ κάμῃ μὲ ἕνα νέον εὔμορφον μὲν καὶ καλοκαμωμένον, ἀλλὰ πάμπτωχον καὶ ἀκατάστατον, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἔμαθεν ὅτι εἶναι ἐδική μου Ἀνεψιά, ἔπεσε κατόπι της μὲ τὰ σωστά του, μὲ τὴν ἐλπίδα διὰ νὰ βάλλῃ εἰς τὸ χέρι μερικὰ χρήματα· ἀφοῦ δὲ εἶδεν ἔπειτα ὅτι αὐτὴ δὲν τολμᾷ νὰ μὲ ἀναφέρῃ τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος δὲν εἶχεν ἐδικήν της κατάστασιν νὰ τὸν δίδῃ καθημερινῶς διὰ νὰ παραλύῃ, ἐχάθηκεν ἀπὸ τὴν μέσην διὰ πολὺν καιρόν· τότε ἐγὼ μὴ γνωρίζων ἀπὸ αὐτὰ τὸ παραμικρὸν, ἔτυχε νὰ εὕρω αὐτὸν τὸν καλὸν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ὅταν ἐπρότεινα εἰς αὐτὴν, τὸν ἐδέχθη μὲ κάθε εὐχαρίστησιν, ἐπειδὴ ἐκόπηκαν πλέον αἱ ἐλπίδες της ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἄλλον· γίνεται λοιπὸν Ἀδελφὲ μου! ὕστερον ἀπὸ τόσον καιρὸν νὰ ξαναφανῇ πάλιν ἐκεῖνος, καὶ ἀλλαγμένος στολισμένος μὲ φορέματα τοῦ συρμοῦ τὰ ὁποῖα τὶς ἠξεύρει ἀπὸ ποῖον τὰ ἐλανείσθη, νὰ ἀπεράσῃ ἔμπροσθεν ἀπὸ τὸ ὀσπήτιον καθ' ἣν ὥραν μόλις ἐτελείωσεν ἡ στεφάνωσις, καὶ κατὰ τύχην νὰ τὸν ἰδῇ καὶ αὐτὴ ἡ ἀχρεία; ἰδοὺ λοιπὸν ὅλη ἡ αἰτία ὁποῦ τὴν ἐβίαζε νὰ μὴ θέλῃ τὸν καλὸν αὐτὸν ἄνθρωπον.

Ναὶ μὲν, δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι πολὺ ἀνοήτως ἐφέρθην θελήτας νὰ ἀπατῶ καὶ αὐτὸν ὡσὰν ἓν μικρὸν παιδάριον· ἀλλὰ πάλιν μὲ ὁποῖον πρόσωπον ἠμποροῦσα νὰ τὸν εἰπῶ ὅτι, « Κύριε! ἡ Ἀνεψιά μου δὲν σὲ θέλει, καὶ ἤξευρέ το· » εἶναι λόγος αὐτὸς ὁποῦ τόσον εὐκόλως ἠμπορεῖ νὰ τὸν εἰπῇ κἀνείς; τοῦ λόγου σου εἰς τὸν τόπον μου νὰ ἤσουν τὸν ἔλεγες;

— Ἐγώ! νὰ ἤμουν εἰς τὸν τόπον σας! ἐμπροσθὰ ἔβαζα ἐκείνην εἰς τὸν τάφον, κ' ἔπειτα ἔλεγα εἰς τὸν γαμβρόν μου ὅτι, « Κύριε! ἡ Ἀνεψιά μου ἀπέθανε· δὲν ἦτον θέλημα Θεοῦ νὰ ζήσετε μαζῆ· » ἀπεκρίθη ὁ ἀκέραιος τὰ ἤθη χωρικὸς, μορφώσας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἀδυσώπητον·

— Τέλος πάντων ἀκόμη ἕως τώρα δὲν ἐννόησε τίποτε ὁ ἀν-

θρωπος αὐτός; ἐπρόσθεσεν ὑπομειδιάσας διὰ τὴν τοσαύτην βλακότητα τοῦ τοιούτου νεονύμφου, τοῦ τοσοῦτον καιρὸν ἀπατωμένου ὑπὸ τῶν τῆς συζύγου του συγγενῶν, καὶ μηδόλως ἀποφασίζοντος ὅπως διαῤῥήξῃ ἐκ μιᾶς τὸ παραπέτασμα τῆς πολιτικῆς εὐπρεπείας, καὶ γνωρίσῃ τὸ ἀπατηλὸν τῆς εὐπιστίας ἀποτέλεσμα.

— Ἀρκετὸν καιρὸν δὲν ἐγνώριζε τίποτε· εἶναι ὅμως ἕως δέκα ἡμέραι ὁποῦ κάποιος φίλος του τὸν ἐξήγησε τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ τὸ ῥᾶμα ἕως τὴν βελόνην.

Ὁ χωρικὸς ἔτεινε τὰ ὦτα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς σαφεστέραν κατάληψιν τῶν ὅσων ἔμελλε νὰ ἐπιφέρῃ ὁ ψεύστης Καλημερόπουλος.

— Καὶ ἠξεύρεις τί μὲ εἶπε προχθὲς ὅταν ἠθέλησα καὶ πάλιν νὰ τὸν ἀπατήσω κατὰ τὴν συνήθειάν μου;

— Μέχρι τοῦδε, μὲ λέγει, σᾶς ἐνόμιζον τίμιον ἄνθρωπον Κύριε! ἀλλὰ τώρα μὲ ἐφέρετε εἰς κατάστασιν νὰ εὑρίσκωμαι τῆς ἐναντίας γνώμης ὁλωσδιόλου· ἀφοῦ Ἀδελφέ! καὶ ἡ εὐγενεστάτη Ἀνεψιά σας εἶχε τὴν καρδίαν της ἀλλοῦ, δὲν ἔπρεπε νὰ ἀδικήσητε οὔτε ἐκείνην τὴν ἀθλίαν, οὐδὲ ταὐτοχρόνως νὰ ἀπατᾶτε καὶ ἐμὲ τοσοῦτον καιρόν· ἐπιστρέψατέ με λοιπὸν τὴν δεξιάν μου καὶ λάβετε τὴν ἐδικήν της, τὴν ὁποίαν ἂς προσφέρῃ ὅπου ἔχει εὐχαρίστησιν.

— Εἶδες λοιπὸν μὲ πόσην εὐγένειαν μὲ ἐφέρθηκεν ὁ ἄνθρωπος; Ἔνδον τῆς βαυκάλεως δὲν ἔμεινεν οὐδὲ ῥανὶς, καὶ ὁ χωρικὸς προῦχων ἐφιλοτιμήθη ὅπως διατάξῃ νὰ γεμίσωσιν αὐτὴν ἐκ νέου· ἐκ φιλικῆς δὲ περιεργείας ὁρμώμενος ἐπανηρώτησε·

— Σᾶς βεβαιῶ ὅτι μεγαλητέρα ἀπ' αὐτὴν εὐγένεια δὲν ἠμπορεῖ νὰ γενῇ· ἀλλ' ἡ εὐγενία σου τί τὸν εἴπετε;

— Καὶ ἠμποροῦσα πλέον νὰ τὸν ἀποκριθῶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην; ὕστερον ὅμως ὡμίλησα ἕνα φίλον του καὶ τὸν ἔβαλα μεσίτην, ὥστε ἂν εἰς διάστημα δέκα ἡμερῶν δὲν ἠμπορέσω νὰ κατατρείσω τὴν Ἀνεψιάν μου, τότε πλέον νὰ ἔχῃ τὸ ἐλεύθερον διὰ νὰ κάμῃ ὅπως ἀγαπᾷ.

Ὁ χωρικὸς ἐζαλίσθη· δὲν ἠδυνήθη ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐννοήσῃ ὁποίαν ἔχει χώραν τοιαύτη μεσολάβησις, εἰς μίαν ὑπόθεσιν τοσοῦτῳ διάστροφον· καὶ μολοντοῦτο ἐβιάσθη νὰ ἐρωτήσῃ καὶ πάλιν.

— Σᾶς ἔφερε λοιπὸν κἀμμιὰν καλὴν ἀπόκρισιν ὁ ἄνθρωπος αὐτός;

— Μάλιστα· κατώρθωσε νὰ λάβῃ δέκα ἡμερῶν διωρίαν.

— Κατώρθωσεν! ἐπανέλαβεν ὁ χωρικὸς ἀπορήσας.

— Ναί· καὶ ἠξεύρεις διατί; διότι ὁ φίλος φαίνεται νὰ τὴν ἀγαπᾷ πολὺ, καθὼς ἐγνώρισα ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ μεσίτου· καὶ εἶναι ἡ θεοκατάρατη διὰ νὰ μὴν τὴν ἀγαπᾷ κἀνείς; ἀφοῦ λοιπὸν ἔλαβε τὴν μικρὴν αὐτὴν διωρίαν, ὅσοι τρόποι καὶ ἂν ἦναι εἰς τὸν κόσμον ὅλους τοὺς μεταχειρίσθηκα μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἠμπορῶ νὰ τὴν καταπείσω· ἀλλ' ὅλοι οἱ κόποι μου ποσῶς δὲν ἐχρησίμευσαν, καὶ ἡ διωρία αὐτὴ αὔριον τελειώνει· ναὶ μὲν αὐτὸς ἐφάνη ὅτι τὴν ἀγαπᾷ πολὺ καθὼς σὲ εἶπα, ἀλλ' ἀφοῦ εἶδῃ ὅτι καὶ πάλιν δὲν ἐκατωρθώθη τίποτε, ἠμπορεῖ πλέον ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀπελπισθῇ ὁλωσδιόλου, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν τύχην του εἰς ἄλλο μέρος· δὲν εἶναι λοιπὸν ἄδικον νὰ φευγατήσωμεν ἀπὸ τὸ χέρι μας ἕνα τοιοῦτον ἄνθρωπον διὰ μίαν ἀνοησίαν αὐτῆς τῆς ἀδιάντροπης;

— Βέβαια!

— Λοιπὸν τοῦ λόγου σου εἶσαι ἄνθρωπος φρόνιμος, εἶσαι τέλος πάντων φίλος μου παλαιὸς, καὶ δι' ὅλου δὲν πιστεύω νὰ ἀδιαφορήσῃς εἰς μίαν τοιαύτην σημαντικὴν ὑπόθεσίν μου· διὰ τοῦτο μὲ κάθε θάρρος ἔφερα αὐτὴν τὴν ἀχρείαν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ σπήτι σου.

— Τὶ ἀγαπᾶτε! τὶ θέλετε! ἐλπίζετε τάχα ὅτι ἂν τὴν συμβουλεύσω ἐγὼ ἠμπορῶ να κατορθώσω κἄτι περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἐκάματε ἡ εὐγενία σας; ἠρώτησεν μὲ ἄκραν ἑτοιμότητα ὁ εἰλικρινὴς χωρικός.

— Ὄχι τοῦ λόγου σου, ἀλλὰ ὅλος ὁ κόσμος νὰ συναχθῇ, ἀδύνατον εἶναι μὲ λόγους μόνον νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς φρένας της ἐκείνη.

— Εἰς τί λοιπὸν ἠμπορῶ νὰ σᾶς χρησιμεύσω ;

— Θὰ σὲ εἴπω τώρα τὴν γνώμην μου, καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν θέλεις τὴν εὕρει ἄσχημην· ὅταν ἕνας ἄνδρας πρὶν χωρισθῇ ἀπὸ τὴν γυναῖκα του μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ νόμου, ἔχῃ δὲ εὐχαρίστησιν νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ μέρος ὅπου εὑρίσκεται ἐκείνη, ἠμπορεῖ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ κἀνείς ;

— Ποῖος ἠμπορεῖ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ! κἀνεὶς βέβαια.

— Ὅταν ἔπειτα θελήσῃ νὰ τὴν πλησιάσῃ ἔστω καὶ δυναστικῶς, ἠμπορεῖ κἀνεὶς νὰ τὸν εἰπῇ.

« Μπρὲ ἄνθρωπε τί κάμνεις ; νὰ ὅποῦ ἡ γυναῖκα σου δὲν σὲ θέλει· ἐσὺ λοιπὸν πῶς τολμᾷς καὶ τὴν βιάζεις τοιουτοτρόπως ; »

— Καὶ πῶς ἠμπορεῖ νὰ ἀνακατωθῇ κἀνεὶς εἰς τὰ ξένα πράγματα! γυναῖκα μου δὲν εἶναι παραδείγματος χάριν ; ὅ,τι θέλω τὴν κάμνω, καὶ ὅπως θέλω τὴν μεταχειρίζομαι· πλὴν εἶναι λόγος ὅτι αὐτὴ δὲν μὲ θέλει· ἀδιάφορον εἰς ἐμένα· σήμερον ἐνόσῳ καὶ εἶμαι ἄνδρας της καθολικὸς, ἐγὼ μόνος μου τὴν ὁρίζω· ὅταν δὲ αὔριον μὲ προσκαλέσῃ αὐτὴ εἰς τὸ κριτήριον, καὶ οἱ νόμοι ἀποφασίσουν νὰ μὴν πλησιάσω πλέον κοντά της, τότε τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει.

— Εὖγε σου φίλε μου! νὰ γλυκοφιλήσω τὸ στοματάκι σου! πλὴν τὸ κακὸν εἶναι ὅτι ἡ πόλις μας ἔχει ἄλλα φρονήματα· ἐκεῖ διὰ παραμικρὸν πρᾶγμα ἐὰν τύχῃ καὶ λογοφέρῃ κἀνεὶς μὲ τὴν γυναῖκα του, ἀμέσως μαζεύεται ὅλη ἡ γειτονιὰ, καὶ ἀφοῦ δώσουν ὅλα τὰ δίκαια εἰς τὴν γυναῖκα, δὲν τὸ ἔχουν διὰ τίποτε καὶ νὰ ξεπορτίσουν εὐθὺς τὸν δυστυχησμένον τὸν ἄνδρα της.

— Πολλαῖς φοραῖς τὸ εἶπα, καὶ πάλιν τὸ λέγω· δοξασμένος νὰ ἦναι ὁ Θεός μου ὁποῦ μὲ ἔκαμε χωριανὸν, καὶ ἠμπορῶ καθὼς θέλω νὰ ὁρίζω τὴν γυναῖκα μου.

— Εἰς τὴν ὑπόθεσιν λοιπὸν αὐτὴν τῆς Ἀνεψιᾶς μου ἄλλο τι δὲν ὠφελεῖ, καθὼς ἐγὼ στοχάζομαι, εἰμὴ μία μεγάλη βία, μόνη ἡ ὁποία ἠμπορεῖ νὰ φέρῃ τὸν νοῦν εἰς τὸ κεφάλι της, καὶ νὰ τὴν κάμῃ νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὸ ἑξῆς.

— Ὡσὰν ὁποίας λογῆς βία.

— Παραδείγματος χάριν, ἐνῷ αὐτὴ ἡσυχάζει καὶ κοιμᾶται εἰς τὸ στρῶμα της, νὰ τὴν πλησιάσῃ ἔξαφνα ὁ γαμβρός μου, καὶ νὰ τὴν βιάσῃ εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ τὰ συζυγικὰ χρέη της· τότε, ἂς ἐναντιώνεται πλέον ὅσον θέλει ἡ ἀνόητη, καὶ ἂς ξεφωνίζῃ ὅσον ἠμπορεῖ· τὶ ἤθελε νά κάμῃ ἀφοῦ δὲν ἐλπίζῃ ἀπὸ κἀνένα νὰ φθάσῃ πρὸς βοήθειάν της· θέλει δὲν θέλει θὰ σιωπήσῃ καὶ θὰ τὸν δεχθῇ.

— Ναὶ! ἀφοῦ δὲν ἐλπίζῃ ἀπὸ κἀνένα, θὰ σιωπήσῃ καὶ θὰ τὸν δεχθῇ· ἀλλὰ ὅταν τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπιμένῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ ἴδιο πεῖσμα της; τότε;

— Τότε πλέον τελειώνει ἡ ὑπόθεσις, καὶ οὔτε αὐτὴ πλέον ἐλπίζει νὰ ὑπανδρευθῇ ἐκεῖνον τὸν ἄλλον, οὔτε ἐκεῖνος τὴν δέχεται.

— Καλὰ λέτε· δὲν τὸ ἐστοχάσθηκα· ἰδοὺ τωόντι ἕνας τρόπος καλός· πλὴν πῶς ἕως τώρα τὸν ἀμελήσατε;

— Ὄχι ὅτι τὸν ἀμέλησα, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὸν κατορθώσω· δὲν σὲ εἶπα τὰ ἰδιώματα τῆς πόλεώς μας; εἰς μίαν τοιαύτην περίστασιν ἀναμφιβόλως αὐτὴ καὶ θὰ ἐναντιωθῇ, καὶ θὰ ξεφωνήσῃ, καὶ θὰ κάμῃ ὅσα ἠμπορέσῃ· εἰς τὴν στιγμὴν λοιπὸν θὰ προφθάσῃ, καθὼς σὲ εἶπα, ἡ γειτονιά, καὶ τότε τί ἐκάμαμεν; τίποτε.

— Ἔχετε δίκαιον!

— Λοιπὸν φίλε μου! ἐὰν εἶσαι φίλος μου ἀληθινὸς, ἐὰν θέλῃς νὰ μὴ χάσω τὴν ὑπόληψίν μου, σὲ παρακαλῶ νὰ κατορθώσῃς ὥστε ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ νὰ τελειώσῃ ἐδῶ εἰς τὸ χωριό σας.

— Μάλιστα· διὰ τὶ ὄχι· καὶ εἰς τὸ ἴδιο μου τὸ σπήτι ἂν ἀγαπᾶτε· ἀπεκρίθη ὁλοπρόθυμος ὁ χωρικός.

— Σὲ εὐχαριστῶ! σὲ εὐχαριστῶ! ἐπανέλαβεν ὁ κατάπτυστος ἄνθρωπος μεθ' ὑπερβολικῆς περιχαρείας, στοχαζόμενος τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν καὶ αὐτῆς τῆς στυγερᾶς μηχανορραφίας του.

Τὶς οἶδεν ἂν ὁ δείλαιος τὴν στιμὴν ἐκείνην δὲν ὕψωσε πρὸς οὐ-

ρανὸν τὸ ἁμαρτωλόν του βλέμμα, ἐν τῇ μοχθηρᾷ αὐτοῦ διανοίᾳ ἐπικαλούμενος τὴν ἄνωθεν ἀρωγὴν ὑπὲρ τῆς δεξιᾶς τελεσφορήσεως τοῦ ἐναγοῦς σχεδίου του· ἡ ἄκρα συγκατάβασις τοῦ μακροθύμου Θεοῦ πολλάκις παραβλέπει τὴν τολμηρὰν τῶν τοιούτων βλεμμάτων αὐθάδειαν, ἅτινα εἰς τὰς κρισίμους τῶν ἀνοσιουργημάτων των στιγμὰς, τολμῶσιν ἀτρομήτως νὰ ἐπικαλῶνται τὴν θείαν βοήθειαν.

— Πότε λοιπὸν ἔχετε σκοπὸν; ἠρώτησεν ὁ ἐν ἀγνοίᾳ συνένοχος τοῦ ἐναγοῦς μηχανορράφου.

— Ἀπόψε· ἀπεκρίθη ἐκεῖνος μὲ ἄκραν σπεῦσιν.

— Λοιπὸν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφέρω τὴν ὑπόθεσιν καὶ εἰς τοὺς ἔξω φίλους διὰ νὰ τὴν γνωρίζουν καὶ αὐτοὶ, ὥστε ἐν καιρῷ ἀνάγκης νὰ . . .

— Μᾶς συχωρᾶτε ὁποῦ σᾶς κόπτομεν τὴν ὁμιλίαν· ἀλλὰ τὸ ψητὸ ἔχει ὥρα ὁποῦ εἶναι ἕτοιμο, καὶ ἔπειτα τί ὠφελεῖ ὅταν κρυώσῃ· εἶπεν εἷς χωρικὸς ἐμφανισθεὶς εἰς τὴν θύραν τοῦ καφενείου.

— Καὶ εἰς τί μέρος ἐστρώσατε τὸ τραπέζι; ἠρώτησεν ὁ μετὰ τοῦ Καλημεροπούλου διαλεγόμενος.

— Μέσα σ' τὸ ἀμπέλι τοῦ . . τοῦ . . δὲν ἠξεύρω πῶς πάντοτε λησμονῶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

— Ἀφοῦ εἶναι μέσα εἰς ἀμπέλι, τὸ μέρος εἶναι πολλὰ καλόν. ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ ἦναι καὶ τὰ κεράσιά μας εἰς τὸν καιρόν τους διὰ νὰ φιλεύσωμεν τὴν εὐγενείαν του ἀπ' τοῦ χωριοῦ μας τὰ ὀπωρικά· ἂς ἦναι δά· ἂς πηγαίνωμεν λοιπόν· ἐπέφερεν ὁ φιλόξενος τοῦ χωρίου προΐχων, καὶ ἐγερθέντες ἀμφότεροι ἐπορεύθησαν πρὸς τὸ τοῦ συμποσίου μέρος.

Ἐν τούτοις παρετηρήθη ὅτι ἡ βαύκαλις ἐκενώθη καὶ δευτέραν ἤδη φοράν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Ἡ παλιμβουλία τοῦ λαοῦ.

» Περιττὸν λογιζόμενοι τὸ νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς τὰ καθ' ἕκαστα τῆς εὐωχίας ἐκείνης, περιοριζόμεθα εἰς μόνα τὰ οὐσιώδη, τὰ ἀφορῶντα τὴν τοῦ διηγήματος ἡμῶν συνέπειαν.

Εἴτε ἐκ τοῦ ποτοῦ τοῦ πολλοῦ, καὶ τῆς λαιμάργου ἀμετροφαγίας, μεθ' ἧς διὰ τῶν δέκα δακτύλων του κατεγίνετο ὀνθυλεύων εἰς τὸ ἀκόρεστόν του στόμα τὰ παχέα τοῦ ἐψημένου ἀρνίου τεμάχια, τὰ διάφορα ἄλλα ἐδέσματα, καὶ τὰ γαλακτερὰ, εἴτε ἐκ τῆς μερίμνης τοῦ νὰ ἐξυπνίσῃ ἐνωρίτερον, ἅμα παρήτησεν ὁ Μηνᾶς τὴν τράπεζαν, καὶ ἔλαβεν εἰς χεῖρας χωρικὸν ἓν μικρὸν καπνιστήριον, ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει πολυκόσμητον αὐτοῦ οἰκίαν ἐξ ἠλεκτρίνου ἐπιστομίου μεγαλοπρεποῦς καπνοσωλῆνος του, ὑπεχρέωσε φιλικῶς τοὺς συνανακειμένους, ὅπως τὸν ὁδηγήσωσιν εἰς κἀνὲν μέρος ἥσυχον διὰ νὰ ἀναπαυθῇ μικρὸν, κατὰ τὴν μετὰ τὸ γεῦμα ἄφευκτον αὐτοῦ συνήθειαν· ἀσμένως ὅθεν οὗτοι τοποθετήσαντες αὐτὸν ὑπὸ δένδρον εὐσκιόφυλλον, ἐπανῆλθον εἰς τὴν διακοπεῖσαν ὑθυμίαν των, ἥτις τότε μόλις ἀκόμη ἤρχιζεν.

Οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχον τὴν κακίστην ἐκείνην συνήθειαν τοῦ νὰ ῥακοποτῶσι τοσοῦτον ἁπλήστως πρὸ τοῦ γεύματος, ὥστε νὰ μὴν ἔχωσιν ἔπειτα καιρὸν διὰ νὰ εὐθυμήσωσιν ἐπὶ τραπέζης, ὡς ὁ μέθυσος Μηνᾶς ἐσυνήθιζεν, οὔτε προσέτι κατεβίβρωσκε τὰ ἐντός των πονηρά τις μέριμνα ἐκβιάζουσα αὐτοὺς ὅπως διὰ τοῦ ὕπνου

ἐπαναλάβωσι τὴν ἀνάνηψίν των, καὶ ἀφοσιωθῶσιν ἀκολούθως εἰς τὰ αἴσχιστά των σχέδια μὲ νηφαλιώτερον δὴθεν νοῦν· περισυνάξαντες ὅθεν τοῦ συμποσίου τὰ λείψανα, λίαν ἐπαρκῆ οὐχὶ δι' αὐτοὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλους ἀκόμη, ἡτοιμάσθησαν ἅπαντες ὡς εἰς πρόσφατον εὐωχίαν.

— Ὡς τόσον ὁ φίλος δὲν χωρατεύει σ' τὸ πιοτό· ἂς πᾶμε νὰ λέμε καὶ 'μεῖς πῶς πίνομεν ρακί· εἶπεν εἷς ἐξ αὐτῶν μὲ φωνὴν ὑπόκωφον, ὑποστελλόμενος ἐκ τοῦ οὐ μακρὰν κειμένου Καλημεροπούλου, ὡς περὶ ἐκείνου ὁ λόγος.

— Τί λὲς μπρὲ Ἀδελφέ! πρέπει νὰ ἔπιε σήμερον μεταξὺ εἰς τρεῖς ὥραις παράνω ἀπὸ δύο ὀκάδες· ὑπέλαβεν ἕτερος ἐξακολουθῶν τὸν συνήθη τῆς φωνῆς του τόνον.

— Μὴ φωνάζῃς δι' ὄνομα Θεοῦ! δὲν βλέπεις ὅτι εἶναι τόσον κοντὰ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἠμπορεῖ νὰ μᾶς ἀκούσῃ; ἐπανέλαβεν ὁ πρότερον ὑποκώφως ὁμιλήσας.

— Ἔννοια σας καὶ ἕως τώρα ἐκεῖνος θὲ νὰ εἶδε τρία ὄνειρα· νά· δὲν ἀκοῦτε; ἐπέφερεν ἄλλος τις.

Καὶ ἐν τῇ προσοχῇ τῶν συνευωχουμένων δὲν ἐβράδυνε νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτῶν ὁ ἠχηρὸς τοῦ μεθύσου ῥογχασμός.

— Ὤ! τετέλεσται· ὑπέλαβόν ὁμοφώνως οἱ πλειότεροι τῶν συνανακειμένων, καὶ ἤρχισαν ἐκ νέου νὰ ἐπιδορπῶσι καὶ νὰ πίνωσι.

— Παρετηρήσατε ὅτι δὲν εἶναι φίλος τοῦ κρασιοῦ τόσον πολύ; αὐτοῦ τοῦ ὡραίου κρασιοῦ ὁποῦ εἰς τὴν πέτραν νὰ φυτρώσῃ! εἶπεν εἷς τῶν συμποτῶν κενώσας τὸ ἀνὰ χεῖρας του ποτήριον.

— Ἐὰν ἔπινε καὶ τὸ κρασὶ καθὼς συνειθίζει νὰ πίνῃ τὸ ρακί, ἀλλοίμονον! ἡμεῖς τώρα ἠθέλαμεν νὰ χάφτωμεν μύγες· ἐκτὸς μόνον ἂν τὸ ἐκουβαλούσαμεν ἐδῶ μὲ τὸ βαρέλι· ἐπρόσθεσεν ἄλλος μιμηθεὶς εἰς τὸ πίνειν τὸν πλησίον του καθήμενον.

— Τὴν ὥραν ὁποῦ ἐπήγαινε νὰ κοιμηθῇ, παρετηρήσατε ὁποῦ

δὲν ἠμποροῦσε νὰ βασταχθῇ εἰς τὰ ποδάρια του; ἠρώτησεν ἕτερος.

— Καλὲ τί λέτε! τόσο ῥακὶ τρεῖς ἀπὸ ἡμᾶς νὰ τὸ ἔπιναν, ἠμπορῶ νὰ νᾶς εἰπῶ, ὅτι δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ὑπάγουν γιεροὶ σ᾽ τὰ σπίτια των· ἐπέφερεν ἄλλος.

— Τῇ ἀληθείᾳ δὲν κάμνει καλὰ ἂν καθημερινῶς κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ μεταχειρίζεται· εἶπαν τινές.

— Κρῖμα σ᾽τὴν ὑπόληψιν ὁποῦ ἔχει.

— Ἐγὼ τόσον καιρὸν ἤκουα τὸ ὄνομά του, καὶ ἐνόμιζα ὅτι ἦτον κἀνένας ἄνθρωπος ὁποῦ ἔπρεπε νὰ τὸν σέβεται κἀνείς·

— Καὶ ἐγὼ ὁμοίως.

— Ἐγὼ μάλιστα, νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἁμαρτίαν μου, ὡσὰν νὰ αἰσθάνωμαι ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι τόσον πολλὰ καλή.

Μέχρι τοῦδε ὁ σχετικώτερος τοῦ Καλημεροπούλου φίλος πρὸς ὃν ὁ ψεύστης ἐκεῖνος ἐτόλμησε νὰ παραμορφώσῃ τὸ μέγα του ἀνοσιούργημα, ἠναγκάζετο νὰ σιωπᾷ, ὅπως εὑρίσκων προσφορώτερον καιρὸν κοινοποιήσῃ πρός τινας τῶν συνεγχωρίων του τὸ δυστύχημα τοῦ ξενιζομένου των, καὶ τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη νὰ προσφέρῃ πρὸς αὐτὸν φιλικὴν ἐκδούλευσιν κατὰ τὴν προσεγγίζουσαν ἑσπέραν· ἀλλ᾽ ἤδη ὅτε ἤκουσε κατηγορούμενον αὐτὸν ὡς μέθυσον, καὶ τοσούτῳ πικρῶς παρ᾽ ἐκείνων χλευαζόμενον, ἐβιάσθη νὰ ἐξηγηθῇ κοινῶς πρὸς πάντας, ἵνα δικαιώσῃ δῆθεν πρὸς αὐτοὺς τὴν κατ᾽ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐκ περιστάσεως πολυποσίαν του, καὶ εἶπε.

— Δὲν ἠξεύρετε τί ἠκολούθησεν εἰς τὸν δυστυχησμένον αὐτόν· ἀπὸ τὴν σκάσιν τὴν πολλὴν, καὶ τὴν μεγάλην του πίκραν φαίνεται νὰ τὸ ἐκτύπησε σήμερον σ᾽ τὸ πιστό· ἂς ᾽πᾶμεν ἡμεῖς νὰ μακαρίζωμεν Ἀδέλφια! τοὺς συγχωρημένους τοὺς γονεῖς μας ὁποῦ ἦτον χωριανοί, καὶ ἔκαμαν καὶ ἡμᾶς χωριανούς· ἀλλέως, οὔτε τὰς γυναίκας μας ἠμπορούσαμεν νὰ ὁρίζωμεν, οὔτε τὰ παιδιά μας.

— Ἀληθινά; καὶ ὡσὰν τί νὰ τὸν ἠκολούθησεν; ἠρώτησαν τινες περιέργως.

— Ἕνα κακὸν, ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μεγάλα κακὰ ὁποῦ ὁ καθ' ἕνας εὔκολα δεν ἠμπορεῖ νὰ τὸ χωνεύσῃ· ἕνα κακὸν, ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ πειράξῃ τὴν τιμὴν τοῦ ἀνθρώπου κατάκαρδα.

— Καλὲ μὲ τὰ σωστά σου ὁμιλεῖς; ἐπέφερον σύμπαντες ἐν διαφερθέντες εἰς τὸ ἄκουσμα μιᾶς προσβαλλομένης τιμῆς.

— Ἡ Ἀνεψιά του αὐτὴ ὁποῦ ἔφερε σήμερον εἰς τὸ 'σπήτι μου, τὸν ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον νὰ καταντήσῃ σ' αὐτὴν τὴν κατάσιν, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ νοῦν εἰς τὸ κεφάλι.

— Καὶ πῶς!

— Εἶναι ἕως, δὲν ἠξεύρω πόσος καιρὸς, ὁποῦ αὐτὴ ἀγαποῦσε κἄποιον νέον καλοκαμωμένον μὲν καὶ εὔμορφον, ἀλλὰ τόσον πτωχὸν, ὥστε καὶ τῆς ῥάχης του τὰ ῥοῦχα δανεικὰ τὰ ἔπαιρνεν ὅταν ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ 'σπήτι της ἐμπροσθά· τί τὰ θέλετε, δὲν ἀπέρασε πολὺ, καὶ ὁ νέος αὐτὸς ἐχάθηκεν ἀπὸ τὴν μέσην, καὶ μαζῆ μ' ἐκεῖνον ἐχάθηκε καὶ τῆς νέας ἡ ἐλπίδα· ὅλα δὲ αὐτὰ ἔγιναν, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν παραμικρὴν εἴδησιν ὁ δυστυχὴς αὐτὸς φίλος μας· μάλιστα δὲ ἐφρόντιζε νὰ εὕρῃ καὶ κἀνένα καλὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ, καὶ κατὰ καλὴν περίστασιν ηὗρεν ἕνα μεγάλον ἄρχοντα, ἕναν ἄνθρωπον ὁποῦ καθὼς αὐτὸς λέγει, πολὺ συχνὰ ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς τὸν φωνάζει σ'τὸ τραπέζι του· φαντασθῆτε πλέον! τὴν εἰδοποίησε λοιπὸν, καὶ ἀφοῦ ἔλαβε τὴν γνώμην της, ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν ἐτελείωσε καὶ ὁ γάμος· ἀλλὰ ποῦ κατὰ κακὴν τύχην μετὰ μίαν στιγμὴν ἀφοῦ εὐλογήθηκαν, νὰ εὔγῃ πάλιν εἰς τὴν μέσην ἐκεῖνος ὁ νέος, καὶ ἀλλαγμένος στολισμένος νὰ ἀπεράσῃ ἀπὸ ἐκεῖ· καθὼς λοιπὸν αὐτὴ τὸν ξαναεἶδεν, ἀμέσως συκώνεται, καὶ κάμνει τὸ 'σπήτι ἄνω κάτω, καὶ καλὰ, ὅτι δὲν θέλει τὸν ἄνδρα της· ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ ἕνα τοιοῦτον κακὸν ὁποῦ τοῦ ἦλθε, παράξενον εἶναι ἂν ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν πολλήν του πίκρα ἔτυχε μίαν ἡμέραν νὰ μεθύσῃ;

— Ὄχι βέβαια! εἶπόν τινες μεταμεληθέντες διὰ τοὺς πρὸ μικροῦ κατηγόρους λόγους των πρὸς ἄνθρωπον ἀναξιοπαθοῦντα.

— Κ' ἔτζι λοιπὸν ὁ δυστυχὴς ἕως τώρα πόσα δὲν ἐτράβιξε διὰ νὰ τὴν καταπείσῃ· ἀλλὰ ὅλοι του οἱ κόποι 'πῆγαν τοῦ κακοῦ.

— Καὶ ὁ γαμβρὸς ἐκεῖνος ὁ καλότυχος τί εἶπεν ἀφοῦ ἔμαθε τί λουλουδάκι ἦτον ἡ γυναῖκα του; ἐπανέλαβον ἐκεῖνοι μεμφθέντες τὴν ἀθῶαν κόρην.

— Καὶ τοῦ τὸ εἶπαν νομίζετε ἀμέσως; δύο μῆνας σωστοὺς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἔλεγαν ἄλλα τῶν ἄλλων, καὶ τὸν ἀπατοῦσαν· μὴ θαρρῆτε δὲ ὅτι τὸν ἐψευμάτιζαν μὲ τὴν εὐχαριστησίν των, ἀλλὰ τί νὰ κάμουν, πῶς νὰ τοῦ τὸ 'ποῦν· στοχάζεσθε τάχα ὅτι εἶναι εὔκολον νὰ εἰπῇ κἀνεὶς εἰς ἕνα νεόγαμβρον, « Ἀδελφὲ ἡ γυναῖκα σου δὲν σὲ θέλει· καὶ διατί; διότι ἀγαπᾷ ἕναν ἄλλον· » λέγεται ἕνας τοιοῦτος λόγος εὔκολα εὔκολα;

— Ὄχι βέβαια!

— Ἔπειτα, μολονότι ἐκεῖνος ἔμαθεν ὅλα τὰ διατρέχοντα ἀπὸ ἕνα φίλον του, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τραβίξῃ χέρι, ὁ ἀξιολύπητος ὅμως αὐτὸς φίλος μας διὰ νὰ μὴ χάσῃ ἕνα τοιοῦτον γαμβρὸν ἔβαλεν εἰς ἐκεῖνον ἕνα μεσίτην, καὶ κατώρθωσε νὰ λάβῃ διωρίαν δέκα ἡμερῶν, ὥστε εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἴσως κατορθώσει τίποτε· πλὴν ἡ διωρία αὐτὴ αὔριον τελειώνει, χωρὶς αὐτὸς νὰ ἠμπορέσῃ νὰ κάμῃ τὸ παραμικρόν· ἕνας λοιπὸν τοιοῦτος ἄνθρωπος ὕστερον ἀπὸ αὐτὸ τὸ κακὸν ὁποῦ ἔπαθε, δὲν εἶναι ἄξιος διὰ νὰ τὸν λυπηθῇ κἀνείς;

— Ὁ κακόμοιρος! εἶπεν εἷς οἰκτείρας τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος.

— Ὁ ἄθλιος! ἐπρόσθεσεν ἕτερος μιμηθεὶς τὸν πρῶτον.

— Τῷ ὄντι εἶχε κάθε δίκαιον ὁ ἄνθρωπος νὰ πίῃ τὸ διπλὸν ἀπὸ ὅσον ἔπιε· ἐπέφερεν ἄλλος.

— Καὶ ἐγὼ νὰ λάβω τὴν ἀνοησίαν ὥστε νὰ τὸν κατηγορήσω ὅτι ὁμοιάζει ὡσὰν νὰ μὴν ἔχῃ καλὴν ψυχήν! εἶπεν ὁ προηγουμένως προαισθανθεὶς τὴν πραγματικὴν ἀχρειότητα τοῦ καταπτύστου ἐκείνου ἀνθρώπου.

— Τώρα λοιπὸν ὁποῦ ὁ ἄνθρωπος ἐπρόσπεσεν εἰς τὸ χωριό μας, πρέπει νὰ τὸν ἀφήσωμεν ἀβοήθητον ὁλωσδιόλου; ἐπέφερεν ὁ φίλος τοῦ Καλημεροπούλου χωρικὸς, θέλων διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον νὰ συμπαραλάβῃ καὶ τοὺς λοιποὺς εἰς τὸ μελετώμενον σχέδιον συμπράκτορας.

— Καὶ ζητεῖ τάχα ἀπὸ ἡμᾶς κἀνένα πρᾶγμα ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ ἀπεράσῃ ἀπὸ τὸ χέρι μας; ἠρώτησαν ἅπαντες μὲ προθυμίαν ἀπόνηρον.

— Μάλιστα, ἰδοὺ τί ζητεῖ· ἀφοῦ πλέον ποῖος ἠξεύρει μὲ ὁποίων εἰδῶν ὑποσχέσεις ἠμπόρεσε νὰ φέρῃ τὴν Ἀνεψιάν του αὐτὴν ἐδῶ εἰς τὸ χωριὸ, ἔχει σκοπὸν νὰ μηνύσῃ τοῦ γαμβροῦ του διὰ νὰ ἔλθῃ καὶ ἐκεῖνος τὴν νύκτα αὐτὴν, καὶ δυναστικῶς νὰ τὴν ὑποχρεώσῃ διὰ νὰ τὸν γνωρίσῃ ὡς νόμιμον ἄνδρα της· ἰδοὺ λοιπὸν τὸ τί ζητεῖ, καὶ παρακαλεῖ καὶ ἡμᾶς διὰ νὰ τὸν βοηθήσωμεν εἰς ὅ,τι ἠμποροῦμεν.

— Πολὺ καλά· πλὴν τὰ δυναστικὰ πράγματα τί τέλος ἔχουν ἀπεκρίθησαν τινες, ἐνδοιάζοντες περὶ της εὐτυχοῦς τελεσφορήσεως ἑνὸς τοιούτου καταναγκαστικοῦ σχεδίου.

— Ἔχετε δίκαιον· πλὴν τί ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ἔπειτα ἡ ἀνόητος αὐτὴ νέα, ἀφοῦ τὸ πρωΐ . . . . ; θέλει δὲν θέλει θὰ ἀναγκασθῇ νὰ σιωπήσῃ, καὶ νὰ ἡσυχάσῃ· ἐπρόσθεσεν ὁ κατηχηθεὶς ἐκ τῆς ψευδοῦς ἐξομολογήσεως τοῦ ἀναισχύντου Καλημεροπούλου.

— Ὅταν στοχάζεται ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἠμπορεῖ ἡ ὑπόθεσίς του νὰ διορθωθῇ, καὶ μάλιστα· ἂν ἀγαπᾷ ἂς τὴν φέρῃ καὶ εἰς τὸ σπήτι μου, καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ γαμβρός του ἂς ὁρίσῃ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ· εἶπεν εἷς ἐξ αὐτῶν, μὴ γνωρίζων ὁποίαν ἄλλην βοήθειαν ἠδύνατο νὰ χορηγήσῃ πρὸς τὸν δῆθεν ἀναξιοπαθοῦντα ξενιζόμενόν των.

— Μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν καὶ ἐγὼ τοὺς δέχομαι εἰς τὸ πτωχικόν μου· μήπως καὶ θὲ νὰ φαγωθῇ; ἐπρόσθεσεν ἕτερος τὴν αὐτὴν δεικνύων προθυμίαν.

— Καλὲ τώρα δὲν εἶναι ὁ λόγος διὰ 'σπήτι, μήπως τὸ ἐδικόν μου εἶναι μικρὸν, καὶ δὲν τοὺς χωρεῖ τάχα; εἶπεν ὁ ἔχων τὴν δυστυχῆ Αἰκατερίναν εἰς τὸν οἰκόν του.

— Ἀλλὰ τὶ ἄλλο ζητεῖ; ἐλεύθερα ἂς μᾶς τὸ φανερώσῃ, καὶ εἴμεθα πρόθυμοι· ἐπέφερον ὁμοφώνως ἅπαντες.

— Αὐτὸς δὲν ζητεῖ ἄλλο τίποτε, εἰμὴ μόνον αὐτὸ ὁποῦ σᾶς εἶπα· ἀλλ' ἐγὼ ἄλλα ὑποπτεύομαι.

— Ὡσὰν ποῖα.

— Νὰ σᾶς εἰπῶ· πέτρα ὁποῦ δὲν τὴν πιάνει κἀνενὸς τὸ 'μμάτι, ἠμπορεῖ νὰ σχίσῃ κεφάλια πολλά· πολλάκις αὐτοὺς ὁποῦ βλέπει κἀνένας καὶ δὲν ἔχουν νὰ φορέσουν ῥοῦχο γερὸ ἐπάνω τους, καὶ φαίνονται εἰς τὸν κόσμον πάμπτωχοι καὶ τιποτένιοι, καθὼς εἶναι καὶ τῳόντι, ἔχουν αὐτοὶ μέσα τους ἀνδραγαθήματα πολλὰ, ὁποῦ κάμνουν τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ φρίξῃ τῇ ἀληθείᾳ ὁ νοῦς του· παραδείγματος χάριν, αὐτὸς ὁ πτωχὸς νέος ὁποῦ ἔχει νὰ κάμῃ μὲ τὴν ἀνόητην αὐτὴν, ἂν τυχὸν μυρισθῇ ὅτι ἡ ἐδική του ἦλθεν ἐδῶ εἰς τὸ χωριό μας, καὶ μάθῃ ἔπειτα ὅτι τὴν ἠκολούθησε καὶ ὁ ἄνδρας της κατόπι;

— Ἔ! καὶ τὶ ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ!

— Τί ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ! ἠμπορεῖ νὰ μαζεύσῃ μερικοὺς ὡσὰν καὶ λόγου του ἀχρείους, καὶ νὰ ἔλθουν ὅλοι τους τὴν νύκτα ἐδῶ μὲ σκοπὸν διὰ νὰ τὴν ἁρπάξουν, καὶ νὰ γένῃ ἕνα χωριὸ ἄνω κάτω.

— Καὶ ἡμεῖς ἐδῶ ἀποθαμμένοι θὲ νὰ ἤμεθα; δὲν θὰ νοιώσωμεν; εἶπεν εἷς ἐξ αὐτῶν..

— Δέκα μόνον παληκάρια τοῦ χωριοῦ μας ἀπ' ἐκεῖνα ὁποῦ ξεύρω ἐγὼ, ἠμποροῦν νὰ φᾶν τριάντα ἀπ' ἐκείνους τοὺς βοϊδοπολίτας· ἐπρόσθεσε βρενθυόμενος ὁ νεώτερος τῆς ὁμηγύρεως·

— Ἰδοὺ ὅλος ὁ λόγος μου· πρέπει λοιπὸν ὅλην τὴν νύκτα νὰ ἤμεθα προσεκτικοὶ διὰ νὰ μὴ μᾶς τὴν παίξουν οἱ πολίταις, καὶ τὴν ἁρπαξουν ἔξαφνα ἀπὸ τὰ χέρια μας· ἐπέφερεν ὁ ἄκακος προῦχων τοῦ χωρίου, θέλων νὰ προλάβῃ πᾶν ἐνδεχόμενον, δυνάμε-

νον νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸν φίλον του Καλημερόπουλον νέον αἶσχος.

— Ἔνοιασας! καὶ δὲν θ' ἀξιωθοῦν οὐδὲ τοῦ φακιολιοῦ της τὴν καρφίτζα· ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ στιγμῆς ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ τῶν πατριωτῶν του μεγαλαυχῶν νεανίας.

— Ἀπὸ τώρα μόνον ἂς ἑτοιμασθῶμεν διὰ νὰ πᾶμεν νὰ καθήσωμεν ἔξω εἰς τὸ τρίστρατο, ὥστε ὅποιος καὶ ἂν ἔλθῃ μέσα σ' τὸ χωριὸ νὰ τὸν βλέπωμεν. ἐπρόσθεσεν ἄλλος τις.

— Μάλιστα, μάλιστα.

— Ὀρθὴ ὁμιλία.

— Ἀλλὰ τι εὐχὴ Θεοῦ! ἡμεῖς ἐπέσαμεν μὲ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κὺρ Καλημεροπούλου, καὶ ξεχάσαμεν πῶς ἔχομεν ἐμπρός μας τόσον φαγὶ, καὶ τόσο κρασί· εἶπεν εἷς ἐκ τῶν εὐαρεστουμένων ἵνα καὶ αὖθις μεθέξῃ τροφῆς καὶ οἴνου,

— Ὅσον διὰ φαγὶ, ἐμένα ἔχετέ με παρηγημένον· ἐβαρέθηκα πλέον ἀπὸ τὰ κρέατα· τὸ κρασάκι μας μόνον νὰ πάρωμεν, καὶ ὀλίγα ἀπ' αὐτὰ τὰ ξηρὰ ὀπωρικὰ, καὶ ἂς φεύγωμεν ὅσον εἶναι νωρὶς διὰ τὸ μέρος ὁποῦ εἴπαμεν· ὑπέλαβεν ἕτερος.

— Αὐτὸ δὲ τὸ φαγὶ ὁποῦ περισσεύει τί νὰ τὸ κάμωμεν;

— Νά! δὲν βλέπεις πόσοι πινακογλύφτες εἶναι μαζευμένοι ἐκεῖ κάτω; ἂς γεμίσουν τὴν κοιλιά τους καὶ αὐτοὶ, διὰ νὰ μὴν παραπονιοῦνται ἔπειτα ὅτι μόνον ἡμεῖς τρῶμεν ἀπὸ τὰ χωριανικὰ ἔξοδα.

— Θέλει λοιπὸν κἀνένας ἄλλος ἀπὸ λόγου σας διὰ νὰ φάγῃ;

— Ἐγὼ δὲν θέλω.

— Καὶ ἐγὼ ὁμοίως.

— Δὲν 'πᾶς σ' τὸ καλὸ ἀδελφέ! ἐγὼ ἀπὸ τὸ πολὺ φαγὶ τόσον ἐπρίσθηκα, ὥστε θὲ νὰ φέρω τὸ ζωντόβολό μου διὰ νὰ μὲ κουβαλήσῃ ἕως εἰς τὸ μέρος ὅποῦ θὲ νὰ καθήσωμεν.

— Ἐγὼ πλέον ἂς πάρω ὀλίγον ἀπὸ τὸ ψητὸ αὐτὸ, διὰ νὰ σφίξω ἕνα κρασάκι τώρα εἰς τὰ ὑστερνά· εἶπε τέλος πάντων καὶ ὁ ἔσχατος, καὶ τὰ πλούσια τῶν κλασμάτων περισσεύματα μετέβη-

σαν εἰς τὴν κατοχὴν ἀρκετῶν χωρικῶν, εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν κατοίκων κλάσιν ἀνηκόντων.

Ἂς ἐξακολουθήσωμεν καὶ πάλιν τὴν καλὴν ἡμῶν συνήθειαν τοῦ νὰ μὴ γενικίζωμεν ἀνεξαιρέτως τὰ πράγματα, καὶ ἂς εἴπωμεν ὅτι ἂν οὐχὶ πάντες ἐπίσης τῶν τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας χωρίων οἱ κάτοικοι, τοὐλάχιστον ὅμως οἱ μερικοὶ, ἔχουσι τὸ καλὸν ἢ κακὸν αὐτὸ ἔθιμον, ὥστε ὅταν ξένος τις φθάσῃ ἐξ ἀλλοδαπῆς πρὸς φιλικὴν ἐπίσκεψιν ἑνὸς τῶν προὐχόντων τοῦ τόπου, ὁ ὑποδεχόμενος αὐτὸν δὲν ὑπόκειται εἰς βάρος ἕτερον, εἰμὴ μόνον εἰς ὅσα ἀφορῶντα τὴν εὐπρέπειαν καὶ καθαριότητα τῶν περὶ τὴν κλίνην, διὰ τὴν νυκτερινὴν ἐκείνου ἀνάπαυσιν· ὅσον δὲ περὶ τροφῆς, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἄλλων διὰ δ ἡμέρον ἢ τριήμερον, πολλάκις δὲ καὶ ἑβδομαδιαίαν εὐωχίαν, ἂς ἦναι καλὰ τὸ ἐπιτόπιον γενικὸν βαλάντιον ὅπερ ἀφθόνως ἐξοδεύει ἐπὶ προκειμένων τοιούτων συμπτώσεων, καθότι ὁ ξενιζόμενος ἀείποτε φημίζεται ὡς χρηματίσας ἢ χρηματίσων ἀκάματος ὑπερασπιστὴς τῶν πραγμάτων τοῦ τόπου· τὸ ἔθιμον δὲ τοῦτο ἂν καὶ ὅλως ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα τῶν τῆς μεσαίας τάξεως ἐγχωρίων, καθίσταται πάντῃ ἀδιάφορον ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς προὐχόντας, ἐπειδὴ ἐκτὸς ὅτι εἰς τοιαύτας περιπτώσεις λίαν ἀφειδῶς συνευωχοῦνται καὶ οὗτοι ἐκ τῶν ἰδρώτων τοῦ λαοῦ, ἔχουσιν ἀκόμη καὶ τὸ δικαίωμα ὅταν ἐπισκεφθῇ καὶ αὐτοὺς ἄποικός τις φίλος των, νὰ τιμήσωσιν αὐτὸν ἀναλόγως, χωρὶς ποσῶς νὰ δαπανήσωσιν οὐδὲ καὶ τὸν ὀβολὸν αὐτὸν ἐκ τοῦ ἰδίου βαλαντίου των.

Ἀφοῦ λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα τοσαῦτα ἐξωδεύθησαν πρὸς τιμὴν τοῦ Καλημεροπούλου, τοῦ ἐν καιρῷ ἀνάγκης μεγάλα κατὰ τὴν ἰδέαν των δυναμένου ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ χωρίου των, τί θαυμαστὸν ἐὰν αἰδούμενοι ὅπως μετακομίσωσιν ἕκαστος εἰς τὸν ἴδιόν του οἶκον τὰ περισσεύματα τῆς εὐωχίας, ἐγκατέλιπον αὐτὰ εἰς μέθεξιν τῶν λιμοθνήτων συνεγχωρίων των, δίκην κυνῶν περιμενόντων τὴν διάκρισιν ἐκείνων, καί τοι ἐπίσης καὶ αὐτῶν συμμετεχόντων εἰς τὸ δαπανηθὲν χρηματικόν.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἁρπακτικῶς καὶ πεινα λέως κατεβιβρωσκόντων τῆς εὐωχίας τὰ λείψανα, διεκρίνοντο δύο ἄνθρωποι τὴν χωρικὴν καὶ οὗτοι ἠμφιεσμένοι ἐνδυμασίαν, ὁ μὲν μεσαίας μὲν ἡλικίας, ἀλλὰ κολοσσιαίου ἀναστήματος, ὁ δὲ, ἔφηβος ἄρτι, καὶ ἰδιοσυγκρασίας φιλασθένου, οἵτινες οὐδὲ χεῖρα ἐπὶ τῶν ἐδεσμάτων ἤπλωσαν· καὶ μολονότι ἀμφότεροι πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν διέμενον ἐκεῖσε, ὁ νεανίας ὅμως ὅλως ἠγνόει τὸ τοῦ ἰσχυροῦ συμπράκτορός του φρόνημα, ἐνῷ ὁ κολοσσαῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ καλῶς ἐγνώρισε τὸν πλησίον του ἔφηβον, καὶ ἐμάντευσε τοὺς ἐνδομύχους αὐτοῦ σκοποὺς, πλὴν ποσῶς δὲν παρέστησε πρόσωπον γνωρίμου· ἀμφότεροι δὲ ἄκρως προσεκτικοὶ εἰς τὸν πρὸ μικροῦ διάλογον τῶν συνευωχουμένων, οὐδὲ λέξιν αὐτοῦ διέφυγον, καὶ ἐπὶ τῇ στυγερᾷ τοῦ καταπτύστου Καλημεροπούλου σκευωρίᾳ διάφοροι σκέψεις καὶ διαλογισμοὶ περιεστρέφοντο ἐν τῇ διανοίᾳ των· καὶ ὅμως, οὐδὲ νεῦμα συνεννοήσεως δὲν ἀπηντήθη πρὸς ἀλλήλους, καθότι ὁ μὲν οὕτως ἔκρινεν εὔλογον ὅπως μένῃ ἄγνωστος, ὁ δὲ ποῦ ἤξευρεν ὁποῖος τις ἦτον ὁ πλησίον του καθήμενος ἐκεῖνος γίγας, τὸν ὁποῖον δὲν ἐδίστασε νὰ νομίσῃ ὡς ἕνα τῶν τοῦ χωρίου κατοίκων.

Καὶ μολοντοῦτο, καί τοι μηδόλως συνεννοούμενοι, ὁμογνωμόνως συνεσκέπτοντο ἕκαστος ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ ὁποίαν ὤφειλεν ὁδὸν νὰ βαδίσῃ, ἵνα νουνεχεστέρως καὶ ἐπιτυχῶς προλάβῃ τὸ κακόν· νὰ διαμαρτυρηθῇ ἀναφανδὸν κατὰ τοῦ Καλημεροπούλου ἑκάτερος, νὰ παραστήσῃ τὸ καταφανὲς ἐκείνου ψεῦδος, καὶ παραλαμβάνων τὴν Αἰκατερίναν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν του, τοποθετήσῃ αὐτὴν προσκαίρως εἰς μέρος ἀνύποπτον, ἦτο πρᾶγμα κατὰ πολὺ δυσχερὲς, καθότι πῶς ἠδύναντο οὗτοι ἄνθρωποι ἀγνώριστοι νὰ προτιμηθῶσι τοῦ Καλημεροπούλου κατὰ τὸ ἀξιόπιστον; ὁ γίγας λοιπὸν ἐκεῖνος ἐσκέφθη ὅτι καθίσταται ἐπάναγκες νὰ ἀφήσῃ τὸν νεανίαν διὰ νὰ ἐκλέξῃ τὸ καταλληλότερον μέσον, μακρόθεν δὲ νὰ ἐπισκοπῇ τὰς πράξεις του, καὶ ὅσον δυνατὸν νὰ τὰς διευκο-

λύνῃ· διὰ νὰ δώσῃ δὲ καιρὸν σκέψεως εἰς ἐκεῖνον ἴσως ἐνοχλούμενον ὑπὸ τῆς παρουσίας του, ἐστοχάσθη νὰ ἀπομακρυνθῇ μικρὸν ἐκ τοῦ οὗπερ ἐκάθητο μέρους, ἀλλὰ μὲ ἀδιάσειστον ἀπόφασιν ὅπως μὴ ἀποσπάσῃ ἀπ' ἐκείνου τὸ βλέμμα του οὐδὲ στιγμήν·

Ἡ ἡμέρα ἐν τούτοις ἐπλησίαζε περὶ τὸ τέρμα της, καὶ πάντες οἱ ἐν ἀγνοίᾳ συνεπίκουροι τῆς καταχθονίου σκευωρίας τοῦ Καλημεροπούλου, συμπαραλαβόντες καί τινας τῶν εἰς τὰ τοιοῦτου εἴδους βοηθήματα πανετοίμων συνεγχωρίων των, ἐξῆλθον εἰς τὴν προμνησθεῖσαν τρίοδον, οἱ μὲν ἐπὶ ψιάθων, οἱ δὲ ἐπὶ τῆς ἀρτίου κατακλιθέντες χλόης, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ὁ θεοστυγὴς Καλημερόπουλος, ὅς τις φυσῶν καὶ ῥοφῶν τὸν καπνὸν τοῦ ἀνὰ χεῖρας του χωρικοῦ καπνοσωλῆνος, περιέμενεν ἀνυπομόνως τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ γραμματοκομιστοῦ, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστολῆς του· μόνος ὁ ἔχων τὴν Αἰκατερίναν εἰς τὸν οἰκόν του ἔλειπεν εἰσέτι ἐκ τῆς ὁμηγύρεως ἐκείνης, ὡς ἐνασχολούμενος εἰς τὸ νὰ μεταφέρῃ τὴν οἰκογένειάν του εἰς οἰκίαν ἄλλην, πρῶτον, ἵνα μὴ ἐνοχληθῇ ἡ πάσχουσα σύζυγος αὐτοῦ ἐκ τῆς προσδοκουμένης ἀφεύκτου ἐκρήξεως μεταξὺ τοῦ νέου ἀνδρογύνου, καὶ δεύτερον, ὅπως μὴ μάθωσι τὰ ὁπωσοῦν ἀνήλικα κοράσιά του ὅτι εὑρίσκονται εἰς τὸν κόσμον κόραι μὴ πειθόμεναι εἰς τὰς περὶ συνοικεσίου ἐκλογὰς τῶν συγγενῶν αὐτῶν.

Ἀνησυχῶν δὲ ὁ Μηνᾶς ὅσον διὰ τὴν εἰσέτι μὴ ἐμφάνισιν τοῦ ἀπεσταλμένου, τόσον καὶ διὰ τὴν περὶ αὐτὸν συναθροισιν τοσούτου λαοῦ, οὗ ἡ παρουσία ἀντέκειτο βεβαίως εἰς τὰ πονηρά του σχέδια, ἀνεζήτει διὰ τῶν χαύνων ἐκ τῆς προηγουμένης μέθης ὀφθαλμῶν του τὸν προΰχοντα τοῦ τόπου φίλον του, τὸν ἀπόντα ὡς εἴπομεν, καὶ μὴ ἀπαντῶν αὐτὸν ἐσυκώθη εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἤρχισε μιχανικῶς πως νὰ διαβαδίζῃ.

— Λέτε νὰ ἦναι ἐκεῖνος ὁποῦ 'πῆγε μὲ τὸ γράμμα; ὦ χαρὰ δὰ σ' τὴν γρηγοράδα του! εἶπον τινὲς ἰδόντες μακρὰν ἐπὶ τῆς μόλις διακρινομένης ὁδοῦ κονιορτοῦ νέφος εἰς τὸν αἰθέρα ἀνυψω-

θὲν, ἐκ τῆς βεβιασμένης πορείας ἵππου καλπάζοντος.

— Ἐκεῖνος πρέπει νὰ ἦναι· εἰς μιὰν στιγμὴν τὸν ἔχομεν ἐδῶ· ὑπέλαβον ἄλλοι σκιάσαντες διὰ τῶν χειρῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅπως ἐμποδίσωσι τὴν προσβολὴν τοῦ ἀπέναντι αὐτῶν δύοντος ἑσπερινοῦ ἡλίου, καὶ ἐθεώρουν πρὸς τὸ μέρος ὅπου ὁ κονιορτὸς ἐφαίνετο πλησιάζων βαθμηδόν.

Ὅλος χαίρων ὁ Μηνᾶς ἠτένισεν ἀμέσως τὰ ὄμματα πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ τίποτε, καὶ κατεσπευσμένως εἶπεν.

— Ἐγὼ ἀπὸ μακρὰν δυσκολεύομαι νὰ διακρίνω καλὰ· παρατηρήσατε τοῦ λόγου σας νὰ ζῆτε! ἐὰν εἶναι ἕνας μοναχὸς ἐκεῖνος ὁποῦ ἔρχεται, ἢ δύο μαζῆ.

— Ὄχι· ἕνας μοναχός· ὅλος καὶ ὅλος ἐκεῖνος ὁποῦ πάγει τὸ γράμμα σας.

Καὶ ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ὁ ἀγγελιαφόρος χωρικὸς ἐπέζευσεν ἐκ τοῦ καθύγρου καὶ πνευστιῶντος ἵππου του ἐνώπιον τοῦ ἀνυπομόνου Καλημεροπούλου.

— Δὲν σᾶς ἄφησα νὰ μὲ καρτερέψετε πολὺ, πλὴν καὶ τὸ ἄλογο πάγει κατὰ διαβόλου· ὁρίστε τὴν ἀπόκρισιν· εἶπεν ἀσθμαίνων ὁ πεζεύσας, καὶ ἐνεχείρισε πρὸς τὸν Μηνᾶν ἓν γραμμάτιον.

— Ὁρίστε καὶ τοῦ λόγου σου τὴν ἀντάμοιβήν· τοῦτο εἶναι ἓν δῶρον διὰ τὴν ὀγρηγοράδα σου· καὶ προσέφερε πρὸς αὐτὸν ὁ Καλημερόπουλος χαρτονόμισμα ἓν ἀξίας ἑκατὸν γροσίων, εἰς τὴν θέαν τοῦ ὁποίου πάντες οἱ ὁμοιοβάθμιοι τοῦ κομιστοῦ εἶχον δίκαιον νὰ φθονήσωσι τὴν τύχην του.

Μὲ τρέμουσαν δὲ ἐκ τῆς καρηβαρίας χεῖρα ἀποσφραγίσας ὁ Μηνᾶς τὸ γραμμάτιον, ἀνέγνω μυστικῶς τὰ ἑξῆς.

« Διὰ δύο λόγους δὲν δύναμαι ν' ἀκολουθήσω τὴν στιγμὴν ταύ-
» την τὸν ἀπεσταλμένον σου· πρῶτον, ὅτι ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ
» δὲν θέλω νὰ ἐκθέσω τὴν εἰς τὰ αὐτόθι ἄριξίν μου πρὸς ὅλα
» τοῦ ἐδῶ κόσμου τὰ ὄμματα, καὶ δεύτερον, ὅτι δὲν ἐφάνη ἀ-

» κόμη ὁ Ὀβανὲζ ὁ τοσοῦτον ἀναγκαῖος εἰς τοιαύτας περιστά-
» σεις, καὶ τὸν ὁποῖον περιμένω ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν· ἐλ-
» πίζων δὲ ὅτι μέχρι τοῦ μεσονυκτίου ἠμπορῶ νὰ φθάσω,
» μένω. »

Καραπὲτ Τζανίκ.

Μετὰ μεγίστης προσοχῆς κρύψας ὁ Καλημερόπουλος εἰς τὸν κόλπον του τὸ ἐπιστόλιον, ἐκάθησε μὲν εἰς τὴν θέσιν του ὡς ἄκρως ἀδιαφορῶν, ἐσωτερικῶς ὅμως ἐπικράνθη πολὺ διὰ τὴν ἀργοπορίαν τοῦ περιμενομένου, καθότι ὡς προείπομεν, καί τοι πρὸς τὸ παρὸν ἐξασφαλισμένην ἔχων τὴν τοῦ μυσαροῦ σχεδίου του ἐπιτυχίαν, μεγάλως ὅμως ὑπωπτεύετο ἀπὸ ἐνδεχόμενόν τινα τῆς ἐπιούσης τοκετόν.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ γενόμενα οὐκ ἀπογίνονται, ηὐχαριστήθη νὰ λησμονήσῃ τόγε νῦν τὴν ἀβέβαιον ταύτην ὑποψίαν του, καὶ νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἐνώπιόν του ἀρτίως κομισθείσης τραπέζης, συγκειμένης πάλιν ἀπὸ προδόρπια, καὶ ῥακίον, ἅπερ ὁ προϋχων φίλος του ἐπροθυμήθη νὰ πέμψῃ πρὸς αὐτόν· ἀλλ' ἀφοῦ ἔπιε τὸ πρῶτον ποτήριον, ἐπῆλθεν εὐθὺς εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ λογισμός τις σφόδρα περίφοβος, παραβιάζων αὐτὸν ὅπως λάβῃ πρόνοιαν καὶ ἑτέρας ὑποθέσεως σφόδρα κατεπειγούσης.

Ἡ Αἰκατερίνα, τὴν ὁποίαν δὲν εἶδε πλέον ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐκ νέου ἠπάτησεν αὐτὴν εἰπὼν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος μεταβαλὼν τὰ ἰδιώματα αὐτοῦ ἀπῆλθε πρὸς εὐωχίαν εἰς μεμακρυσμένην τινα τοῦ χωρίου ἐξοχήν, ἠδύνατο νὰ ἀπελπισθῇ διὰ τὴν μέχρι τοῦδε μὴ ἐμφάνισίν του, καὶ νὰ ἐξέλθῃ μόνη εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ, καὶ μάλιστα, ἀφοῦ πολλὰ εὐκόλως ἠδύνατο νὰ πληροφορηθῇ παρὰ τῶν οἰκιακῶν, ὅτι πλησίον ἐκεῖσε οἱ ἐγκριτώτεροι τοῦ χωρίου συνευωχοῦνται μετὰ τοῦ Θείου της· ἐφ' ᾧ καὶ ἐπὶ τῇ αἰφνιδίῳ ταύτῃ ἰδέᾳ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ περιεβράχη ἀπὸ ἱδρῶτα ἄκαιρον, καὶ ἡτοιμάσθη νὰ ὑποχρεώσῃ ἕνα τῶν παρεστηκότων ὅπως μετακαλέσῃ τὸν ἀπόντα φίλον του· ἀλλ' ἰδοὺ ἐκεῖνος ἐφάνη ἐνώπιον αὐτοῦ.

— Ἔ! τί μαντάτα ἀπ᾽ τὸν φίλον· ἀντὶ νὰ ἔλθῃ μοναχός του γραφὴ σᾶς ἔστειλεν; ἠρώτησε μὲ φωνὴν ἀρκετὰ εὐήκοον, μηδόλως παρὰ τῶν παρακαθημένων ὑποστελλόμενος, ὡς γνωστῆς γενομένης τῆς ὑποθέσεως πρὸς πάντας κοινῶς.

— Μάλιστα.... μ᾽ ἔγραψεν· ἀπεκρίθη διακοπτόμενος ὁ Μηνᾶς, μὴ θέλων βεβαίως νὰ ἐξηγηθῇ ἐπὶ παρουσίᾳ τοσούτων ἀνθρώπων· σκεφθεὶς δὲ μικρὸν, ἐπανέλαβεν.

— Ἔχω νὰ σοῦ ᾽πῶ μιὰν μικρὴν ὁμιλίαν μυστικήν· δὲν μοῦ κάμνεις τὴν χάριν διὰ νὰ ᾽πᾶμεν ἕως εἰς ἐκεῖνο το μικρὸ δενδράκι, ὥστε νὰ κάμωμεν κ᾽ ἕνα μικρὸν περίπατον;

Καὶ λαβὼν τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του ἐσυκώθη, καὶ ἀμφότεροι χειροκρατούμενοι ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τοῦ συσσωρευθέντος λαοῦ εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν.

— Μὰ δὲν μοῦ λέγεις ἀδελφέ! τί γυρεύει τόσος κόσμος ὁποῦ ἐσυνάχθηκεν ἐδῶ κοντά μας; ἐξ αἰτίας τοῦ τόσου πλήθους, δὲν ἠμπορεῖ κἀνεὶς νὰ ξύσῃ τὸ ᾽δόντι του· ὑπέλαβεν ὁ Καλημερόπουλος ἐν εἴδει ἐρωτήσεως.

— Ἔννοια σας φίλε μου! καὶ κἀνεὶς ἀπ᾽ αὐτοὺς δὲν εἶναι ἄνθρωπος διὰ νὰ τὸν ὑποπτευθῆται· ὅλοι εἶναι τοῦ χωριοῦ μας παιδιὰ, καὶ καθόλου νὰ μὴ σᾶς μέλλῃ· φᾶτε καὶ πιέτε ἐμπροσθά τους μ᾽ ὅλην τὴν ἐλευθερίαν σας· ἀπεκρίθη τοῦ χωρίου ὁ προῦχων, νομίσας ὅτι δυσκολεύεται ὁ φίλος του νὰ μεταβάλλῃ τὸν τῆς ἀξιοπρεπείας του χαρακτῆρα ἐνώπιον τῶν συνεγχωρίων του.

— Δὲν εἶναι τοῦτο μόνον, ἀλλά... καὶ διακόψας ὁ Μηνᾶς τῆς φράσεώς του τὸ ὑπόλοιπον, ἐκένωσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὸ χοανίδιον τοῦ καπνιστηρίου του, ὅπως ἀναπληρώσῃ αὐτὸ ἐκ νέου.

— Τί ἄλλο λοιπόν; δὲν μ᾽ ὁμιλεῖτε πλέον ἀνοικτά; ἐπανέλαβεν ὁ χωρικὸς μὲ ἐμμέριμνον προθυμίαν, θέλων ὥστε μὴ δυσαρεστήσῃ τὸ παράπαν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ λαλοῦντα.

— Στοχάζομαι ὅτι τὸ πρᾶγμα θέλει καταντήσει εἰς ἄκραν μικροπρέπειαν, ἀφοῦ ἰδῇ τόσον πλῆθος τὸν τοιοῦτον ἐρχομὸν τοῦ

γαμβροῦ μου, καὶ μάθῃ ὕστερον τὰ ὅσα θὲ νὰ ἀκολουθήσουν κατόπι· ἐπέφερεν ὁ Καλημερόπουλος ὑποκρύψας τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς διὰ τὴν συνάθροισιν τοῦ λαοῦ δυσαρεσκείας του, ἥτις ἦν ἡ ἑπομένη.

Ἐφοβεῖτο, καὶ δικαίως, μὴ ἐκ τοῦ τοσούτου πλήθους εὑρεθῇ τις καλῶς γνωρίζων τὸν Ἀρμένιον Καραπὲτ, ἐν ᾧ ὁ περιμενόμενος ὤφειλε νὰ φέρῃ πρόσωπον ὁμοθρήσκου· διὸ καὶ ἐν τῇ ἐνστάσει τῆς δικαίας ὑποψίας του, ἐπανέλαβε.

— Καὶ ἔπειτα, ἕως αὔριον τὸ πρωῒ νὰ προφθάσουν τὰ μαντάτα εἰς τ' αὐτιὰ τῶν πολιτῶν μας, καὶ τότε, ἂν ἠμπορῇ πλέον κἀνεὶς ἂς ἰδῇ ἀνθρώπου πρόσωπον.

— Σ' τὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν μου φίλε μου! σᾶς κάμνω ὅρκον ὅτι ὅσα καὶ ἂν ἀκούσουν καὶ ἰδοῦν αὐτοὶ τοὺς ὁποίους βλέπετε ἐδῶ συναγμένους, τὸν παραμικρότερον λόγον δὲν εἶναι διὰ νὰ εὐγάλουν ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό μας, καὶ μάλιστα ὅταν τοὺς παραγγείλλω καὶ ἐγὼ ἀτός μου· σᾶς λέγω σ' τὴν τιμήν μου ὅτι κἀμμίαν ὑποψίαν νὰ μὴν ἔχετε· ἀπεκρίθη ὁ χωρικὸς βασιζόμενος εἰς τὴν φυσικὴν τῶν συνεγχωρίων του ἐχεμυθίαν, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ προτροπάς, παρ' ἐκείνοις ἐπεχούσας δύναμιν δευτέρας θρησκευτικῆς ἐντολῆς.

Ἀλλ' ὁ Καλημερόπουλος μακρὰν τοῦ νὰ καταπεισθῇ ἐκ τῶν ἀψευδῶν καὶ ἀδόλων διαβεβαιώσεων τοῦ φίλου του, ὡς μόνος γνωρίζων ὑφ' ὁποίων ἄλλων ὑποψιῶν ἐνδομύχως ἀνησύχει καὶ ἐταράττετο, ἐπέφερεν.

— Ἐγὼ νὰ σοῦ εἰπῶ, ὅσον διὰ λόγου μου διόλου δὲν λαμβάνω εὐχαρίστησιν ἀπὸ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ ὅσον ἀνύποπτον καὶ ἂν ἦναι· καὶ τοῦτο, ὄχι διότι συστέλλομαι ἀπὸ τὴν συναναστροφήν του, ἀλλὰ διότι δὲν ἐσυνήθισα νὰ ἔχω σχέσεις μὲ ἀνθρώπους ὁποῦ δὲν περνᾷ τίποτε ἀπὸ τὸ χέρι των· μὲ ἀνθρώπους δηλαδὴ ὁποῦ οὔτε καλὸν ἠμποροῦν νὰ κάμουν, οὔτε κακόν.

Ἀρμοδίαν τότε εὗρε στιγμὴν ὁ μετὰ τοῦ Μηνᾶ συνδιαλεγό-

μενος, ὥστε νὰ παραστήσῃ εἰς ἐκεῖνον ὁπόσην ὠφέλειαν ἠδύνατο νὰ χορηγήσῃ τὸ συναχθὲν ἐκεῖνο πλῆθος, ἐὰν ὁ ἀνάξιος ἐκεῖνος τῆς Ἀνεψιᾶς του ἐραστὴς ἐλάμβανε τὴν τόλμην νὰ προετοιμάσῃ ἐν τῷ κρυπτῷ νυκτερινήν τινα κατὰ τοῦ χωρίου των ἔφοδον· τότε βέβαια οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἴδιος ἤθελε ζητεῖν ἐπιμόνως τὴν ἐκεῖσε τοῦ πλήθους διανυκτέρευσιν· ἀλλὰ στοχασθεὶς ὅτι διὰ μίαν ὑποψίαν ἐνδεχομένην μὲν καὶ πιθανὴν, ἀλλ' εἰσέτι ἀβέβαιον, ὁποῖος λόγος νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος ἐκείνου συγγενοῦς νέους φόβους, ὁποίους ἐκεῖνος ἴσως μὲχρι τοῦδε δὲν προέβλεψεν; ὁποῖος λόγος νὰ ἀναζέσῃ τὴν μεγάλην ἠθικήν του πληγὴν, ἐν ᾧ αὕτη τόγε νῦν ὑποδεικνύει ἐλπίδας ἰασιμότητος; ἀρκεῖ ὅτι μόνος αὐτὸς προϊδὼν ἐν τοιοῦτον ἐνδεχόμενον, ἐπροθυμήθη νὰ λάβῃ τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα· διατὶ λοιπὸν νὰ προσεπιβαρύνῃ τὴν θλῖψιν ἐκείνου ἐπιπλέον; ἐκ τῶν τοιούτων ὅθεν διασκέψεων κρατηθεὶς τοῦ νὰ διαδηλώσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς τοῦ πλήθους ἐκείνου παρουσίας, δὲν ἀπεκρίθη ποσῶς εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ Μηνᾶ πρότασιν, ἀλλὰ μεταβαλὼν τῆς ὁμιλίας τὸ θέμα εἶπεν.

— Ἀληθινά· ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ ἦλθε τί ἀπόκρισιν σᾶς ἔφερεν ἀπὸ τὸν γαμβρόν σας;

— Μὲ γράφει ὅτι ἕως τὰ μεσάνυκτα θὲ νὰ προφθάσῃ χωρὶς ἄλλο· ἀλλὰ δὲν μὲ λέγεις, ἐὰν ἔρχεσαι ἀπὸ τὸ σπήτι τί κάμνει αὐτὴ ἡ ἐδικήμου ἡ ἀχρεία; ἠρώτησεν ὁ Καλημερόπουλος, παρακινηθεὶς τοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ πάλιν τὴν περὶ τῆς ἐκεῖσε συναθροίσεως τῶν χωρικῶν δυσαρέσκειάν του, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι δὲν τὸν ἀπεκρίθη ἐκεῖνος ποσῶς.

— Ποῖα! ἡ Ἀνεψιά σας;

— Ναί!

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν ἔτυχε νὰ τὴν ἰδῶ, πλὴν ἔμαθα ὅτι σήμερον ὅλην τὴν ἡμέραν ἔκλαιε.

— Γιὰ ὄνομα Θεοῦ! νὰ μὴ μάθῃ ὅτι εὑρίσκομαι εἰς αὐτὸ τὸ

μέρος· τῇ ἀληθείᾳ δὲν τὸ ἔχει διὰ τίποτε νὰ συκωθῇ νὰ ἔλθῃ, καὶ νὰ μᾶς κάμῃ ἄνω κάτω.

— Ἔνοια σας, καὶ εἶναι τὸ μόνον ἀδύνατον νὰ ἐβγάλῃ τὸ ποδάρι της ἔξω ἀπὸ τὸ σπήτι οὐδὲ μιὰν πιθαμὴ, ἐπειδὴ ἐγὼ ὡσὰν νὰ ὑποπτεύθηκα ἕνα τοιοῦτον πρᾶγμα, καὶ ἐκλείδωσα τὴν θύρα καθὼς ἔπρεπε· τώρα λοιπὸν ἂν ἀγαπᾶτε ἂς πηγαίνωμεν νὰ πάρωμεν ἀπὸ ἕνα ποτηράκι ἀπ' ἐκεῖνο τὸ θαυμαστὸ ῥακὶ ὁποῦ σᾶς ἔστειλα, καὶ ὅτον δια τὴν ὑπόθεσίν σας πρῶτα ὁ Θεὸς, ἐλπίζω νὰ μὴν ἐντροπιασθῆτε· ναί! αὐτὸ ὁποῦ σᾶς λέγω, καὶ διόλου νὰ μὴν σᾶς μέλλῃ.

Καὶ οὕτως ἀμφότεροι ἐπανῆλθον εἰς τὴν περιμένουσαν αὐτοὺς τράπεζαν.

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Ἡ πρὸς εὕρεσιν ἀσύλου ἀγωνία.

» Μίαν ὥραν μετὰ τὴν τοῦ ἡλίου δύσιν, ἐν ᾧ ὁ Καλημερόπουλος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συνευωχοῦντο εἰς τὸ ὕπαιθρον περιμένοντες τὸν ἐλευσόμενον, οἱ δύο ἐκεῖνοι οἱ χωρικῶς ἐνδεδυμένοι, οὓς προηγουμένως εἴπομεν συγκαθημένους ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ καίτοι περὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος διαλογιζομένους, πλὴν οὐδὲ τὴν ἐλαχιστοτέραν προφορικὴν συνεννόησιν πρὸς ἀλλήλους διαπραγματευθέντας, ὁ κολοσσιαῖος δηλονότι ἐκεῖνος γίγας, καὶ ὁ ἄλλος ὁ εἰσέτι νεανικὴν ἄγων ἡλικίαν, περιφέροντο ἀμφότεροι εἰς τοῦ χωρίου τὸ ἐνδότερον. ὁ μὲν μακρόθεν τὸν νεανίαν ἀκολουθῶν, ὁ δὲ μετ' ἄκρας βίας διευθυνόμενος πρὸς τὸ μέρος πενιχρᾶς τινος καλύβης περὶ τὴν ἐσχατιὰν τοῦ χωρίου κειμένης, χωρὶς ποσῶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι τὰ βήματά του κεῖνται ὑπὸ τὴν ὀξυδερκῆ παρατήρησιν βλεμμάτων ἄλλου τινος· ὡς δ' εἰσῆλθεν ἔνδον αὐτῆς κλείσας ἐμπροστέκτως τὴν θύραν, ὁ ἀκολουθῶν αὐτὸν πελώριος ἀνὴρ ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ εὑρεθεὶς ἀμέσως εἰς τῆς καλύβης τὰ ὀπίσθια, ἄνευ ἀναβολῆς προσήρμοσε τὸ ὠτίον αὐτοῦ εἰς μίαν ἀρκετὰ εὐρύχωρον ῥωγμὴν αὐτῆς, ἐκ τῆς ὁποίας λίαν καταληπτῶς ἐπρόφθασε ν' ἀκούσῃ τὰ ἑξῆς.

— Καλὲ μὲ τὰ σωστά σου λὲς κυρὰ Μαρία μου! πῶς δὲν μ' ἐγνώρισες; ἠρώτα ὁ ἀρτίως εἰς τὴν καλύβην εἰσελθών.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν σ' ἐγνώρισα, ἔτζι νὰ 'χω καλὴ ψυχή! ἀπεκρίθη φωνή τις γυναικὸς προβεβηκυίας.

— Τί γίνεται· ποῦ εἶναι ὁ ἀγαπημένος μου ὁ γυιός σου ὁ Νικόλας; ἔχει πάλιν 'σὰν καὶ πρῶτα τὸ φυσικὸ νὰ τραγουδῇ ἐκεῖνα τὰ ὄμορφα τὰ τραγουδάκια, καὶ νὰ χορεύῃ 'σὰν τὸν Ἄγγελο;

Γέλως ὑπόκωφος γυναικὸς νεαρᾶς ἀντήχησεν εἰς τὸ προσεκτικὸν οὖς τοῦ ἐκ τῆς ῥωγμῆς ἀεροωμένου, ἀνενδοιάστως εὐθὺς συμπεράνεντος, ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἢ περιπαθῶς ἠγάπα τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος υἱὸν τῆς πρεσβύτιδος, ἢ ἦτον ἀρτία συμβία του βρενθυσθεῖσα ἤδη εἰς τὰ προτερήματα τοῦ ἀγαπητοῦ της.

— Τί. γιὰ τὸ χρυσό μου τὸ παιδὶ τὸν Νικόλα μου μ' ἐρωτᾶς; τώρα πιὰ ἐκεῖνος ἐγνώστευσε· δὲν εἶναι ὁ πρῶτος· τότε τὰ ἔκαμνε διὰ νὰ τὸν ἀρέσουν τὰ κορίτζια· τώρα ὅμως 'ποῦ τὸν 'πάνδρευσα, πρέπει νὰ δουλεύῃ νύκτα καὶ 'μέρα διὰ νὰ κυτάζῃ τὸ σπήτι του· δὲν εἶναι ἔτζι νύφη μου; εἶπεν ἡ γραία, θελήσασα νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν γνώμην τῆς νέας γυναικὸς, ἣν νύμφην ἀπεκάλεσε.

— Καὶ τί· τόσον μικρὸν μικρὸν τὸν 'πάνδρευσες τὸν φίλον μου;

— Ἀμὴ τί νὰ κάμω παιδάκι μου! 'ξέρω μαθὲς πῶς θὲ νὰ ζήσω κι' ὡς τὸν ἄλλο χρόνο; 'θέλησα δὰ ὅσω εἶναι τὰ 'μμάτια μου ἀνοικτὰ νὰ τὸν νοικοκερεύσω· μὰ δὲν μοῦ λὲς νὰ ζῇς! ποιὸς εἶσαι τοῦ λόγου σου ὁποῦ γνωρίζεις κ' ἐμένα καὶ τὸν Νικόλα μου; ἀπὸ τὰ λόγια σου φαίνεσαι ὅτι δὲν εἶσαι ἀπὸ μὲσ' ἀπ' τὸ χωριό μας.

— Ὄχι· δὲν εἶμαι ἀπ' ἐδῶ· εἶμαι ἀπὸ τὴν πόλιν.

— Ἀπὸ τὴν πόλι! ἐπρόσθεσε μετ' ἐνδοιασμοῦ ἡ γηραιὰ γυνὴ, βλέπουσα τὸν ἱματισμὸν τοῦ νεανίου πάντῃ ἀνάρμοστον καὶ ἀσυνήθη ὡς πρὸς ἕνα κάτοικον τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

— Τί· τὰ ῥοῦχά μου παρατηρεῖς; ἐπανέλαβεν ὁ νέος ἐννοήσας τὴν ἀπορίαν τῆς πρεσβύτιδος, καὶ ἐπέφερε.

— Τὰ ῥοῦχα αὐτὰ δὲν εἶναι τὰ παντοτινά μου· σήμερον μόνον τὰ 'φόρεσα ὁποῦ ἔχω νὰ κάμω μιὰν δουλιὰ ἐδῶ μέσα σ' τὸ χωριό σας.

Ἐκ μιᾶς τοιαύτης ἐνδεχομένης αἰτίας καταπεισθεῖσα ἡ γραία, δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν πρὸ μικροῦ περιέργειάν της ἐπανερωτήσασα.

— Λοιπὸν γυιόκα μου! ποιανῆς παιδὶ νὰ ἦσαι ἀπὸ τὴν πόλι, ὁποῦ ὕστερα ἀπὸ τόσον καιρὸν ἀκόμη δὲν μὲ λησμόνησες; ἐγὼ ἔχω σωστὰ ἕνδεκα χρόνια ὁποῦ δὲν ἠμπόρεσα ἡ κακόμοιρη νὰ ἔλθω· καὶ τότε ὁποῦ ἔρχουμουν κάθε χρόνο γιὰ τὸ Μπαλουκλὶ μεγάλ' ἡ χάρι του, μόνε σ' τὸ Πρεσὶκ τασὶ ἤξευρα ἕνα σπητικό, καὶ πάντοτε σ' ἐκεῖνο ἐκόνευα ὅσαις μέραις ἤθελα νὰ καθήσω· Ἑλένη τὴν ἔλεγαν τὴν νοικοκερά· μιὰ χριστιανὴ τοῦ Θεοῦ· ὁ Θεὸς συγχωρήσοι την ἂν ἀπέθανεν.

— Αὐτὴ λοιπὸν ἡ Ἑλένη ὁποῦ λὲς δὲν εἶχε καὶ κἀνένα παιδί;

— Ναί· εἶχε ἕνα ἀγοράκι συνομίληκο μὲ τὸν Νικόλα μου· νὰ ἰδῇς καὶ πῶς τὸ λέγανε... μέσα σ' τὸ νοῦ μου γυρίζει τ' ὄνομά του.

— Μήπως καὶ τὸ ἔλεγαν Παρασκευᾶ;

— Παρασκευᾶ!... ναὶ ναὶ ναὶ παιδάκι μου, Παρασκευᾶ τὸ ἔλεγαν· ἕνα μαλαματένιο παιδί.

— Σὲ λέγω λοιπὸν μητέρα μου! ὅτι καὶ ἐμένα Παρασκευᾶ μὲ λέγουν, καὶ ὅτι εἶμαι ἐκείνης ὁποῦ λὲς τῆς φιλενάδας σου τῆς Ἑλένης ὁ γυιός.

— Καλὲ μὴ μὲ τὸ λὲς! μήπως καὶ μὲ περιπαίζῃς;

— Δὲν τὸ καταδέχομαι· καὶ διὰ νὰ μὲ πιστεύσῃς, νὰ σὲ φέρω εἰς τὸν νοῦν σου ἐκεῖνο ὁποῦ ἔπαθεν ὁ φίλος μου ὁ Νικόλας εἰς τὴν πόλιν ὅταν ἦτον μικρόν παιδί· ἐνθυμῆσαι ὁποῦ πῆγε μιὰ βραδιὰ σ' τὸν γειτονικόν μας τὸν κῆπο καὶ θέλωντας νὰ κολυμβήσῃ μέσα στὸ πολὺ νερὸ ὁποῦ ποτίζουν τὰ λαχανικά, ὁποῦ ὀλίγον ἔλειψε νὰ... καὶ τὸν ἔφεραν μέσα σ' τὸ σπήτι μας μισοπεθαμμένον;

— Τὸ θυμήθηκα, τὸ θυμήθηκα· λοιπὸν δὲν μὲ γελᾶς! εἶσαι

ὁ ἴδιος ἐκεῖνος τῆς καλῆς φιληνάδας μου ὁ γυιός· ἀλλὰ τί γίνεται ἡ μητέρα σου; ζῆ; ἀπέθανε;

— Εἶναι κἄμποσος καιρὸς ὁποῦ σᾶς ἄφησε ζωὴν καὶ χρόνια.

— Ὁ Θεὸς συχωρέσοι την· ὁ Θεὸς συχωρέσοι την. ἐπρόσθεσεν ἐκ καρδίας ἡ πρεσβύτις λυπηρὸν ἐκβαλοῦσα στεναγμόν.

Παρατηρήσασα δὲ τὸν υἱὸν τῆς ἀπαθανούσης φίλης της ἐπὶ ποδῶν ἱστάμενον, ἐπέφερε.

— Πᾶ! καὶ δὲν κοπιάζεις παιδάκι μου νά καθήσῃς σ' τὸ μιντέρι; εἶδες ἐκεῖ τόσην ὥραν νὰ μὴν τὸ στοχασθῶ!

— Εἶμαι ἀκόμη νέος, καὶ δὲν πειράζει· μὰ ἀκόμη δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ ἰδῶ τὸν Κὺρ Νικόλα; πῶς σ' τὴν τύχην μου ἀπόψε ἔτυχε τόσον ν' ἀργήσῃ.

Ἡ γραία δὲν ἀπεκρίθη εὐθὺς, καθότι στρέψασα πρὸς τὸν νεανίαν τὰ νῶτα συνωμίλει μετὰ τῆς νύμφης της, ἀμφοτέρων ἀπορουσῶν περὶ τοῦ τί νὰ παραθέσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ ξένου των ἐν τῇ νυκτερινῇ ἐκείνῃ ὥρᾳ· ἐννοήσας ὅθεν ὁ νέος τὴν μυστικήν των μέριμναν, ἐπέφερεν.

— Ἄκουσαι μητέρα μου! νὰ μὴν τύχῃ καὶ λάβετε τὴν παραμικρὴν ἀνησυχία διὰ λόγου μου· ἐγὼ οὔτε φαγὶ θέλω οὔτε πιοτὸ· ἐγώ...

— Πήγαινε σὺ κόρη μου! κάμε καθὼς σὲ εἶπα, καὶ μὴν ἀκοῦς ἐκεῖνα ὁποῦ λέγει τοῦ λόγου του· βλέπεις ἐκεῖ τὸ τέκνο! ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια νὰ καταδεχθῇ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ φτωχικό μου, καὶ νὰ ζητᾷ διὰ νὰ τ' ἀφήσωμεν νηστικό· ἀμὴ θὰ 'πῆς τί ἔχω διὰ νὰ τὸ φιλέψω· λίγο, πολύ· τέτοιαν ὥρα τέτοια λόγια· κἄμποσα αὐγουλάκια φρέσκα, φρέσκα, τηγανιστὰ μὲ τὸ μοσχομυροδάτο βούτυρο τῆς ἀγελάδας μας, 'λίγο τυράκι, καὶ ἕνα καλὸ καλὸ πιλάφι, 'πάγει λέγωντας. μιὰ βραδιὰ εἶν' αὐτὴ, ὅπως καὶ ἂν ἦναι θὰ περάσῃ· αὔριο 'σὰν ἔλθῃ ὁ Νικόλας μου, τότε κάμνομεν ἐκεῖνο ὁποῦ πρέπει.

— Καὶ πῶς! ὁ Κὺρ Νικόλας δὲν εἶναι ἐδῶ; δὲν θὰ ἔλθῃ ἀπόψε;

— Ὄχι γυιόκα μου! σήμερα ἀπὸ τὴν αὐγὴ ἐκίνησε διὰ τὴ πόλι, καὶ μᾶς εἶπε γιὰ αὔριον νὰ τὸν φυλάγουμε.

Θανατηφόρου πληγῆς πόνους ἠσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ του ὁ μετὰ τῆς γραίας συνδιαλεγόμενος νεανίας, ἀκούσας τὴν ἀπουσίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, παρ' οὗ καὶ μόνου οὐ μικρὰν ἤλπιζεν ἐπικουρίαν εἰς τὸν ὅνπερ συνέλαβεν ἐν τῇ διανοίᾳ του γενναῖον λογισμόν· ὁμολογητέον ἐν τούτοις ὅτι καὶ ὁ ἔξωθεν ἐκ τῆς ῥωγμῆς τῆς καλύβης ἀκροώμενος γιγαντιαῖος ἀνὴρ ἐξίσου ἠθύμησεν ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ ἡμιμαντεύσας τοῦ νεανίου τὰ σχέδια, καὶ ὅμως ἐβυθίσθη ἐκ νέου εἰς τὴν προσοχήν του· ἀλλὰ διά τινας στιγμὰς δὲν ἤκουσε τὸν παραμικρότερον προφορικὸν λόγον ἀπὸ μέρους τῶν πρὸ μικροῦ συνδιαλεγομένων, εἰμὴ μόνον ὑπόκωφον κρότον χαλκίνων σκευῶν πρὸς ἄλληλα συγκρουομένων, καὶ ἐλαφρόν τινα μορμορυγμὸν γυναικείου μόλις ἐπαισθητοῦ ὑποτονθορισμοῦ, συμπερασματικῶς ὑποδηλούντων τὴν τῶν οἰκοδεσποινῶν ἐμμέριμνον ἐνεργητικότητα, πρὸς ἑτοιμασίαν ἑστιάσεως διὰ τὸν ξένον των· δὲν ἤκουσε, καθότι ἡ μὲν γραῖα πραγματικῶς ἐνησχολεῖτο ὁδηγοῦσα τὴν νυμφην αὐτῆς εἰς ὅσα πρὸ ὀλίγου διέταξεν, ὁ δὲ νεανίας κλίνας λυπηρῶς τὴν κεφαλὴν ἐσκέπτετο, ἂν ἐν τῇ ἀπροσδοκήτῳ ταύτῃ ἀπουσίᾳ τοῦ ὁμηλίκου φίλου του, ἦτον εὔλογον νὰ ἐκθέσῃ ἓν τοσούτῳ σπουδαῖον μυστικὸν εἰς ἐχεμυθίαν γυναικείαν.

Τὸ θέμα δὲν ἦτον ἁπλοῦν· ἦτο μάλιστα λίαν ἀκροσφαλές. ἀλλὰ κατὰ τί ὠφελεῖτο ἐὰν ὑποπτευόμενος τὴν γυναικείαν πίστιν, ἐφύλαττεν αὐτὸ κεκρυμμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ; εἰς ὑπόθεσιν μὴ ἐπιδεχομένην τὴν ἐλαχιστοτέραν ἀναβολήν, δύναταί τις πλέον νὰ ἐνδιατρίβῃ εἰς ἀκριβολόγους συλλογισμοὺς οὐδένα ἄλλον καρπὸν φέροντας, εἰμὴ μίαν ἐπιζήμιον ἀπώλειαν πολυτίμων στιγμῶν; ἐφ' ᾧ καὶ πλησιάσας ἀμέσως τὴν φίλην τῆς μητρός του γραῖαν ἔλαβεν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ μικρὸν ἀπομακρυνθεὶς ἐκ τῆς νεαρᾶς συζύγου τοῦ ἀποδημοῦντος φίλου του, εἶπεν.

— Ἐγὼ ἀγαθὴ μητέρα μου! δὲν ἦλθα ἐδῶ εἰς τὸ χωριό σα

διὰ νὰ φάγω καὶ νὰ πιῶ· τώρα ἀφοῦ τελειώσω τὴν ὁμιλίαν μου, σᾶς ἀφήνω τὴν ὑγείαν· ἐὰν θέλετε ὅμως νὰ μὴ φύγω παραπονεμένος, μὴ μὲ ἀρνηθῆτε μίαν χάριν ὁποῦ ἔχω νὰ σᾶς παρακαλέσω· ἂν ἦτον ἐδῶ ὁ Κ: Νικόλας ὁ παραδελφός μου, χωρὶς ἄλλο σ᾽ τὴν στιγμὴν ἡ δουλειά μου ἐτελείωνεν· ἀλλὰ ποῦ σ᾽ τὴν τύχην μου τὴν μαύρην ἤπῆγε νὰ λείπῃ.

Τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ἡ πρὸς ἑτοιμασίαν φροντὶς ἔπαυσεν ἐν τῷ ἅμα, ἀκουσάσης τοῦ συζύγου της τὸ ὄνομα διὰ κατεπείγουσαν τοῦ ξένου ἀνάγκην προφερόμενον.

— Ναί! νὰ σοῦ κάμω ὅ,τι μπορέσω, δηλαδὴ ὅ,τι περνᾷ ἀπὸ τὸ χέρι μου, μάλιστα· ἀλλὰ νὰ σ᾽ ἀφήσω νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸ φτωχικό μου νηστικὸς, αὐτὸ μόνον δὲν γίνεται· τί θέλεις λοιπὸν; εἰς τί ἠμπορῶ νὰ σὲ δουλέψω; ἠρώτησεν ἡ πρεσβύτις ὁλοπρόθυμος, νομίζουσα ὅτι ἡ παράκλησις τοῦ νεανίου εἶχε σχέσιν τινα μὲ τὸ ὅπερ εἰς τὸ χωρίον ἐπηγγέλλετο ἔργον της.

Αὕτη εἰς τοὺς νεανικούς της χρόνους ἀρίστη οὖσα ὑφαντουργὸς, κατήντησεν ἤδη μεσίτρια τῶν τοιούτου εἴδους ὑφασμάτων, λαμβάνουσα ταῦτα παρὰ τῶν διαδεξαμένων αὐτὴν μαθητριῶν της· μακρὰν δὲ τοῦ περιορισθῇ εἰς μόνην τὴν μεσιτείαν τοῦ εἴδους τούτου, ἐξέτεινε τὰς ἐπιχειρήσεις της καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας συναλλαγμάτων ὕλην ἐχούσας ὑποθέσεις, προχωροῦσα μέχρι καὶ τῆς εὑρέσεως γαμβρῶν καὶ νυμφῶν, καὶ διαπραγματευομένη γάμους καὶ συνοικέσια· τὶ θαυμαστὸν λοιπὸν, ὡς πρὸς τὴν ἰδέαν της, ἂν καὶ ὁ μετημφιεσμένος οὗτος Κωνσταντινουπολίτης ἐρασθεὶς χωρικῆς τινος νεάνιδος, προσῆλθεν ἤδη πρὸς αὐτὴν μελετῶν νὰ ζητήσῃ τὴν φιλικήν της σύμπραξιν;

Ὁ νέος δὲ καταβιβάσας τῆς φωνῆς του τὸν τόνον, τῇ εἶπεν.

— Ἔχω φίλον τινα πολλὰ ἀγαπητὸν, τοῦ ὁποίου τὴν ἀρραβωνιαστικὴν μερικοὶ κακοὶ ἄνθρωποι ἀπάτησαν σήμερον, καὶ τὴν ἔφεραν ἐδῶ εἰς τὸ χωριό σας διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσουν... ἤκουσες μητέρα μου; νὰ τὴν ἀτιμάσουν, καὶ νὰ τὴν ἀφήσουν ἔπειτα εἰς τοὺς

πέντε δρόμους· ἐπρόσθεσεν ἐντονώτερον ὁ νεανίας, κατακυριευθεὶς ἀπὸ ἀκράτητον ἐκδικήσεως ἐπιθυμίαν.

Ἡ γραία ἀντὶ ἀποκρίσεως ἐκίνησεν ἐπανειλημμένως τὴν κεφαλὴν σαρδόνειον ὑπομειδιάσασα· μετὰ μικρὰν δὲ σκέψιν εἶπεν.

— Ἰδοὺ σὲ τί κακὴ κατάστασι κατήντησαν ἡ τωρηναὶς ἡ νέαις τῆς πόλις σας· δὲν φταίγουν ὅμως αὐταὶς, ἀλλὰ ὅλο τὸ σφάλμα εἶναι ἐδικό σας, ὁποῦ χωρὶς διόλου νὰ ξετάξετε, χωρὶς νὰ βάλλετε ἀνάμεσα κἀνέναν ἄνθρωπο ὁποῦ νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ τέτοιαις δουλειαῖς, νὰ ἠξεύρῃ τῆς κάθε μιᾶς τὴ ῥίζα καὶ τὴ φύτρα, σᾶς τυφλώνουν μόνον ἡ γλυκαίς τους ματιαὶς καὶ τὰ πονηρά τους γέλοια, καὶ πηγαίνετε ἀμέσως μονάχοι σας, καὶ κάμνετε πράγματα τοῦ κεφαλιοῦ σας· τραβᾶτε τα λοιπὸν τώρα. καλὰ νὰ πάθετε! ἤθελα ὅμως νὰ 'ξεύρω τί καταλαβαίνετε ἀπ' αὐτὰ τὰ τρελλοκόριτζα τῆς πόλις. ὁποῦ ὅσα δὲν ἔτυχε νὰ ἦναι ξετζιπωμένα κι' ἀδιάντροπα, ὅλα εἶναι χτικιάρικα καὶ παθιασμένα, καὶ οἱ λολοκέφαλοι ἐκεῖνοι ὁποῦ τὰ παίρνουν, ἢ πρέπει νὰ 'χουν κἀνένα στομάχι πολὺ καλοχώνευτο γιὰ νὰ ὑποφέρουν τὰ καμώματά των χωρὶς καθόλου νὰ βγάζουν μιλιὰ, ἢ νὰ δίνουν κάθε 'μέρα σ' τοὺς γιατροὺς τὸ ἔχει τους· ὡσὰν νὰ χάθηκαν ἡ νέαις ἔξω εἰς τὰ χωριὰ, καὶ μάλιστα ἐδῶ μέσα σ' τὸ χωριό μας! καὶ τί νέαις! νέαις ὁποῦ ἡ κάθε μιὰ καλήτερα τὸ ἔχει νὰ χάσῃ τὴν ζωήν της, παρὰ ν' ἀκουσθῇ τ' ὄνομά της σὲ ἄτιμα καμώματα· ἂν εἰπῇς καὶ γιὰ ὁμορφιὰ; ὅλαις, ὅλαις ὡσὰν τὰ ἐφτὰ μαλάματα· 'σὰν τὸ κρύο τὸ νερό· καὶ πάλαι, ὅτα παληκάρια θέλουν γιὰ νὰ 'παντρευτοῦν, δὲν πηγαίνουν μοναχά τους νὰ κάμουν τοῦ κεφαλιοῦ τους, ἀλλὰ βάζουν ἢ κἀνέναν ἄνδρα ἢ κἀμμιὰν γυναῖκα ὁποῦ νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ τέτοιαις ὑπόθεσαις, γιὰ νὰ 'ξέρῃ τὸ καθ' ἕνα ἀπὸ τί μαλλὶ βαστᾷ ἡ σκούφια τοῦ κοριτσιοῦ ὁποῦ θὲ νὰ πάρῃ, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ ὕστερα βαρειὰ καρδιὰ, καὶ παράπονα ἀπὸ ταῖς γνώμαις του· ὄχι πῶς θὰ τὸ καυχησθῶ, ἀλλὰ ἂν ἀγαπᾷς ῥώτα καὶ 'ξέταξε μέσα σ' τὸ χωριό μας, ἂν ἀπὸ τόσα παληκάρια ὁποῦ 'μπῆκα ἀνάμεσα καὶ

τὰ 'πάντρεψα, εὑρεθῇ ἕνα μοναχὸ ὁποῦ νὰ παραπονιέται ἀπ' τὴ γνώμη τῆς γυναῖκάς του.

Καὶ μετὰ τοὺς ἐν ἀθωότητι χαιρεκάκους αὐτῆς λόγους, καὶ τὰς περὶ τὴν ἱκανότητα τῶν γαμικῶν ἐπιχειρήσεων ἐγκαυχήσεις της, ἐκβαλοῦσα τὴν προαιώνιον αὐτῆς ταμβακοθήκην, ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς δὶς καὶ τρὶς, καὶ κατεκόρεσεν ἐν ἀφθονίᾳ τὴν ὄρεξιν τῆς ῥινός της τῆς ἐπιγρόπου.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς περιαυτολόγου ἐκφράσεως τῆς γραίας ταύτης γυναικὸς, ἀρκετὴν ἀγωνίαν ὑπέφερεν ὁ νέος πρὸς ὃν ἐκείνη ἀπετείνετο· καὶ μολονοτοῦτο ἠναγκάζετο νὰ ἀκούῃ σιωπῶν, ὑποπτευόμενος μήπως διακόπτων αὐτὴν ἐφελκύσῃ τὴν δυσαρέσκειάν της· ἁρμοδίαν ὅθεν ἤδη εὐκαιρίαν εὑρὼν καθ' ἣν στιγμὴν ἐθελουσίως ἐκείνη διεκόπη ὅπως ἐπασχολῆθῇ εἰς τὴν πρὸς τὸ ταμβακίζεσθαι συνήθειάν της, ὑπέλαβεν.

— Ἡ νέα ὁποῦ σοῦ λέγω μητέρα μου! δὲν εἶναι ψυχῆς ἀχρείας καὶ διεφθαρμένης· ἐκείνη...

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὴν φράσιν του ὁ θελήσας νὰ δμιλήσῃ ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς ὑπερασπιζομένης του ἀγαθὸς νεανίας, καὶ ἡ γραῖα προέλαβεν αὐτὸν, μορφασμὸν γελοιώδη εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐπιδείξασα.

— Καλὲ δὲν κάμνεις τὴ δουλειά σου! θαῤῥεῖς πῶς εἶμαι μωρὸ παιδὶ καὶ δὲν γνωρίζω ἀπ' τὸν κόσμο; δόξα σοι ὁ Θεὸς, μέσα σὲ τέτοιαις ὑπόθεσαις τώρα τόσα χρόνια ἀσπρίσαν τὰ μαλλιά μου· ἀκοῦς ἐκεῖ! ὕστερα ἀπὸ ἕνα τέτοιο παιχνίδι ὁποῦ σᾶς ἔπαιξε, νὰ θέλῃς ἀκόμη νὰ παίρνῃς καὶ τὰ δίκια της! ἕνα κορίτσι ὁποῦ ἀφήνει τὸν ἑαυτό του καὶ τ' ἁρπάζει ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος, εἶναι πιὰ γιὰ νὰ τὸ 'παινέσῃ κἀνείς; μήπως καὶ ἤτανε κἀνένα ζῶο τετράποδο, καὶ τ' ἄρπαξαν χωρὶς νὰ ἔχῃ στόμα νὰ λαλήσῃ; αὐτὰ εἶναι πιὰ κοροφέξαλα!

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἂν ὁ νεανίας ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ἀλλαχόθεν τὴν ἐλαχιστοτέραν βοήθειαν, ἔστω καὶ διὰ θυσίας μεγίστης,

ἔστρεφεν ἀφεύκτως τὰ νῶτα πρὸς τὴν ἐπίμονον γραίαν, τὴν ἀκρίτως κατηγοροῦσαν τὴν ἐνάρετον φίλην τοῦ εἰλικρινεστέρου φίλου του· ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν ἅπασαι αἱ ἐλπίδες του ἐκρέμαντο ἀπὸ τὴν διάθεσιν αὐτῆς μόνης, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ὑποφέρῃ τῆς βασάνου τὴν συνέχειαν ὑπολαβὼν περιλύπως.

— Ἂν ἀγαπᾷς τὴν ζωὴν τοῦ μοναχοῦ σου τέκνου! χωρὶς νὰ ἠξεύρῃς τὰς αἰτίας μὴν κατηγορῇς μίαν νέαν, ἡ ὁποία διόλου μὴ γνωρίζουσα τί πρᾶγμα εἶναι ἡ κακία, ἐπιάσθηκεν ἡ δυστυχησμένη εἰς τὴν παγίδα τῶν κακῶν αὐτῶν ἀνθρώπων· λυπήσου τὴν μητέρα μου! καὶ ἂς μὴν τὴν γνωρίζῃς· λυπήσου ἀκόμη καὶ ἐκεῖνον τὸν ταλαίπωρον τὸν φίλον μου, ὁ ὁποῖος ἂν πάθῃ αὐτὴ τίποτε, ἠμπορεῖ καὶ νὰ θανατωθῇ ἀπ' τὴν λύπην του· ἂν εἰς τὴν νεότη σου ἔτυχε νὰ ἐρωτευθῇς ποτέ σου, γνωρίζεις βέβαια τί θὰ εἰπῇ ἕνας τίμιος ἔρωτας· ἀλλὰ τοῦ λόγου σου ποῦ νὰ ἐνθυμηθῇς τέτοια πράγματα ὕστερον ἀπὸ τόσα χρόνια· ὁ υἱός σου ὅμως ἐὰν ἦτον τώρα ἐδῶ, ἐκεῖνος ὁ καλός μου φίλος ἐὰν ἤκουε τώρα τὰ παράπονά μου, ὡσὰν πόσα δὲν ἤθελε νὰ κάμῃ διὰ νὰ μὲ παρηγορήσῃ· μάλιστα· ἐκεῖνος καὶ ὄχι ἄλλος· ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐκτὸς τῆς ἀγαθῆς του καρδιᾶς, ἴσως ἔφθασε καὶ νὰ γνωρίσῃ πόσον δύσκολον πρᾶγμα εἶναι τὸ νὰ χωρίζουν ἕνα ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον ὁποῦ ἀγαπᾷ, ἀπὸ μίαν νέαν ὁποῦ ὡσὰν δεύτερον Θεόν του λατρεύει· μίαν νέαν, ὁποῦ ἐὰν δὲν εὑρεθῇ ἀπόψε κἀνένας ἄνθρωπος ὁποῦ νὰ ἔχῃ τοῦ φίλου μου τοῦ Κὺρ Νικόλα τὴν καλὴ ψυχὴ διὰ νὰ τὴν βοηθήσῃ, χάνεται χωρὶς ἄλλο ἡ δυστυχησμένη ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Κρότος δεύτερος, ἀλλ' ἐπαισθητότερος τοῦ πρώτου μετὰ βίας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ῥιφθέντων χαλκίνων σκευῶν ἠκούσθη ἐν ἀκαρεῖ, καὶ ἡ νεαρὰ σύζυγος τοῦ ἀπόντος χωρικοῦ εὑρέθη δι' ἑνὸς ἅλματος πλησίον τοῦ ξένου καὶ τῆς πενθερᾶς της, διὰ σεμνοπρεποῦς μὲν, ἀλλὰ γενναίου καὶ ἀῤῥενωποῦ ὕφους ὑπολαβοῦσα.

— Κάθε φορὰ ὁποῦ ὁ καλός μου λείπει, ἔχει τὴν καλὴν συνή-

θειαν ν' ἀφήνῃ εἰς ἐμένα τὴν ψυχὴ τὴν ἐδική του, καὶ εἰς τὸν τόπο της νὰ παίρνῃ μαζὴ τὴν ἐδική μου· ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἔτυχε νὰ κρατῶ ἐγὼ τώρα τὴν ψυχὴ τοῦ Νικόλα μου, εἰπές μου ὡσὰν τὶ βοήθεια ζητεῖς καὶ θέλεις, καὶ εἶμαι ἕτοιμη εἰς ὅ,τι μοῦ εἰπεῖς· ἀφοῦ καθὼς λέγεις ὅτι ἡ δυστυχησμένη νέα ἂν μένῃ ἀπόψε ἀβοήθητη χωρὶς ἄλλο εἶναι γιὰ νὰ χαθῇ, λὲγε τὸ ὀγρηγωρώτερο πῶς ἠμποροῦμε νὰ τὴν βοηθήσουμε μιὰν ὥρα ἐμπροσθήτερα.

Ὁ νέος, εὐγνῶμον ἠτένισε βλέμμα πρὸς τὴν γενναίαν τοῦ φίλου του σύζυγον, καὶ ὑπέλαβεν.

— Ἐγὼ δὲν ζητῶ νὰ σᾶς ὑποχρεώσω εἰς κόπους πολλούς· φθάνει μόνον νά...

— Ἔννοια σου! καὶ ἀπὸ κόπους ἐμένα μὴ μὲ φοβερίζῃς· καὶ ἔπειτα τὶ κόπους; κόπος λέγεται αὐτὸς τὸ νὰ τρέξω ἀμέσως εἰς τοὺς φίλους τοῦ καλοῦ μου, καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσω διὰ νὰ γλυτώσουν μιὰν γυναῖκα ἀπ' τὰ χέρια τῶν κακῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, καθὼς λὲς; ἐπέφερεν ἡ νεαρὰ γυνὴ μὴ περιμείνασα τὸ πέρας τῆς φράσεως τοῦ νεκνίου· ἀμέσως δὲ ἐπρόσθεσε πρὸς τὴν πενθεράν της ἀποτεινομένη.

— Δὲν εἶναι ἔτσι μάννα; τὶ λὲς καὶ τοῦ λόγου σου.

Ἡ γραία συνωφρυωθεῖσα ἤνοιξε τὴν ταμβακοθήκην της, καὶ ἀντὶ ἀποκρίσεως, ἐρρόφησε τρὶς ἐκ τοῦ ἐμπεριεχομένου.

Ὁ νέος δὲ ὅς τις καλῶς ἐσκέφθη, καὶ ἐγνώρισεν ὅτι πᾶσα ἄλλη ἀπόπειρα πρὸς λύτρωσιν τῆς κινδυνευούσης καθίστατο ἀνωφελὴς καὶ ματαία, ἔμπλεως νέας εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν εἰλικρινῆ προθυμίαν τῆς γυναικὸς τοῦ ἀπόντος ὁμηλίκου του, ἀπεκρίθη.

— Ὄχι· ὄχι· οὔτε εἰς αὐτὸν τὸν κόπον νὰ ἐμβῆτε εἶναι ἀνάγκη· φθάνει μόνον νὰ τὴν δεχθῆτε ἐδῶ εἰς τὸ σπήτι σας, καὶ ἂν τύχῃ καὶ σᾶς ἐρωτήσουν οἱ χωριανοὶ διὰ αὐτὴν, νὰ τὴν κρύψετε, καὶ νὰ μὴν ὁμολογήσετε τὸ παραμικρόν· ἰδού· αὐτὴν μόνον τὴν χάριν σᾶς ζητῶ.

Ἡ γραία παρεμποδίσασα εὐθὺς τὴν ἑτοίμην νὰ παραδεχθῇ τὴν

πρότασιν τοῦ ξένου φιλόκαλον νύμφην της, εἶπε μετὰ σοβαρότητος πάντῃ ἀναρμόστου ὡς πρὸς υἱὸν μιᾶς ἀγαπητῆς φίλης της, ἔστω καὶ τεθνηκυίας.

— Ἄκουσαι παιδάκι μου! αὐτὰ τὰ πράγματα ὁποῦ λὲς καὶ ζητᾷς τοῦ λόγου σου δὲν γίνονται ἐδῶ μέσα σ' τὸ χωριό μας· αὐτὰ μόνον οἱ πολίταις συνηθίζουν καὶ τὰ κάμνουν· ἀκοῦς ἐκεῖ! καὶ δὲν ἐντράπηκες νὰ 'πῇς ἕνα τέτοιον λόγο; ἐγὼ τόσων χρόνων γυναῖκα νὰ δεχθῶ σ' τὸ 'σπήτι μου μιὰν τέτοιαν παραλυμένη νέα ὁποῦ τὴν ἁρπάζει ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος, καὶ τὴν κουβαλοῦν ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ' ἐκεῖ! τέλος πάντων, μιὰν γυναῖκα τοῦ δρόμου! καὶ ἔπειτα δὲν φθάνει τοῦτο, ἀλλὰ ἀκόμα νὰ θέλῃς νὰ κρατήσω τὸ πρᾶγμα μυστικὸ ἀπὸ τὸν κόσμον, ἐνῷ ὅλοι ἐδῶ μέσα σ' τὸ χωριό μας ἀμόνουν εἰς τὸ ὄνομά μου, καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι μὲ ἔχουν καλήτερα ἀπὸ ἕνα τους Πνευματικό! καὶ νομίζεις τάχα ὅτι ἂν ὁ Νικόλας μου ἤτον ἐδῶ ἤθελε δεχθεῖ ἕνα τέτοιο ἄτιμο πρᾶγμα; ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ!

Ἐνῷ δὲ ἡ μὲν γραῖα εἴτε ἐκ τῆς φυσικῆς της ἀποστροφῆς πρὸς πᾶν τὸ ὑπόπτου χαρακτῆρος θέμα, εἴτε ἐκ τῆς ἰδιοτελοῦς ἐφέσεως τοῦ νὰ παραγκωνίσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της ἐν Κωνσταντινουπόλει προαποθανούσης φίλης της προταθεῖσαν νεάνιδα, μίαν νέαν ἂν καὶ κατὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ ἀθῴαν καὶ ἐνάρετον, ἀλλ' ὅλως πρὸς αὐτὴν ἀγνώριστον, καὶ πάντῃ ἀνωφελῆ, καὶ εἰ δυνατὸν, νὰ ἀντικαταστήσῃ ἀντὶ ἐκείνης ἄλλην τινα ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτῆς ἀνεπιλήπτων συνεγχωρίων της, δυναμένην καὶ τὴν κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο κενοδοξίαν της νὰ εὐχαριστήσῃ, ὡς προστιθέμενον εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐγκαυχήσεών της καὶ ἕτερον ἓν συνοικέσιον, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον νὰ ὠφελήσῃ τὸ συγκαταβατικόν της βαλάντιον τὸ ἐξιδιασμένως χρησιμεῦον ἐνίοτε τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς θρησκευτικῶν παραγγελιῶν ἐκπλήρωσιν ὑπὲρ τῶν ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ πλημμελημάτων τῶν παρελθουσῶν αὐτῆς νεανικῶν ἡμερῶν, ἐξηκολούθει νὰ ἐναβρύνηται διὰ τὴν εἰς τὸν κόσμον ἀξιο-

πρέπειάν της, καὶ νὰ ὑποστηρίζῃ ὡς ἄτιμον τὴν ἀθῶαν τοῦ νεανίου πρότασιν, ἡ νεαρὰ αὐτῆς νύμφη γνωρίζουσα ἐξ ἑνὸς τὴν φιλύποπτον τῆς πενθερᾶς της διάθεσιν, καὶ ἐξ ἄλλου ἐννοήσασα τὸν ἰδιοτελῆ ἐκείνης σκοπὸν, διετέλει ἐμβριθῶς σκεπτομένη τίνι τρόπῳ δύναται νὰ δώσῃ βοηθείας χεῖρα πρὸς μίαν κινδυνεύουσαν ὁμόφυλόν της, αἴφνης φωνὴ παιδίου ἔξωθεν τῆς θύρας ἀκουσθεῖσα προσεκάλει ὀνομαστὶ τὴν γραίαν οἰκοδέσποιναν.

— Σὲ φωνάζουν μάννα! εἶπεν εὐθὺς ἡ φιλάρετος νέα πρὸς τὴν μητέρα τοῦ συζύγου της, ἥτις τείνασα τὸ πρεσβυτικόν της ὠτίον πρὸς τὸ μέρος τῆς προσκλήσεως ἐσυμπέρανε τὴν αἰτίαν, καὶ ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ δράμῃ πρὸς τὴν θύραν, μ' ὅσην ταχύτητα τῇ ἐσυγχώρουν αἱ πρεσβυτικαὶ δυνάμεις της.

— Τί θέλει πάλαι νὰ ἰδῶ τὸ μικρόμου τὸ παληκάρι! τί θέλει!

Ἠρώτησεν ἡμιανοίξασα τὸ θυρόφυλλον, καὶ πρὸς τὸ ἐνώπιόν της δεκαετὲς παιδίον ἀποτεινομένη·

— Ἡ μάννα μου σὲ γυρεύει νὰ πηγαίνῃς χωρὶς ἄλλο· ἔχει νὰ σὲ 'πῇ.

— Μοναχή της εἶναι, ἢ ἦλθε καὶ κἀνένας ἄλλος;

— Ἦλθε· ἦλθε μιὰ γυναῖκα ἀπ' τὸ μεσοχώρι· τὴν λὲν... τὴν λὲν... δὲν θυμοῦμαι πῶς τὴν λέν.

— Μήπως καὶ εἶναι ἡ κερὰ Φανή;

— Ναί! ναί! κερὰ Φανὴ τὴν λέν· κάμε γλήγωρα καὶ νύχτωσε.

— Πήγαινε τ' ἀγόρι μου σὺ, κ' ἐγὼ σ' τὴν στιγμὴ σὲ προφταίνω.

Καὶ περίφροντις, καὶ σπεύδουσα ὑπέστρεψεν εἰς τοῦ οἰκίσκου τὸ ἐνδότερον, ὅπου γονυπετήσασα πρὸ τοῦ προαιωνίου σάνδυκός της ἤνοιξεν αὐτὸν, καὶ λαβοῦσα ἔνδοθεν πήλινον ἓν ἄγγος πλῆρες νικοτιανῆς, ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς τὴν σχεδὸν κενὴν ταμβακοθήκην της, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὴν μέχρι τοῦ χείλους, καὶ ἔκλεισε πάλιν ἐπιμελῶς τὸ πολύτιμόν της ἐκεῖνο γαζοφυλάκιον.

Ἐν τῷ διαστήματι δὲ καθ' ὃ ὅλη εὔθυμος ἡ γραῖα ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἐργασίαν, κλίνας περιλύπως τὴν κεφαλὴν ὁ νεανίας, διελογίζετο τὴν θλιβερὰν τῆς ἀποτυχίας του συνέπειαν, καὶ ἡτοιμάσθη νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς καλύβης ἐκείνης, ὅπου ὑπερβέβαιοι ἀλλ' ἀτυχεῖς ἐλπίδες ὡδήγησαν αὐτὸν πρὸ μικροῦ· ναὶ μὲν, ἡ χωρικὴ σύζυγος τοῦ ἀπόντος φίλου του, χάρις εἰς τὴν φιλάνθρωπον αὐτῆς καρδίαν, τῷ ὑπεσχέθη τὴν ἄμεσόν της συνδρομὴν καθ' ὅσον αἱ ἰδέαι της τῇ συνεχώρουν, τῆς φιλυπόπτου ὅμως καὶ ἰδιοτελοῦς πρεσβύτιδος οἱ λόγοι μέγα βεβαίως πρέπει να ὑπέφερον σκάνδαλον εἰς τὴν φιλόκαλον αὐτῆς προαίρεσιν· ἐκτὸς τούτου, ἐνῷ ἡ γραῖα ἀνεχώρει ὅπου τὰ συμφέροντά της τὴν προσεκάλουν, πῶς ἠδύνατο οὗτος νὰ διαμένῃ στιγμὴν εἰς οἶκον ὑπὸ μιᾶς μόνης νέας γυναικὸς κατοικούμενον, καὶ μάλιστα ἐν νυκτερινῇ ὥρᾳ; πλήρης ὅθεν περιαλγοῦς κατηφείας ἐξῆλθε πρὸς τὴν αὐλὴν, καὶ διακόψας πρὸς στιγμὴν τὸ ἀπηλπισμένον καὶ κλονούμενόν του βῆμα, ἐβυθίσθη εἰς νέας σκέψεις, εἰς σκέψεις παρεμφερεῖς ἀνθρώπου ναυαγοῦντος, βλέποντος μὲν οὐ μακρὰν ἀπέχουσαν γῆν στερεὰν καὶ σώζουσαν, ἀλλ' ἐνδοιάζοντος καὶ φοβουμένου μὴ τὰ ἀλλεπάλληλα τῆς κλυδωνουμένης θαλάσσης ἄγρια καὶ φοβερὰ κύματα ἀντὶ νὰ τὸν ἀποβιβάσωσι πλέοντα εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεπόθει γῆν, τὸν καταβυθίσωσιν ἄπνουν μέχρι τῆς φρικαλέας κοίτης των.

Ὡς ὁ ὑποτιθέμενος ἐκεῖνος ναυαγῶν ἔβλεπε μὲν καὶ οὗτος οὐ μακράν σωτήριον ἓν μέσον διὰ τὴν κινδυνεύουσαν φίλην τοῦ ἀγαπητοῦ του Ἀλεξάνδρου, τὸ μέσον ὅπερ ἀμφότεροι αὐτός τε καὶ ὁ ἔξωθεν τῆς καλύβης ἐκ τῆς ῥωγμῆς ἀκροώμενος κολοσσιαῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ συναλλήλως ἕκαστος ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ συνεσκέφθη τὴν ἡμέραν, νὰ καταμαρτυρηθῇ δηλονότι κατὰ τοῦ παναισχίστου Καλημεροπούλου, καὶ καταφανὲς ποιῶν τὸ ἄτιμον καὶ ἀνόσιον ψεῦδος του, νὰ κατορθώσῃ ὥστε νὰ διασωθῇ ἡ ἐπαπειλουμένη ἐκείνη τιμὴ, ἀλλὰ τοῦτο ἦτο δύσκολον ὡς προέφημεν, καθότι μία

τοιαύτη τολμηρὰ ἀπόπειρα ἠδύνατο μᾶλλον νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ἀπώλειάν της, ἀντὶ νὰ τὴν ὠφελήσῃ τὸ παραμικρόν.

Εἰς τὰς μελαγχολικὰς ὅθεν ταύτας σκέψεις διακείμενος ὁ χωρικῶς ἐνδεδυμένος νεανίας, εἶδεν ἐκ πλαγίας θύρας ἐξελθοῦσαν τὴν γραίαν οἰκοδέσποιναν, καὶ γοργοῖς μὲν, ἀλλ' ἀδυνάτοις βήμασι μακρυνομένην, χωρὶς ποσῶς νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς νοῦν τὴν προτέραν προθυμίαν της τὴν πρὸς ἐξίασιν τοῦ υἱοῦ τῆς πάλαι φίλης της· ἐν τούτοις σκιά τις εὐλυγίστου ἀλλ' εὐρώστου νεάνιδος αἴφνης ἐκ τῆς θύρας προκύψασα ἐφάνη ἐν τῷ σκότει προχωροῦσα πρὸς αὐτὸν, καὶ ὁ μετημφιεσμένος ἀνεγνώρισε τὴν φιλάνθρωπον νύμφην τῆς ἀναχωρησάσης πρεσβύτιδος.

— Γιὰ νὰ σοῦ πῶ! πόσας ἡμέρας πρέπει νὰ καθήσῃ αὐτὴ ὁπου λὲς ἡ νέα κρυμμένη εἰς τὸ πτωχικό μας; ὑπέλαβεν ἐκείνη χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ὅλως ἀδιαφοροῦσα ἂν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἦτον ἔνοχος, ἢ μὴ, ἀλλὰ μόνον, κατὰ τὴν φυσικὴν τοῦ φύλου της ῥοπὴν, τὸν προκείμενον κίνδυνον φιλευσπλάχνως νὰ προλάβῃ θέλουσα.

— Τρεῖς μόνον, καλήμου Ἀδελφὴ! τρεῖς ἡμέρας μόνον· ἀπεκρίθη ἐκπλήκτως ὁ Παρασκευᾶς, ἀκτῖνος ἀπροόπτου παρηγορίας διασκεδασάσης τὸ ζοφῶδες τῶν συγκεχυμένων ἰδεῶν του.

— Τώρα λοιπὸν ὁποῦ λείπει ἡ μάννα τοῦ καλοῦ μου, τρέξαι ἀμέσως καὶ ἐμπιστεύσου την εἰς ἐμένα.

— Εὐθὺς· ἀμέσως· ἀλλά ἐὰν τὸ μάθῃ ἔπειτα ἡ πενθερά σου, καὶ τὸ κοινολογήσῃ εἰς τοὺς χωριανούς σας;

— Ὄχι· ὅσο διὰ τρεῖς ἡμέρας, ἠμπορῶ νὰ κατορθώσω διὰ νὰ μὴ νοιώσῃ ἐκείνη τίποτε, καὶ μόνον ἐγὼ καὶ ὁ καλός μου νὰ γνωρίζωμεν τὴν ὑπόθεσι· πήγαινε λοιπον μὴν ἀργοπορῇς.

— Εὐχαριστῶ! εὐχαριστῶ! ὁ Θεὸς μόνον κατὰ τὴν ἀγαθὴν καρδιάν σου νὰ σὲ ἀνταμείψῃ· ἐπρόσθεσεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ ἀπὸ ἀκράτητον χαρὰν ὁ Παρασκευᾶς, καὶ ἐχάθη εἰς τὸ σκότος τῆς προχωρησάσης νυκτός.

Κολοσσιαία σκιὰ ἀνθρώπου πελωρίου, διεκρίθη ἀκολουθοῦσα τὰ

ταχέα τοῦ νεανίου βήματα, ἥτις μετ' οὐ πολὺ ἔγινεν ἀφανὴς ὑπὸ τὴν ψηλαφητὴν σκοτίαν τοῦ ἀσελήνου οὐρανοῦ.

Ἐνῷ δὲ ἡ νεκρὰ χωρικὴ ἡμίκλειστον ἀφήσασα τῆς καλύβης τὴν θύραν ἐσπευσμένῳ ποδὶ προεχώρησεν εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ οἴκου της ὅπως προετοιμάσῃ τόπον ἀσφαλῆ διὰ τὴν ὅσον οὔπω περιμενομένην, αἰφνίδιοι ὑλακαὶ πολυπληθοῦς ὁμηγύρεως χωρικῶν ἀγρίων κυνῶν καταπληκτικῶς ἐπλήρουν τὸν ἔξω ἀέρα, πρὸς τὸ μέρος τῆς καλύβης ὡσανεὶ πλησιάζουσαι· εἰς τὸ ἀπαίσιον καὶ περίφοβον τοῦτο ἄκουσμα ἐσκίρτησεν εὐθὺς ἡ γενναία νέα, καὶ ὡς καλῶς γνωρίζουσα τὸ πρὸς πάντα ξένον ἀσυγκατάβατον ἰδίωμα τῶν συνεγχωρίων της φοβερῶν ἐκείνων ζώων, ἐγκατέλιπεν ἀμέσως τὴν φιλόξενόν της μέριμναν, καὶ ἐν ἀκαρεῖ εὑρέθη ἔξω τῆς ἡμικλείστου θύρας, ἑτοίμη νὰ πάθῃ μᾶλλον αὐτὴ, παρὰ ἡ ἐρχομένη ξένη της· αἱ ὑλακαὶ ἐν τούτοις ἐξηκολούθουν μανιωδέστεραι, ἀλλὰ συγκεχυμένως πως συνεμιγνύετο μετ' αὐτῶν καὶ κραυγὴ ἀνθρώπινος ἐκ διαλειμμάτων ἀκουομένη, καὶ ὡς ὑπὸ βίας καὶ δυναστείας ἐνίοτε ἐκλείπουσα.

Πάλη βεβαίως ἰσχυρὰ πρέπει νὰ συνέβαινεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ κατὰ συμπερασμὸν ὁ ἰσχυρώτερος ἠνάγκαζε τὸν ἡττώμενον νὰ σιωπᾷ· ἡ ἄκρως προσεκτικὴ χωρικὴ ἰλιγγίασεν εὐθὺς νομίσασα τὴν μὲν προσδοκωμένην νέαν συλληφθεῖσαν ὑπὸ τῶν συνεγχωρίων της τίς οἶδε τίνων, τὴν δὲ ἐκλείπουσαν τοῦ ἡττωμένου φωνὴν, ὡς φωνὴν τοῦ προστατεύοντος αὐτὴν νεανίου, τοῦ φίλου καὶ ὁμηλίκου τοῦ ἀγαπητοῦ συζύγου της.

Αἴφνης κραυγὴ δυνατωτέρα, ἀλλὰ πνιγηρὰ, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματος ἑνὸς τῶν διαμαχομένων, ἧς οἱ ὀλιγόλεκτοι φθόγγοι ἂν καὶ κατὰ πολὺ δυσκατάληπτοι, ὡς τίς οἶδε, δι' ὁπόσου κόπου λεχθέντες, ἐσήμαινον τὴν ἑξῆς ἔννοιαν.

« Ὀγρήγωρα προφθάσατε, καὶ μᾶς ἔκλεψαν τὴν πολίτισσα. »

Ἡ φιλάνθρωπος χωρικὴ εἴτε ἐκ τῆς ἐπιχωρίου προφορᾶς τῶν λεχθέντων, εἴτε ἐξ αὐτῆς τῆς ἐννοίας αὐτῶν γνωρίσασα ὅτι ἡ

περιμενομένη ξένη της ἦτον ἐκτὸς κινδύνου ἀπὸ μέρους τῶν πατριωτῶν της, ἡσύχασε μὲν κατά τι, ἀλλὰ δὲν ἔκρινεν εὔλογον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν προηγουμένην ἀσχολίαν της, μεχρισοῦ ὑποδεχθῇ αὐτὴν ἐντελῶς ἐλευθέραν καὶ ἐκ τῆς ὑποψίας τῶν θηριωδῶν κυνῶν, οἵτινες ἐξηκολούθουν νὰ ὠρύωνται ἔτι μανιωδεςέρως, πρὸς τὰ πρόσω προχωροῦντες βαθμηδόν.

Ἐνῷ δὲ εἰς τὴν σιγηρὰν ἐκείνην τῆς νυκτὸς ἡσυχίαν τὴν ἀπὸ μόνους τοὺς τῶν τετραπόδων ὑλαγμοὺς διακοπτομένην, ἐβύθιζεν αὕτη τὰ ὀξέα της βλέματα εἰς τὴν ἐνώπιόν της ἀδιαπέραστον σκοτίαν, ὥστε εἰ δυνατὸν νὰ προλάβῃ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἐρχομένων, τοῦ τε νεανίου, καὶ μάλιστα τῆς διακινδυνευούσης κόρης, ἧς τὴν τριήμερον προστασίαν οἰκείᾳ προαιρέσει ὑποσχεθεῖσα ἀνέλαβε, κτύπος σώματος βαρέως ἐπὶ γῆς πεσόντος διεπέρασεν ἀμέσως τὴν εὐαίσθητον αὐτῆς ἀκοήν, καὶ μετὰ στιγμὴν διεδέχθη αὐτὸν στεναγμός τις λειποψυχοῦντος ἀνθρώπου, καμόντος πλέον ἀναμφιβόλως ἀπὸ καρδίας ἀγωνίαν ὑπερβάλλουσαν.

Ἡ νεαρὰ χωρικὴ δὲν ἐδίστασε πλέον· ἔκλεισε διὰ μιᾶς τὴν εὐκόλως ἔξωθεν ἀνοιγομένην θύραν τοῦ οἴκου της, καὶ ἀσάνδαλος ὡς ἦτον εὑρέθη ἐν ἄκαρεῖ ὅπου ἐσυμπέρανεν ἀκουσθέντα τὸν τῆς πτώσεως κρότον.

Κόρη τρυφερὰ ἐκτάδην κειμένη ἐπὶ τοῦ ἀρτιφυοῦς χόρτου, ἐκλελυμένην τὴν κόμην ἔχουσα καὶ κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς, ἐφαίνετο ὅλως στερουμένη τῶν αἰσθήσεων καὶ μολονότι οἱ ἄγριοι τῶν κυνῶν ὠρυγμοὶ ἐξηκολούθουν οὐ μακρὰν ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου, μικρὸν ὅμως ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ὁλικῆς ὁμηγύρεως αὐτῶν διέμενεν ἐκεῖσε πρᾶον καὶ σιωπηλόν, οἰκτιρμόνως πως λεῖχον διὰ τῆς γλώσσης τὰς ψυχρὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον τῆς ἀναισθήτου, καὶ ἐφρούρει οὕτως εἰπεῖν, τὴν οὕτω δυστυχῶς ἐγκαταλελειμμένην νεάνιδα.

Ἅμα ὅθεν ἡ γενναία χωρικὴ ἔφθασε μέχρι τοῦ τραγικοῦ ἐκείνου σταδίου, καὶ εἶδε μίαν συνηλικιώτιδα ὁμόφυλόν της εἰς τὴν ῥηθεῖσαν κατάστασιν, διεσκόρπισεν ἀμέσως τὸ μικρὸν ἐκεῖνο τῶν

τετραπόδων ἀπόσπασμα, ὅπερ σἰσθανθὲν τὸν φωνητικὸν ἦχον μιᾶς συνεγχωρίου του, ἐτράπη ἔντρομον πρὸς τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ τοὺς εἰσέτι ὠρυομένους.

Ὅσον δὲ ἐκ τῆς πνιγηρᾶς ἐκείνης τῶν ἐγχωρίων φωνῆς τῆς ὑποδηλούσης τὴν κλοπὴν μιᾶς Κωνσταντινουπολίτιδος, τόσον καὶ ἐκ τῆς πρὸ μικροῦ ἀκουσθείσης σωματικῆς πτώσεως, ἡ νεαρὰ χωρικὴ δὲν εἶχε πλέον αἰτίας ν' ἀμφιβάλλῃ, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἀναισθήτῳ ἐκείνῃ καταστάσει δὲν ἦτον ἄλλη τις, εἰμὴ αὐτὴ ἡ ἰδία ἡ ὑπὸ τοῦ φίλου τοῦ συζύγου της προστατευομένη· λίαν ὅθεν ἀκόπως ἁρπάσασα τὸ ἀναίσθητον τῆς κόρης σῶμα εἰς τοὺς τρυφεροὺς μὲν ἀλλ' ἀῤῥενώδεις αὐτῆς βραχίονας, διηυθύνθη εὐθὺς πρὸς τὴν οὐ μακρὰν ἀπέχουσαν οἰκίαν της, ὅπου τοποθετήσασα τὸ πολύτιμον αὐτῆς φορτίον ἐπὶ τῆς ἰδίας κλίνης της, τῆς χωρικῆς μὲν, ἀλλ' ἄκρως εὐκόμψου καὶ καθαριωτάτης, ὁλοσχερῶς παρεδόθη διανοίᾳ τε καὶ ψυχῇ εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν σωτηρίαν ἑνὸς ὁμοιοφύλου πλάσματος, εἰς μόνης αὐτῆς τὴν φιλάνθρωπον διάκρισιν ἐκτεθειμένου.

Μὲ τὴν φυσικὴν δὲ ἐκείνην γυναικείαν περιέργειαν παρατηρήσασα τὸν ἄκρως ἀφελῆ τῆς ἀναισθήτου ἱματισμὸν, τοὺς εὐγενεῖς τοῦ νεαροῦ προσώπου της χαρακτῆρας, καὶ πρὸ πάντων, τὴν ἀνιαρὰν καὶ λυπηρὰν τῆς προσωπικῆς της καλλονῆς κατάστασιν, δι' ἧς χαρακτηρίζονται ἀείποτε καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀναισθησίᾳ των πάντες οἱ ἀθῶοι καὶ ἀναξιοπαθοῦντες, ἐδικαίωσεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῆς τὰς ὑπὲρ ἐκείνης τοῦ νεανίου συστάσεις, καὶ ἐμέμφθη τῆς πενθερᾶς της τὸ φιλύποπτον.

Ἐνῷ δὲ ὅλαις δυνάμεσιν ὡς ἔφημεν, ἐξηκολούθει νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὰ πρὸς ἐπικουρίαν τῆς ἐνώπιόν της ἀναισθήτου, αἴρνης ὄπισθεν αὐτῆς ἠκούσθη φωνή τις λίαν ἐνθέρμως τὸν Θεὸν δοξολογοῦσα καὶ τὴν φιλάνθρωπον αὐτῆς γενναιότητα εὐγνωμόνως ἐγκωμιάζουσα· ἡ εἰς τὴν προσέγγισιν ὅθεν ξένου ἀνθρώπου ἀπροδιάθετος χωρικὴ ἀπροσδοκήτως αἰσθανθεῖσα τοσούτῳ πλησίον της λαλιὰν ἀνθρώπινον, ἐκ τοῦ πολλοῦ καὶ ἐκλήπτου πτόου της ἔῤῥιψεν ἐκ

τῆς χειρὸς μικρὸν ὑάλινον σκεῦος ἐμπεριέχον ῥευστόν τι χρήσιμον βεβαίως ἐν τοιαύταις περιστάσεσι κατὰ τὴν τετριμμένην τοῦ τόπου της συνήθειαν, ὅπερ πεσὸν ἐφ' ἑνὸς χαλκίνου ἄγγους ἐκ συμπτώσεως εὑρεθέντος ἐκεῖσε, ἀπετέλεσεν οὐχὶ μικρὸν πάταγον.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι μένει ἀμφίβολον ἂν αἱ φιλάνθρωποι προσπάθειαι τῆς γενναίας χωρικῆς, ἢ ὁ ἐπαισθητὸς κρότος τοῦ ἐπὶ τοῦ χαλκώματος πεσόντος ὑαλίνου σκεύους ἀναμιχθεὶς μετὰ τῆς γνωρίμου τοῦ νεανίου φωνῆς, κατέστη τὸ κυρίως αἴτιον τῆς ἐκ τοῦ ληθάργου ἐκείνου ἀνανήψεως τῆς μέχρι τοῦδε ἀναισθητούσης κόρης, ἥτις ἡμιανοίξασα τὰ ὄμματα, ἐπρόφερε μὲ μέγαν μόγον τὰς ἑξῆς λέξεις.

— Ποῦ εὑρίσκομαι; ποιὸς ὁμιλεῖ;

— Ἐγὼ· ἀπεκρίθη ὁ ἐπὶ τὸν οὐδὸν τῆς θύρας τῆς μικρίστου παστάδος τοῦ χωρικοῦ ἀνδρογύνου ἱστάμενος νεανίας, καὶ ἐπλησίασεν ἀδελφικῶς τὴν πάσχουσαν.

Βοηθουμένη δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ αὐγάζοντος λύχνου, δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀναγνωρίσῃ τοὺς προσωπικοὺς χαρακτῆρας τοῦ νηπιακοῦ φίλου της, καὶ λίαν ἀδυνάτως τὴν κεφαλὴν ἀνασυκώσασα, τείνασα δὲ περιέργως τὸ βλέμμα πρὸς αὐτὸν, ἐπανέλαβεν ἀτόνως μὲν, ἀλλ' ὅσον ἠδύνατο σπουδαίως.

— Ἄ! εἶσαι σὺ! ὁ Παρασκευᾶς! ἀλλὰ ποῦ εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος; δὲν ἔρθασεν ἐκεῖνος ἀκόμη; ποῦ ἔμεινε;

— Δὲν ἐγνώριζε τὸ μέρος ὁποῦ εὑρίσκεσθε, καὶ μὲ ἔπεμψε νὰ πληροφορηθῶ· ἰδοὺ ἀμέσως ἤδη ἐπιστρέφω διὰ νὰ σᾶς τὸν φέρω ὅσον δυνατὸν ἐγρηγορώτερα· ἀπεκρίθη ὁ Παρασκευᾶς καταναγκάσας τὰ μέχρι τοῦδε φιλαλήθη χείλη του εἰς τὸ νὰ προφέρωσιν ἓν ψεῦδος, ὅπως μὴ βλάψῃ τὴν μόλις ἐκ τοῦ ἐπικινδύνου ληθάργου ἀνανήψασαν, καὶ μετὰ βίας ἐστράφη νὰ ἀναχωρήσῃ.

Ἰδὼν ὁ εἰλικρινὴς νεανίας ἐκ διττοῦ κινδύνου σωθεῖσαν τὴν ὁποίαν χάριν τοῦ Ἀλεξάνδρου ὡς ἰδίαν ἀδελφὴν ἐθεώρει ἤδη νηπιακὴν φίλην του, ἔσπευσε νὰ δράμῃ εἰς ἐξακολούθησιν καὶ ἄλλων

χρεῶν ἀναποφεύκτων, ἄνευ τῶν ὁποίων τὰ ὅσα μέχρι τοῦδε ὑπὲρ αὐτῆς ἔπραξε βεβαίως ἀπέβαινον ἀνωφελῆ.

Πρὶν ὅμως πατήσῃ τὸν πόδα ἐπὶ τῆς ἔξω τῆς θύρας αὐλῆς, ἐσκέφθη ὅτι καθίσταται ἐπάναγκες νὰ προδιαθέσῃ τὴν γενναίαν χωρικὴν περὶ τῶν ἀφορώντων τὴν ξενιζομένην της, τὴν χωρικὴν, τὴν φιλάνθρωπον ἐκείνην σύζυγον τοῦ ἀπόντος φίλου του, ἥτις ἐκ μόνης τῆς φιλευσπλάγχνου διαθέσεώς της οὐχὶ μόνον παρέβλεψεν ὅσα ἀντέκειντο εἰς τὰς ἰδιοτρόπους θελήσεις τῆς μητρὸς τοῦ ἀνδρός της, ἀλλὰ καὶ προεχώρησε κατὰ πολὺ περαιτέρω, ἐκ γενναιότητος βεβαίως ἐνδιαφερθεῖσα ἐν μέσῳ νυκτὸς καὶ σκοτίας νὰ διατρέξῃ πορείαν ὅλως εἰς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν φύσιν της ἀνοίκειον, καὶ νὰ ἐνστερνιθῇ αὐταῖς ὠλέναις μίαν ἐγκαταλειφθεῖσαν, καὶ ὑπὸ μόνων τῶν χωρικῶν περιφρουρουμένην κυνῶν.

Ἀλλὰ καὶ αὕτη, ἀκούσασα καὶ ἕτερον ἓν ὑποκείμενον μὲ ἄκραν ψυχῆς ζέσιν παρὰ τῆς ἀναῤῥωσάσης προφερόμενον, καὶ ἐντὸς ὀλίγου περιμενόμενον, ἠναγκάσθη τὰ ὑποκλέψῃ τὰ νωχελῆ ἐκείνης βλέμματα, καὶ ὅσον τάχος νὰ προφθάσῃ τὸν μόλις ἐλθόντα καὶ ἀμέσως ἐπιστρέφοντα νεανίαν, ὅπως ὁμιλήσῃ περὶ τῶν ἀφορώντων τὸ ἐλευσόμενον ὑποκείμενον.

— Στάσου νὰ σὲ εἰπῶ· ὑπέλαβε κατεσπευσμένως, ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ εὑρεθεῖσα εἰς τὴν ἔξω θύραν τῆς οἰκίας της.

— Καὶ ἐγὼ ὁμοίως ἔχω κάτι νὰ σὲ παρακαλέσω· ἀλλ' εἰπὲ πρῶτον τοῦ λόγου σου· ἀπεκρίθη ὁ Παρασκευᾶς μὲ τὴν αὐτὴν σπεῦσιν.

— Ἐπειδὴ εἶπες ὅτι ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ γνωρίζεσθε μὲ τὸν καλό μου, καὶ ὅτι εἶναι ἄκρος φίλος σου, ἐβιάσθηκα νὰ δεχθῶ αὐτὸ τὸ δυστυχησμένο κορήτσι εἰς τὸ πτωχικό μου, χωρὶς τὴν ἄδεια ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω χρέος νὰ μὴν κρύπτω καὶ τὸ παραμικρό μου κίνημα· ξέχωρ' ἀπὸ τοῦτο ἐξαναβιάσθηκα νὰ σὲ ὑποσχεθῶ ὅτι θὰ κρατήσω τὴν ὑπόθεσι μυστικὴ, καὶ νὰ τὴν κρύψω ἀπὸ τοὺς χωριανούς μας ἐὰν τύχῃ καὶ μὲ ἐρωτήσουν, καὶ κἀνεὶς ἄλλος

ἀπὸ τὸν καλό μου νὰ μὴ γνωρίζῃ τὸ παραμικρὸ ἕως τρεῖς ἡμέρας, καθὼς μὲ εἶπες· ἀλλὰ τώρα τὶ ἠμπορῶ νὰ κάμω, ἐνῷ πηγαίνεις νὰ μοῦ κουβαλήσῃς ἐδῶ καὶ ἄλλον ἕναν ἀγνώριστον ἄνθρωπο; τὶ νὰ εἰπῶ τῆς πεθερᾶς μου ὅταν ἔλθῃ ἔξαφνα καὶ τὸν εὕρῃ ἐδῶ; καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατον ἀφοῦ ἐκείνη ἰδῇ τέτοια πράγματα μέσα εἰς τὸ σπήτι τὴν ἰδίαν στιγμὴ νὰ μὴν τὰ κοινολογήσῃ εἰς τὸν κόσμον, τὶ νὰ εἰπῶ ἔπειτα εἰς τοὺς χωριανοὺς ὅταν μὲ ἐρωτήσουν; τὶ νὰ κάμω λοιπόν;

— Δὲν εἶναι διὰ νὰ ἔλθῃ κἀνείς· οὔτε ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν θὰ ξαναπατήσω· ἀπεκρίθη ὁ Παρασκευᾶς μὲ κατεπεῖγον ὕφος, καὶ ἐπέφερε.

— Κράτησαι τὴν δυστυχησμένην αὐτὴν νέαν εἰς τὸ φιλόξενό σου σπήτι τρεῖς ἡμέρας μόνον χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ κἀνεὶς ἐκτὸς τοῦ καλοῦ σου, καὶ ἔπειτα γράφω ἐγὼ εἰς τὸν ἀγαπημένον μου τὸν Κ: Νικόλα τὸ τὶ πρέπει νὰ κάμῃ.

Ἡ χωρικὴ δὲν εἶχε τὶ νὰ ἀπολογηθῇ εἰς τὴν τακτικὴν ταύτην τοῦ νεανίου ἀπόκρισιν· ἔπασχε μὲν καὶ αὕτη ἐκ τοῦ πάθους τῆς φιλοπραγμοσύνης ὡς ὅλαι αἱ ὁμόφυλοί της, καὶ ἤθελε νὰ πληροφορηθῇ ὁποῖος τις ἄραγε νὰ ἦτον ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἡ ἡμιαναῤῥώσασα ξενιζομένη της τοσοῦτον ἐνθέρμως περιέμενεν, ἀλλὰ σεβασθεῖσα τὴν ἐναγώνιον τοῦ νεανίου κατάστασιν, καὶ τὴν κατεσπευσμένην του βίαν, δὲν ἔκρινεν εὔλογον νὰ ἐπιφέρῃ ἑτέραν ἐρώτησιν, καὶ ἡτοιμάσθη μοχλώνουσα τὴν θύραν νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τὰ χρέη αὐτῆς τὰ ἀποβλέποντα τὴν ξενιζομένην της.

Αἴφνης ὁ πρὸς βιαίαν ἀναχώρησιν διευθύνας τὸ βῆμα ἀγαθὸς Παρασκευᾶς ἐξαπιναίως καὶ σκιρτηδὸν ἐστράφη, καὶ πλησιάσας τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ κενὸν τῆς ἑτοιμοκλείστου θύρας, ἀνεζήτει διὰ ῥαγδαίου βλέμματος τὴν χωρικὴν, ὡς ἔχων νὰ ἐπιφέρῃ πρὸς αὐτὴν λόγους λησμονηθέντας.

— Ποῦ εἶσαι; γιὰ νὰ σὲ ἰδῶ μιὰν στιγμὴν ἀκόμη, καὶ ἔπειτα σφάλισαι τὴν πόρτα σου.

Ἡ ξενίζουσα τὴν Αἰκατερίναν νεαρὰ γυνὴ εἰς τὴν φωνὴν ταύτην τοῦ νεανίου μικρὸν παλινδρομήσασα, εὑρέθη κατέναντι ἐκείνου ἐπισπεύσαντος νὰ εἴπῃ.

— Σὲ παρακαλῶ να μὴν ἀναφέρῃς εἰς τὴν κακορροίζικην ἐκείνην νέαν ὅτι δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ξαναέλθω πλέον σ' τὸ χωριό σας· σὲ ὁρκίζω δὲ εἰς τὴν ἀγαπητὴν τοῦ καλοῦ σου ζωὴν! εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ σὰν τὰ δυό σου μάτια νὰ τὴν φυλάξῃς ἀπο τοὺς χωριανούς σας.

— Πολὺ καλὰ· νὰ μὴν ἔχῃς καμμιὰν ἔννοια· ἀπεκρίθη ἡ νεαρὰ σύζυγος τοῦ ἀποδημοῦντος Νικολάου, καὶ ἐγαργαλίσθη ἐκ νέου ὑπὸ τῆς φιλοπεριέργου φύσεώς της, ὅπως ἐπιφέρῃ μικράν τινα ἐρώτησιν περὶ οὗ ἠρεθίζετο νὰ πληροφορηθῇ, ὡς προείπομεν.

Ἀλλ' ὁ Παρασκευᾶς ἐν μιᾷ ὀφθαλμοῦ ῥοπῇ ἐχάθη εἰς τὸ ψηλαφητὸν σκότος τῆς ἀσελήνου ἐκείνης νυκτὸς, καὶ ἡ νέα γυνὴ περίλυπος ὁπωσοῦν διὰ τὴν ἀποτυχίαν της, ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ, ὠθήσασα καὶ μοχλώσασα τὸ ἡμίκλειστον τῆς θύρας φύλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Ἡ Διαμάχη.

Οὐχὶ μόνον ἐπιθυμοῦντες, ἀλλὰ καὶ βεβαίως ὀφείλοντες ὅπως λύσωμεν ἂν οὐχὶ πάσας, τοὐλάχιστον μερικάς τινας τῶν ἀναγνωστῶν μας περιεργείας ἐπὶ τῶν ἱστορηθέντων εἰς τὰ προηγηθέντα τοῦ μυθιστορήματος ἡμῶν κεφάλαια, προθυμοποιούμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι, ὁ κολοσσιαῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ οὗ τὰ βλέμματα ποσῶς δὲν ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῶν βημάτων τοῦ ἀτυχοῦς Παρασκευᾶ, ἀκούσας ἐκ τῆς ὀπισθίου τῆς καλύβης ῥωγμῆς ὅσα νὰ πληροφορηθῇ ἐνδιεφέρετο, ἔσπευσε νὰ προλάβῃ τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ διέλθῃ ὁδὸν ὁ μέχρι πρὸ μικροῦ ὑπὸ τῶν βλεμμάτων του ἀναποσπάστως παρακολουθούμενος, καὶ προφθάσας κατέλαβε τὸν ὀπίσθιον τοῖχον τοῦ οἴκου, ὅπου ἡ Αἰκατερίνα ὡς ἄφευκτον θῦμα ἐφυλάσσετο, κατὰ τὴν ἀνόσιον θέλησιν τοῦ παναισχίστου συγγενοῦς της.

— Ἐδῶ εἶσαι; εἶπε πρὸς εὔρωστον τινὰ νέον χωρικῶς καὶ αὐτὸν ἐνδεδυμένον, καὶ ἀγρύπνως περισκοποῦντα τῆς οἰκίας τὰ πέριξ, ἐξαιρέτως δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου ἐμπροσέκτως κεκλεισμένην θύραν αὐτῆς.

— Καὶ ποῦ ἀλλοῦ ἤθελες νὰ ἦμαι ἀφοῦ μὲ πρόσταξες ἡ αὐθεντιά σου νὰ μὴν τὸ κουνίσω ἀπ' ἐδῶ οὐδὲ πιθαμὴ; ἀπεκρίθη ὁ νεαρὸς νυκτοφύλαξ, ὅλος ἀφοσιωμένος εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ κολοσσιαίου ἐντολέως του.

— Εἶδες κἀνένα; φάνηκε κἀνεὶς νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὸ σπῆτι;

— Ὄχι· ἕως τώρα δὲν ἐφάνηκε κἀνείς· πλὴν ὄχι ἕνας, ἀλλὰ

καὶ εἰκοσιένας ἂν ἦτον, πρῶτα ὁ Θεὸς, μ' ἔδωκες νὰ καταλάβω τοῦ λόγου σου τὸ τί ἔπρεπε νὰ κάμω.

— Ἔλα μαζῆ μου ὀγρήγωρα· ἐπέφερεν ὁ πελώριος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, καὶ γιγαντιαίοις βήμασιν ἀπεσύρθη εἰς τὴν σκιωδεστέραν γωνίαν ἑτέρου οἴκου γειτνιάζοντος, παρακολουθοῦντος καὶ τοῦ οὗ περ ἔφημεν ὑποταγοῦς του.

Μόλις παρῆλθε στιγμὴ, καὶ ὑπόκωφος κρότος ἐλαφρῶς πλησιαζόντων βημάτων ἠρέθισε τὴν προσοχὴν ἀμφοτέρων τῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ περιμενόντων, καὶ ὁ ὑποταγὴς νεανίας ἔτεινε τὰ ὦτα ὡς ἡ γαλὴ εἰς τὴν προσέγγισιν τῆς λείας της, καὶ ἐστύλωσε τοὺς πόδας τὸν ἕνα πρὸ τοῦ ἄλλου, ἕτοιμος νὰ ἐφορμήσῃ καθ' ὁποιουδήτινος προσβολήν τινα κατὰ τοῦ οἴκου ἐκείνου μελετῶντος· ἀλλ' ὁ κολοσσιαῖος ἐντολεύς του κρατήσας αὐτὸν ἐκ τοῦ ἐνδύματος, λίαν ὑποκώφως ὑπέλαβε.

— Πρόσεξε νὰ μὴν κινηθῇς, οὐδὲ λέξιν ἀπὸ τὸ στόμα σου νὰ μὴν εὐγάλῃς, ἐὰν ἐγὼ δὲν σὲ προσταξω.

Καὶ ἐφάνη προχωρῶν ὁ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Αἰκατερίνης ἀγωνιῶν Παρασκευᾶς, ὅστις πλησιάσας εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου ἐκείνη διέμενεν, ἤρχισεν ἀκροποδητὶ νὰ βηματίζῃ, καὶ νὰ ἀναμετρᾷ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἄνωθεν ἕως κάτω ἅπασαν τὴν περιφέρειαν τοῦ χωρικοῦ τείχους αὐτῆς· ἀρκεσθεὶς δὲ μετὰ μικρὸν εἰς τὴν ἐνώπιόν του παρατήρησιν, ἐπήδησεν εὐθὺς ἐπὶ τοῦ χαμηλοτέρου μέρους αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀκαρεὶ κατέβη εἰς τὴν ἐνδοτέραν αὐλὴν τοῦ οἴκου.

Ἀνυπόμονος ὡς τὸ ἀκράτητον πωλάριον ἐσκίρτησεν ἀμέσως ὁ νεαρὸς σύντροφος τοῦ ἐν τῷ σκότει περιμένοντος ἐκείνου γίγαντος, καὶ ἐκ νέου ἡτοιμάσθη νὰ παραβῇ τὰ χρέη του, ὅλως λησμονήσας τὴν τοῦ ἐντολέως του διαταγὴν· ἀλλ' ὁ ἀρχηγός του ἐμπόδισεν αὐτὸν καὶ πάλιν, καὶ ἀμφότεροι σιωπῶντες περιέμενον ἐν προσοχῇ.

Νυκτερινὴ ἄκρα ἠρεμία κατεκυρίευε καὶ τὰ πέριξ, καὶ τὸν οἶκον εἰς ὃν ὁ τολμηρὸς νεανίας εἰσεπήδησε· μακρόθεν μόνον προσε-

κτικὸν ὠτίον ἀνθρώπου περιέργου ἠδύνατο νὰ αἰσθανθῇ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀκουομένας εὐθύμους τινὰς φωνὰς εὐωχουμένων χωρικῶν, ἐκείνων βεβαίως τῶν ἐν τῷ ὑπαίθρῳ περιμενόντων τὴν ἔλευσιν τοῦ ἀτυχοῦς δῆθεν νυμφίου τῆς ἀνοήτου συγγενοῦς ἑνὸς φίλου τοῦ προκρίτου τοῦ χωρίου των· οὐδεὶς ἄλλος κρότος, οὐδεμία ἄλλη ταραχὴ, ἢ θόρυβός τις διετάραττε τὴν ἱερὰν τῆς νυκτὸς ἡσυχίαν.

Ἀλλὰ τί δύναται τις νὰ εἴπῃ εἰς τὰς ἰδιοτρόπους θελήσεις μιᾶς εἱμαρμένης οὐχὶ δεξιᾶς!

Ἀόρατος κεφαλὴ χωρικοῦ τινος ἀγνώστου πρὸ μικροῦ ἀποσυρθέντος ἐκ τοῦ ὁμίλου τῶν συμποσιαζόντων ἀκινήτως ἐνεδρεύουσα ἐνώπιον μικροῦ παραθύρου μιᾶς γειτονος οἰκίας, λίαν ἐμπροσέκτως περιέμενε νὰ πληροφορηθῇ τὶς ἐκεῖνος ὃν πρὸ στιγμῆς παρετήρησεν εἰσπηδήσαντα ἐκ τοῦ τοίχου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας, ὅπου ἡ ἐξωκέλλουσα ἀνεψιὰ τοῦ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως βαθυπλούτου ἀκριβῶς ἐφυλάσσετο, ἵνα παραδοθῇ εἰς τὴν ἔννομον κυριαρχίαν τοῦ νομίμου συμβίου της.

Ἡ ῥηθεῖσα αὕτη κεφαλὴ, εἴτε ἐκ τοῦ σκότους τοῦ νυκτερινοῦ, εἴτε διὰ τὸ παράμερον τῆς γωνίας ὅπου παρεφύλαττον ὅτε πελώριος ἐντολεὺς, καὶ ὁ εὔρωστος ὑποταγής του, δὲν παρετηρήθη ποσῶς καὶ παρὰ τῶν δύο.

Αἴφνης ἡ προτομὴ τοῦ εἰς τὴν αὐλὴν ἐκείνην εἰσπηδήσαντος νεανίου ἐφάνη πλησιάσασα μέχρι τοῦ χαμηλοῦ τείχους αὐτῆς, καὶ μὲ ἄκραν του εὐχαρίστησιν διέκρινεν ὁ παραφυλάττων ἐκεῖνος κολοσσιαῖος ἀνὴρ ὅτι ὁ τολμηρὸς καὶ γενναῖος συμπράκτωρ του δὲν ἐπέστρεφε μόνος, ἀλλὰ πραγματικῶς ἐχειραγώγει κόρην τινα, μᾶλλον συρομένην, ἢ βαδίζουσαν· ὡς δ' ἤγγισαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ τὸν χωρικὸν ἐκεῖνον τοῖχον, ἔλαβεν εὐθὺς εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ τὴν ἀπηυδισμένην νέαν, καὶ τὴν ἀπέθεσεν ἐλαφρῶς ἐπ' αὐτοῦ· μὲ πτηνοῦ δὲ πήδημα ἀμέσως καὶ οὗτος εὑρεθεὶς πλησίον της, παρέ-

λαβε καὶ αὖθις αὐτὴν ἐπὶ τῶν βραχιόνων του, καὶ λίαν ἐπιτηδείως τὴν κατεβίβασεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἡμιλιθοστρώτου.

Ἀλλ' ἐκείνη εἴτε ἐκ τῶν ὅσων βαρυαλγῶς ὑπέστη ἀπὸ τῆς διημέρου ἀπουσίας τοῦ ἀγαπητοῦ της, εἴτε ἐκ τῆς κατεσπευσμένης βίας τοῦ ἐκ νηπιότητος γνωρίμου της Παρασκευᾶ, ἄκρως καταναγκάσαντος αὐτὴν ὅπως ὅσον τάχος ἐγκαταλείψῃ τὸν ὀλέθριον ἐκεῖνον οἶκον, καὶ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν, ἐξαιρέτως δὲ ἐκ τοῦ λαθραίου τρόπου τῆς ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνης περιφόβου ὑπεξελεύσεώς της, ἅμα οἱ πόδες της ἤγγισαν τὸ ἔδαφος, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐλαφρόν της σῶμα· τὰ ἀδύνατα σφυρά της εὐθὺς ἐκλονίσθησαν, καὶ ἐγονυπέτησεν ἐπὶ τῆς χλόης τῆς ἡμικαλυπτούσης τὴν ὁδόν.

Ἀπαίσιαι κυνῶν ὑλακαὶ κατεθορύβησαν ἀμέσως τὴν μέχρι τοῦ δε ἐπικρατοῦσαν νυκτερινὴν ἡσυχίαν, καὶ ἡ ἐκ τοῦ παραθύρου ἐνεδρεύουσα κεφαλὴ τοῦ χωρικοῦ ἐφάνη ἐν ἀκαρεῖ ἐπὶ τοῦ πολυσάρκου σώματός του δρομαίως προχωροῦντος πρὸς τὸ μέρος ὅπου ὁ Παρασκευᾶς εἰσπηδήσας ὑπεξῆλθεν ἤδη κομίζων τὴν κλονιζομένην φίλην τοῦ φίλου του.

Οἱ ὠρυόμενοι κύνες ἠκολούθουν μὲν καὶ οὗτοι τὸν χωρικὸν ἐπιβάδην, καὶ ἐγαυρίων ἀλαλάζοντες, ἀλλ' ὁ ἔμφυτος κατὰ τῶν ἐχθρῶν ζῆλος των δὲν ἀφεώρα αὐτὸν, ἀλλ' ἐκείνους, πρὸς οὓς ἐνυπόπτως διηυθύνετο· μόλις ἤδη ὀλίγα τινα βήματα προεχώρησεν ὁ κομιστὴς τῆς ἀσθενοῦς νεάνιδος λαβὼν τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς τὴν φίλην καλύβην ἄγουσαν, καὶ εὐθὺς κατέλαβεν αὐτοὺς ἀσθμαίνων ὁ ὑπὸ τῶν κοινῶν παρακολουθούμενος πολύσαρκος ἐκεῖνος χωρικός.

— Μωρὲ μπερπάτη! μὲ ποιανοῦ ἄδεια ἀποκότησες νὰ πάρῃς αὐτὸ τὸ κορίτσι ἀπὸ τὸ σπήτι ὅπου τὸ ἔβαλεν ὁ θεῖός του; εἶπεν ὑβριστικῶς, καὶ ἥρπασε τὴν νεάνιδα ἐκ τοῦ βραχίονος.

Πλήρης δυσθυμίας καὶ ἀγανακτήσεως ὁ Παρασκευᾶς διά τε τὴν ἀπρόοπτον ἐκείνην ἀτυχίαν, καὶ διὰ τὸν κατὰ τῆς ὑπερασπιζο-

νης του πραγματικῶς βάρβαρον τοῦ χωρικοῦ τρόπον, ἐστάθη μὲ ὕφος ἔκπληκτον, καὶ ἠπόρει τί νὰ εἴπῃ, καὶ τὶ νὰ πράξῃ· εἶχε μὲν καὶ οὗτος ὡς καὶ ἅπαντες οἱ ὁμήλικες αὐτοῦ τὴν νεανικὴν ἐκείνην ἐνεργητικότητα τὴν ἐφ' ὁμοίαις περιστάσεσι μηδόλως συγχωροῦσαν τὸ ταπεινοῦσθαι, ἀλλ ἐκέκτητο καὶ τὸ γηραιόφρον πλεονέκτημα τοῦ φρονίμως σκέπτεσθαι, καὶ ποιεῖν ἐνίοτε τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν, ὑποχωρεῖν τε εἰς ὅσα ὑποχωρήσεως ἀνάγκη, ἐφ ᾧ καὶ μὴ θελήσας νὰ ἐπιφέρῃ ὕβριν ἐφ' ὕβρεως, ἀπεκρίθη μὲ ὕφος ὅλως ἀνόμοιον ἐκείνου, δι' οὗ ὁ ἀντίπαλός του καιρίως τὸν προσέβαλεν.

— Ἄφησε παρακαλῶ κύριε ! τῆς νέας τὸ χέρι, καθότι βλέπεις ὁποῦ μόλις ἠμπορεῖ νὰ περιπατήσῃ· εἶναι ἄῤῥωστη.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ τοῦ διαβόλου τὸ βοϊδοπολίτη ὁποῦ μὲ τὰ χωριανὰ ροῦχα ποῦ σήμερα ἐφόρεσε νὰ θέλῃ γιὰ νὰ μοῦ σφαλίσῃ τὰ 'μμάτια! ἐπέφερεν αὖθις μὲ τὴν αὐτὴν αὐθάδειαν ὁ πολύσαρκος χωρικὸς, καὶ ἐπέβαλεν ἀμέσως χεῖρα καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου βραχίονος τῆς δυστυχοῦς Αἰκατερίνης.

Μ' ὅλην τῆς νυκτὸς τὴν σκοτίαν εὐκόλως ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τις τὰς φύσει ὑπώχρους παρειὰς τοῦ νεανίου πορφυρωθείσας τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκ τῆς ἄκρας του ἀγανακτήσεως· καὶ ὅμως τὸ ἔμφρον αὐτοῦ λογικὸν κατηύνασε πρὸς ὥραν τὴν παρωξυνθεῖσαν καρδίαν του, καὶ μετὰ κατηναγκασμένης σεμνηγορίας, εἶπε.

— Μὰ νὰ ζῇς Ἀδελφέ! τί τρέχει; τί θέλεις; τί ζητεῖς ἀπὸ τὴν δυστυχησμένην νέαν, ὁποῦ καθὼς βλέπεις μόλις ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ σ' τὰ πόδια της; δὲν εἶναι κρῖμα νὰ τὴν φοβερίζῃς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον;

— Ἐγὼ τί θέλω! ἐγὼ τι ζητῶ! ἀλλὰ δὲν μοῦ λὲς καλήτερα ἐσὺ τὶ θέλεις ἀπ' αὐτὴν; μωρὲ παραλυμένε! χάθηκαν τόσα καὶ τόσα ζητιανοκόριτζα τῆς πόλις ὁποῦ νὰ τεργιάζουν κἄν μὲ τὰ μοῦτρα σου, μόνον ἔπεσες κατόπι σ' αὐτὴν τὴν νέα, ἐνῷ δὲν εἶσαι ἄξιος οὔτε κἄν νὰ γυρίσῃς νὰ τὴν ἰδιῇς σ' τὸ πρόσωπο; καὶ ξέχορ' ἀπὸ τοῦτο δὲν ἐμαθες ὅτι αὐτὴ εἶναι 'παντρεμένη, καὶ ἔχει ἄντρα ὁποῦ

τὴν ὁρίζει; πῶς λοιπὸν ἐσὺ τὴν παίρνεις ἀπὸ τὸ μέρος ὁποῦ ὁ Θεῖός της τὴν ἔβαλε, καὶ ὅπου καὶ ἂν ἦναι σὲ ὀλίγη ὥρα θὲ νὰ προφθάσῃ καὶ ὁ ἄντρας της διὰ νὰ....

Εἰς ἓν τοιοῦτον ἄκουσμα ἡ ὑπὸ τοσούτων προηγουμένων ἀνιαρῶν συνεχομένη καὶ ἀσθενοῦσα νεάνις ἐσκίρτησεν ἔκπληκτος, καὶ ἠτένισεν ἄκρως μὲν ἀδύνατον, ἀλλὰ λίαν ἐρωτηματικὸν βλέμμα πρὸς τὸν Παρασκευᾶν, παρ' ἐκείνου, βεβαίως ἐλπίζουσα τὴν διασάφησιν τῶν ὡς πρὸς αὐτὴν ὅλως ἀκατανοήτων τοῦ χωρικοῦ λεγομένων.

— Ὑπανδρευμένη! ἔσπευσεν ὁ νεανίας νὰ ἀποκριθῇ, ὅπως καθησυχάσῃ τὴν ταραχὴν τῆς Αἰκατερίνης τῆς ἐπαισθητότερον ἤδη κλονιζομένης, καὶ ἐπανέλαβεν.

— Ὑπανδρευμένη! καὶ ποιὸς τὴν ὑπάνδρευσε; λάθος· ὅς τις καὶ ἂν σὲ τὸ εἶπε εἶναι ψεύστης, εἶναι κακὸς ἄνθρωπος.

— Ὄχι μωρὲ! ἐκεῖνος ὁποῦ μὲ τὸ εἶπε δὲν εἶναι τέτοιος καθὼς τὸν λές· ὁ Κὺρ Καλημερόπουλος ὁ Θεῖός της ὁποῦ ὁ ἴδιος τὴν 'πάντρεψε, δὲν 'ναι ψεύτης, ψεύτης καὶ πομπιασμένος εἶσαι σὺ ὁποῦ ἀποκότησες νὰ ξεχωρήσῃς ἕνα ἀντρόγυνο· κρεμήσου ὀγρήγωρα νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸ χωριόμας ἀχρεῖε, γιὰ νὰ μὴν μαζεύσω κἀμπόσους ἀκόμα, καὶ σοῦ κάμουν τὸ κορμίσου μαῦρο 'σὰν τὸ ροῦχο μου.

Καὶ διὰ τοῦ εὐσάρκου καὶ ὀστώδους ποδός του ἐλάκτισε τὸν ἀπροδιάθετον νεανίαν ἐπὶ τῶν μηρῶν, καὶ ἐνηγκαλίσατο ὁλόσωμον τὴν νέαν, πληρεξούσιον ἐπ' αὐτῆς λαβὼν κυριότητα. καταπνίξας δὲ καὶ αὖθις ὁ Παρασκευᾶς τὴν κορυφωθεῖσαν ἀγανάκτησίν του, ἐπειράθη δίδων τόπον τῇ ὀργῇ, νὰ μετέλθῃ καὶ πάλιν φιλικὴν καὶ ἀόργητον μετὰ τοῦ χωρικοῦ διαπραγμάτευσιν, ἐλπίζων διὰ λόγων νὰ καταπείσῃ τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ τὸν ἐκ τῶν κευθμώνων τοῦ Ἅδου ἴσως διαφυγόντα, καὶ ἐκεῖσε δυστυχῶς ἐπιφανέντα, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ἐπικίνδυνον πρόσκομμα εἰς τοὺς ἐπὶ σωτηρίῳ σκοπῷ ἐναγωνίους κόπους του· ἀλλ' ἡ ὑπὸ ἀλλεπαλλήλων δεινῶν καταπονηθεῖσα νεάνις ἅμα ἔμεινεν εἰς τὸν βάρβαρον διάκρισιν

ἑνὸς ἀγνώστου τοσαῦτα φρικώδη δι' αὐτὴν εἰπόντος, ἐγγὺς νὰ λειποψυχήσῃ πραγματικῶς, δὶς καὶ τρὶς κλονισθεῖσα ἔπεσεν ὕπτιος ἐπὶ τῆς χλοηφόρου ὁδοῦ, σύρασα ταὐτοχρόνως πρὸς ἑαυτὴν καὶ τὰς στιβαρὰς τοῦ χωρικοῦ χεῖρας τὰς ἀδιασπάστως ἐπὶ τῶν βραχιόνων της διαμενούσας

Τότε ὁ μέχρι τοῦδε γηραιοφρόνως οἰκονομῶν τὰ ἐπακόλουθα τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης συμπτώσεως μακρόθυμος Παρασκευᾶς μεταβαλὼν σκοπὸν καὶ γνώμην, καὶ ἀναλαβὼν τὴν ἕως ἄρτι ὑπὸ ἔμφρονος ἴσως σκέψεως οἰκείᾳ βουλήτει παραμεληθεῖσαν νεανικήν του ἐνεργητικότητα, ὥρμησεν ἐπὶ τοῦ εὐσάρκου χωρικοῦ, καὶ ἀπωθήσας αὐτὸν βιαίως, ἔκυψε χαμαὶ ὅπως δώσῃ βοηθείας χεῖρα πρὸς τὴν δυστυχῆ Αἰκατερίναν, καὶ εἶπε.

— Τόσην ὥρα ἐβιάσθηκα νὰ σὲ πολιτευθῶ, ἀλλὰ σὺ χωρὶς νὰ γνωρίζῃς τὶ πρᾶγμα εἶναι ἡ πολιτικὴ, ἐτόλμησες καὶ νὰ μὲ κτυπήσῃς. ἐὰν λοιπὸν ἐσὺ εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ μεταχειρίζεσαι ὡς βάρβαρος τὰ πόδια σου, μάθε ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχω χέρια, τὰ ὁποῖα ἂν δὲν ἔχουν τὴν ἴδια δύναμι τῶν ποδαριῶν σου, ἤξευρε ὅτι καλήτερα προτιμῶ νὰ σκοτωθῶ ἐδῶ, παρὰ νὰ παραδώσω τὴν νέαν αὐτὴν εἰς τὴν ἐξουσίαν σου· εἶμαι παλαιὸς φίλος της· εἶμαι σχεδὸν ἀδελφός της· τὸ γάλα ὁποῦ ἐβυζαξάμεν ἀπὸ μωρὰ παιδιὰ, ἦτον μιᾶς γυναικὸς γάλα· ἔχω λοιπὸν κάθε δικαίωμα νὰ τὴν ὑπερασπισθῶ, καὶ νὰ μὴν τὴν ἀφίσω εἰς τὴν διάκρισίν σου· δὲν τὴν βλέπεις ὁποῦ πλησιάζει νὰ λειποθυμήσῃ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ ν' ἀποσπάσῃ τὰς εὐσθενεῖς τοῦ χωρικοῦ χεῖρας, ἀπὸ τοὺς ἐκλελυμένους βραχίονας τῆς βαθμηδὸν ἀναισθητούσης· ἀλλ' ἐκεῖνος ἀναχαιτίσας πρὸς στιγμὴν τὴν ὁρμὴν τοῦ θυμοῦ του, ἅμα ἤκουσε τὸν ἐν δυνάμει ἀνόμοιόν του ἀντίπαλον παύσαντα τοῦ ὁμιλεῖν, μ' ἓν δεύτερον ἀρκετὰ δυνατὸν λάκτισμα ἐσφενδόνησεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὸν ἀτυχῆ νεανίαν εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν, καὶ ὑλοσχερῶς ἀνέλαβε καὶ πάλιν τὴν μόλις πνέουσαν Αἰκατερίναν εἰς τὴν κυριαρχίαν του.

— Νὰ σὲ ἰδῶ! ἰδοὺ καιρὸς νὰ δείξῃς τὴν παλικαριά σου! τρέξαι ἀμέσως καὶ καταπόνεσαι τὸν χονδρὸν, ἕως ὁποῦ ὁ λιγνὸς νέος ἠμπορέσει νὰ τελειώσῃ τὴν δουλιά του· δηλαδὴ νὰ πάρῃ τὴν νέαν, καὶ νὰ τὴν πάγῃ ὅπου θέλει· τὸ κατάλαβες; εἶπεν ὑποκώφῳ τῇ φωνῇ ὁ οὐ μακρὰν ἐκειθεν περισκοπῶν πελώριος ἐκεῖνος ἀνὴρ πρὸς τὸν νεαρὸν ὑποταγῆ του, τὸν ἐκ τοῦ πολλοῦ ζήλου πῦρ πνέοντα εἰς τὴν θέαν τῶν διαμαχομένων, καὶ ἕτοιμον μὲν νὰ ὁρμήσῃ ὑπὲρ τοῦ ἀσθενεστέρου, ἀλλ' ἐμποδιζόμενον ὑπὸ τοῦ ἐντολέως του.

— Τώρα σοῦ τὸν δείχνω ἐγὼ· καὶ ἂν τὰ χέρια μου δὲν τὸν καταξεσχίσουν, ἂς ἦν' καλὰ καὶ τὸ μαχαίρι μου· καὶ ξεύρεις τὸ μαχαίρι αὐτὸ τί κάμνει; κάμνει δουλιαῖς μὲ φούνταις· ἐχθὲς ἀκόμη τὸ ἀκόνησα· ἀπεκρίθη οὗτος ἀνασυκώσας τὸ χωρικόν του ἐπιφόριον, καὶ προσδείξας τὴν πραγματικῶς στίλβουσαν λαβὴν μιᾶς ἀρκετὰ εὐμεγέθους μαχαίρας κεχωσμένης εἰς τὴν περὶ τὴν ὀσφύν του πλατείαν ζώνην.

— Ὄχι· οὔτε τὰ χέρια σου νὰ τὸν ξεσχίσουν, οὔτε τὸ μαχαίρι σου νὰ τὸν πειράξῃ· νὰ τὸν κρατήσῃς μόνον καλὰ καὶ σριγκτὰ, ἕως νὰ χαθῇ ὁ νέος μαζὶ μὲ τὴν κόρη.

— Ἄ! τώρα κατάλαβα τὸ σκοπό σου καλήτερα· δηλαδὴ εἰς ὅσα θὲ νὰ κάμω δὲν θέλεις νὰ χυθῇ διόλου αἷμα· δὲν εἶναι ἔτσι;

— Ναί! οὔτε μιὰ ῥανίδα αἷμα νὰ μὴ χυθῇ.

— Τοῦτο κομμάτι δύσκολο· πλὴν τί νὰ γένῃ, ἀφοῦ καὶ τοῦ λόγου σου ἔτσι τὸ θελεις· ἂς δοκιμάσωμεν· ἐπανέλαβε σχεδὸν ἐνδοιάζων, καὶ ὥρμησεν εὐθὺς εἰς τῆς διαμάχης τὸ στάδιον ὡς ἡ μαινομένη ἐκ τοῦ θυμοῦ τίγρις.

— Ἐὰν τὰ ἐδικά σου πόδια ἐσυνήθισαν μιὰν τέτοια τέχνη, ἂς ἰδοῦμεν τώρα ἂν καὶ τὰ ἐδικά μου γνωρίζουν τίποτε· ναὶ μωρὲ χοντρόσκυλε!

Εἶπε, καὶ δι' ἑνὸς καταπληκτικοῦ λακτίσματος δὲν ἀπεσφενδόνισε μὲν μακρὰν τὸν ἀντίπαλον τοῦ μόλις ἐγειρομένου Παρασκευᾶ,

ἀλλ' ἐγονυπέτησεν αὐτὸν πρηνῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πλησίον τῆς λειποθυμούσης νέας, ἧς οἱ κρυεροὶ βραχίονες ἐλεύθεροι μείναντες ἀπὸ τὰς στιβαρὰς χεῖρας τοῦ εὐσάρκου χωρικοῦ, ἔπεσον ὡς ἀναισθήτου πτώματος μέλη ἐπὶ τοῦ πάλλοντος στήθους της.

Ναὶ μὲν δὲν εἶχεν εἰσέτι χάσειν τὰς αἰσθήσεις της ἐντελῶς, καὶ οἱ ὡς ὕελος καταντήσαντες ὀφθαλμοί της διέκρινον μὲν ἀμυδρῶς πως τὰ ἔμπροσθέν της διατρέχοντα, ἀλλ' αὗται αἱ εἰσέτι διαμένουσαι αἰσθήσεις της δὲν ἦσαν ἱκαναὶ νὰ γνωρίσωσι τὴν πραγματικότητα τῶν φαινομένων, καὶ νὰ κατανοήσωσι κατὰ βάθος τὴν καθ' αὐτὸ αἰτίαν τῶν παρ' αὐτῆς μόλις διακρινομένων αὐτῶν ἐχθροπραξιῶν.

Ἐναγκαλισάμενος δὲ ὁ νικητὴς τοῦ χωρικοῦ τὴν ἡμίθνητον κόρην, διὰ μόνον δύο ῥωμαλέων βημάτων ἔφθασε πρὸς τὸ μέρος τῆς πτώσεως τοῦ ἀρτίως ἐγερθέντος Παρασκευᾶ, καὶ ἐνεχείρισεν αὐτὴν εἰς ἐκεῖνον, εἰπών.

— Λάβε την τήν κακόμοιρη, καὶ ἀμέσως χάσου.

Ἀλλ' ὁ εὔσαρκος χωρικὸς ἀναλαβὼν τὰς δυνάμεις του ἐπρόφθασεν ἐν ἀκαρεῖ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Παρασκευᾶς ἀφυόγγως εὐγνωμονῶν πρὸς τὸν κομίσαντα τὴν λειποψυχοῦσαν, ἀνέλαβεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν κατοχήν του.

— Ἔννοια σας, καὶ ἂς ἤμαι ἕνας εἰς τοὺς δύο σας· θὰ σᾶς μάθω ἐγὼ ὁ ἕνας καὶ μοναχὸς, ὅτι δὲν ἠμπορεῖτε εὔκολα εὔκολα νὰ κλέψετε κορίτσι ἀπὸ τὸ χωριό μας· εἶπε μετ' ἐπηρμένου ἐγωϊσμοῦ, καὶ ὥρμησεν ἵνα ἁρπάσῃ τὴν ἀτυχῆ νεάνιδα.

Μία ἀρκετὰ καλὴ καὶ κερασυνοφόρος πυγμὴ τοῦ εὐρώστου νυκτοφύλακος κατεζάλισε καὶ αὖθις τὸν ἄθλιον χωρικὸν, ὅστις αἰσθανθεὶς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ νέου ἀντιπάλου του, ἐπειράθη διὰ κραυγῶν νὰ ζητήσῃ τὴν τῶν συνεγχωρίων του ἐπικουρίαν· ὁ προβλεπτικὸς ὅμως πυγμαγῶν ἐπιφράξας διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὸ στόμα ἐκείνου, τὸν κατηνάγκαζε νὰ σιωπᾷ μεχρισοῦ οἱ ὑπερασπιζόμενοί του ἀρκούντως ἀπομακρυνθῶσιν.

Ὁ Παρασκευᾶς ἐν τούτοις ἀναλαβὼν τὸ ἀπηυδισμένον σῶμα τῆς σχεδὸν ἡμιθνήτου κόρης εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ μόλις δύο μόνα βήματα βηματίσας, συνέβη νὰ ἴδῃ πίπτοντα ἐκ τῶν κρυερῶν ποδῶν της τὰ κομψὰ αὐτῆς σανδάλια τὰ ὡς παιδίου μίκριστα, καὶ πρὸς ἀναζήτησιν ἔτεινε τὸ ὄμμα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἀλλ' εἴτε ἐκ τοῦ βαθέος τῆς νυκτὸς σκότους, εἴτε ἐκ τοῦ ἀνὰ χεῖρας φορτίου του, πολὺ δὲ μᾶλλον ἐκ τῆς ἄκρας τῶν ὀφθαλμῶν του σκοτοδίνης μὴ εὐτυχήσας νὰ ἴδῃ ἀμέσως τὰ ζητούμενα, ἠναγκάσθη νὰ χρονοτριβήσῃ ἐπὶ μικρὸν ἐκεῖσε πρὸς ἀκριβεστέραν παρατήρησιν· ὁ ἐπιφράττων ὅμως τὸ στόμα τοῦ χωρικοῦ, γνωρίσας τὴν ἐμμέριμνον παρατήρησιν τοῦ βαστάζοντος τὴν κόρην, καὶ ἰδὼν οὐ μακρὰν αὐτοῦ ἀτάκτως ἐρριμένα γυναικεῖα δύο σανδάλια, παρέβλεψε πρὸς στιγμὴν τὴν ἀπχολίαν του, καὶ παραλαβὼν ἐκ τοῦ ἐδάφους ταῦτα, ἔσπευσε νὰ ἐγχειρίσῃ πρὸς τὸν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐμποδιζόμενον Παρασκευᾶν. εἰπὼν αὐτῷ.

— Μὴ χάνῃς καιρὸ· τράβα· πάρ' τὸ δρόμο σου.

Τότε ὁ χωρικὸς εὐκαιρίας τυχὼν ἠναγκάσθη νὰ ἀνοίξῃ τὸ καταπεπονημένον στόμα του, καὶ μετὰ κραυγῆς πνιγηρᾶς μὲν ἀλλ' ὀξείας νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς συνεγχωρίους του περὶ τοῦ διατρέχοντος, ἐπιβοήσας τὰς ὀλιγοφθόγγους ἐκείνας λέξεις, ἃς πρὸ μικροῦ ἡ νεαρὰ τῆς καλύβης κάτοικος ηὐτύχησε νὰ διακρίνῃ, σημαινούσας, ὡς προέφημεν, τάδε.

« Ὀγρήγωρα προφθάσατε, καὶ μᾶς ἔκλεψαν τὴν πολίτισσα »

Εὐθὺς ὁ εὔρωστος νυκτοφύλαξ προφθάσας, ἐπέφραξε καὶ πάλιν τὸ στόμα τοῦ χωρικοῦ, πειρωμένου ὅπως ἀναλάβῃ τὰς δυνάμεις του, καὶ ἐγερθῇ.

Ὁ Παρασκευᾶς κρατῶν εἰς τὰς ἀγκάλας τὸ πολύτιμον καὶ ἐλαφρὸν αὐτοῦ φορτίον, ἤρχισε νὰ ἐξακολουθῇ τὴν ὁδόν του.

Ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ εἷς ἕτερος χωρικὸς ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ κοινοῦ συμποσίου, ἀκούσας κατὰ σύμπτωσιν τὴν τοῦ συνεγχωρίου του κραυγὴν, ἐπρόφθασεν ὡς ἀστραπὴ ἐνώπιον τῶν διαμαχομέ-

νων, καὶ λαβὼν ἀμέσως μέρος ὑπὲρ τοῦ ἡττωμένου, ἐπειράθη νὰ ὑπερνικήσῃ τὸν νικῶντα νυκτοφύλακα· τὸ στόμα τότε τοῦ πολυσάρκου χωρικοῦ λυτρωθὲν καὶ πάλιν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ εὐρώστου ἀντιπάλου του, εὗρε καιρὸν νὰ εἴπῃ μὲ σιγαλέαν φωνὴν πρὸς τὸν πατριώτην αὐτοῦ ἀποτεινομένην:

— Μπρὲ ἀδελφὲ! ὁ Θεὸς σὲ ἔστειλε; τὸ λοιπὸν μὴ σὲ μέλλῃ διὰ ἐμένα, ἀλλὰ τρέξαι ἀμέσως ἐδῶ τριγύρω, καὶ κύταξαι νὰ εὕρῃς τὴν κόρη ὁποῦ μᾶς ἔκλεψαν· δὲν εἶναι ἀκόμη μιὰ στιγμὴ ὁποῦ τὴν ἄρπαξεν ὁ ἀγαπητικός της, καὶ κατὰ τὸ παρὸν πρέπει νὰ ἦναι ἐδῶ κοντά.

Τοὺς λόγους τούτους καί τοι σιγαλέως ἐκφωνηθέντας, δὲν διέλαθε ποσῶς ἡ ἀκοὴ τοῦ κομίζοντος τὴν μόλις πνέουσαν Αἰκατερίναν, ὅστις ὡς ἐκ τούτου ἐβιάσθη νὰ ταχύνῃ τῶν ποδῶν του τὸ βῆμα· ἀλλ' εἰς τὴν νέαν ταύτην ταραχήν του, καὶ εἰς τὴν κατεσπευσμένως βεβιασμένην πορείαν του προσκόψας ἐπὶ λίθου κατὰ δυστυχίαν πρὸ τῶν ποδῶν του εὑρεθέντος, ἔπεσεν εὐθὺς χαμαὶ μετὰ τῆς νεάνιδος, ἥτις ἐναγώνιον στενάξασα ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν αὐτῇ ἀναισθησίαν· τοποθετήσας ὅθεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς χλόης οὐ μακρὰν τῆς πεπατημένης ὁδοῦ, ἔστησεν ἀμέσως τὸ ὠτίον του εἰς τὰ ὀπίσω, ἵνα ἀκροασθῇ ἂν ὁ νεοελθὼν χωρικὸς ἔσπευσεν εἰς ἀνίχνευσιν αὐτοῦ· καὶ ὁ δυστυχὴς νεανίας δὲν ἠπατᾶτο. ἡ ὕποπτος προσδοκία του δὲν ἦτο ποσῶς ἀβάσιμος· λαβὼν ὁ νεόφοιτος τὴν ὁδηγίαν τοῦ συναδέλφου του, ἔδραμε νὰ ἀνιχνεύσῃ τὰ βήματα του ἅρπαγος, καὶ τῶν ποδῶν του ὁ κρότος ἔφθασεν ἐν ἀκαρεὶ εἰς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ ἐμμερίμνως προσέχοντος.

Εἰς τοιαύτην λοιπὸν περίστασιν τί ὤφειλε νὰ πράξῃ ὁ ὅλως ἀτυχὴς Παρασκευᾶς; νὰ περιμείνῃ πλησίον τῆς ἀθλίας κόρης ὅπως ὑπερασπίσῃ αὐτὴν ἐπὶ παντὸς ἐνδεχομένου; ἐὰν ὅμως τὸν ἰχνηλατοῦντα τὰ βήματα αὐτοῦ νεόφοιτον χωρικὸν συνώδευον καὶ ἄλλοι ἐγχώριοι, πῶς ἠδύνατο νὰ ἀντιπαραταχθῇ εἷς αὐτὸς μόνος πρὸς τοσούτους τις οἶδεν ὁπόσους τὸν ἀριθμόν; μηδαμινὸν δὲ τὸ

κακὸν ἐὰν ὁ λόγος ἦτο περὶ αὐτοῦ μόνου· οὗτος ἦτον ἱκανὸς νὰ ὑποφέρῃ τὰ πάνδεινα, ἀρκούμενος εἰς τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Αἰκατερίνα ἤθελε σωθεῖν· ἀλλ' οἱ διῶκται του ὑπὸ τίνος ἄλλου συμφέροντος ὑποκινούμενοι ἠκολούθουν αὐτὸν, ἂν οὐχὶ ὅπως ἁρπάσωσι τὴν ἀνεψιὰν τοῦ πρὸς αὐτοὺς καταφυγόντος Καλημεροπούλου;

Μετὰ στιγμιαίαν ὄθεν σκέψιν ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν, ἐγκαταλιπὼν ἀμέσως τὴν ἡμίθνητον κόρην εἰς τὴν ἐποπτείαν τῆς θείας Προνοίας, ἔτρεψε τὸ βῆμα πρὸς τὸν βαθμηδὸν πλησιάζοντα κρότον τῶν ποδῶν τοῦ διώκτου του διευθυνόμενος· ἀλλ' αἴφνης ὁ ἀκουόμενος ἐκεῖνος τῶν βημάτων κρότος λαβὼν ἀλλοίωσιν τινα, ἀνθ' ἑνὸς διεκρίθησαν δύο ἀνθρώπων βηματισμοὶ, οὐχὶ προοδεύοντες, ἀλλ' ὀπισθοποροῦντες, καὶ ἐν ἀκαρεῖ ἠκούσθη προφθάσας καὶ ἕτερος τρίτος, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν προσέγγισιν διεκρίθη ὁ ἑξῆς διάλογος.

— Μωρὲ σὺ ὅποιος καὶ ἂν ἦσαι, τί ζητεῖς ἀπ' τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, καὶ δὲν τὸν ἀφήνεις νὰ 'πάγῃ σ' τὴ δουλειά του, μόνον θέλεις νὰ τὸν ἐμποδίσῃς; ἐὰν ἦσαι χριστιανὸς, γνώρισαι καλὰ ὅτι αὐτὰ 'ποῦ κάμνεις δὲν τὰ θέλει ὁ Θεός· αὐτὴ ἡ νέα ὁποῦ θέλησες νὰ παραδώσῃς εἰς τὰ χέρια τοῦ πολίτη, μάθε ὅτι εἶναι 'παντρεμένη, καὶ αὐτὸ ὁποῦ ἔκαμες καὶ τὴν ἔδωσες εἰς τὸν ἀγαπητικότης, εἶναι μιὰ ἁμαρτία μεγάλη· εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ τρίτος ἐκεῖνος ὁ νεωστὶ προφθάσας πρὸς ἕνα τῶν ἀποτελούντων τὸ ἐχθρικὸν ἐκεῖνο τριμόρφιον.

— Ἀδιάφορον· ἀπεκρίθη σοβαρῶς ὁ πρὸς ὃν ὁ ὁμιλήσας ἀπετείνετο, καὶ ἀνεσύκωσεν ἀμερίμνως τοὺς ὤμους.

Οὐδεὶς βεβαίως τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀμφιβάλλει ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος, ἦν ὁ νεαρὸς νυκτοφύλαξ, ὅστις δρομαίως ἀκολουθήσας τὸν νεόφοιτον χωρικὸν ἐμπόδισεν αὐτὸν τοῦ νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω.

— Ἐὰν ὅμως ἔχῃς ἀνάγκην ἀπὸ χρήματα, καὶ ὅ,τι ἔκαμες τὸ ἔκαμες μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ γεμίσῃς τό πουγγί σου, ὅσα ἔλα-

θες ἀπὸ ἐκεῖνον 'ποῦ σὲ μίσθωσε, λάβε ἀπὸ ἡμᾶς τὰ διπλὰ, καὶ μὴ μᾶς ἐμποδίζῃς ἀπὸ τὸ νὰ πάρωμεν αὐτὴν τὴν νέαν ἀπ' τὰ χέρια τοῦ ἀγαπητικοῦ της, καὶ νὰ τὴν δώσωμεν σ' τὸν ἄνδρα της ναί! τὰ διπλὰ καὶ ἀκόμη περισσότερα ἠμποροῦμεν νὰ σοῦ δώσωμεν. ὁ κύρ Καλημερόπουλος ὁ κακόμοιρος ὁ θειὸς τῆς ξεμυαλισμένης αὐτῆς κόρης δὲν ἀποφεύγει ἀπὸ τέτοια παραμικρὰ πράγματα· εἶναι εὐχαριστημένος νὰ πληρώσῃ ὅσα καὶ ἂν τοῦ εἰποῦμεν, ἀφοῦ ἰδῇ ὅτι ἐλυτρώθηκεν ἡ ἀνόητη ἀνεψιά του ἀπὸ μιὰν τέτοια μεγάλη καταισχύνη· ἐπέφερεν ὁ ὑπὲρ τῶν καταπτύστων σχεδίων τοῦ Καλημεροπούλου ἀνενόχως ἐνδιαφερόμενος πολύσαρκος χωρικὸς, ὡς σπουδάσας τὴν ὑπεροχὴν τῆς σωματικῆς δυνάμεως τοῦ πρὸς ὃν καὶ αὖθις ἀπετείνετο, καὶ προτιμῶν ἕνα πιθανὸν ἴσως συμβιβασμὸν, ἀπὸ μίαν ἀναμφιβόλως ἀβέβαιον πάλην· ἀλλ' ὁ ἰσχυρὸς ἐκεῖνος ἀντίπαλος, ὁ ἀδιαφόρως πρὸ μικροῦ ἀνασυκώσας τοὺς ὤμους εἰς τὴν πρόταsιν τοῦ χωρικοῦ πειρωμένου ὅπως καταπείσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ, ὅτι παραδίδων τὴν νέαν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἅρπαγος εὐνοουμένου της πράττει ἓν μέγα ἁμάρτημα, ἀκούσας ἤδη καὶ πάλιν αὐτὸν πάσχοντα ὅπως δι' ὑποσχέσεως χρημάτων διασείσῃ τὸν ἐκμισθωτικὸν δᾶθεν ζῆλον του, ἐφρύαξεν ὑπ' ἀγανακτήσεως, καὶ ἀμέσως ἁρπάσας καὶ τοὺς δύο ἐκ τῶν βραχιόνων, ὥθησεν αὐτοὺς πρὸς τὰ ὀπίσω ὑπολαβών,

— Ὀγρήγωρα 'πίσω σ' τὸ δρόμο σας· εἰδὲ μὴ σᾶς κουβαλῶ καὶ χωρὶς νὰ θέλετε· μωρὲ τοῦ διαβόλου μου τοὺς μανδρόσκυλους! νὰ νομίσουν ὅτι ἔχουν ἐμπροσθά τους κἀνένα ὠσὰν καὶ τὴ μούρη τους, καὶ νὰ ζητοῦν μέ χρήματα νὰ μ' ἀγοράσουν! περπατεῖτε λοιπὸν, ζῶα καταφρονεμένα! ὀγρήγορα 'πίσω.

— Πολὺ καλά· ἀπεκρίθη καὶ πάλιν ὁ πρὸ μικροῦ λαλήσας, θέλων ἤδη νὰ ἐκφοβίσῃ τὸν ἀδυσώπητον ἀντίπαλόν του· πολὺ καλὰ· πολὺ καλὰ· ἐγὼ σὲ εἶπα ἐὰν θέλῃς μὲ τὸ καλὸ, νὰ λάβῃς ὅ,τι εὐχαριστῆσαι, καὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃς ἥσυχους. ἐὰν δὲ τοῦ λόγου σου θέλῃς καὶ πάλιν διὰ νὰ ἔλθωμεν σ' τὰ χέρια, τοῦτο εἶναι ἄλλος

λόγος· στοχάσου ὅμως ὅτι τώρα δὲν εἶμαι ὡσὰν καὶ πρῶτα μοναχὸς, ἀλλ' ἔχεις νὰ κάμῃς καὶ μὲ τοὺς δύο μας· συλλογίσου λοιπὸν, καὶ κάμε ὅ,τι σὲ συμφέρει.

Ὁ Πρασκευᾶς ἐν τούτοις στήσας τὸ βῆμα ἠκροᾶτο τοὺς οὐ μακρὰν ἀπέχοντας διαλεγομένους, καὶ ἀκούσας τὸν ἄγνωστον τῆς Αἰκατερίνης ὑπερασπιστὴν γενναίως ἀπαρνούμενον τὰς συμβιβαστικὰς τοῦ χωρικοῦ προτάσεις, ηὐγνωμόνει πρὸς ἐκεῖνον ἐγκαρδίως, καὶ ἐμελέτα νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τὴν ἄπνουν, ὅπως παραλάβῃ καὶ τοποθετήσῃ αὐτὴν εἰς τὸ παρὰ τῆς γενναίας χωρικῆς χορηγηθὲν ἄσυλον· ἀλλ' ὅτε ἐπὶ τέλους διέκρινε τὸν χωρικὸν ἐκφοβίζοντα τὸν ἀντίπαλόν του, καὶ ἐπαιρόμενον ἐπὶ τῇ συμμαχίᾳ τοῦ συνεταίρου του, μετέβαλεν ἀμέσως γνώμην, καὶ ἐστοχάσθη ὅτι ἐὰν προσετίθετο καὶ οὗτος ὡς σύμμαχος εἰς τὴν μόνωσιν τοῦ ἀγνώστου, ἔπραττεν οὐχὶ μόνον ἓν μικρὸν ἀνταπόδομα τῆς ὁποίας ἔλαβε παρ' ἐκείνου μεγίστης χάριτος, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως ἐξησφάλιζε τὴν Αἰκατερίναν ἀπὸ τὸν ἅρπαγα τῶν δύο χωρικῶν σκοπόν· ναὶ μὲν δὲν εἶχε τοσαύτην πεποίθησιν εἰς τὴν σωματικήν του ῥώμην, ἦτον ὅμως ὑπερβέβαιος ὅτι ἡ εἰς τὸ στάδιον τῆς διαμάχης παρουσία του δὲν ἤθελεν εἶσθαι ὅλως ἀσυντελής.

Φωναὶ λιγυραὶ ἐκ νεανικῶν λαρύγγων ἐξερχόμεναι ἠκούσθησαν τότε ἐκ τοῦ συστάδην, καὶ οἱ χωρικοὶ διακρίναντες τὰ τῶν ψαλμωδούντων ὑποκείμενα, ἔσπευσαν δι' ἑνὸς ὀξέως συρίγματος νὰ ζητήσωσιν ἐπικουρίαν, καὶ ἐν ἀκαρεὶ ἐνεφανίσθησαν δρομαῖοι δύο ἕτεροι χωρικοὶ νεαροὶ καὶ ῥωμαλέοι, πανέτοιμοι νὰ πράξωσι πᾶν ὅ,τι οἱ προσκαλέσαντες αὐτοὺς ἤθελον διατάξειν.

— Βρὲ γιώργη! βρὲ δημήτρη! ἐσεῖς εἶσθε; ἠρώτησαν ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς νεοφοίτους.

— Ναὶ ἡμεῖς· τί τρέχει; ποιὸς εἶν' ἀπ' ἐδῶ τοῦ λόγου του; ἀπεκρίθησαν καὶ οὗτοι ἀντερωτήσαντες.

— Εἶναι μισθωμένος ἀπὸ τὸν ἀγαπητικὸ τῆς πολίτισσας, καὶ ἀφοῦ τὴν ἔκλεψεν ἐκεῖνος ἀπὸ τὸ 'σπῆτι ὁποῦ θειός της τὴν ἔβα-

λεν, αὐτὸς τώρα ὁποῦ ἐπληρώθηκεν ἀπὸ ἐκεῖνον, μᾶς ἐμποδίζει ἀπὸ τὸ νὰ τρέξωμεν κατόπι του, καὶ νὰ τὴν ἁρπάξωμεν ἀπὸ τὰ χέρια του.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τῶν χωρικῶν τοὺς καταφανῶς ἐνοχοποιοῦντας ὡς χαμερπῆ ἀργυρώνητον τὸν ἰσχυρὸν ἀντίπαλόν των, ἐρρίγησεν ἐκεῖνος ὅλως κυριευθεὶς ὑπὸ σφοδρᾶς ἀγανακτήσεως, καὶ ἐν τῇ ὑπερβολῇ τῆς δικαίας του ὀργῆς ὥθησε παραφόρως ἕνα τῶν ὑβριστῶν του, ὑπολαβών.

— Μωρὲ ἄ σκυλὶ ψωριάρικο! δὲν σὲ εἶπα ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμ' ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ ἀγοραζονται μὲ χρήματα; ὀγρήγωρα κρημνίσου ἀπ' ἐμπρός μου παλιάνθρωπε! καὶ δυσανασχέτως ἠθέλησε νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν τῶν κυκλωτῶν του θέσιν ἓν μόνον βῆμα· ἀλλ' οὗτοι ἐχθρικῶς ἀνθιστάντες, ἐπέφερον.

— Ἤ τώρα ἀμέσως μᾶς λέγεις τὸ μέρος ὁποῦ πῆγεν αὐτὸς ὁ παραλυμένος φίλος σου μαζῆ μὲ τὴν ἀδιάντροπη τὴν νέα, ἢ ... καὶ διεκόπη τῆς φράσεώς των ἡ συνέπεια, ὡς μὴ εὑρόντες εὐθὺς κατάλληλόν τι μέσον ἐκφοβίσεως.

Ἂν δὲ καὶ ἡ ἀπὸ μέρους αὐτῶν ἐκμελετωμένη ἀπειλὴ δὲν ἐξεφωνήθη, τὸ ἀντίξουν ὅμως καὶ πολέμιον ὕφος των ὑπερεκορύφωσε τὴν ὀργίλον τοῦ νέου φλεγμονὴν, ὅστις δι' ἑνὸς ἀρκετὰ ὁρμητικοῦ ὠθισμοῦ καταπλήξαντος τὴν ἐχθρικὴν τετράδα, μ' ἐλαφρὸν ἓν ἅλμα εὑρέθη ἔξω τῆς πολεμίου ἐκείνης περιφερείας, καὶ γενναίως καὶ τολμηρῶς ἐστάθη ἀπέναντι τῶν ἀντιπάλων του, ἕτοιμος νὰ ἀντιπαραταχθῇ ἐκ νέου εἰς ἄμυναν, εἷς μόνος αὐτὸς πρὸς τέσσαρας.

— Βρὲ σεῖς παιδία! δὲν εἶναι ἐντροπή μας, καὶ ἀκόμη ὅλου τοῦ χωριοῦ μας ἐντροπὴ δὲν εἶναι, νὰ ἀφήσωμεν μιὰν γυναῖκα νὰ μᾶς τὴν ἁρπαξουν ἀπὸ τὰ χέρια μας δύο κατεργάρηδες, καὶ τώρα νὰ στεκώμεθα καὶ νὰ καμαρώνωμεν αὐτὸν ἐδῶ; μήπως τάχα εἶναι δυνατώτερος αὐτὸς ἕνας μοναχὸς ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς τέσσαρας; εἶπεν εἷς χωρικὸς ἐνθαρρύνας καὶ τοὺς ὑπολοίπους, κα

ὁμοθυμαδὸν ἡτοιμάσθησαν νὰ ὁρμήσωσιν ἐναντίον τοῦ ἀτρομήτου νεανίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄.

Τὸ στρατήγημα.

» Τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο πόσῳ ἀμφιβολίας ἐπιδεκτικὸν ὡς πρὸς τὴν μέλλουσαν φάσιν του· κατὰ λόγον φυσικὸν βεβαίως οἱ τέσσαρες ἤθελον ὑπερνικήσειν ἕνα μεμονωμένον, καί τοι ῥωμαλέον καὶ ἰσχυρόν· ἐφ' ᾧ καὶ τὴν φίλην μὲν, ἀλλ' ἴσως ἀνωφελῆ τοῦ Παρασκευᾶ κατάσπευσιν προέλαβεν ἡ ἐκεῖσε αἰφνίδιος παρουσία ἑνὸς ἑτέρου ἀνδρὸς, οὗτινος ἡ σκιὰ μεγεθυνομένη ἐκ τοῦ ὑποζυγόφου ἀπαυγάσματος τοῦ ἀσελήνου στερεώματος, ὑπενέφαινεν αὐτὸν ὡς οὐρανομήκη· οὐδεὶς βεβαίως ἀμφιβάλλει ὅτι ὁ ἐμφανισθεὶς οὗτος ἦν αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιμένων, καὶ τὰ πάντα περισκοπῶν κολοσσιαῖος γίγας, οὗ τὰς ὁδηγίας ἐξακολουθῶν ὁ ῥωμαλέος αὐτοῦ ὑποταγὴς, ἔδραμε πρὸ μικροῦ πρὸς σωτηρίαν τῆς Αἰκατερίνης, καὶ ἀνθ' ἑνὸς ἀντιπάλου, περιέπεσεν ἤδη εἰς χεῖρας τεσσάρων, τοὺς ὁποίους ἦτο μὲν ἱκανὸς νὰ καταβάλλῃ ὁμοσθενῶς, ἀλλὰ θέλων νὰ διατηρῇ τὴν διαταγὴν τοῦ ἐντολέως του, ἀπείχετο τοῦ νὰ λάβῃ χρῆσιν τοῦ περὶ τὴν ζώνην στιβαροῦ του ὅπλου.

Μέχρι τοῦδε ὁ πελώριος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἐφύλαττεν ἑαυτὸν κρυπτόμενον διὰ λόγους πολλούς· ἤδη ὅμως εἰς τὴν τῶν τελευταίων δύο χωρικῶν ἐπιμαχίαν ἠναγκάσθη ὅπως ἐξέλθῃ ἐκ τῆς κρύπτης του, καὶ δώσῃ πέρας εἰς τὴν σκηνὴν ἐκείνην, ἥτις ἐὰν ἐπιπλέον παρετείνετο, πιθανὸν νὰ ἐλάμβανε χείρονα μορφήν· ἀπεκδυθεὶς ὅθεν ἀμέσως τὰ ἄπερ ἔφερε χωρικὰ ἐνδύματα, ἄφησε νὰ φανῶσι τὰ ὑποκάτω αὐτῶν λαμπρὰ ἱμάτια δι' ὧν συνήθως ἦν ἐνδυόμενος, καὶ ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ εὑρέθη εἰς τῆς διαμάχης τὸ στάδιον.

Μ᾽ ὅλην τῆς νυκτὸς τὴν σκότίαν μὴ δυσκολευθέντες οἱ χωρικοὶ νὰ διακρίνωσι τὴν λαμπροστόλιστον ἐνδυμασίαν τοῦ παρουσιασθέντος, ἐστάθησαν ὅλως ἔκπληκτοι, ἄκρως ἀποροῦντες διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐμφάνισιν ἑνὸς τοιούτου λίαν ἐξόχου ὑποκειμένου.

— Τί τρέχει παιδία μου! τί ἀκολουθεῖ; τί ἔχετε ἀναμεταξύ σας; ἠρώτησεν ἐκεῖνος μετ᾽ ἀξιοπρεπείας πολλῆς.

— Θέλομεν τσελεπῆ μου! νὰ ἐμποδίσωμεν μίαν ἀδικίαν ὁποῦ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος θέλει νὰ κάμῃ σ᾽ ἕνα ᾽σπητικό· ἀπεκρίθησαν εὐσεβάστως οἱ χωρικοὶ δακτυλοδεικτήσαντες τὸν νεανίαν.

— Ἀδικίαν! ὡσὰν τὶ λογῆς ἀδικίαν; ἐπανηρώτησεν ὁ ἐντολεὺς τοῦ κατηγορουμένου μειλιχίᾳ τῇ φωνῇ.

— Ἐὰν ἦσθε ἡ αὐθεντιά σας ἀπὸ τὴν πόλιν, ἠμπορεῖτε νὰ γνωρίζετε ἐκεῖ κάποιον ὁποῦ τὸν λέγουν Κὺρ Καλημερόπουλον· αὐτὸς λοιπὸν ὁ Κ. Καλημερόπουλος ἔφερε σήμερον ἐδῶ εἰς τὸ χωριό μας τὴν ἀνεψιάν του, διὰ νὰ τὴν γλυτώσῃ ἀπὸ ἕνα τῆς ἀγαπητικὸ ὁποῦ ἔπεσε κατόπι της, καὶ νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς τὸν ἄνδρα της ὁ ὁποῖος εἰς ὀλίγην ὥραν θὲ νὰ προφθάσῃ· τοῦ λόγου του δὲ ἀπ᾽ ἐδῶ ὁποῦ ὡς φαίνεται ἔχει συμφέροντα μὲ τὸν παραλυμένον ἐκεῖνον νέον ἀφοῦ μᾶς τὴν ἔκλεψαν πρὸ ὀλίγης ὥρας, τώρα μὲ κἀνένα τρόπον δὲν θέλει νὰ μᾶς . . .

— Ἀκούσατε παιδιά μου! ὅσα ἔχετε σκοπὸν νὰ μὲ ᾽πῆτε, ὅλα τὰ γνωρίζω· ὁπόταν λοιπὸν αὐτὴ τοῦ Κὺρ Καλημεροπούλου ἡ ἀνεψιὰ ἔχῃ εὐχαρίστησιν νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν τὸν νέον ὁποῦ λέγετε, καὶ δὲν θέλει νὰ γνωρίσῃ ἐμένα διὰ ἄνδρα της, ἐγὼ δυναστικῶς τί λογῆς ζωὴν ἠμπορῶ νὰ ζήσω μὲ αὐτήν; ἐπέφερεν ὁ ἀρτίως παρουσιασθεὶς, διακόψας τῶν χωρικῶν τὸν λόγον.

Οἱ χωρικοὶ ἠτένισαν ἀλλήλους ἔκθαμβοι, καὶ δὲν εἶχον τί ν᾽ ἀποκριθῶσιν· ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ ἐμφανισθέντος τούτου ἀνθρώπου δὲν ἦτο ποσῶς κατωτέρα ἐκείνης, δι᾽ ἧς ὁ Καλημερόπουλος μεγαλορρήμονῶν περιεκόσμησε τὸν ἀνυπόστατον τῆς ἀνεψιᾶς του νυμφίον· καὶ μολοντοῦτο ἐφαίνοντο διστάζοντες.

— Μάλιστα· ἐγὼ εἶμαι ὁ νόμιμος ἄνδρας της, τὸν ὁποῖον ὁ μὲν Κ. Καλημερόπουλος ἠθέλησε νὰ κάμῃ σύζυγόν της δι' ὅλον τῆς ζωῆς μας τὸ διάστημα, ἀλλ' ἡ κακὴ τύχη ἐμπόδισε, καὶ δὲν ἄφησεν οὔτε μιὰν ἡμέραν νὰ συζήσωμεν· ἀφοῦ λοιπὸν αὐτὴ ἠθέλησεν ἐκεῖνον, καὶ ἐκεῖνος αὐτὴν, ἂς λείψῃ ἀπὸ ἐμένα μίαν ὥραν ἐμπροσθήτερα, καὶ ἂς ἔχουν καὶ οἱ δυό τους καλὰ ὑστερινά.

Μόλις ὁ στρατηγηματίας οὗτος ἄνθρωπος ἐξεφράσθη τὰ ἀνωτέρω, καὶ ἰδοὺ ἔφθασεν ἐνώπιον αὐτῶν ὁ πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ ἀγνώστου φίλου του παλινδρομήσας Παρασκευᾶς, μεγίστην ἐν τῇ καρδίᾳ του αἰσθανόμενος θλῖψιν διὰ τὴν ὄπισθέν του ἐκτεθειμένην ἀναίσθητον νεάνιδα.

— Ἰδοὺ, ἰδοὺ ὁ κλέπτης τῆς συζύγου σας ὅλος καὶ ὅλος, αὐθέντα μου! ἐκραύγασεν ὁ πολύσαρκος χωρικὸς, ἀναγνωρίσας τὸν σωτῆρα τῆς Αἰκατερίνης.

— Πολὺ καλὰ παιδί μου! πολὺ καλὰ ἔκαμες· καὶ ὄχι μόνον δὲν σὲ κατηγορῶ, ἀλλὰ καὶ σὲ ἐπαινῶ, καὶ μάλιστα, σὲ εὐχαριστῶ· φθάνει μόνον ὁποῦ ἔγινες αἰτία, καὶ ἐλυτρώθηκα ἀπὸ ἕνα ὑποκείμενο ὁποῦ δὲν εἶχεν εὐχαρίστησιν νὰ ζήσῃ μαζῆ μου, καὶ πάντοτε, ἢ ἐμπροσθά, ἢ ὀπίσω, ἤθελε νὰ μὲ φέρῃ χωρὶς ἄλλο κἀμμίαν μεγάλην ἐντροπὴν, ὥστε νὰ μὴν ἔχω πλέον προσωπον διὰ νὰ ἰδῶ κἀνένα ἀπὸ τοὺς φίλους μου· ναί! σὲ ἐπαινῶ, καὶ σὲ εὐχαριστῶ· καὶ μὴ λησμονήσῃς ὁπόταν ἔλθῃς εἰς τὴν πόλιν, νὰ ἀπεράσῃς ἀπὸ τὸ κατάστημά μου, διὰ νὰ σὲ προσφέρω κἄτι τι διὰ ἐνθύμησιν.

Οἱ χωρικοὶ ἐσιώπων, ἄκρως ἀποροῦντες διὰ τὴν τοιαύτην ἀπαραδειγμάτιστον ἀνεξικακίαν τοῦ ἀνθρώπου τούτου· οὐχ ἧττον δὲ αὐτῶν ἐξίστατο καὶ ὁ Παρασκευᾶς, ἀκούων ἕνα ἀγνώριστον ἄνθρωπον τοιαῦτα πρὸς αὐτὸν προτείνοντα.

— Ὅσον δὲ καὶ διὰ ἐσᾶς, παιδιά μου! σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ, ὁποῦ χωρὶς διόλου νὰ μὲ γνωρίζετε, ἠθελήσατε νὰ ὑπερασπισθῆτε τὴν τιμήν μου· πλὴν τί ὠφελεῖ· ἔτσι ἀπεφάσισεν ἡ μαύρη τύ-

χη μου· λάβετε λοιπὸν καὶ τοῦ λόγου σας ἀπὸ ἕνα μικρό μου χάρισμα διὰ νὰ μὲ ἐνθυμῆσθε· ἐπανέλαβε στρεφεὶς πρὸς τοὺς χωρικοὺς, προσφέρων πρὸς ἕνα ἕκαστον ἀνὰ ἓν χαρτονόμισμα ἀξίας γροσίων ἑκατόν.

Οὐδ' ἔπαυσαν ἀπ' ἀρχῆς ποτε, οὐδ' εἰς τὸ ἑξῆς παύσονται ἅπαντες ἐπίσης οἱ Κωνσταντινουπολῖται κατηγοροῦντες τοὺς ἔξω τῆς Βασιλευούσης κατοίκους ὡς ἀνθρώπους εὐήθεις καὶ ἀμβλύνοας, ὅλως στερουμένους τοῦ φυσικοῦ ἐκείνου χαρίσματος τῆς ἀγχινοίας, δι' ἧς ἅπαντα τὰ τῶν Βυζαντίων τέκνα διακεκριμμένως δῆθεν χαρακτηρίζονται· ἀλλ' ὁπόσον ἡ κρίσις αὐτῶν αὕτη στερεῖται βεβαίως ὀρθότητος λόγου.

Ἡ ἀρχέγονος φύσις ἀπ' ἀρχῆς τῆς εἰς τὸ φαινόμενον τοῦτο σύμπαν ἀκαταπαύστου ἐπενεργείας της, ἀπειράριθμα ἀναμφιβόλως παρήγαγε πλάσματα, ποικίλους καὶ διαφόρους ἔχοντα τοὺς διοργανισμοὺς, ἄλλα μὲν δι' ἀκριβοῦς κανονικότητος κατὰ πάντα πεπροικισμένα, ἕτερα κατά τε τὸ σῶμα καὶ τὸν νοῦν ὅλως ἐλλειπῆ, καί τινα δὲ ἂν καὶ στερούμενα τῶν χαρίτων τοῦ ἑνὸς, ἀπολαύοντα ὅμως τῶν προτερημάτων τοῦ ἑτέρου· τοιαύτης δὲ φύσεως πλάσματα εὐκόλως δύναται ν ἀπαντήσῃ τις εἴς τε τὰς ἁπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης μυριαρίθμους χώρας, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰς Ἀνακτορικὰς καθέδρας διαφόρων μητροπόλεων· τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἀμερόληπτος αὕτη φύσις οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι διανέμει ἁπανταχοῦ τά τε καλὰ αὐτῆς, ὡσαύτως καὶ τὰ μὴ, καὶ ποσῶς μὴ χαριζομένη πρὸς τοὺς μεγαλοπρεπεῖς κατοίκους τῶν Βασιλευουσῶν πόλεων, οὐδέποτε φαίνεται ἀδικοῦσα τοὺς ταπεινοὺς τῶν χωρῶν οἰκιστάς.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ μὲν πρῶτοι κατὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους συμπεριφοράς των, καὶ τὰς εὐτραπελίας των, ἔχουσι μίαν χάριν ἐξαιρετωτέραν, ἐνῷ οἱ δεύτεροι τὰ τετριμμένα τῶν προγόνων των ἤθη ἐξακολουθοῦντες, δὲν κατύχησαν νὰ ἔχωσι τὰ μέσα δι' ὧν ἐκεῖνοι ἐξησκήθησαν εἰς τὸ εἶδος αὐτό· ὅσον ὅμως περὶ ἀγ-

χινοίας, οὐδεὶς ἂς ἀμφιβάλλῃ ὅτι οἱ κατοικοῦντες τὰ ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέρη οὐχὶ μόνον δὲν ὑπάρχουσι κατώτεροι κατὰ τὸ φυσικὸν τοῦτο πλεονέκτημα ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς κατοίκους αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ κατά τι τοὺς ὑπερτεροῦσιν ἐπὶ τὸ πανουργώτερον ἐπιῤῥέποντες.

Κατὰ συνέπειαν ὅθεν τῆς αὐθεντικότητος τῶν ὧν περ ἔφημεν, καὶ οἱ δωρολῆπται οὗτοι χωρικοὶ ἅμα ἔλαβον τὸ χαρτονόμισμα, ἀμέσως ἕκαστος αὐτῶν ἐννόησε τὴν ἀξίαν τοῦ δώρου, καὶ ἐξεστηκότες περιέμενον ἀπότομον μίαν διαταγὴν τοῦ ἐλευθεριωτάτου ἐκείνου γίγαντος ἵνα ἀναχωρήσωσιν ἐκεῖθεν.

Τοῦτο δὲ τὸ διὰ μόνης ἀκροδιγοῦς ψηλαφήσεως ἑνὸς χάρτου νὰ ἐννοήσῃ τις τὴν νενομισμένην αὐτοῦ ἀξίαν, φυσικῷ τῷ λόγῳ καθίσταται προτέρημα ἐκ τῶν οὐκ εὐκαταφρονήτων, καὶ ἰδοὺ ὅτι τὰ τοιαῦτα προτερήματα δὲν εὑρίσκονται ἀποκλειστικῶς πως εἰς μόνα τὰ *πολιτάκια*, ἀλλ' ἐπίσης καὶ εἰς τὰ *χωριανόπουλα*.

— Λοιπὸν παιδιά μου! καθὼς ἐλάβετε τὴν καλωσύνην νὰ ὑπερασπισθῆτε τὰ ἀτελεσφόρητά μου δίκαια, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον σᾶς παρακαλῶ νὰ τραβιχθῇ ὁ καθ' ἕνας εἰς τὸ μέρος του, χωρὶς νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὸν δυστυχισμένον Κ. Καλημερόπουλον, ὁ ὁποῖος ἐὰν πληροφορηθῇ τὰ ὅσα ἔτρεξαν ἐδῶ, ἠμπορεῖ νὰ πάθῃ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν πολλήν του πίκραν· δὲν ὁμιλῶ καλά; ἐπέφερεν ἐν εἴδει ἐρωτήσεως ὁ τροπολόγος γίγας, ἐταστικώτερον προσβλέψας τοὺς χωρικούς.

— Μάλιστα· καλὰ μιλεῖτε· διατί νὰ μάθῃ ἀπὸ ἡμᾶς τὰ ὅσα ἐδῶ ἔτρεξαν, καὶ νὰ λυπηθῇ περισσότερον ὁ ἄνθρωπος· ἀπεκρίθησαν οὗτοι οἰκτιρμόνως πως.

— Λοιπὸν τώρα ποῦ θὲ νὰ ὑπάγητε; ἐπανηρώτησεν ὁ νομιζόμενος τοῦ Καλημεροπούλου γαμβρός.

— Ποῦ θὲ νὰ ὑπάγωμεν; ὁ καθ' ἕνας εἰς τὸ σπῆτι του· ἐὰν ἦναι μὲ τὴν ἄδειάν σας· ἀνταπεκρίθησαν εὐσεβάστως οἱ χωρικοί.

— Μάλιστα, μάλιστα· ὁ καθ' ἕνας εἰς τὸ σπῆτι του· πολὺ

καλὰ θὲ νὰ κάμετε· ὁρίστε λοιπὸν εἰς τὸ καλόν· προσέθεσεν ἐκεῖνος, καὶ ἔστρεψε τὰ νῶτα προσποιούμενος ὅτι ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν.

Ἀλλ' ἅμα οἱ χωρικοὶ ἐχάθησαν πραγματικῶς διευθυνθέντες ἕκαστος εἰς τὸν οἰκόν του, ὁ τροπολόγος ἐκεῖνος γίγας εἶπε μυστικῶς εἰς τὸ ὠτίον τοῦ ὑποταγοῦ του.

— Εἰπὲ εἰς τὸν νέον αὐτὸν νὰ τελειώσῃ ὀγρήγωρα τὸ ἔργον του, καὶ ἐντὸς δύο ὡρῶν νὰ γενῇ ἄφαντος ἀπὸ ἐδῶ· ἂς πιάσῃ τὸν δρόμον ἀπὸ τὸ δεξὶ τὸ μονοπάτι, καὶ καθὼς φθάσει ς τὴν ῥάχιν τοῦ βουνοῦ ἐκεῖ ὁποῦ βόσκουν τοῦ χωριοῦ τὰ ἄλογα, ἂς ἀναβῇ ἀμέσως εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτὰ διὰ νὰ προφθάσῃ ὀγληγορώτερα εἰς τὴν πόλιν, ὅπου θέλει ἀνταμωθεῖν καὶ μὲ ἄλλους φίλους, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἀδιαφορήσουν διὰ τὴν ὑπόθεσίν του.

Προσθέσας εἶτα καὶ ἕτερόν τι μυστικὸν πρὸς τὸν νεαρὸν ὑποταγῆ του, ἔλαβε τὴν ὁδὸν τοῦ μέρους ὅπου πρὸς ὥραν εἶχεν ἐγκαταλείψειν τὰ χωρικά του ἐνδύματα, ἵνα ἐπενδυθῇ αὐτά.

Τότε ὁ εὐπειθὴς νεανίας πιάσας εὐθὺς ἕνα ἐκ τῶν ἐκεῖσε περιστρεφομένων κυνῶν, τὸν ἡπιώτερον, ἔλαβεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀγκάλην, καὶ ἐκ τοῦ τείχους εἰσπηδήσας εἰς τὸν οἶκον ὅθεν ὁ Παρασκευᾶς πρὸ μικροῦ μετὰ τῆς Αἰκατερίνης ὑπεξῆλθεν, ἔσπευσε νὰ ἀφήσῃ τὸ τετράποδον ἐπὶ τοῦ εἰς τὸ πρῶτον δωμάτιον σανιδώματος· στρέψας δὲ πρὸς αὐτὸ τὰ νῶτα, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς περὶ τὴν ὀσφύν του θήκης μίαν μάχαιραν ἀρκετὰ τομωτάτην, καὶ χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὑπεψιθύρισε.

— Ναὶ μὲν, τὸ δυστυχισμένο ζῶο δὲν μᾶς ἔσφαλεν εἰς τίποτε, ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ, ἀφοῦ τὸ αὐθεντικὸ ἔτσι προστάζει.

Καὶ ὑποβλέψας τὸ κυνὸς τὸ βλέμμα, κατέφερεν αὐτὴν ὁρμητικῶς ἐπὶ τοῦ αὐχένος τοῦ ἀθλίου, οὗ ἡ κεφαλὴ χωρισθεῖσα διαμιᾶς, ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀσπαίρουσα, ἐνῷ τὸ λοιπὸν σῶμα κλονούμενον εἰσέτι ἐπὶ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ ποδῶν ἐφαίνετο ὅσον οὔπω ἑτοιμόῤῥοπον· λαβὼν τότε τὸ θῦμα ἐκ τῶν ὀπισθίων ποδῶν περιέφερε τὴν ἄφθονον τοῦ αἵματος ῥοὴν εἰς ὅλα τοῦ δωματίου τὰ

μέρη, καὶ ἁρπάσας ἐκ τοῦ ὠτὸς τὴν ἐκπνεύσασαν κεφαλὴν, ἐξῆλθε κατεσπευσμένως, καὶ ἔῤῥιψεν αὐτὴν ἐν τῇ ὀπῇ τοῦ πλησίον ἀφοδευτηρίου· καταβὰς εἶτα γοργοῖς βήμασιν ἐξεπήδησεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ τείχους πάλιν, κρατῶν τὸ πτῶμα εἰς χεῖράς του ὡς πρότερον.

— Γειά σου! ἀλλὰ φθάνει πλέον ἕως ἐδῶ ὁποῦ τὸν ἐκρατοῦσες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον· τώρα εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸν κρατῇς ἀπὸ τὰ ἐμπροσθινὰ πόδια, διὰ νὰ μὴν στάζῃ τὸ αἷμά του ς' τὴν γῆν· ὑπέλαβεν ὁ γιγαντιαῖος τοῦ κυνοκτόνου ἐντολεὺς, ἐπενδυθεὶς τὰ χωρικά του ἐνδύματα.

— Τώρα λοιπὸν τί νὰ κάμω; ἠρώτησεν ὁ πτωματοφόρος πιάσας τὸ φορτίον του ὡς προσετάγη.

— Τώρα πήγαινε ἀπὸ τὸ μέρος αὐτὸ, καὶ θὰ εὕρῃς ἐμπροσθά σου ἕνα ξηροπήγαδο· τὸν ῥίπτεις λοιπὸν ἐκεῖ μέσα, καὶ φεύγεις· ἀπεκρίθη ὁ ἐρωτώμενος δείξας διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέρος ὅπου ὤφειλεν ὁ νεανίας νὰ ἀπέλθῃ, καὶ ἀμέσως ἐμμερίμνως πως ἐπέφερεν.

— Ἀλλ' ἡ κεφαλὴ δὲν φαίνεται· τί τὴν ἔκαμες; μήπως καὶ τὴν ἄφησες ἐκεῖ;

— Ὄχι· τὴν ἔῤῥιψα μέσα εἰς τὸ ἀναγκαῖον τοῦ σπητιοῦ, κ' ἐκεῖ ὁποῦ ἔπεσε δὲν εἶναι διὰ νὰ τὴν ἰδῇ κανείς.

— Καλόν· τώρα λοιπὸν καθὼς σὲ εἶπα· κύταξε νὰ ἔχῃς τὰ μμάτια σου ἀνοικτὰ εἰς ὅσα σὲ παρήγγειλα.

Καὶ ἀμφότεροι ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου.

Ἴσως πολλοὶ ἐρεθισθῶσιν ἐκ τῆς περιεργείας περὶ τοῦ ὁποίαν ἄρα γε ὠφέλειαν ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην τὸ ἐκχυθὲν ἐκεῖνο αἷμα τοῦ φονευθέντος ζώου· ἐφ' ᾧ καὶ τοῖς ἀποκρινόμεθα.

Στοχασθεὶς ὁ ἐξαίρετος ἐκεῖνος ἀνὴρ ὅτι ἐν τῇ ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου παραδόξῳ τῆς νεάνιδος ἀπωλείᾳ ἠδύναντο οἱ χωρικοὶ νὰ ἐπασχοληθῶσιν εἰς συμπερασμοὺς βασιμωτέρους, καὶ ἐπιμένοντες εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι ὁ ἅρπαξ τῆς κόρης μὴ εὑρὼν εἰσέτι καιρὸν νὰ ἀπαγάγῃ τὴν λείαν του ἔξω τοῦ χωρίου, ἐτοποθέτησεν ἴσως

τό γε νῦν αὐτὴν ἐκεῖ, τίς οἶδε δι' ὁποίων ὑποσχέσεων δελεάσας κἀνένα συνεγχώριόν των, πιθανὸν νὰ ἀνερευνήτωσιν ἐπιμόνως εἰς τὰς πλειοτέρας τῆς χώρας οἰκίας, καὶ νὰ εὕρωσι βεβαίως τὸ ζητούμενον.

Ἀλλὰ διὰ τοῦ ἐπιψηθέντος τούτου τρόπου δίδοντος εἰς τοὺς κατοίκους ἰδέαν ἀλλοίαν καὶ διάφορον, ἐλάμβανεν ἄλλην φάσιν ἡ φιλικὴ αὐτῶν προσπάθεια, καὶ ἀντὶ νὰ ἀναζητήσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τὰ ἴχνη τοῦ ἅρπαγος μιᾶς κόρης ζώσης, καὶ ἴσως ἐνυπαρχούσης ἔνδον τοῦ χωρίου των, ὡς ἐκ τῆς θέας τοῦ αἱματοφύρτου δωματίου νὰ βασισθῶσιν εἰς ἕτερον συμπέρασμα, καὶ νὰ καταδιώξωσιν ἔτι πορρώτερω ἕνα κακοῦργον, ὅστις ἀντὶ ὠφελημάτων μικρῶν, ἐτόλμησε νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν τῆς νέας, καὶ κατακρύπτων τὸ θῦμα τίς οἶδε ποῦ, νὰ ἔλαβεν ὁδὸν ἄγουσαν μακρὰν τοῦ χωρίου.

Ἡ ῥηθεῖσα κόρη φθάσασα χθὲς εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἔφερεν ἐπὶ τοῦ στήθους ἕνα σταυρὸν, καὶ εἰς τὸν δάκτυλον ἓν δακτυλίδιον, ἀμφότερα ἀδαμάντινα· πιθανὸν λοιπὸν νὰ παρετήρησε ταῦτα τίς οἶδε ποῖος τῶν κακούργων τυχοδιωκτῶν, καὶ παραφυλάξας καιρὸν καὶ περίστασιν, ἠναγκάσθη νὰ προχωρήσῃ καὶ μέχρι φόνου.

Ναὶ μὲν, ἡ ὁμολογία τῶν τεσσάρων συνάμα χωρικῶν τῶν πρὸ μικροῦ ὑπὸ τῆς κλαπείσης κόρης τοσοῦτον ὑπερμογησάντων, ἡ ὁμολογία, λέγομεν, αὐτῶν, ἡ ἀφορῶσα τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ συζύγου τῆς Αἰκατερίνης ἐκουσίᾳ βουλῇ παραχώρησιν ἐκείνης πρὸς τὸν ἅρπαγα ἐραστὴν, ἠδύνατο μικρὸν νὰ συγχύσῃ τῶν χωρικῶν τὰς κρίσεις, ἀλλ' οἱ λόγοι οὗτοι ὅλως ὡς πρὸς τὸν Καλημερόπουλον ἀσυμβίβαστοι, ποσῶς δὲν ἴσχυον νὰ καταπείσωσιν αὐτὸν, ἀλλὰ κατὰ μᾶλλον ἠδύναντο νὰ ὑπερερεθίσωσι τὰς ὑποψίας του ὅτι ἡ Αἰκατερίνα δὲν ἐκλάπη χάριν ἔρωτος, ἀλλὰ βεβαίως ἐφονεύθη χάριν αἰσχροκερδείας· τέλος πάντων, ἔμελλε νὰ καταδιώξῃ οὐχὶ πλέον ἕνα ἐρωτιῶντα τῆς ἀνεψιᾶς του ἅρπαγα, ἀλλά πραγματικῶς ἕνα κακοῦργον, ἕνα φονέα, τοῦ ὁποίου τὰ ἴχνη ὤ-

φειλε νὰ ἀναζητήσῃ μακρὰν, καὶ οὐχὶ ἔνδον τοῦ χωρίου ἐκείνου.

Ἰδοὺ λοιπὸν δι' ὁποίους λόγους ὁ κολοσσαῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐνέκρινε τὸν φόνον τοῦ ἀθώου τετραπόδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

Ὁ ἐπίπλαστος νυμφίος.

» Τὸ μεσονύκτιον εἶχε πρὸ πολλοῦ παρέλθειν· τὰ νυκτινόμα ὄρνεα τὰ μέχρι τοῦδε ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν περιϊπτάμενα πρὸς ἀναζήτησιν θήρας, τὰ μὲν ὑπερχορτασθέντα, τὰ δὲ λίαν ἀτυχῶς ἀποτυχόντα καὶ προσωχθίσαντα, ἡτοιμάζοντο ἀμφότερα ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὰς ἀφεγγεῖς των φωλεάς· παρεμφερεῖς μὲ τὰ ῥηθέντα καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου οἱ εἰς τὸ ὕπαιθρον εὐωχούμενοι, οἱ μὲν ἀρκετὰ φαγόντες καὶ πιόντες ἔκειντο ἐπὶ ψιάθων ἢ ἐπὶ τῆς χλόης ἄδοντες καὶ ἀναπαυόμενοι, οἱ δὲ μόλις προφθάσαντες εἰς ὀλίγιστα τῆς εὐωχίας λείψανα ἀρκούντως ὑπέφερον ἐκ τοῦ κενοῦ στομάχου των, καὶ ὅμως πιστοὶ εἰς τὰς ἄς περ ἀνέλαβον ἀξιώσεις ἐνεκαρτέρουν καρτερικώτατα· ἐν τούτοις ἑκάτερα τὰ μέρη, δηλονότι καὶ οἱ χορτασθέντες καὶ οἱ πεινῶντες, ἀνυπομόνως κατεμέτρων τὰς στιγμὰς ἵνα φθάσωσι πρὸς τὸ ἀποβησόμενον.

Κυνῶν ὠρυγμοὶ ἠκούοντο μὲν εἰς τὴν ἀπέναντι τοῦ χωρίου ἄκραν, ἀλλὰ τίς ἐκ τῶν τῆς προσκαρτερούσης ὁμηγύρεως ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τὸ αἴτιον; κρότος ἐν τούτοις ἵππων καλπαζόντων διεκρίθη μακρόθεν πρὸς τὰ πρόσω προχωρῶν, καὶ εὐθὺς οἱ προσκαρτεροῦντες μὴ ἀμφιβάλλοντες ὅτι ὁ ἐρχόμενος βεβαίως ἦν ὁ ἀτυχὴς γαμβρὸς τοῦ ξενιζομένου των, περιέβλεψαν πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Καλημεροπούλου, ὃν εὗρον βαθέως ῥογχάζοντα, καὶ τίς οἶδεν ὁποῖά τινα αἰσχρὰ καὶ ἄτιμα ἐνυπνιαζόμενον· ἔπιεν ὁ ἀν-

θρωπος ὅσον ἐσυνήθιζε νὰ πίνῃ, καὶ ἔραγεν ὅσον ἠμπόρεσε νὰ φάγῃ, καὶ ἔπειτα ἐξηκολούθησε τὸν τακτικὸν ὕπνον του· πλησίον αὐτοῦ ἐκάθητο ὁ πρόκριτος τοῦ χωρίου, ὅστις καί τοι ὑπὸ μέχρι τοσούτων ὡρῶν ἀϋπνίας καταπονηθεὶς, εἶχεν ὅμως τὴν θέλησιν νὰ κρατῇ ἑαυτὸν μεταίχμιον, μεταξὺ δηλονότι ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως· ἐφ' ᾧ καὶ ἅμα ἠσθάνθη τὸν πλησίον του θόρυβον, ἔμφροντις ἠρώτησεν ἂν συνέβη τι.

— Ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος ἀλογοποδαριῶν τρεχάτα πατήματα ἀκούονται, καὶ λέμε μήπως εἶν' ἐκεῖνος ὁποῦ περιμένει ἀπ' ἐδῶ ὁ τσελεπῆς· ἀπεκρίθησαν οἱ χωρικοὶ δακτυλοδεικτήσαντες μίαν τῶν περὶ αὐτοὺς τριῶν ὁδῶν.

Ἀμέσως ὁ προϋχων ὡς ἐκ τῶν προηγουμένων ὑποψιῶν του παρωξυνθεὶς ἠκολούθησε τοὺς συνεγχωρίους του μέχρι τοῦ χείλους τῆς ὁδοῦ, ὅπου ὁ πρὸς τὰ πρόσω καλπασμὸς ἠκούετο ἐπαισθητώτερον προχωρῶν· ἡ δὲ πολυχρόνιός του πεῖρα ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ προηγούμενος τῶν ἱππέων δὲν παρηκολουθεῖτο παρὰ πολλῶν, εἰμὴ παρ' ἑνὸς καὶ μόνου. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐσκέφθη ὅτι δύο μόνοι ἄνθρωποι, ἔστω καὶ ἐχθρικὸν ἔχοντες σκοπὸν, δὲν ἠδύναντο βεβαίως οὔτε τὰς θελήσεις των νὰ ἐκτελέσωσιν, οὔτε τὸ χωρίον νὰ καταταράξωσι, καὶ ἐπὶ τῇ σκέψει του ταύτῃ ἐπανεπαύθη· μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἐφάνησαν φθάσαντες πραγματικῶς δύο μόνοι ἱππεῖς, οἵτινες μολονότι ἐκράτησαν τὸν βηματισμὸν τῶν ἵππων των, δὲν ἠθέλησαν ὅμως νὰ πεζεύσωσιν, ἀλλὰ,

— Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς εἰπῆτε ἐὰν ἦλθεν ἐχθὲς ἀπὸ τὴν πόλιν κἀνεὶς, συνοδευμένος μὲ μίαν . . . μὲ μίαν συγγενῆ του· ἠρώτησεν ὀθωμανιστὶ ὁ δεύτερος τῶν ἱππέων, μικρόν τινα ὑποστὰς ἀγῶνα εἰς τὴν τελευταίαν τῆς ἐρωτήσεώς του λέξιν.

— Μάλιστα· ἦλθεν· ἀπεκρίθησάν τινες τῶν παρεστηκότων, ὅλως ἀπορήσαντες διὰ τὸ ξένον τῆς γλώσσης τοῦ ἐρωτήσαντος.

— Μάλιστα· ἦλθεν· ἐπέφερε κατεσπευσμένως καὶ ὁ χωρικὸς

προῦχων παραγκωνίσας τὸ ἐνώπιόν του πλῆθος, προχωρήσας δὲ πρὸς τοὺς ἱππεῖς ἐπρόσθεσεν.

— Ἴσως θέλετε νὰ εἰπῆτε διὰ τὸν Κὺρ Καλημερόπουλον, ὁποῦ ἦλθεν ἐδῶ χθὲς μὲ τὴν κοκώνα τὴν ἀνεψιάν του.

— Μάλιστα, μάλιστα· δι' αὐτὸν λέγομεν, καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ μάθωμεν ποῦ εὑρίσκεται ὁ ἴδιος· ἐπέφερε καὶ πάλιν ὁ δεύτερος ἱππεύς, ἐνῷ ὁ πρῶτος ἐφύλαττε σιωπὴν ἀνυπομονησίας πλήρη.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ τινὲς ἐκ τοῦ ἐκεῖσε πλήθους εἰδοποίησαν τὸν κοιμώμενον περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ περιμενομένου, ὅτις ἔσπευσε νὰ ἐγερθῇ, καὶ νὰ δράμῃ πρὸς ὑποδοχὴν ἐκείνου.

— Κἄτι βλέπω καὶ μᾶς ἀργήσατε πολύ· πῶς δὲν πεζεύετε λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ κατάπτυστος οὗτος πρὸς τὸν πρῶτον τῶν ἱππέων ἀποτεινόμενος, ὃν οἱ ἀναγνῶσται ἐγνώρισαν βεβαίως ὅτι ἦν ὁ ἴδιος Τραπεζίτης Καραπέτ.

Ἀντὶ ἀποκρίσεως, ὁ ἀσελγέστατος ἐκεῖνος ἐκέντησε τὸν ἵππον του, καὶ ἀπεμακρύνθη μικρὸν ἐκ τοῦ περιέργου ἐκείνου τῶν χωρικῶν ὁμίλου ἀτάραχος μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλ' ἔνδον αὐτοῦ ἐκορυφοῦτο βαθμηδὸν δυσανασχέτησις πολλή.

— Μὰ πῶς δὲν πεζεύεις ἀδελφέ! τί τρέχει; εἶπεν ὁ Καλημερόπουλος πλησιάσας αὐτόν.

— Μπρὲ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ! ἀφοῦ διοργανίζῃς μίαν τοιαύτην σπουδαίαν ὑπόθεσιν, πῶς ἐσύναξες πλησίον σου τόσους ἀνθρώπους; δὲν ἐστοχάσθης ὅτι πιθανὸν νὰ μὲ γνωρίσῃ κἀνεὶς ἐξ αὐτῶν; ἀπεκρίθη ὁ ἐναγὴς Ἀρμένιος τὴν μὲν ὄψιν τῶν ἀνθρώπων ὑποστελλόμενος, τὴν δὲ κατὰ τῶν στυγερῶν σκοπῶν του δικαίαν τοῦ Θεοῦ ὀργὴν περιφρονῶν· ὁ Καλημερόπουλος ὑπέστρεψεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ χωρικοῦ προϋχοντος, ὅπως καταλάβῃ τὸ κλειδίον τῆς θύρας τοῦ οἴκου του.

— Μόνοι σας ἔχετε σκοπὸν νὰ ὑπάγητε; πλὴν . . . ἀπεκρίθη ὁ χωρικὸς διστάζων.

— Τί· μήπως τάχα δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀνοίξω τοῦ 'σπητιοῦ τὴν θύρα;

— Ὄχι διὰ αὐτὸ, ἀλλὰ μοναχοὶ πάλιν, ὡσὰν νὰ μὴν ἦναι τόσον τακτικόν· ἠμπορεῖτε νὰ ζητήσητε τίποτε· ἠμπορεῖ νὰ σᾶς χρειασθῇ κἀνένα πρᾶγμα· εἶναι μὲν ἐκεῖ μία γυναῖκα ὁποῦ ἄφησα νὰ φυλάττῃ, ἀλλὰ θὲ νὰ ἠμπορέσῃ ἄρά γε νὰ σᾶς ὑπηρετήσῃ καθὼς πρέπει;

— Καλὲ, τί θὲ νὰ μᾶς χρειασθῇ! δὲν κάμνεις τὴν δουλειά σου! ἔλα δός μου τὸ κλειδὶ, καὶ μὴ σὲ μέλλῃ διὰ τοιαῦτα μικρὰ πράγματα.

Καὶ λαβὼν τὸ κλειδίον ὁ ἀχαρακτήριστος, διευθύνθη μετὰ τῶν δύο ἐφίππων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ χωρικοῦ προϋχοντος.

Ἐλπιδοτόκοι ἰδέαι θεοστυγεῖς μὲν καὶ ἀνόσιαι, ἀλλ' ἂν καὶ πρὸς ἀλλήλας κατά τι ἀλλοῖαι, ἐπίσης ὅμως τὴν αὐτὴν ἔχουσαι πηγὴν, τὴν πηγὴν, ἐξ ἧς διηνεκῶς ῥέει τῆς κακίας τὸ νάμα διαφόρους λαμβάνον διόδους, περιφέροντο ἐντὸς τοῦ ἐγκεφάλου τῶν τριῶν αὐτῶν πανισχίστων προσώπων, ἑκάστου ἰδιαίτερα συμφέροντα ἐπίσης αἰσχρὰ καὶ κατάπτυστα ὀνειροπολοῦντος· ὀλίγαι τινες ἀκόμη στιγμαὶ, καὶ τοῦ ἐξωλεστάτου ἐκείνου τριμορφίου αἱ ἐλπίδες ἐλάμβανον τὴν ἐπιθυμητοτέραν ἐπιτυχίαν.

Ὁ μὲν ἐπονείδιστος Καλημερόπουλος ὅπως ἀπαλλαγῇ τῶν πρὸ καιροῦ ἀνησυχουσῶν αὐτὸν ὑποψιῶν ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀπὸ μέρους αὐτοῦ καταῤῥόχθισιν τῶν νομίμων πατρικῶν τῆς ἀνεψιᾶς του δικαιωμάτων, δὲν ἐπεριπάτει πλέον, ἀλλ' ἐπέτα οὕτως εἰπεῖν, εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν προηγούμενος τῶν ἱππέων.

Ὁ λάγνος Ἀρμένιος ἀπὸ μόνην μίαν κτηνώδη καὶ ἀκόλαστον ἐπιθυμίαν οἰστρηλατεῖτο ὑπὸ ἐνδόνων γαργαλισμῶν, ἄκρως ἀδιάφορος ὡς πρὸς τὴν μέλλουσαν τοῦ θύματός του τύχην.

Τὸ ἕτερον δὲ τρίτον πρόσωπον τὸ ἀποτελοῦν τὴν μόνην συνοδίαν τοῦ ἐπὶ βδελυρῷ σκοπῷ ὁδοιπορήσαντος Τραπεζίτου, ὅπερ ἦν ὁ προαγωγὸς Ὀβανὲζ, καὶ αὐτὸς ἐπίσης ἠσθάνετο ἐν τῇ μοχθηρᾷ

καρδίᾳ του εὐχαριστήσεως παλμοὺς, καὶ αὐτὸς ὁμοίως εἶχε τὰ θεοστυγῆ συμφέροντά του· καθότι κατὰ τὴν τοῦ ἄρχοντός του ἀπόφασιν, μετὰ τὴν ἐν τῷ χωρίῳ μελετωμένην ἐκείνην σκηνὴν, εἰς μόνου αὐτοῦ τὴν ἐπιστασίαν ἐσκόπευεν ἐκεῖνος νὰ ἀναθέσῃ τῆς Αἰκατερίνης τὸ μέλλον· ἔχων ὅθεν οὗτος μίαν τοιαύτην νέαν εἰς τὴν διάκρισίν του, χάρις εἰς τὴν ἐπαγγελματικήν του πεῖραν, ὁπόσα δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἤθελε θησαυρολογήσειν μέσον αὐτῆς;

Μία τοιαύτη ἔντιμος σονοδία, τοιαύτας βεβαίως ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὰς θεαρέστους ἰδέας κατὰ νοῦν.

— Ἔχετε λοιπὸν τώρα κἀμμίαν αἰτίαν νὰ διστάζητε εἰς τὴν φιλίαν μου; ἰδοὺ ὅτι σᾶς ἔφερα μέχρι καὶ τῆς κλίνης της· ἅμα ἀναβῆτε τὴν κλίμακα, πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος, τὸ πρῶτον δωμάτιον· εἶπεν ὑποκώφως ὁ φιλόστοργος τῆς Αἰκατερίνης θεῖος πρὸς τὸν Τραπεζίτην, ἅμα εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν.

— Σὲ εὐχαριστῶ φίλε μου! σὲ ὑπερευχαριστῶ μάλιστα· ἀλλὰ τί τὴν εἴπετε περὶ ἐμοῦ; τί νὰ τὴν εἰπῶ ἐγὼ ἐὰν ἐκείνη θελήσῃ νὰ μὲ ἐρωτήσῃ; ἀπεκρίθη ὁ ἀσελγὴς Ἀρμένιος.

— Οὔτε ἐγὼ τὴν εἶπον τίποτε, οὔτε ὑμεῖς νὰ τὴν ἀποκριθῆτε τὸ παραμικρόν· ἠμπορεῖτε βεβαίως ν' ἀπαντήσητε ἀνθιστάσεις τινας· ἀποκρούσατέ τας· εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἰσχὺν δύναται ν' ἀντιπαραταχθῇ μία ματαία γυναικεία ἐπιμονή; πιθανὸν δὲ καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς κραυγὰς καὶ δάκρυα· ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτῶν ὅλως ἀμεριμνήσατε· ἐπιμείνατε ἀκριβῶς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν θελήσεών σας, καὶ ἐγὼ ἀγρυπνῶ ἐπὶ παντὸς ἐνδεχομένου.

— Σὺ δὲ, ἐπρόσθεσεν ὁ κατάρατος στραφεὶς πρὸς τὸν προαγωγόν· σὺ δὲ φίλε μου Ὀβανέζ! μεῖνε ἐνταῦθα, καὶ ἔσο προσεκτικὸς εἰς ὅ,τι λάβει χρείαν ἡ εὐγενία του.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην οἱ δύο Ἀρμένιοι καί τοι ἄνθρωποι εἰς τὸ ἔπακρον κακοηθέστατοι, εἰς τοὺς λόγους ὅμως αὐτοὺς τοῦ Καλημεροπούλου ἀκούσιον ἠσθάνθησαν φρικίασιν, καὶ ἐβδελύχθησαν

οὕτως εἰπεῖν, τὸν συνένοχόν των, τὸν τοσοῦτον ἀτέγκτως διαπραγματευόμενον τὴν θυσίαν μιᾶς ἐκ τοῦ πλησίον συγγενοῦς του· καὶ ὅμως, τὰ εὐγενῆ ταῦτα αἰσθήματα ὡς πομφόλυγες παραυτίκα διεσκεδάσθησαν, καὶ πάλιν κατέλαβεν αὐτοὺς τὸ οἰστροβόλον τῶν συμφερόντων των πνεῦμα.

Ἔχομεν ἆρά γε τὸ δικαίωμα νὰ προσκατηγορήσωμεν τὰς ἀνοσίους θελήσεις τῶν φύσει διεφθαρμένων ψυχῶν, ὅταν αὗται ὑποθάλπωνται παρ' ἐκείνων οἵτινες ὤφειλον οὐχὶ μόνον νὰ τὰς ἐμποδίσωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰς καταδιώξωσι, καὶ νὰ τὰς ἐκδικήσωσι; κατὰ τί λοιπὸν προσεπιπταίουσιν ὅτε ἀκόλαστος Καραπὲτ, ὡσαύτως καὶ ὁ ἀνοσίως ἐνδιαφερόμενος προαγωγὸς, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ ἴδιος κατάπτυστος Καλημερόπουλος ὁδηγῇ καὶ ἐνθαῤῥύνῃ τὰς μελετωμένας των ἀνοσιουργίας;

Λαβὼν ὅθεν ὁ Τραπεζίτης τὰς αἰσχρὰς ὁδηγίας τοῦ βδελυκτοῦ φίλου του, ἤρχισεν ἀψοφητὶ νὰ ἀναβαίνῃ τὴν κλίμακα, ἐνῷ ὁ μὲν Ὀβανὲζ ὡς διετάγη διέμενεν ἐκεῖσε, ὁ δὲ εὐσυνείδητος τῆς Αἰκατερίνης θεῖος, ὁ γνήσιος τοῦ πατρός της αὐτάδελφος, ὅλως περιχαρὴς ἀνεχώρησε πρὸς τὸ μέρος ὅπου οἱ χωρικοὶ διέμενον εἰσέτι ὑπαιθριάζοντες.

Φθάσας ὡς ὡδηγήθη ὁ Καραπὲτ εἰς τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ πρῶτον δωμάτιον, εὗρε τὴν θύραν αὐτοῦ ἀναπεπταμένην· προχωρήσας δὲ πρὸς τὰ ἐντὸς, οὐδεμία γεννητὴ ψυχὴ εἴτε ὑπνώττουσα εἴτε ἀγρυπνοῦσα προσέβαλε τὸ πεινα λέον ὄμμα του· μικρὸν χωρικὸν λυχνάριον ἀνέδιδε τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἀναλαμπὰς, ὧν τὸ αὐχμηρὸν φέγγος ἀνίκανον τοῦ νὰ φωτίσῃ ἀρκούντως τὸ οἴκημα, καθίστα δυσδιόρατα τὰ πέριξ ἀντικείμενα· καὶ μολονοτοῦτο, τὸ ὅλως κατάκενον τῆς ἐστρωμένης κλίνης ἐμαρτύρει ὅτι τὸ ζητούμενον ὑποκείμενον δὲν ἦτο κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας ἐντὸς τοῦ θαλάμου· τί νὰ ἔγινεν ἆρά γε; μήπως ἐξῆλθε πρὸ μικροῦ δι' ἀνάγκην σωματικήν; ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἀφοδευτήριον οὐδεὶς ὑπῆρχεν, ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ πρὸς τ' ἀριστερὰ ἕτερον δωμάτιον.

Τοῦ Τραπεζίτου ἡ ἀγανάκτησις κατήντησε σχεδὸν μανία· γίνεται πρὸς αὐτὸν τοσαύτη ἀπάτη ἀπὸ μέρους τοῦ Καλημεροπούλου; καταβὰς ὅθεν ἀκροποδητὶ τὴν κλίμακα ἀπήντησε τὸν προαγωγὸν, ὅστις μὴ γνωρίζων τί συνέβαινεν, ἠρώτησε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Πῶς τόσον ὀγρήγωρα! ἢ μήπως ἔκλεισε τὴν θύραν ἔσωθεν;

— Ὄχι· ἐνταῦθα βεβαίως πρέπει νὰ διατρέχῃ μία ἀπάτη, καὶ ἀπάτη ὄχι μικρά· ἂν ὁ θεομπαίκτης αὐτὸς ῥωμιὸς ἐτόλμησε νὰ μοῦ τὴν καταφέρῃ ἕως αὐτοῦ, ἀλλοίμονον! ἐψιθύρισεν ὁ Καραπὲτ μένεα πνέων.

— Μὰ δὲν μὲ λέγετε τί τρέχει; μήπως ἀντὶ τῆς ἀνεψιᾶς του σᾶς ἔφερεν ἄλλην κᾰμμίαν; ἠρώτησε καὶ πάλιν ὁ μαστρωπός.

— Οὐδὲ τοῦτο· κᾰμμία γεννητὴ ψυχὴ δὲν ὑπάρχει ἐνταῦθα.—

— Δὲν ὑπάρχει κᾰμμία! παρετηρήσατε καλά;

— Μάλιστα· καὶ εἰς τὰ δωμάτια, καὶ εἰς τὸ ἀναγκαῖον.

— Ἀλλ' ἐδῶ; εἶναι καὶ κάτω ἐδῶ ἓν δωμάτιον· καὶ μάλιστα πρὸ μικροῦ ἤκουσα ῥογχασμὸν ἀνθρώπου κοιμωμένου ἐντὸς αὐτοῦ· δὲν βλέπετε ὅτι ἀπὸ τὴν μικρὰν αὐτὴν τρύπαν τῆς κλειδωνιᾶς ἐξέρχεται μικρά τις λάμψις;

Ὁ Τραπεζίτης ἔτεινεν ἀμέσως τὸ ὄμμα, καὶ πραγματικῶς διέκρινεν ἀμυδράν τινα λάμψιν, ποτὲ μὲν ἐκλείπουσαν, ποτὲ δὲ ἐπιφαινομένην· παλμοὶ τότε εὐχαριστήσεως καθησύχασαν τὴν τεταραγμένην αὐτοῦ καρδίαν, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἀνέλαβε τὴν φυσικὴν αὐτοῦ χροιάν· ὁ φίλος του Καλημερόπουλος λησμόνησεν ἴσως, ἢ δὲν ἤξευρε τὸ μέρος ὅπου ἡ ἀνεψιά του ἐτοποθετήθη.

Ἤνοιξε λοιπὸν τὴν θύραν τοῦ ἐπιπέδου τούτου δωματίου, ὅπου ὑπὸ τοῦ κᾰκεῖσε σβεννυομένου λύχνου διέκρινεν εὐτελῆ τινὰ κλίνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐφαίνετο κοιμωμένη γυνή τις ἄδηλον ὁποία· νὰ πλησιάσῃ ἄρά γε τὴν ὑπνώττουσαν ὡς αὐτὴν ἐκείνην ἣν ἤλπιζεν; ἀλλ' ἡ κλίνη ἐκείνη . . . ἀλλὰ τὰ ἐν τῷ δωματίῳ ἔπιπλα . . . ἔπιπλα σχεδὸν ῥακόεντα; ἐν τούτοις τὸ ἐπὶ τῆς κλίνης ἐφάπλωμα

ἐκινήθη μικρὸν, καὶ ὁ Καραπὲτ ἐστύλωσε προσεκτικώτερον τὸ ὄμμα, μήπως διακρίνῃ σημεῖον τι τὰς ἀμφιβολίας του διαλῦον· ἀλλ᾽ εἰς μάτην· τὸ ῥακόεν ἐκεῖνο τῆς κλίνης ἐπισκέπασμα ἔπαυσε κινούμενον, καὶ αὐτὸς ἔμεινεν αὖθις εἰς τοὺς προτέρους του ἐνδοιασμούς.

— Τί συλλογεῖσαι λοιπόν; πῶς δὲν πλησιάζεις; εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ πλησίον του προαγωγὸς, ὅστις ἰδὼν τὴν ἴσως ἐκ δειλίας ἀκινησίαν ἐκείνου, ἐστοχάσθη νὰ τὸν ἐνθαῤῥύνῃ.

Οἱ λόγοι οὗτοι καί τοι λεχθέντες διὰ φωνῆς ὑποκώφου, ἔφθασαν ὅμως μέχρι τῶν αἰσθήσεων τῆς κοιμωμένης, ἥτις ἐξαπιναίως ἐγερθεῖσα, καὶ οὐ μακράν της θεωρήσασα ἀνθρώπους ἀγνώστους, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἐπιτρόχως πως.

— Ὄχι· ὄχι ἐδῶ· ὁρίστε πιὸ ἐπάνω· ἐκεῖ κοιμᾶται ἡ Κοκώνα.

Ὁ Τραπεζίτης δὲν ἠδύνατο μὲν νὰ ὁμιλῇ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἀλλ᾽ ἠννόει μέρος αὐτῆς· ἐφ᾽ ᾧ καὶ πρὸς ἀπόκρισιν ὑπέλαβεν ὀθωμανιστί.

— Ἀλλ᾽ ἐπάνω δὲν εἶναι κἀνείς· οὐδὲ ψυχή.

— Τί εἴπατε; δὲν ἐκατάλαβα· ἀνταπεκρίθη ἡ γυνὴ ἣν ὁ οἰκοδεσπότης ἐφρόντισε νὰ εἰσάξῃ ὡς οἰκουρὸν ἐκεῖσε.

— Σὲ λέγω ὅτι ἐπάνω δὲν εἶναι κἀνείς· κἀνένας .. τόσον πρᾶγμα δὲν ἠμπόρεσες νὰ ἐννοήσῃς; ἐπανέλαβεν ὁ Καραπὲτ μὲ δυσθυμίαν αὔξουσαν, ἰδὼν οὐχὶ μόνον παρήλικα τὴν ἐνώπιόν του λαλοῦσαν, ἀλλὰ καὶ φύσει κατὰ τὴν μορφὴν διάστροφον.

Ἡ οἰκουρὸς ἀκούσασα καὶ αὖθις ξένην διάλεκτον ὅλως ὡς πρὸς αὐτὴν ἀσυνήθη, εὐθὺς ἔλαβεν ἰδέας κατὰ πολὺ ὑπόπτους· ἦτο μὲν παρὰ τοῦ οἰκοδεσπότου προδιατεθειμένη περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ συζύγου τῆς ξενιζομένης νεάνιδος, ἀλλ᾽ αὕτη προεώρα ὡς τοιοῦτον, ἕνα ἄνθρωπον, χριστιανὸν, κατὰ τὴν ἰδέαν της, ἐνὶ λόγῳ, ἕνα ἄνθρωπον δυνάμενον νὰ ὁμιλῇ ὡς ἅπαντες οἱ σύζυγοι τῶν χριστιανῶν γυναικῶν.

Ὁποῖοί τινες ἆρα νὰ ἦσαν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ μὴ γνωρίζοντες τὴν γλῶσσαν ἣν φυσικῷ τῷ λόγῳ ὤφειλον νὰ γνωρίζωσι καὶ

νὰ ὁμιλῶσι; μ ὅλας μολοντοῦτο τὰς ὑποψίας της ἐνεδύθη ἓν ἐπιφόριον, καὶ τολμήσασα νὰ διασχίσῃ τοὺς παρὰ τὴν θύραν ὑπόπτους, ἀνέβη ἐσπευσμένως τὴν κλίμακα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τῆς ξενιζομένης τὸν θάλαμον ἵνα ἐρωτήσῃ αὐτὴν ἂν ὁ περιμενόμενος σύμβιός τις ἤξευρεν, ἢ ὄχι, τὴν παρὰ τῶν χριστιανῶν καθομιλουμένην διάλεκτον· ἀλλ' ὁπόσον ἐξεπλάγη ἰδοῦσα τὴν μὲν κλίνην ὅλως κατάκενον, τὴν δὲ νέαν πραγματικῶς ἀποῦσαν ἐκ τοῦ οἴκου· χωρὶς δὲ ποσῶς νὰ προφέρῃ λέξιν διέβη ἔμπροσθεν τῶν Ἀρμενίων, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν περίτρομος.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Καλημερόπουλος μετὰ τοῦ χωρικοῦ προκρίτου ἐφάνησαν ἐρχόμενοι πρὸς τὸ μέρος τῆς οἰκίας, ἵνα μακρόθεν παρατηρήσωσι τί συνέβαινεν.

— Ὄχ ἀλλοίμονο τσορπατζῆ μου! καὶ νὰ ἤξευρες τὸ τί κακὸ μᾶς γέννηκε! εἶπεν αὕτη ἀμηχάνως συνάψασα τὰς χεῖρας ἅμα διέκρινε τὸν οἰκοδεσπότην πλησιάζοντα.

— Ὡσὰν τί; ἠρώτησεν ἐκεῖνος ἀταράχως ὡς προσδοκῶν ἄφευκτον μίαν συζυγικὴν ἔκρηξιν.

— Καὶ ποῦ νὰ σὲ τὰ λέγω ἀδελφέ μου! καὶ ποῦ νὰ σὲ τὰ λέγω τσορπατζῆ μου! ἀπήντησεν ἡ γυνὴ μὲ τὸν αὐτὸν τῆς ἀπογνώσεως τόνον.

— Λοιπὸν ἐγὼ νὰ σοῦ τὰ 'πῶ' ἦλθεν εἰς τὸ 'σπῆτι ὁ φίλος ἐκεῖνος ὁποῦ σὲ εἶπα, μαζῆ μὲ τὸν δοῦλο του, καὶ . . . ἐπέφερε γελῶν ἐκεῖνος.

Ἀλλ' ἡ γραῖα διακόψασα αὐτὸν, προσέθεσε.

— Ποιὸς φίλος! ὡσὰν τί φίλος μὲ τὸν δοῦλο του, μὲ λέτε ἂν ἀγαπᾶτε τὸν θεό σας! τοῦ λόγου σας μὲ εἴπετε ὅτι ἠμπορεῖ ἀπόψε νὰ ἔλθῃ ὁ ἄνδρας τῆς νέας ὁποῦ σᾶς ἦλθε ἐχθὲς ἀπὸ τὴν πόλι, καὶ ἐπειδὴ ἀναμεταξύ τους ἔτυχε νὰ πειραχθοῦν διὰ παραμικρὰ πράγματα, νὰ γνωρίζω τί τρέχει ἀνίσως καὶ πάλιν ἔλθουν εἰς λόγους, καὶ νὰ μὴν λάβω κἀμμιὰν ὑποψία· ἔτσι δὲν μὲ εἴπετε

— Ναὶ, ἔτσι σὲ εἶπα· αὐτοὶ λοιπὸν ὁποῦ ἦλθαν ἀπόψε, ὁ ἕνας

εἶναι ὁ ἄνδρας τῆς νέας, καὶ ὁ ἄλλος εἶναι ὁ δοῦλός του· τὸ κατάλαβες τώρα κυρά ;

— Καλὲ θὰ μὲ κάμετε νὰ τρελλαθῶ! καλὲ ξεύρεις τσορπατζῆ μου ὅτι αὐτοὶ οἱ διὸ ἄνθρωποι ὁποῦ ἦλθαν ἀπόψε εἰς τὸ σπῆτι σου πῶς δὲν εἶναι χριστιανοί ; αὐτοὶ οὔτε ἐκεῖνα ποῦ τοὺς μιλῶ καταλαβαίνουν, οὔτε ἐκεῖνα ποῦ μοῦ μιλοῦν καταλαβαίνω· αὐτοὶ εἶναι ἄλλης φυλῆς ἄνθρωποι· καὶ ἄγριοι, καὶ ἀδιάντροποι, ὁποῦ τί νὰ σὲ πῶ ! ἀκοῦς ἐκεῖ, νύκτα μεσάνυκτα νὰ ἔλθουν εἰς τὸ μέρος ὁποῦ κοιμοῦμαι, ὅσο καὶ νὰ πῆς γυναῖκα ὁλομόναχη, καὶ νὰ χάσκουν, καὶ νὰ κρυφομιλοῦν, καὶ ξεκολλημὸ νὰ μὴν ἔχουν !

— Τί· ὁ ἕνας δὲν ἀνέβηκεν ἐπάνω ς' τὴν γυναῖκά του ; ἠρώτησεν ὁ Καλημερόπουλος μετὰ πολλῆς περιεργείας.

— Τί γυναῖκα ! ποιὰν γυναῖκα μὲ κουβεντιάζεις καὶ τοῦ λόγου σου ! ἐκείνη ἡ δυστυχισμένη ἀπ' τὸ φόβο της καθὼς καὶ τοὺς εἶδεν ἐξεπόρτισεν.

— Ἐξεπόρτισεν ! ἐπέφερον καὶ οἱ δύο συγχρόνως προσβλέψαντες ἀλλήλους.

— Ἀφοῦ δὲν εἶναι εἰς τὸ σπῆτι, ἕνα τέτοιο πρᾶγμα φαίνεται πῶς ἔγινεν.

— Εἶδες καλά ; παρετήρησες καλά ;

— Παντοῦ παντοῦ· ὡς καὶ μέσα ς' τὸ ἀναγκαῖο.

Ἀμφότεροι τότε ἐτάχυνον τὸ βῆμα μὲ δυσθυμίαν μὲν ὑπερβάλλουσαν, ἀλλὰ καὶ μὲ ἰδέας ὅλως πρὸς ἀλλήλας ἀντικειμένας· καὶ ὁ μὲν Καλημερόπουλος ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, «ὁ Διάβολος ! θὲ νὰ ἔπιασε τοὺς δρόμους πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸν ὁποῖον, κατὰ τοὺς λόγους μου, νομίζει ὅτι εἶναι ἐδῶ» · ὁ δὲ χωρικὸς μεμφόμενος ἐν ἀγνοίᾳ τὴν διαγωγὴν τῆς ἀθώας νεάνιδος, βεβαίως διελογίζετο καὶ οὗτος ἐν τῇ διανοίᾳ του, «ἡ ἀχρεία ! ποιὸς ἠξεύρει ἂν δὲν τὰ εἶχε μιλημένα μὲ τὸν φίλον της, καὶ ἂν δὲν ἦλθεν ἀπόψε καὶ τὴν ἐπῆρεν ἀπ' ἐδῶ χωρὶς νὰ νοιώσῃ κἀνένας μας».

— Καλὲ τί ἠκολούθησεν; ἠρώτησε τοὺς Ἀρμενίους ὁ Μηνᾶς εἰσελθὼν ἔνδον τῆς οἰκίας.

— Ἔρχου, καὶ ἴδε, ἀπεκρίθη ὁ Τραπεζίτης σοβαρῶς, καὶ ἔστρεψε τὸ πρόσωπον ἵνα μὴ παρατηρηθῇ ὑπὸ τοῦ χωρικοῦ.

Ἐν τούτοις ἤρχισεν ὁ οἰκοδεσπότης ν' ἀναβαίνῃ τὴν κλίμακα· ἀλλ' ἅμα οἱ γυμνοί του πόδες ἐπάτησαν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν βαθμίδα, ἠσθάνθησαν ἀμέσως ὑγρότητά τινα λιπαρὰν καὶ πηκτὴν, ὥστε μικρὸν ἔδει νὰ ὀλισθήσῃ, καὶ νὰ πέσῃ κατακεφαλῆς· ἀναβὰς ὅθεν μετὰ προσοχῆς εἰς τὴν μικρὰν τῆς οἰκίας αἴθουσαν, ἠσθάνθη καὶ πάλιν ὅτι βηματίζει ἐπὶ τῆς αὐτῆς πιώδους ὑγρασίας, σύμβαμα ὅλως εἰς αὐτὸν ἀκατάληπτον· τί ἆρα νὰ ἐχύθη ἄνωθεν ἕως κάτω! ἡ ὑγρότης ἐκείνη δὲν ὡμοίαζεν ὕδατος ὑγρότητα· ἦτο κατὰ πολὺ παχυτέρα καὶ τοῦ ἐλαίου αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐν τῷ δωματίῳ λυχνάριον ἦν ἐσβεσμένον, κατέφυγεν ἀμέσως οὗτος εἰς τὰ συνήθη πυρεῖα καὶ ἥναψε φῶς.

Παράδοξον, καὶ ὅλως τραγικὸν φαινόμενον παρέστη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἅμα τὸ δωμάτιον ἐφωτίσθη· ἡ κατάλευκος τῆς στρωμνῆς σινδὼν, καὶ πάντα τὰ πέριξ ἔπιπλα, ἐφάνησαν ἐξέρυθρα ἀπὸ αἷμα πρόσφατον, ἀπὸ αἷμα οὐχὶ ὑπὸ ἀβλαβοῦς τινος περιστάσεως ὑποῤῥεῦσαν, ἀλλ' ἀναντιῤῥήτως ὑπὸ θανατηφόρου σκοποῦ ἐκχυθέν· ἡ ἄφθονος δὲ ἐκείνη τοῦ αἵματος χύσις δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ δωματίου, ἀλλ' ἐξετείνετο μέχρι τῆς αἰθούσης, μέχρι τῆς ἐσχάτης βαθμίδος τῆς κλίμακος, καὶ τίς οἶδε μέχρι τίνος μέρους ἔληγεν.

Ἐνῷ δὲ οὗτος ὅλος ἐν ἐκστάσει ἔβλεπε τὴν κατάστασιν τοῦ οἴκου του, ἡ γραῖα οἰκουρὸς διακοινώσασα τῇδε κἀκεῖσε τὰ διατρέχοντα, ἀμέσως διεδόθη ὁ λόγος εἰς ὅλην γενικῶς τὴν χώραν, καὶ ἐν ἀκαρεῖ ἐπλήσθη ἡ οἰκία ἐκ τῶν κατὰ μᾶλλον περιεργωτέρων, πανετοίμων νὰ διεκδικήσωσι τὴν ὑβριζομένην τιμὴν τοῦ τε Καλημεροπούλου, ὡσαύτως καὶ τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν, μὴ φανέντων ἱκανῶν νὰ ἐκτελέσωσι τὰς τῆς χθὲς μεγαλαυχήσεις των.

Σύμπας ὅθεν ὁ ἐκεῖσε συναχθεὶς ὄχλος εἰς τὴν θέαν τοιούτου φαινομένου ποσῶς δὲν ἐδίστασεν ὅτι φόνος ἀφεύκτως συνέβη εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ ὅτι ἄνευ ἀμφιβολίας τὸ θῦμα ἦν ἡ ἐκδεδιηγημένη ἀνεψιὰ τοῦ φίλου των· περίστασις ὅλως ἀντίθετος πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε ὑποψίας αὐτῶν, οἵτινες ἄλλα ὑπώπτευον, καὶ ἄλλα ἤδη ἔβλεπον· ὁποῖον συμφέρον εἶχεν ὁ ὑποτιθέμενος ἐκεῖνος ἐραστὴς νὰ φονεύσῃ μίαν νεάνιδα ἐπίσης αὐτὸν ἐρῶσαν, καὶ ἀποφασίζουσαν τὴν διάζευξιν τοῦ συζύγου αὐτῆς, χάριν ἐκείνου; ὥστε τὸ φρικῶδες τοῦτο κακούργημα δὲν ἐπράχθη ὑπ' ἀνθρώπου ἐρωτιῶντος, ἀλλὰ βεβαίως ὑφ' ἑνὸς κακεντρεχεςάτου τυχοδιώκτου, ἐπὶ τῶν ἀδαμαντίνων τῆς ἀθλίας κοσμημάτων ἐποφθαλμιάσαντος ἀναμφιβόλως· ἀλλὰ πρὸς τίνα λίγον τὸ θῦμα νὰ καταστῇ ἀφανές; εἷς τοιοῦτος κακοῦργος ἀφοῦ ἅπαξ ἐξεπλήρωσε τὸν θεοςυγῆ σκοπόν του, ὁποίαν εἶχεν ἀνάγκην νὰ καταστήσῃ ἀνάρπαστον τὴν φονευθεῖσαν; καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπόρου τούτου θέματος ἐγένετο ἀρκετὴ σιζήτησις μεταξὺ τῶν συναχθέντων χωρικῶν, τῶν χάριν τοῦ Μηνᾶ μέγα μέρος λαβόντων ἐπὶ τῆς σπουδαίας ταύτης ὑποθέσεως.

— Τρέξετε νὰ πιάσωμεν τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ· ἔλεγεν ὁ εἷς.

— Καὶ ἄλλοι ὀγρήγωρα ἂς εὔγωμεν ἔξω εἰς τοὺς κάμπους· ἐπέφερεν ἕτερος.

— Ἂς γίνωμεν καλήτερα τρία μερίδια· τὸ ἕνα ἂς γυρίζῃ μέσα ς' τὸ χωριὸ, τὸ ἄλλο ἂς τρέξῃ εἰς τοὺς κάμπους, καὶ τὸ τρίτο ἂς τραβίξῃ κατὰ τοῦ Σκουταριοῦ τὰ μέρη· ἀπεκρίθη τρίτος τις ὁ ἐμπειροπραγμονέστερος βεβαίως.

Καὶ ἐν τῇ γενικῇ ἐγκρίσει τοῦ σχεδίου τούτου ἐφάνησαν πῦρ πνέοντες καὶ ἀλαλάζοντες· ματαίως ἐφώναζον οἱ ὑπὸ τοῦ πελωρίου ἐκείνου ἀνδρὸς πρὸ μικροῦ δωροδοκηθέντες χωρικοὶ ἀντιτάττοντες πραγματικωτάτας ἀποδείξεις, περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀνεψιὰ τοῦ Κ. Καλλιμεροπούλου οὐδένα διέτρεξε κίνδυνον τοιοῦτον, καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος γαμβρὸς τῆς εὐγενίας του, πρὸ ὀλίγων στιγμῶν

οἰκείᾳ βουλήσει παρεχώρησε τὰ συζυγικὰ αὐτοῦ δικαιώματα πρὸς τὸν ἅρπαγα ἐραστήν της, μηδεμίαν τοῦ λοιποῦ μετ' αὐτῆς σχέσιν θέλων.

Αἱ προτάσεις των μάλιστα αὗται ἀντὶ νὰ κατευνάσωσι τὴν ὁρμὴν τοῦ πλήθους, ἔτι μᾶλλον ἠρέθισαν αὐτὴν, καθόσον ὁ μὲν Καλημερόπουλος οὐδόλως ἐφαίνετο προσέχων εἰς τὰς μεθ' ὅρκου αὐτῶν ἐνστάσεις, ὁ δὲ ἀτυχὴς δῆθεν γαμβρὸς αὐτοῦ, ἢ μᾶλλον ὁ ἐπίπλαστος νυμφίος, ὁ Τραπεζίτης δηλονότι, ἵστατο ἐκεῖσε ὡς ξένον, κατὰ τὴν παροιμίαν, παραμύθιον, μηδὲν ἐκ τῶν διατρεχόντων ἐννοῶν.

Τὰς ῥηθείσας ὅθεν τρεῖς συμμορίας ἠκολούθησαν πάντες ὅσοι ἔχαιρον τὸ προνόμιον τοῦ ἀῤῥένου φύλου νέοι καὶ γέροντες, οὐδ' αὐτῶν τῶν παίδων ἀπὸ δεκαετοῦς καὶ ἀνωτέρω ἐξαιρουμένων, καὶ ἡ κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας διακρατοῦσα ματαιόσπουδος τῶν κατοίκων ἐνεργητικότης ὡμοίαζεν ὀργίων πανήγυριν μᾶλλον, παρὰ ἔμφρονα καταδίωξιν κακούργου.

Γηραιός τις ποιμὴν φθάσας ἐν τούτοις ἐν μέσῳ τοῦ μανιώδους ἐκείνου συρφετοῦ, ἀνήγγειλεν ὅτι πρὸ δύο περίπου ὡρῶν, νεανίας τις χωρικῶς ἐνδεδυμένος λίαν περιφόβως ἐλθὼν ὅπου οἱ χωρικοὶ ἵπποι ἐβόσκοντο, ἵππευσε κατεσπευσμένως ἐφ' ἑνὸς, καὶ μολονότι τοῦ τετραπόδου οἱ πόδες ἦσαν περιωρισμένοι ὑπὸ ἀμφιδέων, ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἔπαυσε κεντῶν αὐτὸ ἀκαταπαύστως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπεδείκνυεν οὐχὶ μόνον τὴν κατεπείγουσαν βίαν του, ἀλλὰ καὶ τὴν περὶ τὰ χωρικὰ ἄκραν του ἀπειρίαν· βασανίσας δὲ οὕτως αὐτὸ ἐπὶ πολλὴν ὥραν χωρὶς νὰ προχωρήσῃ οὐδὲ μέχρι πεντήκοντα βημάτων, μόλις ἄρτι πρό τινων στιγμῶν συνησθάνθη τὸ ἐμπόδιον, καὶ καταβὰς, ἠδυνήθη νὰ διαχωρίσῃ τὰ ἡνωμένα ἐκεῖνα ἀμφίδεα· ἀναβὰς δὲ πάλιν, ἔλαβε τὴν πρὸς Χρυσούπολιν ὁδόν.

Εἰς ἓν τοιοῦτον ἄκουσμα πάντες οἱ πρὸ στιγμῆς εἰς τρεῖς κλάσεις διαιρεθέντες ἠνώθησαν ἤδη ἐκ συμφώνου, ἄλλοι ἔφιπποι καὶ

ἄλλοι πεζοὶ, καὶ ἐπινίκιον ἀλαλάξαντες, ἔσπευσαν ὠκυποροῦντες πρὸς τὸ μέρος ὅπου ὑπὸ τοῦ ποιμένος ὡδηγήθησαν.

Ἐνθυμοῦνται βεβαίως οἱ ἀναγνῶσται τὸν ἐν τῷ τρίτῳ τοῦ μυθιστορήματος κεφαλαίῳ χωρικῶς ἐνδεδυμένον ἔφιππον νεανίαν, οὐ μακρὰν τῆς Χρυσουπόλεως καταδιωκόμενον ὑπὸ πλήθους ἱππέων τε καὶ πεζῶν, καὶ μόλις διασωθέντα ἐκ τῆς σωτηρίου σκευωρίας τοῦ παραδόξου ἐκείνου κολοσσιαίου ἀνθρώπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣΤ'.

Ὁ καταδεδιωγμένος οἰκογενειάρχης.

» Τὸ ὀρεινὸν τῆς Χρυσουπόλεως μέρος, τὸ διαχωριζόμενον ἐκ τῆς εὐρυχώρου συνοικίας τῶν Ὀσμανλίδων, καὶ ἐν μέρει κατοικούμενον ὑπὸ χριστιανῶν διαφόρων αἱρέσεων, πρωΐαν τινα ἐκαλύπτετο ἀπὸ μικρὸν νεφίδιον, καὶ ὁμβριαῖοι σταγόνες ἔπιπτον ποῦ, καὶ ποῦ.

Νέος τις εὐρωπαΐστὶ ἐνδεδυμένος ἐξήρχετο βεβιασμένος ἐξ οἰκίας τινος, σπεύδων νὰ ἀνοίξῃ τὸ ἐκ μετάξης μελανῆς ἀλεξιβρόχιόν του, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπὶ τῇ ἀσχολίᾳ του ταύτῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν εἶχε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὰ πρὸ τῶν ποδῶν του· ἅμα ὅθεν διεσκέλισε πρὸς βηματισμὸν τὸν πόδα, ἠσθάνθη ἑαυτὸν κλονούμενον ἐπὶ σώματος ζωτικοῦ, ὅπερ μέγα κραυγάσαν καὶ στενάξαν ἠγέρθη ἐπὶ τῶν ποδῶν λίαν ἀδυνάτως. Ὡς ἐκ τῆς αἰφνιδιότητος τοῦ συμβάντος ὁ νεανίας ἱλιγγίασεν ἀμέσως, καὶ ἐλυπήθη ὑπέρπολυ ἰδὼν ὅτι ὁ παρ' αὐτοῦ παθὼν ἦν ὁμόφυλός του, ἄνθρωπος δηλονότι καὶ ἐκεῖνος, ὡς αὐτός· καὶ ὅμως, πῶς νὰ εὑρεθῇ κατὰ τοιαύτην ὥραν κείμενος ἐπὶ τοῦ λιθοστρώματος; μήπως ἆρά γε συνέπεσε νὰ εὑρίσκετο ἐρχόμενος ἐκ ξένης χώρας, καὶ ὡς ἀπειροπράγμων διενυκτέρευσεν ἐκεῖσε, ἢ φαυλόβιός τις

διανύσας ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα ἐν κραιπάλῃ, ἔῤῥιψεν ἑαυτὸν εἰς τὰς ὁδοὺς ἀπαυδήσας ἐκ τοῦ πότου καὶ τῆς ἀγρυπνίας; ἀλλ' ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦτον, ἔκρινεν ὁ νέος εὔλογον ὅτι χρεωστεῖ εἴτε λόγῳ, εἴτε ἔργῳ νὰ ἐξαγοράσῃ τὸ ἀδίκημα ὅπερ ἐξ ἀπροσεξίας κατ' ἐκείνου ἐπέφερε· καὶ εἰ μὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐνδεῶν, νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὸν τὸ κατὰ δύναμιν· ἄλλως δὲ, προφορικῶς τοὐλάχιστον νὰ ζητήσῃ συγγνώμην· ἐνῷ δὲ διέκειτο εἰς τὰς σκέψεις ταύτας ὅλως ἐκ τῆς πορείας του ἐμποδισθείς, ὁ ἄρτι ἐκ τοῦ λιθοστρώτου ἐγερθεὶς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἱκετικῶς πρὸς αὐτὸν προσβλέψας, εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Παιδί μου! σὲ ὁρκίζω εἰς τὴν θρησκείαν σου, καὶ εἰς τὴν ζωήν σου, νὰ μὴ μ' ἀφήσῃς ἀπαρηγόρητον· ἰδὲ τὴν κατάστασίν μου, ἰδὲ τὴν δυστυχίαν μου.

Ἀντὶ ἀποκρίσεως, ἤπλωσεν ὁ νεανίας εὐχαρίστως τὴν δεξιὰν εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ ὅπως ἐκτελέσῃ τὸ προμελετηθέν.

— Ὄχι· χρήματα! χρήματα ἐγὼ δὲν θέλω· ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος μαντεύσας τὸν σκοπὸν τοῦ νεανίου.

— Ἀλλά; ἠρώτησεν οὗτος ἀπορήσας σχεδόν.

— Θέλω ὥστε νὰ εὑρεθῇ κἀνένας τρόπος διὰ νὰ χώσω τὸ κεφάλι μου ὑποκάτω εἰς κἀνένα στέγασμα, καὶ νὰ μὴν κυλιοῦμαι μέσα εἰς τοὺς δρόμους· ἐπέφερεν ὁ ἀπεγνωσμένος, καὶ ἐστάλαξεν ἐπὶ τῆς βαθυκοίλου παρειᾶς του ἓν δάκρυον.

— Καὶ δὲν εἶσαι ἀπ' αὐτὰ τὰ μέρη; ἐπανηρώτησεν ὁ νέος μὲ πολὺν τῆς καρδίας του οἰκτιρμόν.

— Ὄχι αὐθέντα μου! δὲν εἶμαι ἀπὸ τὴν πολιτείαν αὐτήν· εἶμαι γέννημα θρέμμα πολίτης· ἀνταπεκρίθη ὁ ἱκετεύων μὲ τὸ αὐτὸ τῆς ἀπελπισίας ὕφος.

— Συγγενεῖς δὲ δὲν ἔχεις; δὲν ἔχεις κἀνένα νὰ σὲ ὑποστηρίξῃ;

— Ἴσα, ἴσα οἱ συγγενεῖς μου μ' ἔφεραν ς' αὐτὴν τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν· ἐπανέλαβεν ὁ δυστυχὴς, καὶ ἄφθονα δάκρυα ἔῤῥευσαν ἐκ τῶν βλεφάρων του.

Ὁ νεανίας οὐχὶ μόνον ἐρεθισθεὶς νὰ πληροφορηθῇ περὶ τοῦ ὁποίου εἴδους κακώσεις ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ συγγενής τις πρὸς συγγενῆ του, ἀλλὰ καὶ ὅλῃ ψυχῇ ἀποφασίσας νὰ φανῇ ὅση δύναμις βοηθητικὸς πρὸς τὸν δυσπραγοῦντα ἐκεῖνον ἄνθρωπον, πρὸς ὃν παραδόξως πως, συνέλαβεν ἐν ἑαυτῷ ὁρμέμφυτον τινὰ κλίσιν, καὶ σέβας, κατὰ πρῶτον ἐσκέφθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἐξ ἧς πρὸ στιγμῆς ἐξῆλθεν, ὥστε νὰ ἀκούσῃ πλατυτέρως τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀγνώστου ἐκείνου δυστυχοῦς· ἀλλ' ἀκολούθως στοχασθεὶς ὅτι καθίσταται ὑπόχρεως ὅσον τάχος νὰ δράμῃ εἰς ἑτέραν ὑπόθεσιν κατὰ πολὺ σπουδαιοτέραν, ἐνέκρινε νὰ μεταθέσῃ τὴν μετὰ τοῦ ὑπερασπισθησομένου του συνομιλίαν περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐφ' ᾧ καὶ εἶπε.

— Λυποῦμαι πολὺ ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν δύναμαι νὰ ἀκούσω τὰς περιστάσεις σου· περὶ τὴν μεσημβρίαν ὅμως ἐλθὲ εἰς τὸν οἶκον αὐτὸν, ὅπου ἀφεύκτως σὲ περιμένω.

Καὶ δείξας διὰ τῆς χειρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκίαν, ἐξηκολούθησε δρομαίως τὴν πορείαν του.

Ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἦτο μὲν δυστυχὴς, καὶ ἀληθῶς μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι, ἀλλ' ἦτο καὶ ἄκρως φιλότιμος, ἐφ' ᾧ καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἐμφανίσῃ ἑαυτὸν ῥακενδύτην καὶ ῥυπαροχίτωνα εἰς οἰκίαν τοιαύτην, ἧς ἡ ἐσωτερικὴ λαμπρότης εἰκάζετο ἐκ τῆς ἔξωθεν μεγαλοπρεπείας αὐτῆς· ἀποσυρθεὶς ὄπισθεν εἰς γωνίαν τινα, ἔγραψε τὰ ἑξῆς·

Κύριε!

« Δὲν ἠμπόρεσα διὰ νὰ λάβω τὴν τόλμην, καὶ νὰ ἔλθω 'ς τὸ « ἀρχοντικόν σας, καθὼς μ' ἐπροστάξατε, ἐπειδὴ ἡ κατάστασις « εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκομαι δὲν θὰ σᾶς δώσῃ βέβαια τιμήν· « ὅμοιος 'ς τὸν ὅμοιό του· λέγει ἕνας κοινὸς λόγος· ποιὸς λοιπὸν « ἐγὼ, καὶ ποιὸς ἡ εὐγενία σας· διὰ τοῦτο ἐβιάσθηκα νὰ σᾶς « γράψω τὸ παρόν· ἐὰν λοιπὸν ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ πληροφο- « ρηθῆτε περὶ τῆς καταστάσεώς μου, ἰδοὺ ὅλη της ἡ περιγραφή.

« Ῥάπτης εἶμαι τὸ ἐπάγγελμα· ἔχω σύζυγον, καὶ δύο τέκνα
« ἀρσενικὸν καὶ θηλυκόν· τὸ ἀρσενικόν μου ἔχει τώρα χρόνους
« ὀκτὼ ὁποῦ λείπει εἰς τὰ ἔξω μέρη διὰ τὴν σπουδή του· ἐγὼ
« λοιπὸν, ἡ γυναῖκά μου, καὶ ἡ κόρη κατοικούσαμεν οἱ τρεῖς εἰς
« ἕνα μέρος· ἀφοῦ δὲ διὰ πολὺν καιρὸν ὑπέφερα τὰς τυραννίας
« ὁποῦ μὲ ἔκαμαν, τώρα ἐσχάτως μὲ ἔδειραν, καὶ μὲ εὔγαλαν
« ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι κακὴν κακῶς· καὶ ἠξεύρετε διατί; διότι
« δὲν ἠμποροῦσα ὁ δυστυχησμένος νὰ ταῖς δίδω ὅσα μοῦ ζητοῦ-
« σαν διὰ πράγματα τοῦ κακοῦ· καὶ βέβαια! μὲ μιὰ βελόνη,
« ὁποῦ λέγει ὁ λόγος, μὲ μοναχὴ μιὰν τέχνη πρόστυχη, ποῦ
« ἠμποροῦσα ὁ κακόμοιρος νὰ πρωτοφθάσω; καὶ μάλιστα, ἐνῷ
« ὁ υἱός μου μὲ γράμματα ἐπάνω εἰς τὰ γράμματα μοῦ ζητοῦσε
« νὰ τοῦ προφθάσω ὅ,τι ἠμπορῶ, διὰ νὰ πληρώσῃ καὶ νὰ λάβῃ
« τὰ ἀποδεικτικὰ τῆς σπουδῆς του ἔγγραφα, κατὰ τὴν συνήθειαν;
« καὶ θαῤῥεῖτε τάχα ὅτι μὲ μόνον τὸ διώξιμον ὁποῦ μοῦ ἔκαμαν
« τοὺς ἀπέρασεν ἡ κακία; τρέχουν εὐθὺς, αὐθέντη μου! καὶ
« μανθάνουν τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἕνας φίλος μου, ἕνας καλὸς
« χριστιανὸς μὲ ἐδέχθηκε διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀφοῦ
« ὥῤρισαν καὶ ἐκεῖνον, καὶ τὴν γυναῖκά του, ἀκόμη καὶ τοὺς ἐφο-
« βέρισαν ὅτι ἐὰν δὲν μὲ ξεπορτίσουν καὶ ἐκεῖνοι ς' τὴν στιγμὴν,
« διὰ τίποτε δὲν τὸ ἔχουν νὰ καταιβάσουν τὰ δαλιὰ τῶν πορα-
« θύρων των μὲ ταῖς πέτρες· καὶ τὸ ἔκαμναν, σᾶς βεβαιώνω!
« τί νὰ κάμω λοιπόν; ποῦ ἄλλοῦ ἔπρεπε νὰ καθήσω, ὥστε νὰ
« δουλεύω μὲ τὴν ἡσυχίαν μου, καὶ ὄχι μὰ τὸν Θεόν! διὰ τὸν
« ἑαυτόν μου, ἀλλὰ διὰ τὸ παιδί μου, ὥστε νὰ προφθάσω ὅσον
« ἠμποροῦσα εἰς τὴν ἀνάγκην του, καθὼς μὲ ἔγραφεν; εἶχα μὲν
« ἐξ ἀκοῆς ὅτι μερικοὶ ὡσὰν ἐμένα δυστυχησμένοι ἄνθρωποι εἰς
« ταῖς τοιαύταις ἀπηλπισμέναις ὥραις τους ἠμποροῦσαν νὰ ἔχουν
« διὰ τελευταῖον τους καταφύγιον τὰ νοσοκομεῖα, τὰ ὁσπηταλια
« ὁποῦ λέγουν, ἀλλὰ ὅλο ἐδίσταζα, ἐντρέπουμουν, δὲν μὲ ἐφαί-
« νονταν ὡσὰν καλὸ, πῶς νὰ σᾶς εἰπῶ· πλὴν ἡ ἀνάγκη εἰς πόσα

« δὲν βιάζει τὸν ἄνθρωπον! συχώνομαι λοιπὸν, διὰ νὰ μὴν σᾶς
« πολυλογῶ, καὶ πηγαίνω ἐκεῖ· ἕνα μέρος, ἕνα κτίριο λαμπρὸ
« μὲν καὶ εὐρύχωρο, ἀλλὰ ὅσον καὶ ἂν εἰπῇ κἀνείς, ὡσὰν κρύο,
« ὡσὰν ἄγριο σχεδόν· μολοντοῦτο ἔκαμα πλέον τὴν καρδιά μου
« πέτρα, καὶ ἐμβῆκα μέσα ἀπὸ τὴν μεγάλην θύρα τοῦ δρόμου·—
« αἴ, ὥρα καλή! διὰ ποῦ τραβᾶς τὸν δρόμο σου; μὲ εἶπε τουρ-
« κιστὶ ἕνας ὁ ὁποῖος ὡμοίαζεν ὡσὰν πορτάρης·—εἶμαι χριστια-
« νὸς ὀρθόδοξος· τὸν ἀπεκρίθηκα ἐγὼ εἰς τὴν ἐδικήν μας γλῶσ-
« σαν·—αἴ, τὸ κατάλαβα· πλὴν τί θέλεις; ποιὸν ζητεῖς; μὲ
« ξαναερώτησεν ἐκεῖνος·—δὲν ζητῶ κἀνένα, μόνον θέλω νὰ μένω
« ἐδῶ διὰ ὀλίγον καιρὸ, ἂν μοῦ δώσητε τὴν ἄδεια· τὸν λέγω·—
« καὶ τί ἔχεις, καὶ θέλεις νὰ μένῃς ἐδῶ; δὲν μοῦ δείχνεις μπρὲ
« ἀδελφὲ τὴν ράχι σου καὶ νὰ 'πᾶς ἀπ' ἐκεῖ 'ποῦ ἦλθες; ὦ χαρὰ
« δὰ καὶ ς' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου τὴν αὐθάδεια! μ' ἀποκρίθηκεν
« ἐκεῖνος μ' ἕνα ὕφος πολὺ σκληρὸ, καὶ ἐκίνησε διὰ νὰ ἀπο-
« κριθῇ εἰς ἕνα ἄλλον ὁ ὁποῖος τὸν ἐρωτοῦσε τὸ τί ἀκολουθεῖ·—
« πήγαινε νὰ παρουσιασθῇς μέσα ὁποῦ σὲ ζητοῦν· μοῦ ξαναεῖπεν
« ὁ ἴδιος ἀφοῦ ἐπέστρεψεν· ἐπαρουσιάσθηκα τὸ λοιπὸν ἐμπροσθὰ
« εἰς δύο ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὸ ὕφος τους τὸ σοβαρὸ ἐφαί-
« νονταν ὡσὰν μεγαλωσιάνοι· ὁ ἕνας ἐκάθουνταν εἰς μίαν εὐρύ-
« χωρη καθέκλα, καὶ ἐπάνω εἰς ἕνα τραπέζι ὅπου ἦτον ἐμπρός
« του, ἔγραφε ποῖος ἠξεύρει τί· ὁ ἄλλος δὲ ἐξαπλωμένος ἐπάνω
« εἰς τὸν σοφὰν μὲ ἕνα μακρὺ τσιμπούκι εἰς τὸ χέρι, ἐκάπνι-
« ζεν·—αἴ, τί θέλεις, τί ζητεῖς πάλιν καὶ τοῦ λόγου σου; μὲ ἠ-
« ρώτησαν καὶ οἱ δύο·—ἐπιθυμῶ αὐθέντα μου! νὰ μοῦ δώκετε
« τὴν ἄδεια νὰ καθήσω ἐδῶ διὰ ὀλίγον καιρὸ, ἐπειδὴ δὲν ἔχω
« κἀνένα μέρος ὁποῦ ν' ἀκουμβήσω· τοὺς ἀποκρίθηκα·—ἐὰν δὲν
« ἔχῃς μέρος ν' ἀκουμβήσῃς, ἔχεις χρήματα διὰ νὰ πληρώσῃς
« ἐδῶ διὰ τὸ ψωμὶ καὶ τὸ φαγὶ ὁποῦ θὰ τρώγῃς; μὲ ξαναηρώ-
« τησαν·—ὄχι· χρήματα ὁ δυστυχὴς δὲν ἔχω· πλὴν διὰ νὰ μὴν
« γένω βάρος ἐδῶ, δὲν ζητῶ οὔτε ψωμὶ, οὔτε φαγί· ἀφοῦ ἠσυ-

« χάτω, δουλεύω τὴν τέχνην μου, καὶ ζῶ· τοὺς ἀποκρίθηκα·— « δουλεύεις τὴν τέχνην σου, καὶ ζῆς! καὶ τί· τὸ μέρος αὐτὸ κἀ- « νένα χάνι τὸ ἐνόμισες διὰ νὰ καθήσῃς μὲ τὴν ἡσυχία σου, καὶ « νὰ κυτάζῃς τὸ ἐμπόριό σου; αὐτὸ τὸ μέρος δὲν εἶναι οὔτε πα- « τρικό σου, οὔτε πατρικό μας· αὐτὸ ἐσυστήθηκε ἐδῶ διὰ μό- « νους τοὺς πτωχοὺς ἀρρώστους, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ μᾶς κάμουν « τὴν χάριν διὰ νὰ ἀποθάνουν μίαν ὥραν ἐμπροσθήτερα, μᾶς « ἀφήνουν εὔκαιρες ταῖς κλίναις τους διὰ ἐκείνους ὁποῦ θὲ νὰ ἔλ- « θουν ἀπὸ καινουργῆς· τὸ λοιπὸν πήγαινε ἀπ' ὅπου ἦλθὲς, καὶ « μὴ μᾶς σκοτίζῃς περισσότερον· μὲ εἶπαν σχεδὸν μὲ θυμόν·— « σᾶς παρακαλῶ· διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ! μὴ μ' ἀφήσετε « μέσα εἰς τοὺς δρόμους· δεχθῆτε με ἐδῶ διὰ ὀλίγον καιρὸν, καὶ « ὅ,τι εἶναι τὸ δίκαιό σας τὸ πληρώνω· τοὺς ξαναλέγω·—καὶ « ἀπὸ ποῦ θὲ νὰ πληρώσῃς μωρὲ, ἀφοῦ λέγῃς ὅτι δὲν ἔχεις χρή- « ματα; μ' ἀπήντησαν ἐκεῖνοι μὲ μίαν φωνήν·—σᾶς λέγω ὅλην « τὴν ἀλήθειαν ὅτι χρήματα δὲν ἔχω οὐδὲ ὀβολόν· ἀλλὰ σὲ ὀλίγον « καιρὸν περιμένω τὸν υἱόν μου ὁποῦ λείπει διὰ τὴν σπουδή του « ἔξω ς' ταῖς φραγγίαις, καὶ ὅταν ἐκεῖνος ἔλθῃ, δὲν καταδέχεται « βέβαια νὰ ἀφήτῃ ἀπλήρωτο τοῦ πατέρα του τὸ χρέος· τοὺς « ἀπεκρίθηκα·—ἰδοὺ καιρὸς τώρα νὰ μᾶς κάμῃς νὰ πιστεύσω- « μεν ὅτι αὐτὸς ὁ υἱός σου ὁποῦ λὲς πῶς περιμένεις, ἠμπορεῖ « μίαν ἡμέραν νὰ μᾶς ἔλθῃ κἀνένας ἀρχοντάνθρωπος, ἴσως κἀνέ- « νας μηνύστρος μέγας καὶ πολύς· μοῦ λέγουν μὲ περιπαιγμὸ, « καὶ καταξεκαρδίσθηκαν ἀπὸ τὰ γέλοια· ἀφοῦ εἶδα τέλος πάν- « των ὅτι τίποτε δὲν κατορθώνω, τοὺς λέγω·—τοὐλάχιστον διὰ « μίαν νυκτιὰ δότε μου τὴν ἄδειαν, ἐπειδὴ ἡ ὥρα εἶναι ἀπερασ- « μένη, καὶ θὰ νυκτωθῶ μέσα εἰς τοὺς δρόμους·—ποῦ εἶναι τὸ « ἀποδεικτικὸν τῆς ἐνορίας σου; μὲ ἠρώτησαν τότε·—δὲν ἔχω· « δὲν ἤξευρα τὴν συνήθειαν· τοὺς ἀποκρίθηκα·—πλήρωσαι λοι- « πὸν ἔξω εἰς τὴν πόρταν τὸ δικαίωμά της, (α) ἀλλὰ αὔριον νὰ

(α) Κατὰ παλαιὰν ἐπικρατήσασαν συνήθειαν οἱ ἐν τοῖς νοσοκομείοις εἰσερχόμε-

« ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τὸ πρωΐ· διὰ τὴν μίαν αὐτὴν νυκτιὰ εὐ-
« χαρίστει τὰ γηρατειά σου ὁποῦ τὰ ἐσεβασθήκαμεν· εἶπεν ἕνας
« ἀπὸ αὐτούς·—σᾶς εὐχαριστῶ· ἀλλὰ δὲν σᾶς εἶπα ὅτι δὲν ἔχω
« οὐδὲ ὀβολόν; τοὺς ξαναλέγω· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲ πολὺν θυμὸν μ'
« ἀπήντησαν·—ἀποδεικτικὸν τῆς ἐνορίας σου δὲν ἔχεις· χρήματα
« διὰ τὴν πόρταν δὲν ἔχεις· καὶ πῶς λοιπὸν ἦλθες ἐδῶ; ἀκοῦτ'
« ἐκεῖ τὸν παλιάνθρωπο νὰ ζητῇ δια νὰ μᾶς σφαλίσῃ τὰ 'μμάτια
« μὲ τέτοιαις ξαναμωραμέναις ψευτιαῖς! μωρὲ δὲν κρημνίζεσαι
« νὰ 'πᾶς ς' τὸν γεροδιάβολο, μόνον ἀκόμη στέκεις ἐμπροσθάμας;
« ἔξω ἀπ' ἐδῶ, ἔξω ἀπ' ἐδῶ, κατεργάρη! καὶ εὐθὺς ἕνας δοῦλος,
« ἄρον, ἄρον, ὁποῦ λέγει ὁ λόγος, μὲ εὔγαλεν ἔξω· ἕνας λοιπὸν
« τέτοιος τρόπος ὁλωσδιόλου ἐναντίος τῶν ἐλπίδων μου μὲ ἐβίασε
« νὰ ἀναχωρήσω ἀμέσως, καὶ οὔτε κἂν ἔστρεψα τὸ κεφάλι μου
« νὰ ἰδῶ διὰ ὑστερινὴν φορὰν τὸ τελευταῖον ἐκεῖνο καταφύγιον
« τῶν πτωχῶν τοῦ ἔθνους μας, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ δυστυχησμένος
« ἐγὼ δὲν ηὗρα τόπον νὰ χωρέσω (α)· καταδιωγμένος λοιπὸν
« ἀπὸ τὴν φαμήλια μου διότι δεν ἠμποροῦσα νὰ προφθάσω εἰς

νοι ἀσθενεῖς, προσφέρον χρηματικόν τι δώρημα, δικαίωμα τῆς πόρτας καλούμενον· τὸ δώρημα τοῦτο προσδιωρίσθη ἤδη εἰς γρόσια εἴκοσι.

(α) Πολλοὶ τὴν τυχοῦσαν εὐκαιρίαν ὑπερεύροντες γλωσσομανεῖς, τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ κατὰ τὴν βούλησιν αὐτῶν ἀνασκαλεύοντες καὶ σχολιάζοντες, μυρία ἀναμφιβόλως ἐξερεύξονται, ὅλαις δυνάμεσι πρὸς τὸ διυλίζειν τὸν κώνωπα καθ' ἑκάστην ἐξασκούμενοι· ἀλλ' ἡμεῖς προλαμβάνοντες αὐτοὺς λέγομεν.

Οἱ κύριοι οὗτοι ὁποῖοι κἂν ὦσι, βεβαίως εὑρήσουσι τὴν ἀπότομον ἀποπομπὴν ἑνὸς ἀπεγνωσμένου ὁμογενοῦς εἰς ἕν φιλανθρωπικὸν τοῦ ἔθνους κατάστημα καταφυγόντος, ὡς πάντῃ σκληρὰν καὶ ἀνηλεῆ· δὲν ἀρνούμεθα· συνομολογοῦμεν καὶ ἡμεῖς τὴν τῆς ἰδέας των πραγματικότητα, ἀλλ' ἀπολογούμεθα, καί τοι μηδόλως ἐνδιαφερόμενοι πρὸς προσωπικότητα ὁποιανδήτινα.

Ἡ μεγάλη αὕτη πόλις τοῦ Κωνσταντίνου ὑπὸ μυριάδων λαοῦ κατοικουμένη, κέκτηται τὸ δυστύχημα τοῦ νὰ βλέπῃ τὰ θρέμματα αὐτῆς, τὰ μὲν εὐποροῦντα, λίαν ἀδιαφόρως διακείμενα πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν πλησίον, τὰ δὲ, τὰ καὶ μάλιστα οὐκ εὐάριθμα, τὰ πλειότερα αὐτῶν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ τὴν ἰδίαν των δυστυχίαν δημιουργοῦντα, καὶ ἐπὶ τέλους, ὡς ἐκ τῆς καταχρηστικωτάτης αὐτῶν βιωτῆς εἰς τὴν ἐσχάτων καταντῶν α ἀπόγνωσιν, ἅπαντα, τὰ μὲν ἄστεγα, τὰ δὲ νοσηρὰ, καὶ ἐπίσης

« τὰ τρελλά της ἔξοδα, καταδιωγμένος καὶ ἀπὸ τὸ ἔθνος μου
« διότι δὲν εἶχα νὰ πληρώσω διὰ τὸ κάθισμά μου εἰς τὸ σπητάλι,
« καὶ μὴν ἠμπορῶντας πλέον νὰ καταφύγω εἰς κἀνένα φιλικόν
« μου μέρος, ἔμεινα ὁ δυστυχισμένος ὡσὰν μία τρίχα ὁποῦ τὴν
« τραβοῦν ἀπὸ τὸ ψωμὶ, καὶ τὴν πετοῦν ἔξω εἰς τὸν δρόμον, καὶ
« πάγει, χάνεται· καὶ μακάρι νὰ ἤμουν κ' ἐγὼ ὡσὰν τὴν τρίχα
« ἐκείνην τὴν ἄψυχην, καὶ ἂς ἐπήγαινα νὰ χάνουμουν· ἀλλὰ τί
« νὰ γένῃ ἔπειτα ὁ ξενιτευμένος μου ὁ υἱὸς ὁποῦ κατὰ τὸ παρὸν
« ἐλπίζει ἀπὸ ἐμέ; αὐτὰ καὶ τὰ παρόμοια συλλογιζόμενος, μοῦ
« ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν ὅτι ἐδῶ εἰς τὸ Σκούταρι ἀπὸ κἄμποσα χρό-
« νια ἐμπροσθὰ εὑρίσκουνταν ἕνας συγγενής μου, τὸν ὁποῖον εἶχα
« νὰ ἰδῶ ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ὁ υἱός μου ἀνεχώρησεν· ὅταν ἐκεῖ-

---

λιμώττοντα· εἰς τοσαύτην λοιπὸν πληθὺν τοιούτων ἀπεγνωσμένων ὄντων, ποῦ δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ ἓν μόνον τοιοῦτον κατάστημα ἐὰν ἦχεν ἀκώλυτον τὴν εἴσοδον πρὸς πάντα τὸν βουλόμενον;

Δὲν εἴδομεν, ἢ οἱ μὴ ἰδόντες δὲν ἠκούσαμεν, ὅτι τὰ ἐν Εὐρώπῃ τοσαῦτα τοῦ εἴδους τούτου καταστήματα, καί τοι δι' ἀδρῶν ἀνακτορικῶν δαπανῶν κυβερνώμενα, καὶ ὑπὸ βασιλικῶν δυνάμεων προστατευόμενα, καὶ ὅμως, τὸ ἀκωλύτως, καὶ ἄνευ τῶν ἀπαιτουμένων παρατηρήσεων ἐν αὐτοῖς εἰσέρχεσθαι, πρὸς οὐδένα τῶν δυστυχούντων ἐδικαιώθη; καὶ μάλιστα, καὶ αὐτοὶ οἱ παραδεκτοὶ γινόμενοι, κατὰ πολὺ δυσχερεστέρως κατορθοῦσι τὴν ἐν αὐτοῖς εἴσοδον των, ἢ ἐνταῦθα; ἀφοῦ λοιπὸν τὰ ῥηθέντα μεγίστου λόγου ἐπισημότητα χαίροντα Εὐρωπαϊκὰ ταῦτα Καταστήματα διὰ τοσαύτης ἀκριβείας διευθύνονται, ποῦ μένει τὸ ἐνταῦθα ἡμέτερον ἓν καὶ μόνον, τὸ δυστυχῶς ἐπετείας δίκην συνάζον τὸν ὀβολὸν τῶν ὁμοδόξων, καὶ ἀγῶσι καὶ μόγοις πολλαῖς μόλις ἐξοικονομοῦν τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας τῶν ἐν αὐτῷ νοσηλευομένων;

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ μυθιστορήματος ἡμῶν, ὁ μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι, καὶ ἐκ τοῦ νοσοκομείου ἀποπεμφθεὶς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἔζησε βίον ἐπίπονον μὲν, ἀλλὰ τίμιον, καὶ ἡ τελευταία αὐτὴ ἀπόγνωσίς του προῆλθεν, ὡς εἴπομεν, ἐκ τῶν διεφθαρμένων τῆς οἰκογενείας του ἠθῶν, καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ καταχρήσεων, ἐφ' ᾧ καὶ δικαίῳ τῷ λόγῳ ἔδει νὰ γενῇ παραδεκτέος ἐκεῖσε· ἀλλ' ὁ διευθυντὴς μετὰ τοῦ γραμματέως, οἱ δύο οὗτοι τοῦ καταστήματος ὑπάλληλοι, ἔπρεπε τάχα, κατὰ τὸν κοινὸν λόγον, νὰ μυρίσωσι τὰ δάκτυλά των, ὥστε νὰ μαντεύσωσιν ὁποῖός τις ἐστὶν ὁ τὴν χάριν τοῦ καταστήματος ἐξαιτούμενος, ἀφοῦ ἐκεῖνος δὲν ἔλαβε πρόνοιαν νὰ ἐφοδιασθῇ δι' ἑνὸς ἀποδεικτικοῦ τῆς ἐνορίας του, ὡς εἴθισται;

Ἐξ αὐτῶν λοιπὸν τῶν ὅσων ἐξεθέσαμεν ὑποστελλόμενοι οἱ Κύριοι οὗτοι κωνωπο-

« νος ἦτον ἐδῶ, ἐκτὸς ὅπου ἦτον τόσον καλὸς, καὶ τόσον σεμνὸς,
« εἶχε ἀκόμη καὶ τὴν μορφὴ τοῦ προσώπου ἀπαράλλακτη ὡσὰν
« τοῦ ἐξαδέλφου μου, δηλαδὴ τοῦ συγγενοῦς μου ἐκείνου ὁποῦ
« σᾶς εἶπα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην ὁποῦ τὸν
« εἶχεν, ἤρχετο ἐνίοτε καὶ τὸν ἔβλεπε· πλὴν ἀφοῦ ἔλειψεν ἐκεῖ-
« νος ἐξεχασθήκαμεν πλέον ὁλωσδιόλου, καὶ τόσα χρόνια τώρα
« οὔτε ἤξευρα τί γίνεται· ἐστοχάσθηκα λοιπὸν νὰ ἔλθω καὶ νὰ
« τὸν ζητήσω μὴν γωνιὰ ἂς ἦναι καὶ μέσα ς' τὸ σκουπιδαριό του,
« διὰ νὰ ἀπεράσω τὸν καιρό μου ἕως ὁποῦ νὰ φθάσῃ τὸ ξενιτευ-
« μένο μου παιδί· ἦλθα λοιπὸν ἐχθὲς, καὶ ὡσὰν νὰ μὲ κυνη-
« γοῦσε καὶ ἕως ἐδῶ ἡ κακή μου τύχη, δὲν ἠμπόρεσα νὰ τὸν ἀν-
« ταμώσω, ἐπειδὴ καὶ πρὸ μίαν ἑβδομάδα ἀνεχώρησεν εἰς τῆς
« Πρίγγίπου τὸ νησὶ διὰ ἀλλαγὴν ἀέρος, καθὼς τὸ συνηθίζει κάθε

διῤλισταὶ, εὐσυνειδήτως ἂς φανῶσιν ἀπεχόμενοι τοῦ ἐκ τοιούτων μικροῦ λόγου αἰτίων λαμβάνοντες τὸ ἐνδέχεσθαι ὅτι μὲν καταφέρεσθαι κατὰ προσωπικοτήτων ὡς καταχρηστικῶς δῆθεν ἐπασχολουμένων εἰς τὰ τοῦ διορισμοῦ των χρέη, ὅτι δὲ προσβάλλειν τὴν τοῦ ἔθνους ἀρχὴν, ὡσαύτως καὶ τὰ περὶ αὐτὴν ἄτομα, ὡς δῆθεν αὐτη τε, καὶ ταῦτα, ὑπὸ μυστικῶν συμφερόντων ὠθουμένη, καὶ ὠθοῦμενα, συναπιφασίζουσι τὸν διορισμὸν τοιούτων καταχρηστικῶν ὑποκειμένων εἰς θέσεις τοιαύτας, δικαιωματικῶς ἐφελκυούσας τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ Κοινοῦ, τοῦ βεβαίως εἰς ἀναπόφευκτον χρέος ὑποκειμένου, ὅπως ἐπικρίνῃ καὶ κατακρίνῃ τὰς τοιαύτας ἰδιωφελεῖς πράξεις τῶν ἀντιπροσώπων του.

Οἱ τοιοῦτοι οἱ τοσοῦτον ὑπέρμαχον ζῆλον ὑπὲρ τῆς ἀξιοπρεπείας δῆθεν τοῦ ἔθνους των ἐπιδεικνύμενοι, ἂς ἡσυχάσωσι λαμβάνοντες τὴν μεγαλητέραν ἀμεριμνησίαν, ὡς πληροφορούμενοι ὅτι τὸ ἔθνος αὐτὸ, τὸ καὶ αὐτῶν καὶ ἡμῶν ἐπίσης, δὲν στερεῖται ἀληθῶν καὶ πραγματικῶν οὐκ ὀλίγων προστατῶν, οἵτινες ἔχουσι καὶ τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν διὰ νὰ τακτοποιήσωσι τὰ ἐθνικὰ πράγματα ὅταν ταῦτα ἀτάκτως φέρωνται, καὶ μετὰ ζήλου μὲν πολλοῦ, ἀλλ' ἄνευ φληναφειῶν ματαίων ν' ἀντικαταστήσωσι τὴν εὐταξίαν, ὅπου κακοδαιμόνως ἡ ἀταξία ἔφθασε νὰ εἰσχωρήσῃ· ἂς ἡσυχάσωσι λέγομεν, καὶ ἂς τηρήσωσι σιωπὴν ἐπὶ πραγμάτων μηδενὸς λόγου ἀξίων, ἵνα μὴ ἐφελκύσωσι τὸν δίκαιον μῶμον αὐτοῦ τοῦ Κοινοῦ, πιθανῶς, ἢ μᾶλλον βεβαίως εἰς ὑπονοίας ἐρχομένου, μὴ οἱ τοσούτῳ παραλόγως φωνασκοῦντες ἰδιοσκόπους συνέλαβον ἰδίας, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτοὶ οἱ τοὺς ἄλλους ἐπὶ ἰδιωφελείᾳ κατακρίνοντες, μὴ ὑπὸ ἰδιωφελοῦς οἴστρου κεντηθέντες, ἔφθασαν νὰ ἐποφθαλμιάσωσι τὴν θέσιν τῶν κατηγορουμένων των.

« καλοκαίρι· δὲν ἠξεύρω ἀγαθέ μου νέε! ἂν γνωρίζετε πόσον « δύσκολον εἶναι τὸ νὰ εὑρεθῇ κἀνένας εἰς ξένον μέρος χωρὶς φί- « λους, χωρὶς κἀνένα γνώριμον, καὶ τὸ κυριώτερον, χωρὶς οὐδὲ « ἕνα ὀβολόν· μολοντοῦτο ἐστοχάσθηκα ὅτι ἀφοῦ εὑρίσκομαι εἰς « μέρος ὁποῦ κατοικοῦν χριστιανοί, θὲ νὰ εὕρω βέβαια κἀμμίαν « τρύπαν διὰ νὰ ἀπεράσω τὴν νύκτα μου· ἀλλὰ πόσον ἤμουν « λανθασμένος! ἀφοῦ ὁλόκληραις δύο ὥραις ἐγυρνοῦσα, καὶ ἐπα- « ρακαλοῦσα ὅσους εὕρισκα, τῶν ἀδυνάτων ἐστάθηκε διὰ νὰ μὲ « δεχθῇ κἀνείς· τέλος πάντων ἀφοῦ εἶδα ὅτι ἐνυκτώθηκα μέσα « εἰς τοὺς δρόμους, ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου ἡ Ἐκκλησία ἐδῶ τῆς « χώρας, ὅπου καὶ ἔξω εἰς τὴν αὐλὴν ἐὰν μοῦ ἔδιδαν τὴν ἄδεια « νὰ κοιμηθῶ, ἤθελα τὸ στοχασθῶ ὡσὰν μίαν μεγάλην εὐτυχία· « πλὴν μόλις ἐγὼ ἄνοιξα τὸ στόμα διὰ νὰ παρακαλέσω τὸν καν- « δηλάπτην, ἐκεῖνος ὡσὰν νὰ ἐκατάλαβε τὸν σκοπόν μου, μὲ « σπρώχνει διαμιᾶς μ' ὅλην του τὴν δύναμι, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε « νὰ πέσω τ' ἀνάσκελα χέρια ποδάρια ς' τὸν οὐρανό, καὶ μιὰ μοῦ « σφαλᾶ τὴν θύρα κατὰ πρόσωπο· καταδιωγμένος λοιπὸν καὶ « ἀπὸ ἐκεῖ, καὶ μὴν ἔχωντας νὰ καταφύγω ἀλλοῦ παυθενά, ἀναγ- « κάσθηκα νὰ ἀπεράσω τὴν νυκτιά μου εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔτυχε « νὰ μὲ εὑρῆτε, ὁποῦ καθὼς ἔμαθα, ἢ ὀλίγον πιὸ ἐπάνω, ἢ ὀλίγον « πλέον κάτω, πρέπει νὰ εὑρίσκεται τὸ σπῆτι τοῦ συγγενοῦς « μου ὁποῦ σᾶς εἶπα, ὥστε ἐὰν τὴν νύκτα μὲ παρατηρήσῃ κἀνείς « ἀπὸ ἐκείνους ὁποῦ φυλάττουν τοὺς δρόμους, νὰ ἔχω λόγον νὰ « εἰπῶ ὅτι μὴν εὑρίσκωντας κἀνένα εἰς τὸ συγγενικό μου σπῆτι, « καὶ μὴν ἔχωντας ἄλλον γνώριμον ἐβιάσθηκα νὰ ξενυκτίσω εἰς « τὸ μέρος ἐκεῖνο· ἰδοὺ λοιπὸν αὐθέντη μου! ὅλη ἡ ἱστορία τῶν « ὅσων ὑποφέρω, τὴν ὁποίαν ἂν καὶ ἐμάκρυνα περισσότερον ἀπὸ « ὅσον ἔπρεπε, ζητῶ ταπεινῶς τὴν συγχώρησιν· μένωντας δὲ « κατὰ τὸ παρὸν ὁλωσδιόλου ἀφιερωμένος εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν « σας, εὔχομαι εἰς τὸν Θεὸν νὰ σᾶς χαρίζῃ ζωὴν πολυχρόνιον».

ὁ ταπεινὸς καὶ δυστυχὴς δοῦλός σας

ΑΓΓΕΛΗΣ ΡΑΠΤΗΣ.

Ταῦτα περιεῖχεν ἡ ἐπιστολὴ, τὴν ὁποίαν σφραγίσας ὁ πλούσιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, παρέδωσεν εἰς τὸν ὑπηρέτην τῆς οἰκίας, ἐκ τῆς ὁποίας εἶδε τὴν πρωΐαν ἐξερχόμενον ἕνα ἄγνωστον, ἴσως συλλαβόντα ὑπὲρ αὐτοῦ σκοποὺς εὐεργεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

Ἡ Θεία Πρόνοια.

» Ἀναγκαζόμενος ὁ δυστυχὴς τοῦ νὰ μὴν ἀπομακρυνθῇ ἐκ τῶν μερῶν ἐκείνων, ὅπου ἀφ' ὥρας εἰς ὥραν ἤλπιζε τὴν τοῦ ὑπερασπιστοῦ του ἐπιστροφὴν, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως καταπολὺ ἐνοχλούμενος ἐκ τοῦ κενοῦ στομάχου του, ὡς ἀπὸ τῆς χθὲς μηδόλως μετασχὼν τῆς ἐλαχιστοτέρας τροφῆς, διηύθυνε πρὸς στιγμὴν τὸ ἀδύνατόν του βῆμα πρὸς τὴν τυχοῦσαν ἀτραπὸν, καὶ ἐν τῇ ἐκ τῆς τῶν ἀνιῶν του συννοίας σκοτοδίνῃ ὅλως ἀνεπαισθήτως προεχώρησε μέχρι μιᾶς συνοικίας τῶν Ὀσμανλήδων, ἀρκετὰ μακρὰν ἐκ τῶν χριστιανικῶν μερῶν, συνοικίας συγκειμένης ὑπὸ κατοίκων τῆς εὐτελεστέρας τάξεως· πλὴν εὐθὺς ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν, ἐπειράθη μὲν νὰ παλινδρομήσῃ, ἀλλὰ μόλις βαδίσας τινὰ βήματα ἀπήντησεν ἐνώπιόν του ἀδιάβατον ἓν τεῖχος, ἐφ' ᾧ ἠναγκάσθη νὰ παλινδρομήσῃ καὶ αὖθις· λαβὼν δὲ ἑτέραν διεύθυνσιν, ἐξηκολούθει νὰ βαδίζῃ ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν εὑρέθη καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ὅπου προηγουμένως ἡ διάβασίς του εὗρε τὸ ῥηθὲν ἐμπόδιον· καὶ μολονότι ὅλως ἀπηύδησεν ἔκ τε τῆς ἀσιτίας καὶ τῆς ἀποπλανήσεως, ἐστοχάσθη ὅμως ὅτι ἡ ὥρα παρήρχετο, καὶ ὅτι ὁ μέλλων προστάτης αὐτοῦ ἐπιστρέψας ἐκ τῶν ὑποθέσεών του, ἴσως τὰς στιγμὰς ταύτας διεξελθὼν τὴν ἱκετήριον ἐκείνην ἐπιστολὴν, ἦτον εἰς ἀκμὴν εὐχαριστήσεως

τοῦ νὰ συνδράμῃ αὐτὸν τὸ κατὰ δύναμιν· ἐφ' ᾧ καὶ κατεσπευσμένως ἔλαβεν αὖθις ἑτέραν ὁδὸν, ἐρωτήσας διαβάτην τινα περὶ τῆς ἀλανθάστου διευθύνσεώς του πρὸς τὰ χριστιανικὰ μέρη· ἀλλὰ μετὰ μίαν περιπλάνησιν ἀρκετὰ πολλὴν, εὑρέθη καὶ τρίτον ἤδη εἰς τὸ στόμιον τῆς στενωποῦ εἰς τῆς ὁποίας τὴν ἐσχατιὰν ἔκειτο τὸ ὅπερ προέφημεν κατάρατον ἐκεῖνο τεῖχος.

Παράδοξον! ὁ ἄνθρωπος, τὸ ἐξαιρετώτερον τοῦ Δημιουργοῦ πλάσμα, ὁ ἄνθρωπος, ὁ διασχίσας πελάγη ἀνεπίβατα, καὶ διὰ μόνων τῶν ἰδεῶν του κατωρθώσας νὰ ἀνακαλύψῃ ὁλόκληρον νέον κόσμον ἕτερον, κόσμον, ἀπ' αὐτῆς βεβαίως τῆς κοσμογονίας χρονολογούμενον, πλὴν ὅλως ἄγνωστον εἰς τὸν κόσμον τὸν ἡμέτερον, ὁ ἄνθρωπος, λέγομεν, αὐτὸς, νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπαναστραφῇ εἰς τὴν ὁδὸν ἣν πρὸ μικροῦ αὐτοῖς ποσὶν ὁ ἴδιος διεπέρασεν! ἢ μήπως ὁ ἀποπλανηθεὶς οὗτος ἐκ τῶν πολλῶν ὧν ὑπέστη κακώσεων καταντήσας ὅλως ἐκτὸς ἑαυτοῦ, ἀπώλεσεν ἅπασαν τὴν τοῦ ἀνθρώπου λογικότητα, καὶ ὡς ἀνεπαισθήτως προεχώρησεν εἰς τοσαύτην ἀπόστασιν προηγουμένως, οὕτω καὶ ἤδη εἰς τὴν ἐσχάτην φθάσας ἀποκτήνωσιν, καὶ μὴ ἠμπορῶν νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν διανοητικῶν του δυνάμεων, φυσικῷ τῷ λόγῳ • δὲν ἠδύνατο νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον του ;

Ὄχι· τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτως· ναὶ μὲν αὐτὸς ἐκ προηγουμένης μικρᾶς σκοτοδίνης ἀπεπλανήθη, ὡς εἴδομεν, ἀλλ' ἔπειτα ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν, λίαν φρονίμως σκεφθεὶς περὶ τῶν συμφερόντων του· ὥστε κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας δὲν ἔπασχεν ἀπό τινα τῶν φρενῶν του νόσον.

Ἆρα, πῶς δὲν ἦτον ἱκανὸς νὰ διευθύνῃ τὸ βῆμα εἰς τὰ μέρη ὅπου ἤθελεν; ἡμεῖς ἀδιστάκτως πειθόμενοι εἰς τὰς ὁποίας παρελάβομεν ἀρχὰς, ὁμολογοῦμεν καὶ κηρύττομεν ὅτι τοιαύτη ἦτον ἡ θέλησις τῆς Θείας Προνοίας τῆς πανυπερσόφως κυβερνώσης κόσμου τὸν σύμπαντα.

Ἴσως ἐν τούτοις πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν, οἱ ἔνθερμοι ζηλωταὶ

τῶν κατὰ τὸν τρέχοντα αἰῶνα οὐκ εὐαρίθμων νεωτερισμῶν, ἀπορροῦντες διὰ τὴν ἐνταῦθα περὶ Θείας Προνοίας διατριβήν μας, ἐρωτήσουσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς περὶ τοῦ ὁποίου μέρος λόγου ἐστὶν ἡ παρ' ἡμῶν μεγαλυνουμένη αὕτη Θεία Πρόνοια, καὶ καταγελάσουσι τὰς περὶ τὰ τοιαῦτα προαιωνίους ἰδέας μας.

Ἡμεῖς πλὴν ὅλως ἀδιαφοροῦντες εἰς τὴν χλεύην των, παρακινοῦμεν αὐτοὺς ὅπως ἐπιστήσωσι τὴν προσοχήν των εἰς τὰ ἀκόλουθα τοῦ μυθιστορήματος, ὥστε ἂν καὶ πάλιν πιστοὶ θιασῶται τοῦ διατρέχοντος συρμοῦ τοῦ ἀφορῶντος τοὺς καθ' ἑκάστην ἐκ νέου ἀναφαινομένους νεωτερισμούς, τοὺς κατὰ μᾶλλον ἐν πολλοῖς μὲν καταστρεπτικούς, καὶ λίαν ἐπιβλαβεῖς, μόλις δὲ ἐν ὀλίγοις ἐπωφελεῖς καὶ ὑγιεῖς, μὴ ἀναμιγνύωσιν ὅμως εἰς τοῦ συρμοῦ των τὴν πλάνην καὶ τὰ ἀφορῶντα τὴν Παντοδύναμον Ὑπερουσιότητα, ὡσαύτως καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἀρχὰς ἃς παρὰ τῶν προγόνων αὐτῶν ἀνόσως ἐδιδάχθησαν, καθ' ὧν οὐδὲν κατισχῦσαι δύναται μέχρι τῆς τῶν αἰώνων συντελείας.

Ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον.

Εἰς τὴν τρίτην ταύτην ἀτυχίαν ὁ ἀποπλανηθεὶς ἐκεῖνος ἐστέναζε στεναγμὸν βύθιον, καὶ οἱ ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς πείνης κλονούμενοι πόδες του ἀνίκανοι πλέον νὰ διέλθωσιν οὐδὲ ἓν βῆμα, ὑπεχρέωσαν αὐτὸν νὰ ἐρεισθῇ ἐπί τινος ἐκεῖσε ἐστυλωμένου μαρμάρου· αἱ περὶξ οἰκίαι αἱ σεσαθρωμέναι, καὶ σχεδὸν πρόσγειοι, ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ των ἐφαίνοντο ὡς ἔρημοι, καθότι οὐδόλως λαλιαὶ ἀνθρώπων ἠκούοντο ἔνδοθεν· πεντὰς παιδίων ἀνηλίκων ἀπὸ ἑξκετοῦς καὶ κατωτέρω ἐφαίνετο εἰς τὴν μικρὰν τοῦ αὐτοῦ μέρους περιοχὴν ἐνασχολουμένων εἰς τὰ παιδικά των παίγνια, καὶ οὐδεὶς διαβάτης κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν διεκρίνετο ἐπὶ τῆς σπανίως διαβατῆς ἐκείνης ὁδοῦ· αἱ παιδιαὶ τῶν παιδαρίων ἐγίνοντο ἐν τούτοις σπουδαιότεραι, καὶ αἱ κραυγαὶ αὐτῶν ἀλαλαγὴν ὁμοιάζουσαι, ἦν ἀδύνατον νὰ μὴ κινήσωσι τὴν περιέργειαν παντὸς τοῦ εἰς τὰ πέριξ ἐκεῖσε εὑρισκομένου· ὑπὸ τῆς πολλῆς του λύπης ὡς

ἄγαλμα ἀκίνητος ὁ ἀπεγνωσμένος ἐκεῖνος ἄνθρωπος εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐστυλωμένους πρὸς τὴν γῆν, μηδόλως προσέχων εἰς τὸν τῶν παιδαρίων θόρυβον· τότε ἐφάνη εἰς ἓν τῶν παραθύρων τῆς ἐρήμου ἐκείνης συνοικίας κεφαλὴ ἀνθρώπου περιέργως προσηλώσαντος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς ἀσχολίας τῶν παιζόντων, καὶ ἀμέσως τὴν περιέργειάν του ταύτην διεδέχθη θλιβερὰ οἰμωγὴ ἐκ βαθέων καρδίας ἐξελθοῦσα, καὶ ἀντηχήσασα μέχρις ἀρκετῆς ἀποστάσεως· τὴν αὐτὴν ἐκείνην στιγμὴν ἡ ῥηθεῖσα κεφαλὴ ἐχάθη ἐκ τοῦ παραθύρου, καὶ ἐν ἀκαρεῖ ἠκούσθη εἰς τὰ ἔνδον τοῦ οἴκου ἐκείνου κρότος σώματος βαρέως ἐπὶ τοῦ σανιδώματος πεσόντος.

Τί ἄρα συνέβη ἐντὸς τῆς οἰκίας αὐτῆς τῆς μέχρι τοῦδε ἐπίσης ἐρημάδους, ἤδη δὲ ἐκ τῶν ἐντοσθίων της αἰφνιδίως ἀναφανείσης τῆς ζωϊκῆς κινήτεως; Ἰδού.

Εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην οὐδεὶς ἄλλος εὑρίσκετο ἐκτὸς τοῦ οἰκοδεσπότου, καὶ τοῦ πενταετοῦς υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ μονογενοῦς· ὁ οἰκοδεσπότης οὗτος ἀπὸ τριῶν περίπου ἐτῶν πάσχων, οὐχὶ μόνον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ τοῦ οἴκου, ἀλλ' οὐδὲ ποσῶς νὰ κινήσῃ τὰ παράλυτα μέλη του· ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἀπαρεσκομένη τὸ τοῦ υἱοῦ της φιλοπαίγμον καὶ φιλοτάραχον, ἐγκατέλιπεν αὐτὸν ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τοῦ πατρός, καὶ ἀνεχώρησεν ὁμάδην μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς συνοικίας ὁμοφύλων πρὸς τὰς εὐφροσύνους τοποθεσίας τῶν τῆς Χρυσουπόλεως ἐξοχῶν, ὅπου ἡ ἐπέτειος πανήγυρις τῆς πρώτης τοῦ Μαΐου μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐπεκτεινομένη, κατηνάγκαζε πολλοὺς ἀκόμη πανηγυριστὰς νὰ συῤῥεύσωσιν ἐκεῖσε.

Αἱ τῆς ῥηθείσης συνοικίας Ὀθωμανίδες δὲν εἶχον ποσῶς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀπέλθωσι εἰς τὰ μέρη τῆς γενικῆς διασκεδάσεως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ οἴστρου κατεχόμεναι· ἐκεῖναι ἐκ προγόνων ἔμπειροι εἰς τὸ κατασκευάζειν διαφόρων εἰδῶν πλακούντια, καὶ ἄλλα πολυειδῆ γλυκύσματα, ἐξ ἐπαγγέλματος ἐζήτουν τοιαύτας πανη-

γύρεις, καὶ συνάγματα λαοῦ, ὅπως καὶ ταχύτερον πωλήσωσι ταῦτα, καὶ εἰς ἐπικερδεστέραν τιμήν.

Τὸ φιλοπαίγμον ὅθεν τοῦ παραλύτου τέκνον διαφυγὸν τὴν τοῦ Πατρός του προσοχὴν ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ ἐνωθὲν μεθ' ἑτέρων, δὲν ἐβράδυνε μὲν νὰ συγκροτήσῃ μετ' αὐτῶν ἓν παιδικὸν ἄθυρμα, ἀλλὰ τοῦτο λαβὸν ἀλλοίαν φάσιν μετ' οὐ πολὺ, ἐπέφερε τὰς ἂς προέφημεν θορυβώδεις διενέξεις μεταξὺ αὐτῶν· τὰ παιδάρια ταῦτα καλῶς μαθόντα καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ μεταλλικοῦ, ὅλαις δυνάμεσιν ἠγωνίζοντο ὁποῖον ἐξ αὐτῶν νὰ κερδίσῃ ἓν χάλκινον νόμισμα ἀξίας πέντε τουρκικῶν *παράδων*, ὅπερ προκατετέθη παρ' ἑνὸς τῶν συνεταίρων· τὸ εὐτελὲς πλὴν τοῦτο νομισμάτιον ἀπὸ χειρῶν εἰς χεῖρας περιδινούμενον, ἔπεσεν ἐξολισθῆσαν ἔνδον ἑνὸς πλησίον ἐκεῖσε φρέατος, στερουμένου ἐκείνου τοῦ κατὰ τὸ σύνηθες περιστομίου· τότε, τὰς προσπαθείας των διπλασιασθεῖσα ἡ δικαία αὐτῶν ἀγανάκτησις κατὰ τοῦ πρωταιτίου τῆς συμφορᾶς, ἔφερε ταῦτα εἰς καπάστασιν νὰ παραβιάζωσι τὸν ἀπρόσεκτον σύντροφόν των, ζητοῦντα ὁμοφώνως ἅπαντα τὴν ἀνήκουσαν ἱκανοποίησιν· τὸ δυστύχημα δὲ τοῦτο προελθὸν ἐκ τῆς ἀπροσεξίας τοῦ τέκνου τοῦ ῥηθέντος παραλυτικοῦ, κατηνάγκασε τὸν ἀπερίσκεπτον παῖδα νὰ ὑποσχεθῇ τὴν εἰς τὸ φρέαρ ἐκεῖνο κατάβασίν του, καὶ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ἀπωλεσθέντος.

Ἰδοὺ αἱ εἰς τοιαύτην ἡλικίαν γνώσεις τῆς ἀνθρωπίνου καταστάσεως· ἀλλὰ μήπως καὶ ὀλίγοι ἐν ἡλικίᾳ ἀνδρικῇ καὶ τελείᾳ ἔχουσι τὰς φρένας ἔτι ἀσθενεστέρας τῶν παιδικῶν γνώσεων;

Πρόθυμος ὅθεν ὁ ἀπρόβλεπτος παῖς εἰσεχώρησεν εἰς τὸ τοῦ φρέατος ἀντλίον καί τοι εἰς κατάστασιν στενόχωρον, συστήσας εἰς τοὺς συνεταίρους του ὅπως καταβιβάσωσιν αὐτὸν, καὶ ὅτε εἰδοποιήσει αὐτοὺς νὰ τὸν ἀναβιβάσωσι πάλιν· τὰ λοιπὰ λοιπὸν τέσσαρα παιδάρια ἁψάμενα τῶν λαβίδων τῆς ἐπὶ τοῦ φρέατος πεπηγότος μηχανῆς ἤρχισαν νὰ στρέφωσι ταύτην, καὶ τὸ περὶ αὐτὴν ὡς ἐκ τῆς ἄκρας παλαιότητος πολύκομβον σχοινίον τα-

νυσθὲν. ἀνύψωσεν εὐθὺς τὸ ἀντλίον μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ παιδὸς μέχρι μιᾶς σπιθαμῆς ὑπεράνω τοῦ στομίου τοῦ κατὰ τὴν ἔνδον θέαν τρομεροῦ ἐκείνου βαράθρου· τότε, ὁ μέχρι πρὸ μικροῦ ἀτρόμητος παῖς ὑπερμέτρως δειλιάσας, διὰ λόγων μὲν ἐπειρᾶτο ὅπως καταπείσῃ τοὺς ἀδυσωπήτους συναδέλφους, ὥστε νὰ ἀπαλλάξωσιν αὐτὸν ἐκ τῆς κρισίμου ἐκείνης θέσεως εἰς ἣν ἀνοήτως ἐτέθη, ὑποτιχόμενος αὐτοῖς διπλάσιον τὸ ἀπωλεσθὲν, ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς μητρός του ἀπὸ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, διὰ δὲ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του κατεγίνετο ὅλαις δυνάμεσιν ὅπως ἀποφύγῃ καὶ διὰ τῆς βίας τὴν ἐπικίνδυνον αὐτοῦ ἀπόφασιν, τὴν τοσοῦτον ἤδη καταστᾶσαν τρομερὰν· ἀλλ' οἱ ἐπιμένοντες συνεταῖροι οὐχὶ μόνον μακρὰν τοῦ νὰ καταπεισθῶσιν εἰς τοὺς λόγους ἐκείνου τοῦ πολλάκις καὶ ἄλλοτε αὐτοὺς ἀπατήσαντος, ἀλλὰ καὶ ἔτι μᾶλλον παρωξυνθέντες ἐκ τῶν σωματικῶν του ἐκείνων κινήσεων, οἱ μὲν ἐκράτουν τὰς τῆς μηχανῆς λαβίδας μὲ ἰσχυρογνώμονα ἐπιμονὴν, οἱ δὲ ἀντιτάττοντες βίαν ἐπὶ βίας ὤθουν αὐτὸν πρὸς τὰ κάτω, παρεμποδίζοντες τὰς βιαίας κινήσεις τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

Τὴν ἰσχυρογνώμονα δὲ ταύτην τῶν παιδαρίων σωμασκίαν συνώδευον καὶ θορυβώδεις κραυγαὶ, ἱκαναὶ νὰ ἐκκωφάνωσιν ὅσους ἐν τῇ συνοικίᾳ ἐκείνῃ διετέλουν ἀφανεῖς εἰς τὸ ἐνδότερον τῶν οἴκων των· αἱ ἀδύνατοι ἐν τούτοις χεῖρες τῶν κρατούντων τὰς λαβίδας τῆς ἐπιφρεατείου μηχανῆς ἐξασθενοῦσαι βαθμηδὸν ἔφερον τὸ ἀποτέλεσμα, ὥστε ἐνῷ πρὸ στιγμῆς τὸ ἀντλίον ἐφαίνετο αἰωρημένον μίαν σχεδὸν πιθαμὴν ὑπεράνω τοῦ φρέατος, ἤδη τὸ ἥμισυ μόνον τοῦ παιδαρίου σῶμα διεκρίνετο διακυμαινόμενον περὶ τὴν ἐπίπεδον περιφέρειαν τοῦ χείλους αὐτοῦ.

Τότε ὁ κλινοπετῶν παράλυτος ἐν τῇ ἐκ τῶν ῥηθεισῶν κραυγῶν περιεργείᾳ αὐτοῦ ἐκβαλὼν τὴν κεφαλὴν ἔξω τοῦ παραθύρου, εἶδε μετὰ φρίκης τὸ μονογενὲς τέκνον του οὐ μακρὰν βεβαίως ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ ᾅδου, καὶ ἐν τῇ ἐκστάσει του μέγα καὶ πι-

κρὸν οἰμώξας ἀπεσύρθη μετὰ σποιδῆς· λησμονήσας δὲ τὴν σωματικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ὁρμὴν τῆς ἠθικῆς του ὀδύνης, καὶ ἐφώρμησεν ὅπως σπεύσῃ εἰς βοήθειαν τοῦ σπλάγχνου του· ἀλλ' οἱ παραλελυμένοι πόδες αὐτοῦ ἀνίκανοι νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν ἐνδιάθετον ἀπόφασίν του, ἔρριψαν εὐθὺς αὐτὸν μετὰ πατάγου ἐπὶ τοῦ σανιδώματος· ἐνῷ δὲ οὗτος ἔκειτο ὅλως ἐκτὸς ἑαυτοῦ, ὁ ἀποπλανηθεὶς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὃν εἴδομεν ἐρεισθέντα ἐπὶ τοῦ ἐστυλωμένου μαρμάρου ἀνανήψας ἐκ τῆς ἠλιθιότητός του εἰς τὴν πατρικὴν ἐκείνην οἰμωγήν, εἶδε τὸ οὐ μακρὰν αὐτοῦ φρικῶδες δρᾶμα, καὶ ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν τοῦ κινδυνεύοντος.

Ἐπανελθὼν οὖν εἰς τὰς αἰσθήσεις του ὁ παραλυτικὸς, καὶ μετ' ἄκρας πικρίας ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς, παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα εἶδε καθήμενον ἔν τινι τοῦ δωματίου γωνίᾳ τὸν υἱόν του, ὃν μέχρι τοῦδε ἐνόμιζεν ἄφευκτον θῦμα τῶν παιδικῶν ἀθυρμάτων αὐτοῦ τε καὶ τῶν συνεταίρων του· τὸ παιδάριον ἐφαίνετο περιδεὲς οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς φυσικῆς ἰδιότητος πάντων γενικῶς τῶν παιδαρίων τῶν μετὰ τὴν πρᾶξιν ἁμαρτήματος τινος περιφόβως ὑποστελλομένων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ πολλοῦ τρόμου ὃν ὑπέστη, τοσαύτην ὥραν αἰωρημένον ἐπὶ τοῦ χάσματος βαράθρου τρομεροῦ· ἡ ἀπρόοπτος αὕτη παρηγορία ἐπέφερε μὲν εἰς τὸν δυστυχῆ πατέρα τὰς ἀπωλεσθείσας σωματικὰς καὶ ἠθικὰς δυνάμεις του, πλὴν ἀβέβαιος εἰσέτι ἦν τὸ καθήμενον ἐκεῖνο παιδάριον ἦν πραγματικῶς τὸ ἴδιόν του τέκνον, ἢ δυστυχῶς ὄναρ δόλιον ἐξηπάτησεν αὐτὸν, προσεκάλεσεν ἀμέσως τὸν πεφοβισμένον παῖδα ὅπως προσέλθῃ ἐγγύτερον· ἀλλ' ἐκεῖνος εἴτε ἐκ τοῦ παλιντρόπου ὕφους του, εἴτε ἐκ τῆς ὑποστολῆς διὰ τὸ πραχθὲν ἁμάρτημά του, οὐδ' ἐσάλευσεν, οὐδ' ἐκινήθη.

Ἡ φήμη ἐν τούτοις τοῦ συμβάντος φθάσασα ἀμέσως μέχρι τῆς ἐξοχῆς ὅπου ἡ σύζυγος τοῦ παραλυτικοῦ διετέλει ἐργαζομένη, κατεζάλισεν αὐτὴν μέχρι παραφορᾶς, καὶ ὅλη ἔξαλλος ὑπέστρεψεν οἴκαδε· πολλάκις ἡ γυνὴ αὕτη δὲν ἔπαυε καταβλασφημοῦσα τὸ

φιλοτάραχον τοῦτο τέκνον της, καὶ μάλιστα τὴν πρωΐαν αὐτὴν ὅτε ἀνεχώρει, οὐ μόνον ἐμαστίγωσεν αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ τὸ κατηράσθη κατηυξαμένη κατὰ τῆς ζωῆς του· καὶ ὅμως, ἅμα ἤκουσε τὸν κίνδυνον αὐτοῦ, παρέβλεψεν ἀμέσως πᾶν συμφέρον, καὶ ὡς ἐναέριος εὑρέθη εἰς τὸν οἶκόν της.

Ποσάκις ἆρά γε καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν καταρώμεθα αὐτοὶ ἑαυτοὺς, ἢ τὰ πεφιλημένα ἡμῶν ὄντα, καὶ ὅμως, οὐχὶ μόνον εἰς τὴν προσέγγισιν κινδύνου τινος, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς ἀβέβαιόν τινα προσδοκίαν μελλούσης συμφορᾶς, καταφεύγομεν ἀμέσως εἰς ἐπίκλησιν τῆς θείας ἀντιλήψεως!

Ἀφοῦ ὅθεν ἡ προφθάσασα μήτηρ κατησπάσθη καὶ κατεφίλησε τὸ τέκνον της μὲ δακρύοντας ὑπὸ τῆς χαρᾶς ὀφθαλμοὺς, ἐπέφερεν ἀκολούθως μίαν πρὸς μίαν τὰς ἐρεύνας της, πειρωμένη ὅπως ἐξιχνιάσῃ ὁποῖος ἐκ τῶν ὁμοπαικτόρων του παίδων ἐφάνη ὁ κατὰ μᾶλλον εἰς τὴν περίστασίν του ἀδυσώπητος, ὥστε μετ' οὐ πολὺ νὰ πανηγυρίσῃ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ υἱοῦ της ἐπιφέρουσα χάλαζαν ὕβρεων κατὰ τῆς μητρὸς ἐκείνου, τῆς ἀθώας μὲν ἐπὶ τοῦ συμβάματος τούτου, ἐν ἄλλαις πλὴν περιστάσεσιν ἄκρως πανικάνου ὥστε νὰ ἀναστατώσῃ τὴν συνοικίαν ἅπασαν περὶ ὄνου σκιᾶς.

Ἀλλὰ μήπως ἡ τοῦ παραλυτικοῦ σύζυγος μνησικάκως φερομένη πρός τινα ἐχθράν της, ἤλπιζεν ἤδη ἵνα εὕρῃ τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐκδικηθῇ αὐτὴν διὰ τῆς αἰτίας ταύτης; οὐχί· αὕτη κατὰ πάντα ὁμοιοήθης μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς συνοικίας ὁμοφύλων, ἐθήρευεν ὡς ἐκείναι ἁπλῆν τινα αἰτίαν, ὅπως ἀναστατώσῃ καὶ αὕτη κόσμον ὁλόκληρον, καταφερομένη καθ' ὁποιασδήτινος ἔστω καὶ φίλης της· ὅλαι δὲ αὗται ὅλως ἐν ἀγνοίᾳ ἀκόλουθοι τῆς Ἱερᾶς ἐντολῆς, «μὴ ἐπιδυέτω ὁ ἥλιος ἐπὶ τῷ παροργισμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου,» μετὰ τὰς ἐξυβριστικὰς διενέξεις των, δὲν ἐβράδυνον νὰ συμφιλιωθῶσι πάλιν εὐθὺς, ἵνα λογομαχήσωσι μετ' οὐ πολὺ καὶ αὖθις ἐὰν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ· τοιαύτης φύσεως γυνὴ ἦτο καὶ ἡ μήτηρ τοῦ λυτρωθέντος παιδαρίου, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπέφερε πρὸς τὸ

τέκνον της ἐρωτήσεις ἐπ' ἐρωτήσεων· ἀλλ' ὁ σύζυγος αὐτῆς φήσει ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ ἐναρέτου, ἐνεβάθυνεν ἀμέσως εἰς τὸν σκοπὸν τῆς συμβίου του, καὶ οὐχὶ μόνον ὡς ἄκρως ἀποστρεφόμενος τὰ ἐριστικὰ ἐκείνης ἰδιώματα, ἀλλὰ καὶ ὑπερεπιθυμῶν ὅπως ἐκπληρώσῃ καὶ ἓν χρέος ἀναπόφευκτον, ὑπέλαβε μειλιχίᾳ τῇ φωνῇ.

— Μπρὲ ἄ γυναῖκα! ἀντὶ νὰ δοξάσῃς τὸν Θεὸν ὁποῦ σοῦ ἐλύτρωσε τὸ τέκνον σου, διατί ἐρωτᾷς διὰ πράγματα ὁλωσδιόλου ἀδιαφόρετα;

— Τὸν Θεόν μου τὸν δοξάζω, καὶ τὸν προσκυνῶ· ἀλλὰ νὰ ἰδῇς καὶ τὸ τί θὲ νὰ κάμω ἐκείνους ὁποῦ ἔγιναν αἰτία καὶ ἐκινδύνευσε τὸ παιδί μου· ὅλους, ὅλους, μὲ τὸ συγγενολόγι τους μαζῆ θὲ νὰ τοὺς δείξω ἐγὼ... ἀπεκρίθη ἡ φιλοτάραχος γυνὴ, καὶ ἐπανέλαβε πρὸς τὸν υἱόν της ἀποτεινομένη.

— Ἔλα λέγε μου, παιδί μου! ἔλα μαρτύρησαί μου ποιὸ ἀπ' ἐκεῖνα τὰ καταραμένα παιδιὰ σοῦ ἔκαμε τὸ μεγαλήτερο κακὸ, καὶ ἔπειτα νὰ ἰδῇς τὸ τί θὰ σοῦ τὸ κάμω ἐγώ.

Τὸ παιδίον ἐδυσκολεύετο ν' ἀποκριθῇ, ὡς ὑποστελλόμενον νὰ καταμαρτυρήσῃ καθ' ὁποιουδήτινος συνεταίρου του, ἐπειδὴ δὲν εἶχε πολλὴν ὄρεξιν νὰ διακόψῃ ὁλοσχερῶς τὰς μετ' ἐκείνων σχέσεις.

— Σιώπα γυναῖκα! ἄφησαι τὰς φλυαρίας σου, καὶ ζήτησε νὰ μάθῃς ἐκεῖνον ὁποῦ ἔστειλεν ὁ οὐρανὸς, καὶ μᾶς ἐγλύτωσε τὸ παιδί ἀπὸ ἕνα θάνατον ἄφευκτον.

— Ναί! τὸν γνωρίζω ἐγώ· ἀπεκρίθη ὁλοπροθύμως τὸ παιδάριον. ὡς θέλον ν' ἀποφύγῃ τὴν τῆς μητρός του συνδιάλεξιν, καὶ ἐπανέλαβε·

— Τὸν γνωρίζω ἐγὼ, τὸν γνωρίζω· εἶναι ἕνας πτωχὸς κιάουρας μὲ τὰ ξεσχισμένα ῥοῦχα· ς' τὴν στιγμὴν ὁποῦ μὲ ἔπιασε διὰ νὰ μὲ τραβίξῃ ἔξω, τὸ παλαιόσχοινο τοῦ πηγαδιοῦ ἐκόπηκε, καὶ ὁ *κουβᾶς* (ἀντλίον) ἔφθασεν εἰς τὸν πάτον μὲ ἕνα τόσον μεγάλον κρότον, ὁποῦ ὅλοι μας ἐτρομάξαμεν· ἐὰν ἤμουν μέσα, ἕως τώρα...

— Ἐλᾶτε, πιάστε με νὰ συκωθῶ· ἐκραύγασεν ὁ εἰσέτι ἐπὶ

τοῦ σανιδώματος κείμενος, καὶ δάκρυα διεκρίθησαν ἐπὶ τῶν βλεφάρων του· ὁ ἐνάρετος οὗτος Ὀθωμανὸς ἀνεμνήσθη τὸν μέγαν τοῦ τέκνου του κίνδυνον, καὶ ἐν σιγῇ δοξολογήσας τὸν Θεὸν, ἐδάκρυσεν ὑπὸ τῆς χαρᾶς.

— Σὺ μὲν παιδί μου! εἶπεν εὐθὺς πρὸς τὸν υἱόν του· ὕπαγε ἀμέσως νὰ εὕρῃς τὸν καλὸν αὐτὸν κιόυραν, τὸν βεβαίως διὰ σὲ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀπεσταλμένον, καὶ ἐὰν ἦναι καθὼς λέγεις κἀνένας πτωχὸς, νὰ τὸν βοηθήσω εἰς ὅ,τι μοῦ περνᾷ ἀπὸ τὸ χέρι· ἐὰν δὲ πάλιν καὶ δὲν ἔχῃ κἀμμίαν ἀνάγκην, ἂς τὸν φιλεύσωμεν τοὐλάχιστον ἀπὸ ὅ,τι μᾶς εὑρεθεῖ.

Στρέψας δὲ τὸν λόγον πρὸς τὴν σύζυγον, ἐπέφερε.

— Καὶ ἐσὺ, γυναῖκα, πήγαινε ἀμέσως καὶ σφάξαι δύο ἀπὸ ταῖς κόταις μας, ἑτοίμασαι καὶ ἕνα καλὸ καὶ λιγδερὸ πιλάφι, φρόντισαι ἀκόμη καὶ ὅ,τι ἄλλο ἠμπορεῖς, διὰ νὰ τιμήσωμεν τὸν ξένον αὐτὸν τὸν ὁποῖον μᾶς ἔπεμψεν ἡ Θεία Πρόνοια πρὸς βοήθειαν τοῦ τέκνου μας.

Ἡ γυνὴ ἐν τούτοις διακοίνασα βηματισμοὺς ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς κλίμακος, ἔσπευσε διὰ τοῦ τυχόντος ὑφάσματος νὰ καλύψῃ τὴν κεφαλὴν, καὶ εὐθὺς ἐφάνη τὸ παιδάριον λίαν φιλοφρόνως τὸν λυτρωτήν του ὁδηγοῦν· ἡ Ὀθωμανὴ ἐν τοσούτῳ εὐγνώμον ῥίψασα βλέμμα πρὸς τὸν σωτῆρα τοῦ υἱοῦ της, κατέβη ἐσπευσμένως ὅπως ἐπασχοληθῇ εἰς ἑτοιμασίαν τῆς παρὰ τοῦ ἀνδρός της ὁρισθείσης ἑστιάσεως.

Ἡμεῖς κατὰ τὸ παρὸν ἀνατιθέμενοι εἰς τὴν ὑγιᾶ κρίσιν τῶν ἀναγνωστῶν ὅ,τι προηγουμένως περὶ Θείας Προνοίας ἐξεθέσαμεν, ἐπιφυλαττόμεθα ὅπως προσεπιβεβαιώσωμεν τὴν ὑπερτάτην αὐτῆς δύναμιν, προσεκθέτοντες ὀλίγα τινὰ τὸ θέμα τοῦτο ἀφορῶντα ἐν τῷ δέοντι καιρῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Ἡ ἐπάνοδος.

» Ἂς ἐπανέλθωμεν ἤδη πρὸς τὸν εὐρωπαΐστι ἐνδεδυμένον νεανίαν ὃν ἀπὸ πρωΐας εἴδομεν βεβιασμένως πορευόμενον εἰς ὑπόθεσιν βεβαίως σπουδαίαν, καὶ φίλα φρονήσαντα ὑπὲρ τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ κειμένου ἐκείνου δυστυχοῦς· πρὸς κλέος δὲ καὶ ἔπαινον αὐτοῦ ἂς εἴπωμεν ὅτι μολονοπρὸ ἱερώτερα καθήκοντα κατηνάγκαζον αὐτὸν νὰ διευθύνῃ καὶ ἀλλαχοῦ τὸ βῆμα, μνησθεὶς ὅμως τῆς ὑποσχέσεώς του, ἐγκατέλιπεν ὅλως ἡμιτελῆ τὴν ἰδίαν του ὑπόθεσιν, καὶ ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖσε· λαβὼν ὅθεν παρὰ τοῦ τῆς οἰκίας ὑπηρέτου μίαν ἐπιστολὴν ἀπεσφράγισεν αὐτὴν ἀμέσως, καὶ παραχρῆμα οἱ ἐν αὐτῇ γραφικοὶ χαρακτῆρες προσέβαλον τοὺς ὀφθαλμούς του λίαν ἐνδιαφερόντως· οἱ χαρακτῆρες οὗτοι, παρετήρησεν ὁ νεανίας, ὅτι οὐχὶ μόνον δὲν ἦσαν ποσῶς ξένοι πρὸς τὰς ὀπτικὰς αἰσθήσεις του, ἀλλὰ καὶ λίαν συνήθεις, καὶ μάλιστα τιμαλφεῖς, καὶ κατὰ μᾶλλον ἱεροί, διὸ καὶ μετὰ περιεργείας ἤρχισε τὴν ἀνάγνωσιν.

Παράδοξος σύμπτωσις! ὁ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ κείμενος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὃν αὐτὸς τὴν πρωΐαν ἐξ ἀπροσεξίας κατεπάτησε, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον παραδόξως πως ἠσθάνθη ὁρμέμφυτόν τινα κλίσιν καὶ σέβας! ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ δυσπραγῶν καὶ χαμεύνης, χάριν τοῦ ὁποίου παρέβλεψεν αὐτὸς ἱερώτερα καθήκοντα! ἐνὶ λόγῳ, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὃν ἡ τύχη λίαν πρωΐ ἔφερεν ἐνώπιόν του, μήπως ἦν αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν ὁποῖον σήμερον τοσούτῳ ματαιοπονήσας ἀνεζήτει! ταῦτα ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν, καὶ εὐθὺς κατεβίβασε τὸ βλέμμα πρὸς τὸ μέρος τῆς ὑπογραφῆς· οὐδεμία πλέον ἀμφιβολία· πᾶς ἐνδοιασμὸς περιττός· ὁ περισπούδαστος ἄνθρω-

πος εἰς τοῦ ὁποίου τὴν εὕρεσιν σήμερον ἀνωφελῶς αὐτὸς ἐμόγησεν, ἦν ὁ ἴδιος ἐκεῖνος ὁ ἐν τῇ ὁδῷ ἀπερριμένος, οὗ τὴν προσφιλῆ μὲν καὶ πολύτιμον, ἀλλ' ἄκρως ἀξιοθρήνητον ἐπιστολὴν ἐκράτει ἤδη ἀνὰ χεῖρας.

Ποῦ λοιπὸν ἤδη νὰ εὑρίσκετο τὸ γεραρὸν καὶ μεγάτιμον ἐκεῖνο ὑποκείμενον; ποῦ ἆρά γε ἀλλαχοῦ νὰ κατέφυγεν ἀπελπισθὲν ἴσως ἐκ τῆς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης μὴ ἐμφανίσεως αὐτοῦ; ὁ ὑπηρέτης ὁ ἐγχειρίσας πρὸς αὐτὸν τὴν ἐπιστολὴν δὲν ἤξευρεν ἄλλο τι, εἰμὴ ὅτι ῥακενδύτης τις κρούσας τὴν θύραν ἐπαίτου δίκην, δέδωκε τὸ ῥηθὲν ἐπιστόλιον· τί λοιπὸν ὤφειλεν ἤδη νὰ πράξῃ αὐτὸς ὁ ὑπερεκκαιόμενος ὅπως ἀπολαύσῃ ὅσον ταχύτερον τὸν δυστυχῆ μὲν, ἀλλὰ παρ αὐτῷ ἄκρως πολυσέβαστον ἐκεῖνον ἄνθρωπον;

Ἐννόησεν ἴσως ὁ περίεργος ἀναγνώστης ὑφ' ὁποίων ἀδιαῤῥήκτων συμπαθητικῶν δεσμῶν συνεδέοντο ἀμφότεροι οὗτοι, ὅτε ῥηθεὶς νεανίας δηλονότι, καὶ ὁ μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι δυστυχὴς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὃν εἴδομεν ξενισθησόμενον παρὰ τῷ ἐναρέτῳ Ὀθωμανῷ.

Ὁ διαληφθεὶς νεανίας ἀπὸ τῆς χθὲς ἐπιστρέψας ἐξ ἀλλοδαπῆς, ὑπερεξεκαίετο μὲν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ σπεύσῃ εἰς ἀπόλαυσιν τῶν γεννητόρων του, πλὴν ἡ ἀβεβαιότης περὶ τοῦ μέρους τῆς κατοικίας αὐτῶν, τὸν κατηνάγκασαν νὰ διανυκτερεύσῃ εἰς Χρυσούπολιν πρός τινας συγγενεῖς του ἄκρως παρ' αὐτοῦ ἀγαπητοὺς, καὶ ἀμοιβαδὸν ἐξαιρετικήν τινα στοργὴν πρὸς αὐτὸν τρέφοντας.

Εἶναι βεβαίως ὁμολογούμενον παρὰ πολλῶν εἰς ἀλλοδαπὰς ἐγχρονιζόντων, καὶ ἐπιστρεφόντων εἰς τὸ πατρῷον ἔδαφος, ὑφ' ὁποίου καὶ ὁπόσου ἀκρατήτου πόθου κατεχόμενοι ἐπιμανῶς πως σπεύδουσι πρὸς ἔντευξιν ἑνὸς συγγενοῦς, ἔστω καὶ μεμακρυσμένου.

Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὅθεν κατεχόμενος πόθου καὶ ὁ ἀρτίως ἐπανιδὼν τὴν γῆν ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔλαβε τὸ εἶναι, καὶ ἐμποδισθεὶς ὡς εἴδομεν, τοῦ ν' ἀπέλθῃ ἀμέσως εἰς τὰ κυριώτερα τῆς στοργῆς του ὑποκείμενα, διηυθύνθη εὐθὺς πρὸς τοὺς ἐν Χρυσουπόλει συγγενεῖς του

πλήρης χαρᾶς· καὶ ὅμως ἐπέπρωτο ν' ἀποτύχῃ κἀκεῖσε μὴ εὑρὼν αὐτούς, ὡς πρό τινων ἡμερῶν ἀναχωρήσαντας εἰς τὰς πριγιπονήσους δι' ἀλλαγὴν ἀέρος, ἐφ' ᾧ ἐκὼν ἀέκων διενοήθη νὰ διανυκτερεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν των τὴν ὑφ' ἑνὸς καὶ μόνου ὑπηρέτου διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον φυλαττομένην.

Ὁ οἰκοφύλαξ οὗτος μηδόλως γνωρίζων αὐτὸν προσωπικῶς, ἀφοῦ τῷ εἰδοποίησε τὴν αἰτίαν τῆς ἐλλείψεως τοῦ οἰκοδεσπότου, βεβαίῳ τῷ λόγῳ περιέμενε τὴν ἄμεσόν του ἀναχώρησιν· ὅτε ὅμως ἐμάντευσε τὰς ἐπὶ σκοπῷ διαμονῆς ἰδέας αὐτοῦ, ὡς πρόθυμος ἐκτελεστὴς τῶν καθηκόντων του ἔπεισε νὰ προσεγγίσῃ αὐτὸν μετὰ πικρίας πρὸς τὰ πρόσω βηματίζοντα, καὶ ἀπειροκάλως πως νὰ ἐμποδίσῃ τὴν περαιτέρω πορείαν του, εἰπών.

— Καθὼς φαίνεται, ἡ αὐθεντιά σου ὅποιος καὶ ἂν ἦναι, δὲν πρέπει νὰ γνωρίζῃς καλὰ τὴν γλῶσσαν ὁποῦ σοῦ μιλῶ.

— Διατί· ἀπεκρίθη ἔκπληκτος ὁ νεανίας.

— Διατί! ἀμὴ ἐνῶ ἐγὼ σοῦ λέγω ὅτι μέσα εἰς τὸ σπῆτι δὲν εἶναι κἀνένας ἄλλος ἔξω ἀπὸ ἐμένα ὁποῦ μὲ ἄφησαν διὰ νὰ τὸ φυλάττω, τοῦ λόγου του ὡσὰν νὰ μὴν ἐκατάλαβες τὸ τί σοῦ εἶπα, βλέπω καὶ τρέχᾳς τὸν δρόμον σου διὰ ἐπάνω· ἰδού· ἐκατάλαβες τώρα τὸ διατί;

— Μάλιστα· ἐννόησα ὅτι ὁ αὐθέντης λείπει· ἀλλ' ἐγὼ εἰς τοιαύτην ὥραν ποῦ ἠμπορῶ νὰ εὕρω κατάλυμα; ἀνταπεκρίθη ὁ νέος περιαλγῶς.

— Πολὺ καλά· πλὴν μήτως καὶ νομίζῃς ὅτι τὸ σπῆτι αὐτὸ τὸ ἔκτισεν ὁ οἰκοκύρης διὰ νὰ ἐμβάζῃ τὸν ἕναν καὶ τὸν ἄλλον ὁποῦ καθὼς καὶ τοῦ λόγου σου δὲν ἔχουν κατάλυμα;

— Ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶμαι ξένος.

— Τοῦτο δὲ τί θὲ νὰ εἰπῇ πάλιν.

— Θέλω νὰ εἰπῶ τάχα ὅτι ὁ αὐθέντης ὁποῦ λείπει εἶναι συγγενής μου, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν πλησίον.

— Ὁ αὐθέντης μου, συγγενής σου! καὶ πῶς ἐγὼ τόσον καιρὸν ὁποῦ εἶμ' ἐδῶ νὰ μὴ σὲ γνωρίζω;

— Ἔχεις δίκαιον· πλὴν δὲν ἤκουσες ποτε νὰ ἀναφέρῃ κἀνένα συγγενῆ του εὑρισκόμενον πρὸ χρόνων εἰς τὴν ξενιτείαν;

— Μάλιστα· ἐνθυμοῦμαι ὁποῦ ἔλεγε πολλαῖς φοραῖς διὰ ἕνα συγγενικό του παιδὶ ἀρκετὰ γνωστικὸ καὶ φρόνιμο, ὅτι λείπει ἔξω ς' ταῖς φραγγιαῖς διὰ τὴν σπουδή του.

— Βέβαια! τότε ὅταν ἀνεχώρησα ἤμην ἀληθῶς ἓν παιδάριον· ἀλλ' ὅταν οἱ χρόνοι παρέλθουν, τὰ παιδαρια καταντῶσιν ἀγνώριστα, ὡς ἐγὼ τώρα· εἶπεν ἱλαρυνθεὶς ὁπωσοῦν ὁ πρὸ μικροῦ προσβληθεὶς νεανίας.

Ὁ οἰκοφύλαξ καίτοι εἰσέτι ἐνδιαζων, ἐκρατήθη ὅμως τοῦ νὰ ἀποδείξῃ προφορικῶς τὴν δυσπιστίαν του· οἱ λόγοι τοῦ ξένου ἐφαίνοντο μὲν ὡς συμφωνοῦντες πρὸς ὅσα παρὰ τοῦ Κυρίου του κατὰ καιροὺς ἤκουσε, πλὴν ποίος τυχοδιώκτου ἔχων συμφέροντα, καὶ γνωρίζων τὰ καθ' ἕκαστα μιᾶς οἰκογενείας δὲν προσφεύγει εἰς ἓν ψεῦδος παρόμοιον λαμβάνων πρόσωπον ἑνὸς οἰκείου;

Ἡ ὥρα τότε εἶχε παρέλθει τὴν ἡμίσειαν μετὰ τὴν τοῦ ἡλίου δύσιν, καὶ ὁ ὑπηρέτης εὑρέθη τὴν στιγμὴν ἐκείνην κρατῶν εἰς χεῖρας φῶς· προτεγγίσας ὄθεν αὐτὸ πρὸς τὸν ἀγνώριστον, ἐπειράθη νὰ μετέλθῃ τὸν φυσιογνώμονα, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι μήπως ἐκ τῶν προσωπικῶν τοῦ ὑπόπτου χαρακτήρων δυνηθῇ νὰ ἐξακριβώσῃ μέρος τῆς ἀληθείας· καὶ τῳόντι δὲν ἀπέτυχεν.

Ὁ νεανίας οὗτος εἶχε τὰς ὀφρεῖς δασείας, καὶ ἐκτεινομένας μέχρι τῶν κροτάφων· τοιαῦται ἦσαν καὶ ἐκείνου οὗ αὐτὸς τὴν συγγένειαν εἴτε ἀληθῶς εἴτε ψευδῶς περιεποιεῖτο· τοὺς ὀφθαλμοὺς μέλανας, ζωηροὺς, καὶ ἀπαστράπτοντας· πλὴν ὁ αἰδήμων ἐκεῖνος ὑπηρέτης ἔστησε ποτὲ τὰ βλέμματα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὀμμάτων τοῦ Κυρίου του, ὥστε νὰ διακρίνῃ ἤδη ἐὰν ὑπῆρχε διαφορὰ μεταξὺ τῶν τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου; καταβιβάσας εἶτα τὰς παρατηρήσεις του καὶ μέχρι τῆς ῥινὸς, ῥινὸς εὐθυτάτης καὶ λεπτοφυοῦς,

μέχρι τῆς ῥινὸς, ὅπου τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ προσώπου περιζωγραφούμενον, παριστᾷ εἰς τὸν θεατὴν μορφὴν ἀνθρώπου εἴτε κατά τι γνωστοῦ, εἴτε καθ' ὁλοκληρίαν ἀγνώστου, εἶδε μ' ἄκραν του ἔκπληξιν οὐχὶ πλέον ἕνα ξένον καὶ ἀγνώριστον, ἀλλ' αὐτόχρημα αὐτὸν τὸν ἴδιον Κύριόν του μετασχηματισθέντα βεβαίως, καὶ ἐπίτηδες ἐν ὥρᾳ τοιαύτῃ ἐλθόντα εἰς τὸν αὐτοῦ οἶκον, ὅπως ἐπ' αὐτοφώρῳ καταλάβῃ τὴν καλὴν ἢ κακὴν τοῦ οἰκοφύλακός του διαγωγήν· ἀλλὰ παρατηρήσας ἀκολούθως τὰς μέλαινας τρίχας τοῦ στιλπνοῦ μύστακος τοῦ νεανίου, καὶ τὸ κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν συρμὸν κομψόν του γένειον, ἐγνώρισεν εὐθὺς τὴν στιγμιαίαν πλάνην του, καὶ βεβαιωθεὶς περὶ τῆς γνησιότητος τῶν λόγων τοῦ μέχρι τοῦδε ὑπόπτου, μετεμελήθη ὑπέρπολυ διὰ τὸν πρὸς τὸν ῥηθέντα ἀπότομον τρόπον του, καὶ ἐφρόντισε διὰ φιλοφρονήσεων πολλῶν ὅπως τύχῃ συγγνώμης· τοσαύτη ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ ἀπόντος οἰποδεσπότου, καὶ τοῦ νεήλυδος ἡ προσωπικὴ ὁμοιότης ἀμφοτέρων.

Εἴπομεν προηγουμένως ὅτι ἐγκαταλιπὼν αὐτὸς ἱερώτερα καθήκοντα, ἔσπευσεν εἰς ἔντευξιν ἀνθρώπου δυστυχοῦς, ὑπὸ μόνης τῆς φιλανθρωπίας κινούμενος· ἃς ἐξηγήσωμεν ὅθεν τὰ καθήκοντα ταῦτα.

Μετὰ τὴν εἰς Χρυσούπολιν διανυκτέρευσίν του κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην ἑσπέραν τῆς ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐπανόδου του, τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης λίαν κατεσπευσμένως διευθύνας τὸ βῆμα εἰς Κωνσταντινούπολιν, μόλις ὕστερον ἀπὸ ἐμμόνους καὶ οὐχ ἧττον κοπιώδεις ἐξερευνήσεις ἠδυνήθη νὰ πληροφορηθῇ τὴν συνοικίαν ὅπου οἱ γεννήτορές του ἐκατοίκουν.

— Ἀλλοίμονον! εἰς ὁποίαν κατάστασιν εὑρίσκεται ἡ ἀπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης περίκροτος αὕτη Κωνσταντινούπολις! ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ διαβαίνων τὰς βορβορώδεις καὶ σκολιὰς τῆς πρωτευούσης ἀτραπούς, καὶ ἀκούων τὰς ἐκ τῶν παραθύρων τῶν χριστιανικῶν συνοικιῶν πανaισχίστους συνδιαλέξεις, καὶ τὰς κα-

κοήθεις περιεργείας τῶν ἀθλίων Κωνσταντινουπολιτισσῶν· μεμψιμοιρῶν ὅθεν ἐν διανοίᾳ τὴν ἐλεεινότητα τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ἔφθασε μέχρι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Σαρμασικίου, ὅπου ὡς ἐπληροφορήθη εὑρίσκετο τὸ οἴκημα τῶν γονέων του.

Δύο ἱερεῖς, ὁ μὲν πρωτεύων, ὁ δὲ ὑποτελὴς, ἕκαστος εἰς ἰδιαίτερον δωμάτιον, ἐκάθηντο ἐλεεινολογοῦντες κατ' ἰδίαν τὴν κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἄκραν ἀεργίαν των, καθότι ὁλόκληρος παρῆλθεν ἑβδομὰς χωρὶς οὗτοι νὰ λάβωσι τὴν καλὴν τύχην ὥστε νὰ ἐνταφιάσωσι κἀνένα τῶν ἐνοριτῶν των, ἢ νὰ εὐλογήσωσι γάμον τινα, σύμβαμα σπάνιον εἰς τὴν μικράν των ἐνορίαν, ἢ τοὐλάχιστον, νὰ βαπτίσωσι κἀνὲν βρέφος.

Παραλείψωμεν τὰ ἀφορῶντα τὸν ὑποτελῆ, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐλάμβανε μηνιαῖον τινα μισθὸν παρὰ τοῦ προϊσταμένου του, καὶ μικρά τινα ἐζημιοῦτο ἐκ τῆς ῥηθείσης τῶν τυχηρῶν ἐλλείψεως· μισθὸν δὲ λέγοντες, ἂς μὴ νομίσωσιν οἱ ἀναγνῶσται σύνταξίν τινα ὁπωσοῦν ἐπαρκῆ, ἀλλὰ μίαν ἄκρως εὐτελεστάτην μισθοφορὰν, μόλις ἱκανὴν νὰ ἐκθρέψῃ αὐτὸν διὰ μόνου ξηροῦ ἄρτου ὁλόκληρον μῆνα, δηλονότι νὰ διασώσῃ αὐτὸν ἐκ τοῦ τῆς ἀτροφίας θανάτου, καὶ μηδὲν πλέον· καὶ βέβαια! τί ἄλλο ἠδύνατο νὰ κάμῃ μὲ μόνα ἑκατὸν γρόσια; τοσαύτη ἦν ἡ ποσότης τοῦ ὡς μὴ ὤφειλε μισθοῦ του.

Ἂς ἔλθωμεν δὲ εἰς τὸν προϊστάμενον ἱερέα, τὸν κατὰ μᾶλλον ἐν πλειοτέραις ἀνάγκαις διακείμενον· οὗτος ὤφειλεν οὐχὶ μόνον νὰ πληρώνῃ κατὰ μῆνα πρὸς τὸν συνάδελφόν του τὴν ῥηθεῖσαν μισθοφορὰν, ἀλλ' ἦτον ὑπόχρεως νὰ καταμετρᾷ προπληρωτέαν καὶ ἑτέραν ποσότητα πρὸς τὸν ἐφορεύοντα τὸ κοινὸν τῆς Ἐκκλησίας κιβώτιον, πρὸς ὃν ἐὰν δὲν κατεμετρᾶτο τὸ ποσὸν ἐμπροθέσμως, ἦτο βεβαία ἡ παῦσις αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀντικατάστασις ἑτέρου τινος· μακρὰν τοῦ νὰ εἰσακούσῃ ὁ ἐφορεύων ἐκεῖνος λαϊκὸς τὰς ἐπὶ ἀεργίᾳ προτάσεις του, ὡσαύτως καὶ τὰς ἐνθέρμους αὐτοῦ ἐπὶ μικρᾷ ἀναβολῇ παρακλήσεις, μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν ἐπί-

μονον ἀπαίτησιν τῆς συμπεφωνημένης ταύτης εἰσπράξεως ἣν συνήθως *ἐμβαδοίκιον* ἀποκαλοῦσι, ποσῶς δὲν ἐδυσκολεύετο νὰ φροντίσῃ ἀμέσως ἕτερον ἐκκλησιαστικὸν πρόσωπον πρὸς διαδοχὴν αὐτοῦ, καὶ μάλιστα μὲ ὑπερθεματικὴν προσθήκην, ἄκρως ἱκανὴν νὰ ἐπισύρῃ τὰς εὐφημίας τῶν ἐνοριτῶν ὑπὲρ τῆς ἀξιότητος τοῦ ἐφόρου ἐκείνου, τοῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐπιστασίας του πραγματοποιήσαντος ἓν τοιοῦτον ἀείμνηστον κατόρθωμα.

Ὑπὸ τοιούτων ὅθεν πικρῶν διαλογισμῶν κατεχόμενοι οἱ δύο ἱερεῖς, καὶ μάλιστα ὁ ῥηθεὶς προϊστάμενος, ὅστις βλέπων τὴν νεομηνίαν προσεγγίζουσαν χωρὶς αὐτὸς νὰ καρποφορηθῇ εἰσέτι οὐδὲ τὰ ἥμισυ τοῦ πληρωθησομένου *ἐμβαδοικίου* του, ἐνεφανίσθη ὁ τὴν πατρικὴν ἑστίαν ἀναζητῶν νεανίας, ὅστις ἀνακαλύψας εὐσεβάστως τὴν κεφαλήν, ἠρώτησε περὶ τοῦ καταλύματος τοῦ πατρός του, προηγουμένως πρὸς τὸν ὑποτελῆ ἱερέα ἀποτεινόμενος.

— Ἐγὼ δὲν γνωρίζω κἀνένα τοιοῦτον ἄνθρωπον ἐδῶ· ἀπεκρίθη ἐκεῖνος δυσανασχέτως πως, καὶ ἔσπευσε νὰ λάβῃ τὸ ἐπί τινος γόμφου κρεμάμενον τριβώνιόν του, ὅπως ἐπενδυθῇ αὐτὸ, καὶ ἀναχωρήσῃ.

Τότε ὁ ἐρωτῶν ἐστράφη πρὸς τὸν προϊστάμενον, καὶ εἶπεν.

— Ὑμεῖς δὲ Πάτερ μου! δὲν γνωρίζετε τι περὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ὁποίου ἔχω ἀναπόφευκτον τὴν προσωπικὴν χρείαν;

Καὶ μολονότι ὁ ἱερεὺς οὗτος ἤκουσε πραγματικώτατα λέξιν πρὸς λέξιν τὰς πρὸς τὸν ὑποτελῆ αὐτοῦ προηγουμένας τοῦ νεανίου ἐρωτήσεις, βεβυθισμένος ὅμως εἰς τοὺς ἀνιαρούς του διαλογισμοὺς, δὲν ἐννόησε ποσῶς ὅσα ἤκουσεν, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπεκρίθη.

— Τί ἀγαπᾶτε, Κύριε! τί θέλετε;

— Καὶ ὁ νεανίας συμπεράνας αὐτὸν εὐπροσηγορώτερον τοῦ συναδέλφου του, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ ὅπως διαπραγματευθῇ περὶ τῆς ἐρεύνης του ἔτι ἀνετώτερον· ἀλλὰ ποῦ μέρος διὰ νὰ ἀναπαυθῇ τις ἐπὶ ὀλίγας στιγμάς! τὸ σανιδωτὸν τοῦ δωματίου ἔδαφος τὸ εἰς διάφορα μέρη κατερρωγὸς ἐκαλύπτετο ἀπὸ

παχὺν κονιορτὸν, ὡς πρὸ ἡμερῶν ποσῶς μὴ καθαρισθέν· τὸ δὲ ἀνακλίντρου δῆθεν τόπον ἐπέχον ῥακόεν κάθισμα χωρητικότητος ἑνὸς ἀνθρώπου μόλις, διέκειτο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὑπὸ τὴν κατοχὴν καὶ χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐνοικοῦντος, ὅστις μὴ θελήσας, ἢ ἐντραπεὶς νὰ προσφέρῃ εἰς ἐκεῖνον τὴν ἀθλίαν θέσιν του, ἐκάθητο διακατέχων αὐτήν· ἐπὶ σκαμνίου τινος σκωληκοβρώτου, καὶ ἠκρωτηριασμένου ἔκειντο ἀτάκτως καὶ φύρδην διάφορα πράγματα· ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ σταυροῦ ὃν μετεχειρίζετο εἰς τὰς ἱερατικάς του τελεσιουργίας, μέχρι τοῦ ξυλίνου κοχλιαρίου οὗ τὴν ἀνάγκην ἐλάμβανεν ἐν τραπέζης καιρῷ ἐνίοτε· ἐνίοτε βέβαια! καθότι στερούμενος ὅλων τῶν πρὸς ὀψοποιΐαν μέσων, καὶ πρωτίστως τοῦ δι' αὐτὴν ἀναποφεύκτως ἀπαιτουμένου χρηματικοῦ, καὶ ἀναγκαστικῶς ἠρκεῖτο ὁ ἄνθρωπος τὸν πλειότερόν του καιρὸν εἰς ἁπλῆν ξηροφαγίαν· ἀπὸ τοῦ καταξήρου μελανοδοχείου του εἰς τὸ ὁποῖον ἐν ὥρᾳ γραφικῆς ἀνάγκης ἐστάλαζε σταγόνας τινας ὕδατος, μέχρι τοῦ κεκολοβωμένου πτυελοδοχείου ἀνωφελοῦς καὶ ἀχρήστου λειψάνου τῆς μικρᾶς περιουσίας τῶν κατὰ καιροὺς προκατόχων του· ἐπὶ τοῦ σκαμνίου ἐκείνου τέλος πάντων ἔβλεπέ τις καὶ ἄλλας ἀθλιότητας πολλὰς, ἐκτὸς τῶν ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν συσσωρευμένων ἀκαθάρτων πινακίων τὰ περιττὰ τῆς τροφῆς του ἐμπεριεχόντων, καὶ διάφορα σπιλώματα ἀπὸ πρόσφατον ἐλαίου χύσιν, καὶ ἄλλα πολυειδῆ σκύβαλα συμπεφυρμένα μεταξὺ ὅλων αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ ἀπὸ αἴμα κορεῶν καταστίκτου τοίχου τοῦ δωματίου ἐκρέματο μία παλαιὰ τοῦ ἐσταυρωμένου εἰκὼν, ἔχουσα ἀντὶ στεφάνης, εὐμηκεστάτας ἐκτάσεις ἀραχνείων ὑφασμάτων, ὧν δὲν στερεῖτο ποσῶς καὶ τὸ καταμέλανον τῆς ὀροφῆς σανίδωμα· ἓν παμπάλαιον κιβώτιον κατάκενον ἴσως, μία προκιώνιος καθέκλα τὸν ἕνα πόδα ἐλλειπὴς, καὶ ἓν ζεῦγος ἀρκετὰ τετριμμένων σανδαλίων· ἰδοὺ ἅπασα ἡ οὐσία ἡ περικοσμοῦσα τὸ ῥηθὲν δωμάτιον.

Εἶναι ἀληθέστατον ὅτι αἱ βιωτικαὶ ἀνάγκαι, καὶ αἱ ἀντίξοοι περιστάσεις καταντῶσι πολλάκις τὸν ἄνθρωπον ὅλως ἐπιλήσμονα

τῶν καθηκόντων του, καὶ μάλιστα ἐνίοτε ὠθοῦσιν αὐτὸν εἰς κακὰ χείρονα.

Τί παράδοξον λοιπὸν ἂν καὶ ὁ ἄθλιος οὗτος κληρικὸς ὑπὸ τῶν ῥηθεισῶν ἀναγκῶν περιστοιχούμενος ἔφθασε νὰ παραμελήσῃ τὴν κατ' οἶκον εὐζωΐαν του

Καὶ ὅμως, εἶναι δίκαιον νὰ εἴπωμεν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἀφοῦ ἅπαξ καταντήσῃ εἰς ὁποιανδήτινα ἀντίξοον περίστασιν, ἀνυπερθέτως ὀφείλει νὰ μὴν ὑποχωρῇ εὐθὺς ἠλιθίως πως εἰς τὴν ἀτυχῆ τῶν πραγμάτων του φοράν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν ἑαυτοῦ νὰ διατηρῇ κατὰ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀπαραμείωτον, καὶ χωρὶς ποσῶς νὰ ὑποπέσῃ εἰς μίαν παρὰ λόγον ξενοπάθειαν τοιαύτην, νὰ ὑπενεργῇ ταὐτοχρόνως ὅση δύναμις τὰ πρὸς ἐπανόρθωσίν του διώκων.

Πλὴν ἐπειδὴ τὸ γενναίως ὑποφέρειν τὰ δυστυχήματα οὐ παντὸς ἔργον, ἂς κατατάξωμεν καὶ τὸν ξενοπαθοῦντα τοῦτον ἱερέα εἰς τὴν σειρὰν τοσούτων ἄλλων ὁμοιοπαθῶν του, καὶ ἂς παύσωμεν ἐπικρίνοντες τὴν κατ' οἶκον διαγωγὴν αὐτοῦ, καθόσον μάλιστα αὕτη δὲν ἐφεώρα μόνας τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐλλείψεις, ἀλλ' ὑπεθάλπετο καὶ ὑπὸ τῆς ἀδιαφορίας ἄλλων.

Ναὶ μὲν ἐχρεώστει οὗτος χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας ἑαυτοῦ νὰ διατηρῇ τὸ ἴδιον αὐτοῦ κατάλυμα εἰς καθαριωτέραν καὶ τακτικωτέραν ὁπωσοῦν κατάστασιν· πλὴν ἦτο τάχα καὶ ὑπόχρεως αὐτὸς ὁ πάντων τῶν ἀναγκαίων στερούμενος νὰ ἀναμορφώσῃ αὐτὸ τὸ ὅλως εἰς κακὴν καταντῆσαν κατάστασιν διὰ δαπάνης ἰδίας; ποσάκις δὲν ἀνεφέρθη πρὸς τοὺς τῆς ἐκκλησίας ἐπιτρόπους διεξερχόμενος τὴν ἀθλιότητα τῶν ἐκκλησιαστικῶν οἰκημάτων, καὶ ἐπικαλούμενος τὴν εὐσπλαγχνίαν των διὰ μικράν τινα ἐπισκευὴν αὐτῶν, πρὸς ὀλίγην τῶν ὑπουργῶν ἀνάπαυσιν; ἀλλὰ μήπως εἰσηκούσθη; ἐκεῖνοι εἰς τὰς δικαίας ταύτας προτάσεις του ἂς ὡς μωρολογίας ἤκουον, ἀπήντων πάντοτε ὅτι, ἐπειδὴ καὶ τό γε νῦν τὸ κιβώτιον αὐτῶν στερεῖτο τῆς ἀνηκούσης εὐκολίας πρὸς τοιαύτην δαπάνην, ἀνάγκη πᾶσα, ὅσοι τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων,

συμπεριλαμβανομένου βεβαίως καὶ αὐτοῦ, δὲν εὐαρεστοῦνται εἰς τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῶν οἰκημάτων, νὰ φροντίσωσιν ἀμέσως θέσιν ἑτέραν, ἔχουσαν τὰ καταλύματα αὐτῆς ἀνάλογα τῶν εὐχαριστήσεών των.

Μακρὰν ἡμεῖς τοῦ νὰ δικαιώσωμεν τὴν φαινομένην ἀφιλοκαλίαν τοῦ δεινοπαθοῦντος ἱερέως, ἐπιφυλαττόμενοι δὲ τοῦ νὰ ὁμιλήσωμεν εἰς ἄλλην περίστασιν περὶ τοῦ σχεδὸν ἀμειλίκτου τρόπου τινῶν ἐκ τῶν διϊθυνόντων τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ἁπλῶς ἤδη ἐξιστοροῦμεν τὴν κακὴν τοῦ δωματίου ἐκείνου κατάστασιν, καὶ τὴν ὡς ἐκ τῶν ἀνιαρῶν διαλογισμῶν ἄκρως δυσχερῆ τοῦ ἱερέως θέσιν κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς εἰσελεύσεως τοῦ νεανίου, ὅστις μὴ εὑρὼν ὡς ἤλπιζε θέσιν τινα πρὸς μικρὰν ἀνάπαυλαν, ἐσπόγγισε διὰ τοῦ μανδηλίου τὸν καταῤῥέοντα ἐκ τοῦ προσώπου του ἱδρῶτα, καὶ ἐπανέλαβε τὰς ἐρωτήσεις του.

Δὲν δυνάμεθα θετικῶς νὰ εἴπωμεν ἐὰν ὁ ἐρωτώμενος ἀληθῶς δὲν ἐγνώριζε τὸ ὑποκείμενον περὶ οὗ ἠρωτᾶτο, ἢ ἠθέλησεν ἐν τῇ δυσανασχετήσει του νὰ προσποιηθῇ ἄγνοιαν, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπεκρίθη.

— Ἐγὼ τέκνον μου! δὲν ἔτυχε νὰ γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, τὸν ὁποῖον ἐλάβετε τὴν ἀνάγκην νὰ ἐρευνᾶτε· πλὴν νὰ ἐρωτήσω τοὺς ἐδῶ συναδελφοὺς, ἴσως αὐτοὶ γνωρίζουν κἄτι περισσότερον· καὶ ἔσπευσε νὰ προσκαλέσῃ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοῦ, εἰπών.

— Ἅγιε Ἐφημέριε! Ἅγιε Διάκο! Κανδηλάπτα! ποῦ εἶσθε!

Καὶ ταὐτοχρόνως παρετήρησε τὸν ὑπομίσθιον ἱερέα ἐπενδυόμενον τὸ τριβώνιόν του, καὶ ἕτοιμον νὰ ἐξέλθῃ.

— Ἅγιε Ἐφημέριε! ἐπανέλαβε· δὲν λαμβάνεις τὸν κόπον ἕως ἐδῶ, διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἡ εὐγενεία του περὶ ἑνὸς ἐνορίτου μας τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν χρείαν;

— Δὲν γνωρίζω τίποτε· ἀπεκρίθη ἐκεῖνος ποσῶς μὴ διακόψας τὴν πορείαν του.

— Μὰ ποῦ πηγαίνεις μὲ τοσαύτην βίαν; ἐπέφερεν οὗτος δυσα-

ρεστηθεὶς ὁπωσοῦν διὰ τὸν ἀγέρωχον τοῦ ὑποτελοῦς του τρόπον.

— Ποῦ πηγαίνω! καὶ διατί δὲν μὲ ἐρωτᾷς πῶς δὲν πετῶ; ἀνταπεκρίθη ἐκεῖνος στρέψας τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν προϊστάμενόν του, καὶ ἐπανέλαβε.

— Πηγαίνω ὅπου μ' ἐπροσκάλεσαν νὰ ψάλλω ἕνα Ἁγιασμὸν, διὰ νὰ πάρω πέντε παράδες, ὁποῦ μίαν ἑβδομάδα τώρα δὲν ἔπιασα οὐδὲ ἕνα ψιλόν· τὸ ἐκατάλαβες λοιπὸν ποῦ πηγαίνω; ἀγκαλὰ τί δυσκολίαν τὴν ἔχεις ἡ ἁγιωσύνη σου· φθάνει κἀνένας νὰ ἦναι Προεστὼς, καὶ ἔπειτα δεξιὰ ζερβὰ καὶ ἀπὸ παντοῦ ἀπερνᾷ ποτὲ στιγμὴ ὁποῦ νὰ μὴν ἔρχωνται τὰ διαβολεμένα χρήματα;

Ἰδοὺ ὅτι ὁ φθόνος καὶ ἡ ἐποφθαλμίασις πρὸς τὰς τοῦ πλησίον ἀπολαύσεις, ἔστωσαν καὶ εὐτελεῖς καὶ μηδαμιναὶ, εἰσχωροῦσιν ἐπίσης καὶ εἰς αὐτὰς τὰς δυστυχεῖς τῶν ἀνθρώπων κλάσεις, τοῦ ἑνὸς ῥίπτοντος βλέμμα βάσκανον ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ ἄλλου, καί τοι ἔτι μᾶλλον δυστυχεστέρου καὶ ἀναξιοπαθοῦντος.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ὑπομίσθιος διηυθύνθη εὐθὺς πρὸς τὸν σκοπόν του, μηδόλως μεριμνήσας ἂν ὁ ἄχαρις τρόπος του ἔφερε τὸν προϊστάμενόν του εἰς θέσιν νὰ βαρυθυμήσῃ κατ' αὐτοῦ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μία τοιαύτη ἀφροντισία τῶν καθηκόντων ἑνὸς ὑπομισθίου πρὸς τὸν μισθοδότην του, φέρει ἀποτελέσματα οὐχὶ βεβαίως εἰρηνικὰ, καὶ ἀκολούθως καταντᾷ εἰς ἀνάγκην τὸν μισθοδότην αὐτὸν ὥστε νὰ λάβῃ ἄλλην ἀπόφασιν περὶ ἑνὸς τοιούτου ὑποτελοῦς· δηλονότι νὰ ἐκλέξῃ ἕνα ἄλλον εὐπειθέστερον, καὶ νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὸν ἀντὶ τοῦ ἀνυποτάκτου ἐκείνου· ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν εἶχον οὕτω τὰ πράγματα.

Καθότι ἐάν ποτε οὗτος ἀπεράτιζε τὸν διορισμὸν ἑτέρου τινος, οἱ φίλοι καὶ σχετικοὶ τοῦ ἀποβαλλομένου ἠδύναντο νὰ σχισματίσωσιν ἅπασαν τὴν ἐνορίαν, καὶ νὰ ἀποκαταστήσωσιν ἀντὶ τοῦ ἀποβάλλοντος τὸν ἀποβαλλόμενον.

Ταῦτα πάντα καλῶς γνωρίζων ὁ διαλυφθεὶς πρωτοϊερεὺς, ἐκὼν

ἀέκων ὑπέφερε καὶ ἤδη καθὼς πολλάκις ἄλλοτε τοὺς θρασεῖς τρόπους τοῦ ἀνυποτάκτου συμπράκτορός του.

Ἴσως τινὲς τῶν περιέργων παραδοξολογήσουσι τὰ ἰδιότροπα ἤθη τοῦ ἱερέως τούτου, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τῆς θέσεώς του ταύτης οὐχὶ μόνον μὴ ἀπολαμβάνοντος ἀνέτως τὰ πρὸς ζωάρκειαν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀναγκαίων στερουμένου, παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ ἀδυσωπήτως παραβιαζομένου, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ὑποτελοῦς του συνεχῶς περιφρονουμένου, ἐξ ἄλλου δὲ ἐπὶ τοσοῦτον δειλιῶντος διὰ τὴν ἐνδεχομένην παῦσιν του.

Ἡμεῖς ὅμως λαμβάνοντες τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ τοῖς ἀποκριθῶμεν, ὑποσχόμεθα εἰς αὐτοὺς ὅτι εἰς ἄλλην περίστασιν θέλομεν προθυμηθεῖν ὑπὲρ τῆς περιεργείας των, ὁμιλοῦντες ἐκτενέστερον περὶ τῶν ἀφορώντων τὸ θέμα τοῦτο, καὶ οὐχὶ οὕτω παρενθετικῶς.

Ἂς ἔλθωμεν δὲ ἤδη εἰς τὰ ἀποβλέποντα τὴν ἐπάνοδον τοῦ νεανίου, ἀφ' ἧς ἀρκετὰ ἐμακρύνθημεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

Ἡ φιλόστοργος μήτηρ.

» Ὁ νεανίας ἐν τούτοις ἰδὼν ἀφ' ἑνὸς τὴν ἐλεεινότητα τοῦ δωματίου ἐκείνου, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν ἄπορον τρόπον τοῦ ἐνώπιόν του ἐκκλησιαστικοῦ, προέκρινε νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν μᾶλλον ἄνευ πληροφορίας, παρὰ νὰ παρεκτείνῃ ἐπιπλέον τὴν ἀνησυχίαν ἐκείνου, τοῦ καθημένου ἐπὶ ἀκανθῶν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ ὑπέλαβεν.

— Ἀφοῦ Πάτερ μου! καὶ ὑμεῖς ἀγνοεῖτε τὸν ἄνθρωπον περὶ οὗ ἐρωτῶ, ζητῶ συγγνώμην διὰ τὴν ὁποίαν σᾶς προεξένησα ἐνόχλησιν.

Καὶ κλίνας εὐσεβάστως τὴν κεφαλὴν, ἐστράφη πρὸς ἀναχώρησιν· ἀλλ' ὁ εὐλόγιστος ἐκκλησιαστικὸς κρίνας ἄτοπον ν' ἀποπέμψῃ τοσοῦτον ἀδιαφόρως ἐκ τοῦ μέρους του ἕνα ξένον μ' ἄκραν προσελθόντα εὐγένειαν, καὶ ἱκετικῶς ἐκζητοῦντα μικράν τινα χάριν, λησμόνησε πρὸς στιγμὴν τοὺς καταβιβρώσκοντας τὴν καρδίαν του ἀνιαροὺς διαλογισμοὺς, καὶ ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν ἐνδόμυχον τοῦ καθήκοντος φωνὴν, εἰπὼν πρὸς τὸν ἀναχωροῦντα ξένον του.

— Περιμείνατε μικρὸν, παρακαλῶ· καὶ μολονότι δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω τὸ ὁποῖον ζητεῖτε ὑποκείμενον, ἐλπίζω ὅμως νὰ λάβωμεν παρ' ἄλλων ἐπιτυχεῖς πληροφορίας, ἀφοῦ, ὡς λέγετε, εἶσθε ὑπερβέβαιος ὅτι κατοικεῖ ἐνταῦθα εἰς τὴν μικράν μας ἐνορίαν.

Ὁ νεανίας ἔκλινε καὶ αὖθις τὴν κεφαλὴν εὐγνωμονῶν, καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ διελογίσθη τὴν ἠθικὴν διαφορὰν τῶν δύο ἐκκλησιαστικῶν προσώπων, τοῦ τε προϊσταμένου δηλονότι, καὶ τοῦ ὑποτελοῦς· ὁ ἱερεὺς τότε ἐπενδυθεὶς κατεσπευσμένως τὸ ἐπιφόριόν του τὸ μόνον ἐκ τῶν λοιπῶν του ἐνδυμάτων καθαριώτερον, καὶ ὁπωσοῦν νεώτερον, συνηκολούθησεν αὐτὸν, καὶ ἀμφότεροι ἐξῆλθον.

— Πῶς ὀνομάζεται τέκνον μου! ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὃν ἤλθετε ζητοῦντες; ἠρώτησεν ὁ ἱερεὺς, πραγματικῶς ἀποφασίσας νὰ συντελέσῃ ὅση δύναμις εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ συνακολούθου του.

— Ἀγγελὴς, τὴν κλῆσιν, ῥάπτης, τὸ ἐπάγγελμα· ἀπεκρίθη ὁ νεανίας μὲ ὕφος ταπεινοπρεπὲς, ἄκρως τὴν εὐγνωμοσύνην του ἐκφράζον.

— Ἀγγελὴς, ῥάπτης . . . ! μήπως εἶναι ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς λείπει πρὸ χρόνων εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τὰς σπουδάς του;

— Μάλιστα, Πάτερ Ἅγιε!

— Λοιπὸν, ὄχι μόνον τὸν γνωρίζω, ἀλλ' εἶναι καὶ ἄκρος φίλος μου· πλὴν ὁ ταλαίπωρος . . .

Καὶ διέκοψεν ὁ ἐκκλησιαστικὸς τὴν φράσιν του, ὡς φθάσας εἰς τὴν θύραν τῆς ζητουμένης οἰκίας.

— Ἐδῶ εἶναι ὁ Κὺρ Ἀγγελής; ἠρώτησεν ὁ ἱερεὺς ἅμα ἡ θύρα ἠνεῴχθη.

Ἀλλ' οὐδεμία ἐκ τῶν ἄνω καὶ κάτω περιτρεχουσῶν γυναικῶν ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐρώτησιν.

— Μὰ δὲν ἀποκρίνεσθε εὐλογημέναις! σᾶς ἐρωτῶ ἂν ὁ Κὺρ Ἀγγελὴς ἦναι ἐδῶ, ἢ λείπῃ πουθενά; ἐπανέλαβεν ὁ ἴδιος, ἐνῷ ὁ νεανίας ἵστατο ὀπίσω αὐτοῦ.

— Νὰ σβύσῃ τ' ὄνομά του! ἀπεκρίθη ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς οἰκίας μία φωνὴ γυναικεία, βεβαίως πρὸς τὸν ἐρωτῶντα ἀποτεινομένη.

Ὁ ἱερεὺς σαρδόνειον ὑπομειδιάσας ἔκλινε πρὸς τὰ κάτω τὴν κεφαλὴν, μεταμεληθεὶς σχεδὸν ὅτι ὡμολόγησε πρὸς τὸν ὄπισθέν του ἱστάμενον ἀγνώριστον, μίαν ἄκραν φιλίαν μεθ' ἑνὸς, οὗ ἡ σύζυγος κατὰ τοσοῦτον βαθμὸν ἦν κακοήθης.

Ὁ νεανίας ὅμως ἀναγνωρίσας τὴν ὑβριστίδα φωνὴν, ἠσθάνθη ἐν ἑαυτῷ συγκίνησίν τινα σφόδρα ἀλλόκοτον· ὑπὸ ἀκαταμαχήτου φίλτρου κινούμενον τὸ φιλόστοργον τέκνον ἅμα διέκρινε τὴν μητρικὴν λαλιὰν, ἐκτὸς ἑαυτοῦ ὑπὸ πόθου ἀκρατήτου ἡτοιμάσθη νὰ εἰσορμήσῃ ἔνδον τῆς οἰκίας ἐκείνης, καὶ ἀναζητοῦν τὴν τέξασαν νὰ ἐνστερνισθῇ αὐτήν! ἀλλ' ἐμβαθύναν ἀκολούθως εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων αὐτῆς τῶν καθαπτομένων καὶ τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀγαπητοῦ πατρός του, κατηυνάσθη ἀμέσως τὸ ὅρμημα τοῦ προτέρου πόθου του, καὶ προεχώρησεν εἰς τὰ ἐντὸς μὲ βῆμα ἀδρανὲς καὶ ὕποπτον.

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν ἑνὸς τοιούτου κομψοῦ νεανίου οἰκειωτικῶς πως ἀναβαίνοντος τὴν κλίμακα, πολλαὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἐκείνῳ κατοικουσῶν γυναικῶν παραστᾶσαι ἐνώπιόν του, αἱ μὲν μὲ ὕφος χλεύης, αἱ δὲ μὲ ἐρωτότροπον, καὶ αἱ ἄλλαι μὲ περιέργειαν ἐμβριθῆ οὐχὶ εἰρηνικὰ ἀποτελέσματα ἐγκυμονοῦσαν, ῥαγδαίως πα-

ρετήρουν ἅπασαι τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐρχομένου, ὥστε ἐὰν αὐτὸς διήμαρτεν ἐκλαβὼν τὴν οἰκίαν ἐκείνην ἀντὶ τινος ἄλλης, αἱ μὲν πρῶται νὰ τὸν ἐκγελάσωσι χλευάζουσαί τον· ἐὰν δὲ ἦλθεν ἐκεῖσε ἐπὶ ἐρωτοτρόπῳ σκοπῷ, νὰ τὸν φιλοφρονήσωσιν εὐχαρίστως αἱ δεύτεραι, ἑκάστη βασιζομένη καὶ εἰς τὴν τύχην αὐτῆς τὴν παρὰ ταῖς τοιαύταις κλάσεσιν ἐπέχουσαν τόπον Θείας Προνοίας, καὶ εἰς τὴν προσωπικήν της καλλονὴν εἰς ἣν ἐπίσης πᾶσα τις ἐξ αὐτῶν ἐγκαυχωμένη ἐνηβρύνετο· καὶ αἱ τελευταῖαι, ὅσαι δηλονότι τὴν νεανικήν των ἡλικίαν πρὸ πολλοῦ ὑπερεπήδησαν, ἢ κατὰ τὰ προσωπικὰ πλεονεκτήματα ἠδικήθησαν παρὰ τῆς φύσεως, ἐὰν συνέβαινε μία τοιαύτη ἐρωτοτροπίας πρότασις παρὰ τοῦ μὲν, καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς ἄμεσος παραδοχὴ παρὰ τῶν δὲ, νὰ ἀναστατώσωσιν ἐκεῖναι ἅπασαν τὴν οἰκίαν ἐξερευγόμεναι τὰ αἴσχιστα καὶ κατ' αὐτοῦ, καὶ κατ' αὐτῶν· καὶ τοῦτο, οὐχὶ ὑπὸ αὐστηρᾶς διατηρήσεως καθηκόντων τιμιότητος, ἀλλ' ἁπλῶς ὑπὸ ἐθελοκάκου προαιρέσεως τῆς ἐμφύτου κακοηθείας των· τοιαῦτα ἦσαν τὰ πλεονεκτήματα ἁπασῶν τῶν γυναικῶν τῶν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην εὑρισκομένων.

Φθάσας ἐν τούτοις ὁ ἀγνώριστος μέχρι τοῦ κύκλου ὃν ἀπετέλουν αἱ ῥηθεῖσαι, ἔτεινε τὸ βλέμμα μὲ πλειοτέραν περιέργειαν ἐπὶ τοῦ προσώπου μιᾶς νεάνιδος τῆς ἐπίσης μετὰ τῶν ὁμηλίκων αὐτῆς ὀνειροπολούσης περὶ τῶν διαληφθέντων συμφερόντων των, καὶ ἀμέσως μὲ βῆμα στερεὸν καὶ ταχὺ ἐπλησίασεν αὐτήν· λαβὼν δὲ ἐντὸς τῶν χειρῶν του τὴν χεῖρά της, ἐπὶ ἡμίσειαν στιγμὴν ἐθεώρησεν αὐτὴν ἐκ τοῦ σύνεγγυς προσεκτικώτερον, καὶ βεβαιωθεὶς ὅτι δὲν ἠπατᾶτο, ὅλως ἔνθους τὴν ἐνηγκαλίσθη, καὶ κατησπάσθη αὐτὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου, εἰπών.

— Ἀγαπητή μου ἀδελφή! γλυκυτάτη Δεσποινοῦ μου! ποῦ εἶναι ἡ μήτηρ μας;

Εἰς τοὺς ἀπροσδοκήτους αὐτοὺς τοῦ νεανίου λόγους ἡ νεάνις

ἐσκίρτησεν ὡς ἐν ἐκστάσει, καὶ μὲ τρέμον βλέμμα ἠτένισεν αὐτόν· αἱ λοιπαὶ γυναῖκες ἐπίσης ἔκθαμβοι ἤρχισαν ν' ἀποσύρωνται ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, καὶ ἡ εἴδησις διεδόθη ἐν ἀκαρεῖ μέχρι τοῦ δωματίου ὅπου ἡ μήτηρ τοῦ ἐπιδημήσαντος κατοπτριζομένη κατεγίνετο εἰς ἔντριψιν τοῦ πεντήκοντα καὶ πενταετοῦς προσώπου της· καί τοι δὲ εἰς μίαν τοιαύτην ὅλως ἀπρόοπτον ἀγγελίαν ἐνδοιάζουσα, ἔλαβεν ὅμως πρόνοιαν νὰ καταστήσῃ ἀφανῆ τὰ πλησίον της μικρὰ δοχεῖα τὰ ἐμπεριέχοντα τότε φύκιόν της καὶ τὰ παραπλήσια, καὶ ἰδοὺ εἰσῆλθον χειροκροτούμενοι εἷς ἀγνώριστος, καὶ ἡ θυγάτηρ της· ἀβέβαιον εἰσέτι τὸ κοράσιον ἂν οἱ λόγοι τοῦ χειροκρατοῦντος αὐτὸ ἦσαν ἀληθεῖς, περιέμενε νὰ ἴδῃ ὁποῖον ἀποτέλεσμα ἤθελε φέρειν ἡ ἐμφάνισις αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς μητρὸς, καὶ εἶπε.

— Μητέρα καλέ! δὲν βλέπεις;

Τότε αὕτη στρέψασα νωχελῶς πως τὴν κεφαλὴν εἶδε μὲν ἕνα νέον πρὸς αὐτὸν προχωροῦντα, ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ τόσα ἔτη ποῦ νὰ ἀναγνωρίσῃ εἰς αὐτὸν τοῦ υἱοῦ τὸ πρόσωπον, τοῦ ὅλως ἄνευ τριχῶν ἀναχωρήσαντος;

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι εὑρίσκονται μητέρες ἐκ μόνης ὀσμῆς, οὕτως εἰπεῖν, τὴν προσέγγισιν τοῦ τέκνου των διακρίνουσαι· ἀλλ' αὕτη δὲν ὡμοίαζεν ἐκείνας· αὕτη τὴν στιγμὴν ἐκείνην προετίμα μᾶλλον τὸν ἐντελῆ τοῦ προσώπου αὐτῆς καλλωπισμὸν, παρὰ μίαν ἐπάνοδον τέκνων δεκαπλασίων τὸν ἀριθμὸν, μετὰ πολυχρόνιον ἀποδημίαν τὸ μητρῷον ἐπαναβλεπόντων ἔδαφος.

Ὁ νεανίας προσελθὼν μετὰ πόθου ἀκαθέκτου ἔλαβε καὶ κατησπάσθη τὴν μητρικὴν δεξιὰν, ἐνῷ ἐκείνη ἐξακολουθοῦσα τὴν συνήθη της ἀπάθειαν ἐπανέστρεψε πρὸς τὸ κάτοπτρον τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ὑψώσασα περὶ τὴν κεφαλὴν τὰς δύο χεῖρας, ἐπέμενε νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὸ ἁρμόζον μέρος τὰς δύο ἄκρας τοῦ *φακιολίου* της· ἐνασχολουμένη δὲ εἰς τὴν κομμωτικὴν ταύτην ἄσκησιν, εἶ-

πεν ἀποτεινομένη πρὸς τὸν ὄπισθεν αὐτῆς ἱστάμενον νεήλυδα, τὸν μετὰ τοσαῦτα ἔτη ἐπανελθόντα μονογενῆ αὐτῆς υἱόν.

— Αἴ! καὶ τώρα πρέπει τάχα νὰ πιστεύσω ὅτι ἀληθινὰ ἐσὺ εἶσαι τὸ παιδί μου; σήμερον ὁ κόσμος ἔγινε κακὸς, καὶ οἱ ψεύταις δὲν τὸ ἔχουν διὰ τίποτε νὰ κάθουνται νὰ ψάλλουν χιλίων εἰδῶν κοροφέξαλα.

Ὁ νεανίας ἐνῷ περιέφερε τὸ βλέμμα πέριξ τοῦ δωματίου, καὶ μὲ λύπην του πολλὴν οὐχὶ μόνον παρετήρησε τὴν ἐλεεινὴν αὐτοῦ κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως ἤκουσε τοὺς πικροὺς αὐτοὺς τῆς μητρός του λόγους, παγετώδης ἱδρὼς περιέβρεξε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· αὐτὸς, ὁ ἀναπτυχθεὶς εἰς τὸν ἐξευγενισμένον τῆς Εὐρώπης κόσμον, αὐτὸς, ὁ τοσαῦτα ἔτη μογήσας ὑπὲρ τῶν σπουδῶν του πρὸς ἀνακούφισιν τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν τῶν γεννητόρων του, νὰ περιφρονῆται ἤδη ὡς ἀπαταιὼν καὶ ψεύστης ἀπὸ στόματος τῆς ἰδίας αὐτοῦ μητρός! καὶ ὅμως καταπνίξας τὴν ἐνδόμυχον ἀνίαν του, ἀπεκρίθη.

— Καὶ δὲν ἐνθυμεῖσθε μῆτερ μου! κἀνὲν σημεῖον ἐπὶ τοῦ προσώπου μου, ὥστε ἐὰν ἐπανίδητε αὐτὸ σήμερον, νὰ μὴ διστάζητε πλέον περὶ τῆς ταὐτότητός μου;

— Ἄλλην ἔννοιαν δὲν εἶχα, παρὰ νὰ κάθημαι νὰ 'σπῶ τὸ κεφάλι μου, διὰ νὰ ἐνθυμηθῶ ἐὰν ἦχες κἀνένα σημάδι, ἢ ὄχι· ἀνταπεκρίθη ἡ φιλόστοργος μήτηρ ἐξακολουθοῦσα τὴν ἐργασίαν της.

— Ἔχετε δίκαιον! πλὴν διὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπειδὴ ὑπεφέρατε πολλὰ εἰς τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν, πολὺ πιθανὸν νὰ ἔμεινεν ἀνεξάλειπτον ἐκ τῆς μνήμης σας· ὑπέλαβεν ὁ νεανίας μὲ στοργὴν μετὰ πικρίας ἡνωμένην.

— Τῳόντι· ἐνθυμήθηκα ὁποῦ ἀντὶ νὰ καταφέρω εἰς τὸν καταραμένον τὸν πατέρα σου τὴν πέτραν ὁποῦ τοῦ ἑτοίμασα, κατὰ λάθος τὸ χέρι μου ἐγλίστρησε, καὶ ἡ πέτρα ἐπῆγε καὶ ἐκτύπησε τὸ ἐδικόν σου μέτωπον, καὶ τρεῖς μῆνες σωσταῖς πόσα δὲν ἐτρά-

βιξα ἕως ὁποῦ νὰ 'γειάνω τὴν πληγήν σου· ἐπέφερεν ἐκείνη μετὰ νωχελοῦς ψυχρότητος, καὶ ἀποπερατώσασα τὸ ἔργον της, ἐγράφη καὶ ἐκάθησεν ἐνώπιον τοῦ τέκνου αὐτῆς τοῦ εἰσέτι ἐπὶ ποδῶν ἱσταμένου.

— Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ μέτωπόν μου, ἰδοὺ ἡ ἰατρευθεῖσα πληγὴ ἐκείνη· ἐπέφερεν ὁ νέος, καὶ προεχώρησεν ἓν βῆμα πρὸς τὴν ἀμφιβάλλουσαν.

Αὕτη ἀτενίσασα τότε εἰς τὸ πρόσωπον ἐκείνου, μετὰ μικρὰν παρατήρησιν ἐπρόσθεσεν, ὑποποιουμένη τὴν ἀστείαν.

— Καλὲ διέτε σεῖς! ὅλος καὶ ὅλος ὁ κοντόχρονος ὁ γειός μου! καλὲ διέτε σεῖς μουστάκια! διέτε γένεια! διέτε μπόϊ (ἀνάστημα), διέτε μπόϊ 'ποῦ ἡ μαύρη γῆ νὰ τὸ χαρῇ!

Καὶ ἐγερθεῖσα ἥπλωσε παραφόρως τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κομψῆς τοῦ νεανίου γενειάδος, ἐκσπάσασα μέρος τῶν τριχῶν, καὶ καγχάσασα γέλωτα ὅλως ἀνυπόστολον.

Ὁ νεανίας ἐν τούτοις παραβλέψας τῆς σιαγόνος τὸ ἄλγημα, ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, ὅπως παρατηρήσῃ τί ἐγίνετο ὁ ἱερεὺς ὁ ὁδηγήσας αὐτὸν ἐκεῖσε, τὸν ὁποῖον ἐμελέτα μὲν νὰ εὐχαριστήσῃ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ διὰ τὸν κόπον του, ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης καθυστέρησε μὴ εὑρὼν τὸν ἁρμόδιον καιρόν· ἐντραπεὶς ὅμως ἤδη ἐκ τῶν τῆς μητρός του λόγων καὶ τρόπων, καὶ μὴ θέλων ὥστε ὁ ὁδηγὸς αὐτοῦ νὰ γενῇ ἐντελῶς αὐτήκοος καὶ θεωρὸς τῶν οἰκιακῶν του αὐτῶν ἐλεεινοτήτων, ἠθέλησε νὰ ἐκτελέσῃ ὅσον τάχος τὸ μελετώμενον, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τοὐλάχιστον ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν ταύτην· ἀλλ' ὁ ἱερεὺς ἦν πρὸ πολλοῦ ἔξω τῆς οἰκίας ἐκείνης, ἧς τὰ καθέκαστα καλῶς ἔφθασε νὰ γνωρίσῃ πρὸ καιροῦ· ἐκπληρώσας ὁ ἄνθρωπος ἓν τῆς κοινωνίας χρέος, τὸ νὰ ὁδηγήσῃ δηλονότι ἕνα ἀγνώριστον εἰς ἓν μέρος ὅπερ ἐκεῖνος ἐζήτει, τί συμφέρον εἶχεν ἔπειτα νὰ παρατείνῃ ἐπὶ πλέον τὴν ἐκεῖσε διαμονήν του.

— Λί! ποῦ εἶναι λοιπὸν τὰ καλὰ ὁποῦ μᾶς ἔφερες ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα ὁποῦ τόσα χρόνια ἐπῆγες νὰ μοῦ παραλύῃς μαθαίνωντας χιλίων εἰδῶν φράγγικες κατεργαριᾶς! ἐπέφερεν ἡ ἰδιωφελὴς γυνὴ ῥίψασα βλέμμα παρατηρητικὸν πρὸς τὰ τέσσαρα τοῦ δωματίου μέρη, πραγματικῶς ἐλπίζουσα νὰ ἴδῃ τίς οἶδεν ὁποίου εἴδους προσφορήματα.

— Μῆτερ μου! σᾶς ἔφερον τὸν ἑαυτόν μου κατὰ μᾶλλον ἢ ἧττον γενόμενον ἱκανὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν τῶν γηρατείων σας εὐδαιμονίαν· ἀπεκρίθη ὁ νέος μὲ φλεγματώδη συγκίνησιν.

— Μ' ἔφερες μοναχὸ τὸν ἑαυτόν σου διὰ τὰ γηρατεῖα μου! καὶ τί θέλεις νὰ μὲ εἰπῇς ὅτι τάχα ἐγήρασά ἐγώ; ὦ χαρὰ ς' τὴν ἀνδιαντροπιά σου δά! καλὲ δὲν 'πᾶτε νὰ μοῦ χαθῆτε ὅλοι ἐσεῖς ὁποῦ πηγαίνετε εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα διὰ νὰ γενῆτε ἄνθρωποι τάχα, καὶ γυρνᾶτε 'πίσω καταφορτωμένοι ἀπὸ χίλιαις γαϊδουριαῖς! ἐπρόσθεσεν ἡ ἀνόητος γυνὴ μὲ τόνον δυσαρέσκειαν ἐμφαίνοντα, προσβληθεῖσα βεβαίως ἐκ τῶν περὶ ἡλικίας λόγων τοῦ υἱοῦ της, ὡς ἐξηγήσασα αὐτοὺς κατὰ τὰς πραγματικὰς ὑποψίας της.

Ὁ νεανίας τότε μὲ βλέμμα ἄπορον ἀτενίσας εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ἀδελφῆς, ἠρώτησε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Ἀλλ' ὁ πατήρ μας; ποῦ εὑρίσκεται ὁ πατήρ μας;

— Ὁ πατέρας σου! ἀπήντησεν ὁρμητικῶς ἡ μαινομένη μήτηρ ἀκούσασα τὴν τοῦ υἱοῦ της ἐρώτησιν, καὶ ἐπέφερε μὲ ἀφρίζον ἐκ τοῦ θυμοῦ στόμα.

— Ὁ πατέρας σου! τὸ λοιπὸν τὸν ἀναθεματισμένον τὸν πατέρα σου ἦλθες ἐδῶ νὰ μοῦ ζητῇς, καὶ ὄχι ἐμένα ὁποῦ τόσα καὶ τόσα ὑπέφερα ἕως νὰ σὲ μεγαλώσω, καὶ νὰ σὲ φέρω ς' αὐτὴν τὴν κατάστασιν; ἀφοῦ ἦναι ἔτσι, μοῦ κάμνεις τὴν χάρι νὰ μοῦ δείξῃς τὸ ὀργηγωρώτερο τὴν ῥάχι σου, καὶ νὰ 'πᾶς νὰ εὕρῃς τὸν ἀγαπημένο τὸν γονιό σου, ὁποῦ νὰ τὸν χαίρεσαι τύμπανο· καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐξῆλθε τοῦ δωματίου μετ' ὀργῆς.

— Τέλος πάντων ἀγαπητή μου ἀδελφή! δὲν θὰ μάθω τὸ τί γίνεται ὁ ταλαίπωρος πατήρ μας; εἶπεν ὁ ἐκ τῆς μητρικῆς στέγης ἀπορριπτόμενος υἱός, μόλις δυνάμενος νὰ ὁμιλήσῃ ἐκ τῆς πολλῆς του λύπης.

— Σὲ τὸ εἶπα, καὶ σὲ τὸ λέγω· ἀφοῦ ἔχῃς τόσην ὄρεξιν διὰ νὰ ἰδῇς τὸν σκύλο τὸν πατέρα σου, ὀγρήγωρα ἔξω ἀπ' τὸ σπῆτι μου, καὶ τρέξε νὰ τὸν εὕρῃς· ἀχρεῖε! καλὲ ἰδῆτε σεῖς ἀνοησίαις! ἰδῆτε γαϊδουριαῖς! ἐνῷ ὕστερον ἀπὸ τόσα χρόνια γυρνᾷ εἰς τὴν μητέρα του ὁλωσδιόλου μὲ χέρια εὔκαιρα, νὰ θέλῃ τώρα τόσην ὥρα νὰ μοῦ σπᾷ τὸ κεφάλι ζητῶντας ἕνα ἄνθρωπον ὁποῦ τὸν συγχαίνομαι ὡσὰν ταῖς ἁμαρτίαις μου· ἐπανέλαβεν ἡ χρηστοήθης μήτηρ παλινδρομήσασα μέχρι τοῦ ὁδοῦ τῆς θύρας, ὡς μὴ διαφυγοῦσα καὶ ταύτην τοῦ τέκνου της τὴν ἐρώτησιν.

Ἡ Δεσποινοῦ, ἣν οἱ ἀναγνῶσται βεβαίως παρετήρησαν εἰς τὸ πρῶτον τοῦ μυθιστορήματος κεφάλαιον, ἦτο μὲν ἐντελὴς μαθήτρια τῶν χρηστοηθεστάτων τῆς μητρός της πλεονεκτημάτων, ἡ καρδία ὅμως αὐτῆς ὅλως διέφερεν ἀπὸ τὴν σκληρὰν ἐκείνην τῆς γεννήτορός της· ἦτο μὲν καὶ αὕτη αὐθάδης, προπετὴς καὶ πέρπερος ὡς ἡ μήτηρ της, ἀλλ' ἡ γάγγραινα τῆς διαφθορᾶς δὲν εἶχεν εἰσέτι φθάσειν εἰς αὐτὴν μέχρι μυχοῦ· εἰς τοὺς κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ ὄθεν ὑβριστικοὺς τῆς παραφόρου μητρὸς λόγους ἡ νεάνις ἐρρίγησε, καὶ ἡ ἀνθηρὰ τοῦ προσώπου της χροιὰ κατέστη πελιδνή· πρώτην ἤδη φορὰν ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς της διέκρινε τὴν τῆς μητρός της κακοήθειαν, καὶ ἐστάθμισε τὴν ἀκρισίαν τῶν λεγομένων της· καὶ ὅμως, δὲν ἐτόλμησε νὰ προφέρῃ λέξιν τινα ὑπὲρ τῆς προσβληθείσης τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς ἀξιοπρεπείας, καθότι ἤξευρε μέχρις ὁπόσου βαθμοῦ παρετείνετο ἡ μητρικὴ ὀργή.

Ὁ νέος ἐν τούτοις ὅλος ἄπορος ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, καὶ μολονοτοῦτο ὁρμεμφύτως πως περιέφερε τὰ βλέμματα περὶ ὅλην τὴν αἴθουσαν ἐλπίζων ν' ἀπαντήσῃ διὰ μίαν εἰσέτι στιγμὴν τὸ μητρικὸν πρόσωπον, οὗ τινος τοσαῦτα ἔτη ἀποδημῶν στερήθη·

ἀλλ᾽ ἡ δύστροπος μήτηρ τίς οἶδεν εἰς ὁποίαν ματαιοσπουδίαν διευθύνασα τὸ βῆμα, εὑρέθη μακρὰν τοῦ ν᾽ ἀπαντηθῇ ὑπὸ τῶν φιλοστόργων τοῦ υἱοῦ βλεμμάτων· ἡ Δεσποινοῦ δὲ μὲ περίλυπον καρδίαν ἀκολουθήσασα τὸν ἀναχωροῦντα ἀδελφὸν, εἶπε μετ᾽ ἀνησυχίας βαθυτάτης.

— Καλὲ ἀδελφέ μου! ἀκόμη δὲν σὲ καλοείδαμεν, καὶ μᾶς φεύγεις;

— Ἀλλ᾽ ἀφοῦ ἡ μήτηρ τόσον ἀποτόμως μὲ διώκῃ τί πρέπει νὰ κάμω ἐγώ; ἀπεκρίθη ὡσαύτως ἀνησύχων ὁ νεανίας.

— Ἔχεις δίκαιον! πλὴν δὲν γνωρίζεις τὴν μητέρα ὅτι εἶναι ἀνάποδη ὀλίγον; δὲν ἔκαμες λοιπὸν καλὰ ὁποῦ ἐρώτησες ἐμπροσθά της διὰ τὸν πατέρα.

Ὁ νέος ἐτάνυσε περίεργον ὄμμα ἐπὶ τῶν ὀμμάτων τῆς νεάνιδος, ὡς δι᾽ ἐκείνου νὰ ἐζήτει καθαρωτέραν ἐξήγησιν τῶν λόγων της· τί ἄρα νὰ ἠκολούθησε μεταξὺ τῶν γονέων αὐτοῦ ἐν τῇ ἀναχωρήσει του, ὥστε αὐτὸς τοσούτῳ προσέκρουσεν ἐναντίον τῆς μητρὸς ἐρωτήσας περὶ τοῦ πατρός του!

— Ἐπειδὴ δὲ τὸ πρᾶγμα ἔγινε πλέον ὅπως ἔγινεν, ἀπομακρύνσου κατὰ τὸ παρὸν διὰ μίαν ἢ δύο ὥρας, ὥστε εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ νὰ πασχίσω διὰ νὰ κάμω τὴν γνώμην της, καὶ ἔπειτα νὰ ἔλθῃς· ἀλλὰ πρόσεχε εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μὴν ἀναφέρῃς διόλου τοῦ πατρός μας τὸ ὄνομα· ἐπέφερεν ἡ νεάνις ἐγκαρδίως ἀποφασίσασα νὰ μετέλθῃ ὅλην της τὴν πειθὼ, ὥστε νὰ συνδιαλλάξῃ τὸν ἀδελφὸν μετὰ τῆς ὠργισθείσης μητρός.

— Μὰ τί ἀκολουθεῖ! δὲν μὲ λέγεις παρακαλῶ; ἀπεκρίθη μὲ αὔξουσαν δυσθυμίαν ὁ νεανίας.

— Τί θὲ νὰ ἀκολουθήσῃ· ὅτι καὶ ἂν ἀκολουθοῦσεν ἀπὸ τόσα χρόνια ἐμπροσθήτερα· δὲν τὰ ἐνθυμεῖται; πότε ἔφαγαν ψωμὶ γλυκὸ καὶ οἱ δυό τους ἄνδρας καὶ γυναῖκα· καὶ τὸ κακὸν, ὁποῦ ἐτραβούσαμεν καὶ οἱ δυό μας τόσα καὶ τόσα ἀπὸ τὴν καθημε-

βινή τους τὴν φαγούρα· δὲν σὲ λέγω, ἔχει βέβαια καὶ ἡ μητέρα μερικαῖς ἀναποδιαῖς πολὺ σκληραῖς, ἀλλὰ καὶ αἱ κακογνωμιαῖς τοῦ πατέρα δὲ πάει παρακάτω καὶ μάλιστα τώρα σὲ ὀλίγα χρόνια ἀναμεταξὺ ἔγινεν ὁλωσδιόλου ἀνυπόφορος.

Ὁ νεανίας ἐνθυμήθη ὅτι ἀληθῶς καὶ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του τὸ ἀσύμφωνον ἐκεῖνο ζεῦγος, ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ του δηλονότι, δὲν εἶχον ἐκείνην τὴν πρὸς τὸν συζυγικὸν βίον ἀπαιτουμένην σύμπνοιαν, καὶ ὅτι πολλάκις ἐξερηγνύοντο μεταξὺ ἀμφοτέρων ἔριδες οἰκιακαὶ, ἐπί τινας ἡμέρας τὴν διάρκειαν ἔχουσαι· καὶ ὅμως, οὐδέποτε ἀπ' ἀλλήλων ἐμακρύνθησαν, οὐδέποτε συνέβη ἡ τοσαύτη πρὸς ἀλλήλους ἀντιπάθεια· πῶς ἄρα ἤδη κατήντησαν τὰ πράγματα εἰς ἕνα τοιοῦτον ἀσυμβίβαστον βαθμόν!

Μέχρι τοῦδε τὴν αὐτὴν μὲν ἔτρεφε στοργὴν συνάμα καὶ πρὸς τοὺς δύο αὐτοῦ γεννήτορας, ἠσθάνετο πλὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἰδιαιτέραν τινα εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν φιλόστοργον αὐτοῦ πατέρα, ἕνεκα τῶν ἀλλεπαλλήλων βοηθημάτων ὧν παρ' ἐκείνου πολλάκις ἀπέλαυεν εἰς τὴν τῶν σπουδῶν του γῆν παρεπιδημῶν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐξεκαίετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἴδῃ αὐτὸν ὅσον τάχος, ἢ τοὐλάχιστον νὰ πληροφορηθῇ περὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν.

— Ἀδελφή μου ἀγαπητή! σὲ ὁρκίζω εἰς πᾶν ὅ,τι ἐξαιρετώτερον ἐπὶ τοῦ κόσμου τούτου ἐφίεσαι, νὰ μὴ μὲ ἀφήσῃς νὰ ἀναχωρήσω χωρὶς νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς εἰς ποῖον μέρος ἠμπορῶ νὰ ἀνταμώσω τὸν πατέρα.

Εἴτε ἐκ τοῦ ὁποίου ὑπεχρεώθη ὅρκου, εἴτε ἐκ τοῦ περιλύπου τρόπου τοῦ παρὰ τῆς μητρὸς τοσοῦτον ἀτιμωτικῶς ἐκδιωχθέντος ἀδελφοῦ κατηνυγεῖσα ἡ νεάνις, ἠθέλησε νὰ μὴ φανῇ ὅλως ἀσυντελὴς εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ δμαίμονος, καί τοι μὴ γνωρίζουσα ἀκριβῶς περὶ τῆς βεβαίας τοῦ πατρός της διαμονῆς, καὶ ἀπεκρίθη.

— Ὁ εὐλογημένος ἠθέλησε καὶ τὰ ἔπαθε· τώρα λοιπὸν ἂς κτυπᾷ τὸ κεφάλι του ἐδῶ κ' ἐκεῖ χωρὶς κἀνένα ὄφελος· ἀφοῦ

ὕστερα ἀπὸ ταῖς πολλαῖς κακογνωμιαῖς του τὸν ἔξυσεν ἡ μητέρα ἀπὸ κοντά μας, ἐπῆγε ς' ἕνα φιλικό μας μέρος μὲ σκοπὸ διὰ νὰ βίψῃ ἐκεῖ τὸ σίδερο, ὁποῦ λέγει ὁ λόγος· πλὴν ἀφοῦ κ' ἐκεῖ τὸν ἔμαθαν τί μοσχομυρωδάτο λουλουδάκι εἶναι, εὐθὺς τοῦ ἔδωσαν ς' τὸ χέρι τὰ παπούτσια· ἠθέλησεν ἔπειτα νὰ τὸ βίψῃ ς' τὸ νοσοκομεῖο, πλὴν καὶ ἐκεῖ τοῦ ἔδωσαν τὸ διαβατήριο· τί νὰ κάμῃ τὸ λοιπὸν καὶ αὐτὸς, ἀπέρασε καθὼς ἐμάθαμεν εἰς τὰ μέρη τὰ ἀντικρυνὰ, διὰ νὰ καταφύγῃ βέβαια εἰς κἄποιους συγγενεῖς του ὁποῦ κατοικοῦν εἰς τὸ Σκούταρι, κἄτι ἀνθρώπους βαρβαροπερίφανους, ὁποῦ καθὼς λέγει ἡ μητέρα, οὔτε νὰ τοὺς ἰδῇ κἀνεὶς, οὔτε νὰ τοὺς ἀκούσῃ. Ἰδοὺ λοιπὸν ποῦ ἐπῆγε ν' ἀκουμβήσῃ ὁ... πῶς νὰ τὸν εἰπῆ κἀνεὶς, ἂς ἦναι καὶ πατέρας μας.

— Μὰ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ὁποῦ λέγεις, ἀδελφή μου! δὲν εὑρίσκονται τώρα εἰς τὸ Σκούταρι, ἐπειδὴ καὶ λείπουν πρὸς τὰ μέρη τῶν νησιῶν.

Ἡ νεάνις δὲν ἀπεκρίθη, καθότι τὴν στιγμὴν ἐκείνην συνωδεύσασα τὸν περιαλγῆ ἀδελφὸν μέχρι τῆς θύρας, προσήλωσεν ἀμέσως τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν καρδίαν ἀλλαχοῦ· φεσιοφόρος τις ἔφηβος διαβαίνων τότε κατὰ συγκυρίαν ἐκεῖθεν, ἐφείλκυσεν ἀμέσως τὴν προσοχὴν αὐτῆς, ὡς πρό τινων ἡμερῶν κατὰ τὴν πολυθρύλλητον πανήγυριν τῆς πρώτης τοῦ Μαΐου ἐκ τῶν πολλῶν ἐραστῶν προτιμησάσης αὐτὸν, ἴσως ἐκ μόνου τοῦ πλεονεκτήματος τῆς γενειήτιδος σιαγόνος του, καὶ τοῦ ἀτρίχου του μύστακος.

Εἰς τοιαύτης ὅθεν ἐρωτικῆς μερίμνης τὴν πολυτάραχον ζάλην εὑρεθὲν τὸ δυστυχὲς κοράσιον, δὲν ἤκουσε τοὺς τελευταίους τοῦ ἀδελφοῦ λόγους, ἀλλ' ἵστατο ἐρωμανῶς ἀτενίζον πρὸς τοὺς ἀκολάστους ἀκκισμοὺς τοῦ προσφάτως ἤδη αἰχμαλωτεύσαντος τὴν εὐάλωτον αὐτοῦ καρδίαν· ὅταν τέλος πάντων ἐδόθη πέρας εἰς τὰς ἐρωτικὰς ἐκείνας ἐνασχολήσεις, ὁ κατάδακρυς ἀδελφὸς ἦτο μακρὰν τοῦ οἴκου ἐκείνου, ὃν πρὸ ὥρας μιᾶς τοσούτῳ περιπαθῶς ἀνεζήτει, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου τόσον ταχέως ἠναγκάσθη ν' ἀπομακρυν-

θῇ, ἀφοῦ ἡ μὲν μήτηρ ἀποτόμως τὸν ἐδίωξεν, ἡ δὲ ἀδελφὴ χωρὶς ποσῶς νὰ σεβασθῇ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, μανιωδῶς ἐνησμενίζετο εἰς τὰς ἀναιδεῖς προσρήσεις ἑνὸς ἀκολάστου παιδαρίου.

Φθάσας ὅθεν πρὸς τὸν αἰγιαλὸν διενοήθη νὰ διευθυνθῇ εἰς τὰ νησιακὰ ἀκάτια, ὅπως τὸ ἑσπέρας φθάσῃ πρὸς τὸν ῥηθέντα τοῦ πατρός του συγγενῆ, ἐλπίζων κατὰ τοὺς λόγους τῆς ὁμαίμονος νὰ ἀνταμώσῃ ἐκεῖσε τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ γεννήτορα· ἀλλ ἐνθυμηθεὶς ἔπειτα τὴν ὁποίαν τὸ πρωὶ ἔφθασε νὰ δώσῃ ὑπόσχεσιν πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ κείμενον ἐκεῖνον ἄνθρωπον τὸν τίς οἶδεν ὑφ' ὁποίων δεινῶν περιστοιχούμενον, ἐπέβη εὐθὺς εἰς ἓν Σκουταριανὸν πλοῖον, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔφθασεν εἰς τὴν ἀνατολικὴν ξηράν.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.


ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
• ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
• ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •

[illegible] Βενιαμίν [illegible]
[illegible] 18. [illegible] 1864 [illegible] 16

[illegible]
[illegible]

ΛΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878